

Holy Bible

Aionian Edition®

**Lilangano Iya Sambano
Yao New Testament**

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as "The Purple Bible"

Holy Bible Aionian Edition ©
Lilangano Iya Sambano
Yao New Testament

Creative Commons Attribution 4.0 International, 2018-2024
Source text: eBible.org
Source version: 8/25/2024
Source copyright: Creative Commons Attribution 4.0
Pioneers.org, 2018

Formatted by Speedata Publisher 4.19.20 (Pro) on 8/31/2024
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc
<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Ciyawo at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* © is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

History

Ciyawo at AionianBible.org/History

- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEP Bible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 377 translations now available in 166 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Matayo	11
Maliko	40
Luka	59
Yohana	91
Masengo	115
W̄aloma	146
1 W̄akolinto	160
2 W̄akolinto	173
W̄agalatia	182
W̄aefeso	187
W̄afilipi	192
W̄akolosai	196
1 W̄asesalonike	199
2 W̄asesalonike	202
1 Timoseo	204
2 Timoseo	208
Tito	211
Filimoni	213
W̄aebulania	214
Yakobo	224
1 Petulo	228
2 Petulo	232
1 Yohana	235
2 Yohana	239
3 Yohana	240
Yuda	241
Chiunukuko	242

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

Maps

Destiny

Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

Che Yesu wātite, “Atati, mwalechelesye pakuŵa ngakuimanyilila yakuitendayi.”

Nipele, wāgawēne iwalo yao kwa kuitendela gudugudu.

Luka 23:34

Matayo

1 Achi chili chitabu cha meena ga lukosyo lu Che Yesu Kilisito, Che Yesu Kilisito jwaliji jwa uwelesi u che Daudi, jwa uwelesi u che Iblahimu. **2** Che Iblahimu wammeleche che Isaka ni che Isaka wammeleche che Yakobo ni che Yakobo wammeleche che Yuda ni achapwakwe. **3** Che Yuda wammeleche che Pelesi ni che Sela, achikulu wao waliji che Tamali ni che Pelesi wammeleche che Esloni ni che Esloni wammeleche che Alamu. **4** Che Alamu wammeleche che Aminadabu ni che Aminadabu wammeleche che Nashoni ni che Nashoni wammeleche che Salumoni ni, **5** Che Salumoni wammeleche che Boasi, achikulu wao che Boasi waliji che Lahabu. Che Boasi ni che Lusi waliji achawelesi wa che Obedi ni che Obedi wammeleche che Yese, **6** nombe che Yese wammeleche Mwenye che Daudi. Che Daudi wammeleche che Selemani, achikulu wao che Selemani waliji wankwawo che Ulia. **7** Che Selemani wammeleche che Lehoamu ni, che Lehoamu wammeleche che Abiya ni che Abiya wammeleche che Asa ni, **8** che Asa wammeleche che Yehoshafati ni che Yehoshafati wammeleche che Yolamu ni che Yolamu wammeleche che Usia ni, **9** Che Usia wammeleche che Yosamu ni che Yosamu wammeleche che Ahasi ni che Ahasi wammeleche che Esekiya ni, **10** Che Esekiya wammeleche che Manase ni che Manase wammeleche che Amoni ni che Amoni wammeleche che Yosia ni, **11** Che Yosia wammeleche che Yekonia ni achapwakwe. Keleko kaliji katema kakwasamichisya Wayahudi ku chilambo cha ku Babeli. **12** Nipele, Wayahudi pawaiche ku chilambo cha Babeli, che Yekonia wammeleche che Sealitili ni che Sealitili wammeleche che Selubabeli ni, **13** Che Selubabeli wammeleche che Abiudi ni che Abiudi wammeleche che Eliakimu ni che Eliakimu wammeleche che Asoli. **14** Che Asoli wammeleche che Sadoki ni che Sadoki wammeleche che Akimu ni che Akimu wammeleche che Eliudi, **15** Che Eliudi wammeleche che Eliasali ni che Eliasali wammeleche che Matani ni che Matani wammeleche che Yakobo, **16** Che Yakobo wammeleche che Yusufu, wankwawo che Maliamu achikulugwe Che Yesu wakuwilanjikwa Kilisito Jwakuwombola. **17** Pelepo paliji ni iwelesi kumi na nne kutyochela che Iblahimu kwaichilila che Daudi, iwelesi kumi na nne kutyochela che Daudi mpaka Wayahudi pawajigalikwe ku usami ku Babeli ni iwelesi kumi na nne kutyochela kwigalikwa ku usami kuichila katema ka Kilisito. **18** Yeleti ni iwatite pakupagwa Che Yesu Kilisito, che Maliamu, achikulugwe, waliji atomelwe ni che Yusufu. Nambo akanawe kwonegana mpela mundu ni wankwakwe, che Maliamu

walisimene ali wapachiilu kwa ukombole wa Mbumu jwa Akunnungu. **19** Nombe che Yusufu wankwakwe pakuwa waliji mundu jwambone paujo pa Akunnungu nganasaka kwachembulunya che Maliamu pa wandu, wasachile kwaleka pangaimanyilla wandu. **20** Nombewo pa waliji aninkuganisa yeleyo, katumetume jwa kwini jwa Ambuje wankopochele mu sagamisi, wansalile, “Che Yusufu mwana ju che Daudi nkajogopa kwajigala che Maliamu kuwa wankwenu, ligongo ali wapachiilu kwa ukombole wa Mbumu jwa Akunnungu. **21** Chaligopole mwanache jwannume nomwe chimwape liina lyakwe Che Yesu, pakuwa jwelejo ni juchi wakulupusye wandu wakwe mu sambu syao.” **22** Nipele yoseyo yakopochele kuti liwe isyene, liowe lya Ambuje liwawechele kwa litala lya jwakulondola jwa Akunnungu achitiji, **23** “Mwalimwalipe chawe jwapachiilu, chaligopole mwanache jwannume, nombewo chachawilanga Emanueli” malumbo gakwe, “Akunnungu ali pamo ni uwe.” **24** Nombe che Yusufu pawajimwiche, watesile ilaila iwatite pakusala katumetume jwa kwini jwa Ambuje, wanjigele che Maliamu wankwawo ni kwaulanawo kumangwao. **25** Nambo nganawonegana nawo mpaka che Maliamu pawaligopwele mwanache jwannume. Nombe che Yusufu wampele liina lyakwe Che Yesu.

2 Che Yesu wapagwile mmusi wa ku Beselehemu, muchilambo cha ku Yudea, kele katemako che Helode ali mwenye. Napagwa pe, wandu wawaimanyichisye nnope ndondwa kutyochela kungopochelo lya wa waiche ku Yelusalemu. **2** Wausisye wandu, “Ana alikwapi mwanache jwapagwile, kuwa Mwenye jwa Wayahudi? Tujiwani ndondwa jakwe pajikopochele kungopochelo lya wa ni weleu tuiche kukwapopelela.” **3** Mwenye che Helode pawapilikene yeleyo ni wapwele ntima, welewo pamo ni wandu wose wa ku Yelusalemu. **4** Nipele, wawilasile pamo achakulungwa wose wambopesi ni wawiganya Malajisyo ga Akunnungu gawapele che Musa, wausisye kuti, “Ana Kilisito Jwakuwombola chapagwe kwapi?” **5** Nombewo wajanjile, “Mu musu wa ku Beselehemu, muchilambo cha ku Yudea, pakuwa yeleyo ni yaitite pakulembekwa ni jwakulondola jwa Akunnungu, **6** ‘Mmwe Beselehemu chilambo cha ku Yudea, mmwe nganimma jwamwana kose pasikati misi ja chilambo cha ku Yudea, pakuwa kutyochela kukwenu chakopochele chilongola juchi walongosye wandu wangu, Waisilaeli.’” **7** Pelepo, che Helode wawilasile pachisyepela wanyawo wawaimanyichisye nnope ndondwa ni wausisye katema chi jele ndondwa jo pijakopochele. **8** Nipele watumile ku Beselehemu aninkuti, “Njaulanje nkauchilichisye uchenene ngani sya jwele mwanache.

Mwamalaga kummona, nkauje kukuusalila, ni une jwakwe nyaule ngaatindiwalile.” 9 Paŵamalisysye kumpilikanila mwenye, wājendelechele ni ulendo wao nipele jele ndondwa jo jiwājwiweni kungopochelo lyuŵa jalongolele mmbujo mwao mpaka pajaiche ni kwima pachanya nyuumba jiwālji mwanache. 10 Paŵājwiweni jele ndondwa jo wāsengwile nnope. 11 Wājijile nkati ni wammweni mwanache jula pamo ni che Maliamu achikulugwe, wātindiwalile ni kunkotamila. Pelepo ni wāgopwele mmalombo gao ni wampele ntuuka, sahabu ni ubani ni mauta gagakuwīlanjikwa manemane. 12 Akunnungu wākanyisye mu sagamisi kuti akaujila sooni ku che Helode, nipele wāusile kumangwao kwa litala line. 13 Paŵamasile kutyoka achalendo wāla, katumetume jwa kwini jwa Ambuje wānkopochele che Yusufu mu sagamisi ni kwasalila, “Njimuche! Munjigale mwanache jo pamo ni achikulugwe ni mmutuchile ku Misili. Ntamanje kweleko mpaka pachinantanjile, pakuŵa che Helode akusaka kummulaga mwanache ju.” 14 Nipele che Yusufu wājimwiche ni kunjigala mwanache pamo ni achikulugwe, wātiosile chilo, wājawile ku Misili. 15 Wātemi kweleko mpaka che Helode paŵajasishe. Yeleyo yatendekwe kuti liloŵe liŵawechete Ambuje kwa litala lya jwakulondola jwakwe liŵe isyene, “Nammilasile mwanangu kutyochela ku Misili.” 16 Che Helode paŵaimanyi kuti wāŵaimanyichisye ndondwa kwa nnope wāla wālabwisyey, wātumbile nnope. Wāŵajisye wāndu wākwe akaaulaje wānache achanandi wose wāchilume wāpagwile ku Beselehemu ni mumbali mwakwe wāali ni yaka iwili ni paasi ja pelepo. Wātesile yeleyo malinga ni katema paŵaimanyi kutyochela kwa ŵele wāŵaimanyichisye nnope ndondwa. 17 Yeleyo ni igatite kuŵa isyene maloŵe gagaŵechetekwe kwa litala lya che Yelemia juŵālji jwakulondola jwa Akunnungu achitiji, 18 “Liloŵe lipikaniche ku Lama ko, kulila kwa kupeteka ni kulila kwa malumbo. Che Laheli akwalilila wānache wāo, ni ngaakusaka kwamyalasya, pakuŵa wānache wose ajasishe.” 19 Paŵawile che Helode, katumetume jwa kwini jwa Ambuje wānkopochele che Yusufu mu sagamisi ku Misili kula, 20 wānsalile, “Njimuche! Munjigale mwanache jo pamo ni achikulugwe, mmuje sooni ku chilambo cha Isilaeli, pakuŵa wāndu wāŵasakaga kummulaga mwanache jo wāmale kwasika.” 21 Nipele che Yusufu wājimwiche ni wānjigale mwanache pamo ni achikulugwe, wāusile ku chilambo cha Isilaeli. 22 Nambo che Yusufu paŵapilikene kuti che Alikelao mwanache ju che Helode, akamulile umwenye wa atatigwe, wājogwepe kwaula ku Yudea. Nombe, paŵamasile kukanyikwa mu sagamisi, wājawile mbande sya ku Galilaya, 23 wājawile kutama mu musi waukuwīlanjikwa ku Nasaleti. Yele ni iyatite pakuŵa isyene

maloŵe gagaŵechetekwe kwa litala lya wākulondola wā Akunnungu gagakuti, “Chaŵilanjikwe jwa ku Nasaleti.”

3 Agala moŵa gala wākopochele che Yohana Wākubatisya, wātandite kwalalichila wāndu mu lipululu lya ku Yudea. 2 Wātite, “Nneche sambi, pakuŵa Umwenye wa kwini uŵandichile.” 3 Aŵa ni ŵeŵala che Yohana wāla, juŵagambagwa ni che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu paŵatite, “Liloŵe lya mundu likuŵilanga mwipululu, ‘Mwakolochesye Ambuje litala lyakwe, ngolosyanje litala lyakwe.’” 4 Che Yohana wāwete chiwalo chichakolochekwe ni manyunya ga chinyama chachikuwīlanjikwa ngamia ni nkaanda wa lipende nchiunu mwao, chakulya chao chaliji itete ni uchi wa mwikonde. 5 Wāndu wā ku Yelusalemu ni kutyochela kosekose ku chilambo cha Yudea ni ilambo yose ya ili mungulugulu lusulo lwa Yolodani, wājaulile, 6 wājitichisye sambi syao ni kuleka, nombewo wābatisye mu lusulo lwa Yolodani. 7 Nambo che Yohana paŵaweni Mafalisayo achajini ni Masadukayo aninkwaichilila kuti wābatisye ni wāsalile, “Wanyamwe uŵelesi wa lijoka! Wāani wānjamwiche muŵambale uchimwa wa Akunnungu waukwika? 8 Nnosye kwa isambo kuti nnesile sambi. 9 Nkaganisya ni kuliŵechetela muntima kuti, ‘Tukwete ambuje ŵetu che Iblahimu!’ Ngunsalila isyene kuti, Akunnungu akupakombola kugapanganya maganga ga gaŵe uŵelesi u che Iblahimu. 10 Sambano jino liŵago lili chile kata michiga ja itela, nipele, chitela chachili chose changasogola isogosi yambone chichigwisikwe ni kujasikwa pa mooto. 11 Une ngumbatisyanga ni meesi kulosya kuti nnesile sambi. Nambo wākwika kunyuma kwangu akwete machili nnope kumbunda une, ni une nganguŵajilwa namose kwawula ilatu yao. Wēlewo chambatisyanje ni Mbumu jwa Akunnungu ni kwa mooto. 12 Wēlewo akwete lupeta mmakono mwao ali chile kupeta ngano. Chakumbikanye ngano jambone ni kutaga mu ngokwe ni ikambi kuitinisa pa mooto wangasimika.” 13 Kele katema ko Che Yesu wātiosile ku Galilaya ni kwika mu lusulo lwa Yolodani ku che Yohana, kuti nombewo abatiswe. 14 Nambo che Yohana wālinjile kwasiŵila aninkuti, “Une ni jungusachilwa kubatiswa ni mmwe sambano iŵele uli mmwe kwika kukwangu nambatisye?” 15 Nambo Che Yesu wājanjile, “Nneche kaje itendekwe yeleyo kwa sambano, pakuŵa ikusachilwa itendekwe yeila yose ya ili yambone paujo pa Akunnungu.” Pelepo che Yohana wājitichisye. 16 Che Yesu paŵamasile kubatiswa wātiosile mmeesi ni papopo kwini kwaugwiche, wammweni Mbumu jwa Akunnungu achitulukaga mpela nguunda ni kwatula pachanya pakwe.

17 Nipele Liloŵe kutyochela kwinani Iyaŵechete, “Jweleju ni Mwanangu jungunonyela nonyelwe nawo.”

4 Nipele Mbumu jwa Akunnungu jwanlongwesye Che Yesu mwikonde kuti alinjikwe ni Shetani. 2 Paŵatemi pangalya moŵa alobaini muusi ni chilo, mbesi jakwe jakwete sala. 3 Nipele Shetani ŵannyichilile, ni ŵansalile, “Iŵaga mmwe ndi Mwana jwa Akunnungu ngasalile aga maganga gagalauche gaŵe mikate.” 4 Che Yesu ŵajanjile, “Ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu kuti, ‘Mundu ngakulama ni nkate pe, nambo kwa liloŵe Iyalili Iyose Iyakuŵecheta Akunnungu.’” 5 Nipele, Shetani ŵanjigele Che Yesu mpaka ku Yelusalemu pa musi wa Akunnungu, ŵammisile penani pa lusonga Iwa Nyuumba ja Akunnungu, 6 ŵaasalile, “Iŵaga mmwe ndi Mwana jwa Akunnungu, nliponye paasi pakuŵa ilembekwe, ‘Akunnungu chachatuma achikatemetume ŵao ŵa kwinani kwa ligongo Iyenu, channyakule mmakono mwao, ntakuligomba lukongolo Iwenu pa liganga.’” 7 Che Yesu ŵajanjile, “Ilembekwe sooni mu Malembelo ga Akunnungu, ‘Nkaalinga Ambuje Akunnungu ŵenu.’” 8 Nipele Shetani ŵanjigele Che Yesu sooni ku chitumbi cheleu ni kwalosya mwenye syose sya chilambo ni ukulu wakwe. 9 Ŵansalile, “Ni yose yi chinampe ni kuŵa yenu iŵaga chimundindiŵalile ni kumbopelela.” 10 Pelepo, Che Yesu ŵanjanjile, “Shetani ngambe kwaula! Ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, ‘Chimwatindiŵalile Ambuje Akunnungu ŵenu ni kwapopelela ŵawowo pewo.’” 11 Nipele Shetani, ŵannesile Che Yesu, ni ŵaiche achikatemetume ŵa kwinani ni kwatumichila. 12 Che Yesu paŵapilikene kuti che Yohana ataŵikwe mu nyuumba jakutaŵilwa ŵandu, ŵajawile ku Galilaya. 13 Ŵatoyosile ku Nasaleti ni kwaula kutama ku Kapelenaumu musi wauli mbwani ja litanda Iya Galilaya, mu chilambo cha Sabuloni ni Nafutali. 14 Yeleyo ni Ilyatite pakuŵa isyene liloŵe Ilyawechetekwe kwa litala Iya che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu, 15 “Chilambo cha ku Sabuloni ni chilambo cha ku Nafutali, litala Iyalikwaula ku bahali, peesi lusulo Iwa Yolodani, ku Galilaya, chilambo cha ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi! 16 Ŵandu ŵakutama mu chipi chaliwone lilanguka Iyalikulungwa. Nombe ŵandu ŵakutamanga pa chilambo cha chipi ni pa mmwilili wa chiwa, lilanguka chilyalanguchisye!” 17 Kutandiila kele katema Che Yesu ŵatandite kulalichila achitiji, “Nneche sambu, pakuŵa Umwenye wa kwinani uŵandichile!” 18 Che Yesu paŵajimajimaga mungulugulu litanda Iya Galilaya, ŵaweni ŵanakajumo ŵaŵili ŵakukoka, che Simoni jwakuŵilanjikwa che Petulo ni che Andulea mpwakwe. Ŵaliji mu litanda aninkukoka somba kwa Iwau pakuŵa ŵaliji ŵakukoka somba. 19 Che Yesu ŵaasalile, “Munguye, none

chinantende ŵanyamwe mme ŵakwaikanawo ŵandu kwa Ambuje.” 20 Papopo ŵalesile nyau syao ni kwakuya. 21 Paŵajawile mmbujo kanandi ŵaweni ŵanakajumo ŵane ŵaŵili che Yakobo ni che Yohana ŵanache ŵa che Sebedayo. Ŵanyawo ŵaliji mu ngalaŵa pampepe ni che Sebedayo atati ŵao aninkusaula nyau syao. Nipele Che Yesu ŵaawilasile. 22 Papopo ŵajilesile ngalaŵa jila pamo ni atati ŵao, ni kwakuya. 23 Che Yesu ŵajaulaga papalipose pala mu chilambo cha ku Galilaya, achijiganyaga mmajumba ga kupopelela ni kulalichila Ngani Jambone ja Umwenye wa Akunnungu. Ŵalamisye ŵandu ilwele yakupisyangana iŵaliji nayo. 24 Ngani syakwe syajenele mbande syose sya ku Silia. Ŵakulwala wose ŵaŵaliji ni ilwele yakupisyangana ni aŵala ŵakulaga, ŵaŵakamwilwe ni masoka ni ŵaali ni njilinjili ni ŵandu ŵakulemala ŵajawisye kweleko nombewo ŵalamisye ŵana wose. 25 Mipingo ja ŵandu achajinji kutyochela ku Galilaya ni ku Dekapoli yaani misi likumi ni ku Yelusalemu ni ku Yudea ni peesi lusulo Iwa Yolodani ŵankuiye.

5 Che Yesu paŵauweni mpingo wa ŵandu ŵakwesile pa chitumbi ni kutama. Ŵakulijiganya ŵao ŵajaulile, 2 nombewo ŵatandite kwajiganya. 3 “Akwele upile ŵele ŵakwakulupilila Akunnungu, pakuŵa umwenye wa kwinani uli wao. 4 Akwele upile ŵele ŵakulilasika muntima, pakuŵa chatulaswe. 5 Akwele upile ŵele ŵakulitimalika, pakuŵa chapochele chilanga cha Akunnungu. 6 Akwele upile ŵele ŵajakwete sala ni njota ja kupanganya yaali yambone paujo pa Akunnungu, pakuŵa Akunnungu chachajikutisya. 7 Akwele upile ŵaali ni chanasa kwa ŵane, pakuŵa chachikolelwa chanasa. 8 Akwele upile ŵaali ni ntima wambone, pakuŵa chachawona Akunnungu. 9 Akwele upile ŵakwalumbanya ŵandu, pakuŵa ŵanyawo chachiŵilanjikwa ŵanache ŵa Akunnungu. 10 Akwele upile ŵele ŵakusaukanga ligongo Iya kupanganya yaali yambone paujo pa Akunnungu, pakuŵa Umwenye wa kwinani uli wao. 11 “Nsangalale ŵanyamwe ŵandu pachachintukananga ni kunnagasya ni kummechetela yangalumbana kwa ligongo Iyangu. 12 Nsangalale ni kuchina pakuŵa mbote jenu jili jekulungwa kwinani. Pakuŵa iyoyo peyo ni iŵapanganyichisye ŵakulondola ŵa Akunnungu ŵaŵapali nkanaŵe ŵanyamwe. 13 “Ŵanyamwe ndi njete ja pachilambo! Nambo njete jasoyesyaga kulasa kwakwe chintaje chichi kuti unonye wakwe ujile sooni? Ngajikufai kulikose, nambo jikwasikwa paasa ni kuliŵatikwa ni ŵandu. 14 “Ŵanyamwe ndi lilanguka Iya pachilambo! Musi wautawikwe pachanya chitumbi ngaukukomboleka kususika. 15 Ŵandu ngakupamba lumuli ni kuluunichila ni lulo, nambo akuluŵika pachanya chindu chakuŵichila lumuli

pakuti lwalanguchisye wāali nkati mo. 16 Iyoyo peyo lilanguka lyenu likusachilwa lilanguchisye paujo pa wāndu, kuti aiwone isambo yenu yambone, ni wākusye Atati wenu wāali kwini. 17 “Nkaganisya kuti naiche kukugatyosya Malajisyo ni majiganyo ga wākulondola wā Akunnungu. Nganiika kukugatyosya nambo kukugamalichisya. 18 Ngunsalila isyene kuti, mpaka pelepo kwini ni chilambo pachimale kupita, ngapagwa namose nukuta pane chindu chamwana mu malajisyo chachichityochekwe mpaka imalile yose. 19 Nipele, mundu jwalijose jwangajitichisya namose likanyo limo mmalamulo ga mwana ga ni kwajiganya wane, jwelejo chaŵe jwannandi nope mu Umwenye wa kwini. Nambo jwelejo juchalikamulichisye ni kwajiganya wane, jwelejo chaŵe jwankulungwa mu Umwenye wa kwini. 20 Nipele ngunsalila kuti, iwāga umbone wenu ngaupunda aula wa wākwiganya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa ni Mafalisayo nganjinja ng’oo mu Umwenye wa kwini. 21 “Mpilikene kuti wāndu wā chiikala wāsaliwe kuti, ‘Nkalaga! Juchaulaje akusachilwa alamulikwe.’ 22 Nambo une ngunsalila kuti, mundu jwalijose jwaktumbilila mpwakwe, chiimbajile kulamulika. Jwkwachembulunya apwao chachajausya pa nkungulu. Ni jwakkumulanga mpwao ‘Jwakulowela,’ chaŵajilwe kwijila ku mooto wāngasimika moŵa gose pangali mbesi. (Geenna 9:1067) 23 Nipele mwapelekaga mbopesi jenu pa chilisa ni papopo mwakumbuchilaga kuti apwenu wana amenyani nomwe, 24 njileche mbopesi jenu mmbujo mwa chilisa, njaule kaje nkajilane ni mpwenu jo ni mmujeje ni kujityosya mbopesi jenu. 25 “Njilane chitema ni jwammagongo ndi mwitala nkanawe kwika ku nkungulu. Yapundaga pelepo jwammagongo jwenu chantaje mmakono mwa jwakulamula, nombe jwakulamula jo chantaje mmakono mwa jwangondo, nombejo champonye mu nyumba jakutawilwa. 26 Ngunsalila isyene kuti, ngantyo mwelemo mpaka pachimbalisye kulipa mbiya ja mbesi. 27 “Mpilikene kuti, wāndu wāsaliwe, ‘Nkatenda chikululu!’ 28 Nambo une ngunsalila, kila mundu juchannolechesye jwankongwe kwa kunsaka, amasile kutenda chikululu nawo muntima mwakwe. 29 Nipele, iwāga liso lyenu lya kundyo likunnewasya nityosye ni kulijasila kwakutalika. Mbaya nope kupotesya chiŵalo chenu chimo cha pachilu, kupunda chiilu chenu chose chiponyekwe pa mooto wāngasimika, moŵa gose pangali mbesi. (Geenna 9:1067) 30 Ni iwāga nkono wenu wa kundyo ukunnewasya, nkate nkaujase kwakutalika. Mbaya kukwenu kupotesya chiŵalo chimo cha chiilu kupunda chiilu chose chiponyekwe pa mooto wāngasimika moŵa gose pangali mbesi. (Geenna 9:1067) 31 “Iŵechetekwe kuti, ‘Jwakunleka wānkwakwe, akusachilwa wāape talaka.’

32 Nambo une ngunsalila kuti, kila mundu jwakunleka wānkwakwe, pangaŵa kwa ligongo lya chikululu, akwatenda atende chikululu, nombe jwannume alombelaga jwankongwe jwalesilwe, akutenda chikululu. 33 “Soonu mpilikene kuti wāndu wā kalakala wāsaliwe kuti, ‘Nkalumbila kwa unami, nambo mpanganye mpela imwalumbile kupanganya kwa Ambuje.’ 34 Nambo une ngunsalila, nkalumbila ng’o, atamuno kwa kwini, pakuŵa chili chitengu cha umwenye cha Akunnungu, 35 atamuno kulumbila kwa chilambo, pakuŵa chili chitengu chao cha kuŵichila makongolo, atamuno kulumbila kwa musi wa Yelusalemu, pakuŵa uli musi wa Mwenye jwankulu. 36 Atamuno nkalumbila kwa ntwē wenu, pakuŵa ngankukombola kupanganya luumbo lumu kuŵa lweswela atamuno lwepele. 37 Mwatiji, ‘Elo’, jiŵe ‘Elo’, ni mwatiji, ‘Ngwamba’, jiŵe ‘Ngwamba’. Chachili chose cha kupunda yeleyo chikutyoka kwa jwāngalumbana jula. 38 “Mpilikene kuti isasilwe, ‘Liso kwa liso, ni Liino kwa liino.’ 39 Nambo une ngunsalila kuti, nkaliuchisya kwa jwāngalumbana. Mundu jwalijose juchampute lijanda pa lijeje lya kundyo, mwagalauchisye ni lijakwe. 40 Mundu anjausyaga ku nkungulu kukummechetela magambo melepe ansumule lishati lyenu, munnechele ni likoti lyenu. 41 Mundu jwalijose ankanganichisya njigale nsigo wao njaule nawo kilomita jimo, njende nawo kilomita siŵili. 42 Jwakkumenda mumpē, nombe jwakusaka kunkongola, ngasimwajima. 43 “Mpilikene kuti isasilwe, ‘Munnonyele njenu ni munchime jwammagongo jwenu.’ 44 Nambo une ngunsalila, mwanonyele wammagongo wenu ni mwapopelele aŵala wākunlagasya, 45 kuti mme wānache wā Atati wenu wāali kwini. Pakuŵa akwalanguchisya lyuŵa lyakwe wāndu wāngalumbana ni wāmbone ni kwanyelela ula wāndu wāmbone paujo pa Akunnungu ni wāngalumbana. 46 Ana chimpanye mbote chi mwanonyelaga pe wākunonyela wānyamwe? Ngwamba! Pakuŵa wākwakumbikanya nsongo nombe akutenda iyoyo? 47 Iwāga nkwakomasyaga achapwenu pe, ana ntesile chapi chakupunda kwapunda wane? Ana ngati wāngakwamanyilila Akunnungu akutenda iyoyo. 48 Nipele mme wautindimisy mu ntima kwati mpela Atati wenu wā kwini yatite kuŵa jwautindimisy.

6 “Niilechesye, nkatenda yambone pa wāndu kuti mmoneche. Pakuŵa mwatendaga yeleyo ngampegwa ntuuka kutyochela kwa Atati wenu wā kwini. 2 “Nipele pankunkamuchisya jwakulaga, nkagomba lipenga. Nkatenda mpela yakuti pakutenda wāulamba mmajumba ga kupopelela ni mmatala kuti wāndu anlape. Ngunsalila isyene, wēlewo wāmale kupochela ntuuka wao. 3 Nambo

mmwe pankunkamuchisya jwakulaga, ntende yeleyo mwakusisa namose ambusanga wenu akamanyilila, 4 nipele mwakamuchisye wakulaga mwakusisika ni Atati wenu wakulola yakusisika, chachimpa mbote. 5 "Soonipankupopela, nkaŵa mpela waulamba. Pakuŵa welewo ikwanonyela kupopela achijimaga mmajumba ga kupopelala ni pamalekano melepe aoneche ni wandu. Ngunsalila isyene, welewo wamale kupochela mbote jao. 6 Nambo mmweji pankupopela, njinjile nkati mwenu, mmugale nnango ni mwapopele Atati wenu wangakuwonekana. Nombe Atati wenu wakulola inkuipanganya kwakusisika, champe mbote. 7 "Pankupopela, nkaŵecheta maloŵe ga wamba mpela wandu wangakwamanyilila Akunnungu. Pakuŵa wanyawo akuganisya kuti Akunnungu chachapilikanila kwa ligongo lya maloŵe gao gamajinji. 8 Nipele nkalandana ni wanyawo, pakuŵa Atati wenu akumanyilila chinkusaka nkanawe kwaŵenda. 9 Nipele wanyamwe mpopeleje yeleyi, 'Atati wetu wandi kwini, Liina lyenu lichimbichikwe kwanope. 10 Umwenye wenu uiche. Chinkusaka cho chitendekwe pachilambo pano mpela kwini. 11 Ntupe chakulya chetu cha lyuŵa ni lyuŵa. 12 Ntulechelesye ileŵo yetu, mpela uweji itukuti kwalechelesya wose wakutulewela. 13 Nkatujinjisya nkulinjikwa, nambo ntukulupusyeni jwangalumbana.' Pakuŵa umwenye uli wenu ni machili ni ukulu moŵa gose pangali mbesi. 14 "Pakuŵa mwalechelesyaga wandu ileŵo yao, Atati wenu wa kwini channechelesye ni wanyamwe wakwe. 15 Nambo iwaga ngamwalechelesya wandu, nombe Atati wenu wa kwini ngasannechelesya ni wanyamwe wakwe. 16 "Pankutaŵa, ngasimma mpela waulamba. Wanyawo akutaŵa sinyo ku meeso kwao melepe awoneche ni wandu kuti akutaŵa. Nambo une ngunsalila isyene kuti welewo wamale kupochela ntuuka wao. 17 Nambo mwe pankutaŵa, nsukusule ku meeso ni kupakala mauta muntwe, 18 kuti wandu anamanyilile kuti nkutaŵa, nambo mmanyiche ni Atati wenu wangakuwoneka. Nombe Atati wenu pe wakulola yakusisika, chachimpa mbote jenu. 19 "Nkaligosela mbiko pa chilambo pano pajikonasika ni idudu ni imbulukutu, ni wawiyi akwinjila ni kwiŵa. 20 Nambo nligosele mbiko kwini kwangajonasika chindu ni idudu namose imbulukutu, atamuno wawiyi ngakukombola kwinjila ni kwiŵa. 21 Pakuŵa pajili mbiko jenu pele ntima wenu ni pachiuŵe. 22 "Liso lili lulanga lwa chilu. Nipele liso lyenu lyaŵaga lyansima, chilu chenu chose chichiŵe mu lilanguka. 23 Nambo liso lyenu lyaŵaga ngaŵa lyansima, chilu chenu chose chichiŵe mu chipi. Nipele lilanguka lyalili nkati mwenu lyaŵaga mu chipi, chipi cho chili totoloo! 24 "Ngapagwa jwakukombola kwatumichila achambuje waŵili. Pakuŵa

chanchime jumo ni kunnonyela jwine. Pane chanchimbichisye jumo ni kunnyelusya jwine. Ngankukombola kwatumichila Akunnungu nchitumichilaga mbiya kwanakamo. 25 "Kwa lyele ligongo ngunsalila, ngasinlilagasya kwa ligongo lya umi wenu kuti chindye chichi ni ching'we chichi namose kwa ligongo lya ilu kuti chimmwale chichi. Pakuŵa umi utopele kupunda yakulya ni chilu chitopele kupunda iwalo. 26 Nnyilole ijuni ya mwikonde, ngaikupanda namose ngaikugungula atamuno nganiikola ikuti yaili yose. Nambo Atati wenu wa kwini akulisya. Wanyamwe ndi wakutopela kwipunda ijuni yo. 27 Nipele, waani mwa wanyamwe kwakulichenjeusya nnope akukombola kulijonjehesya namose lyuŵa limo mmowa ga umi wakwe? 28 "Yankati iwalo, kwachichi nkulajilila? Nnole uluŵa wa mwikonde yakuti umele wakwe. Ngaikupanganya masengo atamuno ngakuliluchila iwalo. 29 Nambo ngunsalila kuti, namose mwenye che Selemani ni ukulu wao wose nganawale yambone mpela limo lya uluŵa wo. 30 Nipele iwaga Akunnungu akulitakusya yeleyo lisamba lya mwitnji lyalikumela lelo ni malaŵi likupatuka ni kwasikwa pa mooto ana ngati chantakusye kwakupunda wanyamwe wandi ni chikulupi chamwana? 31 "Nipele ngasinkola lipamba chindye chichi? Atamuno ching'we chichi? Namose chimbwale chichi? 32 Pakuŵa yose yo ikuchenjeuchilwa ni wandu wangakwamanyilila Akunnungu. Nambo mwanya Atati wenu wa kwini akumanyilila kuti nkulajila yele indu. 33 Nipele nsose kaje Umwenye wa Akunnungu ni kupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu, ni indu ine chiijonjehesya kukwenu. 34 Nipele ngasinkola lipamba yankati malaŵi, pakuŵa malaŵi ikwete yakwe. Kulaga kwa lyuŵa limo kukunkwana kwa lyele lyuŵa.

7 "Ngasimwalamula wane, kuti ni wanyamwe nkaika kulamulikwa ni Akunnungu, 2 pakuŵa chinchilamulikwa ni Akunnungu mpela inkuti kwalamula wane ni chipimo chilachila chinkupimila kwalamulila wane ni chichocho chachipimila Akunnungu kunlamula wanyamwe. 3 Ligongo chi nkulolechesya chiswani chachili mu liso lya mpwenu, ni papopo ngankulola chitela chachili mu liso lyenu? 4 Pane nkukombola chinauli kunsalila mpwenu kuti, 'Mpwanga, ninde kaje nantyoŵe chiswani chachili mu liso lyenu', akuno mu liso lyenu kwana chitela? 5 Jwaulamba mmwejo! Ntyosye kaje chitela chachili mu liso lyenu nipele chinlole uchenene ni kukombola kuchityosya chiswani chachili mu liso lya mpwenu. 6 "Ngasimwapa mbwa chachili chachiswela, ngakaŵa chagalauche ni kumpalula, namose ngasimwajasila maguluŵe igogo yenu ya ndalama, ngakaŵa chailiŵate. 7 "Mmende ni wanyamwe chimpegwe, nsose

ni wanyamwe chinnyiwone, mpoposye ni wanyamwe chachimbugulila nnango. 8 Pakuwa jwalijose jwakuwenda akupegwa ni jwakusosa akwivona ni jwakupoposya nnango ukuugulikwa kwa ligongo lyakwe. 9 Ana jwapi mwa wanyamwe, mwanache awendaga nkate chiwape liganga? 10 Pane awendaga somba, chiwape lijoka? 11 Iwaga wanyamwe wangalumbana, nkumanyilila kwapa achiwana wenu indu yambone, isyene Atati wenu wa kwini chatende mwakupunda, chiwape yambone awala wakwa wenda. 12 "Nipele yose inkusaka wanda ampanganyichisye, ni wanyamwe wakwe mwapanganyichisye iyoyo. Pakuwa gelega gali malumbo ga malajisyo ga che Musa ni majiganyo ga wakulondola wa Akunnungu. 13 "Njinjile kwa kupitila nnango wakunyilila. Pakuwa litala lyalikwaula ku uwonasi lipangwiche, ni nnango wakwinjilila mwelemo uli wepanguche ni wakwinjila mwelemo atupile. 14 Nambo litala lya kwini lila mu umi linyilile ni nnango wakwinjilila mwelemo uli wakunyilila ni wanda wakulimanyilila litala lya nganatupa. 15 "Nlilolechesye ni wakulondola wa unami. Welewo akwika kukwenu ali nkuwoneka mpela ngondolo kwa paasa, nambo kwa munkati ali masogo gakalipa. 16 Chimwamanyilile kwa isambo yao. Uli?, Wanda akukumbola kuka wa sabibu pa chitela cha miiwa, pane tini pa nkanga? Ngwamba! 17 Nipele, chitela chambone chikusogola isogosi yambone, ni chitela changalumbana chikusogola isogosi yangalumbana. 18 Chitela chambone ngachikusogola isogosi yangalumbana, ni chitela changalumbana ngachikusogola isogosi yambone. 19 Chitela chachili chose chingachikusogola isogosi yambone chachichigwisya ni kwasila pa mooto. 20 Nipele chinchamanyilila kwa isambo yao. 21 "Nga wa kila mundu jwakumilanga, 'Ambuje, Ambuje', juchajinjile mu umwenye wa kwini, nambo ajula jwakwitenda yakwisaka Atati wangu waali kwini. 22 Lyuwa lya malamulo lya wajinji chaasalile, 'Ambuje, Ambuje! Uwe ni we wala utwalichilaga ngani syenu kwa liina lyenu, ni kwa liina lyenu twagakoposyaga masoka ni kupanganya yakusimonjeka yejinji' 23 Pelepo chinjasalila kwa kang'wa jangu, 'Wanyamwe nganinampanya ngo, ntyoche mmbujo mwangu, wanyamwe wankupanganya yaigongomalo.' 24 "Nipele jwalijose jwakugapilikana malowe gangu ni kugapanganya, akulandana ni mundu jwakwete lunda, jwatawile nyumba jakwe pa lwala. 25 Pajanye ula, sulo syasewiche, mbungo japujile ni kujigomba nyumba jila. Nambo nyumba jo nganjigwa pakuwa jaliji jita wike pachanya lwala. 26 "Nambo jwalijose jwakugapilikanila malowe gangu ga nombejo anapanganye chachili chose, jwelejo akulandana ni mundu jwakulowela jwatawile nyumba

jakwe pa nsanga. 27 Pajanye ula, sulo syasewiche, ni mbungo japujile, ni kujigomba nyumba jila, nombejo jagwile ni kugumuka jose." 28 Nipele, Che Yesu pa wamasile ku wecheta malowe go, mpingo wa wanda wasimosile yatite kwiganya. 29 Pakuwa wajiganyaga nti mundu jwali ni ukombole, nga wa mpela yakuti kwiganya wakwiganya Malajisyo wao.

8 Che Yesu pa watulwiche pa chitumbi, mipingo jekulungwa ja wanda jakuiye. 2 Nipele, waiche mundu jwa matana, watindiwalile ni kwakotamila ni kuti, "Ambuje, mwasakaga, nkukumbola kuswejesya!" 3 Che Yesu wajongwele nkono, wakwayiye ni kuti, "Ngusaka, nswejele." Papopo mundu jo walamile matana gao. 4 Nipele Che Yesu wansalile, "Mpilikane, munansalile mundu jwalijose, nambo njaule nkali osye kwa jwambopesi, nkatyosye mbopesi mpela iwate pakusala che Musa kwalosya wanda wose kuti namile." 5 Che Yesu pawajinjilaga musi wa Kapelenaumu, chilongola jumo jwa wanda wangondo wa chilambo cha ku Loma wanjaulile ni kwachondelela wakamusye 6 achitiji, "Ambuje, katumetume jwangu agonile mu nyumba atatele, ni akupotekwa nnope." 7 Nipele Che Yesu wansalile, "Chiiche kukunnama." 8 Chilongola jwa wanda wangondo jo wanjajile, "Ambuje, ngangu wajilwa mmwe njinjile mu nyumba jangu. Nambo mmechete liowe pe ni katumetume jwangu chalame. 9 Pakuwa noneji nombe ndili mundu jundi paasi pa ukombole wa achakulungwa, sooni ngwete wangondo paasi pa une. Nansalilaga jumo, 'Njaule!' Nombejo akwaula ni jwine, 'Njise!' Nombejo akwika ni kapolo jwangu, 'Ntende achi!', Nombejo akuchitenda." 10 Nipele, Che Yesu pawagapilikene malowe go, wasimosile, ni wasalile wanda wawali aninkwakuya, "Ngunsalila isyene, nganinammone mundu jwali ni chikulupi mpela achi namuno mu chilambo cha ku Isilaeli. 11 Nipele, ngunsalila kuti, wanda achajinji chaiche kutyochela kungopochelo lyuwa ni kulikuswela lyuwa, ni wanyawo chatame pachindimba cha chakulya pamo ni che Iblahimu ni che Isaka ni che Yakobo mu Umwenye wa kwini. 12 Nambo welewo wati awe mu Umwenye wo chaponyekwe paasa, pa chipi, kweleko chalile ni kuchilimya meeno." 13 Nipele, Che Yesu wansalile chilongola jwa wanda wangondo jula, "Njaule kumangwenu ni itendekwe kukwenu mpela inkuti pakukulupilila." Ni katumetume jawo walamile katema kakoko. 14 Che Yesu waiche kumusi ku che Petulo, wasimene akwegwao wa chikongwe che Petulo ali agonile pachindanda, aninkulwala chiboko. 15 Nipele, Che Yesu wankwaiye nkono jwankongwe, nombewo walamile ni wajimwiche ni kwatumichila. 16 Ligulo lyakwe, waichisye

wandu achajinjile wawakamwilwe ni masoka, nombejo kwa litala lya majiganyo gakwe, wagawinjile masoka go ni kwalama yose wawalwala. 17 Watesile yeleyo kuti gamalile malowe gawa wechete che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu gagakuti, "Asyene akutyosise kulaga kwetu, ni kutulama ilwele yetu." 18 Nipele, Che Yesu pawauweni mpingo wa wandu uninkwasyungula, waasalile wakulijiganya wao ajomboche ajaulangane peesi litanda. 19 Jwakwiganya Malajisyo jumo wanjaulile Che Yesu ni kwasalila, "Jwakwiganya, une chinankuye kwakulikose kuchinjaule." 20 Che Yesu watite, "Macheto gakwete masomwa, ni ijuni ikwete isusi, nambo Mwana jwa Mundu nganakola peuto pakupumulila." 21 Nipele, mundu jwine mwa wakulijiganya wao wansalile, "Ambuje muuneche kaje nyaule ngaasiche atati wangu." 22 Nambo Che Yesu wansalile, "Munguye, mwaleche wawe waasiche wawe wao." 23 Che Yesu wajinjile mu ngala wa ni wakulijiganya wao wajawile nawo. 24 Chisisimuchile jatandite kupuga chibunga chekulungwa mu litanda ni matumbela gatandite kujunichila ngala wa. Nambo Che Yesu waliji agonile lugono. 25 Wakulijiganya wao wajaulile kukwajimusya achitiji, "Ambuje ntukulupusye, tulinkwasika!" 26 Che Yesu waasalile, "Wanyamwe wandu wandi ni chikulupi chamwana, ligongo chi nkgopa?" Nipele, wajinamukwiche, ni kuchikalipila chibunga ni matumbela, ni kwatulele jji. 27 Ni wandu wasimonjile ni watite, "Ana mundu ju ali jwanti uli? Namuno chibunga ni matumbela ikwapilikanila!" 28 Che Yesu pawaiwe peesi litanda mu chilambo cha Wagelasi, wandu wawili wawakamwilwe ni masoka wasimene nawo achikopochelaga kumalembe. Wandu wo wajogoyaga nope, namose wandu nganapitaga litala lya. 29 Nipele, watandite kunyanisya achitiji, "Nkusaka ichichi kwetuwe, alakwe Mwana jwa Akunnungu? Ana nnyiche kukutulagasya kakana we katema ketu?" 30 Chiwandi ni pelepole kwaliji ni mpingo wa maguluwe ganinkulya. 31 Nipele, masoka gala gaachondelele Che Yesu ganinkuti, "Iwaga nkutukoposya, ntusalile tukagajinjile maguluwe gala." 32 Che Yesu wagasalile, "Ayaga, njale." Papopo gakopweche kwa wandu wala ni kwinjila mmaguluwe. Mpingo wose wa maguluwe waselechele mu litanda ni maguluwe gose gawile mmeesi. 33 Wakuchinga maguluwe gala wautwiche, wajawile mmusi. Kweleko waasalile wandu ngani syose ni indu iyasimene wandu wawili wawakamwilwe ni masoka wala. 34 Nipele, wandu wose wa musu wo watyosile kukwachangamila Che Yesu, pawaweni wachondelele kuti atyoche mu chilambo chao.

9 Che Yesu wajinjile mu ngala wa, wajombweche litanda ni kwika mmusi wao. 2 Pelepole wandu wampeleche mundu jumo jwatatele chilu, ali agonile mu chitagala. Nipele Che Yesu pawachiweni chikulupi chao, wansalile mundu jwaktatala jula, "Muusimane mtima, ambusanga! Nlecheleswe sambu syenu." 3 Nipele, wakwiganya Malajisyo wane watandite ganisya mmitima jao aninkuti, "Mundu ju akwatukana Akunnungu!" 4 Che Yesu wasimanyi ng'anisyo syao ni wausisye, "Kwachichi nkuganisya yangalumbana mmitima jenu?" 5 Chichi chili chakwepepala nope, kusala, 'Sambu syenu silecheleswe,' pane kusala, 'Njimuche, Njale?' 6 Nambo, ngusaka mmajilile kuti Mwana jwa Mundu akwete ukombole pa chilambo pano wa kwalechelesya wandu sambu syao." Pelepole wansalile jwaktatala jo, "Njimuche, njigale chitagala chenu njale kumangwenu." 7 Nipele, mundu jo wajimwiche ni kwala kumangwao. 8 Wandu wose mu mpingo wo pawaiweni yeleyo, wasimosile ni kukumulwa ni lipamba, waakusisye Akunnungu uwapele wandu ukombole wanti ye. 9 Che Yesu watyosile pelepole, ni pawajaulaga, wambweni mundu jumo ali atemi mu nyumba ja kulipila nsongo liina lyakwe che Matayo. Nipele Che Yesu wansalile, "Munguye." Nombe che Matayo, wajimwiche ni kwakuya. 10 Che Yesu pawaliji mu nyumba ji che Matayo kulya chakulya, wakukumbikanya nsongo wajinjile ni waali ni sambu waiche ni kutama pamo nawo ni wakulijiganya wao. 11 Mafalisayo pawaiweni yeleyo, wausisye wakulijiganya wa Che Yesu, "Kwachichi jwakunjiganya akulya pamo ni wakukumbikanya nsongo ni waali ni sambu?" 12 Che Yesu wagapilikene gelego ni wajanjile, "Wangakulwala ngakwalajila wantela, ika we wakulwala ni wakwalajila wantela. 13 Nipele, njale nkali jiganye malumbo ga malowe ga, 'Ngusaka chanaso, ngawa mbopesi.' Nganiika kukwawilanga wandu wakupanganya yambone paujo pa Akunnungu nambo waali ni sambu." 14 Nipele, wakulijiganya wa che Yohana Wakubatisya wajaulile Che Yesu ni kwasya, "Uweji ni Mafalisayo tukuta wa kawilikawili, kwachichi wakulijiganya wenu ngakuta wa?" 15 Che Yesu wajanjile, "Uli, nkuganisya kuti nkukumbola kwatendekasya achambusanga wa mlombela asupuche akuno ali pamo nawo? Ngwamba! Nambo chikaiche katema pachajigalikwe mlombela jo pasikati jao, gele mo wa go chachitawa. 16 "Ngapagwa mundu jwaktotela chigamba cha nguo jasambano mu nguo jewisale. Atamuno atendaga yeleyo chigamba chasambano cho chichipapule nguo jo, ni upapuche wakwe chiupundanganye. 17 Sooni ngapagwa wandu wakutaga divai jasambano mu misaku jewisale jekolochekwe ni mapende. Pakuwa jele divai jasambano jo chijipapule misaku ni divai chijimwasiche ni misaku jo

chijijonasiche. Nambo wāndu akutaga divai jasambano mu misaku jasambano ni yose yana iwīli ikugosekwa.” 18 Nipele, Che Yesu paŵaliji nkuŵecheta gelego, wāiche chilongola jumo jwa Chiyahudi, wātindīwalile ni kuti, “Mwali jwangu akuwa sampano. Nambo, choonde twende nkaasajichile nkono wenu kuti akole umi.” 19 Che Yesu wājimi ni kunkuya, wākulijiganya wāo wājawile pamo nawo. 20 Jwakopochele jwankongwe jumo juŵalwalaga magono kwa yaka likumi ni iwīli, wānyichilile Che Yesu panyuma, wākwaye lujenje lwa mwinjilo wao. 21 Wātesile yeleyo pakuŵa wāganisise muntima mwao kuti, “Nakwayaga pe mwinjilo wakwe, chilame.” 22 Nombe Che Yesu wāgalawiche, wāmweni ni wānsalile, “Muusimane ntima, mwanangu, chikulupi chenu chinnamisye.” Jwankongwe jo wālamile katema kakoko. 23 Nipele Che Yesu wāiche mu nyumba ja chilongola jula. Ni wāweni wākugomba ipeta ni mpingo wa wāndu aninkulila kwa malumbo, 24 ni wātite, “Ntyochanje pelepa, pakuŵa mwali ju nganajisika, agambile gona pe.” Ni wānyawo wāasechile. 25 Wāndu wāla paŵawinjikwe, Che Yesu wājinjile nkati, wānkamwile nkono mwali jula, nombejo wājimwiche. 26 Ngani jila jajenele pa chilambo pala pose. 27 Che Yesu wātyosile pelepo, ni paŵaliji nkawula, wāndu wāwīli wāngakulola wānkuyi achinyanyisyaga, “Choonde Mwana ju che Daudi ntukolele chanasa!” 28 Che Yesu paŵawinjile mu nyumba, wāngakulola wāwājulile, nombejo wāusisye, “Ana nkukulupilila kuti ngukumbola kunlamya?” Nombewo wājanjile, “Elo, Ambuje.” 29 Pelepo Che Yesu wāgakwaiye meeso gao, wātite, “Iŵeje kukwenu mpela inkuti pakukulupilila.” 30 Meeso gao gaugwiche. Nombe Che Yesu wākanyisye kwa nnope kuti, “Ngasimunsallila mundu jwalijose ngani ji.” 31 Nambo wānyawo wātyosile ni kutanda kwenesya ngani si Che Yesu mchilambo chila chose. 32 Wāndu wāwīli wāla paŵaliji nkutyoka, wāndu wāne wānyichisye Che Yesu mundu jumo jwangakuŵecheta kwa ligongo lya kukumulwa ni masoka. 33 Paŵankopwesye masoka papopo mundu jwangakuŵecheta jula, wātandite kuŵecheta. Wāndu wāsimosile nikuti, “Nganigawoneche kose gelega mu chilambo cha ku Isilaeli!” 34 Nambo Mafalisayo wātite, “Akugakoposya masoka kwa machili ga jwankulu jwa masoka.” 35 Che Yesu wāsyungwile mose mmisi ni mmisinda jose, achijiganyaga mmajumba gao ga kupopelela, ni kulalichila Ngani Jambone ja Umwenye wa Akunnungu ni kwalamisya wāndu ilwele yose ni kulaga kwakulikose. 36 Nipele, paŵaweni wāndu, mipingo kwa mipingo, wākolele chanasa pakuŵa wāpesile ni kukola lipamba chisau ngondolo syangali ni jwakuchinga. 37 Pelepo wāasalile wākulijiganya wāo, “Magungulo gali gamajinji,

nambo wākugungula nganatupa. 38 Nipele mwapopele Ambuje wā magungulo, apeleche wākupanganya masengo mmagungulo gao.”

10 Che Yesu wāawīlasile pamo wākulijiganya wāo likumi ni wāwīli, wāpele ukombole wa kugakoposya masoka, ni kwalamya wāndu ilwele yose ni kulaga kwakulikose. 2 Ni meena ga wēle achinduna likumi ni wāwīli wo gali gelega: Che Simoni jwakuŵilanjikwa che Petulo ni che Andulea mpwao, che Yakobo mwanagwao che Sebedayo ni che Yohana mpwao, 3 Che Filipo ni che Batolomayo, che Tomasi ni che Matayo juŵaliji jwakukumbikanya nsongo, che Yakobo mwanagwao che Alufayo ni che Tadayo, 4 Che Simoni jwa ku Kanani ni che Yuda Isakaliote juŵangalawiche Che Yesu. 5 Nipele, Che Yesu wāatumulile wānyawo kumi na mbili ni kwapa ulamusi achitiji: “Nkajaula mmajumba ga wāndu wāngawā Wāyahudi, atamuno nkajinjila mmisi ja Wasamalia. 6 Nambo njaule kwa wāndu wā ku Isilaeli wāsochelele mpela ngondolo syangali ni jwakuchinga. 7 Pinkwaulanga nkalahicheje yeleyi, ‘Umwenye wa kwani uŵandichile.’ 8 Nkaalamye wākulwala, nkaasyusye wāwile, nkaaswejesye wāali ni matana, nkagakoposye masoka. Mwapochele pangali malipilo, nkapeleganye pangali malipilo. 9 Kasinjigala sahabu atamuno mbiya atamuno makobili ga shaba mu ulendo wenu. 10 Nkajigala nsaku wa ulendo atamuno mwinjilo wāwīli, atamuno ilatu, atamuno nkongojo. Pakuŵa jwakupanganya masengo immajile kupegwa chakulya chakwe. 11 “Sooni pachinkajinjile mu musi wauli wose atamuno mu nsinda, nkasose mwelelo mundu juchasache kumpochela, ni nkalonjele mwelelo mpaka pachinkatyochi. 12 Pachinjijile mu nyumba mwakomasye nchitiji, ‘Chitendewele chiŵe kukwenu.’ 13 Nipele, wēle wākutama mu nyumba mo ampochelaga, chitendewele chenu chichitame kwa wānyawo. Nambo yaŵaga ngakumpochela, nipele, chitendewele chenu chichimmujile mwachinsyene. 14 Nipele, akanaga kumpochela mundu jwalijose atamuno kugapilikana malowē genu, pachinkopoche mu jele nyumba jo atamuno mu wele musi wo, nkung’unde luundu mmakongolo mwenu kulosya kuti mkwajamuka. 15 Ngunsalila isyene, lyuŵa lya malamulo, wāndu wā wele musi wo chakole magambo gamakulungwa kupunda gegala ga ku Sodomā ni ku Gomola. 16 “Nnole, nguntuma wānyamwe mpela ngondolo mmasogo. Nipele nkole lunda mpela majoka, ni wākulitimalika mpela nguunda. 17 Mlilolechesye ni wāndu, pakuŵa chachinjausya wānyamwe pankungulu ni chachimputa mbokola mmajumba gao ga kupopelela. 18 Chachinjausya kwa achakulu ni mamwenye kwa ligongo lyangu une, mpatanje kwasalila wānyawo Ngani

Jambone jankati une ni kwa wāndu wāngawā Wāyahudi. 19 Nipele pachachinjausya wānyamwe pa nkungulu, nkakola lipamba lyati chimmechete chichi pane chimmechete chinauli, pichikaiche katema, chimpegwe chakuwēcheta. 20 Pakuwa ngaŵa wānyamwe ni uchimmechete, nambo Mbumu jwa Atati wenu jwaali nkati mwenu ni juchaŵechete. 21 "Nipele, jwankulungwa changalauche jwamnung'una aulajikwe, ni atati changalauche mwanagwe, ni wānache chiwagalauche achawēlesi wāo ni kwaulaga. 22 Wāndu chanchimanje wānyamwe kwaligongo lya kuungulupilila une. Nambo juchapililile mpaka kumbesi, jwelejo ni juchakulupuche. 23 Annagasyaga wāndu mmusi umo, mmutuchilanje mmusi wine. Ngunsalila isyene, ngammalisya kootuchila misi jinajose ja ku Isilaeli akanawe kwika Mwana jwa Mundu. 24 "Jwakulijiganya ngakumpunda jwakwiganya pane kapolo ngakumpunda mmbujegwe. 25 Paichile pa jwakulijiganya kuwa mpela jwakujiganya ni kapolo mpela mmbujegwe. lwaga ammilasile nsyene nyuumba Belesebuli, uli ana ngati chakapunde kwaŵilanga wāndu wāali mu nyuumba jo meena gakusakala nnope. 26 "Nipele, kasimwajogopa wāndu. Pakuwa kila chindu cheunichikwe chichiwe cheunukukwe, ni kila chachisisikwe chichimanyiche. 27 Chingunsalila pa chipi, nchisale palulanga, ni chinkupilikana mwipikanilo kwakunsongonela, nkachisale kwa wāndu pangasisa. 28 Kasimwajogopa wakuchiulaga chiilu, nambo ngakukombola kujiulaga mbumu. Mmbaya mwajogope wakukombola kuchijonanga chiilu ni mbumu ku mooto wangasimika moŵa gose pangali mbesi. (Geenna g1067) 29 ljojolo iwili ikusumichikwa kwa senti jimo. Namose ngapagwa hata chimo chachikuwa pangali Atati wenu kusaka. 30 Nambo kukwenu wānyamwe, atamuno umbo sya muntwe wenu nombe nasyo siwalanjikwe syose. 31 Kwayele ngasinjogopa, wānyamwe ndi wakutopela mwakuipunda ijojolo. 32 "Nipele, jwalijose jwakunyitichisya une paujo pa wāndu kuti jwele ali jwangune, noneji chinankunde jwelejo paujo pa Atati wāngu wāali kwinani. 33 Nambo jwalijose juchachingana paujo pa wāndu, noneji chinamkane paujo pa Atati wāngu wāali kwinani. 34 "Nkaganisya kuti ichenawo chitendewele pachilambo pano. Ngwamba! Nganiikanawo chitendewele nambo ichenawo ngondo. 35 Pakuwa iche kukuntindanya mundu ni atatigwe, mwali ni achikulugwe, akwegwe ni nkwegwakwe. 36 Ni wāmmagongo wa mundu chaŵe wāndu wāali mu nyuumba jakwe. 37 "Jwakunnonnyela atatigwe pane achikulugwe kumbunda une, jwelejo ngakuwajilwa kuwa jwakulijiganya jwangu. Ni jwakunnonnyela mwana jwannume pane mwana jwankongwe kumbunda une, jwelejo ngakuwajilwa kuwa jwakulijiganya jwangu. 38

Mundu jwangakuujigala nsalaba wakwe ni kunguya, jwelejo ngakuwajilwa kuwa jwakulijiganya jwangu. 39 Nipele, jwalijose jwakuugosa umi wakwe, chaujase, nambo jwele juchautyosye umi wakwe kwa ligongo lya kungulupilila une, chachiusimana. 40 "Jwakumpochela wānyamwe, akumbochela une ni jwakumbochela une, akwapochela wele wāndumile une wo. 41 Jwakumpochela jwakulondola jwa Akunnungu ligongo atekuwa jwakulondola, chachipochela mbote ja jwakulondola. Nombe jwakumpochela mundu jwakupanganya yambone paujo pa Akunnungu pakuwa ali jwambone, chachipochela mbote ja mundu jwakupanganya yambone paujo pa Akunnungu. 42 Ngunsalila isyene, jwalijose juchachimpa jumo jwa wāngamanyika kwannoŵe wa ngao wa meesi gamasisi, pakuwa ali wakulijiganya wāngu, isyene, jwelejo chachipochela mbote jakwe."

11 Nipele, Che Yesu paŵamalisysye kwalajisya wakulijiganya wāo likumi ni wāwili, wātysile kweleko, wājawile kwiganya ni kulalichila mmisi jajili ku Galilaya. 2 Nombe che Yohana paŵaliji mu nyuumba jakutaŵilwa wāpilikene ngani ja masengo ga Kilisito Jwakuwombola, wāatumile wakulijiganya wāo, 3 akausye, "Ana mmwe ni wele wakwika wāla pane twalolele wane?" 4 Che Yesu wāajanjile, "Njaulanje nkaasalile che Yohana aila inkupilikana ni kuilola. 5 Wāngalola akulola, ni wāngajenda akwenda, ni wāmatana akuswejeswa, ni wāngapilikana akupilikana, ni wāwe akusyuswa, ni wakulaga akusalilwa Ngani Jambone. 6 Jwana upile jwele mundu jwangakungolela lipamba." 7 Nipele, wele wakulijiganya wa che Yohana paŵaliji nkwenenda, Che Yesu wātandite kwasalila wāndu ngani si che Yohana aninkuti, "Ana mwajawile kukulola chichi kwele kwipululu ko? Uli, mwajawile kukulilola litete lili nkupungunyikwa ni mbungo?" 8 lwaga ngaŵa yeleyo ana mwajawile kukulola chichi? Mwajawile kukunnola mundu jwawete iwalo yambone? Wāndu wakuwala iwalo yambone akutama mmajumba ga mamwenye. 9 Nambo, ana mwajawile kukulola chichi? Mwajawile kukunnola jwakulondola jwa Akunnungu? Elo, ngunsalila, jwakumpunda jwakulondola jwa Akunnungu. 10 Jwelejo ni che Yohana, Akunnungu juwāngambaga mmalembelo ga Akunnungu, Nnole, nguntuma jwantenga jwangu mmbujo mwenu, juchakankolochesye litala lyenu. 11 Ngunsalila isyene, mwa wāndu wakutama mu chilambo, nganatyochele mundu jwali jwankulungwa kumpunda che Yohana Wakubatisya. Nambo jwalijose jwakulolechela jwannandi mu Umwenye wa kwinani ali jwankulungwa kumpunda jwelejo. 12 Chitandile katema kaŵalalichilaga che Yohana Wakubatisya mpaka lelo, umwenye wa kwinani

ukukanikwa, ni wāndu wāali ni machili akulinga kuujigala kwa machili. 13 Majiganyo gose ga wākulondola wā Akunnungu ni Malajisyo gakunguluchile ngani ja umwenye wa Akunnungu mpaka katema ka che Yohana. 14 Wāga nkusaka kwitichisya gelega, che Yohana ju ni che Elia juchaiche. 15 Jwakwete mapilikani, apilikane! 16 “Chinaulandanye ni chichi uwelesi wu? Ulandene ni achachanda wāwātemi paluwāla lwa kusumichisya malonda, ni kuwechetesya ni achinjao, 17 ‘Twangombe ngoma nambo nganintyala! Twanjimbile nyimbo sya pamalilo nambo nganinlila!’ 18 Pakuwa Che Yohana wāiche, watawaga ni nganang’waga divai, ni wanyawo wātite, ‘Akamwilwe ni masoka.’ 19 Mwana jwa Mundu wāiche, achilyaga ni aching’waga ni wanyawo wātite, ‘Munole aju, jwakutolwa ni jwakolelwa, mmbusanga jwa wāwakumbikanya nsongo ni wā sambu!’ Nambo lunda lwa Akunnungu lwawoneche kuwa lwambone kwa litala lya ipanganyo yakwe.” 20 Nipele, Che Yesu wātandite kwakalipila wāndu wā misi jo jiwātesile yakusimonjeka, nambo wāndu wākwē nganaleka sambu. 21 “Ulaje kukwenu ku Kolasini! Ulaje kukwenu ku Besesaida! Pakuwa, ayi yakusimosya yaitendekwe kukwenu, ikatendekwe akula ku Tilo ni ku Sidoni kula, wāndu wākwē akawasile magunia ni kutama mu itutu kulosya kuti alesile sambu syao. 22 Nambo ngunsalila, lya lya kulamula, wānyamwe chinjamukwe kwannope kupunda wāndu wā ku Tilo ni ku Sidoni. 23 Nomwe Kapelenaumu ana chinlikusye mpaka kwini? Chinchituluswa mpaka kwiutu kwa wāndu wāwile. Pakuwa, yakusimosya yaitendekwe kukwenu ikatendekwe ku Sodoma, wele musu wo ukaliji chiwela mpaka lelo. (Hadēs 986) 24 Nambo ngunsalila, lya lya kulamula mmwe chinjamukwe kwannope kupunda wāndu wā ku Sodoma.” 25 Katema kakoko, Che Yesu wātite, “Nguntogolela Atati, Ambuje wā kwini ni chilambo, pakuwa mwasisile indu yi wāndu wā lunda ni wāndu wā umanyilisi ni kwaunukulila wānache. 26 Elo, Atati, pakuwa yeleyo ni yaitite pakunnonyela. 27 “Atati wāngu ambele indu yose. Ngapagwa jwakummanyilila Mwana, akaŵe Atati, ni sooni ngapagwa jwakummanyilila Atati, akaŵe Mwana ni jwalijose jwakunsaka Mwana kuti ammunukulile. 28 Njisanje kukwangu wānyamwe wose unkusauka ni kutopelwa ni misigo jakutopa, none chinampumusyē. 29 Mungunde, nkaliiganyē kukwangu, pakuwa une ndili jwakutulala ni jwakulitulusya, nomwe chinkapumule mmitima jenu. 30 Pakuwa chingunsalila mpanganyē chili chambone kukwenu ni chingumpa njigale ngachikutopa.”

12 Kele katema ko Che Yesu wāpitaga mmigunda ja ngano pa Lyuwa lya Kupumulila. Nipele, wākulijiganya

wāo jakwete sala, wātandite kupulula masache ga ngano ni kulya. 2 Nambo Mafalisayo paŵaiweni yeleyo, wāasalile Che Yesu, “Nnole, wākulijiganya wenu akugapanganya gamakanye kugapanganya pa Lyuwa lya Kupumulila.” 3 Che Yesu wājanjile wanyawo kuti, “Uli nganinsyome iwātite pakupanganya che Daudi pamo ni achinjakwe pajakwete sala? 4 Jwelejo jwajinjile mu Nyuumba ja Akunnungu, wājigele ni kulya mikate jiatyosyekwe kwa ligongo lya Akunnungu. Che Daudi ni achinjakwe nganasachilwa kulya ikaŵe wāmbopesi pe. 5 Pane, uli ngannaŵe kusyoma mmalembelo ga Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa kila Lyuwa lya Kupumulila wāmbopesi akugatema Malajisyo pa nyuumba ja Akunnungu, nambo ngakuwālanjilwa kuwa aleŵile? 6 Nipele, ngunsalila kuti apano apali jwaali jwankulu kujipunda Nyuumba ja Akunnungu. 7 Nambo nkagamanyilile malumbo gakwe aga maloŵe ga gaasasile Akunnungu, ‘Ngusaka chanasā ngaŵa mbopesi,’ ngankaalamule wāndu wāngali ni sambu. 8 Pakuwa Mwana jwa Mundu ali Ambuje wā Lyuwa lya Kupumulila.” 9 Nipele, Che Yesu wātiosile pelepo, wājinjile mu nyuumba ja kupopelela. 10 Mwaliji ni mundu jumo jwali ni nkono wakutatala. Nipele, wāndu wāusisye Che Yesu, “Uli, ili yambone kunnamya mundu pa Lyuwa lya Kupumulila?” Wāmbusisye yeleyo kuti akolanje ligongo lya kwaŵechetela. 11 Nambo Che Yesu wāasalile, “Tujile jumo jwenu akwete ngondolo jimo, nombe najo jitumbuchile mwisimbo, uli, ana nganjenda kujikamula ni kujityosya pakuwa lili Lyuwa lya Kupumulila? 12 Nambo, mundu atopele kujipunda ngondolo! Nipele, ili yambone kupanganya yaili yambone pa Lyuwa lya Kupumulila.” 13 Nipele, wānsalile mundu jo kuti, “Ngolosye nkono wenu.” Wāugolwesye, nombe ni wālamile chisau nkono wine ula. 14 Nipele, Mafalisayo wātiosile paasa ni kuusyana ichajile pakwaulaga Che Yesu. 15 Nambo Che Yesu paŵasimanyi ng’anisyo syao, wātiosile pepala. Wāndu achajinji wākuie ni wāalamisye wākulwala wose, 16 wākanyisye ngasiŵamanyisya wāndu ngani syakwe, 17 pakuti gamalile maloŵe gaŵechete jwakulondola che Isaya, 18 “Nnole, jwakutumichila jwangu junansagwile, jwakunonyelwa jwangu jwakuusengwasya nnope ntima wangu. Chinantaje Mbumu jwangu, nombejo chakaasalile wāndu wā ilambo kulamula kwangu. 19 Ngasakola makani atamuno nganyanyisya, ni liloŵe lyao ngalipikanika mwitala. 20 Chapunde kwakolela chanasā wāndu wākwete masauko ga kuputikwa kwa nnasi, ni kwakamulisya ntima wāndu wāngali machili, mpaka ulamusi waukusachilwa pachuikombolese kulamula. 21 Wāndu wose wā ilambo yose chakole chilolelo kwa jwelejo.” 22 Papopo wāndu wānyichisye Che Yesu mundu jwāngalola

atamuno kuwecheta kwa ligongo lya kukumulwa ni masoka. Nipele wannamisyewe jwanga wecheta jo ni jwa wechete ni kulola. 23 Mpingo wose wa wanda wasimosile ni watite, "Jweleju ngati Mwana ju che Daudi?" 24 Nambo Mafalisayo pa wapilikene gelego, watite, "Mundu ju akugakoposya masoka kwa machili ga Belesebuli jwankulu jwa masoka." 25 Che Yesu wasimanyilile ng'anisyo syao, wasalile, "Umwenye wauli wose waga wanyiche maunjili maunjili gagakumenyana, ngaukulonjela, yalumo peyo, musi pane wanda wa nyumba jajilijose agawanyikaga maunjili maunjili gagakumenyana achinsyene pe, nyumba jo ngajijima. 26 Iwaga mpingo umo ukumenyana ni mpingo wine mu umwenye wa Shetani, malumbo gakwe umwenye wo uga wanyiche, nipele, chiujiwe chinauli? 27 Wanyamwe nkutinji une ngugakoposya masoka kwa machili ga Belesebuli, uli, wakulijiganya wenu akugakoposya kwa machili ga acheni? Kwa lye ligongo lyo wanda wakunkuya ni wachammechetele wanyamwe. 28 Nambo iwaga une ngugakoposya masoka kwa ukombole wa Mbumu jwa Akunnungu, pelepo mmanyilile kuti umwenye wa Akunnungu unnyichilile. 29 "Soonu mundu akukombola chinauli kwinjila mu nyumba ja mundu jwali ni machili ni kunsumula chipanje chakwe, akanamta we kaje mundu jwali ni machili jula? Pele ni pachapakombole kunsumula chipanje chakwe. 30 "Jwalijose jwanganawa pamo none, akunganila une ni jwangasonganganya wanda pamo none, akwapwilinganya. 31 Kwa lye ligongo lyo ngunsalila, wanda chalecheleswe sambu ni lilo we lyalili lyose lyakwatukana Akunnungu, nambo juchantukane Mbumu jwa Akunnungu jwelejo ngalecheleswa. 32 Ni jwalijose jucha wechete lilo we lya kunkanila Mwana jwa Mundu, chalecheleswe, nambo jwele jucha wechete lilo we lya kunkanila Mbumu jwa Akunnungu jo, ngalecheleswa, nga wa pa chilambo cha sambano chi atamuno pa chilambo chachikwika cho. (aiōn g165) 33 "Chitela chambone chikusogola isogosi yambone ni chitela changalumbana chikusogola isogosi yangalumbana. Nipele chitela chikumanyika kwa isogosi yakwe. 34 Wanyamwe uwelesi wa majoka! Nkukombola chinauli kusala gambone mwasyene mwa waga wanalumbana? Pakuwa mundu aku wecheta agala gagagumbele mu ntima wakwe. 35 Mundu jwambone akukoposya gambone mu ngokwe jakwe jambone, ni mundu jwanganalumbana akukoposya gangalumbana mu ngokwe jakwe jangalumbana. 36 "Nipele, ngunsalila, lyuwa lya kulamula wanda chasachilwe kwanga kwa lilo we lyalili lyose lyanganalumbana lya wa wechete. 37 Pakuwa kwa malowe genu gambone chachimmalanjila kuti ndi wambone paujo pa Akunnungu, ni kwa malowe genu gakusakala chinchilumulwa." 38 Nipele, wane wa

wakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo wasalile Che Yesu kuti, "Jwakwiganya, tukusaka kulola chimanyisyo kutyochela kukwenu." 39 Nombejo wa ajanjile, "Uwelesi wanalumbana ni wangakulupilichika! Nkusakanga chimanyisyo, nambo ngampegwa chimanyisyo ika we achila pe chimanyisyo cha che Yona jwankulondola jwa Akunnungu. 40 Pakuwa mpela che Yona iwatele pakutama mo wa gatatu muusi ni chilo mlutumbo lwa somba jajikulungwa, iyoyo Mwana jwa Mundu nombe ni ichajile pakutama mu lisi mo wa gatatu muusi ni chilo. 41 Wanda wa ku Ninawi chakopochele katema kakulamula, nombewo chasale kuti au uwelesi u wana magambo. Pakuwa wanda wa ku Ninawi walesile sambu syao kwa ligongo lya kulalichila ku che Yona, ni nnole, apano apali jwampundile che Yona! 42 Mwenye jwankongwe jwa chilambo cha ku Sheba chakopochele katema au uwelesi u pachiu lamulikwe, nombe chasale kuti uwelesi u wana magambo. Pakuwa welewo waiche kutyochela kwakutalika, waiche kukugapilikanila malowe ga lunda ga mwenye che Selemani, nambo pelepa kwana jwankulungwa kupunda mwenye che Selemani. 43 "Lisoka palikunkopoka mundu, likusyungula syungula mpwipululu mwangali meesi lichisosaga pakupumulila, nambo lyalepelaga kupata, 44 pelepo ni likuti, 'Chimujile ku nyumba jangu akula kungopochele kula.' Nambo palikuja ni kujisimana nyumba jila jili jangali chindu ni jepyajile ni jekolosye, 45 pele likwaula kukugajigala masoka gane saba gakusakala kupunda welewo, gose gakwaula kukunjinjila jwele mundu jo. Ni jwele mundu jo akuwa jwanganalumbana nnope kupunda iwali jwa kundanda. Yeleyo ni ichijile pakutyochela kwa wanda wanalumbana." 46 Che Yesu pa wali jwa aninkwendelechela kukunguluka ni mipingo ja wanda, achikulu wao ni achalongo ajao waiche ni kwima paasa, wasachile kunguluka nawo. 47 Nipele, mundu jumo wasalile Che Yesu kuti, "Achikulu wenu ni achalongo ajenu ajimi paasa, akusaka ku wecheta nomwe." 48 Nambo Che Yesu wanjanjile jwele mundu jo kuti, "Waanu achikulu wangu? Ni waanu achalongo ajangu?" 49 Che Yesu wanlanjile mundu jula wakulijiganya wao achitiji, "Welewa ni waali achikulu wangu ni achalongo achinjangu! 50 Pakuwa jwalijose jwakupanganya yakuisaka Atati wangu wa kwani, jwelejo ni mpwanga ni mlumbwangu ni achikulu wangu."

13 Nda wi jijojo, Che Yesu wakopweche mu nyumba jila, wajawile kukutama mungulugulu litanda. 2 Mipingo jajikulungwa ja wanda jansyungwile nipele wakwesile mu ngalawa ni kutama. Wanda wose wajimi mungulugulu litanda, 3 nombe Che Yesu wasalile indu yejinji kwa itagu, achitiji, "Mplikane! Jwakupanda wajawile kukumisa mbeju. 4

“Paŵaliji nkumisa mbeju, sine syapatuchile mungulugulu matala ga mmigunda, nipele yaiche ijuni ni kusimila. 5 Sine syapatuchile mmaganga pangali litaka lyejinji. Syawoneche simesile kwachitema pakuŵa litaka lyaliji kanandi. 6 Nipele, lyuŵa palyaŵasile syatiniche ligongo michiga jakwe jaliji nganjijinjilisa paasi, syajumwile. 7 Sine syapatuchile pa miŵa, nombe miŵa jo jamesile ni kusiŵijikanya. 8 Sine syapatuchile pa litaka lya chajila, syamesile, ni kusogola, sine mia moja, sine sitini ni sine selasini. 9 Jwakwete mapilikanilo ga kupilikanila, apilikane!” 10 Ŵakulijiganya ŵao Che Yesu ŵajaulile ni kwausya kuti, “Ana ligongo chi nkuŵecheta ni ŵandu kwa itagu?” 11 Che Yesu ŵajanjile, “Ŵanyamwe mpegwilwe ukombole wa kumanyilila yantemela ya umwenye wa kwinani nambo ŵanewo nganapegwa. 12 Pakuŵa jwalijose jwakwete chindu chapegwe ni kujonjecheswa, nambo jwele jwanganakola chindu, atamuno chele chakwete cho chasumulwe. 13 Kwa ligongo lyo nguŵecheta nawo kwa itagu, pakuŵa akulola nambo ngakulola, akupilikana nambo ngakupilikanichisya atamuno ngakumanyilila. 14 Kwa ŵelewo gamalile agala maloŵe gaŵechete che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu gagakuti: ‘Kupilikana chimpilikane nambo ngammanyilila. Kulola chinlolechese nambo ngammona. 15 Pakuŵa lunda lwa ŵele ŵandu wo lupungwene, agasiŵile mapilikanilo gao, akupilenje. Nambo ikaliji akulola kwa meeso gao, ni kupilikana kwa mapilikanilo gao, nombe akamanyilile kwa lunda lwao, ni kung’alauchila, none ngaalamisye.’ 16 “Nambo nkmete upile ŵanyamwe pakuŵa meeso genu gakulola ni mapilikanilo genu gakupilikana. 17 Ngunsalila isyene kuti ŵakulondola achajinji ni ŵandu ŵajinji ŵakupanganya yambone paujo pa Akunnungu, ŵasachile kugaona gankugaona nambo nganagaona ni kugapilikana gamkugapilikana nambo nganagapilikana. 18 “Nipele, ŵanyamwe mpilikane malumbo ga achi chitagu cha jwakupanda chi. 19 Jwalijose jwakulipilikana liloŵe lyankati Umwenye wa Akunnungu pangalimanyilila, ali mpela mbeju sisyapatuchile mmatala ga mmigunda, Jwangelumbana jula akwika kuchityosya chele chepandikwe mu ntima mwakwe cho. 20 Nombe syele mbeju sisyapatuchile mmaganga, sili mpela mundu jwakupilikana liloŵe ni kulipochela kwa unonyelo. 21 Nambo ngakulikamulichisya ni nganakola michiga nkati mwakwe, akulikamula katema kakajipi pe, pakukutyochela kulaga ni kusauka kwa ligongo lya liloŵe lyo, papopo akuleka kulikulupilila liloŵe. 22 Nombe syele mbeju sisyapatuchile pa miŵa syo sili mpela mundu jwakulipilikana liloŵe, nambo kwa ligongo lya kuchenjeuchila masengo ga umi watulinawo ni kuchinonyela kwannope chipanje kukuliŵijikanya liloŵe lyo, nombejo ngakusogola isogosi,

yaani kupanganya yaikwanonyelesya Akunnungu. (aiōn g165) 23 Nombe syele mbeju sisyapatuchile pa litaka lyambone sili mpela mundu jwakupilikana liloŵe ni kulimanyilila, jwelejo akupanganya yejinji yambone yaikusachilwa mpela mbeju ijikuti pakusogola, jimo mia moja, jine sitini, ni jine selasini.” 24 Che Yesu ŵaasalile ŵakulijiganya chitagu chine kuti, “Umwenye wa kwinani ukulandana ni mundu jwapandile mbeju syambone mu ngunda wakwe. 25 Nambo ŵandu paŵaliji agonile, ŵaiche jwammagongo jwakwe, ŵapandile masindi mwepande ngano, ni kutyoka. 26 Nipele, pasyamesile mbeju ni kutanda kusogola ni masindi gatandite kuwoneka. 27 Achikapolo ŵa asyene ngunda ŵaiche nikuti, ‘Ambuje, ngati mwapandile mbeju syambone mu ngunda mwenu? Sambano gatyochele kwapi masindi?’ 28 Nipele ŵatite, ‘Jwammagongo ni jwatesile yeleyo.’ Nipele, achikapolo wakwe ŵaasisye, ‘Uli, nkusaka tujaule tukagatupule?’ 29 Nombejo ŵajanjile, ‘Ngwamba, pachintupule masindi, pane chinkatupule pamo ni ngano. 30 Nneche ikule yose pamo mpaka katema ka kugungula. Nipele, katema ka kugungula chinjasalila ŵakugungula kuti, nsonganganye kaje masindi nkagataŵikanye ilingo ilingo, nkagatinisye. Nambo ngano nsonganganye ni kutaga mu ngokwe jangu.’” 31 Nipele, Che Yesu ŵaatagulile ŵandu chitagu chine kuti, “Umwenye wa kwinani ulandene ni mbeju jajinandi nnope jajikuŵilanjikwa haladali jatosile mundu ni kujipanda mungunda mwakwe. 32 Jisyene jili jajinandi kusipunda mbeju sine syose, nambo jamelaga ni kukula jikuŵa jajikulungwa kupunda mimela jose. Ukukula ni kuŵa chitela mpaka ijuni ya mwinani ikwika ni kutaŵa isusi mu nyambi syakwe.” 33 Che Yesu ŵaasalile ŵandu chitagu chine kuti, “Umwenye wa kwinani ulandene ni amila jajigele jwankongwe jumo, ni kuwanganya ni utandi mbisi siŵili ni nusu, ni utandi wose wasaseŵele.” 34 Che Yesu ŵaasalile ŵandu yose kwa itagu. Ni pangali chitagu nganiŵasalila chachili chose. 35 Pakuti limalile liloŵe lyaŵechete jwakulondola jwa Akunnungu: “Chiŵechetenawo kwa itagu, chinaasalile ŵandu indu yaisisikwe chitandile kugumbikwa chilambo.” 36 Nipele, Che Yesu ŵaulesile mpingo wa ŵandu, ŵajinjile mu nyumba. Ŵakulijiganya ŵao ŵaichile ni kwasalila, “Ntugopolele chitagu cha masindi ga mungunda.” 37 Che Yesu ŵaasalile, “Jwakupanda mbeju syambone ni Mwana jwa Mundu. 38 Nombe ngunda uli chilambo chino. Nombe syele mbeju syambone syo sili ŵele ŵandu ŵati Umwenye uli wo. Nambo masindi ali ŵandu ŵa jwangelumbana jula. 39 Nombe jwammagongo jwapandile masindi ali Shetani. Magungulo gali mbesi ja chilambo chino, nombe ŵakugungula ali achikatumetume ŵa kwinani. (aiōn g165) 40 Mpela ila masindi

igakuti pakusonganganywa ni kutinisiya, iyoyo ichichiwa kumbesi kwa chilambo chino. (aiōn g165) 41 Mwana jwa Mundu chachalajisiya achikatametume wao wa kwinani kuti asonganganye kutyochela mu Umwenye wao wose aŵala ŵakwaleŵekasya ŵandu atende sambi ni wose ŵatesile ya sambi. 42 Ni achikatametume wa kwinani wo chiŵaponye ŵandu pa litanuli lya mooto wakalipa ni kweleko chalile ni kuchilimya meeno. 43 Kele katema ko ŵandu ŵakupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu chachimelemenda mpela lyuŵa mu Umwenye wa Atati ŵao. Ŵakwete mapikanilo, apikanile! 44 “Umwenye wa kwinani ulandene ni mbiko jajisisiche mu ngunda. Mundu jumpepe ŵajiwani ni kujisisa sooni. Nipele ŵasangalele nnope ni ŵajawile kukuisumisiya iŵakwete yose ni kusuma ngunda ula. 45 “Soon, umwenye wa kwinani ulandene ni mundu jwakusumisiya malonda achisosaga igogo yambone. 46 Nombe paŵachiwani chigogo chimo cha ndalama jajikulungwa, ŵajawile, ŵaisumisiye iŵakwete yose, ŵachisumile chigogo chila. 47 “Soon, Umwenye wa kwinani ulandene ni lwau lwauponyekwe mu litanda, lwatanjile somba syasili syose. 48 Lwau palwagumbele, ŵakukoka somba ŵaluutile kumbwani, ŵatemi kusagula somba syambone ni kusitaga mu itundu yao ni somba syangalumbana ŵasijasile. 49 Yeleyi ni ichichiwa kumbesi kwa chilambo chino, achikatametume wa kwinani chachikopochela, chiŵalekanganye ŵandu ŵambone ni ŵangalumbana. (aiōn g165) 50 Nombe ŵele ŵangalumbana wo chiŵajasile pa litanuli lya mooto. Kweleko chachilila ni kuchilimya meeno.” 51 Che Yesu ŵausisiye, “Ana gele gose ga nkugamanyilila?” Ŵajanjile, “Elo.” 52 Nombewo ŵaasalile, “Kwa ligongo lyo, jwakwiganya Malajisiyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa jwalijose jwakuŵa jwakulijiganya jwa Umwenye wa kwinani, alandene ni nsyene nyuumba jwakukoposya mu mbiko jakwe indu ya ndalama ya sambano ni indu ya ndalama ya kalakala.” 53 Che Yesu paŵamasile kuŵecheta yele itagu yo, ŵatynosile pelepo, 54 ni ŵapite mu musi wao. Kweleko ŵajiganyaga ŵandu mu nyuumba jao ja kupopelela, nombewo ŵasimosile nikuti, “Jweleju apatile kwapi alu lunda lu ni ukombole wa kuipanganya yakusimonjeka? 55 Ana ajuju ngati mwana jwa jwakusepa itela? Achikulu ŵao ngati akuŵilanjikwa che Maliamu ni achapwakwe ngati che Yakobo ni che Yusufu ni che Simoni ni che Yuda? 56 Achalumbugwe wose ngati ali pamo ni uweji? Nambi ajuju apatile kwapi aga gose ga?” 57 Nipele, nganiŵakunda. Nambo Che Yesu ŵaasalile, “Jwakulondola jwa Akunnungu akuchimbichikwa nambo ngaakuchimbichikwa mu chilambo chakwe ni mu nyuumba

jakwe!” 58 Kwa ligongo lyo, nganatenda yakusimonjeka yayinjiji ligongo lya ungali chikulupi wao.

14 Kele katema ko chilongola che Helode ŵapilikene ngani si Che Yesu. 2 Nipele, ŵaasalile achikatametume wao, “Jwele mundu ni che Yohana Ŵakubatisya asyuchile mchiwa, lyele ni ligongo machili gakupanganya yakusimonjeka gakupanganya masengo nkati mwakwe.” 3 Che Helode ni juŵankamwile che Yohana ni kuntaŵa kwa minyolo, ŵammisile mu nyuumba jakutaŵilwa kwa ligongo lya che Helodia, ŵankwawo che Filipino nkulugwe. 4 Ligongo che Yohana ŵansalile che Helode kuti, “Ngankusachilwa kunombela jwele jwankongwe jo!” 5 Che Helode ŵasachile kwaulaga che Yohana, nambo ŵajogwepe ŵandu pakuŵa kukwao che Yohana ŵaliji jwakulondola jwa Akunnungu. 6 Nipele, pa chindimba cha lyuŵa lyekulungwa lya kupagwa kwao che Helode, mwali jwao che Helodia ŵatynosile mmbujo mwa achalendo ni mwali jula ŵaasengwasisiye che Helode, 7 mpaka ŵalanjile achitiji, “Ngulumbilila, chinampe chachili chose chachinsache.” 8 Nombejo ŵanyenjekwe ni achikulugwe, ŵatite, “Mumbeje panopano ntwe u che Yohana Ŵakubatisya mumbale.” 9 Mwenye ŵasupwiche, nambo kwa ligongo lya kulumbila kwao ni ligongo lya achalendo ŵaŵatemi pamo nawo, ŵalajisiye apegwe. 10 Nipele, che Helode ŵannajisiye mundu ku nyuumba ja kutaŵila ŵandu kuti ŵakate che Yohana ntwe. 11 Ntwe wakwe wajigalikwe mu mbale ni kumpa mwali, nombejo ŵampele achikulugwe. 12 Ŵakulijiganya wa che Yohana ŵaiche, ŵachijigele chiilu chakwe, ŵachisichile. Nipele ŵajawile kukwasalila Che Yesu. 13 Che Yesu paŵapilikene ngani syo, ŵatynosile pepala kwa ngalaŵa, ŵajawile pantemela pajikape. Nambo ŵandu paŵapilikene, ŵakuiye kwa makongolo achityochelaga mmisi jao. 14 Nipele, paŵaiche kumbwani, ŵauweni mpingo wekulungwa wa ŵandu, ŵakolele chanasa ni ŵalamisiye ŵakulwala ŵao. 15 Pakwaswele, ŵakulijiganya ŵao ŵaichilile ni kwasalila, “Apano patuli pa mwikonde ni sambano kuswele. Sambano, mwananje ŵandu wo kuti ajaule mmisinda akalisumile chakulya.” 16 Che Yesu ŵaasalile, “Nganakola ligongo lya kwaula, ŵanyamwe mwape chakulya.” 17 Nambo ŵanyawo ŵanjanjile, “Tukwete mikate nsano pe ni somba siŵili.” 18 Che Yesu ŵaasalile, “Njise nawo apano.” 19 Ŵaasalile ŵandu kuti atame paasi pa manyasi. Nipele, Che Yesu ŵajigele mikate nsano ni somba sila, ŵalolite kwinani, ŵatogolele Akunnungu ni kugaŵanya ni kwapa ŵakulijiganya mikate jo, nombewo ŵagaŵenye ŵandu. 20 Ŵalile wose, ŵajikwite. Nipele ŵakulijiganya ŵalokwete sigasi sya mikate jila, ŵagumbesye itundu

kumi na mbili. 21 Wose wawalile wala waliji achalume mpela elufu tano, pangawalanjikwa achimasyeto ni wanache. 22 Pangakaŵa, Che Yesu waasalile wakulijiganya wao akwele mu ngalaŵa kuti alongolele peesi litanda asyene aninkujilanga mipingo ja wandu. 23 Paŵamasile kwalanga wandu, wakwesile kwitumbi ali jikape kukupopela. Pakwaswele, welewo waliji kweleko jikape. 24 Kele katema ko ngalaŵa jo jawandichile pambindikati litanda, nambo jaliji nkupungunyikwa kwannope ni matumbela pakuŵa mbungo jaliji nkujiputa. 25 Kumasikusiku, Che Yesu waichile wakulijiganya wao achendaga mmeesi. 26 Wakulijiganya wao paŵaweni achendaga mmeesi, wajogwepe nnope ni watite, "Lili lilaika!" Wagumilangaga kwa woga. 27 Papopo, Che Yesu wasalile, "Muusimane ntima, ndili une, nkajogopa!" 28 Che Petulo watite, "Ambuje mwaŵaga mmwe, muusalile iche kukwenu njendaga mmeesi." 29 Che Yesu watite, "Njise." Nipele che Petulo watulwiche mu ngalaŵa, wajesile mmeesi, kwajaulila Che Yesu. 30 Nambo paŵajiwani mbungo, wajogwepe ni watandite kutiŵila, wagumisile achitiji, "Ambuje mungulupusye!" 31 Papopo Che Yesu wagolwesye nkono wao, wankamwile ni wansalile, "Mmwe wa chikulupi chachinandi, ligongo chi nkukola lipamba?" 32 Nipele, wose wakwesile mu ngalaŵa, ni mbungo jatulele. 33 Nombe, wose wawaliji mu ngalaŵa watindiŵalile ni kwakotamila, achitiji, "Isyene alakwe ndi Mwana jwa Akunnungu." 34 Wajombweche litanda ni waiche ku msinda wa ku Genesaleti. 35 Wandu wa pepala paŵaamanyi Che Yesu, wajenesye ngani muumbali mose mumwasyungwile. Nipele, wannychisye wakulwala wose, 36 ni wachondelele kuti akwaye atamuno lujenje lya mwinjilo wao. Nombe wose wawankwaye walamile.

15 Nipele, Mafalisayo ni wakwiganya Malajisyo waichile Che Yesu kutyochela ku Yelusalemu. 2 Paŵaiche wambusisye, "Kwachichi wakulijiganya wenu akugapwanya majiganyo gatupochele kutyochela kwa achambuje wetu? Ngakunaŵa makono yambone akanawe kutanda kulya?" 3 Che Yesu wajanjile, "Kwachichi wanyamwe mkupwanya makanyo ga Akunnungu kwa kusechelela majiganyo genu mwachinsyene? 4 Akunnungu atite, 'Mwachimbichisye atati wenu ni achikulu wenu,' ni 'Jwakunlwesya atagwe atamuno achikulugwe, akusachilwa kuulajikwa.' 5 Nambo wanyamwe nkwiganya kuti, mundu aŵaga ni chindu cha kwakamuchisya atagwe atamuno achikulugwe, ni atiji, 'Achi chindu chi ndyosisye sadaka kwa Akunnungu.' 6 Nipele, jwele mundu jo ngakwachimbichisya atagwe! Yele ni inkuti pakulinyelusya lilamulo lya Akunnungu ni kugakuya

majiganyo genu mwachinsyene. 7 Wanyamwe waulamba! Che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu wasagamukwile yambone yankati wanyamwe paŵatite, 8 'Akunnungu akuti, aŵa wandu wa akunjimbichisya ni ngomo pe, nambo mmitima jao atalikengene ni une. 9 Nombe akumbopela iyiyipe, pakuŵa indu yakwiganya ili malajisyo ga wandu pe.'" 10 Nipele, Che Yesu wauŵilasile mpingo wa wandu, waasalile, "Mpilikane ni kumanyilila! 11 Chindu chachikuntaga mundu usakwa ngaŵa chachikwinjila nkang'wa, nambo achila chachikutyoka nkang'wa ni chachikuntaga mundu usakwa." 12 Nipele wakulijiganya wao wajaulile ni kwasalila, "Ana nkumanyilila kuti Mafalisayo yachimile paŵapilikene maloŵe genu?" 13 Nambo welewo watite, "Mmela wauliwise wanganapande Atati wangu wa kwini, chiuchitupulwa. 14 Mwaleche wanyawo! Wele ali wangalola wakwalongosya wangalola. Jwangalola annongosyaga jwangalola njakwe, wose wawili chatumbuchile mwisimbo." 15 Che Petulo watite, "Ntugopolele chele chitagu cho." 16 Che Yesu waasalile, "Nombe wanyamwe wakwe ngankumanyilila? 17 Ana ngankumanyilila kuti chindu chachikwinjila nkang'wa chikupita nnutumbo ni chikujasikwa kulindi? 18 Nambo yaikutyoka nkang'wa ikutyochela mu ntima, yele ni yaikuntaga mundu usakwa. 19 Pakuŵa mu ntima sikukopoka ng'anisyo syangalumbana sya kuulaga ni chikululu ni chigwagwa ni wiya ni kuwecheta yaunami ni kutukana. 20 Gelego ni gakuntaga mundu usakwa. Nambo kulya panganaŵa makono ngakukuntaga mundu usakwa." 21 Che Yesu watyosile kweleko ni wajile ku chilambo cha ku Tilo ni ku Sidoni. 22 Nipele, jwankongwe jumo Mkanaani, kutyochela chilambo chilachila, waichilile achinyanyisyaga, "Ambuje, Mwana ju che Daudi, mungolele chanasa! Mwali jwangu akamwilwe ni masoka kwannope." 23 Nambo Che Yesu ngananjanga liloŵe. Wakulijiganya wao wajaulile ni kwachondelele achitiji, "Mwasalile ajaule, pakuŵa akutukuya ali nkunyokonya." 24 Che Yesu wajanjile, "Akunnungu andumile kukwakulupusya wandu wa ku Isilaeli wawapotele mpela ngondolo." 25 Pelepo jwambumba jula waiche ni kwatindiŵalila paujo pao achitiji, "Ambuje, mungamuchisye." 26 Che Yesu wajanjile, "Ngaŵa yambone kutola chakulya cha wanache ni kusiponyela mbwa." 27 Jwankongwe jo wajanjile, "Elo, Ambuje, nambo mbwa sikulya mbakatika sisikupatuka pakulila achambuje wao." 28 Pelepo Che Yesu wajanjile, "Jwankongwe, chikulupi chenu chachikulungwa, nipele, chitendekwe kukwenu chinkusaka." Mwali jwao jula ni walamile katema kakoko. 29 Che Yesu watyosile pelepo ni kwaula mungulugulu litanda lya Galilaya, wakwesile kwitumbi, watemi paasi. 30 Nipele, jaichile mipingo ja wandu wajanji, wampelechele wandu wangajenda ni

wangalola ni wakulemala ni wangaŵecheta ni wane wajinji wakulwala, nipele waŵisile mmbujo mwakwe ni kwalama. 31 Nombe mpingo wa wandu ula wasimonjile nnope paŵaweni wangaŵecheta aninkuŵecheta ni wangalola aninkulola ni wakulemala ali alamile ni wangajenda aninkwenda, wandu waakusisye Akunnungu wa ku Isilaeli. 32 Che Yesu waawilasile wakulijiganya wao, waasalile, “Ngwakolela chanasa aŵa wandu wa pakuŵa atemi ni une moŵa gatatu sambano ni nganakola chakulya. Ngangusaka naaleche ajaule pangalya ngakaŵa chakomoche mwitala.” 33 Wakulijiganya wala ni watite, “Tutupate kwapi chakulya chachijinji cha kwajikutisya ŵele wandu wa?” 34 Che Yesu waausisye, “Nkwete mikate jilingwa?” Wajanjile, “Saba ni tusomba kanandi pe.” 35 Nipele Che Yesu waasalile wandu atamanje paasi. 36 Wajitosile mikate saba ni tusomba tula, watogolele Akunnungu, wajigaŵenye ni kwapa wakulijiganya wao, nombe wakulijiganya wo wagaŵenye wandu. 37 Walile wose, wajikwite. Paŵamasile kulya walokotenye mbakatika ja mikate ni somba sila itundu saba yegumbale. 38 Ŵele uwalile wo waliji achalume elufu nne, pangaŵalanjila achakongwe ni wanache. 39 Nipele, Che Yesu walanjile wandu, wakwesile mu ngalaŵa ni kwaula ku chilambo cha Magadani.

16 Mafalisayo ni Masadukayo waajaulile Che Yesu, ni kwa kwalinga waŵwendile walosye chimanyisyo kutyochela kwinani. 2 Nambo Che Yesu waasalile, “Lyaikaga ligulo wanyamwe nkutinjii, ‘Lelo chikulanguche pakuŵa kwiunde kuchejele!’ 3 Ni kuninkucha nkutinjii, ‘Lelo mbungo chijipuje, pakuŵa kwiunde kuchejele sooni maunde gagumbele!’ Nipele, wanyamwe nkukumbola kumanyilila upagwe wa liunde, nambo imanyisyo ya katema kano ngankukumbola kuimanyilila. 4 Uŵelesile wangalumbana ni wangali ni chikulupi ukusosa chimanyisyo, nambo ngauppegwa chimanyisyo ikaŵe chimanyisyo chi che Yona.” Nipele waŵalesile ni kwaula. 5 Wakulijiganya wao paŵamasile koombochela mbande jine ja litanda, waliji aliŵalile kwigala mikate. 6 Che Yesu waasalile kuti, “Nilolechesye ni nligose ni amila ja Mafalisayo ni Masadukayo!” 7 Nambo ŵele wanyawo waliji nkuusyana achinsyene pe achitiji, “Akuŵecheta yeleyo pakuŵa nganitujiigala mikate.” 8 Che Yesu wasimanyilile ng’anisyo syao ni kwasalila, “Ligongo chi nkuusyana mwachinsyene pe, wanyamwe wa chikulupi chachinandi kuti nganinjigala mikate? 9 Ana ngankumanyilila atamuno kukumbuchila panagaŵenye mikate tano jila, kwa wandu elufu tano wala? Ana itundu ilingwa ya mbakatika imwagumbesye? 10 Pane mikate saba jila jiŵagaŵenye wandu elufu nne, ana itundu ilingwa ya mbakatika imwalokotenye? 11

Uli, ngankumanyilila kuti nganingunguluchilaga mikate? Nambo nilolechesye ni amila ja Mafalisayo ni Masadukayo!” 12 Pelepo wakulijiganya waimanyilile kuti nganaŵecheta yankati amila ja mikate, nambo majiganyo ga Mafalisayo ni Masadukayo. 13 Che Yesu paŵaiche mmusi wa Kaisalia Filipi, wausisye wakulijiganya wao kuti, “Wandu akuti Mwana jwa Mundu ali nduni?” 14 Wajanjile, “Wane akuti che Yohana Ŵakubatisya ni wane akuti che Elia ni wane akuti che Yelemia, pane jumo jwao wakulondola wa Akunnungu.” 15 Che Yesu waausisye sooni, “Nombe wanyamwe nkuti une ndili nduni?” 16 Che Simoni Petulo wajanjile, “Alakwe ni Kilisito Jwakuwombola, Mwana jwa Akunnungu ŵaali wajumi.” 17 Che Yesu watite, “Nkwete upile mmwe che Simoni mwana ju che Yona, pakuŵa ngaŵa mundu jwammunukulile ngani jo, nambo Atati wangu ŵaali kwinani. 18 None ngunsalila, mmwe ni che Petulo ni pa lwele lwala lu chindandisye mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito ni machili ga chiwa ngagaika kuukumbola. (Hades 986) 19 None chinampe iugulilo ya Umwenye wa kwinani, ni chachili chose chachinchitaŵe pa chilambo pano, chichiŵe chetaŵikwe kwinani ni chachili chose chachinchigopole pa chilambo pano, chichiŵe chegopolwe kwinani.” 20 Nipele wakanyisye kwa nnope wakulijiganya wao kuti akansalila mundu kuti ŵelewo ali Kilisito. 21 Chitandile ke katema ko Che Yesu watandite kwalosya pangasisika wakulijiganya wao kuti yaŵajile kwaula ku Yelusalemu ni kweleko chalagaswe ni achachekulu ni ilongola wa achakulu wambopesi ni wakwiganya Malajisyo. Nipele chachiulagwa ni pa lyaŵa lyaatatu chasyuche. 22 Pelepo che Petulo waajigele Che Yesu pambali ni watandite kwakalipila achitiji, “Ngwamba Ambuje! Ngagansimana gelego!” 23 Nambo Che Yesu wagalauchile ni kwasalila che Petulo, “Ntyoche paujo pangu, Shetani! Mmwe nkusiŵila litala paujo pangu, pakuŵa ngankuganisya gagali ga Akunnungu, nambo ga wandu!” 24 Nipele, Che Yesu waasalile wakulijiganya wao, “Mundu jwakusaka kunguya, alikane nsyene, atwichile nsalaba wakwe, anguye une. 25 Pakuŵa, mundu jwalijose jwakusaka kuukulupusya umi wakwe, chaujase. Nambo mundu jwakuutyosya umi wakwe kwalgongo lyangu, chaukole sooni. 26 Ana mundu chapate chichi akolaga chipanje cha pa chilambo, ali ajasile umi wakwe? Pane mundu chatyosye chichi pamalo pa umi wakwe? 27 Pakuŵa Mwana jwa Mundu chachiika mu ukulu wa Atatigwe pamo ni achikatumetume wakwe wa kwinani, pelepo chachinlipa jwalijose malinga ni masengo gao. 28 Ngunsalila isyene, apali wane mwa wanjimi apano ngaapasya chiwa akanaŵe kummona Mwana jwa Mundu achiikaga ali Mwenye.”

17 Pagamasile moŵa sita, Che Yesu ŵajigele che Petulo ni che Yakobo ni che Yohana mpwao, ŵakwesile pamo nawo penani chitumbi cheleu, kweleko ŵaliji ŵanyapewo. 2 Kweleko, Che Yesu ŵagalawiche uwoneche wakwe paujo pao, ku meeso kwao kwamelemendaga mpela lyuŵa ni iwalo yao yaliji yeswela mpela lulanga. 3 Chisisimuchile che Musa ni che Elia ŵaakopochele, ŵaliji nkukunguluka ni Che Yesu. 4 Pelepo che Petulo ŵaasalile Che Yesu, “Ambuje, yambone uwe kuŵa apano! Mwasakaga chindaŵe masakasa gatatu, limo lyenumwe ni line li che Musa ni line li che Elia.” 5 Paŵaŵechetaga gelego, liunde lyeswela lyaunichile ŵanyawo, ni lyapikaniche liloŵe kutyochela mu liunde lila litchitiji, “Aju ali Mwanangu jungunnonnyela, nonyelwe nawo, mumpilikanichisye jwelejo.” 6 Ŵakulijiganya paŵapilikene yeleyo ŵajogwepe nnope, ŵagwile manguku. 7 Nipele Che Yesu ŵaichilile, ŵakwayiye achitiji, “Njimuche, nkajogopa!” 8 Paŵalolite kwinani nganammona mundu jwalijose akaŵe Che Yesu jika pe. 9 Nipele, paŵatulukaga pa chitumbi po, Che Yesu ŵaasalile, “Kasimunsalila mundu jwalijose inyiweni ila, mpaka patachisyuka Mwana jwa Mundu kutyochela mu chiwa.” 10 Nipele ŵakulijiganya ŵao ŵammusisye, “Kwachichi nambi ŵakwiganya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa akuti chaiche kaje che Elia?” 11 Che Yesu ŵajanjile, “Isyene, che Elia chaiche kaje ni kukolosya indu yose iŵe chile. 12 Nambo ngunsalila, che Elia amasile kwika, nganammanyilila, nambo ŵantendele iŵasachile. Nombewo chachinnagasya Mwana jwa Mundu iyoyopeyo.” 13 Pelepo ŵakulijiganya ŵala ŵaimanyilile kuti ŵangambaga che Yohana Ŵakubatisya. 14 Paŵaiche sooni pa wele mpingo wa ŵandu ula, ŵaiche mundu jumo mmbujo pa Che Yesu ni kwatindiŵalila, 15 ŵatite, “Ambuje, munkolele chanasa mwanangu pakuŵa akulwala njilinjili ni kulaga nnope, katema kakajinji akugwilila pa mooto pane mmeesi. 16 Nannyichisye kwa ŵakulijiganya ŵenu, nambo nganakombola kunnamya.” 17 Che Yesu ŵajanjile, “Uŵelesi wangali chikulupi ni wakulyungasika, ana chime ni ŵanyamwe mpaka chakachi? Mpaka chakachi chinampilile? Munjise nawo apano.” 18 Nipele, Che Yesu ŵalikalipile lisoka lila, nombelyo lyankopweche ni jwanchanda jula ŵalamile katema kakoko. 19 Nipele, ŵakulijiganya ŵaichile Che Yesu kwa chisyepela ni kwausya, “Ligongo chi nganitukombola kulikoposya lisoka lila?” 20 Che Yesu ŵajanjile, “Kwa ligongo lya chikulupi chenu chachinandi. Ngunsalila isyene, mwaŵaga ni chikulupi atamuno chaŵaga chachinandi chisau mbeju jajinandi nnope jajikuŵilanjikwa haladali, chinkombole kuchisalila achi chitumbi chi, ‘Ntyoche apa njaule ako,’ nombecho chichityoche. Ngali pagwa liloŵe

lyangalikombolecheka kukwenu.” 21 Nambo lisoka lyanti yeleye ngalikutyosyekwa ikaŵe kwa kupopela ni kutaŵa. 22 Ŵakulijiganya paŵaliji pamo ku Galilaya, Che Yesu ŵaasalile, “Mwana jwa Mundu akwaula kukutagwa mmakono ga ŵandu. 23 Nombewo chachimmulaga, nambo chachisyuka pa lyuŵa lyaatatu.” Pelepo ŵakulijiganya ŵasongoneche nnope. 24 Che Yesu ni ŵakulijiganya ŵao paŵaiche ku Kapelenaumu ŵandu ŵakukumbikanya nsongo wa Nyuumba ja Akunnungu ŵaichilile che Petulo, ŵausisye, “Ana jwakwiganya jwenu akulipa nsongo wa Nyuumba ja Akunnungu?” 25 Che Petulo ŵajanjile, “Elo, akulipa.” Nipele, che Petulo paŵajinjile mu nyuumba, akanawē kuŵecheta liloŵe, Che Yesu ŵalongolele kummusya achitiji, “Che Simoni, mmwe nkuti uli? Mamwenye ŵa pa chilambo akukumbikanya nsongo atamuno ushulu kwa ŵandu chi? Kutyochela kwa achinsyene musi pane kwa achalendo?” 26 Che Petulo ŵajanjile, “Kutyochela kwa achalendo.” Che Yesu ŵansalile, “Nipele, iŵaga ili yeleyo, achinsyene musi wo ngakusachilwa kulipa. 27 Nambo tukaachima ŵandu ŵa. Njaule kulitanda nkaloposye, ni somba jandanda kutanjila pa ndowana, nkajinukule kang’wa ni chinkasisimane mbiya sya nsongo. Njigale ni kwapa ligongo lyangune ni lyenu mmwe.”

18 Kekala katema kala ŵakulijiganya ŵaichilile Che Yesu ni kwausya, “Ana nduni jwaali jwankulungwa mu Umwenye wa kwinani?” 2 Che Yesu ŵambilasile mwanache, ŵanjimiche mmbujo mwao. 3 Nipele ŵatite, “Isyene ngunsalila, iŵaga ngankugalauka ni kuŵa mpela ŵanache, nganjinjila kose mu umwenye wa kwinani. 4 Nipele jwalijose jwakulitimalika mpela aju mwanache ju, jwelejo ni jwali jwankulungwa mu umwenye wa kwinani. 5 Jwalijose jwakumpochela mwanache jumo mpela aju mu liina lyangu, jwelejo akumbochela une.” 6 “Nambo jwalijose juchantende jumo jwa achanandi ŵa, ŵakungulupilila une atende sambi, ikaliji yambone kwa ŵelewo ataŵikwe pa lukosi liganga lyekulungwa lya kusyajila ni kumponya mu bahali pakwendesya nnope. 7 Ulaje chiuŵe kwa ŵandu ŵa pa chilambo kwa ligongo lya kuichisya indu ya kwatenda ŵandu atende sambi. Indu yo ikusachilwa ikopochele nambo ulaje kukwakwe mundu juchaichenawo indu yo. 8 “Iŵaga nkono wenu pane lukongolo lwenu lukuntenda ntende sambi, mmukate nkaujase kwakutalika. Mmbaya kukwenu kwinjila mu umi pangali nkono umo pane lukongolo lumo kupunda kuponyekwa pa mooto wa moŵa gose pangali mbesi wangasimika ndi ni makono gaŵili ni makongolo gaŵili. (aiōnios g166) 9 Ni liso lyenu lyantendaga ntende sambi, nlikolopole ni kuliponya kwakutalika. Mmbaya

kukwenu kwinjila mu umi wangamala ni liso limo, kupunda kuponyekwa pa mooto wangasimika moŵa gose pangali mbesi ndi ni meeso gaŵili. (Geenna g1067) 10 “Nlilolechesye! Nkanchembulusya jumo jwa achanandi ŵa. Ngunsalila, achikatumetume ŵao kwini ko moŵa gose akulola usyo wa Atati ŵaali kwini. 11 Pakuŵa Mwana jwa Mundu ŵaiche kukwakulupusya aŵala ŵaŵasochele. 12 “Ana ŵanyamwe nkuti uli, Mundu akolaga ngondolo mia moja, ni jasochelega ngondolo jimo, ngaasileka ngondolo tisini na tisa sila pasyaliji po ni kwaula kukujisosa jajisochele jila? 13 Ajisimanaga, ngunsalila isyene, akusengwa ligongo lya jejila kusipunda tisini na tisa syangasochela sila. 14 Iyoyo Atati ŵenu ŵa kwini ngakusaka ata jumo jwa achanandi ŵa kuti asochele. 15 “Nlongo njenu anleŵelaga, munjaulile nkanlosye chileŵo chakwe ni ŵaŵili pe. Ampilikililaga chimme mumpatite nlongo njenu. 16 Nambo iŵaga ngakumpilikilila, munjigale mundu jumo pane ŵaŵili pakuti kwa kang'wa sya ŵaumboni ŵaŵili pane ŵatatu, kila liloŵe likaluche, mpela Malembelo ga Akunnungu yakakuti pakusala. 17 Akanaga kwapilikilichisya ŵanyawo, muusalile mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito. Ni akanaga kuupilikilila mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito, mummalanjile yalumo mundu jwangakwamanyilila Akunnungu ni jwakukumbikanya nsongo. 18 “Ngunsalila isyene, gagali gose gachingakanye pachilambo chigaŵe gamakanikwe kwini ni gagali gose gachingakunde pachilambo, chigaŵe gamakundikwe kwini. 19 “Ngunsalila isyene, ŵaŵili pasikati jenu ajilanaga pachilambo pano kwa chindu chachilichose chichaŵende, Atati ŵangu ŵa kwini chiŵapanganyichisye chindu cho. 20 Pakuŵa palipose pakusongangana ŵandu ŵaŵili pane ŵatatu pamo kwa liina lyangu, une ndili pelepo ni ŵanyawo.” 21 Nipele, che Petulo ŵaichile Che Yesu nikuti, “Ambuje, ana mpwanga aneŵele kalingwa none naalechelesye? Mala saba?” 22 Che Yesu ŵajanjile, “Ngangunsalila mala saba pe, nambo saba mala sabini. 23 Kwayele, Umwenye wa kwini ulandene ni mwenye jumo juŵasakaga kulola achikapolo ŵakwe yatite pakupanganya. 24 Paŵatandite kulola, wannyichisye mundu jumo juŵaliji ni ligambo lya mamiloni kwa mamiloni. 25 Mundu jo nganakola chakulipa, kwayele ambujegwe ŵalamwile asumisikwe nti kapolo mundu jula ni ŵankwakwe ni achiŵanagwe ni yanayose iŵakwete, kuti ligambo limale. 26 Nipele, kapolo jula ŵatindiŵele mmbujo pa ambujegwe ni kwaŵenda achitiji, ‘Ambuje mumbililile kaje, none chinanlipe yose.’ 27 Mmbujegwe kapolo jula ŵankolele chanasa, ŵannechelesye ligambo lila, ni kuntendela ajaule. 28 “Nambo kapolo jula ŵatoyosile, ŵansimene jumo jwa achikapolo achinjakwe juŵandajji mbiya

kanandi. Ŵankamwile ni kunkamula pa lukosi achitiji, ‘Nlipe ligambo lyenu!’ 29 Nombe kapolo njakwe jula ŵatindiŵele pa makongolo gakwe ŵanchondelele achitiji, ‘Mumbililile kaje, none chinanlipe yose’. 30 Nombejo ŵakanile, ŵajawile kukumponya mu nyumba jakutaŵilwa, mpaka patachilipa ligambo lila. 31 “Nipele, achikapolo achinjakwe paŵaiwini yeleyo ŵasongoneche nnope, ŵajawile kukwasalila ambuje ŵao yose iyatendekwe. 32 Pele ambujegwe ŵammilasile ni kunsalila, ‘Ugwe jwakutumichila jwangalumbana nnope! Nannechelesye ligambo lila lyose pamwanjondelele. 33 Ana nganinsachilwa kunkolele chanasa kapolo njenu jo mpela inatite pakunkolele chanasa mmwe?’ 34 “Nipele mmbujegwe jula ŵatumbile nnope, ŵampeleche katumetume jula kwa ŵakulagasya mpaka pele patachilipa ligambo lyose. 35 Ni atati ŵangu ŵa kwini chachintendela iyoyo peyo iŵaga jwalijose mwa ŵanyamwe ngannechelesya mpwakwe ni mtima wakwe wose.”

19 Che Yesu paŵamasile kuŵecheta gele maloŵe go, ŵatoyosile ku Galilaya, ŵapite ku Yudea peesi lusulo lwa Yolodani. 2 Ŵandu achajinji ŵakuiye ŵelewo kweleko, nombejo ŵalamwile ilwele yao. 3 Mafalisayo ŵaichile achalingaga achitiji, “Uli, ana ikusachilwa mundu kunleka ŵankwakwe kwa ligongo lililyose?” 4 Che Yesu ŵajanjile, “Uli, ana nganinsyoma Mmalembelo ga Akunnungu kuti Akunnungu juŵangumbile mundu kutyochela kundanda ŵaagumbile jwannume ni jwankongwe? 5 Ŵapundile kusala, ‘Kwaligongo lyo jwannume chiŵaaleche atatigwe ni achikulugwe, chalumbikane ni ŵankwakwe, nombe ŵaŵili wo chachiŵa chiilu chimo?’ 6 Kwa yeleyo, ngaŵa sooni ŵaŵili, nambo chiilu chimo. Nipele chalumbikenye Akunnungu, mundu akachilekanganya.” 7 Nambo ŵele ŵanyawo ŵausisye, “Nambi kwachichi che Musa ŵatulamwile kuti jwankongwe apegwe talaka ni kunleka?” 8 Che Yesu ŵajanjile, “Che Musa ŵannechelele nlekangane ni achiŵankwenu kwa ligongo lya kukakatima kwa mitima jenu. Nambo chitandile kundanda nginiŵa yeleyi. 9 Nipele none ngunsalila ŵanyamwe, mundu juchalekangane ni ŵankwakwe kwaligongo lililyose ni kulombela jwankongwe jwine, ikaŵe kwa ligongo lya chikululu, akutenda chikululu.” 10 Ŵakulijiganya ŵao ŵaasalile, “Iŵaga yele kwa mundu ni ŵankwakwe, nipele mmbaya kutama pangalombela.” 11 Che Yesu ŵaasalile, “Ngaŵa ŵanawose ŵakukombola kulipochele liloŵe li, nambo ikaŵe ŵele ŵandu ŵapegwile ni Akunnungu machili ga kulipochele liloŵe li. 12 Pakuŵa kwana indu yakupisyangana yaikuntendekasya mundu kutama pangalombela, apali ŵaŵaŵelekwe yeleyo, ni ŵane atesilwe

ni wāndu atame wāngalombela ni wāne asachile achinsyene atame pangalombela kwaligongo Iya umwenye wa kwini. Jwakukombola kulipochela liloŵe li apochele.” 13 Nipele wānyichisye Che Yesu wānache achanandi kuti wāsajichile makono ni kwapopelela. Nambo wākulijiganya wāo ni wākali. 14 Che Yesu wātite, “Mwaleche wānache aichanje kukwangu ni nkaasiwīla, pakuwā Umwenye wa kwini uli wa wāndu wāali mpela wānache wā.” 15 Nipele, wāsajichile makono kuti wāpe upile, ni wātyosile pelepo. 16 Mundu jumo wāichile Che Yesu wāusisye, “Jwakwiganya, ana ndende chindu chi chichili Chambone kuti ngapate umi wa moŵa gose pangali mbesi?” (aiōnios g166) 17 Che Yesu wānsalile, “Kwachichi nkuusya yankati umbone? Ngapagwa jwambone, nambo jumope yaani Akunnungu. Mwasakaga kwinjila mu umi, ngakumulichisye makanyo.” 18 Mundu jula wāusisye, “Makanyo chi?” Che Yesu wātite, “Kasimmulaga ni Kasintenda chikululu ni Kasinjīwā ni Kasinsala ya unami. 19 Sooni, mwachimbichisye atati wēnu ni achikulu wēnu ni Munnonyele njenu mpela inkuti pakulinonyela mwasyene.” 20 Jwanchanda jula wātite, “Makanyo ganagose nagakumulichisye chitandile wanache wangu, chisoŵile chindu chi sooni?” 21 Che Yesu wānsalile jwelejo, “Mwasakaga kuwā jwautindimisyō, njaule nkasumisye yose inkwete ni mbiya syo nkaape wāndu wākulaga, nomwe chinkole mbiko kwini, mwamalaga muunguye.” 22 Paŵapilikene yele jwele nchanda jo, wājawile aninkusongoneka mu ntima, pakuwā wākwele chipanje chachijinjī. 23 Pelepo Che Yesu wāsalile wākulijiganya wāo, “Ngunsalila isyene, chiiwē yakulimba jwachipanje kwinjila mu Umwenye wa kwini. 24 Ngunsalila sooni, ili yakwaluka kwa chinyama chachikuwīlanjikwa ngamia kupeleta pachipowo cha sindano, kupunda jwachipanje kwinjila mu umwenye wa Akunnungu.” 25 Wākulijiganya wāo paŵapilikene yele, wāsimosile nnope, wāusisye, “Wāani nambi, akukombola kukulupuka?” 26 Che Yesu wālolate, nikuti, “Lyeleli lili lyangakomboleka kwa wāndu, nambo kwa Akunnungu indu yose ikukomboleka.” 27 Nipele, che Petulo wājanjile, “Nnole, uwe tulesile yose ni kunkuya, chitupate chichi nambi?” 28 Che Yesu wāsalile, “Ngunsalila isyene, Mwana jwa Mundu pachatame pa chitengu cha umwenye cha ukulu wao mu chilambo cha sambano, wānyamwe umunguiye chintame mu itengu kumi na mbili ni kusilamula ngosyo kumi na mbili sya wāndu wā ku Isilaeli. 29 Ni jwalijose jwalesile nyuumba pane achapwakwe pane achalumbugwe pane atagwe pane achikulugwe pane wānache pane migunda, kwa ligongo lyangu, chachipochela mala mia, ni chachinjila mu umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios

g166) 30 Nambo wājinjī wāali wāndanda sambano chachiwā wāmbesi ni wāali wāmbesi sambano chachiwā wāndanda.

20 “Umwenye wa kwini ulandene ni mundu jwaali ni ngunda wa sabibu, juwatyosile kundaŵi pe kukwaŵika wāndu wākulima mu ngunda wao. 2 Paŵamasile kulangana ni wākulima kuti chachalipa chipande chimo cha madini ga feza malinga ni malipilo ga lyuŵa limo, wāpeleche ku ngunda wa sabibu. 3 Wātyosile saa tatu kundaŵi, wāweni wāne wāngali ni masengo ali ajimi pakusumichisya malonda. 4 Wāsalile, ‘Njende ni wānyamwe ku ngunda wa sabibu, none chinanlipe.’ 5 Nipele, wāpite. Asyene ngunda wāla wātyosile sooni saa sita ni saa tisa, wātesile iyoyo. 6 Paŵawandichile saa kumi na moja, wātyosile sooni, wāsimele wāndu wāne ali ajimi papopo pakusumisya malonda. Nipele wāusisye, ‘Kwachichi nkwi apano muusi wose u pangali masengo?’ 7 Wājanjile, ‘Pakuwā ngapagwa mundu jwatupele masengo.’ Nombejo wāsalile, ‘Njaule ni wānyamwe nkapanganye masengo ku ngunda wa sabibu.’ 8 “Pakwaswele, nsyene ngunda wa sabibu jula wānsalile jwakulolela masengo gao kuti, ‘Nkaawīlanje wāmasengo mwape malipilo gao, kutandila wā kumbesi mpaka wā kundanda.’ 9 Nipele, wāiche wēle wāwapegwilwe masengo katema ka saa kumi na moja, jwalijose wāpochele chipande chimo cha madini ga feza. 10 Ni wāndanda wāla paŵaiche wāganichisye kuti chapochele yakupunda, nambo nombe wānyawo wāpochele chipande chimo cha madini ga feza yalumo ni achinjao. 11 Paŵapochele mbiya syao, wātandite kwasongonechela asyene ngunda wāla. 12 Wātite, ‘Aŵaŵa wāwapele masengo kumbesi apanganye masengo kwa katema ka lisaa limo pe, kwachichi ntulipile yalumo ni wānyawo akuno uweji tupililile masengo gakulimba muusi wose ni lyuŵa lili nkuwāla?’ 13 “Pelepo nsyene ngunda jula wānanjile jumo jwao kuti, ‘Ambusanga, ngangummonela! Ana nganitulangana none kwa malipilo ga chipande chimo cha madini ga feza? 14 Njigale chichili chenu, njaule kumangwenu. Ngunonyelwa kumpa aju junampele masengo kumbesi yalumo ni mmwe. 15 Uli, ngangusachilwa kutenda indu ingunonyelwa nkati yose ingwete? Ana nkukola wiwu pakuwā une ndili jwambone?’” 16 Nipele Che Yesu wāmalichisye kwa kusala, “Iyoyo wāali wāmbesi chachiwā wāndanda ni wāali wāndanda chachiwā wāmbesi.” 17 Che Yesu paŵaliji nkukwela kwaula ku Yelusalemu, wāajigele wākulijiganya wāo kumi na mbili, paŵaliji nkwenza mwitala, peuto pangali wāndu wāne, wāsalile, 18 “Nnole! Tukwaula ku Yelusalemu, ni kwele Mwana jwa Mundu chakatajikwe mmakono mwa achakulu wāmbopesi ni wākwiganya Malajisyo, nombewo chalamulikwe aulajikwe.

19 Chakampeleche kwa wāndu wāngawā Wāyahudi apate kuntendela chanache ni kumputa mbokola ni kwaŵamba pa nsalaba ni pa lyaŵa lyaatatu chachisyuka.” 20 Nipele achikulu wā wānache wā che Sebedayo wāichile Che Yesu, pamo ni achiwānagwe, wātindiŵalle ni kwaŵenda chindu. 21 Che Yesu wāmmusisye, “Chichi nkusaka?” Wātite, “Choonde nlanje kuti mu umwenye wenu, achiwānangu wāwili wā chatame, jumo kundyo kwenu ni jwine kunchiji kwenu.” 22 Che Yesu wājanjile, “Ana nkumanyilila chinkuchiwenda! Uli chinkombole kuching'welela chikombe cha masauko chiching'wele une?” Wānyawo wājanjile, “Tukupakombola.” 23 Che Yesu wāasalile, “Isyene ching'welele chikombe changu cha masauko, nambo kutama kundyo ni kunchiji kwangu nganigawā masengo gangu nambo Akunnungu chachapa lipesa lya ŵele wāwākolochesye.” 24 Nombe wākulijiganya wāne likumi wāla paŵapilikene gele, wātumbilile wāwili wo. 25 Nipele Che Yesu wāawilasilile ni kwasalila, “Nkumanyilila kuti mamwenye wā ilambo akwalongosya wāndu wāo kwa machili, ni achakulu wāo akwatenda ali wāndu wāo. 26 Nambo inaŵe yele kukwenu, nambo jwalijose jwakusaka kuŵa jwamkulungwa kukwenu akusachilwa aŵe katumetume jwa wose. 27 Ni jwalijose jwakusaka kuŵa jwaandanda kukwenu akusachilwa aŵe jwakutumichila jwenu. 28 Iyoyopeyo, Mwana jwa Mundu nganaika kuti atumichilwe nambo kuti atumichile, ni kuutyosya umi wakwe kuti gaŵe malipilo kwa ligongo lya chiwombolo cha wāndu wājanji.” 29 Che Yesu ni wākulijiganya wāo paŵaliji nkutyoka ku Yeliko, mpingo wa wāndu wāljiji nkwakuya. 30 Nipele, wāpali wāngalola wāwili uŵatemi mungulugulu litala, nombewo paŵapikene kuti Che Yesu wāljiji nkupita pelepo, wānyanyisye aчитiji, “Ambuje, Mwana ju che Daudi, choonde ntukolele chanasa!” 31 Mpingo wa wāndu wakalipile ni kwasalila amyalale. Nambo wānyawo wāpundangenyē kunyanyisya, aчитiji, “Ambuje, Mwana ju che Daudi, choonde ntukolele chanasa!” 32 Che Yesu wājimi, wāawilasilile ni kwausya, “Ana nkusaka nampanganyichisye ichichi?” 33 Wājanjile, “Ambuje, tukummenda gaunukuche meeso getu.” 34 Nipele, Che Yesu wākolele chanasa, wākwaye meeso gao ni papopo wākombwele kulola, ni wānkuiye.

21 Che Yesu pamo ni wākulijiganya wāo wāwāndichile ku Yelusalemu, ni paŵaiche ku Besefage pachikwesya cha Miseituni, wātumile wākulijiganya wāwili. 2 Wāasalile, “Njaulē kunsinda wauli mmbujo mwenu, ni kweleko chinkajisimane mbunda jajitaŵikwe ni mwanambunda pamo najo. Nkaagopole njise nawo kwangune. 3 Iwaga chakammusye mundu ligongo lya kwagopola, nkajile,

‘Ambuje akusisaka,’ ni pangakaŵa chakannechele.” 4 Ali lyatendekwe kuti gamalile gaŵaŵechete jwakulondola jwa Akunnungu. 5 “Mwasalile wāndu wā musu wa Sayuni, Nnole, Mwenye jwenu akunnyichilila! Atulele, ni akwesile mbunda, ni mwanambunda, chinyama chachikujigala itutule.” 6 Wākulijiganya wāla wājawile, wātesile mpela iwātite pakusalilwa ni Che Yesu. 7 Wājiichenawo mbunda ni mwanambunda, wātandiche nguo syao pachanya pawo ni Che Yesu wātemi pachanya pakwe. 8 Mpingo wekulungwa wa wāndu wātandiche nguo syao mwitala, ni wāne wākatile nyambi sya mwana sya itela ni wātandiche mwitala. 9 Mpingo ja wāndu wāwālongolele ni wāwākuiye wānyanyisye aчитiji, “Ajinchilwe Mwana ju che Daudi, Akole upile jwele jwakwika mu liina lya Ambuje! Ajinchilwe Akunnungu wāali kwianani!” 10 Che Yesu paŵajinjilaga ku Yelusalemu, wāndu wā musu wose wāljiji jugulijuguli. Wāndu wāljiji nkuusyana, “Ana aju ali nduni?” 11 Wāndu mu mpingo ula wātite, “Ŵeleŵa ni Che Yesu, jwakulondola jwa Akunnungu kutyochela ku Nasaleti musu wa ku Galilaya.” 12 Nipele, Che Yesu wājanjile mu lutenje lwa Nyuumba ja Akunnungu, wāawinjile wānawose uŵasumisyaga ni kusuma malonda pepala, wāpitikwisye mesa sya wāwāsumanyaga mbiya, ni itengu yao wāwāsumisyaga nguunda. 13 Wāasalile, “Ilembekwe Mmalembelo ga Akunnungu, ‘Nyuumba jangu chijiŵilanjikwe nyuumba ja kupopelela.’ Nambo wānyamwe njitesile peuto pakulisilila wā wiyi.” 14 Wāngalola ni wākulemala wānjaulile pa Nyuumba ja Akunnungu, nombwe Che Yesu wālamisye. 15 Achakulu wāmbopesi ni wākwiganya Malajisyo paŵaiwēni indu yambone nnope iwāitesile Che Yesu ni wānache ali nkunyanyisya pa Nyuumba ja Akunnungu aчитiji, “Ajinchilwe Mwana ju che Daudi,” wānyawo wātumbile. 16 Wāusisye, “Uli ngankupilikana yakuti wānache?” Che Yesu wājanjile, “Elo, ngupikana! Ana nganinsyome Maloŵe ga? ‘Kutyochela nkang'wa sya wānache achanandi ni wākonga, nlipatile lumbili lwemalilwe.’” 17 Nipele, wālesile, wākopweche mmusi ni kwaula ku Besania ni kugona kweleko. 18 Kundaŵi, Che Yesu paŵaujaga kwaula ku Yelusalemu, jakwete sala. 19 Wāuweni ntini mungulugulu litala, wāujaulile, nambo nganachisimana chindu mwelelo, wāusimene uli masamba pe. Wāusalile, “Nkasogola isogosi sooni moŵa gose pangali mbesi!” Papopo nkuju wo wanyasile. (aiōn g165) 20 Wākulijiganya paŵauweni, wāsimosile, wālisusisye, “Ntini u ujumwile chinauli chitema kwantinyi?” 21 Che Yesu wājanjile, “Ngunsalila isyene, mwaŵaga ni chikulupi pangali lipamba lili lyose, chinkombole kupanganya ngaŵa yeleyo pe yaitendekwe mu chitela cha ntini, nambo atamuno mwachisalilaga achi chitumbi chi, ‘Ntupuche ni kuliponya mu bahali,’ chitendekwe

iyoyo. 22 Mwakolaga chikulupi, chachilichose chachimmende nkupopela, chimpate.” 23 Che Yesu wajanjile pa Nyuumba ja Akunnungu, ni kwiganya. Pa wajiganyaga, achakulu wa mbopesi ni achakulu wane wa wandu wausisye kuti, “Ana kwa ukombole chi nkutenda yele indu yi? Waani wampele wele ukombole u?” 24 Che Yesu wajanjile, “None chinamusye liusyo limo pe, mwanangaga, nipele, none chinansalile kwa ukombole chi nguitenda indu yi. 25 Uli ukombole u che Yohana wa kubatisya watyochele kwapi? Watyochele kwini pane kwa wandu?” Nambo wa wechetsyene achinsyene pe achitiji, “Twajilaga, ‘Watyosile kwini,’ chatuusye, ‘Nambi kwachichi nganimukulupilila?’ 26 Nambo twajilaga, ‘Watyochele kwa wandu,’ tukogopa mpingo wa wandu pakuwa wanawose akwitichisya kuti che Yohana ali jwakulondola jwa Akunnungu.” 27 Nipele, wajanjile, “Ngatukumanyiilala!” Nombe Che Yesu watite, “Atamuno une ngungusalila wanyamwe kwa ukombole chi nguitenda indu yi. 28 “Wanyamwe nkuganisa uli? Mundu jumo wakwete achachanda wawili. Wantendele jwaandanda jo kuti, ‘Mwanangu, lelo njaule nkapanganye masengo mungunda wa sabibu.’ 29 Nchanda jo wajanjile, ‘Ngangusaka!’ Nambo kanyuma kakwe wapitikwiche ntima, wajawile kupanganya masengo. 30 Atati wala wanjaulile mwanagwe jwaawili jo ni kunsalila ilaila, nombe wajanjile watite, ‘Elo, atati!’ Nambo nganjaula kumasengo. 31 Ana jwapi jwa wele wawili wo jwatesile yakuisaka atagwe?” Wajanjile, “Jwanchanda jwaandanda jo.” Che Yesu watite, “Ngungusalila isyene, wakukumbikanya nsongo ni wakulawala wachajinjile mu Umwenye wa Akunnungu nkanawe kwinjila. 32 Pakuwa che Yohana waiche kukwenu ni kunnanjila kutama yambone nti yakuti pakusaka Akunnungu, ni wanyamwe nganimukulupilila, nambo wakukumbikanya nsongo ni wakulawala wankulupilile. Ni wanyamwe pammasile kugawona gele nganinleka sambu ni kunkulupilila.” 33 Che Yesu watite, “Mpiikanile chitagu chine. Jwapali mundu jumo nsyene nyumba walimile ngunda wa sabibu, wausyunguchisye lutenje ni wakolosisye pakuminyila sabibu, watawile chilindo mmomopemo. Nipele waujasimisye kwa wakulima ni kwaula ku chilambo cha kutalika. 34 Katema ka kugungula, watumile achikapolo wao kwa wakulima wala, kuti akajigale liunjili lyakwe lya magungulo. 35 Wakulima wala wakamwile achikapolo wao, jumo wamputile, ni jwine wammuleje, ni jwine wamponyile maganga. 36 Sooni watumile achikapolo wane wainji kupunda wa kundanda. Wakulima wala wajasime ngunda watendele ilaila. 37 Kumbesi kwakwe wantumile mwanagwe achiganisya ngu nti wakwe achitiji, ‘Chakanchimbichisye mwanangu.’

38 Nambo wakulima wala pawammweni mwanagwao wa wechetsyene achinsyene pe, ‘Aju ni juchapochele iwagosele, twende tummulaje kuti indu iwagosele tujigale uwe!’ 39 Nipele, wankamwile, wanyosisisye paasa ngunda wa sabibu, wammuleje. 40 “Sambano, nsyene ngunda wa sabibu jula pachachiika, chachatenda ichichi wakulima wala?” 41 Wanyawo wajanjile, “Chachajonanga wamba wele wachigongomalo wo ni ngunda wa sabibu ula chachijuasimisya kwa wakulima wane uchachapa liunjili lyakwe lya magungulo kwa katema kakwe.” 42 Pelepo Che Yesu waasalile, “Uli ana nganinsyome lye lilo we li Mmalembelo ga Akunnungu? ‘Liganga liwalikanile wakutawa sambano lilyolyo lili lyetendekwe liganga lyalikusachilwa kwannope kugapunda maganga gose. Ambuje ni watesile achi chindu chi, nombe chili chakusimonjeka nnope kwetuwe!’ 43 “Kwayele ngungusalila, Umwenye wa Akunnungu chiutyosekwe kukwenu, ni kupeywa wandu wakupanganya yakuisaka Akunnungu.” 44 Jwalijose juchagwilile pa liganga lya chakasiche ipande ipande, ni jwalijose juchilyagwilile, chilinkanyatekanyate. 45 Achakulu wa mbopesi ni Mafalisayo pawapilikene itagu yao, wamanyilile kuti wainji kwagamba wanyawo. 46 Nipele wasosaga litala lya kwakamula, nambo wajogwepe wandu pakuwa wanyawo wanganisise nti jwakulondola jwa Akunnungu.

22 Che Yesu wa wechetenawo sooni kwa itagu achitiji, 2 “Umwenye wa kwini ulandene ni mwenye jumpepe juwantendele mwanagwe chindimba cha chakulya cha ulombela. 3 Nipele watumile achikapolo wao kukwawilanga waalaliche kwika ku ulombela, nambo wakanile kwika. 4 Waatumile sooni achikapolo wane, achitiji, ‘Mwasalile walalichikwe wala kuti, jwammale kolosya yakulya yangu, sikite ng’ombe jangu ja nkambaku ni ng’ombe sine syakunakana, inayose ili chile, njise ku ulombela.’ 5 Nambo wandu wala wakanile kwika, wajawile, jumo ku ngunda wakwe, ni jwine ku masengo gakwe, 6 ni wane waakamwile achikapolo wala waputile ni wane kwaulaga. 7 Mwenye jula watumbile, waatumile wandu wangondo wao kuti akaaulaje wakuulaga wala ni kuchoma mooto musi wao. 8 Nipele waasalile achikapolo wao, ‘Ulombela uli chile, nambo unalaliche wala nganawajilwa. 9 Nipele njaule mmalekano ni wanawose uchinkaasimane, nkaawilanje aichanje ku chindimba cha chakulya cha ulombela.’ 10 Achikapolo wao wala watyosile, wajawile mmatala, waichenawo wose uwasisime nawo, wanganalumbana ni wambone. Nyuumba ja ulombela jagumbele achalendo. 11 “Nambo pawajinjile mwenye ku kwalola achalendo,

wammweni mundu jumo jwanganatakula nguo sya ulombela. 12 Mwenye wammusisye, 'Ambusanga, ninjile chinauli, nomwe nganinkola nguo sya ulombela?' Nambo wewele wamyalele. 13 Nipele, mwenye waasalile achikatumetume wao, 'Muntaŵe makongolo ni makono, mkamponye paasa ku chipi, kweleko chakalile ni kuchilimya meeno.'" 14 Che Yesu wamalichisye achitiji, "Wajinji wakuwilanjikwa, nambo wasagulikwe nganatupa." 15 Nipele, Mafalisayo wajawile, wajilene itajile pa kwatanjisa Che Yesu kwa malowē gao. 16 Nipele, waatumile wakulijiganya wao, pamo ni wakulijiganya wa mumpingo u che Helode ku Che Yesu. Wausisye achitiji, "Jwakwiganya, tukumanyilila kuti mmwe ndi mundu jwakulupilichika, nkwiganya litala Iya Akunnungu kwa usyene, pangaganisya wāndu akusala chichi, pakuwa ngankulola ukulu wa mundu. 17 Sambano, ntusalile, nkuganisya ichichi? Uli ili yambone kulipa nsongo kwa mwenye jwankulu jwa ku Loma pane akuwilanjikwa che Kaisali, pane tunalipe?" 18 Nambo Che Yesu waumanyilile nningwa wao wanalumbana, waasalile, "Kwachichi nkuuninga, wanyamwe waulamba? 19 Munosye mbiya ja kulipila nsongo." Nombewo waiche nawo likobili. 20 Nipele, Che Yesu wausisye, "Aku ku meeso ku ni liina li ya waani?" 21 Wajanjile, "Che Kaisali." Pelepo Che Yesu waasalile wanyawo kuti, "Nipele, i che Kaisali mwapeje che Kaisali, ni ya Akunnungu mwapeje Akunnungu." 22 Paŵagapilikene gele wasimosile, walesile, wajawile. 23 Lye Iyuwa Iyo, Masadukayo wane wakuti ngapagwa kusyuka waichilile Che Yesu, 24 nipele, wausisye, "Jwakwiganya, che Musa watite mundu jwalombele awaga pangaleka wanache, ikusachilwa mpwakwe annombele jwankongwe jwawililwe ni wankwakwe, kuti ammelechele wanache nkulugwe. 25 Nipele, pa musi petu pano wapali wāndu saba wawapagwile lutumbo lumo. Jwaandanda jo walombele ni wawile pangali wanache, ni mpwakwe wannombile jwankongwe jula. 26 Iyoyo yaliji kwa jwaawili jula ni jwaatatu ni mpaka wanawose saba. 27 Paŵamasile kuwa wanawose saba, jwankongwe jula wawile. 28 Nambi, pa Iyuwa Iya kusyuka jwele jwankongwe chaŵe jwa waani mwa wele saba wo? Pakuwa wose saba wannombile." 29 Che Yesu wajanjile wanyawo, "Wanyamwe nkosele pakuwa ngankugamanyilila Malembelo ga Akunnungu atamuno ukombole wa Akunnungu. 30 Pakuwa pachachisyuka wawe ngalombela atamuno kulombwa, chaŵe mpela achikatumetume wa kwini. 31 Nambo yankati kusyuka kwa wawe, uli, nganinsyoma aila iwansalile Akunnungu? Wansalile, 32 'Une ndili Akunnungu wa che Iblahimu ni Akunnungu wa che Isaka ni Akunnungu wa che Yakobo.' Nipele wele nganaŵa Akunnungu wa wawe, nambo wa

wajumi." 33 Mpingo wa wāndu ula paŵapilikene yeleyo, wāgasimosile majiganyo gao. 34 Mafalisayo paŵapilikene kuti Che Yesu wamyalesye Masadukayo, wasongangene pamo. 35 Jumo jwao, wakwiganya malajisyo, wausisye Che Yesu achalingaga kuti, 36 "Jwakwiganya, likanyo chi lyalili lyekulungwa mu Malajisyo?" 37 Che Yesu wajanjile, "Mwanonyele Ambuje Akunnungu wenu ni ntima wenu wose ni mbumu jenu jose ni lunda lwenu lose." 38 Alili ni likanyo lyekulungwa ni lyaandanda. 39 Ni Iyaaŵili lyalikulandana ni lyele, lili, 'Munnonyele njenu mpela yankuti pakulinonyela mwasyene.' 40 Malajisyo gose ga Akunnungu gaŵapele che Musa ni majiganyo ga wakulondola wa Akunnungu gakuwulupila ge makanyo gaŵili ga." 41 Paŵasongangene pamo Mafalisayo, Che Yesu wausisye, 42 "Wanyamwe nkuganisya uli yankati Kilisito? Uli ali mwanagwao waani?" Wajanjile, "Wa che Daudi." 43 Che Yesu waasalile, "Nipele, kwachichi che Daudi kwa ukombole wa Mbumu jwa Akunnungu akwaŵilanga Ambuje? Pakuwa watite, 44 'Ambuje waasalile Ambuje wangu, ntame kundyo, mpaka pachinaaŵiche wammagongo wenu paasi pa makongolo genu.' 45 Nipele, iwaga che Daudi akwaŵilanga Kilisito 'Ambuje' ikukomboleka chinauli kuti ali mwanagwao?" 46 Ngapagwa mundu jwali Jose juwakombwele kwanga. Chitandile Iyuwa Iyo ngapagwa jwalinjile sooni kummusya.

23 Nipele, Che Yesu wausalile mpingo wa wāndu ni wakulijiganya wao kuti, 2 "Wakwiganya malajisyo ni Mafalisayo akwete ukombole wa kusala uchenene Malajisyo. 3 Kwalye ligongo Iyo mpikanichisye ni kutenda chachili chose chichansalile. Nambo nkasyasya isambo yao, pakuwa ngakutenda yele yakusala yo. 4 Akutaŵanga misigo jakutopela ni kwatwika wāndu mmakoyo, nambo wele achinsyene wo ngakusaka atamuno kukwaya ni chala. 5 Wanyawo akugatenda masengo gao gose kuti apate kuloleka ni wāndu. Akuwala indu yailembekwe malembelo ga malajisyo pachanya meeso ni konjechesya ukulu wa nguo syao kuti aloleche ali wāndu wa Akunnungu. 6 Ikwanyonyela kutama peuto pa kuchimbichikwa mu indimba ni itengu ya kuchimbichikwa mmajumba ga kupopelela. 7 Ikwanyonyela kwakomasya kwa kwachimbichisya pa kusumichisya malonda ni kusaka wāndu waŵilanje, 'Jwakwiganya.' 8 Nambo wanyamwe nkaŵilanjikwa 'Jwakwiganya,' pakuwa jwakwiganya jwenu ali jumo pe, ni wose ndi achalongo. 9 Atamuno ngasimummilanga mundu 'Atati' pa chilambo pano, pakuwa Atati wetu ali wāmo pe, waali kwini. 10 Atamuno ngasimmilanjikwa 'ilongola' pakuwa chilongola jwenu ali jumo pe, yaani Kilisito. 11 Nombwe jwali jwankulungwa jwenu

chaaŵe katumetume jwenu. 12 Jwakulikwesya chatuluswe ni jwakulitulusya chachikweswa. 13 “Ulaje uwe kukwenu ŵakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo, ŵaulamba! Pakuŵa nkuugala nnango wa Umwenye wa kwini mmbujo pa ŵandu. Ni ŵanyamwe mwachinsyene ngankwinjila, atamuno ngankwaleka ŵakusaka kwini ajinjile. 14 Ulaje uwe kukwenu ŵakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo, ŵaulamba! Nkwsumula ŵawililwe ni achiŵankwawo ipanje yao nchilitendaga ŵandu ŵambone nkupopela mapopelo gamaleu, kwa lye ligongo lyo kulaga kwenu chikuŵe kwakukulungwa nnope. 15 “Ulaje uwe kukwenu ŵakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo, ŵaulamba! Pakuŵa nkutaŵa ulendo mu bahali ni pa chilambo kuti nkombole kuntenda namose mundu jumo aŵe jwa kunkuya mwanya. Pankumpata, nkuntenda aŵe mundu jwakwinjila ku jehanamu kumpunda mwachinsyene. (Geenna g1067) 16 “Ulaje uwe kukwenu ilongola ŵangalola! Ŵanyamwe nkutinji mundu alumbililaga kwa Nyuumba ja Akunnungu, kwele kulumbila ko ngaŵa chindu, nambo alumbililaga kwa sahabu ja Nyuumba ja Akunnungu, kwele kulumbilila ko kukwakanganichisya kuchitenda chalumbilile. 17 Ŵanyamwe ŵangalola ŵakulowela! Chapi chachili cha malumbo nnope, sahabu pane Nyuumba ja Akunnungu jajikujitenda sahabu jiwē jeswela? 18 Sooni nkutinji mundu alumbililaga pa chilisa ngaŵa chindu, nambo alumbilaga nkujikolanga mbopesi jajili pa chilisa, kwele kulumbilila ko kukwakanganichisya kuchitenda chalumbilile. 19 Ŵanyamwe ŵangalola! Ana kulumbilila chi kwakuli kwamalumbo nnope, kwa mbopesi pane kwa chilisa chachikujitenda mbopesi jiwē jeswela? 20 Jwakulumbila kwa chilisa akulumbilila kwa chele chilisa cho, ni kwa chose chachili pachanya pakwe. 21 Ni jwakulumbila kwa Nyuumba ja Akunnungu akulumbilila kwa Nyuumba ja Akunnungu ni kwa jwele jwakutama nkati mo. 22 Nombe jwakulumbila kwa kwini akulumbilila kwa chitengu cha Umwenye wa Akunnungu, ni kwa jwele jwakutama pachanya pakwe. 23 “Ulaje uwe kukwenu ŵakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo, ŵaulamba! Nkupochela mbopesi kwa ŵandu, atamuno pa masamba ga kununjila, ni bisali ni jila, nkuileka indu yekulungwa yailajichikwe ni Malajisyo mpela ila kupanganya yaikwanonyelesya Akunnungu ni chanasa ni chikulupi. Gelega ni gankusachilwa kugakamulisya pangagaliŵalila gane. 24 ilongola ŵangalola! Nkujityosya membe mu yakung'wa, nambo nkuchimila chinyama chachikuŵilanjikwa ngamia! 25 “Ulaje uwe kukwenu ŵakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo, ŵaulamba! Nkosya chikombe ni mbale kwa paasa, nambo nkati nkuleka indu impatile kwa wiya ni nsese. 26 Ugwe Mfaliso jwangalola! Njosye chikombe nkati kaje ni paasa chipasalale. 27

“Ulaje uwe kukwenu ŵakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo, ŵaulamba! Pakuŵa nkulandana ni malembe gagasililwe ni chokaa, nombe kwa paasa gakuwoneka kuŵa gambone, nambo nkati mwakwe gagumbele maupa ga ŵawe ni usakwa wejinji. 28 Iyoyopeyo ni ŵanyamwe kwa paasa nkuoneka ni ŵandu kuŵa ŵambone nambo nkati ngumbele ulamba ni ungalimate. 29 “Ulaje uwe kukwenu ŵakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo, ŵaulamba! Nkugumba malembe ga ŵakulondola ŵa Akunnungu ni kugasalalisa malembe ga ŵandu ŵambone. 30 Nkutinji, ‘Tukaapali kalakala katema ka achambuje ŵetu, ngatukaŵe pamo mmaulajo ga ŵakulondola ŵa Akunnungu!’ 31 Kwakuŵecheta yeleyo nkulilosya mwachinsyene kuti ŵanyamwe ndi achiŵana ŵa aŵala ŵaŵauleje ŵakulondola ŵa Akunnungu. 32 Hayaga, mmalichisye masengo gaŵachokwele achambuje ŵenu! 33 Ŵanyamwe ŵa uwelesi wa lijoka lya sumu! Chimmutuche chinauli ulamusi wa ku jehanamu? (Geenna g1067) 34 Nipele lye ligongo lyo une ngumpelechela ŵanyamwe ŵakulondola ŵa Akunnungu, ŵandu ŵa lunda ni ŵakwiganya malajisyo, ŵane mwa ŵanyawo chimwaulaje ni kwaŵamba pa nsalaba, ni ŵane chimwapute ibokola mmajumba genu ga kupopelela ni kwasosa mmisi jinajose. 35 Nipele chileŵo chichiŵe kukwenu kwa ligongo lya miasi ja ŵandu ŵambone jajijitiche mu chilambo muno. Elo chitandile chiwa chi che Habili jwanganakola chileŵo mpaka chi che Sakalia, mwana ju che Balakia, jumwammuleje pa Nyuumba ja Akunnungu pasikati ja papaswela ni chilisa. 36 Isyene ngunsalila kuti, ŵandu ŵa uwelesi u chalamulikwe kwa ligongo lya indu yi. 37 “Yelusalemu! Ugwe Yelusalemu! Nkwaulaga ŵakulondola ŵa Akunnungu ni kwaputa maganga ŵelewo ŵaŵatumikwe kukwenu. Ana kalingwa nasachile kwasonganganya achiŵana ŵenu, mpela nguku ijkuti pakwasonganganya achiŵanagwe kusi kwa mapapiko gakwe, nambo mwakanile. 38 Ayaga nipele, nyuumba jenu chijisigale lisame pe. 39 Ngunsalila, ngamuumona sooni mpaka pachinchiti, ‘Akole upile jwele jwakwika mu liina lya Ambuje.’”

24 Che Yesu ŵakopweche pa Nyuumba ja Akunnungu, ni paŵajaulaga, ŵakulijiganya ŵao ŵajaulile ni kwalosya majumba ga Nyuumba ja Akunnungu. 2 Che Yesu ŵaasalile, “Elo, gose gankugawona ga! Isyene ngunsalila kuti, ngapagwa liganga namuno limo lichilisigale pa line, kila chindu chichijonasikwe.” 3 Che Yesu paŵatemi ku chitumbi cha Mizeituni, ŵakulijiganya ŵajaulile pa chisyepela, ŵausisye, “Ntusalile ana gelega chigatyochele chakachi? Ni chimanyisyo chi chakutulosya kwika kwenu ni kumbesi kwa chilambo chino?” (aiōn g165) 4 Che Yesu ŵajanjile,

“Nlilolechesye kuti akaika kunnambusya mundu. 5 Pakuwa achajinji chakopochele aninkuti, une ndili Kilisito nombewo chachasoyasya wandu wajinji. 6 Chimpikane yankati ngondo ni kusongona yankati ngondo, nambo nkatojima, pakuwa gelega gakusachilwa gatyochele kaje, nambo kumbesi kwakwe kukanawe. 7 Chilambo chimo chichiputane ni chine, umwenye umo chiuputane ni wine. Kosekose kuchichiwa ni sala ni chindendemese cha chilambo. 8 Aga ganagose ga gali mpela kutanda kwa chilungusi. 9 “Nipele chachintyosya kuti ansausye ni kummulaga. Chinchichimwa ni wandu wa ilambo yose ligongo lya liina lyangu. 10 Sooni, achajinji chachileche chikulupi chao, chachigalaukana ni kuchimana jwine ni jwine. 11 Chachikopochela wakulondola wa unami achajinji chiwalambusye wandu wajinji 12 Ligongo lya winji wa ungalimate, unonyelo wa wandu wajinji chiuchinadupa. 13 Nambo jwaliyose juchapililile mpaka kumbesi, jwelejo ni juchakalupuche. 14 Nambo, kukanawe kwika kumbesi, aji Ngani Jambone ja umwenye wa Akunnungu chijilalichikwe pa chilambo chose jwe umboni kwa ilambo yose. 15 “Nipele, pachinchione ‘Chindu cha soni chachikusakasya Nyuumba ja Akunnungu’ chicha wechetekwe ni che Danieli, jwakulondola jwa Akunnungu kuti chijimi peuto papaswela, wakusyoma amanyilile malumbo gakwe. 16 Pelepo, waali ku Yudea autuchile kumatumbi. 17 Jwaali pachanya nyuumba akatuluka ni kwinjila nkati kukwigala chindu. 18 Jwaali ku migunda akauja panyuma kukwigala nguo jao. 19 Ulaje kukwao wele utachiwa pachilu ni wachajonjesye gele mowa go! 20 Mpokele kuti kuutuka kwenu kuna we katema ka mbepo, atamuno Lyuwa lya Kupumulila! 21 Pakuwa kele katema ko chikupagwe kulaga kwakukulungwa kwati nganikupagwe chitandile kugumbikwa chilambo chino mpaka sambano, atamuno ngali pachikutyochele sooni. 22 lwaga gele mowa go ngagakapunguchikwe, ngapagwa mundu jwakakulupwiche, nambo gele mowa go chigapunguchikwe kwa ligongo lya wele wawasagulikwe. 23 “Nipele, kele katema ko mundu aikaga kunsalila, ‘Kilisito ali apa’ pane ‘Ali akuno,’ nkakulupilila. 24 Pakuwa chachikopochela wanya kilisito wa unami ni wakulondola wa unami. Chachitenda imanyisyo yaikulungwa ni yakusimonjeka ya kwalambusya wandu yakombolekaga namose wasagulikwe wa Akunnungu. 25 Mpilikane, nanjamwiche chile kakana we katema. 26 Nipele, ansalilaga kuti, ‘Nnole, ali mwipululu,’ nkajaula kweleko, pane ‘Nnole, ali munkati,’ nkakulupilila. 27 Pakuwa, mpela njasi jikuti kumesya kutyochela kungopochelo lyuwa mpaka kulikutwila lyuwa, iyoyo peyo ni ichijile kwika kwa Mwana jwa Mundu. 28 Pele pauli ntembo, ni patachisongangana achikapungu. 29 “Nambo nkumala kulaga kwa ge mowa

go, lyuwa chilipilile, ni lwesi ngalulanguchisya, ni ndondwa sisipatuche kutyochela kwini ni machili ga kwini chigachitinganyika. 30 Nipele, chimanyisyo cha Mwana jwa Mundu chichioneche kwini, pelepo wandu wose wa pa chilambo chalile, Chachimmona Mwana jwa Mundu ali nkwi pachanya maunde ga kwiunde, ni machili ni ukulu wekulungwa. 31 Nombe chachatuma achikatumetume wao wa kwini ali akamulile mapenga ga kusona nnope, ni wanyawo chachasanganya wandu wao uwasagulikwe kutyochela mbande syose ncheche sya chilambo, chitandile aji mbesi ja kwini mpaka aji mbesi ji. 32 “Kwa chitela cha ntini nliliganye achi chitagu chi, Paukutanda kola nyambi ni kusipuka masamba, wanyamwe nkumanyilila kuti katema ka chuuku kawandichile. 33 Iyoyo peyo wanyamwe pachingaone aga gose ga gali nkutendekwa, mmanyilile kuti katema ka une kuuja kawandichile. 34 Isyene ngunsalila, Au uwelesi u ngaupita gakana we kutendekwa aga gose ga. 35 Kwini ni chilambo chiichipita, nambo malowe gangu ngapagwa ng’o. 36 “Nambo, yankati lyuwa ni saa, ngapagwa wakumanyilila chakachi chiikopochele, atamuno achikatumetume wa kwini, atamuno Mwana, Atati jika pe ni wakumanyilila. 37 Pakuwa yaitite mmo wa ga che Nuhu, ni iyoyo ichichiwa kwika kwa Mwana jwa Mundu. 38 Pakuwa gele mo wa go, chikumba meesi chachikulungwa chikana we, wandu walyaga ni kung’wa, ni walombelaga ni kulombwa, mpaka lye lyuwa lya che Nuhu pawajinjile mu safina. 39 Ngamanyilila mpaka chikumba meesi pachaiche ni kwakumba wose. Ni iyoyo ichichiwa kwika kwa Mwana jwa Mundu. 40 Kele katema ko wandu wawili chachiwa ku ngunda, jumo chachijigalikwa ni jwine kulekwa. 41 Achakongwe wawili chachiwa aninkusyaga, jumo chachijigalikwa ni jwine kulekwa. 42 Nipele, nlilolechesye, pakuwa ngankumanyilila lyuwa chi litaiche Ambuje wenu. 43 Nambo nkumbuchile lyeleli, kuti akaimanyi nsyene nyuumba katema chi jawiyi pataiche, akachesisye, ngakajileche nyuumba jakwe jjonasikwe. 44 Kwalye ligongo lya, wanyamwe nliwiche chile, pakuwa ngankumanyilila katema kachaiche Mwana jwa Mundu.” 45 Che Yesu wapundile kuwecheta, “Nipele nduni jwali jwakutumichila jwakukulupilichika ni lunda, jwati ambujegwe chamliche pachanya pa wandu wao, wape chakulya katema kakwe? 46 Jwana upile jwakutumichila jo pataiche ambujegwe juchansimane anikutendekanya yeleyo. 47 Isyene ngunsalila, chachimika jwele katumetume jo alindilile chipanje chakwe chose. 48 Nambo jwakutumichila awaga jwangelumbana atiji muntima mwakwe kuti, ‘Ambuje wangu akuka wa kuuja,’ 49 ni kutanda kwaputa achikapolo achinjakwe ni kulya ni kung’wa pamo ni wakolelwa, 50

ambujegwe kapolo jula chachiika lyuŵa lyangakulilolela ni saa jangakujimanya. 51 Chachinjamuka wamba ni kummika mu mpingo umo ni ŵaulamba. Kweleko chikuŵe ni kulila ni kuchilimya meeno.

25 “Kele katema ko, Umwenye wa kwinani chiulandane ni achiŵali likumi ŵaŵajigele ibatali yao, ŵatoyosile kwachingamila ambuje ŵa ulombela. 2 Nsano ŵao ŵaliji ŵakuloŵela ni nsano ŵaliji ŵakalamuka. 3 Ŵaŵaliji ŵakuloŵela ŵala ŵajigele ibatali yao, nambo nganajigala mauta ga akiba. 4 Nambo ŵele ŵaŵaliji ŵakalamuka ŵala ŵajigele mauta mu yupa pamo ni ibatali yao. 5 Pakuŵa ambuje ŵaulombela ŵakaŵile kwika, achiŵali ŵala wose ŵagwesele ni kugona. 6 Nambo sikati chilo nnope kwapali kunyokonya, ‘Nnole! Ambuje ŵaulombela akwika, njaule nkaachingamile.’ 7 Pelepo achiŵali ŵala wose ŵajimwiche, ŵaiŵisile chile ibatali yao. 8 Ŵele ŵakuloŵela ŵala ŵaasalile ŵakalamuka kuti, ‘Mtupe mauta genu kanandi pakuŵa ibatali yetu ikusimika.’ 9 Nambo ŵakalamuka ŵala ŵajanjile, ‘Ngagatukwana uwe ni ŵanyamwe! Mmbaya njaule kwa kusumisa nkalisumile mwachinskyene!’ 10 Nipele, ŵele achiŵali ŵakuloŵela wo paŵajawile kusuma mauta, ambuje ŵaulombela ŵaiche, ni achiŵali ŵaŵaliŵisile chile ŵajinjile pamo nawo mu nyumba ja ulombela ni nnango waugalikwe. 11 Kanyuma achiŵali ŵane ŵala ŵaiche, ŵaawilasile, ‘Achimwene, achimwene, ntuugulile!’ 12 Nambo ŵelewo ŵajanjile, ‘Ngunsalila isyene, ngangummanyilila ŵanyamwe.’” 13 Nipele, Che Yesu ŵatite, “Nlilolechesye, pakuŵa ngankumanyilila lyuŵa atamuno saa pachaiche Mwana jwa Mundu. 14 “Pakuŵa Umwenye wa kwinani uli mpela mundu jwasachile kwaula ulendo, ŵaawilasile ŵakutumichila ŵao ni kwalechela chipanje chakwe. 15 Ŵampele kila jumo ichaikombole, jumo maunjili nsano ga mbiya, ni jwine maunjili gaŵili ni jwine liunjili limo, ni ŵajawile. 16 Nipele, juŵapochele mbiya maunjili nsano ŵajawile kukusumisa malonda ni ŵapatile mbiya sine maunjili nsano. 17 Ilaila juŵapochele mbiya maunjili gaŵili jula, ŵapatile sine maunjili gaŵili. 18 Nambo jwele juŵapochele mbiya liunjili limo jula, ŵajawile, ni kusola lisimbo paasi, ni ŵasisile mbiya ja achimwene jwao. 19 “Pagapite moŵa gamajinji, achimwene jwa ŵakutumichila ŵala ŵausile, ni ŵatandite kuŵalanjila mbiya sisyatumiche ni mbiya sisypatikene mu mbiya syakwe. 20 Katumetume juŵapochele mbiya maunjili nsano ŵaiche ali ajigele gane nsano, ŵaasalile, ‘Achimwene, mwambele maunjili nsano ga mbiya, nnole, nyonjehesye maunjili gane nsano.’ 21 Achimwene jwao ŵansalile jwelejo kuti, ‘Yambone, jwakutumichila jwambone

ni jwakukulupilichika. Ndi jwakukulupilichika kwa indu yainandi pe, chinampe yejinji. Njise kukusengwa pamo ni achimwene jwenu.’ 22 “Soon jwakutumichila juŵapochele mbiya maunjili gaŵili ŵaiche, ŵatoyosise mbiya sine maunjili gaŵili gagajonjehckwe, ŵatite, ‘Achimwene, mwambele mbiya maunjili gaŵili. Nnole, mbatile sine maunjili gaŵili gagajonjehckwe.’ 23 Achimwene jwao ŵansalile jwelejo kuti, ‘Yambone, jwakutumichila jwambone ni jwakukulupilichika. Ndi jwakukulupilichika kwa indu yainandi pe, chinampe yejinji. Njise kukusengwa pamo ni achimwene jwenu.’ 24 “Nambo juŵapochele mbiya liunjili limo jula ŵaiche, ŵatite, ‘Achimwene, nguimanyilila kuti mwe ndi ŵakulimba, mmweji nkugungula pa nganimpande, ni kusonganganya panganimmisa. 25 Najogwepe, najisisile mbiya jenu paasi. Nipele njigale mbiya jenu.’ 26 “Achimwene jwao ŵanjanjile, ‘Mwe ndi jwakutumichila jwangalumbana ni jwa ulesi! Nkuumanyilila kuti une ngugungula panganimbande, ni kusonganganya panganimisa. 27 Nipele yammajile kujiŵika mbiya jangu mu nyumba ja kugosela mbiya, none pachiche ngajijigele jajili jangu ni chakonjehckwa chakwe! 28 Munsumule mbiya jo mumpo jwakwete mbiya maunjili likumi. 29 Pakuŵa, jwali ni chindu chapegwe ni konjehckwa. Nambo jwanganakola chindu, ata chele chakwete cho chichijigalikwe. 30 Yankati jwakutumichila jwangaikanacho chakonjehckwa, mumponye paasa ku chipi! Kweleko chikuŵe ni kulila ni kuchilimya meeno.” 31 “Katema kachaiche Mwana jwa Mundu mu ukulu wakwe ni achikatumetume ŵa kwinani wose ali pamo nawo, pelepo chachitama pa chitungu chao cha umwenye chachili ni ukulu. 32 Ŵandu ŵa ilambo yose chasangangane mmbujo mwao, nombe chachalekanganya ŵandu mpela ŵakuchinga yakuti pakusilekanganya ngondolo ni mbusi. 33 Chaachisiŵika ngondolo yaani ŵandu ŵambone kundyo kwakwe ni mbusi yaani ŵandu ŵangalumbana kunchiji kwakwe. 34 “Nombe Mwenye chiŵasalile ŵaali ŵa kundyo kwakwe kuti, ‘Njise ŵanyamwe ŵampegwile upile ni Atati ŵangu, mpochele umwenye ŵampanganyichisye chile chitandile kugumbikwa chilambo. 35 Pakuŵa jangwete sala ni ŵanyamwe mwambele chakulya ni jangwete njota ni ŵanyamwe mwambele meesi ni naliji jwannendo ni ŵanyamwe mwambochele mmajumba genu. 36 Naliji matakope, ŵanyamwe mwandakwisye ni naliji jwakulwala ŵanyamwe mwaaiche kukuunola ni naliji jwantawe ŵanyamwe mwanyimajimile.’ 37 Pelepo, ŵandu ŵakupanganya yaili yambone paujo pa Akunungu chiŵajanje mwenye kuti, ‘Ambuje, ana chakachi twambweni ŵa sala ni kumpa chakulya, pane jinkwete njota ni kung'wesya meesi? 38 Ana chakachi twammweni nli jwannendo ni

kumpochela, pane matakope ni kuntakusya? **39** Chakachi twammweni ndi nkulwala pane jwantawe ni kwika kukunnola?’ **40** Mwenye chiwajanje, ‘Ngunsalila isyene, chachilichose chimwantendele jumo jwa wanyaŵa achalongo wangu achanandi, mwandendele une.’ **41** “Nipele chiwasalile wele ŵaali kunchiji kwao, ‘Ntyoche mmbujo mwangu wanyamwe wankwete malweso! Njaule ku mooto moŵa gose pangali mbesi wangasimika, wauwichikwe chile kwa ligongo lya Shetani ni achikatumetume wakwe. (aiōnios g166) **42** Pakuŵa jangwete sala nganimumba chakulya, jangwete njota nganimumba meesi. **43** Naliji jwannendo nganimumbochela mmajumba genu ni panaliji matakope nganimumba nguo ni nalwalaga ni nataŵikwe nganinyika kukulola.’ **44** “Pelepo nombe chajanje, ‘Ambuje, ana chakachi twammweni ndi jinkwete sala ni njota, ni ndi jwannendo pane matakope, ni ndi nkulwala pane jwantaŵikwe, nowe nganitunkamusya?’ **45** Mwenye chajanje, ‘Ngunsalila isyene, kila pamwakanaga kumpanganichisya gelega jumo jwa wanyaŵa achanandi ŵa, mwakanile kuumbanganichisya une.’ **46** Nipele, wanyaŵa chajaule kumasausyo moŵa gose pangali mbesi, nambo wandu wakupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu chajaule ku umi wa moŵa gose pangali mbesi.” (aiōnios g166)

26 Che Yesu paŵamalisise kuwecheta gelego gose, ŵaasalile wakulijiganya ŵao, **2** “Nkumanyilila kuti pachigamale moŵa gaŵili chichiŵe chindimba cha Pasaka, ni Mwana jwa Mundu chakatyosyewe kuti aŵambikwe pa nsalaba.” **3** Katema ko achakulu ŵa mbopesi ni achakulu ŵa wandu ŵasimene pa nsana wa nyumba ja Jwankulu Jwambopesi jwaŵilanjikwe che Kayafa. **4** Ŵajilene ichajile pa kwakamula Che Yesu kwa malindi ni kwaulaga. **5** Nambo ŵatite chele chindu chinatyochele katema ka lyuŵa lya chindimba cha Pasaka, ngakaŵa chikutyochele kutindiganya pa wandu. **6** Che Yesu paŵaliji ku Besania, ku nyumba ji che Simoni, juŵalamile matana. **7** Jwankongwe jumo juŵaliji ni chuupa chachikolochekwe ni liganga lya alabasta chachili ni mauta ga kununjila nnope ni ga ndalama jajikulungwa, ŵaichilile Che Yesu paŵatemi kulya chakulya, ŵajitile mauta muntwe. **8** Wakulijiganya ŵao paŵaiweni yele ŵatumbile, ŵatite, “Aŵu uwonasi u wa chichi? **9** Aga mauta ga ngati gakasumichikwe kwa mbiya jekulungwa, ni kupegwa wakulaga.” **10** Che Yesu ŵasimanyilile ng’anisyo syao, ŵaasalile, “Ligongo chi nkunsausya jwankongwe jo? Jwele atesile yambone kukwangu.” **11** Wakulaga alinji moŵa gose ni wanyamwe, nambo une nguuŵa ni wanyamwe moŵa gose. **12** Aju jwankongwe ju anyitilile pa chiilu mauta ga kununjila kuti amiche chile kwa masiko gangu. **13** Ngunsalila

isyene, papali pose pa chilambo pano patachilalichila Ngani Jambone ji, achi chatesile jwankongwe ju chichisalichikwe kwa kunkumbuchila. **14** Nipele, che Yuda Isikalote, jumo jwa likumi ni ŵaŵili ŵala, ŵajawile kwa achakulu ŵa mbopesi, **15** ŵausisye, “Ana chimuambe ichichi nannyichisyaga Che Yesu kukwenu?” Ŵaŵalanjile ipande selasini ya feza. **16** Chitandile kele katema ko che Yuda ŵasosaga lipesa lya kwaichisya kukwao. **17** Lyuŵa limo likanaŵe lyuŵa lya chindimba cha mikate jangatagwa amila, wakulijiganya ŵajaulile Che Yesu ni kwausya, “Ana kwapi nkusaka tukankolochesye chakulya cha Pasaka?” **18** Ŵajanjile, “Njaule mmusi kwa mundu jumpepe, nkansalile, ‘Jwakwiganya akuti, katema kangu kaiche, chindye chakulya cha Pasaka kumangwenu pamo ni wakulijiganya wangu.’” **19** Wakulijiganya ŵala ŵatesile mpela iŵatite pakusalilwa ni Che Yesu, wakolosisye chakulya cha Pasaka. **20** Ligulo, Che Yesu ŵatemi pakulila chakulya pamo ni wakulijiganya ŵao kumi na mbili. **21** Paŵalyaga, Che Yesu ŵatite, “Ngunsalila isyene, jumo jwenu chakang’alauche.” **22** Wakulijiganya ŵasupwiche nnope, ŵatandite kuusya jumo jumo, “Ambuje! Uli, ndili une?” **23** Che Yesu ŵajanjile, “Juchakatoŵele nkate mumbale pampepe ni une jujojo ni juchakang’alauche. **24** Elo, Mwana jwa Mundu chawe mpela Malembelo ga Akunnungu igakuti pakusala, nambo ulaje kwa jwelejo juchakang’alauche Mwana jwa Mundu! Ikaliji mmbaya ngakapagwe jwele mundu jo.” **25** Che Yuda, juŵangalawiche, ŵausisye, “Jwakwiganya! Ndili une?” Che Yesu ŵajanjile, “Ugwe mmechete.” **26** Paŵalyaga, Che Yesu ŵaujigele nkate, ŵatogolele Akunnungu, ŵaugaŵenye, ŵapele wakulijiganya ŵao achitiji, “Njigale ndye, achi ni chiilu changu.” **27** Nipele ŵachijigele chikombe cha divai, ŵatogolele, ŵapele achitiji, “Nng’welele achi ŵanawose, **28** pakuŵa aji ni miasi jangu ja lilangano jajikwitika kwa ligongo lya ŵajinji kwa kwalechesya sambu. **29** Nambo ngunsalila kuti nguung’wa sooni divai ja sabibu mpaka paching’we jasambano pamo ni wanyamwe mu umwenye wa Atati wangu.” **30** Paŵamasile kwimba lujimbo lwa kulapa, ŵatyosile, ŵajawile kuchikwesya cha Mizeituni. **31** Nipele Che Yesu ŵaasalile sooni, “Chilo cha lelo jino, wanyamwe ŵanawose chinchimwe ni une, pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, ‘Chinampute jwakuchinga ni mpingo wa ngondolo chipwilingane.’ **32** Nambo pachimale kusyuka, chinannogolele ku Galilaya.” **33** Che Petulo ŵaasalile Che Yesu, “Nachiŵamuno ŵanawose chachimwe ni mmwe ni kunneka, nambo une ngali pachinanneche.” **34** Che Yesu ŵansalile che Petulo, “Ngunsalila isyene, chilo chino jikanawe kutongola tambala, chimungane katatu.” **35** Che Petulo ŵatite, “Iŵaga chingawe pamo nomwe, ngasinankana.” Wakulijiganya ŵane ŵala ŵanawose ŵatite

iyoyo. 36 Nipele Che Yesu w̄ajawile pamo nawo kwiuto kwakukuw̄ilanjikwa ku Getesemane, w̄aasalile w̄akulijiganya w̄ao kuti, "Ntame apano une ngwaula ako kukupopela." 37 W̄alongene nawo che Petulo pamo ni w̄anache w̄awili w̄a chilume w̄a che Sebedayo, w̄atandite kusupuka nrope ni kulagasika. 38 Pelepo w̄aasalile, "Ngusupuka nrope muntima mpaka chiw̄andi kuwa. Ntame apano ni nchesye pamo ni une." 39 Nipele, w̄ajawile mmbujo kanandi, w̄agwile manguku, w̄apopele achitiji, "Atati w̄angu, iw̄aga ikukomboleka, achi chikombe cha malagasyo chimbite, nambo ngaŵa kwa kusaka une, nambo iw̄e mpela inkuti pakusaka mmwe." 40 W̄ajaulile w̄akulijiganya w̄ala, w̄asimene agonile, w̄aasalile che Petulo, "Ana uli, nganinkombola kuchesya pamo ni une atamuno saa jimope? 41 Nchesye ni kupopela kuti nkaika kw̄injila nkulinjikwa. Mbumu jikusaka nambo chiilu changali machili." 42 Che Yesu w̄ajawile sooni kaawili kukupopela, "Atati w̄angu, iw̄aga ngaikomboleka achi chikombe cha malagasyo chipite pangang'welela une, nipele, chinkusaka chitendekwe." 43 W̄ajaulile sooni w̄akulijiganya w̄ao, w̄asimene agonile, pakuw̄a meeso gao gatopelwe ni lugono. 44 Nipele w̄alesile, w̄ajawile sooni kukupopela kaatatu kwa malow̄e galagala. 45 Nipele w̄ajaulile w̄akulijiganya w̄ala, w̄aasalile, "Ana uli, chiw̄ela nli mu lugono ni kupumulila? Nnole katema kasyene kaiche, ni Mwana jwa Mundu chatajikwe mmakono mwa w̄andu w̄a sambi. 46 Njime, twende. Nnole! Akwika jwakuung'alauka." 47 Nipele, Che Yesu paŵaliji nkuw̄echeta nawo, w̄aiche che Yuda, jumo jwa w̄akulijiganya kumi na mbili w̄ala. Pamo nawo w̄aiche w̄andu w̄ajinji ali ajigele mapanga ni imbonga w̄aw̄atumikwe ni achakulu w̄ambopesi ni achakulu w̄a w̄andu. 48 Juŵasachile kungalauka Che Yesu jo, w̄apele chimanyisyo kuti, "Juchinankomasye kwa kwakunnonnyela ni jujojo, munkamule." 49 Che Yuda w̄ammandichile Che Yesu, w̄aasalile, "Ngunkomasya jwakwiganya!" Nipele w̄ankomasisye kwa kwakumbata. 50 Che Yesu w̄ansalile, "Ambusanga, ntende chinnyichile." Pelepo w̄aiche w̄andu w̄ala, w̄ankamwile Che Yesu ni kwaŵika paasi pa ulamusi wao. 51 Jumo jwa w̄aw̄aliji pamo ni Che Yesu w̄alisolomwele lipanga lyakwe, w̄amputile kapolo jwa Jwankulu Jwambopesi, w̄ankatile liwiwi. 52 Pelepo Che Yesu w̄ansalile jwejo, "Mmusye upanga wenu mwigonelo mwakwe, pakuw̄a jwalijose jwakuulaga ni lipanga, chaulajikwe ni lipanga. 53 Uli ana ngankwimanyilila kuti ngukombola kwaŵenda Atati w̄angu ni kumbelechela kupunda w̄angondo mipingo kumi na mbili w̄a achikatemetume w̄a kw̄inani? 54 Nambo chigamalile chinauli Malembelo ga Akunnungu gagakuti ikuw̄ajilwa kuwa?" 55 Katema kakoko Che Yesu

w̄ausalile mpingo wa w̄andu uŵaiche kukwakamula, "Uli nnyiche kukungamula kwa mapanga ni imbonga mpela ndili mundu jwangangugakumulichisya malajisyo? Moŵa gose naliji pa Nyuumba ja Akunnungu nijijiganyaga, nambo nganimungamula! 56 Nambo aga gose ga gatendekwe pakuti gamalile malembelo ga w̄akulondola w̄a Akunnungu." Pelepo w̄akulijiganya w̄anawose w̄alesile, w̄atisile. 57 Nipele, wele w̄andu w̄aw̄ankamwile Che Yesu w̄anjawisye ku nyuumba ji che Kayafa juŵaliji Jwankulu Jwambopesi, kuŵasongangene w̄akwiganya Malajisyo ni achachekulu. 58 Che Petulo w̄ankuiye kwa kutali mpaka mu lutenje lwa Jwambopesi Jwankulu, w̄ajinjile nkati pamo ni w̄akulindiila kuti alole ichikatendekwe. 59 Nipele, achakulu w̄ambopesi ni nkungulu wose w̄ausosile umboni wa unami kuti akombole kumbulaga Che Yesu. 60 Nambo nganapata umboni wauli wose, nachiw̄amuno w̄aiche w̄andu w̄ajinji w̄a unami. Kumbesi kwakwe w̄aiche w̄andu w̄awili. 61 W̄atite, "Aju mundu ju w̄atite, 'Ngukombola kujigumula Nyuumba ja Akunnungu ni kujitaŵa sooni kwa moŵa gatatu.'" 62 Jwambopesi Jwankulu w̄ajimi, w̄ammusisye Che Yesu, "Ana ngankwanga liloŵe? Ana w̄andu w̄a akummechetela chichi?" 63 Nambo Che Yesu w̄atemi ji. Jwambopesi Jwankulu w̄ansalile, "Ngunumbisya kwa Akunnungu waali w̄ajumi, ntusalile naga isyene mmwe ni Kilisito, Mwana jwa Akunnungu!" 64 Che Yesu w̄anjajile, "Mmwe mmechete! Nambo ngunsalila kuti, chitandile sambano chimumbone Mwana jwa Mundu ali atemi kundyo kwa Ambuje w̄a machili, chimumbone iyoyo achiikaga pa maunde ga kw̄inani." 65 Pelepo, Jwambopesi Jwankulu w̄apapulenyeye nguo syao, w̄atite, "W̄atukene Akunnungu! Uli tukuusaka sooni umboni nkati jweleju? Sambano mpilikene yatite pakwatukana Akunnungu. 66 W̄anyamwe nkuti uli?" W̄anyawo w̄anjajile, "Aŵajilwe kuwa!" 67 Nipele w̄ansunile mata ku meeso, w̄amputile. W̄ane w̄amputile majanda palijeje, 68 achitiji, "Nlondole, alakwe Kilisito Jwakuwombola, w̄aani w̄amputile!" 69 Che Petulo w̄atemi paasa mu lutenje. Nipele, jwakutumichila jumo jwankongwe w̄anjaulile, nikuti, "Alakwe mwaliji pampepe ni Che Yesu jwa ku Galilaya." 70 Nambo che Petulo w̄akanile mmbujo mwa w̄anawose achitiji, "Ngangumanyilila inkuw̄echeta yo." 71 Paŵakopokaga paasa, katumetume jwine jwankongwe w̄ammweni, w̄aasalile uŵaliji pelepo kuti, "Mundu ju w̄aliji pamo ni Che Yesu jwa ku Nasaleti." 72 Che Petulo w̄akanile sooni kwa kulumbilila, "Ngangumanyilila mundu ju." 73 Kanyuma kanandi, w̄andu w̄aw̄aliji pelepo w̄ajaulile che Petulo, w̄ansalile, "Kusyene, mmwe nomwe nli jumo jwakwe, pakuw̄a uŵechete wenu ukummanyisya." 74 Pelepo che Petulo w̄atandite kulumbilila kwakulilwesya achitiji, "Ngangumanyilila mundu ju!" Katema

kakoko tambala jatongwele. 75 Che Petulo wagakumbuchile malowe gawasailwe ni Che Yesu kuti, "Chimungane katatu, jikana we kutongola tambala." Nipele, watyosile paasa, walisile nnope.

27 Pakwachele, achakulu wambopesi ni achakulu wa wandu wajilene ichajile pakwaulaga Che Yesu. 2 Watawile magwedegwede, wanjigele, wampeleche ku che Pilato, jwankulu jwa Chiloma. 3 Pelepo, che Yuda juwangalawiche, pawaiweni kuti Che Yesu amasile kulamulikwa, walilasisiche muntima, wausisye kwa achakulu wambopesi ni achakulu wa wandu ipande selasini ya feza. 4 Waasalile, "Lewile kwa kutyosya mundu jwangali ni sambu aulajikwe." Nambo wele wanyawo watite, "Yeleyo ili yetuwe? Chimanyilile mwasyene." 5 Nombejo waponyele feza sila pa Nyuumba ja Akunnungu, wakopweche paasa, wajawile kukulitawilila. 6 Achakulu wambopesi wasijigele feza sila, nikuti, "Ngalumbana kusiwika kwa jwakugosa feza sya Nyuumba ja Akunnungu pakuwa sili feza sisypatikene kwa kuulaga." 7 Nipele, wajilene, wasumile ngunda wa lilongo kuti pawe pakwasichila achalendo. 8 Nipele, mpaka lelo jino wele ngunda wo ukuwilanjikwa ngunda uwasumikwe kwa feza sisypatikene kwa kuulaga. 9 Kwa yeleyo malowe gawa wechete che Yelemia jwakulondola jwa Akunnungu gamalile gagakuti, "Wajigele ipande selasini ya feza, malinga ni malipilo gawajilene Waisilaeli kulipa kwa ligongo lyao. 10 Feza syo wasumile ngunda wa lilongo, mpela iwanajisye Ambuje." 11 Che Yesu wajimi mmbujo mwa jwankulu jwa chilambo. Nipele, jwankulu jwa Chiloma wammusisye, "Ana mmwe ni Mwenye jwa Wayahudi?" Che Yesu wanjanjile, "Mmwe mmechete." 12 Nambo achakulu wambopesi ni achache kulu pawammechetelaga, nganajanga. 13 Nipele che Pilato wammusisye, "Ana ngankupilikana ganagose gele gakummechetela go?" 14 Nambo Che Yesu nganajanga namose lilo we limo, jwankulu jwa Chiloma jo wasimosile nnope. 15 Yasyoweleche jwankulu jwa Chiloma kwagopolela Myahudi jumo watawikwe juwansachile katema ka chindimba cha Pasaka. 16 Kele katema ko paliji ni jwantawe juwamanyiche nnope, liina lyakwe che Balaba. 17 Nipele, pawasongangene wandu pamo, che Pilato wausisye, "Ana nkusaka nangopole jwapi mwa wele wawili, che Balaba pane Che Yesu jwakuwilanjikwa Kilisito?" 18 Pakuwa waimanyilile kuti wanyosisye kwa ligongo lya wiu. 19 Che Pilato pawatemi pa chitengu cha kulamulila, wankwawo waichenawo utenga wanti, "Nkalipasyapasya kutenda chachili chose nkati jwele mundu jwambone jo, pakuwa lelo lasile mu sagamisi kwa ligongo lyakwe." 20 Nambo achakulu

wambopesi ni achakulu wane wanyenjile wandu kuti wawende agopolwe che Balaba ni waulaje Che Yesu. 21 Che Pilato wausisye wanyawo, "Nkunsaka jwapi nangopolele mwa wele wawili wa?" Wajanjile, "Che Balaba!" 22 Che Pilato wausisye wanyawo, "Sano, naatende chichi Che Yesu jwakuwilanjikwa Kilisito?" Wanawose watite, "Mwawambe pa nsalaba!" 23 Nambo che Pilato wausisye, "Ligongochi? Ungalumbana chi watesile?" Wanyawo wanyanyisye achitiji, "Mwawambe pa nsalaba!" 24 Nipele, che Pilato pawaiweni kuti ngakukombola kupanganya chachili chose nambo kutindiganya kukutanda, wajigele meesi ni kuna wa makono mmbujo pa wandu ni watite, "Une ngangulipasyapasya nkati chiwa cha aju mundu ju, chinyimanyilile mwachinsyene." 25 Wandu wanawose watite, "Miasi jao jiwe pachanya petu ni achiwana wetu!" 26 Nipele che Pilato wagopolele che Balaba kutyochela mu nyuumba jakutawilwa, nambo pawamasile kumputa Che Yesu ibokola wanyosisye kukwawamba pa nsalaba. 27 Nipele wangondo wa jwankulu jwa Chiloma wanjinjise Che Yesu nkati likome, wanyungwile mpingo wose. 28 Wammusile nguo syao, wammwasisye mwinjilo wechejeu wa chimwenye. 29 Nipele wakolosiye chindu mpela singwa ja miiwa, wammwasisye mu ntwе, sooni wammichile nnasi kundyo. Watindiwele mmbujo mwao ni kuntendela chanache achitiji, "Tukunkomasya Mwenye jwa Wayahudi!" 30 Wansunile mata, waujigele nnasi ula ni kumputa mu ntwе. 31 Pawamasile kuntendela chanache, wammusile mwinjilo ula ni kuntakusya nguo syao, nipele wampeleche kukwawamba pa nsalaba. 32 Pawajaulaga, wansimene mundu jumo liina lyakwe che Simoni jwa musi wa ku Kulene, wankanganichisye kujigala nsalaba u Che Yesu. 33 Pawaiuche peuto papakuwilanjikwa Goligota, malumbo gakwe, peuto pa Chikalakasa cha Ntwе, 34 wampele divai jewanganye chindu chakuwawa kutyosya kupeteka. Nambo Che Yesu nkupasya pe wakanile kung'wa. 35 Wawambile pa nsalaba, nipele waga wene nguo syao kwakutendela gudugudu. 36 Watemi pepala, waliji nkwalindilila. 37 Pachanya ntwе wakwe pa nsalaba wawisile chibao cha malowe gagalembekwe, "Awa ni Che Yesu, Mwenye jwa Wayahudi." 38 Paliji ni wachiswamba wawili wawambikwe pamo nawo, jumo kunchiji ni jwine kundyo. 39 Wandu wawapitaga pelepo wantukene achipukunyaga mitwe jao nikuti, 40 "Mmwe jumwatite kuti nkukombola kujigumula Nyuumba ja Akunnungu ni kujitawa kwa mo wa gatatu. Sambano nlikulupusye mwasyene. Iwaga mmwe ndi Mwana jwa Akunnungu, ntuluche pa nsalaba po!" 41 Iyoyo peyo achakulu wambopesi pamo ni wakwiganya malajisyo ni achache kulu wantendele chanache achitiji, 42 "Wakulupwisye wane,

nambo asyene ngakukombola kulikulupusya! Iwaga wele ali Mwenye jwa Waisilae! Sambano atuluche pa nsalaba po, noweti tutwakulupile. 43 Waakulupilile Akunnungu ni kuwecheta kuti wele ali Mwana jwa Akunnungu, nipele, iwaga Akunnungu akunsaka wakulupusye sambano.” 44 Iyoyo peyo weŵala uŵawambikwe pamo nawo pa nsalaba nombre wantukene. 45 Chitandile lyuŵa pantwe mpaka saa tisa, chilambo chose chaliji chipi. 46 Pajaiche saa tisa Che Yesu waisile kwa liloŵe lyekulungwa, “Eloi, Eloi, lama sabakitani?” Malumbo gakwe, “Akunnungu wangu, Akunnungu wangu, kwachichi mulesile?” 47 Nambo wandu wane ŵawajimi pele paŵapilikene yele wātite, “Akwaŵilanga che Elia.” 48 Jumo jwao ŵautwiche, ŵajigele lidodoki ni kunyoya mu divai jakuipa, ŵajiwisile mu nnasi, ŵapele ang'we. 49 Wane wātite, “Nnindilile tulole iwaga che Elia chaiche kukwakulupusya.” 50 Nipele, Che Yesu waisile sooni kwa liloŵe lyekulungwa, ŵajasiche. 51 Pelepo nguo ja lusasa ja Nyumba ja Akunnungu japapwiche pambindikati, kutyochela mwinani mpaka paasi, chilambo chatinganyiche ni lwala syapalwiche. 52 Malembe gaunukwiche ni iilu ya wandu ŵajinji ŵa Akunnungu ŵawajasiche ŵasyuchikwe. 53 Nombewo ŵakopweche mmalembe, ni Che Yesu paŵamasile kusyuka, ŵajinjile mu mmusi wa Akunnungu, yaani Yelusalemu, ni wandu ŵajinji ŵaweni. 54 Nipele, jwankulu jwa ŵangondo ni ŵangondo wane ŵawajiji pamo nawo achinlindililaga Che Yesu paŵachiwani chilambo chininkutinganyika ni gagakopochele gala, ŵajogwepe nnope, wātite, “Isyene aju mundu ju ŵajiji Mwana jwa Akunnungu.” 55 Pelepo paliji ni achakongwe ŵajinji ŵawalolechesyaga kwakutali. Wanyawo ni weŵala ŵawankuiye Che Yesu kutyochela ku Galilaya ni kwatumichila. 56 Mwa wele wanyawo ŵajiji che Maliamu jwa musu wa ku Magidala ni che Maliamu achikulugwe che Yakobo ni che Yusufu, pamo ni achikulu ŵa wanache ŵa che Sebedayo. 57 Pakwaswele, ŵaiche mundu jumo jwa chipanje jwa musu wa ku Alimataya liina lyao che Yusufu, nombego jwaliji jwakulijiganya jwa Che Yesu. 58 Ŵajawile kwa che Pilato, ŵawendile apegwe chiilu chi Che Yesu. Che Pilato walamwile kuti apegwe. 59 Che Yusufu wachijigele chiilu chila, wachiwijilile nguo jeswela mbee jajili jasambano, 60 Che Yusufu wachiwisile chiilu chi Che Yesu mu lilembe lyasambano liŵasepile palwala kwa ligongo lyakwe nsyene. Nipele, ŵaligalambulile liganga lyekulungwa pa nnango wa lilembe ni kutyoka. 61 Che Maliamu jwa musu wa ku Magidala ni che Maliamu wane ŵala wātemi aninkulolechesya ku lilembe. 62 Malaŵi jakwe, yaani lyuŵa lyakuliŵika chile kwa ligongo lya Lyuŵa lya Kupumulila, achakulu ŵambopesi ni Mafalisayo ŵajaulile

che Pilato, 63 Wātite, “Achimwene, tukukumbuchila kuti jwakulambusya jula akanaŵe kuwa wātite, ‘Pakumala moŵa gatatu chisyuche.’ 64 Kwayele tukummenda mwasalile ŵangondo ajaule akalilindilile lilembe kwa moŵa gatatu, kuti ŵakulijiganya ŵao anakombole kuchijigala chiilu chao ni kwasalila wandu kuti asyuchile. Akuno kulambusya kwa mbesi kuno chikuŵe kwawamba nnope kupunda kwaandanda kula.” 65 Che Pilato ŵaasalile, “Ayaga, nkwele ŵangondo, njaule nkaliindilile inkuti pakukombola.” 66 Nipele, ŵajawile, ŵalilindilile lilembe, ŵawisile chiugulilo peganga ni kwaleka ŵangondo kulindilila.

28 Palyamasile Lyuŵa lya Kupumulila, kuninkucha lyuŵa lyaandanda lya chijuma, che Maliamu jwa musu wa ku Magidala ni che Maliamu jwine ŵajawile kukulilola lilembe. 2 Chisisimuchile chakopochele chindendemesi chachikulungwa cha chilambo, katumetume jwa kwini jwa Ambuje ŵatulwiche kutyochela kwini, ŵaligalambwile liganga lila ni kutamila. 3 Uwoneche wakwe waliji mpela kumesya ni nguo syakwe syaliji syeswela mbee. 4 Ŵakulindilila lilembe lila wātetelele kwa lipamba nnope, ŵaliji mpela ŵawe. 5 Nambo katumetume jwa kwini jula ŵaasalile achakongwe ŵala achitiji, “Ŵanyamwe nkajogopa! Ngumanyilila kuti nkunsosa Che Yesu juŵawambikwe pa nsalaba. 6 Nganapagwa pelepa pakuŵa ŵamale kusyuka mpela iŵasasile. Njise kunnole paŵagonile. 7 Nipele, njaule chitema nkaasalile ŵakulijiganya ŵao kuti asyuchile, nombewo akunnongolela ku Galilaya, kweleko chimwasimane. Ayaga, une jwammale kunsalila.” 8 Achiwaga ni lipamba ni kusengwa kwakukulungwa, achakongwe wo wātiosile chitema ku lilembe, achitukaga kukwasalila ŵakulijiganya ŵao. 9 Chisisimuchile, Che Yesu ŵasimene nawo, wātite “Ngunkomasya.” Achakongwe ŵala ŵajawile, ŵagakamwile makongolo gao ni kwapopelela. 10 Nipele Che Yesu ŵaasalile, “Nkajogopa! Njaule nkaasalile achalongo wangu ajaule ku Galilaya, kweleko ni kuchakamone une.” 11 Achakongwe ŵala pawajaulaga, ŵakulindilila ŵampepe ŵa lilembe ŵajawile mu mmusi kukwasalila achakulu ŵambopesi yanayose iyatendekwe. 12 Nipele, ŵasimene pamo ni achachekulu, wātemi nkungulu, pakumala kukunguluka ŵapele ŵakulindilila ŵala mbiya syasijinji, 13 ni kwasalila, “Ŵanyamwe chinjile yeleyi, ‘Ŵakulijiganya ŵao ŵaiche chilo, wachiŵile chiilu uwe tuli tuginole.’ 14 Iwaga chaimanye yeleyi jwankulu jwa chilambo, uwe chitwanyenje, ni ŵanyamwe ngamma ni masausyo.” 15 Ŵakulindilila ŵala ŵasijigele mbiya sila, watesile mpela iŵatite pakusalilwa. Jele ngani jo jajenele pasikati ja Ŵayahudi mpaka lelo jino. 16 Ŵakulijiganya kumi

na moja wala wajawile ku Galilaya ku chitumbi kwa wasalilwe ni Che Yesu ajaule. 17 Pa wamweni, wampopelele, nambo wampepe mwa wanyawo waliji ni lipamba. 18 Nipele Che Yesu waiche chiwandi, waasalile, "Mbegwile ukombole wose kwinani ni pachilambo. 19 Nipele njaule, nkaatende wandu wa ilambo yose awe wakulijiganya wangu, nchabatsiyaga kwa liina Iya Atati ni Iya Mwana ni Iya Mbumu jwa Akunnungu. 20 Nkaajiganye kugakamulichisya gose mpela ila indite pakunnajisya wanyamwe. None ndili pamo ni wanyamwe mowa gose, elo, mpaka kumbesi kwa chilambo." (aiōn g165)

Maliko

1 Jejeji jili ndande ja Ngani Jambone ji Che Yesu Kilisito, Mwana jwa Akunnungu. **2** Mpela ijitite pakulembekwa mmalembo ga che Isaya juwaliji jwakulondola jwa Akunnungu, “Akunnungu watite, ‘Nguntuma jwantenga jwangu annongolele, jwejejo ni juchankolochesye litala lyenu.’” **3** Mundu akunyanyisya mwipululu achitiji, ‘Mwakolochesye Ambuje litala lyao, ngolosye mwakusaka kupita.’” **4** Che Yohana Wakubatisya watamaga mwipululu ni kwalalichila wandu aleche sambu ni kwabatisya kuti Akunnungu walechesesye sambu syao. **5** Wandu achajinji kutyochela chilambo cha Wayahudi ni musu wa ku Yelusalemu wose wajawile kukwapikanila che Yohana, wajitichisye sambu syao nombego wabatisye mu lusulo lwa Yolodani. **6** Che Yohana waliji awasile mwinjilo uwapotekwe ni manyunya ga chinyama chachikuwilanjikwa ngamia ni nkaanda wa lipende nchiunu. Nombego walyaga itete ni uchi. **7** Ni walalichilaga kwa wandu kuti, “Panyuma pangu akwika jwali ni machili kumbunda une. None nganguwajilwa namose kukotama ni kugopola ngoji sya italawanda yakwe. **8** Uneji ngumbatisya ni meesi, nambo jwejejo chaachimbatisya kwa Mbumu jwa Akunnungu.” **9** Moŵa go, Che Yesu waiche kutyochela musu wa ku Nasaleti wauli mu chilambo cha ku Galilaya ni wabatiswe ni che Yohana mu lusulo lwa Yolodani. **10** Che Yesu pawakopokaga mmeesi, wakuweni kwinani kuugwiche ni Mbumu jwa Akunnungu wantuluchile achiwaga mpela nguunda. **11** Liloŵe lya Akunnungu lyapikaniche kutyochela kwinani lichitiji, “Mmwejo ni Mwanangu jungunnonnyela, nonyelwe nomwe.” **12** Papopo Mbumu jwa Akunnungu wanlongwesye Che Yesu kwaula mwipululu. **13** Ni watemi mwipululu mo moŵa alobaini achilinjikwaga ni Shetani. Kukoko watamaga pamo ni inyama ya mwitinji, nambo achikatemetume wa kwinani waliji nkwakamuchisya. **14** Che Yohana pawatawike mu nyumba jakutawilwa wandu, Che Yesu wajawile ku chilambo cha ku Galilaya kwalalichila wandu Ngani Jambone ja Akunnungu. **15** Watite, “Katema kaiche ni Umwenye wa Akunnungu uwandichile. Nneche sambu syenu ni kujikulupilila Ngani Jambone!” **16** Che Yesu pawapitaga mungulugulu litanda lya Galilaya, waweni wakukoka wawili, che Simoni pamo ni che Andulea mpwakwe ali nkukoka somba kwa lwau. **17** Che Yesu waasalile, “Munguye, none chinantende wanyamwe mme wakwaikanawo wandu kwa Ambuje.” **18** Papopo walesile nyau syao ni kwakuya. **19** Che Yesu pawajawile mmbujo kanandi, waweni che Yakobo ni che Yohana, wanache wa che Sebedayo. Ni wanyawo waliji mu ngalawa jao achisaulaga nyau syao.

20 Papopo Che Yesu pawaweni, wawililasile, ni wanyawo walesile che Sebedayo atati wao mu ngalawa pamo ni wakwapanganyichisya masengo, ni wakuyiye Che Yesu. **21** Che Yesu pamo ni wakulijiganya wao waiche musu wa Kapelenaumu, ni palyaiche Lyuwa lya Kupumulila, Che Yesu wajinjile mu nyumba ja kusimanilana Wayahudi, ni watandite kwajiganya wandu maloŵe gambone ga Akunnungu. **22** Wandu wose wawampilikene wasimosile ni uwiganye wakwe, pakuwa nganjiganya mpela wakwiganya Malajisyo, nambo wajiganyaga nti mundu jwali ni ulamusu. **23** Papopo mundu jwakamwilwe ni lisoka juwaliji mu nyumba ja kusimanilana jila wanyanyisye, **24** achitiji, “Ana nkusaka kututenda ichichi, mmwe Che Yesu jwa ku Nasaleti? Ana nnyiche kukutujonanga? Ngummanyilila kuti mmwejo ndi Jwanswela jwa Akunnungu!” **25** Che Yesu walikalipile lisoka lya achitiji, “Mmyalale! Munkopoche mundu jo.” **26** Nipele lisoka lya lyantinganyisye mundu jula kwa machili ni kunyanyisya, ni lyakopweche. **27** Wandu wose wasimosile nnope ni waliji nkuusyana, “Ana yelei ni yatiuli? Uli, gelega gali majiganyo ga sambano? Mundu ju akwete ulamusu wa kugakoposya namose masoka, nombego gakwajitichisya!” **28** Nipele, ngani jakwe Che Yesu jajenele kwachitema palipose, kuchilambo chose cha ku Galilaya. **29** Che Yesu ni wakulijiganya wao pamo ni che Yakobo ni che Yohana wakopweche mu nyumba ja kusimanilana jila ni kwaula ku nyumba ja wanya che Simoni ni che Andulea. **30** Akwegwao che Simoni jwankongwe, wagonile pachindanda ali nkulwala chilu, ni Che Yesu naikape wasalilwe yankati jwakulwala jo. **31** Nipele Che Yesu wanjaulile jwankongwe jo ni wankamwile nkono ni kunjnamukula. Ulwele ula wannesile nipele watandite kwatelechela. **32** Ligulo, lyuwa lili litiwile, wandu wajauchisye Che Yesu wakulwala wose ni wawakamwilwe ni masoka. **33** Wandu wose wa musu wo wasongangene paluwala lwa nyumba. **34** Che Yesu walamisye wandu wajinji wawaliji ni ilwele yakupisyangana ni kugakoposya masoka gamajinji gagaliji mwa wandu wala. Nganiwapa masoka lipesa lyakuwecheta chachilichose ligongo gaamanyilile ali waani. **35** Kundaŵipe kukanawe kucha, Che Yesu wakopweche mu nyumba jo ni kwaula paasa musu, pangali wandu kukupopela. **36** Che Simoni ni achinjakwe wala wajawile kukwasosa. **37** Pawammweni wansalile, “Wandu wose ali nkunsosa mmwe.” **38** Che Yesu waasalile, “Tukusachilwa tujaula mmisinda jine jajiwandichile akuno, ni kweleko ngusachilwa ngalalichile Ngani Jambone, pakuwa yelei ni inyichile.” **39** Nipele, Che Yesu wajesilejesile ku Galilaya kose, achilalichilaga mmajumba gao ga kupopelela ni kugakoposya masoka. **40** Lyuwa limo mundu jwa matana waiche ku Che

Yesu ni kwatindiwalila ni kwachondelela kuti, "Mwasakaga muuswejesye!" 41 Che Yesu wankolele chanasa, wajongwele nkono wao ni wankwaiye ni kwasalila, "Ngusaka, Nswejele!" 42 Papopo matana gakwe gala gannesile ni waswejele. 43 Nipele Che Yesu wansalile ajaule achinjumakaga kwa machili, achinsalilaga, 44 "Nnole, munansalile mundu jwalijose chindu chi, nambo njaule nkalisosye kwa jwambopesi, nkatyosye mbopesi mpela iwatite pakusala che Musa kwalosya wandu wose kuti nnamile." 45 Nambo mundu jula pawakopweche, watandite kwenesya ngani jo papalipose, namose Che Yesu nganakombola kwinjila sooni mmusi kwakulilosya. Nambo watemi paasa musi, pangali wandu, atamuno yeleyo wandu kopochele papalipose wanjaulile kukokopekko.

2 Pagapite moŵa gampepe, Che Yesu waujile sooni ku Kapelenaumu ni wandu wapilikene kuti ali pamusi. 2 Nipele wandu wajinji wasongangene atamuno nganilisigala lipesa lyalilyose, ni wagumbele mpaka paluwala. Che Yesu waliji nkwalalichila Liloŵe Iya Akunnungu. 3 Pelepo wandu ncheche, wannyichisye mundu jwatatele ku Che Yesu. 4 Nambo kwaligongo Iya winji wa wandu, nganakombola kunjausya jwakulwala pachiwandi ni Che Yesu. Nipele, wapesekwile pa chipagala cha nyumba palapala pawaliji Che Yesu. Pelepo wantulwisye mundu jo ali agonile pa chitagala. 5 Che Yesu pawachiwani chikulupi chao chila, wansalile jwikutatala jula, "Mwanangu, nlecheleswe sambu syenu." 6 Wampepe mwa wawiganya Malajisyo ga Akunnungu gawapele che Musa wawatemi pepala, waliji nkuliusya mmitima jao, 7 "Ana akukombola chinauli kuwecheta yeleyi? Akwatukana Akunnungu! Akunnungu pe ni wakukombola kulechelesya sambu." 8 Papopo Che Yesu waimanyilile yanayose iwaganisya mmitima jao, ni wausisye, "Ana ligongo chi nkuganisya yeleyi mmitima jenu? 9 Ana chapi chachili chakwepapala, kunsalila mundu jwatatele ju, 'Nlecheleswe sambu syenu,' pane kunsalila, 'Njimuche, njigale chitagala chenu njende'?" 10 Nipele, ngusaka mmanyilile kuti Mwana jwa Mundu akwete ulamusi wa kulechelesya sambu sya wandu pachilambo pano." Papopo wansalile mundu jwatatele jula, 11 "Ngunsalila, njimuche, njigale chitagala chenu, njaule kumangwenu!" 12 Wandu pawannolechesyaga, mundu jula wajimwiche, wajigele chitagala chao ni kukopoka. Wandu wose wasimosile ni kwakusya Akunnungu achitiji, "Ngapagwa kose patwaiwani yanti yeleyi!" 13 Che Yesu wawawile sooni mungulugulu litanda Iya Galilaya. Mpingo wa wandu wanjaulile ni Che Yesu watandite kwajiganya. 14 Pawaliji nkupita, wammweni che Lawi mwanache ju che Alufayo ali atemi pa nyumba ja

kukumbikanyila nsongo. Che Yesu wansalile, "Munguye!" Che Lawi wajimi ni wankuiye. 15 Kanyuma, Che Yesu watemi mu nyumba ji che Lawi kulya chakulya. Wakumbikanyila nsongo wajinji ni wandu wa sambu ni wandu, waukuiye Che Yesu. Ni wajinji mwa welewo waliji nkulya pamo nawo ni wakulijiganya wao. 16 Wakwiganya Malajisyo wampepe wawaliji Mafalisayo, pawaiwani kuti Che Yesu akulya pamo ni wandu wangakukundikwa ni wandu ni wakumbikanyila nsongo, wausisye wakulijiganya wao wala, "Kwachichi akulya ni wandu nti welewa?" 17 Che Yesu pawapilikene wausalile, "Wandu wangakulwala ngakunjila jwantela, nambo wakulwala. Une nganiika kukwawilanga wandu wambone, nambo wandu wa sambu." 18 Katema kampepe wakulijiganya wa che Yohana ni wakulijiganya wa Mafalisayo waliji nkutaŵa. Wandu wampepe waiche ku Che Yesu ni kumbusya, "Ana ligongo chi wakulijiganya wa che Yohana ni wakulijiganya wa Mafalisayo akutaŵanga, nambo wakulijiganya wenu ngaakutaŵa?" 19 Che Yesu wajanjile, "Ana wakuwilanjikwa ku ulombela akukombola kutaŵa ni jwanlombela ali pamo nawo? Ngwamba! Ngaakukombola kutaŵa. 20 Nambo chiliche Iyuŵa mlombela jo pachajigalikwe mwa wanyawo, moŵa go ni pachachitaŵa. 21 "Ngapagwa mundu jwakukata chigamba cha nguo ja sambano ni kuchitotela mu nguo jakuwisala. Pakuŵa atedaga yeleyo chigamba chasambano cho chichinyale ni kupapula nguo jakuwisala jo ni papapapwiche po chipapunde kupapuka. 22 Ni sooni ngapagwa mundu jwakutaga divai jasambano mmisaku ja mapende jakuwisala. Pakuŵa atedaga yeleyo divai jasambano chijitutumule misaku jo ni kujipapula, divai chijimwasiche ni misaku chijijonasiche. Divai ja sambano jikutajikwa mmisaku ja mapende ja sambano." 23 Pa Lyuŵa Iya Kupumulila limo, Che Yesu pamo ni wakulijiganya wao waliji nkupita mmigunda ja ngano. Pawaliji nkwenza wakulijiganya wao watandite kutema masache ga ngano. 24 Mafalisayo wausisye Che Yesu achitiji, "Nnole! Ligongo chi wakulijiganya wenu akutenda yaikanichikwe kuipanganya pa Lyuŵa Iya Kupumulila?" 25 Che Yesu wajanjile, "Ana nganinsyome iwatesile che Daudi ni achinjakwe pajakwete sala? 26 Che Daudi wajinjile pa Nyumba ja Akunnungu ni walile mikate jiyatyocheke nti sadaka kwa Akunnungu. Yeleyi yatendekwe katema che Abiasali ali Jwambopesi Jwankulu. Wambopesi pe ni wawasachilwe kulya mikate jo, nambo che Daudi walile, sooni wapele achinjakwe." 27 Nipele Che Yesu wamalichisye kuwecheta, "Lyuŵa Iya Kupumulila Iyaŵichikwe kwaligongo Iya kwakamuchisya wandu nambo ngaŵa wandu kulumichila Lyuŵa Iya Kupumulila. 28 Nipele

Mwana jwa Mundu ali Ambuje atamuno pa Lyuŵa Iya Kupumulila.”

3 Nipele Che Yesu ŵajinjile sooni mu nyuumba ja kusimanilana Ŵayahudi ni mmomo mwaliji ni mundu jwapombotele nkono. **2** Ŵandu ŵampepe ŵaliji nkusosa ligongo Iya kwakumulila Che Yesu. Nipele ŵaliji nkunnolechesya panepa chanlamye mundu jo pa Lyuŵa Iya Kupumulila. **3** Che Yesu ŵansalile mundu jwapombotele nkono jula, “Njise paujo.” **4** Nipele Che Yesu ŵausisye, “Ana ili yambone pa Lyuŵa Iya Kupumulila kuitendekanya yambone pane yangalumbana? Kukulupusya pane kuulaga?” Nambo ŵanyawo ŵamyalele. **5** Che Yesu ŵalolechesye wose kwa lutumbilo, ni ŵasupwiche ligongo mitima jao jaliji jekakatime. Nipele ŵansalile mundu jula, “Njongole nkono wenu!” Nombejo ŵaujongwele, ni nkono wao walamile. **6** Papopo, Mafalisayo ŵakopweche paasa pa nyuumba ja kusimanilana ni kuŵechetesya ni ŵandu ŵa mpingo u che Helode itajile pakwaulaga Che Yesu. **7** Che Yesu pamo ni ŵakulijiganya ŵao ŵatyosile pelepo ni kwaula mungulugulu litanda Iya Galilaya ni mpingo wa ŵandu wankuiye. Ŵandu wo ŵaumile mmisi ja ku Galilaya ni ku Yudea. **8** Paŵapilikene iŵaitesile Che Yesu, ŵandu ŵane ŵaichilile kutyochela mmisi ja ku Yelusalemu ni ku Idumea ni mmisi jajili peesi lusulo lwa Yolodani, ni kutyochela mmisi ja ku Tilo ni ku Sidoni. **9** Pakuŵa ŵandu ŵaliji ŵajinji, Che Yesu ŵaasalile ŵakulijiganya ŵao ŵaŵichile chile ngalaŵa kuti ŵandu anaiche kwaŵijikanya. **10** Pakuŵa ŵaalamisye ŵandu ŵajinji, ŵakulwala wose ŵaliji nkututana kuti ŵakwaye. **11** Ni ŵandu ŵaŵakamwilwe ni masoka paŵammonaga, ŵaligwisisye paujo pao ni kunyanyisya achitiji, “Mmwejo ni Mwana jwa Akunnungu!” **12** Nambo Che Yesu ŵagakanyisye kwa chikali masoka ganaamanyisye ŵandu ŵane kuti ŵele ali ŵaani. **13** Che Yesu ŵakwesile kwitumbi ni kwaŵilanga ŵandu ŵaŵasachile nsyene, nombewo ŵajaulile. **14** Nipele ŵasagwile ŵandu likumi ni ŵaŵili ŵaŵaawilasile achinduna ni kwasalila, “Nansagwile nnonjele pamo none, sooni chinantume kukwalichila ŵandu Ngani Jambone, **15** ni ŵanyamwe chinkole ulamusi wa kugakoposya masoka.” **16** Ŵeleŵa ni ŵandu likumi ni ŵaŵili ŵaŵasagwile, che Simoni ajula Che Yesu juŵampele liina liine che Petulo, **17** ni Che Yakobo ni mpwakwe che Yohana ŵanache wa che Sebedayo, Che Yesu ŵapele liina liine Boanelige malumbo gakwe “Ŵandu ŵaali mpela ilindimo, pane akuŵilanjikwa ŵandu ŵaambumu.” **18** Ŵane ŵaliji che Andulea ni che Filipino ni che Batolomayo ni che Matayo ni che Tomasi ni che Yakobo mwana ju che Alufayo, che Tadayo ni che

Simoni jwakuŵilanjikwa Selote, ligongo ŵaliji jwakumenyanila chilambo chakwe, **19** ni che Yuda Isikalote, juŵangalawiche Che Yesu. **20** Nipele Che Yesu ŵausile kumangwao. Mpingo wekulungwa wa ŵandu ŵasongangene sooni, mpaka Che Yesu ni ŵakulijiganya ŵao nganakombola kulya. **21** Achalongo achinjakwe paŵapilikene yeleye, ŵapite kukwajigala ligongo ŵatite kuti jwampugwe. **22** Ŵakwiganya Malajisyo ŵaŵaumile ku Yelusalemu ŵatite, “Akwete Belesebuli! Jwankulu jwa masoka, jwakwapa machili ga kugakoposya masoka.” **23** Pelepo Che Yesu ŵaawilasile ŵandu ni kwasalila kwa itagu achitiji, “Ana ikukomboleka Shetani kunkoposya Shetani njakwe? **24** Iŵaga umwenye usapulene mipingo mipingo jajikumenyana, umwenye wo ngaujendelechela. **25** Soonni iŵaga ŵandu ŵa nyuumba jimo asapulanaga mipingo mipingo ni kumenyana, ŵandu wo chajonasiche. **26** Iyoyo peyo, umwenye wa Shetani, wasapulanaga mipingo mipingo ngaukola machili. **27** “Ngapagwa jwakupakombola kwinjila mu nyuumba ja jwamachili ni kunsumula ipanje yakwe yose, pangantaŵa kaje jwamachili jo. Pelepo ni pachachikombola kunsumula ipanje yakwe yose. **28** “Isyene ngunsalila, ŵandu chaalecheswe sambu syao syose ni kwatukana kwao Akunnungu kose. **29** Nambo, mundu jwalijose jwakuntukana Mbumu jwa Akunnungu ngalecheswa sambu syo ng’o, pakuŵa chakole sambu sya moŵa gose pangali mbesi.” (aiōn g165, aiōnios g166) **30** Che Yesu ŵaŵechete yeleyo ligongo ŵandu ŵaliji nkusala kuti, “Akamwilwe ni lisoka.” **31** Achikulugwe ni achapwakwe Che Yesu ŵaiche pelepo, ŵajimi paasa ni kuntuma mundu akaawilanje Che Yesu nkati. **32** Mpingo wa ŵandu watemi kwakwasungula Che Yesu. Nipele jumo jwao ŵansalile, “Achikulu wenu ni achapwenu alinji paasa, akunsosa.” **33** Nambo Che Yesu ŵaasalile, “Ana achikulu ŵangu ni achapwanga ali ŵaani?” **34** Pelepo ŵaalolechesye ŵandu uŵansungwile ŵala ni kuti, “Nnole, ngwaona ŵandu ŵa mpela achikulu ŵangu ni achalongo ŵangu. **35** Pakuŵa mundu jwalijose jwakuitendekanya yakuisaka Akunnungu, jwelejo ali achimwene jwangu ni mlumbwangu ni achikulu ŵangu.”

4 Che Yesu ŵatandite sooni kwiganya ali mungulugulu litanda Iya Galilaya. Mpingo wekulungwa wa ŵandu wansungwile mpaka ŵajinjile mu ngalaŵa ni kutama mmomo. Ŵandu wose watemi mungulugulu litanda. **2** Che Yesu ŵatandite kwajiganya indu yejinji kwa itagu. Mmajiganyo gakwe ŵaasalile. **3** “Mpilikanichisye! Jwakupanda ŵajawile kukumisa mbeju. **4** Paŵamisaga, mbeju sine syagwilile mwitala ni ijuni yaiche ni kusimila. **5** Mbeju sine syagwilile pa lwala papaliji ni litaka kanandi, mbeju syamesile kwachitema pakuŵa litaka lyakwe lyaliji kanandi. **6** Ni palyakopweche

lyuwa lyatinisye mimela, ligongo michiga jakwe nganijijilisiya paasi. 7 Mbeju sine syagwilile pa miiwa, miiwa jila jakusile ni kuiwijiikanya mimela, nombe mimela jo nganijisogola isogosi. 8 Mbeju sine syagwilile pa chaajila, syamesile ni syakusile ni kusogola. Sine syasogwele makumi gatatu ni sine makumi nsano ni limo ni sine makumi likumi.” 9 Che Yesu watite, “Waaali ni mapilikanilo gakupilikana, apilikane.” 10 Che Yesu paawaliji pajika, wane mwa wawampilikene wala pamo ni wakulijiganya wao likumi ni wawili wanjaulile ni kumbusya malumbo ga itagu yo. 11 Che Yesu wajanjile, “Wanyamwe mpegwilwe kumanyilila yantemela ya Umwenye wa Akunnungu. Nambo kwa wane waaali paasa chalijiganye indu yose kwa itagu pe, 12 kuti, ‘Alolechesyey, nambo anaone. Apilikanile, nambo anaimanyilile. Pakuwa amanyililaga chiwagalaulichile Akunnungu, nombejo akaalechesyey sambi syao.” 13 Nipele, Che Yesu wausisye, “Uli ngankugamanyilila malumbo ga chitagu chi? Nambi chimmanyilile chinauli malumbo ga itagu ine? 14 Jwakupanda mbeju akupanda Liloŵe Iya Akunnungu. 15 Wandu wane akulandana ni mbeju sisyagwilile mwitala. Pakulipilikana Liloŵe Iya Akunnungu, Shetani akwika ni kulityosya Liloŵe Iyalipandikwe mmitima jao. 16 Ni wandu wane ali mpela mbeju sisyagwilile pa lwala. Wandu wo apilikanaga Liloŵe Iya Akunnungu, papopo akulijitichisya mu kusangalala. 17 Nambo ngalikwajinjila ni kola michiga mwa wanyawo, akulikamulisiya kwa katema kakajipi. Nipele, kwatyochelaga kulaga pane masauko ligongo Iya Liloŵe Iya Akunnungu lila, pelepo akulilekanga. 18 Wandu wane ali mpela mbeju sisyagwilile pa miiwa. Wandu wo ni weŵala wakulipilikana Liloŵe Iya Akunnungu, 19 ligongo Iya lipamba Iya umi wu ni kunonyelwa ni ipanje pamo ni kulajila indu ine yejinji, ikwajinjila ni kuliwijikanya Liloŵe Iyo, nombewo ngakukombola kulijitichisya Liloŵe yalikuti ni kusogola isogosi. (aiōn 165) 20 Nambo wandu wane ali mpela mbeju sisyagwilile pa chaajila sila. Welewo akulipilikana Liloŵe Iyo ni kulijitichisya, nombewo akusogola isogosi wane makumi gatatu ni wane makumi nsano ni limo ni wane makumi likumi.” 21 Che Yesu wapundile kwasalila, “Ana mundu akupamba lumuli ni kuluikanawo nkati ni kuluunichila ni lulo pane kuluwika kuusi chindanda? Ngwamba! Akuluwika pachanya chindu chakuwichila lumuli. 22 Iyoyo, chindu chachilichose chachisisikwe chichioneche pakulanguka, ni chachilichose cheunichikwe chichiunukulikwe. 23 Waaali ni mapilikanilo gakupilikana, apilikane!” 24 Ni wapundile kwasalila, “Mpiikanichisye yambone inkwipikana yo! Lilamulo lilalila linkwalamulila wandu wane, Akunnungu chaachinnamulila ni wanyamwe wakwe, sooni chanjonjehesyey. 25 Pakuwa mundu jwakwete

chindu chajonjehesyey ni mundu jwanganakola chindu chasumulwe atamuno kanandi chakwete.” 26 Che Yesu wajendelechele kuwecheta, “Umwenye wa Akunnungu ukulandana ni mundu jwakumisa mbeju mu ngunda. 27 Chilo akugona ni muusi akuwa meeso, mbeju sikumela ni kukula. Nombejo ngakuimanyilila yaikutendekwa. 28 Litaka lisyene likutendekasya mmela kukula ni kusogola. Kundanda ukumela, sooni ukukoposya lisache kumbesi ukusogola ngano. 29 isogosi yakomalaga pe, mundu jula akugungula ni chikwakwa chakwe, pakuwa katema ka magungulo kaiche.” 30 Che Yesu wausisye sooni, “Ana tutuulandanichisye ni chichi Umwenye wa Akunnungu? Kwaali tuutanje kwa chitagu chi? 31 Ukulandana ni mbeju ja haladali, mbeju jamwana nnope kupunda mbeju syose syasikupandikwa pachilambo. 32 Nambo japandikwaga jikukula ni kuwa chitela chachikulungwa kupunda mimela jose ja mu ngunda, nombecho chikuwa ni nyambi syasikulungwa nnope ni ijuni ikwika kutaŵa isusi mu nyambi syakwe.” 33 Che Yesu walalichile wandu utenga wao kwa itagu yejinji yanti yele, wakungulwiche nawo mpela iwatite pakukombola wanyawo kumanyilila. 34 Nganaŵecheta ni wandu chachilichose pangali itagu, nambo paawaliji pamo ni wakulijiganya wao pachisyepela watagulile yose. 35 Lyuwa lilyolyo ligulo, Che Yesu waasalile wakulijiganya wakwe, “Tujombochele peesi litanda.” 36 Nipele wakulijiganya wao waulesile mpingo wa wandu ula, ni kwinjila mu ngalaŵa jiwaliŵi Che Yesu ni kwaula nawo. Ilaila paliŵi ni ngalaŵa sine. 37 Nipele jatandite kupuga mbungo jejikulungwa ni matumbela gajiputile ngalaŵa jila, nombejo jatandite gumbala meesi. 38 Che Yesu waliŵi panyuma mu ngalaŵa ali agonile pa nsamilo. Wakulijiganya wao waaŵimwisye ni kwasalila, “Jwakwiganya, ana uli ngankuikosya kuti uweji tulinkonasika?” 39 Che Yesu wajaŵimwiche, ni kujikalipila mbungo jejikulungwa ni kugasalila matumbela, “Tulalani!” Papopo mbungo jatulele ni kwaliji jii. 40 Nipele Che Yesu waasalile wakulijiganya wao, “Kwachichi nkogopanga? Ana nganimme kola chikulupi?” 41 Wakulijiganya wajaŵogwepe nnope ni wausyanaga, “Ana jweleju ali mundu jwanti uli? Mpaka chibunga ni matumbela ikwapilikanila!”

5 Che Yesu ni wakulijiganya wao waiche peesi litanda Iya Galilaya, ku chilambo cha ku Gelasi. 2 Nakopokape Che Yesu mu ngalaŵa, wasimene ni mundu juwaliŵi ni lisoka achityochelaga ku malembe. 3 Mundu jo waliŵi nkutama ku malembe. Nganapagwa mundu juwankombolaga kutaŵa sooni namose ni minyolo. 4 Katema kakajinji wantaŵile makongolo ni makono gakwe kwa minyolo ni

magwedegwede, nambo wāgambaga kutulanya minyolo jo ni kutemanya magwedegwede mmakongolo. Ni ngapagwa mundu jwamachili juwapakombwele kunkamula. 5 Muusi ni chilo wāliji nkwendajenda ku malembe ni mmatumbi achinyanyisyaga ni kulikatanya ni maganga. 6 Mundu jo paḡambweni Che Yesu kwakutalichila, wāmbutuchile ni kwatindiwālila. 7 Wanyanyisye achitiji, “Mmwe Che Yesu, Mwana jwa Akumanani, ana nkusaka chichi kwanguune? Mu liina Iya Akunnungu, ngunchondelela nnalagasye!” 8 Wāwēchete yeleyo pakuḡa Che Yesu wānsalile, “Mmwe lisoka, nkopoche mwa mundu ju.” 9 Che Yesu wāmbusisye, “Liina Iyenu wāani?” Nombejo wājanjile, “Liina Iyangu Mpingo, pakuḡa tuli achajinji.” 10 Nipele wāchondelele kwannope Che Yesu kuti akasagakopochesya masoka go paasa musi ula. 11 Chiwāndi ni chitulunya kwaliji ni mpingo wekulungwa wa maguluḡe gachilyaga. 12 Nipele, masoka gaachondelele Che Yesu gachitiji, “Ntujausye ku maguluḡe gala, tukagajinjile gelego.” 13 Nombe Che Yesu wāgalechele. Nipele masoka gala gankopweche mundu jula ni kwinjila mmaguluḡe. Mpingo wose wa maguluḡe waliji mpela mianda jiwili waselechele mu litanda, watitimile mmeesi ni kuwa. 14 Wāndu wāwāchingaga maguluḡe go, wāutuchile mmusi ni mmigunda kukwasalila wāndu iyatendekwe yo. Wāndu wāiche kukulola iyatyochele. 15 Paḡaiche kuwāliji Che Yesu kula, wāmmweni mundu julajula juwākamwilwe ni mpingo wa masoka. Jwatemi ali awasile nguo syakwe ni jwana lunda, ni wāndu wājogwepe nnope. 16 Ni wāndu wāwāiweni aila iyatyochele, wāasalile wāndu wāne iyansimene mundu jwakamwilwe ni masoka jula ni ngani ja maguluḡe. 17 Nipele, wāndu wātandite kwachondelela Che Yesu kuti akopoche mu chilambo chao. 18 Che Yesu paḡwaliji nkwinjila mu ngalaḡa, mundu juwākamwilwe ni masoka jula wāchondelele kuti alongane nawo. 19 Nambo, Che Yesu wākanile ni kwasalila, “Njaulle kumangwenu, kwa achalongo achinjenu, nkaasalile yanayose yambone yampanganyichisye Ambuje ni yatite pakunkolela chanasa.” 20 Nipele mundu jula wājawile ni kutanda kwenesya ku chilambo chose cha Dekapoli, yaani misi likumi, indu yaikulungwa iwāpanganyichisye Che Yesu. Wāndu wose wāwāpilikene wāsimosile. 21 Che Yesu wājombweche sooni litanda Iya Galilaya ni ngalaḡa. Paḡwaliji mungulugulu litanda, mpingo wekulungwa wa wāndu wasongangene pachiwāndi nawo. 22 Pelepo jwaiche mundu jumo, jwankulu jwa nyuumba ja kusimanilana Wāyahudi, liina Iyakwe che Yailo. Paḡambweni Che Yesu, wāligwisisye paujo pa Che Yesu. 23 Nipele, wāchondelele nnope achitiji, “Mwali jwangu akulwala nnope, ngummenda twende nkansajichile makono kuti alame ni kukola umi.” 24 Nipele, Che Yesu

wātyosile achilonganaga ni mundu jula. Wāndu wājajini wākuiye ni wāliji nkwaḡijikanya kosekose. 25 Pelepo paliji ni jwankongwe juwāliji ni magono kwa yaka likumi ni iwili. 26 Jwankongwe jo, wālasile nnope kwajaulila wāmitela wājajini. Namuno wāliji atyosisye ipanje yakwe yose, nambo nganapata eja ni ulwele ula waliji nkuendelechele pe. 27 Jwankongwe jo paḡwāpilikene kuti Che Yesu akwalama wāndu, wāpelete mu mpingo wa wāndu ula ni kwajaulila Che Yesu kwa panyuma ni kukwaya chiwalo chakwe. 28 Wāganisise, “Nakwayaga pe chiwalo chao, chilame.” 29 Paḡwākwaiye pe chiwalo chi Che Yesu, papopo magono gakwe galesile, nombe wālipikene pachiuu kuti alamile. 30 Papopo Che Yesu wāmaniyilile kuti machili gakwe ganlamisye mundu. Nipele wāgalauchile mpingo wa wāndu ni kuusya, “Ana nduni jwakwaiye iwalo yangu?” 31 Wākulijiganya wāo wājajinile, “Ngankwaona wāndu yatiteje pakumbijikanya? Nambi nkuusya uli kuti, ‘Nduni jwangwaiye?’” 32 Nambo Che Yesu wāpundile kulolesyalolesya kuti wāone juwātesile yeleyo jo. 33 Pelepo jwankongwe jo achimanyililaga iyasimene, wājaulile Che Yesu alinkutetemela kwa lipamba ni kuligwisya paujo pao, ni kwasalila usyene wose. 34 Che Yesu wānsalile, “Mwanangu, chikulupi chenu chinnamisye. Njaulle kwa chitendewele ni nlame ulwele wenu.” 35 Che Yesu paḡwaliji nkuwēcheta, wāiche wāndu kutyochela ku nyuumba ji che Yailo, jwankulu jwa nyuumba ja kusimanilana Wāyahudi jula ni wānsalile, “Mwali jwenu jula ajasiche. Ligongochi nkunsausya Jwakwiganya?” 36 Nambo Che Yesu nganagakosya malowē gaḡaḡaḡechele wāndu wo, nipele wānsalile jwankulu jwa nyuumba ja kusimanilana Wāyahudi jula, “Kasinjogopa, ngambe kulupilila pe.” 37 Nipele Che Yesu nganasaka kulongana ni mundu jwalijose, ikaḡe che Petulo ni che Yakobo ni che Yohana mpwakwe che Yakobo. 38 Paḡaiche ku nyuumba ji che Yailo, Che Yesu wāweni wāndu alinkunyokonya kwa ililo ni kulila kwa malumbo. 39 Che Yesu wājajinile mu nyuumba ni kwasalila wāndu, “Kwachichi nkunyokonya ni kulila? Mwali nganajasika, agambile gona pe.” 40 Nombe wānyawo wānsechile. Nipele Che Yesu wāakopwesye paasa wose, wāajigele atatigwe ni achikulugwe mwali jo pamo ni wākulijiganya wāo wātatu, wājajinile mu chuumba chiwāgonile mwali jo. 41 Wānkamwile nkono ni wānsalile, “Talisa, kumi,” malumbo gakwe, “Mwali, ngunsalila nijimuche!” 42 Papopo mwali jo wājimwiche ni wājesile. Mwali jo wāliji ni yaka likumi ni iwili. Pichakopochele chelecho wāndu wāla wāsimosile kwa nnope. 43 Nambo Che Yesu wāalekasisye kwannope anaasalile wāndu wāne ngani jo. Nipele wāasalile, “Mwape chakulya alye.”

6 Che Yesu wátayosile pepala, wálongene ni wákulijiganya wáo ni kwaula ku nsinda wakwe. **2** Palyaiche Lyuwa lya Kupumulila, Che Yesu wátandite kwiganya mu nyuumba ja kusimanilana Wayahudi. Wáandu wájinji wáwampilikene wásimosile achitiji, “Ana apatile kwapi yele indu yakuisala yi? Ana apatile kwapi lunda lu mundu ju mpaka akombole kuitendekanya yakusimonjeka? **3** Ana aju ngaŵa jwakusepa jula, mwana ju che Maliamu ni achapwakwe ngaŵa che Yakobo ni che Yusufu ni che Yuda ni che Simoni? Ana achalumbugwe ngakutamanga papapa pamangwetu pa?” Kwa yele wákanile. **4** Nambo Che Yesu wáasalile, “Jwakulondola jwa Akunnungu akuchimbichikwa papalipose, nambo ngakuchimbichikwa mchilambo chakwe ni mwa achalongo achinjakwe ni kwa wáandu wáali mu nyuumba jakwe.” **5** Che Yesu nganakombola kuitendekanya indu yakusimosya pa Nasaleti po, nambo nganatupa wákulwala wáwáasajichile makono ni kwalama. **6** Nombejo wásimosile nnope, ligongo wáandu wá kweleko wo nganakulupililanga. Nipele Che Yesu wásyungwile mmisinda ja pachiwáandi ni pepala ni kwajiganya wáandu. **7** Che Yesu wáawilasile wákulijiganya wáo likumi ni wáwili wála, wátandite kwatuma wáwili wáwili ni kwapa ukombole wa kugakoposya masoka. **8** Ni wáasalile, “Ngasinjigala chindu chachilichose mu ulendo ikaŵe nkongojo pe. Ngasinjigala chakulya chachilichose atamuno nsaku atamuno mbiya. **9** Mbwale italawanda nambo ngasinjigala mwinjilo wine. **10** Papalipose pachampochele nnonjele mmomo mpaka pachintyoche pelepo. **11** Papalipose pachankane kumpochela ni kukana kumpilikanila, ntyoche pelepo nchikung’undaga luundu mmakongolo mwenu, kulosya kuti nkwapamuka, pakuwa akanile kuupochela utenga wa Akunnungu.” **12** Nipele wátayosile, wáaalichile wáandu aleche sambi syao. **13** Wágakopwesye masoka gamajinji, sooni wáapakesye mauta wákulwala wájinji ni kwalama. **14** Mwenye che Helode wásipikene ngani syo, pakuwa liina li Che Yesu lyamanyiche papalipose. Wáandu wámpepe wátite, “Mundu ju ali che Yohana Jwakubatisya, asyuchile! Kwaligongo lyo akwete machili ga kupanganya yakusimonjeka.” **15** Nambo wáne wátite, “Mundu ju ali che Elia.” Nombe wáne wátite, “Ali jwakulondola jwa Akunnungu mpela aŵala wákulondola wá kalakala.” **16** Nambo che Helode paŵapilikene yeleyi, wátite, “Jweleju ali che Yohana Jwakubatisya junankatile ntwe, asyuchile!” **17** Che Helode wáganisise yeleyo pakuwa, kundanda ko wáalajise wáandu kuti wákamule che Yohana ni kwataŵa mu nyuumba jakutaŵilwa wáandu. Che Helode wátatesile yeleyo ligongo wálombile che Helodia juŵaliji wánkwaŵe che Filipino mpwakwe. **18** Che Yohana Wákubatisya wáasalilaga

che Helode, “Ngaikuŵajilwa mmwe kwalomba wánkwaŵe mpwenu.” **19** Nipele che Helodia, wánkwaŵe mwenye, wánchimile nnope che Yohana, wásachile kwaulaga, nambo nganakombola. **20** Che Helode wánjogopaga che Yohana pakuwa wámanyilile kuti wálinji jwambone ni jwanswela, kwapele wánlindilile. Che Helode yaanonyelaga kwapilikanila che Yohana, nachiwámuno yaapetekaga ntima kwannope paŵamalisyaga kwapikanila. **21** Nambo lyuwa limo, che Helodia wápatile lipesa pa lyuwa lyakumbuchila kupagwa kwa che Helode. Che Helode wáapanganyichise chindimba achakulu wá nkungulu wakwe, achakulu wá wáandu wángondo ni ilongola wá chilambo cha ku Galilaya. **22** Nipele, mwali ju che Helodia wájinjile, wátayasile ni kunnonyelesya kwannope mwenye che Helode ni achalendo wákwe. Mwenye che Helode wáasalile mwali jula, “Mumende chachilichose chinkuchisaka, chinampe.” **23** Ni sooni wálumbilile, “Chachilichose chachimumende chinampe, atamuno mbindikati ja umwenye wangu.” **24** Mwali jo wákopweche ni kwaula kwa achikulugwe kukwausya, “Wéende chichi?” Achikulugwe wájanjile, “Mmende ntwe u che Yohana Jwakubatisya.” **25** Mwali jula wáusile kwa chitema kwa mwenye ni wáasalile, “Ngusaka muembe sambano pejino, ntwe u che Yohana Wákubatisya mu mbale.” **26** Mwenye jula wásupwiche nnope, nambo pakuwa wánlumbilile paujo pa achalendo wákwe, nganakombola kunkanila. **27** Papopo mwenye wántumile jwangondo akajigale ntwe u che Yohana. Jwangondo wájawile mu nyuumba jakutaŵilwa wáandu ni kwakata che Yohana ntwe. **28** Wáichenawo ntwe ula mu mbale ni kumpa mwali, nombejo wámpele achikulugwe. **29** Wákulijiganya wá che Yohana paŵajipilikene ngani jo, wápite kukwigala chiilu chakwe ni kuchisika. **30** Achinduna wála wáusile ku ulendo wao ni kunsalila Che Yesu yose iwáitesile ni iwáijigenye. **31** Che Yesu wáasalile, “Tujaule peuto pangali wáandu kuti nkapumulile.” Wáwéchetete yeleyo ligongo kwaliji kwana wáandu wájinji wáwaikaga ni kutyoka, namose Che Yesu ni wákulijiganya wákwe nganapatanga lipesa lyakuti alyanje. **32** Nipele wájinjile mu ngalaŵa achinsyene pe kwaula peuto pangali wáandu. **33** Nambo wáandu wájinji wáaweni paŵajaulaga po, ni wámanyilile. Nipele wáandu wájinji wáumile misi jose wátuchile ni wálongolele kwika kwiuto kula, Che Yesu ni wákulijiganya wáo akanache. **34** Paŵatulwiche mu ngalaŵa, Che Yesu wáuwani mpingo wekulungwa wa wáandu, wáukolele chanasa ligongo wálinji mpela ngondolo syangali ni jwakuchinga ni wátandite kwajiganya indu yejinji. **35** Palyaiche ligulo wákulijiganya wáajaulile Che Yesu ni kwasalila, “Sambano kuswele ni sooni mutuli muno

mwipululu. 36 Mwalanje wāndu wā ajaulangane mmisinda jajiwandichile pane mmigunda, akalishumile yakulya.” 37 Nambo Che Yesu wātite, “Wānyamwe mwape chakulya alyanje.” Wānyawo wāusisye, “Ana nkusaka tukasume mikate kwa mbiya syasijini syanti yele, ni kwapa alyanje?” 38 Nambo Che Yesu wāusisye, “Nkwete mikate jilingwa? Njaul nkalore.” Pa wājawile kukulola ni wānsalile, “Jipali mikate nsano ni somba siwili.” 39 Che Yesu wāasalile wākulijiganya wao wātamiche wāndu wo pa manyasi gama wāsi mipingo mipingo. 40 Nombewo wātemi mmipingo ja wāndu mia moja ni ja wāndu hansini. 41 Nipele Che Yesu wājigele mikate nsano jila pamo ni somba siwili sila. Wālolite kwiani ni kwatogolela Akunnungu ni kujiga wānya mikate jila. Ni wapele wākulijiganya wao kuti wāgawānyichisye wāndu. Ilaila wāgawānyenye wāndu wose somba siwili sila. 42 Wāndu wose wāllile ni kwikuta. 43 Nipele wākulijiganya wākumbikenye sigasi sya mikate ni somba, wāgumbesye itundu kumi na mbili. 44 Achalume wāwāllile mikate jo wāljiji mianda nsano. 45 Papopo Che Yesu wāasalile wākulijiganya wao ajinjilanje mu ngala wā alongolele ku Besesaida kwakuli peesi litanda. Nombejo wāsigalile kuti aulanje mpingo wa wāndu ula. 46 Pa wāmasile kwalanga wāndu, Che Yesu wākwesile kwitumbi kukupopela. 47 Palyaiche ligulo, ngala wā jila jaliji pambindikati litanda, katema ko Che Yesu wāljiji jikape kunsanga. 48 Nipele wāweni wākulijiganya wāo wāla achilagaga mu ngala wā, ligongo mbungo jaliji jininkwaputa. Kuninkucha Che Yesu wāwandichile achendaga pachanya meesi ni wālitesile akwapelenganya. 49 Nambo wākulijiganya wāla pa wāmmweni ali nkwenza pachanya meesi, wāganisise lilaika, ni wātandite gumilanga. 50 Paku wā wose pa wāmbweni wājogwepe nnope. Papopo Che Yesu wāasalile, “Muusimane ntima, ndili une, kasinjogopanga.” 51 Nipele wājijile mu ngala wā jiwāljiji wākulijiganya wāo mula ni mbungo jatulele. Wākulijiganya wāsimosile nnope, 52 ligongo, wāljiji akanamanyilile chatesile Che Yesu nkati mikate jila, paku wā mitima jao jatopelwe kumanyilila. 53 Che Yesu pamo ni wākulijiganya wāo wājombweche litanda, wāiche ku Genesaleti, pelepo wājijimiche ngala wā jao. 54 Pa wākopweche mu ngala wā, papopo wāndu wāamanyilile Che Yesu. 55 Nipele wāutwiche achisyungulaga pachilambo pose, ni kutanda kwajigalanga wākulwala ali agonile mmigono jao, ni kwajausya kulikose ku wāpilikene kuti Che Yesu ali kweleko. 56 Kulikose ku wājawile Che Yesu, mmisinda, mmisi ni mmigunda, wāndu wāljiji nkwagonika wākulwala peuto pakusumichisya malonda, wāchondelele Che Yesu kuti wākulwala wākwaye namose luminiko lwa mwinjilo wao. Ni wose wāwākwaye wālamile.

7 Mafalisayo wāmpewe ni jwakwiganya Malajisyo wāwātyochele ku Yelusalemu wāsongangene paujo pa Che Yesu. 2 Wānyawo wāweni wākulijiganya wāmpewe wā Che Yesu akulya pangana wā makono mpela iyasachilwaga ni Malajisyo ga Chiyahudi. 3 Paku wā, Mafalisayo ni Wāyahudi wose ngakulya chakulya pangana wā mmakono, mpaka pachikusuku achikamulisyaga masyowelo ga achachekulu wāchiikala. 4 Sooni paakutyokanga pakusumichisya malonda ngakulya chachilichose pangajosya kaje. Nombe akugakuyanga masyowelo gamajini ga wāwāpochele kutyochela kwa achachekulu, mpela ila yakuti pakosya migao ni iteleko ni yoombo ya libati. 5 Nipele Mafalisayo ni Wākwiganya Malajisyo wāla wāusisye Che Yesu, “Kwachichi wākulijiganya wēnu ngakugakuya masyowelo gitupochele kwa achachekulu wētū, nambo akwamba kulya chakulya mmakono muli musakele?” 6 Che Yesu wājanjile, “Wāulamba wānyamwe! Che Isaya, jwakulondola jwa Akunnungu, wālondelele yambone pa wānyamwe mpela iwātite pakulemba, ‘Akunnungu akuti, wāndu wā akunjimbichisya pakang’wape, nambo mmitima jao ali kwakutalikangana ni une. 7 Kumbopelela kwao kwangali chindu, ligongo akwiganya malajisyo ga wāndu mpela ila akugajiganya Malajisyo ga Akunnungu.’ 8 “Wānyamwe nkugaleka Malajisyo ga Akunnungu ni kugakamulisyaga masyowelo ga wāndu.” 9 Che Yesu wāpundile kuwēcheta, “Wānyamwe nkumanyi kukana kwa lunda lweni Malajisyo ga Akunnungu kuti ngakuye masyowelo genu mwachisyene! 10 Paku wā che Musa wāljisye, ‘Mwachimbichisye atati wēnu ni achikulu wēnu,’ ni, ‘Mundu jwāljijose juchantukane atagwe pane achikulugwe, aulajikwe.’ 11 Nambo wānyamwe nkwiganya, iwāga mundu akwete chindu chakombola kwakamuchisya achikulugwe pane atagwe, nambo nkuti chindu cho chili ‘Kolibani’, malumbo gakwe chindu cho chityosyekwe sadaka kwa Akunnungu, 12 nipele mundu jo ngakusachilwa sooni kwakamuchisya atagwe pane achikulugwe. 13 Yeleyo ni inkuti pakulijalusya Lilo wē lya Akunnungu kwa masyowelo ginkujiganyana. Ni sooni nkugatendekanya gamajini ganti iyoyo.” 14 Che Yesu wāuwālasile sooni mpingo wekulungwa wa wāndu ula ni kwasalila, “Mumbikanichisye wose, ni mmanyilile. 15 Ngapagwa chakulya chaakulya mundu, chachikuntendekasya a wē jwangakundikwa ni Akunnungu. Nambo chachikukopoka nkati mwa mundu, ni chachikuntendekasya mundu jo a wē jwangakundikwa ni Akunnungu. 16 Wāali ni mapilikano gakupilikana, apilikane!” 17 Pa wālekangene ni wāndu wāla ni kwinjila mu nyumba, wākulijiganya wāo wāmbusisye malumbo ga chitagu cho. 18 Nombe Che Yesu wāasalile, “Ni wānyamwe

nganinkola umanyilisi? Ana ngankumanyilila kuti chakulya chaakulya mundu ngachikukombola kuntendekasya aŵe jwangakundikwa ni Akunnungu? 19 Pakuŵa ngachikwinjila mu ntima mwakwe, nambo mlutumbo ni chikukopoka paasa pa chiilu pakwe.” Paŵaŵechete yeleyo Che Yesu waitesile yakulya yose ikomboleche kuligwa. 20 Wapundile kuŵecheta, “Chachikukopoka nkati mwa mundu ni chachikuntendekasya mundu jo aŵe jwangakundikwa ni Akunnungu. 21 Pakuŵa mu ntima mwa mundu ni mwamukukopoka ng’anisyo syangalimate, ni chikululu ni wiya ni uulasi, 22 ni chikululu ni lipamo ni ungalumbana ni kulambusya ni kunyenga ni wiu ni kutukana ni chibuli ni kuloŵela. 23 Yangalumbana yose yo, ikukopoka nkati mwa mundu, yose yo ni yaikuntendekasya mundu aŵe jwangakundikwa ni Akunnungu.” 24 Che Yesu wатыosile pelepo, wajawile mu mmusi wauwandikene ni ku Tilo. Ni kweleko wajanjile mu nyumba jimo ni nganasaka mundu jwalijose aimanyilile, nambo nganakombola kulisisa. 25 Jwankongwe jumo, juŵaliji ni mwali juŵakamwilwe ni lisoka, wapilikene ngani si Che Yesu. Ni waajaulile ni kuligwisya pa makongolo gao. 26 Jwankongwe jo ŵaliji Mgiliki ni nganaŵa Myahudi, juŵapagwile musi wa ku Silofonike ku chilambo cha ku Sili. Waachondelele Che Yesu akankoposye mwali jwao lisoka. 27 Nambo Che Yesu wajanjile, “Ajikute kaje wanache, pakuŵa ngaŵa yambone kwigala chakulya cha wanache ni kusijasila mbwa syao.” 28 Nambo jwankongwe jo watite, “Elo, Ambuje, nambo ngati atamuno mbwa syasikutama kuusi mesa, sikulya mbakatika syakusigwisya wanache.” 29 Pelepo Che Yesu wasalile, “Kwaligongo lya intite pakwanga, njaule kumusi. Lisoka linkopweche mwali jwenu.” 30 Nipele jwankongwe jo wasile kumangwao, wansimene mwanagwe agonile pachindanda ni lisoka lili linkopweche. 31 Nipele Che Yesu wатыosile ku chilambo cha ku Tilo ni kwaula ku litanda lya Galilaya achipitilaga ku Sidoni ni ku Dekapoli. 32 Waiche wandu wampepe ali anjigele mundu juŵaliji jwangapikana ni jwangaŵecheta, waachondelele Che Yesu ansajichile makono mundu jo ni kunlamya. 33 Che Yesu wатыosisyeyo mundu jo mu mpingo wa wandu ni kunjausya pangali wandu, waŵisile yala mmapilikanilo ga mundu jula. Wasunile mata pa chaala chakwe ni kunkwaya lulimi mundu jula. 34 Nipele Che Yesu walolite kwinani kwa Akunnungu ni kwisya ntima, wansalile mundu jo, “Efata,” malumbo gakwe “Mbuguche.” 35 Papopo mapilikanilo ga mundu jula gaugwiche ni lulimi lwakwe lwagopweche, nipele watandite kuŵecheta uchenene. 36 Che Yesu wakanyisye wandu wala kuti akansalila mundu jwalijose yeleyo. Namuno wapundile kwakanyisya, wanyawo wapundisye kujienesya yeleyo. 37 Ni wandu wasimosile nnope ni kuti, “Atesile yose

mwambonepe, namose wanganilikana akwatenda apiliikane ni wangaŵecheta akwatenda aŵechete!”

8 Pa moŵa go, mpingo wekulungwa wa wandu wasongangene sooni. Pakuŵa nganakolanga chakulya, Che Yesu waawilasile wakulijiganya wao ni kwasalila, 2 “Ngwakolela chanasa wandu wa, ligongo atemi none kwa moŵa gatatu ni nganakolanga chakulya. 3 Naalekaga ajaulangane mmangwao ni sala, komboleka chakomochanje mwitala, pakuŵa wampepe mwa wanyaŵa atyochele kwakutalika.” 4 Wakulijiganya wao wambusisye, “Patuli pano mwipululu, ana chitupate kwapi chakulya chakomboleka kwalisya wandu wose wa?” 5 Che Yesu wasisisye, “Ana nkwele mikate jilingwa?” Wanyawo wajanjile, “Saba.” 6 Che Yesu wasasalile wandu wala atame paasi. Wajigele mikate saba jila ni waatogolele Akunnungu, wagawenye ni kwapa wakulijiganya wao wala kuti waagawile wandu, nombewo waagawile wandu wo. 7 Sooni wakwete tusomba kanandi. Che Yesu waatogolele Akunnungu ni wasalile wakulijiganya wao waagawile wandu. 8 Wandu wala walile ni kwikuta. Nipele wakulijiganya wakumbikenye sigasi ni wagumbesye itundu saba. 9 Wandu waŵalile wala waliji mpela elufu nne. Nipele Che Yesu walanjile, 10 papopo wakwesile mu ngalaŵa pamo ni wakulijiganya wao ni kwaula chilambo cha ku Dalamanuta. 11 Waiche Mafalisayo wane ni wagatandite makani ni Che Yesu achisakaga kwatanjisyeyo. Wasachile atende chimanyisyo kulosya kuti ukombole wao ukutyochela kwinani kwa Akunnungu. 12 Che Yesu wasupwiche nikuti, “Kwachichi wandu wa moŵa gano akusakanga chimanyisyo? Isyene ngunsalila, wandu wa ngaapegwa chimanyisyo chachilichose.” 13 Nipele, Che Yesu walekangene nawo wandu wala, wajanjile mu ngalaŵa ni kombochela peesi. 14 Wakulijiganya wa Che Yesu waliŵalile kwigala mikate, wakwete nkate umo pe mu ngalaŵa mula. 15 Che Yesu waajamwiche achitiji, “Nlilolechesye, ni kuligosa ni amila ja Mafalisayo ni ja che Helode.” 16 Wakulijiganya wala watandite kuŵechetesana achinsyene pe, “Akuŵecheta yeleyo ligongo nganitukola mikate.” 17 Che Yesu waimanyilile iŵaliji nkuŵechetesana, ni wasisisye, “Kwachichi nkuusyana yati nganinjigala mikate? Ana mpaka sambano ngankulijiganya pane kumanyilila? Kwachichi ngankuganisyeyo? 18 Meeso nkwele, ana ngankulolanga? Mapilikanilo nkwele, ana ngankupilikana? Ana ngankukumbuchila 19 panagaŵenye mikate nsano jila ni kwapa wandu elufu tano, mwagumbesye itundu ilingwa ya sigasi?” Wakulijiganya wajanjile, “Itundu kumi na mbili.” 20 Wasisisye sooni, “Panagaŵenye mikate nsano ni jiwili ni kwapa wandu elufu nne, ana

mwagumbesye itundu ilingwa ya sigasi?" Wākulijiganya wāla wājanjile, "Itundu saba." 21 Che Yesu wāusisye, "Nganimme kumanyilila?" 22 Che Yesu pamo ni wākulijiganya wāo wāiche ku nsinda wa ku Besesaida. Kukoko wāndu wāmpolechele mundu jwāngalola, ni wāachondelele Che Yesu kuti ankwaye kuti anlame. 23 Che Yesu wānkamwile nkono mundu jwāngalola jo ni wākopweche nawo paasa nsinda. Ni wānsunile mata mmeeso, wāsajichile makono ni wāmbusisye, "Nkukombola kuchiona chachilichose?" 24 Mundu jwāngalola jula wālolite nikuti, "Ngwaona wāndu ali nkuoneka mpela itela ili nkwennda." 25 Che Yesu wāsajiche sooni makono gakwe mmeeso mwa jwāngalola jula, nombejo ukombole wakwe wa kulola wammujilile. 26 Che Yesu wānsalile mundu jo ajaule kumangwakwe ni kunkanya achitiji, "Nkaujila ku nsinda ni kwasalila wāndu." 27 Che Yesu ni wākulijiganya wāo wājawile ku misi ja Kaisalia Filipi. Pawāliji mwitala, Che Yesu wāusisye wākulijiganya wāo, "Ana wāndu akuti une ndili nduni?" 28 Wākulijiganya wāla wājanjile, "Wāne akuti wālakwe ndi che Yohana Wākubatisya, wāne akuti ndi che Elia ni wāne akuti ndi jumo jwa Wākulondola wā Akunnungu." 29 Che Yesu wāusisye wākulijiganya wāo, "Wānyamwe nkuti uneji nduni?" Che Petulo wājanjile, "Wālakwe ndi Kilisito, Jwasagulikwe ni Akunnungu." 30 Nipele Che Yesu wājamwiche achitiji, "Ngasimunsalila mundu jwālijose chelechi nkati une." 31 Che Yesu wātandite kwajiganya wākulijiganya wāo achitiji, "Mwana jwa Mundu akusachilwa asauche kwannope ni kukanikwa ni achachekulu ni achakulu wāmbopesi ni wākwiganya Malajisyo. Nipele chachiulajikwa, nambo chasyuche pa lyuwa lyaatatu." 32 Che Yesu wāasalile yelei pangasisa. Nipele che Petulo wānjigele Che Yesu pajika ni kutanda kwakalipila kuti anasale indu yo. 33 Nambo Che Yesu wāgalawiche, wāalolechesye wākulijiganya wāo ni kwakalipila che Petulo achitiji, "Shetani, ntyoche apa! Pakuwa ngankuganisya ngani ja Akunnungu nambo nkuganisya ngani sya wāndu." 34 Nipele wāuwilasile mpingo wa wāndu pamo ni wākulijiganya wāo ni kwasalila, "Mundu jwālijose jwakusaka kuunguya, akatenda yakuisaka nsyene, aweje chile kusauka kwa kulitwika nsalaba wakwe kwaligongo lyangu une ni kuunguya. 35 Pakuwa jwālijose jwakusaka kuukulupusya umi wakwe nsyene, chaujase. Nambo, jwālijose jwakuujasa umi wakwe, kwaligongo lyangu une, ni sooni kwaligongo lya Ngani Jambone, chaukulupusye. 36 Ana mundu chapate chichi achikolaga chipanje chose cha pachilambo ni kwasa umi wakwe wa mowa gose pangali mbesi? 37 Pane mundu chatyosye chichi kuti auusye umi wakwe wa mowa gose pangali mbesi? 38 Mundu jwālijose angolelaga soni une pamo ni ngani jangu mu uwelesi wu

wāngalumbana ni wāngaajogopa Akunnungu, Mwana jwa Mundu chankolele soni mundu jo, katema kachaiche mu ukulu wa Atati wākwe, pamo ni achikatumetume wā kwini wāswela."

9 Che Yesu wāpundile kwasalila, "Isyene ngunsalila, apali wāndu wāne papapa chiwaone Akunnungu achitawalaga ni machili kwa matala gakupisyangana akanaŵe kuwa." 2 Pagapite moŵa nsano ni limo, Che Yesu wāajigele che Petulo ni che Yakobo ni Che Yohana, wālongene nawo pa chitumbi cheleu pajikape. Kweleko ku meeso ku Che Yesu kwagalawiche paujo pao. 3 Iwalo yakwe yaliji yeswela mbee yanti mundu jwālijose jwa pachilambo pano ngakupakombola kuswejesya chanti yeleyo. 4 Nipele, che Elia ni che Musa wākopochele paujo pao ni wāliji nkukunguluka ni Che Yesu. 5 Che Petulo wāsalile Che Yesu achitiji, "Jwakwiganya, ikaliji yambone kuti uwe tutame panopano. Tutaŵe masakasa gatatu, limo lyenu ni limo li che Musa ni liine li che Elia." 6 Che Petulo nganachimanya chakuwēcheta pakuwa wose wājogwepe kwannope. 7 Nipele, lyakopochele liunde ni kwaunichila, liloŵe lyakopochele mu liunde lichitiji, "Aju ni Mwanangu jungunnonyela, mumpilikanile jwelejo." 8 Papopo wākulijiganya wālolite akuno ni akunokuno, nambo nganambona mundu jwine ikaŵe Che Yesu pe. 9 Paŵatulukaga pa chitumbi, Che Yesu wākanyisye wānyawo kuti yele iwaiweni akansalila mundu jwālijose mpaka Mwana jwa Mundu pachachisyuka. 10 Nipele, wākulijiganya wāgakamulichisye maloŵe go, nambo wāliji nkuusyana achinsyene pe, "Kusyuka malumbo gakwe chichi?" 11 Nipele, wāusisye Che Yesu, "Ana kwachichi wākwiganya Malajisyo akusala kuti, chaiche kaje Che Elia?" 12 Che Yesu wājanjile, "Elo, che Elia chaiche kaje kukuwika chile indu yose. Nambi kwachichi ilembekwe Mmalembelo ga Akunnungu kuti, Mwana jwa Mundu chasauche kwannope ni kukanikwa? 13 Nambo une ngunsalila, che Elia wāmasile kwika ni wāndu wāmpanganyichisye chachilichose chiwasachile, mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti kusala nkati ŵelewo." 14 Che Yesu ni aŵala wākulijiganya wātatu paŵaachilile wākulijiganya wāne wāla, wāweni wāndu wājinji ali wāsyungwile achikanilanaga ni wākwiganya Malajisyo. 15 Papopo, wāndu wose paŵambweni Che Yesu, wāsimosile kwannope, wāutuchile kukwakomasya. 16 Che Yesu wāusisye wākulijiganya wāo, "Ana nkukanilana nawo ichichi?" 17 Mundu jumo mu mpingo wa wāndu mula wājanjile, "Jwakwiganya, nanyichenawo mwanangu kukwenu jwakamwilwe ni lisoka lyalikuntendekasya anakombole kuwēcheta. 18 Katema kose lisoka palikunjinjila, likungwisya paasi ni likuntendekasya

mwanache jo chikopoche chiulo nkang'wa, achichilimyaga meeno ni kukakamala chiilu. Naaŵendile ŵakulijiganya ŵenu alikoposye, nambo ŵalepele." 19 Nipele, Che Yesu ŵaasalile ŵakulijiganya ŵao, "Mwanya uŵelesi wangali chikulupi! Ana chindame ni ŵanyamwe mpaka chakachi? Chinampililile mpaka chakachi? Munyichisye mwanache jo." 20 Wannyichisye ku Che Yesu. Lisoka palyambweni Che Yesu, papopo lyantasile njilinjili jwanchanda jo, nombe ŵagwile paasi, ŵagalagete akuno alinkukopoka chiulo kukang'wa. 21 Che Yesu ŵammusisye atatiŵe jwanchanda jo, "Jwanchanda ju yatandite chakachi yelei?" Ŵajanjile, "Chitandile wanache wakwe. 22 Katema kakajinji lisoka lyo lyangwisya pa mooto ni mmeesi kuti lyaulaje. Nambo iŵaga nkukombola kutendekanya chachilichose, ntukolele chanasa ni kutukamuya!" 23 Che Yesu ŵansalile, "Kwachichi nkuti, 'Iŵaga ngukombola'? Yose ikukomboleka kwa mundu jwakukulupilila." 24 Papopo atatiŵe jwanchanda jo ŵanyanyisye, "Ngukulupilila! Nambo chikulupi changu chili chamwana, mungamuchisye ngole chikulupi chachikulungwa." 25 Che Yesu paŵaweni kuti ŵandu ŵajinji ali nkusongangana paujo pao, walijamwiche lisoka lila ni kulisalila, "Mmwe lisoka linkulekasya kuŵecheta ni kupilikana, ngunlamula nkopoche mwa jwanchanda ju, ni nkajinjila sooni." 26 Pelepo lisoka lyanyanyisye, lyangwisisye njilinjili jwanchanda jo ni lyankopweche. Jwanchanda jwaoneche mpela jwammwe, ni ŵandu ŵane ŵatite "Awile!" 27 Nambo Che Yesu ŵankamwile nkono jwanchanda jo, ŵankamwisye ajimuche, nombejo ŵajimi. 28 Che Yesu paŵajinjile mu nyuumba, ŵakulijiganya ŵao ŵausisye pajika, "Kwachichi twalepele kulikoposya lisoka lyo?" 29 Che Yesu ŵajanjile, "Lisoka lyanti yelei ngalikukopoka kwa litala lyalililyose ikaŵe kwa kwapopelela Akunnungu pe." 30 Che Yesu ni ŵakulijiganya ŵao ŵatyaosile peuto pala, ni ŵajendelechele ni ulendo kupitila ku chilambo cha ku Galilaya. Nganasaka mundu jwalijose akumanye kuŵaliji, 31 pakuŵa ŵaliji nkawajiganya ŵakulijiganya ŵao, ŵasalile, "Mwana jwa Mundu chaŵichikwe mmakono mwa ŵandu, nombewo chammbulaje. Nambo pa lyuŵa lyaatatu chiulajikwa pe chasyuche." 32 Nambo ŵakulijiganya ŵao nganagamanyililaga malumbo ga malowē go, ni ŵajogwepe kumbusya. 33 Paŵaiche musi wa ku Kapelenaumu ŵajinjile mu nyuumba, nombe Che Yesu ŵausisye ŵakulijiganya ŵao, "Ana mwitala mula mwakanilanaga ichichi?" 34 Nambo ŵanyawo ŵamyalele, pakuŵa paŵaliji mwitala mula, ŵaliji nkukanilana yankati nduni jwali jwankulungwa mwa ŵanyawo. 35 Che Yesu ŵatemi paasi, ni ŵaaŵilasile ŵakulijiganya ŵao likumi ni ŵawili ŵaasalile, "Mundu jwakusaka kuŵa jwankulu

akusachilwa alitulusye ni kuŵa jwannandi ni katumetume jwa wose." 36 Sooni ŵanjigele mwanache ni kunjimika pasikati jao, ŵanjangete ni kwasalila, 37 "Jwalijose jwakumpochela mwanache mpela aju mu liina lyangu, akuumbochela une, ni mundu jwakuumbochela une akwapochela ŵelewo ŵandumile une." 38 Che Yohana ŵaasalile Che Yesu, "Jwakwiganya, twammweni mundu ali nkugakoposya masoka mu liina lyenu, ni twankanyisye ligongo nganaŵa njetu." 39 Nambo Che Yesu ŵatite, "Kasimunkanya, pakuŵa ngapagwa mundu jwakupanganya yakusimonjeka kwa liina lyangu ni papopo kumechetela gangalumbana. 40 Ligongo mundu jwalijose jwangakutkanila ali pamo ni uwe. 41 Isyene ngunsalila, mundu jwalijose jwakumpa ngao wa meesi ga kung'wa, ligongo mwanya ndi ŵandu ŵakwe Kilisito, isyene jwelejo chapochele mbote jakwe. 42 "Mundu jwalijose juchantendekasye jumo jwa achanandi ŵa ŵakungulupilila une atende sambu, ikaliji yambone kwa jwelejo litaŵikwe liganga lyekulungwa lya kusyajila pa lukosi pao ni kwaponya mu bahali kupunda kulamulikwa ni Akunnungu. 43 Iŵaga nkono wenu ukunneŵasya, mmukate! Mbaya kwinjila mu umi ni nkono umo, kupunda kuŵa ni makono gaŵili ni kuponyekwa pa mooto wanasimika, moŵa gose pangali mbesi. (Geenna g1067) 44 Kweleko mbitu ngasikuwa ni mooto wakwe ngaukusima. 45 Ni iŵaga lukongolo lwenu lukunneŵasya, mmukate! Mbaya kwinjila mu umi ni lukongolo lumo kupunda kuŵa ni makongolo gaŵili ni kuponyekwa ku jehnamu pa mooto wanasimika, moŵa gose pangali mbesi. (Geenna g1067) 46 Kweleko mbitu ngasikuwa ni mooto wakwe ngaukusima. 47 Iyoyo peyo iŵaga liso lyenu likunneŵasya, nilikolopole! Mbaya kwinjila ku umwenye wa Akunnungu ni liso limo kupunda kuŵa ni meeso gaŵili ni kuponyekwa pa mooto wanasimika, moŵa gose pangali mbesi. (Geenna g1067) 48 Kweleko mbitu ngasikuwa ni mooto wakwe ngaukusima. 49 "Pakuŵa jwalijose chaachiswejeswa ni mooto mpela mbopesi ijikuti pakuswejeswa ni njete. 50 "Njete jili jambone, nambo njete jasoyesyaga kulasa kwakwe, chintaje chichi kuti unonye wakwe ujile sooni? "Nkolanje njete ja uganja pasikati jenu, ntamanje mu chitendewele."

10 Che Yesu ŵatyaosile pelepo, ŵajawile kuchilambo cha ku Yudea mpaka peesi lusulo lwa Yolodani. Mpingo wa ŵandu ŵajinji waajaulile sooni, nombejo ŵajiganyisye mpela iŵatite pakusyoŵelele. 2 Nipele, Mafalisayo ŵane ŵajaulile ni kwalinga kwa kwawusya, "Ana Malajisyo ga Akunnungu gakukunda kuti jwanume kwaleka ŵankwakwe?" 3 Che Yesu ŵajanjile, "Ana che

Musa w̄annajisye chichi?" 4 W̄anyawo w̄ajanjile, "Che Musa w̄alajisye kuti, jw̄annume akukombola kumpa talaka w̄ankwakwe ni kwaleka." 5 Che Yesu w̄aaalile, "Che Musa w̄agalembile malajisyo go kwaligongo lya ungajiganyikwa wenu. 6 Nambo che Musa w̄alembile, chitandile kupagwa kwa chilambo, Akunnungu w̄angumbile jw̄annume ni jw̄ankongwe. 7 Kwa ligongo lyo jw̄annume chachinleka atagwe ni achikulugwe, nombejo chalumbikane ni w̄ankwakwe, 8 ni w̄aw̄ili wo chachiw̄a chilu chimo. Sambano ngakuw̄a w̄aw̄ili sooni, nambo chilu chimo. 9 Nipele, chalumbikenye Akunnungu, mundu ngasachilekanganya." 10 Paw̄ausile sooni mu nyumba, w̄akulijiganya w̄aausisye Che Yesu nkati majiganyo go. 11 Nombewo w̄aaalile, "Mundu jwalijose jwakunleka w̄ankwakwe ni kulombela jw̄ankongwe jwine, akuntendela chikululu w̄ankwakwe. 12 Iyoyo, jw̄ankongwe jwakunleka jw̄annume jwao ni kulombwa ni jw̄annume jwine, akuntendela chikululu jw̄annume jwao." 13 W̄andu w̄ampepe w̄annyichisye Che Yesu w̄anache achanandi w̄asajichile makono gao, nambo w̄akulijiganya w̄ao w̄aaikalipile w̄andu wo. 14 Che Yesu pāw̄aiweni yeleyo, yachimile ni w̄aaalile, "Mwaleche w̄anache achanandi achanje kukwangu, kasimwalekasya, pakuw̄a Umwenye wa Akunnungu uli wa w̄andu mpela w̄ēlew̄a. 15 Isyene ngunsalila, mundu jwalijose jwangakuupochela Umwenye wa Akunnungu mpela w̄anache achanandi ngaajinjila mwelemo ng'oo." 16 Nipele, w̄ajangete w̄anache ni kwasajichila makono ni kwapa upile. 17 Che Yesu pāw̄atandite sooni ulendo w̄ao, mundu jumo w̄ambutuchile ni kwatindiw̄alila ni w̄ausisye, "Jwakwiganya jwambone, ana ndende chichi pakuti mbochele umi wa mōwa gose pangali mbesi?" (āīōnios g166) 18 Che Yesu w̄ajanjile, "Ana ligongo chi nkuumilanga jwambone? Ngapagwa mundu jwaali jwambone ikāw̄e Akunnungu jika pe. 19 Ntakugamanyilila makanyo gagakuti, 'Kasimmulaga ni Kasintenda chikululu ni Kasinj̄w̄a ni Kasinsala ya unami ni Kasimunnambuchisya njenu, ni Mwachimbichisye atati w̄enu ni achikulu w̄enu.'" 20 Mundu jula w̄ajanjile, "Jwakwiganya, makanyo gose go nagakumulichisye chitandilile ku uwanache wangu." 21 Che Yesu w̄alolechesye kwa kwanonyela, w̄ansalile, "Chinsōw̄ile chindu chimo. Njaule nkasumisye yose inkwete, ni mbiya syo nkaape w̄akulaga, nombe mmwe chinkole chipanje kw̄inani kwa Akunnungu. Nipele nnyiche munguye." 22 Mundu jo pāw̄apilikene yeleyo, w̄apwele ntima ni w̄ajawile achipukunyaga ntwe, pakuw̄a w̄aliji ni ipanje yejinji ni nganasaka kwapa w̄ane ipanje yao. 23 Nipele Che Yesu w̄alolite kosekose, ni w̄aaalile w̄akulijiganya w̄ao, "Chiilimbe kwannope kwa w̄andu w̄aipanje kwalechelela Akunnungu w̄aatawale!" 24 W̄akulijiganya

w̄agasimosile malow̄e gao, nambo Che Yesu w̄aaalile sooni, "Achiw̄anangu, chiilimbe kwannope kwa w̄andu kwalechelela Akunnungu w̄aatawale! 25 Chīw̄e yakulimba kuchitenda chinyama chachikuw̄ilanjikwa ngamia, kupeleta pa chipowo cha sindano. Iyoyo peyo, ikuloleka kuti, chīw̄e yakulimba kwannope kwa mundu jwachipanje kwalechela Akunnungu w̄aatawale!" 26 W̄akulijiganya w̄ao w̄asimosile nnope, w̄aluisisye, "Ana sambano nduni juchakombole kulupuswa?" 27 Che Yesu w̄alolechesye ni kwasalila, "Kwa w̄andu ngaikukomboleka, nambo ngāwa yeleyo kwa Akunnungu, pakuw̄a kwa Akunnungu yanayose ikukomboleka." 28 Che Petulo w̄ansalile Che Yesu, "Nnole! Ni uweji tulesile indu yose ni kunkuya mmwe!" 29 Che Yesu w̄atite, "Isyene ngunsalila, mundu jwalijose jwajilesile nyumba jakwe pane achapwakwe pane achalumbugwe pane achikulugwe pane atagwe pane achiw̄anagwe pane migunda, kwa ligongo lyangu une ni kwa ligongo lya Ngani Jambone, 30 mundu jo chapochele mbwee katema kakaka. Chapochele nyumba syasijinji ni achalongo ni achalumbu ni achaw̄elesi ni w̄anache ni migunda pamo ni masauko. Nambo mchilambo chachikwika, chapochele umi wa mōwa gose pangali mbesi. (āīōnios g165, āīōnios g166) 31 Nambo achajinji w̄akuliganichisya kuti ali achakulu sambano, chatuluswe ni w̄andu w̄akulitulusya sambano, chachiw̄a achakulu." 32 Che Yesu ni w̄akulijiganya w̄ao w̄aliji nkukwesya kwaula ku Yelusalemu nombe Che Yesu w̄alongōlele. W̄akulijiganya w̄ao w̄asimosile, ni w̄andu w̄aw̄aliji nkwakuya wose w̄ajogwepe. Che Yesu w̄aājigele sooni w̄akulijiganya w̄ao likumi ni w̄aw̄ili pachisyepela, ni kwasalila indu ichiyakopochele. 33 W̄aaalile, "Mpilikane, tukukwesya kwaula ku Yelusalemu, ni kweleko Mwana jwa Mundu chajaule kukutyosyekwa kwa achakulu w̄ambopesi ni w̄akwiganya Malajisyo. Ni w̄anyawo chanlamulile chiwa ni kwataga mmakono ga w̄andu w̄angāwa W̄ayahudi. 34 Nombe chaachintendela chanache ni chaachinsunila mata ni chaachimputa mbokola ni kumbulaga. Nambo pa l̄yuw̄a lyaatatu chasyuche." 35 Nipele che Yakobo ni che Yohana w̄anache w̄a che Sebedayo, w̄ajawile ku Che Yesu ni w̄atite, "Jwakwiganya, tukusaka ntupanganyichisye chindu chachitummende." 36 Che Yesu w̄ausisye, "Ana nkusaka nampanganyichisye chichi?" 37 Ni w̄ajanjile, "Pachintawale mu ukulu wenu, tukummenda tutame jumo kundyo ni jwine kunchiji kwenu." 38 Nambo Che Yesu w̄aaalile, "Ngankuchimanyilila chinkuchiw̄enda! Uli chinkombole kuchinḡ'welela chikombe cha masauko chingunḡ'welela une pane kubatiswa mu ubatiso ungubatiswa une?" 39 W̄ajanjile, "Tukupakombola." Che Yesu w̄aaalile, "Isyene chinḡ'welele chikombe chingunḡ'welela une ni kubatiswa

ubatiso ungubatiswa une. 40 Ni kwa aŵala wachatame kundyo pane kunchiji kwangu, ngaŵa masengo gangu. Nambo Akunnungu chachapa lipesa lyo ŵele ŵaŵaasagwile.” 41 Ŵele ŵakulijiganya likumi paŵapilikene chechila chiŵawendile che Yakobo ni che Yohana, ŵaatumbilile. 42 Nipele, Che Yesu ŵaawilasile ŵakulijiganya wo ni ŵaasalile, “Nkumanyilila kuti ŵandu ŵakuganichikwa ali ilongola wa ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi, akwalongosya ŵandu ŵao kwa machili. Ni ŵele ilongola wo akwete ulamusi waukulungwa pachanya ŵandu ŵao. 43 Nambo ikaaŵa yeleyo kwa ŵanyamwe, sooni jwalijose jwakusaka kuŵa jwankulu pasikati jenu, aŵeje katumetume jwa wose. 44 Nombe jwalijose jwakusaka kuŵa jwankulu kupunda wose aŵeje kapolo jwa wose. 45 Pakuŵa Mwana jwa Mundu nganaika kukutumichilwa, nambo aiche kukutumichila ni kuutyosya umi wao kwa kwawombola ŵandu ŵajinji.” 46 Nipele, ŵaiche ku Yeliko. Che Yesu ni ŵakulijiganya ŵao pamo ni mpingo wekulungwa wa ŵandu paŵaliji nkutyoka mu musi wo, mundu jumo juŵaliji ngakulola, liina lyakwe che Batimayo mwanagwe che Timayo, ŵatemi mungulugulu litala achiwendaga. 47 Paŵapilikene kuti ali Che Yesu jwa ku Nasaleti ŵaliji nkupita pepelo, ŵatandite kunyanyisya achiitiji, “Che Yesu, Mwana ju che Daudi, mungolele chanasala!” 48 Ŵandu ŵajinji ŵankalipile kuti amyalale, nambo jwelejo ŵajendelechele kunyanyisya achiitiji, “Mwana ju che Daudi, mungolele chanasala!” 49 Che Yesu ŵajimi ni ŵatite, “Mwaŵilanje.” Nipele, ŵammilasile mundu jwangelola jula, ŵansalile, “Nkamulisye ntima! Njimuche, akummilanga.” 50 Nombejo ŵaponyisye kwakutalichila mwinjilo wakwe, ŵagulwiche, ni ŵajaulile Che Yesu. 51 Che Yesu ŵammusisye jwelejo, “Nkusaka nampanganyichisye ichichi?” Jwangelola jo ŵanjanjile, “Jwakwiganya, ngusaka mbate kulola.” 52 Che Yesu ŵansalile, “Njaule chikulupi chenu chinnamisye.” Papopo mundu jo ŵatandite kulola, nipele ŵalongene nawo Che Yesu.

11 Paŵaliji nkuŵandichila ku Yelusalemu, ŵaiche mmisinda ja ku Besefage ni ku Besania, chiŵandi ni Chikwesya cha Mizeituni. Pepelo Che Yesu ŵaatumile ŵakulijiganya ŵao ŵawili. 2 Ni ŵaasalile, “Njaule pansinda wauli mmbujo mwenu, pachinkajinjile po chinkansimane mwanambunda jwanganakweleke ni mundu kose, ali ataŵikwe, nkangopole ni kunnyika nawo apano. 3 Ambusyaga mundu, ‘Ligongo chi nkutenda yeleyo?’ Mwasalile, ‘Ambuje akunsaka, ni chaachimunya mwachitema pe.’” 4 Nipele, ŵakulijiganya wo ŵajawile ni kunsimana mwanambunda ali ataŵikwe pachiwandi ni nnango, muumbali mwa litala. Paŵangopolaga, 5 ŵandu ŵampepe ŵaŵajimi pepelo ŵausisye, “Uli,

mbona nkungopola mwanambunda jo?” 6 Ŵakulijiganya ŵajanjile mpela iŵatite pakusailiwa ni Che Yesu, ni ŵandu ŵala ŵaalesile ajaule najo. 7 Ŵampelechele Che Yesu mwanambunda jula. Ŵatandiche iwalo yao pangongo wa mwanambunda jula, ni Che Yesu ŵatemi pachanya pakwe. 8 Ŵandu ŵajinji ŵatandiche iwalo yao mwitala, ni ŵane ŵatemenye nyambi sya mwana sya itela mmigunda ni kutandika mwitala kwa kwachimbichisya. 9 Nipele ŵandu ŵaŵalongolele ni ŵane ŵaŵakuyaga panyuma ŵanyanyisye achiitiji, “Alapikwe Akunnungu! Akunnungu ampe upile jwelejo jwakwika mu liina lya Ambuje!” 10 Akunnungu aupe upile umwenye waukwika wa atati ŵetu Mwenye che Daudi. Ajinichilwe Akumanani!” 11 Che Yesu wajinjile mmusi wa ku Yelusalemu, ni ŵapelengenye pa Nyumba ja Akunnungu, ni ŵalolesyelolesye. Nambo pakuŵa jaliji ligulo, ŵajawile kunsinda wa ku Besania pamo ni ŵakulijiganya ŵao likumi ni ŵawili. 12 Malaŵi jakwe, paŵatyochelaga ku Besania, Che Yesu jakwete sala. 13 Nipele, ali kwakutalichila ŵachiweni chitela cha ntini chana masamba gamajinji. Ŵajawile kukuchilola, alole iŵaga chakombole kupata chisogosi chachili chose. Paŵaiche pachitela pala ŵachisimene masamba pe pangali chisogosi, ligongo nganikaŵa katema kakwe ka kusogola. 14 Pepelo Che Yesu ŵachisalile chitela chila, “Chitandile sambano ni kuendelechela, ngapagwa mundu juchalye sooni isogosi yenu!” Ni ŵakulijiganya ŵao ŵampilikene paŵaŵechete gelego. (aiōn 9:165) 15 Nipele paŵaiche ku Yelusalemu, Che Yesu ŵajinjile pa Nyumba ja Akunnungu. Ni ŵatandite kwatopolela paasa, ŵandu ŵaŵaliji nkusumisya ni kusuma indu mwelemo. Ŵapikwile mesa sya ŵakutindanya mbiya ni itengu ya ŵandu ŵaŵasumisyaga nguunda. 16 Iyoyo, ŵakanyisye mundu jwalijose akajigala chachili chose kutyochela pa Nyumba ja Akunnungu. 17 Nipele, ŵajiganyisye, “Mmalembelo ga Akunnungu, Akunnungu akuti, ‘Nyuumba jangu chijiŵilanjikwe nyuumba ja kupopelela kwa ŵandu wose ŵa pachilambo!’ Nambo ŵanyamwe njitesile jiŵe mbugu ja kulisisila ŵa wiyi!” 18 Achakulu ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo paŵapilikene yelei, ŵatandite kusosa litala lya kwaulaga Che Yesu. Nambo ŵanjogwepe, ligongo ŵandu ŵajinji ŵaliji nkusimonga wiganye wakwe. 19 Pakwaswele, Che Yesu ni ŵakulijiganya ŵao ŵakopweche musi wo. 20 Kundaŵi jakwe, paŵapitaga ŵachiweni chitela cha ntini chila chila chijumwile koo, kutandilila mmichiga mpaka ku nyambi. 21 Che Petulo ŵagakumbuchile agala gaŵaŵechete Che Yesu, ni ŵansalile, “Jwakwiganya, nnole! Chitela cha ntini chimwalwesisye chila chijumwile!” 22 Che Yesu ŵaasalile, “Mwakulupilile Akunnungu. 23 Isyene ngunsaila, mundu

achichisalilaga chitumbi chi, 'Ntupuche nkaliponye mbahali,' pangakola lipamba mu ntima mwakwe ni akulupililaga kuti chaŵechete cho chichitendekwe, chichitendekwe kukwakwe. 24 Kwa ligongo lyo ngunsalila, pankupopela ni kuwenda chindu, nkulupilile kuti nkuchipochela, nombecho chichiŵe chenu. 25 Pankupopela, iwaga kwana mundu jwanneŵele, mwalechelesye yangalumbana yantendeke, kuti Atati ŵenu ŵa kwini annechelesye sambu syenu. 26 Nambo iwaga ngumwalechelesya ŵane sambu syao, Atati ŵenu ŵa kwini nombe ngannechelesya sambu syenu." 27 Nipele ŵaiche sooni ku Yelusalemu. Che Yesu paŵaliji nkwendajenda pa Nyumba ja Akunnungu, achakulu ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo ni achachekulu ŵajaulile, 28 ni ŵausisye, "Ana nkugatendekanya gelega kwa ulamusi wa acheni? Ŵaani ŵampele ulamusi wa kuitendekanya yeleyi?" 29 Che Yesu ŵajanjile, "None chinambusye liusyo limo. Iwaga chimunyanje none chinansalile kwa ulamusi wa acheni nguitenda indu yi. 30 Musalile, ubatiso u che Yohana waumile kwini, pane kwa ŵandu?" 31 Ŵanyawo ŵatandite kuusyana jwine ni jwine achitiji, "Twajilaga, 'Waumile kwini', chatuusye, 'Kwachichi nganimwakulupilila che Yohana?' 32 Ni twatiji, 'Waumile kwa ŵandu, chiiŵe uli?' Ŵaujogwepe mpingo wa ŵandu, pakuŵa ŵandu wose ŵakulupilile kuti che Yohana ŵaliji jwakulondola jwa Akunnungu. 33 Nipele, ŵanjanjile Che Yesu, "Ngatukumanyilila." Nombejo ŵaasalile, "None jwakwe ngangunsalila kwa ulamusi wa acheni nguitendekanya yeleyi."

12 Che Yesu ŵatandite kuŵecheta nawo kwa itagu achitiji, "Mundu jumo ŵalimile ngunda wa misabibu. Ŵausunguchisye lutenje ni ŵasolite pakuminyila sabibu, ni ŵataŵile chilindo cha penani. Nipele ŵaajasimisye ŵandu ngunda wo, nombejo ŵajawile kuchilambo chine. 2 Katema ka magungulo, ŵantumile kapolo jawo ku ngunda wa misabibu kwa ŵakulima ŵala kukujigala chigawanyo cha magowolo gao. 3 Ŵakulima ŵala ŵankamwile kapolo jo, ŵamputile ni kumminga makono pe. 4 Nipele nsyene ngunda jula, ŵantumile sooni kapolo jwine. Ŵakulima ŵala ŵammulesye mu ntwe kapolo jo ni kumpanganyichisya indu ya soni. 5 Iyoyo peyo, nsyene ngunda jo ŵantumile sooni kapolo jwine, jwelejo ŵagambile kumbulaga. Ni ŵane ŵajinjile ŵatumikwe, ŵane ŵaputikwe ni ŵane ŵaulajikwe." 6 Che Yesu ŵajendelechele kuŵecheta, "Mundu jula ŵasigalilwe ni mundu jumo, mwanagwe jwakunonyelwa. Mbesi jakwe ŵantumile jwelejo achitiji, 'Champikanile pakuŵa ali mwanangu.' 7 "Nambo ŵakulima ŵala paŵammweni ŵaŵechetesene achitiji, 'Aju ni juchapochele iwagosele, twende tummulaje kuti

indu iwagosele tujigale uwe!' 8 Nipele ŵankamwile ni kummulaga ni kumponyela paasa pa ngunda wa misabibu wo." 9 Che Yesu ŵausisye, "Nipele, ana nsyene ngunda wo chaachitenda chichi? Chaiche ni kwaulaga ŵakulima wo ni kwapa ŵakulima ŵane ngunda wa misabibu wo. 10 Ana nganinsyome Mmalembelo ga Akunnungu? 'Liganga liŵalikanile ŵakutaŵa sambano, lilyoyo litendekwe liganga lyekulungwa lya nsingi. 11 Ambuje ni ŵachitesile chindu chi, nombecho chikutusimosya!" 12 Achakulu ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo ni achachekulu, ŵaimanyi kuti chitagu cho chaliji nkwegamba ŵanyawo. Ŵasachile ŵakamule Che Yesu, nambo ŵajogwepe ŵandu, ŵannesile, ni ŵanyawo ŵatysile. 13 Kanyuma, Mafalisayo ŵampepe ni ŵandu ŵa mpingo u che Helode, ŵatumikwe kuti akaatanjisye Che Yesu kwa malowe gao. 14 Ŵaajaulile ni kwasalila, "Jwakwiganya, tukumanyilila kuti alakwe ni mundu junkuŵecheta yaili isyene, pakuŵa ngankogopa ukulu wa mundu namose nganinkola lusagu, nambo nkwiganya usyene wa litala lya Akunnungu. Ntusalile, ana ili yambone pane ngaŵa yambone kwausya nsongo kwa Mwenye jwa ku Loma? Tujaule tukalipe pane tunajaule?" 15 Nambo Che Yesu ŵaumayilile ulamba wao, ŵausisye, "Kwachichi nkuuninga? Muunyichisye mbiya najilole." 16 Ŵampelechele mbiya jo. Nombejo ŵausisye, "Ana ku meeso ku ni liina li, ya acheni?" Ni ŵanyawo ŵanjanjile, "Ya Mwenye jwa ku Loma." 17 Nipele Che Yesu ŵaasalile, "Yaili ya Mwenye jwa ku Loma mwapeje Mwenye jwa ku Loma ni yaili ya Akunnungu mwapeje Akunnungu." Ŵandu ŵala ŵansimosile nnope Che Yesu. 18 Nipele Masadukayo ŵakuti ngapagwa kusyuka ŵanjaulile Che Yesu ni kummusya, 19 "Jwakwiganya, che Musa ŵatulembele kuti, 'Mundu awililwagwa ni mpwakwe ni mundu jawile jo anekaga ŵankwakwe pangali ŵanache, mpwakwe mundu jo akusachilwa annombele jwakuwililwa jo kuti ammelechele mpwakwe ŵanache.' 20 Tujileje, ŵapali achachanda nsano ni ŵawili, jwa kwitiwo ŵalombele nambo ŵawile pangaleka mwanache. 21 Ni jwawili ŵajinjile majuumba, nombejo ŵawile pangaleka mwanache. Yakopochele iyoyo ni kwa mpwakwe jwaatatu. 22 Wose nsano ni ŵawili wo, ŵawile pangaleka ŵanache. Mbesi jakwe jwankongwe jo ŵawile nombejo. 23 Nipele, pa lyaŵa lya kusyuka kwa ŵandu, jwankongwe jo chachiŵa jwa ŵaani? Pakuŵa achalongo wose nsano ni ŵawili ŵala ŵannombele jwelejo." 24 Che Yesu ŵaasalile, "Ŵanyamwe nsochele, ligongo ngankugamanyilila Malembelo ga Akunnungu namose machili ga Akunnungu. 25 Ŵandu ŵawile pachachisya, ngasalombela atamuno kulombwa, chachiŵa mpela achikatumetume ŵa kwini. 26 Nambo ngani jankati kusyuka kwa ŵandu ŵawile, ana

nganinsyome mmalemba ga che Musa, ngani ja chisukutu chichakolelaga mooto? Akunnungu wansalile che Musa, 'Une ndili Akunnungu wa che Iblahimu ni Akunnungu wa che Isaka ni Akunnungu wa che Yakobo.' 27 Nipele, welewo ngana wa Akunnungu wa wanda wawile, nambo ali Akunnungu wa wanda wajumi. Wanyamwe nsochele nnope." 28 Jumo jwa wakwiganya Malajisyo waiche pelepo ni wagapilikene makani gao. Pawaiweni kuti Che Yesu waajanjile uchenene Masadukayo wala, wansejelele Che Yesu ni kumbusya, "Ana Lilajisyo chi lyalili lyekulu kupunda gose?" 29 Che Yesu wajanjile, "Lilajisyo lyalili lyekulu ni ali: 'Mpilikane, wanyamwe wanda wa ku Isiraeli! Ambuje Akunnungu wetu, jika pe ali Ambuje. 30 Mwanonyele Ambuje Akunnungu wenu kwa ntima wenu wose ni kwa umi wenu wose ni kwa lunda lwenu wose ni kwa machili genu gose.' 31 Lilajisyo lyaawili lyalili lyekulu lili ali: 'Munnonyele njenu mpela inkuti pakulinonyela mwasylene.' Ngapagwa Lilajisyo liine lyalili lyekulu kupunda Malajisyo gawili ga." 32 Nipele, jwakwiganya Malajisyo jula wansalile Che Yesu, "Jwakwiganya, njanjile yambone! Isyene Akunnungu ali wamo pe, ni ngapagwa jwine nambo welewo jika pe. 33 Ni mundu akusachilwa annonyele Akunnungu ni ntima wose ni lunda lwao lose ni machili gao gose ni kunnonyela njakwe mpela yakuti pakulinonyela nsyene. Kutenda yeleyo ili yambone kupunda kwatyochesya Akunnungu mbopesi sya kocha ni sadaka sine syasikutosyekwa kwa Akunnungu." 34 Che Yesu pawaiweni kuti mundu jo ajanjile kwa lunda wansalile, "Mmwejo nganimme kwakutalichila kwalechelela Akunnungu antawale." Kutandilila katema ko ngapagwa mundu juwalinjile sooni kumbusya Che Yesu chachili chose. 35 Che Yesu pawaliji nkawiganya wanda pa Nyuumba ja Akunnungu, wausisye wanda, "Kwachichi wakwiganya Malajisyo akusala kuti Kilisito, ali jumo pe mu uwelesi u che Daudi? 36 Mbumu jwa Akunnungu wanlongwesye che Daudi, nombejo watite, 'Ambuje wansalile Ambuje wangu, Ntame kundyo kwangu, mpaka pachinaatamiche wammagongo wenu paasi pa sajo syenu.' 37 "Che Daudi nsyene akummilanga Kilisito, 'Ambuje,' iwele uli sooni Kilisito awe jumo pe mu uwelesi u che Daudi?" Mpingo wa wanda wampilikanile kwa lukondwa. 38 Che Yesu pawajiganyaga watite, "Nlilolechesye ni wakwiganya Malajisyo wakusaka kwendajenda ali awete minjilo jajileu, wakunonyelwa akomasikwe kwa kuchimbichikwa peuto pakusumichisya malonda. 39 Soonni akunonyelwa kutama mu itengu ya mmbujo, mmajumba ga kupopelela Wayahudi ni kutama mmauto ga kuchimbichikwa, pa chindimba cha chakulya. 40 Kwa kwalambusya, akwasumula ipanje achakongwe wawililwe ni achiwankwawo, ni kwa kulilosya

kuti ali wanda wambone, akupopela mapopelo gamaleu. Kwalyele ligongo lya, chalamulikwe kwa chikali nnope kupunda wanda wane." 41 Che Yesu watemi chiwandi ni lisanduku lya kugosela sadaka pa Nyuumba ja Akunnungu, waliji nkulolechesya wanda pawalini nkutaga mbiya. Waipanje wajini watasile mbiya syasijinji. 42 Nipele waiche jwankongwe jwakulaga jwawililwe ni wankwawo, jwelejo watasile mbiya syasinandi siwili. 43 Pelepo Che Yesu wawililwe wakulijiganya wao, wansalile, "Isyene ngunsalila, jwankongwe jwakulaga jwawililwe ni wankwakwe ju, atasile yejinji mu lisanduku lya kugosela sadaka, kwapunda wanda wane wose. 44 Pakuwa wanda wane wose atasile sadaka syao kutyochela mu yakupunda ya mu ipanje yao. Nambo jwankongwe ju kulaga kwakwe, atasile yose yakwete."

13 Che Yesu pawaliji nkupoka pa Nyuumba ja Akunnungu, jumo jwa wakulijiganya wao watite, "Jwakwiganya, nlole maganga ga ni nyuumba si isitite pakusalala ni kusimosya!" 2 Che Yesu wansalile, "Ana nkugawona majumba gamakulungwa ga? Ngalisigalila liganga pa liganga liine, liganga lyalilyose chilityochekwe." 3 Che Yesu pawatemi pa chitumbi chachigumbele itela ya Mizeituni chachikulolegana ni Nyuumba ja Akunnungu, che Petulo ni che Yakobo ni che Yohana ni che Andulea wausisye Che Yesu pawaliji jika pe. 4 "Choonde ntusalile, gelego chigakopochele chakachi? Ana chimanyisyo chi chachichilosye kuti gawandichile kukopochela gelego?" 5 Che Yesu wansalile, "Nlilolechesye, mundu akanlambusya. 6 Wanda wajini chaaiche kwa liina lyangu, achitiji, 'Une ndili Kilisito! Nombewo chiwalambusye wanda wajini. 7 Ni wanyamwe pachinchipikana ya ngondo ni usone wa ngani ja ngondo, ngasinjogopa. Gelego gakusachilwa gatyochele, nambo mbesi jila jikanaawe kwika. 8 Wanda wa chilambo chimo chaachimenyana ni wanda wa chilambo chine, ni wanda wa umwenye umo chaputane ni wanda wa umwenye wine. Chichityochele chindendemesi cha chilambo ni sala jajikulungwa panepane. Yele yose chiiwe mpela ndande ja chilungusi cha kuligopola. 9 "Wanyamwe nlilolechesye, pakuwa wanda chankamule ni kunjausya mmikungulu ni kumputanga mmajumba ga kupopelela Wayahudi. Chaachinjausya paujo pa wakulamula ni mamwenye ligongo lyangu kuti nkombole kuuwalanjila umboni wa ngani syangu. 10 Nambo mbesi jikanaawe kwika, Ngani Jambone jikusachilwa jilalichilwe kaje kwa wanda wose. 11 Nombewo pachachinkamula ni kunjausya pankungulu, nkaganisya kaje ichimmetete. Mmeteteje chachili chose chachimpegwe katema ko, pakuwa nga wa wanyamwe uchimmetete nambo Mbumu jwa Akunnungu. 12 Nlongo changalauche

nlongo njakwe aulajikwe, nombe atati changalauche mwanagwe aulajikwe, nombe wânache chiwâkane ni kwaulaga achawêlesi wao. 13 Wându wose chaachinchima wanyamwe kwa ligongo lya liina lyangu. Nambo juchapililile mpaka kumbesi jo chakulupuswe mu kulamulikwa moŵa gose pangali mbesi. 14 “Nambo pachinchione, ‘Chindu cha uchimwa chachikwikanawo uwonasi,’ chijimi pangaŵa pakwe.” Jwakusyoma amanyilile malumbo gakwe. “Wându wâali kuchilambo cha ku Yudea autuchile kumatumbi. 15 Mundu jwali paasa nyuumba jao, akalikaŵisa kwinjila nkati kukujigala chindu, nambo agambe kuuŵa! 16 Ni mundu jwali kumigunda, akauja sooni kumusi kukujigala mwinjilo wakwe. 17 Ngwakolela chanasâ achakongwe wachakole itumbo ni wachajonjesye pa moŵa go, pakuŵa chalaje kwannope! 18 Mpopele kuti indu yo ikakopochela pa moŵa ga mbepo. 19 Pakuŵa pa moŵa go wându chalaje ulaje wanganiutyochele chitandile kundanda, Akunnungu paŵagumbile chilambo mpaka lelo, ni ngautyochela sooni. 20 Nambo ikaliji Ambuje ngakapungusye moŵa go, ngapagwa mundu jwakakulupwiche. Nambo kwa ligongo lya wându wao wâŵasagwile, apungwisye moŵa go. 21 “Nipele, pa moŵa go ansalilaga mundu, ‘Nnole, Kilisito ali apano,’ pane ‘Ali apala,’ ngasimwakulupilila. 22 Pakuŵa chachikopochela wanya Kilisito wâ unami ni wâkulondola wâ unami. Chachitenda imanyisyo ni yakusimosya, yakombolekaga, walyungasye wându wâsagulikwe ni Akunnungu. 23 Nambo wanyamwe niliolechesyê. Une masile kunsalila chile gose gakanawê kukopochela. 24 “Nambo gamalaga moŵa ga malagasyo go, lyuŵa chilipilile ni lwesi ngalulanguchisya. 25 Ndondwa sisipatuche kutyochela kwînani ni indu yose yaili ni machili kumaunde chiitinganyikwe. 26 Pelepo chachimmona Mwana jwa Mundu, achiikaga mwiunde kwa machili gamakulungwa ni ukulu. 27 Chiŵatume achikatumetume wao wâ kwînani kukwasonganya wându wâŵasagulikwe ni Akunnungu kutyochela mbande syose ncheche sya chilambo. Kutyochela kwakulikose pa chilambo. 28 “Nlijiganye yeleyi kutyochela mu chitagu cha chitela cha ntini. Pankusiona nyambi syakwe sitepetele ni kusipuka masamba, nkumanyilila kuti katema ka ula kawandichile. 29 Iyoyo peyo, wanyamwe pachinchiiona yeleyo ichikopochelaga, mmanyilile kuti, Mwana jwa Mundu aŵandichile nnope kwika. 30 Isyene ngunsalila, uŵelesi wu ngaumala gakanawê kukopochela gele gose. 31 Kwînani ni chilambo chiimale, nambo malowê gangu chigakopochele isyene mpela indite pa kusala. 32 “Nambo, pachanya lyuŵa lya mbesi namose saa jakwe, ngapagwa mundu jwakumanyilila, atamuno achikatumetume wâ kwînani ngakumanyilila, namose Mwana jwa Akunnungu

ngakumanyilila. Ikaŵe Atati Akunnungu pe ni wâkumanyilila. 33 Niliolechesyê ni kuliwika chile, pakuŵa ngankumanyilila katema ko chikaiche chakachi. 34 Chiichiŵa mpela mundu jwakwaula ulendo, kujileka nyuumba jakwe ni kwalechela ulamusi achikapolo wao, jwalijose ni masengo gakwe, nipele wânajisye jwakulindilila pannango kuti aŵeje meeso pe. 35 Nipele nliwiche chile, pakuŵa ngankumanyilila nsyene nyuumba chauje katema chi. Pane chauje ligulo, pane pasikati chilo, pane kuninkucha ni pane kundaŵi. 36 Nliwiche chile, aujaga chisisimuchile, ansimane ndi meeso pe. 37 Ingunsalila wanyamwe ni ingwasalila wose, nliwiche chile!”

14 Gasigalile moŵa gaŵili likanaŵe lyuŵa lya chindimba cha Pasaka ni chindimba cha mikate jangataga amila. Achakulu wambopesi ni wâkwiganya Malajisyo wâliji nkusosa itajile pakwakamula Che Yesu, mwangamanyilila jwalijose ni kummulaga. 2 Watite, “Tukatenda yeleyo katema ka chindimba cha Pasaka, kuti wându akatindiganya.” 3 Che Yesu wâliji ku Besania, kumusi ku che Simoni juŵaliji jwamatana. Paŵalyaga, wâiche jwankongwe jumo juŵaliji ni chuupa chachikolochekwe ni liganga lyalikuŵilanjikwa alabasta, chachili ni mauta ga kununjila nnope ga ntengo wekulungwa gagakuŵilanjikwa nado. Wâkasile chuupa cho, ni kwajitila mauta Che Yesu mu ntwe. 4 Wându wampepe wâwâliji pamo ni Che Yesu yachimile achitiji, “Kwachichi akugajonanga mauta ga ntengo ga? 5 Ngati akasumisye mauta ga ni kupata mbiya syasijinji ni kwapa wându wâkulaga!” Nipele wankalipile kwannope jwankongwe jo. 6 Nambo Che Yesu wâasalile, “Munneche! Nkunsauchisya ichichi? Jweleju ambanganyichisye chindu chambone. 7 Wându wâkulaga chaŵe ni wanyamwe moŵa gose, iwaga nkusaka kwakamuchisya nkukombola. Nambo une nguŵa ni wanyamwe moŵa gose. 8 Jweleju atesile yakombwele. Alongolele kuchijitilila mauta chiilu changu, kuchiŵika chile, gakanawê masiiko gangu. 9 Isyene ngunsalila, kwakulikose pachilambo pachijilalichikwe Ngani Jambone ni achi chatesile jwankongwe ju chichisalichikwe kwakwakumbuchila.” 10 Nipele, che Yuda Isikaliote, jumo jwa achinduna kumi na mbili wâla, wâjawile kwa achakulu wambopesi kuti akombole kwagalauka Che Yesu. 11 Achakulu wambopesi wâsangalele pakupikana ngani jo, ni wânanjile kuti chiŵaape mbiya. Nipele che Yuda wâsosite lipesa lyambone lya kungalauka Che Yesu. 12 Pa lyuŵa lya kutanda lya chindimba cha mikate jangataga Amila, katema paŵasikitaga mwanangondolo jwa Pasaka, wâkulijiganya wao wâusisye, “Ana kwapi nkusaka tukachikolochesyê chakulya cha Pasaka?” 13 Nipele Che Yesu wâatumile wâŵili mwa wâkulijiganya wao

ni w̄aasalile, “Njaule mu musi, ni mwelelo chinkasimane ni jwannume ali atwichile lulo lwa meesi. Nkankuye 14 mpaka nyuumba jichakajinjile, nkansalile nsyene nyuumba jo, ‘Jwakwiganya akummusya, chili kwapi chuumba muchingalile chakulya cha Pasaka pamo ni w̄akulijiganya w̄angu?’ 15 Nombejo chakannosye chuumba chachikulungwa cha penani chachili chile ni kupambwa. Nkatukulumichisye mwelelo.” 16 W̄akulijiganya w̄ala w̄atynosile, ni kwaula mmusi, w̄aisimene yose ili mpela iw̄atite pakusalilwa ni Che Yesu. Nombewo w̄akulumisye chakulya cha Pasaka. 17 Kuli kuswele, Che Yesu w̄aiche pamo ni w̄akulijiganya w̄ao kumi na mbili. 18 Paw̄aliji aninkulya, Che Yesu w̄atite, “Isyene ngunsalila, jumo mwa w̄anyamwe jwakulya pamo ni une, chang’alauche.” 19 Pelepo w̄akulijiganya w̄ao w̄atandite kusupuka, ni w̄atandite kummusya jumojumo, “Ana ndili une?” 20 Che Yesu w̄aasalile, “Jumo mwa w̄anyamwe kumi na mbili, jwakupamba nkate wakwe mu mbale pamo ni une. 21 Pakuwa Mwana jwa Mundu chawe mpela iilembekwe Mmalembelo Gamaswela nkati welewo. Nambo chalaje mundu jwakungalauka Mwana jwa Mundu! Ikaliji mmbaya mundu jo ngakapagwe!” 22 Paw̄alyaga, Che Yesu w̄ajigele nkate, w̄atogolele Akunnungu, w̄augaw̄enye ni kwapa w̄akulijiganya w̄ao, achitiji, “Mpochele, nlyanje, chelechi ni chilu changu.” 23 Sooni w̄ajigele chikombe cha divai, w̄atogolele Akunnungu, ni kwapa, ni wose w̄ang’welele divai mu chikombe cho. 24 Che Yesu w̄aasalile, “Jeleji ni miasi jangu ja lilangano lya Akunnungu, jajikwitika kwa ligongo lya kwalechelesya w̄andu w̄ajinji. 25 Isyene ngunsalila, ngung’wa sooni divai mpaka lya w̄a paching’we divai jasambano mu Umwenye wa Akunnungu.” 26 Pa w̄amasile kwimba lujimbo lwa kwatogolele Akunnungu, w̄atynosile kwaula ku Chikwesya chachigumbele itela ya Miseituni. 27 Che Yesu w̄aasalile w̄akulijiganya w̄ao, “W̄anyamwe wose chimmutuche ni kuuneka, pakuwa Mmalembelo Gamaswela Akunnungu akuti, ‘Chinambulaje jwakuchinga, ni ngondolo sisipwilingane.’ 28 Nambo pachinjisyuka, chinjinnogolela kwaula ku Galilaya.” 29 Che Petulo w̄ansalile, “Atamuno annekaga wose, une nganguneka ng’oo!” 30 Che Yesu w̄ansalile che Petulo, “Isyene ngunsalila, chilo cha lelo chino, tambala jikanawe kutongola kaw̄ili, chimungane katatu kuti ngankuumanyilila.” 31 Nambo che Petulo w̄apundile kulimbila kuti, “Atamuno iw̄aga ngusachilwa kuwa pamo nomwe nganguneka ng’oo!” Ni w̄akulijiganya w̄ane w̄ala w̄awechele iyoyo peyo. 32 W̄aichenje pa ngunda wa mwana waukuw̄ilanjikwa Getesemane, Che Yesu w̄aasalile w̄akulijiganya w̄ao, “Ntamanje apano katema pangwaula kukwapopela Akunnungu.” 33 Nipele w̄ajigele

che Petulo ni che Yakobo ni che Yohana, w̄atandite kusupuka kwannope ni kupotekwa mu ntima. 34 Ni w̄aasalile, “Ngupotekwa kwannope mu ntima ni chipwetesi chachikukombola kumulaga. Ntamanje apano ni kuwa meeso pe.” 35 Nipele w̄ajawile mmbujo kanandi, ni w̄agwile manguuku, w̄apopelele kuti, yakombolekaga anajinjile mu katema ka malagasyo ko. 36 Ni w̄atite, “Atati wangu, yose ikukomboleka kukwenu. Mundyochesye chikombe cha malagasyo chi. Nga wa mpela ingusaka une, nambo mpela inkusaka mmwe.” 37 Nipele, w̄ausile kwa w̄akulijiganya w̄atatu w̄ala, ni w̄aasimene agonile. W̄ammusisye che Petulo, “Che Simoni, uli ngonile? Nganinkombola kutama meeso pe namose saa jimo?” 38 Nipele w̄aasalile, “Ntamanje meeso pe ni kupopela kuti nkajinjila nkulinjikwa. Pakuwa ntima ukusaka kupanganya yambone, nambo chiulu chilepetele.” 39 W̄ajawile sooni kukupopela achiujilaga malowe gagogo pego. 40 Pa w̄ausile sooni, w̄asimene w̄akulijiganya w̄ala ali agonile, ligongo w̄atopelwe ni lugono. Nombewo nganachimanyilila chakwajanga Che Yesu. 41 Kaatatu pa w̄aichilile w̄aasalile, “Ana ndi chigonele ni kupumulila? Sambano njimuche! Nnole, saa jiiche Mwana jwa Mundu akutajikwa mmakono ga w̄andu w̄aali ni sambu. 42 Njimuchanje, twende. Nnole mundu jwakung’alauka aw̄andichile.” 43 Che Yesu pa w̄aliji nkuwecheta, che Yuda, jumo jwa achinduna kumi na mbili, w̄aiche. W̄aiche ni mpingo wa w̄andu w̄aw̄atumikwe ni achakulu w̄ambopesi ni w̄akwiganya Malajisyo ni achachekulu, ali ajigele mapanga ni imbonga. 44 Che Yuda jwakugalauka jula w̄apele w̄anyawo chimanyisyo chi, “Ajula juchingankomasye kwa kwanonyela ni jujojo junkunsaka. Munkamule ni kunlindilila.” 45 Che Yuda pa w̄aiche pe, papopo w̄ajaulile Che Yesu ni kwasalila, “Jwakwiganya!” Nipele w̄ankomasisye kwa unonyelo. 46 Nipele w̄andu w̄ala w̄ankamwile Che Yesu ni kunta wa. 47 Nambo jumo jwa w̄ew̄ala uw̄ajimi pelepo pamo ni Che Yesu, w̄asolomwele lipanga lyakwe ni kumputila kapolo jwa Jwambopesi Jwankulu, ni w̄ankapile liwiwi. 48 Che Yesu w̄aasalile, “Ana nnyiche ni mapanga ni imbonga kukungamula mpela ila une ndili jwachiswamba?” 49 Mo wa gose naliji pamo ni w̄anyamwe njijiganyaga pa Nyuumba ja Akunnungu, nganimungamula. Nambo sambano ngaleche Malembelo ga Akunnungu gamalile.” 50 Pelepo w̄akulijiganya w̄ao wose w̄annesile ni kulukunula. 51 Jwपाली jwanchanda jumo ju w̄aliji nkwakuya Che Yesu ali ali w̄agele shuka pe. Ni w̄anyawo w̄asachile kunkamula, 52 nambo jwanchanda jula w̄apelete, w̄alesile shuka jila ni kutila matakope. 53 Nipele, w̄ampeleche Che Yesu ku nyuumba ja Jwambopesi Jwankulu, ku w̄asongangene achakulu w̄ambopesi wose ni achachekulu

ni wākwiganya Malajisyo. 54 Che Petulo wānkuiye Che Yesu kwakutalichila, wājinjile mu lutenje lwa nyuumba ja Jwambopesi Jwankulu. Pelepo wātemi pamo ni wākulindilila achijotelaga mooto. 55 Nipele, achakulu wāmbopesi ni wāndu wāne wose pa Nkungulu pala wāsosile umboni wa kummechetela Che Yesu kuti wāulaje, nambo wasowile. 56 Wāndu wājinja wāwechetele Che Yesu umboni wa unami, nambo umboni wao nganiujilana. 57 Nipele wāne wajimi ni kuwecheta umboni wa unami, achitiji, 58 “Twampilikene ali nkuwecheta, ‘Une chinajigumule Nyuumba ja Akunnungu ji, jajitawikwe ni wāndu ni kutawa kwa moŵa gatatu jine jangatawikwa ni wāndu.’” 59 Namose yeleyo, umboni wao nganiujilana. 60 Nipele Jwambopesi Jwankulu wājimi paujo pa wāndu ni kwausya Che Yesu, “Uli, ngankwanga chachili chose kwa wele umboni wākumbechetela wo?” 61 Nambo Che Yesu wāliji jii, nganaŵecheta chachili chose. Jwambopesi Jwankulu wāmmusisye sooni, “Ana mmweji ni Kilisito, Mwana jwa Akunnungu Wākulu?” 62 Che Yesu wājanjile, “Elo, ndili une. Sooni, chinchimona Mwana jwa Mundu ali atemi kundyo kwa Akunnungu wā machili, ali nkwika mmaunde ga kwiani.” 63 Jwambopesi Jwankulu paŵapilikene yeleyo wāpapwile mwinjilo wakwe achitiji, “Ngatukusaka sooni umboni wine nkati mundu ju! 64 Mumpilikene yatite pakwatukana Akunnungu! Wānyamwe nkuti uli?” Wose wānlamwile aulajikwe. 65 Wāndu wāne wātandite kunsunila mata Che Yesu, ni wānsiŵilile mmeeso ni wāmputile ni kunsalila, “Nlondole, nduni jwamputile!” Iyoyo peyo wākulindilila wānjigele ni kumputa majanda. 66 Che Petulo paŵaliji chiŵela mu lutenje, wāiche mwali jumo mwa achikatametume wā Jwambopesi Jwankulu. 67 Paŵammweni che Petulo achijotelaga mooto, wānkolondolele ni kunsalila, “Nombe mmwejo iyoyo mwaliji pamo ni Che Yesu jwa ku Nasaleti.” 68 Nambo che Petulo wākanile achitiji, “Ngangwamanya namose nganguchimanyilila chinkuwecheta cho.” Nipele wākopweche paasa, papopo tambala jatongwele. 69 Mwali jula wāmmweni sooni che Petulo, wātandite kwasalila wāndu uŵajimi pelepo, “Mundu ju ali jumo jwao.” 70 Nambo che Petulo wākanile sooni. Pangakaŵa, wāndu uŵajimi pelepo wāasalile che Petulo, “Isyene mmwe ndi jumo jwao, pakuŵa mmwejo nombe ndi mundu jwa ku Galilaya.” 71 Nambo che Petulo wātandite kusala, “Nweseche iŵaga ngusala unami, ngulumbilila kuti, isyene ngangummaniyilila mundu ju junkungamba.” 72 Papopo pepo tambala jatongwele kaaŵili. Che Petulo wālikumbuchile liloŵe li Che Yesu liŵaasalile, “Tambala jikanawe kutongola kaŵili, chimungane katatu.” Nipele wāligwisisye paasi ni kulila.

15 Kundaŵi pe, achakulu wāmbopesi ni achachekulu ni wākwiganya Malajisyo, pamo ni Nkungulu wose, wātemi, wājlilene kunjausya Che Yesu ku che Pilato. Nipele wāntawile, ni kunjausya ku che Pilato. 2 Che Pilato wāmmusisye Che Yesu, “Ana mmweji ndi mwenye jwa Wāyahudi?” Che Yesu wājanjile, “Elo, mpela mmwejo intite pakuwecheta.” 3 Achakulu wāmbopesi wāwechetele Che Yesu maloŵe gamajinji. 4 Che Pilato wāmmusisye sooni Che Yesu, “Ana ngakwanga chachili chose? Mpilikane maloŵe gose gakummechetela ga.” 5 Nambo Che Yesu nganjajanga liloŵe, mpaka che Pilato wāsimosile. 6 Pa katema ka chindimba cha Pasaka, che Pilato wāsyoŵelele kwagopolele jwataŵikwe juŵansachile wāndu. 7 Kwaliji ni jwataŵikwe jumo, liina lyakwe che Balaba, juŵaliji ataŵikwe pamo ni wāndu wāne wāwatandisye utindiganyo ni kwaulaga wāndu wāne. 8 Mpingo wa wāndu waichilile che Pilato, wātandite kwaŵenda wāpanganyichisye mpela iwātendaga. 9 Che Pilato wāusisye, “Ana nkusaka nangopolele Mwenye jwa Wāyahudi?” 10 Che Pilato wātite yeleyo pakuŵa waimanyilile kuti, achakulu wāmbopesi wānyichisye Che Yesu kukwao ligongo lya kwakolela wiu. 11 Nambo achakulu wāmbopesi wāla, wāchisisye wāndu wāwende che Pilato wāgopolele che Balaba pamalo pa Che Yesu. 12 Che Pilato wāusisye wāndu sooni, “Sambano, nkusaka naapanganyichisye ichichi aju mundu junkuti Mwenye jwa Wāyahudi?” 13 Wānyanyisye sooni achitiji, “Mwaŵambe pa nsalaba!” 14 Nambo che Pilato wāusisye, “Atesile chakusakala chanti uli?” Nambo wānyawo wāpundile kunyanyisya achitiji, “Mwaŵambe pa nsalaba!” 15 Che Pilato wāsachile kwanonyelesya wāndu, wāgopolele che Balaba. Nipele wālamwile Che Yesu apatikwe mbokola ni kwapa wāŵambe pa nsalaba. 16 Wāngondo wānjawisye Che Yesu pa nsana wa likome li che Pilato, jwankulu jwa chilambo. Wāusimanisye mpingo wose wa wāngondo. 17 Wāmbwasisye mwinjilo wa sambalau nti mwenye, wākolosisye chindu mpela singwa ja miiŵa, wāmbwasisye mu ntwe. 18 Nipele wātandite kunkomasya achitiji, “Kutusimana, Mwenye jwa Wāyahudi!” 19 Wāmputile pa ntwe ni lubokola lwa nnasi, wānsunile mata, wāntindiŵalile ni kwakotamila. 20 Paŵamasile kwachembulusya, wāmmusile mwinjilo wa sambalau ni kwawasya iwalo yao. Nipele wāntyosisye paasa ni kwaŵamba pa nsalaba. 21 Paŵaliji mwitala, wāsimele ni mundu liina lyao che Simoni, jwa ku Kulene jwaŵaliji atati ŵa che Alekisanda ni che Lufo. Jweleju wātyochelaga kunsinda kwinjila mmusi. Wāngondo wānkanganichisye atwichele nsalaba uŵajigele Che Yesu ula. 22 Nipele wānjigele Che Yesu mpaka peuto papaŵilanjikwe Goligota, malumbo gakwe, “Peuto papakuloleka nti, Chikalakasa cha Ntwe.” 23

Pelepo, wampele divai jewanganye ni ntela waukuwılanjika manemane, nambo Che Yesu wakaniile kung'wa. 24 Wammambile pa nsalaba ni wagawene iwalo yakwe kwa kuitendela gudugudu, pakuti alole waani chapate chiwalo chi. 25 Jaliji saa tatu kundaŵi paŵammambile pa nsalaba. 26 Ni pachanya nsalaba, wawisile chindu chachilembekwe magambo ga, "MWENYE JWA WAYAHUDI." 27 Papopopepo wawambikwe pa misalaba wachiswamba wawili, jwine kundyo ku Che Yesu ni jwine kunchiji. 28 Yeleyi yamalichisye Malembelo ga Akunnungu gagakuti, "Jwawichikwe pamo ni wandu wangalumbana." 29 Wandu wawapitaga pelepo wapukunyaga mitwe jao ni kwatukana Che Yesu, alinkuti, "Ama! Mmwe ngati mwatiji chinchigumula Nyuumba ja Akunnungu, ni kujitaŵa kwa moŵa gatatu! 30 Sambano, ntuluche pa nsalaba, ndikulupusye mwasyene!" 31 Iyoyo peyo achakulu wambopesi ni wakwiganya Malajisyo wala wanchembulwisye achisalilana, "Wakulupwisye wandu wane, nambo ngakukombola kulikulupusya nsyene! 32 Nneche twalole Kilisito, Mwenye jwa Isilaeli! Atuluche etu pa nsalaba po kuti tulole ni kwakulupilila." Iyoyo peyo wandu uŵawambikwe pa misalaba chiwandi ni Che Yesu, ni wanyawo nombe waliji nkutukana. 33 Palyaiche lyuŵa pantwe, chilambo chose chaunichikwe ni chipi mpaka saa tisa ja muusi. 34 Saa tisa ja muusi Che Yesu wanyanyisye achitiji, "Eloi, Eloi, lama sabakitani?" Malumbo gakwe, "Akunnungu wangu, Akunnungu wangu, kwachichi munesile?" 35 Aŵala wandu wane wawajimi pepala wala, pawapilikene maloŵe go watite, "Mpilikanile! Akwawilanga che Elia!" 36 Jumo jwao wautwiche kukunyoya chindu mpela lidodoki mu divai jakuwipa, wakoleche pa nnasi, wambichile Che Yesu pakang'wa, achitiji, "Nneche tulole iwaga che Elia chaiche kukuntulusya pa nsalaba!" 37 Nipele Che Yesu wanyanyisye ni wajasiche. 38 Katema kakoko, nguo ja lusasa ja mu Nyuumba ja Akunnungu japapwiche pambindikati, kutyochela penani mpaka paasi. 39 Jwankulu jwa wangondo juwajimi mmbujo mwa nsalaba, pawaweni Che Yesu ajasiche kwanti yeleyo, watite, "Isyene mundu ju waliji Mwana jwa Akunnungu!" 40 Achakongwe wampepe waliji nkulolechesya kwakutalichila. Mwa wanyawo, wapali che Maliamu jwa musi wa ku Magidala ni che Salome ni che Maliamu achikulu wao che Yakobo jwannandi ni che Yusufu. 41 Achakongwe wa ni aŵala wawaliji nkwakuya Che Yesu pawaliji ku Galilaya ni kwatumichila. Iyoyo peyo wapali achakongwe wane pepala, wawaike ku Yelusalemu pamo nawo. 42 Lyaiche ligulo lya lyuŵa lya kuliwika chile, likanaŵe Lyuŵa lya Kupumulila. 43 Che Yusufu jwa musi wa ku Alimataya, juwaliji jumo jwa achakulu wa Nkungulu ni

jwakuchimbichikwa nnope waike. Jwelejo waliji nkulolela kwika kwa Umwenye wa Akunnungu. Nipele che Yusufu wanjaulile che Pilato pangajogopa ni kwawenda waape chiilu chi Che Yesu. 44 Che Pilato wasimosile kupilikana kuti Che Yesu ajasiche. Nipele, wammilasile jwankulu jwa wangondo, wambusisye iwaga Che Yesu wajasiche. 45 Nipele, che Pilato pawaimanyi kutyochela kwa jwankulu jwa wangondo jula, wannechele che Yusufu ajigale chiilu chi Che Yesu. 46 Che Yusufu wasumile saanda, ni wachitulwisye paasi chiilu chi Che Yesu ni kuchiŵilijila saanda jila. Wachiwisile mwilembe lilyasepekwe pa lwala. Nipele walipitikulile liganga lyalikulungwa pannango. 47 Che Maliamu jwa musi wa ku Magidala pamo ni che Maliamu achikulugwe che Yusufu wapaweni pelepo pawachiwisile chiilu chi Che Yesu.

16 Palyapite Lyuŵa lya Kupumulila, che Maliamu jwa musi wa ku Magidala ni che Salome ni che Maliamu achikulugwe che Yakobo wagasumile mauta gakununjila. Wajawile kukuchipakasya chiilu chi Che Yesu. 2 Kundaŵi pe, lyuŵa lyaandanda lya chijuma, lyuŵa lininkukopoka waike kumalembe. 3 Nombewo pawaliji mwitala wausyanaga, "Ana waani juchakatugambulile liganga pannango wa lilembe?" 4 Nambo pawalolechesye, waliweni liganga lyekulungwa nnope lila lili lyegalambulile pambali. 5 Pele wajinjile mwilembe, wammweni jwanchanda jwawete chiwalo cheswela ali atemi kundyo ni wasimosile nnope. 6 Nambo jwanchanda jula waasalile, "Kasinsimonga, nguimanyilila kuti nkunsosa Che Yesu jwa ku Nasaleti juwammambile pa nsalaba. Nganapagwa pepala, asyuchile. Nnole peuto pawangoneche. 7 Nambo wanyamwe njaule nkasalile che Petulo ni wakulijiganya wane kuti, 'Che Yesu alongolele kwaula ku Galilaya. Kweleko chinkaawone mpela iwatite pakunsalila.'" 8 Nipele, watyosile kumalembe ali nkututuka ni ali nkutetemela kwa lipamba ni kusimonga. Nganasala chindu chachili chose kwa mundu, pakuŵa waliji nkgopanga kwannope. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) Che Yesu pawasyuchile, kundaŵi pe, lyuŵa lyaandanda lya chijuma wankopochele kaje che Maliamu jwa musi wa ku Magidala, ajula jwawankopwesye masoka nsano ni gawili. 10 Che Maliamu jwa musi wa ku Magidala, wajawile ni kwasalila aŵala wakulijiganya wa Che Yesu, katema ko wanyawo waliji nkulila ni kulila kwa malumbo. 11 Nambo pawapilikene kuti Che Yesu asyuchile ni kuti che Maliamu jwa musi wa Kumagidala ammweni, nganiwakulupilila. 12 Kanyuma kakwe Che Yesu wakopochele wakulijiganya wao wawili wawaliji nkwaula mmisinda. Ni wakulijiganya wo, kundanda nganiwamanyilila. 13 Nombewo wausile kukwasalila wakulijiganya achinjao,

ni wanyawo nombe, nganiwakulupilila iyoyo. 14 Mbesi jakwe Che Yesu waakopochele wakulijiganya wao likumi ni jumo pawaliji nkulya. Nipele, waakalipile kwa ungakulupilila ni kukakatima kwa mitima jao, pakuwa nganiwakulupilila awala wawaweni welewo pakumala kusyuka. 15 Ni waasalile, "Njaulanje pachilambo pose nkalalichile Ngani Jambone kwa wandu wose. 16 Mundu jwalijose juchakulupilile ni kubatiswa, Akunnungu chankulupusye. Nambo mundu jwangakukulupilila, Akunnungu chanlamule. 17 Ni wose wachakulupilile chaitendekanye imanyisyo yanti, chagakoposye masoka kwa liina lyangu ni kuwecheta chiwecheto chasambano. 18 Akamulangaga majoka pane kung'wa chindu chachilichose chakuulaga, ngachaulaga. Chaachasajichila makono wakulwala, ni Akunnungu chiwaalamye." 19 Nipele, Ambuje Che Yesu pawamasile kuwecheta nawo, wajjalikwe kwaula kwini, ni watemi kunkono wa kundyo wa Akunnungu. 20 Nombe wakulijiganya wala, wawawile kukulalichila Ngani Jambone palipose. Ambuje wapanganye masengo pamo nawo ni kutendekanya imanyisyo yejinji, kulosya kuti utenga waukwagamba welewo, uli isyene.

Luka

1 Ambuje che Teofilo: Wāndu wājini watesile iwākombwele kulemba kwa ukotopasyo asila ngani syasikopochele pa uweji. **2** Wālembile mpela yatite pakusalilwa ni wāndu wāwasiweni ngani syo kwa meeso gao chitandile kundanda ni kuwa achikatumetume wa Liloŵe Iya Akunnungu. **3** Kwapele ambuje che Teofilo, panamasile kuusosasosa usyene wose chambone kwa moŵa gamajinji, naiweni yambone kuti nannembele kwa uchenene mpela iyatite paakopochela, **4** kuti nomwe nkombole kuwanyilila usyene wa yeila yanjiganyikwe. **5** Katema che Helode paŵaliji mwenye jwa ku Yudea, pali ni jwambopesi jwa Akunnungu jumo liina lyao che Sakalia jwa mpingo wa wambopesi waukwimililwa ni che Abiya. Wānkawo wāwilangagwa che Elisabeti, nombewo wāliji wa lukosyo lwa jwambopesi che Haluni. **6** Wose wāwili wāliji wāmbone paujo pa Akunnungu, achitamaga nkukamulisa makanyo ni malajisyo ga Ambuje pangali sambu. **7** Nganaakola wānache pakuwa che Elisabeti wāliji ngakuweleka, nombe wose wāwili wāliji achekulwipe nnope. **8** Lyuwa limo che Sakalia pajaliji samu jao jakupanganya masengo ga chimbopesi pa Nyuumba ja Akunnungu, **9** Mpela iyatite pakusyoŵeleka che Sakalia wasagulikwe ni Akunnungu kwagudugudu, kuti ajinjile pa Nyuumba ja Ambuje atutumye ubani. **10** Wāndu wose wāwasongangene wāliji paasa aninkupopela katema kakututumya ubani. **11** Katumetume jwa kwini jwa Ambuje jwankopochele che Sakalia ni kwima kundyo kwa chilisa cha kututumichisya ubani. **12** Che Sakalia paŵammweni katumetume jwa kwini wasupwiche ni kukumulwa ni lipamba. **13** Nambo katumetume jwa kwini wansalile, “Che Sakalia nkajogopa pakuwa Akunnungu akupikene kupopela kwenu ni wankwenu che Elisabeti chammelechele mwanache jwanume, nomwe chimwawilanje a Yohana. **14** Chinsangalale nnope ni wāndu wājini chachine ligongo Iya kupagwa kwakwe. **15** Chachiwa jwankulu paujo pa Ambuje. Ngaang’wa divai ng’o, chalongoswe ni Mbumu jwa Akunnungu kutyochela nnutumbo mwa achikulugwe. **16** Che Yohana chiŵausye wāndu wājini wa ku Isilaeli kwa Ambuje Akunnungu wao. **17** Wēlewo chiŵalongolele Ambuje akuno achilongoswaga ni machili ni mbumu mpela ji che Elia, kuti wālumbanye achatati ni achiwana wao, chiŵatende wāngakwajitichisya Akunnungu aŵanje ni nganisyo syambone ni kwaŵika chile wāndu kwa Ambuje.” **18** Che Sakalia wāmmusisye katumetume jwa kwini jo kuti, “Chichi chachichiimanyisye yeleyo? Pakuwa uneji ni wankwangu tuchekulwipe.” **19** Katumetume jwa kwini

jo wāajanjile che Sakalia, “Une ni Gabuliel, katumetume jwa Akunnungu, ndumikwe kuŵecheta nomwe ni kunsalila ngani jambone ji. **20** Mpikane, chimme jwangaŵelecheta, ngankombola kuŵecheta mpaka Iyūwa pachigakopochele gelego, pakuwa nganingakulupiila malowe gangu, nombego chigatimile kwa katema kakwe.” **21** Kele katema ko wāndu wose wāliji aninkwalindilila che Sakalia akuno achisimongaga kukaŵa kwao mu Nyuumba ja Akunnungu. **22** Che Sakalia paŵakopweche paasa nganakombola kuŵecheta nawo. Nipele wāndu waimanyilile kuti aiweni yakwiwona mu Nyuumba ja Akunnungu. Wājendelechele kuŵecheta nawo kwa makono pakuwa wāliji ngakuŵecheta. **23** Paŵamalisisye moŵa gao ga kupanganya masengo ga umbopesi, che Sakalia wausile kumusi. **24** Kanyuma kanandi che Elisabeti wānkawo che Sakalia wāliji pachiiu. Nganatyoka mu nyuumba katema ka miesi nsano. **25** Achiŵechetaga kuti, “Yeleyi ni yambanganyichisye Ambuje, angamwisye ni kundyosyesya soni syangu paujo pa wāndu.” **26** Pa mwesi wa sita wa chitumbo cha che Elisabeti, Akunnungu wāntumile Gabuliel, katumetume jwa kwini ajaule musi wa ku Nasaleti chilambo cha ku Galilaya. **27** Ajaule kwa mwalimwalipe liina lyao che Maliamu juŵatomele ni jwanume, liina lyao che Yusufu, jwa lukosyo lwa che Daudi. **28** Katumetume jwa kwini wānjaulile ni kwasalila, “Ngunkomasya, mmwejo jundi ni upile! Ambuje ali pamo nomwe!” **29** Che Maliamu paŵagapilikene gele malowe go wasupwiche nnope ni kuganisya kuti chikomasyo chi malumbo gakwe chichi? **30** Katumetume jwa kwini wansalile, “Che Maliamu, nkajogopa pakuwa Akunnungu anonyelwe nomwe. **31** Mpikane, chimme wa pachiiu, chimummeleche mwanache jwanume, nomwe chimummilanje Che Yesu. **32** Jwelejo chaŵe jwankulu ni chaŵilanjikwe Mwana jwa Akumanani. Ambuje Akunnungu chiŵape umwenye wa che Daudi, Ambuje wao. **33** Pelepo chachilulongosya lukosyo lwa che Yakobo moŵa gose pangali mbesi, ni umwenye wakwe ngauika kumbesi.” (aiōn g165) **34** Che Maliamu wānanjile Katumetume jwa kwini, “Ana chiikomboleche chinauli pakuwa une ngangummanyilila jwanume?” **35** Katumetume jwa kwini wānanjile che Maliamu, “Mbumu jwa Akunnungu chantuluchile ni machili ga Akumanani chigammunichile mpela mmwilili, kwaligongo Iyo, mwanache juchapagwe chaŵilanjikwe Jwanswela ni Mwana jwa Akunnungu. **36** Atamuno che Elisabeti, alongo ajenu nombe wana chiiu cha mwana jwanume atamuno achekulwipe, awu mwesi wao wa sita kwa jwelejo juŵamanyiche ni wāndu kuti ngakuweleka. **37** Pakuwa ngapagwa chindu changachikumboleka kwa Akunnungu.” **38** Che Maliamu wātite, “Une ndili apano kapolo

jwa Ambuje, ipanganyiche kwa une mpela intite pakusala.” Nipele katumetume jwa kwani jula wajawile. 39 Pangakaŵa, che Maliamu walinganyisye ulendo ni wajawile kwa kwanguya mu musi umo wauli mu ikwesya ya ku Yuda. 40 Kweleko, che Maliamu wajinjile mu nyumba ji che Sakalia ni kwakomasya che Elisabeti. 41 Che Elisabeti pawapilikene chikomasyo chi che Maliamu, papopo mwanache juwaliji nnutumbo mu che Elisabeti jwatungunyiche kwa kusangalala. Nombe che Elisabeti walongweswe ni Mbumu jwa Akunnungu, 42 wanyanyisye, “Mpegwile upile kwapunda achakongwe wose ni jwele juchimumeleche jwana upile. 43 Une ni waani atamuno achikulugwe Ambuje wangu aiche kukwangu? 44 Nnole pambilikene pe chikomasyo chenu, kanache kakali nnutumbo mwangu katungunyiche nkusangalala. 45 Ndi ni upile mmwejo unkulupilile kuti chigatyochele gantanjile Ambuje.” 46 Nombe che Maliamu watite, “Ntima wangu ukwakusya Ambuje, 47 ni mbumu jangu jikusangalala ligongo lya Akunnungu, Nkulupusyo jwangu. 48 Pakuŵa Akunnungu akulolite kwa chanaso kulitulusya kwa kapolo jwao. Kwa yeleyo kutandilila sambano iwelesi yose chachimilanga jundi ni upile, 49 pakuŵa Akunnungu waali ni Ukombole ambanganyichisye gamakulungwa, liina lyao lili lyeswela. 50 Chanasa chao ngachikumala kwa chiwelesi ni chiwelesi, kwa wandu wakwachimbichisya. 51 Atesile yekulungwa kwa nkono wao, wapwilingenye wakulikanganichila mu ng’anisyo sya mitima jao. 52 Watulwisye mamwenye mu itengu yao ya umwenye, ni wakwesise wandu wakulitulusya. 53 Wakulaga wajikutisye indu yambone, ni waali ni ipanje walesile ajaule makono pe. 54 Achikamwisye chilambo cha ku Isilaeli katumetume jwao, achikumbuchilaga kwalosya chanaso chao, 55 kwa che Iblahimu ni uwelesi wao moŵa gose pangali mbesi mpela iwatite pakwalanga achambuje wetu.” (aiōn g165) 56 Che Maliamu watemi ni che Elisabeti mpela miesi jitatu ni wasule kumangwao. 57 Kaaiche katema kakuligopola che Elisabeti, waligopwele mwanache jwanume. 58 Wapachiwandi pao ni achalongo achinjao pawapikene kuti Ambuje amonele chanaso ni wasangalele pamo nawo. 59 Pagaiche moŵa nane chitandile mwanache kupagwa waiche kukummumbasya. Wasachile kwapa liina lya che Sakalia, atagwe. 60 Nambo achikulugwe watite, “Ngaŵa, nambo chawilanjikwe a Yohana.” 61 Wanyawo wansalile, “Nambo, ngapagwa mundu jwalijose jwali ni lyele liina mulukosyo lwo.” 62 Pelepo wammusisye atagwe kwa imanyisyo kuti asale liina chi lyasachile wawilanjile mwanagwao. 63 Nombewo wawilasisye chibao pa kulebelela, ni walembile yeleyi, “Liina lyakwe a Yohana.” Wose ni wasimonjile. 64 Papopo pepo che Sakalia watandite

sooni kuwecheta achalapaga Akunnungu. 65 Wandu wose wawatamaga pachiwandi nawo wajinjile ni lipamba ni ngani syo syakunguluchilwe mbande syose mu chilambo cha ikwesya ya ku Yudea. 66 Wandu wose wawapikene yeleyo, waganisise mmitima jao achilisyaga, “Ana mwanache ju chaawe jwantili?” Pakuŵa, isyene machili ga Ambuje galiji pamo nawo. 67 Che Sakalia, atagwe jwele mwanache jo, walongweswe ni Mbumu jwa Akunnungu ni walondwele achitiji, 68 “Twakusye Ambuje, Akunnungu wa ku Isilaeli, pakuŵa waichilile ni kwawombola wandu wakwe. 69 Atupele Nkulupusyo jwaali ni machili, jwa uwelesi u che Daudi katumetume jwao. 70 Mpela iwatite pakusala kalakala, kwa kang’wa sya wakulondola wao waswela, (aiōn g165) 71 kuti chachitukulupusya mmakono mwa wammagongo wetu, ni wandu wakutuchima. 72 Waŵechete kuti chalosye chanaso chao kwa achambuje wetu, ni kulikumbuchila lilangano lyao lyeswela. 73 Waalumbilile ambuje wetu che Iblahimu, kuti chatupe uwe upile. 74 Chatukulupusye mmakono mwa wammagongo wetu, ni kwapelela pangali lipamba, 75 mu uswela ni umbone, moŵa gose ga umi wetu. 76 Nomwe mwanangu chimmilanjikwe, jwakulondola jwa Akumanani, chimwalongolele Ambuje ni kwakolochesya litala lyao, 77 ni kwamanyisya wandu wao kuti chiwakulupusye kwa kwalechesya sambu syao. 78 Akunnungu wetu chatende yeleyo ligongo akwete ntima wa unonyelo ni wa chanaso, ni chiwombolo kutyochela kwani chichituichilile mpela lulanga lwa lyuŵa lya kundaŵi, 79 ni kwalanguchisya wose wakutama mu chipi chekulungwa cha chiwa, chatulongosye kutama mu utame wa chitendewele.” 80 Mwanache jwakusile ni kulimbichika mmbumu mwakwe. Jwatemi mwipululu mpaka lyuŵa liwalilosise kwa wandu wa ku Isilaeli.

2 Gele moŵa go che Agosto juwaliji jwankulu jwa mamwenye wa umwenye wa ku Loma walajisye kuti wandu wose pachilambo alembekwe meena gao mu chitabu. 2 Kuwalanjikwa ko kwaliji kwaandanda, katema che Kulenio pawaliji jwankulu jwa chilambo cha ku Silia. 3 Nipele, wandu wose wajawile kukuwalanjikwa, kila mundu ku musi wao. 4 Che Yusufu nombe watyosile ku Nasaleti chilambo cha ku Galilaya ni kwaula ku Beselehemu chilambo cha ku Yudea kuwapagwile che Daudi, ligongo waliji jwa lukosyo lu che Daudi. 5 Wajawile kukulembekwa pamo ni che Maliamu juwantomele, juwaliji pa chiilu. 6 Pawaliji ku Beselehemu ko, lyuŵa lya kuligopola ku che Maliamu lyaiche. 7 Waligopwele mwanache jwao jwa litiwo jwanume, wammilijile iwalo ya chanaso ni wangoneche mu lichinga mu chombo chakulichisya inyama, pakuŵa nganilpagwa

lipesa kwa w̄elewo mu nyuumba ja achalendo. 8 Nipele pachilambo pala pali ni w̄akuchinga mwitinji w̄aw̄alindililaga kwakupisyangana mpingo wa ngondolo syao chilo. 9 Katumetume jwa kwini jwa Akunnungu w̄akopochele chisisimuchile ni lulanga lwa ukulu wa Ambuje lwalanguchisye mbande syose. Nombewo w̄ajogwepe kwanno. 10 Nambo katumetume jwa kwini jo w̄aasalile, “Nkajogopa! Nnole, nanjigalile ngani jambone jakwasengwasya nnope w̄andu wose w̄a ku Isilaeli. 11 Pakuwa lelo jino mu musi u che Daudi, apagwile Nkulupusyo kwaligongo lyenu, ali Kilisito Ambuje. 12 Ni achichi chichiwe chimanyisyo chenu, chimunsimane mwanache jwannandi w̄aw̄ilijile nguo sya chanache ni sooni w̄agoneche mu lichinga mu chombo chakulichisya inyama.” 13 Chitema pe kwaoneche mpingo wekulungwa wa achikatumetume w̄a kwini uli pamo ni katumetume jula, w̄aakusisye Akunnungu, achitiji, 14 “Ukulu kwa Akumanani, ni pachilambo pano chipagwe chitendewele kwa w̄andu w̄akwanonyela.” 15 Achikatumetume w̄a kwini w̄ala pa w̄ajaulangene kwini, w̄akuchinga w̄asalilene, “Tujaulangane sambano jino ku Beselehemu, tukachilole chachikopochele chatumanyisise Ambuje.” 16 Nipele, w̄ajawile kwa chitema ni w̄ansimene che Maliamu ni che Yusufu ni mwanache jwannandi ali angoneche mu lichinga mu chombo chakulichisya inyama. 17 W̄ele w̄akuchinga pa w̄ammweni mwanache jo, w̄aamanyisye w̄andu wose ngani jiw̄ajipikene kutyochela kwa achikatumetume nkati mwanache jo. 18 Wose w̄aw̄apikene jele ngani jiw̄asalilwe ni w̄akuchinga w̄asimosile. 19 Nambo che Maliamu w̄apundile kuga w̄ika malowe go mu ntima mwao achigaganisyaga. 20 W̄akuchinga w̄ala w̄ausile mmangwao aninkwakusya ni kwalapa Akunnungu kwa yose iw̄aipilikene ni kwiwona, yose yaliji mpela iw̄atite pakusalilwa ni achikatumetume w̄a kwini. 21 Lyuwa lya nane kutyochela pa w̄apagwile w̄amumbesye mwanache, w̄ammilasil Che Yesu, liina lilyaliji apegwilwe ni katumetume jwa kwini katema che Maliamu akana we kuwa ni chiulu. 22 Pagamasile mo wa ga kutama munnuli lyaiche lyuwa lya kuswejeswa mpela Malajisyo ga Akunnungu ga wapele che Musa igakuti kulajisya, che Yusufu ni che Maliamu w̄anjigele mwanache ni w̄ajawile nawo ku Yelusalemu kukawa w̄ika paujo pa Ambuje. 23 Mpela itite pakulembekwa mu Malajisyo, “Jwalijose jwakupagwa jwannume jwa litiwo chaw̄ilanjikwe jwanswela ni kutyosyekwa kwa ligongo lya masengo ga Ambuje.” 24 Nipele w̄ajawile kuti akatyosye sadaka, njūwa siw̄ili pane makandi ga w̄ili ga ngunda mpela itite pakusachilwa ni Malajisyo ga Ambuje. 25 Kele katema ko kwaliji ni mundu jumo ku Yelusalemu, liina lyakwe che Simeoni, w̄aliji nkupanganya yali yambone paujo

pa Akunnungu. Jweleju jwalindililaga katema ka kutuswa mitima kwa w̄andu w̄a ku Isilaeli. Mbumu jwa Akunnungu w̄aliji pamo nawo. 26 Mbumu jwa Akunnungu w̄ammunukulile jwelejo kuti ngaawa akana we kwawona Kilisito Nkulupusyo, jwasagulikwe ju w̄aliji chilanga cha Ambuje. 27 Nipele, che Simeoni waiche pa Nyuumba ja Akunnungu ali alongweswe ni Mbumu Jwanswela. Kele katemako achawelesi w̄a Che Yesu w̄anyichenawo mwanache jwao pa Nyuumba ja Akunnungu kuti w̄apanganyichisye mpela chisyo w̄elo cha Malajisyo. 28 Che Simeoni w̄ampochele mwanache mmakono mwao aninkwatogolela Akunnungu, achitiji, 29 “Ambuje, sambano nkunchelelela kapolo jwenu nyaule kwa chitendewele, mpela intite pakulanga. 30 Pakuwa meeso gangu gauweni ukulupusyo wenu, 31 umuupanganyisye paujo pa w̄andu w̄a ilambo yose, 32 alu ni lulanga lwalukugopola nganisyo sya w̄andu w̄anga wa W̄ayahudi ni ukulu kwa w̄andu w̄enu w̄a ku Isilaeli.” 33 Atatigwe Che Yesu ni achikulugwe w̄aliji nkugasimonga malowe gaga wechetekwe nkati mwana. 34 Nipele che Simeoni w̄apele upile ni w̄aasalile che Maliamu achikulugwe Che Yesu, “Nnole, mwanache ju apagwile kwa ligongo lya kugwa kwa w̄andu w̄ajini ni kwiniamuka kwa w̄andu w̄ajini w̄a ku Isilaeli. Nombwe chawe chimanyisyo chachichikanikwe ni w̄andu, 35 kuti nganisyo sya w̄andu w̄ajini siwoneche pangali kusisika. Nomwe mwasyene chiimpoteche mu ntima mwenu mpela nkusomwa ni chipula.” 36 Soonni jwapali jwankongwe jumpepe, jwakulondola jwa Akunnungu ju w̄achekulwiwe nnope, liina lyao lyaliji che Ana binti Fanueli jwa lukosyo lwa Asheli. Mu umwali wao w̄alombekwe ni kutama ni w̄ankwakwe kwa yaka saba pe. 37 Nombewo w̄asigele w̄akuwililwa ni w̄ankwakwe mpaka katema pa w̄aliji jwanhekulu jwa yaka semanini na nne. Katema kose ko w̄alonjelaga pa Nyuumba ja Akunnungu achita w̄aga ni kupopela muusi ni chilo. 38 Papopo pepo jwankongwe jo w̄alikopwesye paujo ni kwatogolela Akunnungu ni kusala ngani sya mwanache jo kwa w̄andu wose w̄aw̄aliji nkulolela kuwombolwa ni kulecheleswa kwa Yelusalemu. 39 Achawelesi w̄a Che Yesu pa w̄amasile kupanganya yose iyaliji mu malajisyo ga Ambuje, w̄ausile kumangwao ku Nasaleti chilambo cha ku Galilaya. 40 Jwele mwanache jwakusile ni jwalimbangene, jwagumbele lunda ni ntuuka wa Akunnungu w̄aliji pamo nawo. 41 Achawelesi w̄a Che Yesu w̄aliji ni chisyo w̄elo cha kwaula ku Yelusalemu chaka ni chaka katema ka chindimba cha Pasaka ja W̄ayahudi. 42 Che Yesu pa w̄aliji ni yaka kumi na mbili, w̄apite pamo nawo ku chindimba cho mpela itite pakuwa chisyo w̄elo. 43 Pagamasile mo wa ga chindimba cho, w̄atandite ulendo wa kuuja mmangwao, nambo mwanache Che Yesu

wasigele ku Yelusalemu pangaimanyilila achawelezi wao. 44 Waganisise kuti waliji pamo mumpingo wa wandu wa ulendo, wajesile lyuwa tetete, nipele watandite kwasosa mwa achalongo achinjao ni achambusanga wao. 45 Pa walepele kwaona wasule ku Yelusalemu achasosaga. 46 Pagapite mowa gatatu, wansimene atemi pasikati wakwiganya Malajisyo pa Nyuumba ja Akunnungu, achapilikanilaga ni kwasya mausyo. 47 Wose wawapikene malowe gao wasimosile umanyilisi wakwe ni iwatiiji pakwanga kwa lunda. 48 Achawelezi wao pawammweni wasimosile. Che Maliamu achikulugwe, wammusise Che Yesu, "Ana mmwe mwanangu, ligongo lyachi ntutesile yeleyi? Nnole, atati wenu noneji twaliji nkunsosa tuli ni lipamba." 49 Nombejo wajanjile, "Nambo mwansosaga ligongo lyachi? Nganinnyimanyilila kuti ngusachilwa kuwa pa nyuumba ja Atati wangu?" 50 Nambo achawelezi wao nganagaimanyilila malumbo ga malowe gawasalilaga. 51 Nipele wasule nawo ku Nasaleti ni waliji nkwapilikanichisya. Achikulugwe wapundile kuiganisya indu yose mu ntima mwao. 52 Nombe Che Yesu wapundile kula mu lunda ni lisusa ni wapundile kunonyelwa ni Akunnungu ni wandu.

3 Chaka cha kumi na tano cha ulamusi wa Kaisali, yaani mwenye jwankulu che Tibelio, Pontio Pilato waliji jwankulu jwa musi wa ku Yudea. Che Helode waliji jwankulu jwa ku Galilaya ni nkulugwe che Filipo waliji jwankulu jwa ku Itulea ni ku Tilakoniti. Ni che Lisania waliji jwankulu jwa ku Abilene. 2 Katema che Anasi ni che Kayafa pawaliji achakulu wambopesi, lilo we lya Akunnungu lyaichilile che Yohana mwana ju che Sakalia kwipululu kula. 3 Nipele che Yohana wawawile mbande syose sisili mumpika mwa lusulo lwa Yolodani. Waliji nkatangasya kuti wandu aleche kwalewela Akunnungu ni kubatiswa kuti Akunnungu walechelesye sambu syao. 4 Mpela itite pakulembekwa mu malembo ga jwakulondola jwa Akunnungu che Isaya kuti, "Mundu akunyanyisya mwipululu, 'Mwakolochesye Ambuje litala lyao, ngolosye mwakusaka kupita. 5 Machemba gose gauchilwe, ikwesya ni itumbi iwe yekolosye uchenene, papapindiche pagolochekwe, ni matala gagali ni tusimbo gakolochekwe uchenene. 6 Ni wandu wose chauwone ukulupusyo kutyochele kwa Akunnungu.'" 7 Che Yohana wasalile wandu wainji uwaiche achisakaga kubatiswa achitiji, "Wanyamwe uwelesi wa lijoka! Waani wansalile kuti chinkombole kuutila uchimwa wa Akunnungu wawandichile kwika? 8 Mpela ila itela ya isogosi yaikusachilwa kusogola ni wanyamwe nnosye kwa isambo kuti nnesile sambu, nkatanda sambano kulisalila mmitima jenu kuti, 'Tukwete ambuje wetu

che Iblahimu!' Ngunsalila kuti, Akunnungu akupakombola kugapanganya maganga ga gawe uwelesi u che Iblahimu. 9 Sambano jino liwago lili chile kata michiga ja itela, nipele, chitela chachili chose changasogola isogosi yambone chichigwisikwe ni kujasikwa pa mooto." 10 Mpingo wa wandu ula wasisise, "Sambano tupanganye ichichi?" 11 Che Yohana wajanjile, "Waali ni minjilo jiwili wawawile wanganakola mwinjilo ni waali ni yakulya apanganye iyoyo peyo." 12 Nombe wakukumbikanya nsongo waiche achisakaga kubatiswa, wasisise, "Jwakwiganya, nowaji tupanganye ichichi?" 13 Nombe wasalile, "Nkapochela nsongo kupunda iwannajisye." 14 Nombe wangondo wasisise, "Nowaji tupanganye ichichi?" Nombe wajanjile, "Nkapokola mbiya kwa mundu jwalijose jula atamuno nkammechetela jwalijose jula ya unami. Njikute ni mbote syenu pesyo." 15 Wandu wose waliji nkulolela kwika kwa Nkulupusyo, waliusyaga mmitima jao i che Yohana achitiji panepa welewo ni Kilisito Nkulupusyo jwawalanjile Akunnungu. 16 Che Yohana wajanjile wose, "Uneji ngumbatisya ni meesi, nambo atakwika jwali ni machili kuumbunda une, none nganguwajilwa kugopola migoji ja italawanda yao. Welewo chachimbatisya kwa Mbumu jwa Akunnungu ni kwa mooto. 17 Welewo akwete lupeta mmakono mwao ali chile kupeta ngano, chakumbikanye ngano jambone ni kutaga mu ngokwe ni ikambi kuitinisa pa mooto wanganasimika." 18 Kwa malowe gane gamajinji che Yohana wachisisye wandu kuleka sambu kwa kwalalichila Ngani Jambone. 19 Nambo che Yohana wanjamwiche jwankulu che Helode ligongo lya kwajigala che Helodia wankawo nkulugwe ni kwatenda wankawo ni yose yangalumbana iwaitesile. 20 Che Helode wapundanganye ungalimate kwa kwatawa che Yohana mu nyuumba jakutawilwa. 21 Wandu wose pawamasile kubatiswa, nombe Che Yesu wabatise. Pawaliji nkupopela, kwini kwaugwiche, 22 ni Mbumu jwa Akunnungu wantuluchile achiwaga mpela njuwa. Ni lilo we lyapikaniche kutyochele kwini litchitiji, "Mmwejo ni mwanangu nonyelwe nomwe." 23 Che Yesu pawatandite masengo gao wawandichile yaka selasini ni wandu waganisise kuti welewo waliji mwanagwao che Yusufu mwana ju che Heli. 24 Che Heli waliji mwana ju che Matati ni che Matati waliji mwana ju che Lawi ni che Lawi waliji mwana ju che Meliki ni che Meliki mwana ju che Yanai ni che Yanai waliji mwana ju che Yusufu ni, 25 che Yusufu waliji mwana ju che Matatia ni che Matatia waliji mwana ju che Amosi ni che Amosi waliji mwana ju che Nahumu ni che Nahumu waliji mwana ju che Hesli ni che Hesli waliji mwana ju che Nagai ni, 26 che Nagai waliji mwana ju che Maati ni che Maati waliji mwana ju che Matatia ni che Matatia

ŵaliji mwana ju che Semeini ni che Semeini ŵaliji mwana ju che Yoseki ni che Yoseki ŵaliji mwana ju che Yuda ni, 27 che Yuda ŵaliji mwana ju che Yohana ni che Yohana ŵaliji mwana ju che Lesa ni che Lesa ŵaliji mwana ju che Selubabeli ni che Selubabeli ŵaliji mwana ju che Sealiteli ni che Sheliteli ŵaliji mwana ju che Neli ni, 28 che Neli ŵaliji mwana ju che Meliki ni che Meliki ŵaliji mwana ju che Adi ni che Adi ŵaliji mwana ju che Kosamu ni che Kosamu ŵaliji mwana ju che Elimadamu ni che Elimadamu ŵaliji mwana ju che Eli ni, 29 che Eli ŵaliji mwana ju che Yoshua ni che Yoshua ŵaliji mwana ju che Elieseli ni che Elieseli ŵaliji mwana ju che Yolimu ni che Yolimu ŵaliji mwana ju che Matati ni che Matati ŵaliji mwana ju che Lawi ni, 30 che Lawi ŵaliji mwana ju che Simoni ni che Simoni ŵaliji mwana ju che Yuda ni che Yuda ŵaliji mwana ju che Yusufu ni che Yusufu ŵaliji mwana ju che Yonamu ni che Yonamu ŵaliji mwana ju che Eliakimu ni, 31 che Eliakimu ŵaliji mwana ju che Melea ni che Melea ŵaliji mwana ju che Mena ni che Mena ŵaliji mwana ju che Matata ni che Matata ŵaliji mwana ju che Natani ni che Natani ŵaliji mwana ju che Daudi ni, 32 che Daudi ŵaliji mwana ju che Yese ni che Yese ŵaliji mwana ju che Obedi ni che Obedi ŵaliji mwana ju che Boasi ni che Boasi ŵaliji mwana ju che Salumoni ni che Salumoni ŵaliji mwana ju che Nashoni ni 33 che Nashoni ŵaliji mwana ju che Aminadabu ni che Aminadabu ŵaliji mwana ju che Adimini ni che Adimini ŵaliji mwana ju che Alini ni che Alini ŵaliji mwana ju che Esloni ni che Esloni ŵaliji mwana ju che Pelesi ni che Pelesi ŵaliji mwana ju che Yuda ni 34 che Yuda ŵaliji mwana ju che Yakobo ni che Yakobo ŵaliji mwana ju che Isaka ni che Isaka ŵaliji mwana ju che Iblahimu ni che Iblahimu ŵaliji mwana ju che Tela ni che Tela ŵaliji mwana ju che Naholi ni 35 che Naholi ŵaliji mwana ju che Selugi ni che Selugi ŵaliji mwana ju che Leu ni che Leu ŵaliji mwana ju che Pelegi ni che Pelegi ŵaliji mwana ju che Ebeli ni che Ebeli ŵaliji mwana ju che Sala ni 36 che Sala ŵaliji mwana ju che Kainamu ni che Kainamu ŵaliji mwana ju che Alufakisadi ni che Alufakisadi ŵaliji mwana ju che Shemu ni che Shemu ŵaliji mwana ju che Nuhu ni che Nuhu ŵaliji mwana ju che Lameki ni 37 che Lameki ŵaliji mwana ju che Metusela ni che Metusela ŵaliji mwana ju che Enoki ni che Enoki ŵaliji mwana ju che Yaledi ni che Yeledi ŵaliji mwana ju che Mahalaleli ni che Mahalaleli ŵaliji mwana ju che Kainamu ni 38 che Kainamu ŵaliji mwana ju che Enoshi ni che Enoshi ŵaliji mwana ju che Seti ni che Seti ŵaliji mwana ju che Adamu ni che Adamu ŵaliji jwa Akunnungu.

4 Che Yesu ŵatoyosile mu lusulo lwa Yolodani ali aguumbele Mbumu jwa Akunnungu ni ŵalongweswe ni Mbumu kwaula mwipululu. 2 Kweleko ŵalinjikwe ni Shetani kwa moŵa alobaini. Katema kose ko, nganalya chachili chose ni pagamasile moŵa go, jakwete sala. 3 Shetani ŵaasalile, “Ŵaga mmwejo ni Mwana jwa Akunnungu, nlisalile ali liganga li ligalauche liŵe nkate.” 4 Che Yesu ŵajanjile, “Ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, ‘Mundu ngakulama kwa kulya nkate pe.’” 5 Shetani ŵankwesisye Che Yesu kwini ni kunlosya kwanakamo mwenye syose sya pa chilambo. 6 Shetani ŵansalile Che Yesu kuti, “Chinampe ulamusi wa ipanje yose ni ukulu wakwe, pakuŵa yose yi ambele une, ngukombola kumpa mundu jwalijose jungunsaka. 7 Ni yose yi chinampe ni kuŵa yenu iŵaga chimundindiŵalile ni kumbopelela.” 8 Che Yesu ŵajanjile, “Ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, ‘Chimwatindiŵalile Ambuje Akunnungu ŵenu ni kwapopelela ŵawowo pewo.’” 9 Shetani ŵanjigele Che Yesu mpaka ku Yelusalemu ni ŵanjimiche penani pa lusonga lwa Nyuumba ja Akunnungu ni kwasalila kuti “Ŵaga mmwejo ni Mwana jwa Akunnungu, nlipatusye paasi. 10 Pakuŵa ilembekwe, ‘Chachatuma achikatumetume ŵao ŵa kwini angose.’ 11 Ni sooni, ‘Channyakule mmakono mwao, ntakuligomba lukongolo lwenu paliganga.” 12 Nambo Che Yesu ŵajanjile, “Ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, ‘Kasimwalinga Ambuje Akunnungu ŵenu.’” 13 Shetani paŵamasile kwalinga ŵannesile kwa katema. 14 Che Yesu ŵausile ku chilambo cha ku Galilaya achilongoswaga ni machili ga Mbumu jwa Akunnungu ni ngani syao syajenele mu Galilaya ni mu misi jose jajiwandikene. 15 Nombe ŵaliji nkwapiganya ŵandu mu majumba gao ga kupopelela ni wose ŵaliji nkwalapa ŵelewo. 16 Che Yesu ŵajawile ku Nasaleti, musi wawakulile ni Lyuŵa lya Kupumulila, ŵajinjile mu nyuumba ja kupopelela mpela iyatite pakuŵa chisyoŵelo. Ŵajimi kuti agasyome Malembelo ga Akunnungu. 17 Ŵapochele chitabu chi che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu ni ŵaunukwile, ŵasosile ni kupasimana papalembekwe yati 18 “Mbumu jwa Ambuje ali pamo ni une, pakuŵa asagwile kuti nalichile Ngani Jambone kwa ŵandu ŵakulaga. Andumile kukwatangachisya ŵataŵikwe kugopolekwa kwao, ni ŵangalola akombole kulola, ni kukwawombola ŵakukotochelwa. 19 Ni kwenesya chaka cha Ambuje chakulosya umbone kwa ŵandu ŵakwe.” 20 Nipele ŵaunichile chitabu chila ni ŵampele katumetume, ŵatemi ni ŵandu wose ŵaŵaliji mu nyuumba ja kupopelela ŵannolechesye kwa nnope. 21 Nombewo ŵaasalile, “Lelo Malembelo ga Akunnungu ga gaŵele isyene pamumbilikene ndi ngusyoma.” 22 Wose ŵanonyelwe nawo ni ŵagasimosile

malowê gambone gaŵaŵechete. Wausyanaga, “Ana, aju ngaŵa mwana ju che Yusufu?” 23 Che Yesu ŵaasalile, “Ngumanyilila chimusalile chitagu chi, ‘Jwantela nililamye mwasyene.’ Ni sooni chinchiti, ‘Ituipilikene kuti mpanganyisye ku Kapelenaumu mpanganye nombe pamusi pano.” 24 Wapundile kuŵecheta, “Ngunsalila isyene, ngapagwa jwakulondola jwa Akunnungu jwakukundikwa mu chilambo chakwe. 25 Nambo mpilikane! Isyene ngunsalila wapali achakongwe ŵakuwililwa ni achiŵankwawo ŵajinji mu chilambo cha Isilaeli katema ka che Elia. Kele katema ko nganijinyaga ula kwa yaka itatu ni miesi sita ni kwaliji ni sala jekulungwa pa chilambo chose. 26 Namose yeleyo che Elia nganalajiswa kwa jwalijose jwakuwililwa ni ŵankwakwe ikaŵe kwa jwankongwe jwa kuwililwa jwa ku Salepita chilambo cha ku Sidoni. 27 Ni sooni paliji ni ŵamatana ŵajinji chilambo cha ku Isilaeli katema ka jwakulondola jwa Akunnungu che Elisha. Nipele, nganapagwa jwalijose juŵaswejele ikaŵe che Naamani pe jwa ku Silia.” 28 Wose ŵaŵaliji mu nyumba ja kupopelela jila paŵapikene yeleyo ŵatumbile nnope. 29 Wajimi ni kwatoyosa paasa musi wao wautawikwe pachanya chitumbi ni ŵampeleche mungulugulu chitumbi akombole kwatutula paasi. 30 Nambo Che Yesu ŵapelete mbindikati jao ni kwaula. 31 Che Yesu ŵajawile ku Kapelenaumu chilambo cha ku Gallaya ni kwajiganya ŵandu pa Lyuŵa lya Kupumulila. 32 Wásimosile majiganyo gao pakuŵa utenga wao waliji ni ulamusi. 33 Ni mu nyumba ja kupopelela jila mwaliji ni mundu juŵaliji ni lisoka, ŵanyanyisye achitiji, 34 “Okwe, Che Yesu jwa ku Nasaleti nkwete ichichi nowe? Ana nnyiche kukutujonanga? Ngummanyilila kuti mmwe nli ŵaani, mmwejo ni Wáswela ŵa Akunnungu!” 35 Che Yesu ŵalikalipile lisoka achitiji, “Mmyalale! Munkopoche mundu ju!” Nipele lisoka lya lyangwisisye mundu jo paujo pa ŵandu ni kunkopoka pangampoteka. 36 Wandu wose wásimosile ni kuŵechetesana, “Gelega gali majiganyo chi? Mundu ju akwete ulamusi ni machili ga kugasalila masoka gakopoche nombego gakukopoka!” 37 Ngani si Che Yesu syajenele panapose pachilambo pala. 38 Che Yesu ŵakopweche mu nyumba ja kupopelela jila ni kwaula kumusi ku che Simoni. Wawendile kuti ŵalamye akwegwao che Simoni pakuŵa ŵalwalaga chiboko. 39 Nipele Che Yesu ŵaiche ni kwajinamila, ŵachikalipile chiboko nombecho channesile, papopo jwankongwe jo ŵajimwiche ni kwatelechela. 40 Palyaiche ligulo, ŵandu wose ŵaŵalwalaga ilwele yakupisyangana ŵaichisye ku Che Yesu nombewo wásajiche makono gao pa kila jumo ni kwalama. 41 Nombe masoka gaakopweche ŵandu ŵajinji, ganyanyisye gachitiji, “Alakwe nli Mwana jwa Akunnungu!” Nambo Che Yesu

nganagalechelela gaŵechete, pakuŵa gaamanyilile kuti ŵelewo ali Kiiliso Nkulupusyo. 42 Kundaŵi jakwe, Che Yesu ŵajawile pachisyepela. Wandu ŵala ŵaliji nkwasosasosa. Paŵaichilile paŵaliji ŵalinjile kungsiŵila kuti anatyochete. 43 Nambo ŵelewo ŵaasalile kuti, “Ngusachilwa kulalichila Ngani Jambone ja umwenye wa Akunnungu mu misi jine nombe pakuŵa ndumigwe kwa ligongo lya.” 44 Wapundile kulalichila Ngani Jambone mmajumba ga kupopelela ga ku Yudea.

5 Lyuŵa limo Che Yesu ŵajimi mungulugulu litanda lya Genezaleti ni ŵandu ŵajinji ŵansyungwile ni kwaŵijkanya ali nkupilikana liloŵe lya Akunnungu. 2 Wasiweni ngalaŵa siŵili mungulugulu litanda ni ŵakukoka somba ali akopweche, ali nkusaula nyau syao. 3 Che Yesu ŵajinjile mu ngalaŵa jimo jjaliji ji che Simoni, wawendile che Simoni ajisojehesye mmeesi, kwakutalichila kanandi kutyochela mungulugulu litanda. Waujiganyisye mpingo wa ŵandu ali atemi mu ngalaŵa. 4 Paŵamasile kwiganya ŵaasalile che Simoni, “Njitute ngalaŵa kwaula pa meesi ga kwendesya mu litanda, nsiponye nyau syenu ni kukoka somba.” 5 Che Simoni ŵajanjile kuti, “Ambuje, tulajilile kukoka somba chilo chose pangapata chindu, nambo pakuŵa nsaasile chinasiponye nyau.” 6 Paŵapanganyisye yeleyo ŵakokwele somba syesijinji nnope ni nyau syao syatandite kukutuka. 7 Waaŵilasile achinjao ŵaŵaliji mu ngalaŵa jine aichanje kukwakamusya. Waiiche ni ŵagumbesye somba ngalaŵa siŵili ni ngalaŵa syo syatandite kutitimila. 8 Che Simoni Petulo paŵaiweni yeleyo, ŵatindiŵele paujo pa Che Yesu achitiji, “Ambuje, ntyoche paujo pangu pakuŵa uneji ndili mundu jwa sambu!” 9 Che Simoni pamo ni achinjakwe wásimosile ligongo lya winji wa somba syapatile sila. 10 Iyoyo peyo che Yakobo ni che Yohana ŵanache ŵa che Sebedayo, ŵakukoka achinjakwe che Simoni nombewo wásimosile. Che Yesu ŵaasalile che Simoni, “Nkajogopa, kutandilila sambano chimme ŵakwaikanawo ŵandu kwa Ambuje.” 11 Nipele paŵamasile kusiichisya ngalaŵa sila mungulugulu litanda, ŵalesile yose ni ŵakuiye Che Yesu. 12 Che Yesu paŵaliji musi umo mu misi ja kweleko, paliji ni jwannume juŵaliji ni matana chiilu chose, nombego paŵammweni Che Yesu ŵagonile manguku ni kwachondelela aninkuti, “Ambuje mwasakaga muswejesye.” 13 Che Yesu ŵajongwele nkono ni ŵankwaiye ni kuti, “Ngusaka, nswejele!” Papopo mundu jo ŵalamile matana. 14 Nombe Che Yesu wásalile, “Munansalile mundu jwalijose nambo njaule nkalisye kwa jwambopesi, nkatyosye mbopesi kwa ligongo lya kuswejela kwenu mpela iŵatite pakusala che Musa uŵe umboni kuti nnamile.” 15 Nambo ngani syasikwagamba

Che Yesu syapundile kwenela pana pose ni mipingo ja wāndu jasongangene kukwapikanila ni kulamiswa ilwele yao. 16 Nambo Che Yesu wālisapwile pajika pe ni kupopela. 17 Lyuŵa limo, Che Yesu wāliji nkwiganya, Mafalisayo ni wākwiganya malajisyo kutyochela misi jose ja ku Yudea ni ku Galilaya ni ku Yelusalemu wātemi papopo. Nipele machili ga Ambuje galiji pamo ni Che Yesu ligongo lya kwalamya wāndu wā kulwala. 18 Wāiche wāndu wāampepe ali anjigele mundu jwakutatala ali agonile mu chitagala, wālinjile kwajinjisa nkati achisakaga kwaŵika paujo pa Che Yesu. 19 Nambo wālepele kwinjila nkati ligongo lya winji wa wāndu. Nipele wākwesile pachanya nyuumba, wāpowele chipagala ni kwatulusya pamo ni chitagala mbindikati ja wāndu paujo pa Che Yesu. 20 Nombe Che Yesu paŵachiweni chikulupi chao wānsalile, “Ambusanga, nlecheleswe sambi syenu.” 21 Mafalisayo ni wākwiganya Malajisyo wātandite kuliusyanga achitiji, “Aŵa ni wāani wākwatukana Akunnungu? Ngapagwa mundu jwakukombola kulechelesya sambi ikaŵe Akunnungu pe!” 22 Nambo Che Yesu wāsimaryi ng’anisyo syao ni wāusisye kuti “Kwachichi nkuliusya yeleyi mmitima jenu? 23 Chaapi chili chakwepepala nnope, kusala, ‘Sambi syenu silecheleswe,’ pane kusala, ‘Njimuche njaule?’ 24 Nipele ngusaka mmanyilile kuti Mwana jwa Mundu akwete ulamusi wa kwalechelesya wāndu sambi syao pachilambo pano.” Pelepo wānsalile mundu jwakutatala jo, “Njimuche, njigale chitagala chenu, njaule kumangwenu.” 25 Papopo mundu jula wājimwiche paujo pao ni kunyakula chitagala chao chiŵagonele ni kwaula kumangwao achakusyaga Akunnungu. 26 Wānawose wāsimosile ni kukamulwa ni lipamba, wāakusisye Akunnungu achitiji “Lelo tuiweni yakusimonjeka.” 27 Paŵamasile gelego, Che Yesu wākopweche paasa ni wāmmweni mundu jumpepe jwakukumbikanya nsongo liina lyakwe che Lawi ali atemi mu nyuumba ja kulipila nsongo ni Che Yesu wānsalile, “Munguye une!” 28 Nombe che Lawi wājimi, wālesile yose ni kwakuya. 29 Che Lawi wāalaliche Che Yesu aiche kulya mu nyuumba jao. Mpingo wa wāndu wākwukumbikanya nsongo ni wāndu wane wātemi kulya pamo nawo. 30 Mafalisayo ni wākwiganya Malajisyo wāali mu mpingo wao wāalalamichile wākulijiganya wā Che Yesu aninkuti, “Kwachichi nkulya ni kung’wa pamo ni wākwukumbikanya nsongo ni wāali ni sambi?” 31 Che Yesu wājanjile, “Wāngakulwala ngakwalajila wāntela ikaŵe wākulwala. 32 Nganiika kukwaŵilanga wāndu wākupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu nambo wāali ni sambi kuti aleche sambi.” 33 Wāndu wane wā mumpingo ula wāasalile Che Yesu, “Wākulijiganya wā che Yohana Wākubatisya akutaŵa kaŵilikaŵili ni kupopela ni wākulijiganya wā Mafalisayo akupanganya iyoyo peyo.

Nambo wākulijiganya wānu akulya ni kung’wa.” 34 Che Yesu wājanjile, “Uli, ana nkuganisa kuti nkukombola kwatendekasya achambusanga wā mlombela ataŵe akuno ali pamo nawo? 35 Nambo chikaiche katema pachajigalikwe mlombela jo pasikati jao, gele moŵa go chachitaŵa.” 36 Che Yesu wātanjile achi chitagu chi, “Ngapagwa mundu jwakupapula chigamba mu nguo jasambano ni kutotela mu nguo jewisale atamuno atendaga yeleyo chajijonanje nguo jasambano jo ni sooni, chele chigamba cha nguo jasambano cho ngachijilana ni jewisale jo. 37 Soonu ngapagwa mundu jwakutaga divai jasambano mu misaku jewisale jekolochekwe ni mapende pakuŵa jele divai jasambano jo chijipapule misaku ni divai chijimwasiche ni misaku jo chijijonasiche. 38 Nambo divai jasambano jikutajikwa mu misaku jasambano. 39 Ngapagwa jwakusaka kung’wa divai jasambano ali ang’wele jakalakala pakuŵa akuti, ‘Jele jakalakala jo ni jambone nnope.”

6 Nambo Lyuŵa lya Kupumulila, Che Yesu wāliji nkupita mu migunda ja ngano ni wākulijiganya wāo wātandite kutema masache ga ngano, wāgatikite ni kutauna. 2 Nambo Mafalisayo wane wāusisye, “Uli, ligongo chi nkupanganya indu yangaikusachilwa kupanganyikwa pa Lyuŵa lya Kupumulila?” 3 Che Yesu wāajanjile, “Uli, ana nganinsyome iŵatite pakupanganya che Daudi pamo ni achinjakwe pijakwete sala? 4 Jwelejo wājanjile pa Nyuumba ja Akunnungu ni wājigele mikate jijaŵichikwe paali Akunnungu, wāliile ni kwapa achinjakwe. Soonu Malajisyo gakukanya mundu jwali jose kulya mikate jo ikaŵe wāmbopesi pe.” 5 Nipele Che Yesu wāasalile, “Mwana jwa Mundu ali Ambuje wā Lyuŵa lya Kupumulila.” 6 Lyuŵa lya Kupumulila liine, Che Yesu wājinjile mu nyuumba ja kupopelela ni kwiganya. Mmomo pemo, mwaliji ni mundu jwapombotele nkono wa kundyo. 7 Wākwiganya Malajisyo ni Mafalisayo wālolechesyaga Che Yesu kuti alole pane channamy mundu pa Lyuŵa lya Kupumulila ni wānyawo akole chakwaŵechetela. 8 Nambo Che Yesu wāsimaryilile ng’anisyo syao ni wānsalile jwapombotele nkono jo kuti, “Njimuche, njime paujo pa wāndu.” Ni mundu jula wājawile ni kwima pepala. 9 Nipele Che Yesu wāasalile, “Ngumbusya, Ana malajisyo getu gakuti uli kwambaga Lyuŵa lya Kupumulila? Ana tukukombola kupanganya yambone pane yangalimate? Ana tukukombola kuukulupusya umi wa mundu pane kuujonanga?” 10 Wāalolechesye wāndu wose kosekose uŵaliji pepala ni wānsalile mundu jo, “Njongole nkono wānu.” Nombejo wāujongwele ni nkono wakwe wakwete machili. 11 Nambo wānyawo yachimile kwannope, nipele

wāwechetesyene achinsyene pe ichiwātende Che Yesu. 12 Pagapite moŵa kanandi Che Yesu wājawile kwitumbi kukupopela ni wāchesisyene chilo chose ali nkwapopela Akunnungu. 13 Pakwachele, wāawīlasile wākulijiganya wāo, mwa wānyawo wāasagwile wāndu kumi na mbili ni kwaŵilanga achinduna. 14 Che Simoni, sooni wāwīlanjikwe che Petulo liina iŵāwīlanjikwe ni Che Yesu ni che Andulea mpwao che Simoni ni che Yakobo ni che Yohana ni che Filipino ni che Batolomayo 15 ni che Matayo ni che Tomasi ni che Yakobo mwana ju che Alufayo ni che Simoni, juŵāwīlanjikwe Selote, ligongo wālīji jwakumenyanila chilambo chakwe 16 ni che Yuda mwana ju che Yakobo ni che Yuda Isikalote juŵāngalawiche Che Yesu mmbujo. 17 Paŵatulwiche pamo nawo, Che Yesu wājimi pa chiŵata. Pelepo paliji ni mpingo wekulungwa wa wākulijiganya wāo ni mpingo wa wāndu wāwātiosile mosemose ku Yudea ni ku Yelusalemu ni mbwani ja ku Tilo ni ku Sidoni. 18 Wāndu wo wāiche kukwapikanila Che Yesu ni kulamwa ilwele yao, nombewo wālamisye wāwālīji nkulagaswa ni masoka. 19 Wāndu wose wālinjile kwakwaya, pakuŵa machili gakulama galiji ganinkwakopoka ni kwalama wose. 20 Che Yesu wāgalauchile wākulijiganya wāo ni kuti, “Nkwete upile wānyamwe unkwakulupīlila Akunnungu, pakuŵa Umwenye wa Akunnungu uli wenu! 21 Nsangalale wānyamwe wājinkwete sala sambano, pakuŵa chinjokute. Nsangalale wānyamwe wānkulila sambano, pakuŵa chinseche. 22 “Nsangalale wānyamwe iwāga chanchime wāndu ni kulekangana nomwe ni kuntukana ni kunsala mwanamwe kuti wāngalumbana ligongo lya Mwana jwa Mundu. 23 Nsangalale ni kutyala katema pachigakopochele gelego pakuŵa mbote jenu jili jekulungwa kwini. Pakuŵa achambuje wāo wāpanganyichisye iyoyo peyo wākulondola wā Akunnungu. 24 Nambo ulaje chiuŵe kukwenu wānyamwe wākusichila, pakuŵa upoche wenu chiuŵe wemale. 25 Ulaje chiuŵe kukwenu wānyamwe wānkwikuta sambano, pakuŵa chijinkole sala. Ulaje chiuŵe kukwenu wānyamwe wānkuseka sambano, pakuŵa chinchilila malilo ni kulila. 26 Ulaje chiuŵe kukwenu wānyamwe iwāga wāndu wose akunlapa, pakuŵa achambuje wāo wāpanganyichisye iyoyo peyo wākulondola wā unami. 27 “Nambo ngunsalila wānyamwe wānkumbikanila une kuti mwanonyele wāmmagongo wenu, mwapanganyichisye yambone wāakunchima. 28 Mwasachile upile wāakunlwesya ni mwapopelele wākumpanganyichisya wamba. 29 Mundu amputaga lijanda pa lijeje limo mwagalauchisye ni liine. Ni mundu ansumulaga likoti lyenu munnechele ni mwinjilo wenu. 30 Mundu jwalijose jwakummenda mumpe ni mundu ansumulaga chipanje chenu munansalile ammuchisye. 31

Chinkusaka kuti wāndu ampanganyichisye wānyamwe, iyoyo peyo mwapanganyichisye wānyawo. 32 “Iwāga nkwanonyela pe wākunnonyela wānyamwe, ana chimpate mbote chi? Ngapagwa! Atamuno wāali ni sambu nombewo akwanonyela wākwanonyela. 33 Ni iwāga chimwapanganyichisye yailli yambone wēwala pe wākumpanganyichisya yambone, chimpate mbote chi? Nombe wāali ni sambu akupanganya iyoyo peyo. 34 Ni iwāga chimwakongosye wēwala pe wānkwalolela kuti chachimuchisya, ana chimpate mbote chi? Nombe wāali ni sambu akwakongosya wāali ni sambu achinjao kuti wāuchisye mpela chila chila. 35 Nambo wānyamwe mwanonyele wāmmagongo wenu ni mwapanganyichisye yailli yambone. Nkongosye pangalolela kummuchisya. Ni mbote syenu sisiŵe syekulungwa ni wānyamwe chimwe wānache wā Akunnungu Wākulu. Pakuŵa wēlewo ali wāmbone kwa wēwala wāchigongomalo wāngakutogolela. 36 Mmjeje ni chanasa mpela Atati wenu yatite pakuŵa ni chanasa. 37 “Ngasimwalamula wāne nombe wānyamwe nganlamulikwa, ngasimwalalatila wāne nombe wānyamwe nganlalatlwa ni mwalechelesye wāne ni wānyamwe chinnecheleswe. 38 Mwapeje wāne yakusaka ni Akunnungu chachimpa wānyamwe. Elo, chinchipochela chipimo chambone chakugumbala, chechinyindile ni chekusangwisye ni kumwasika chichitajikwe mu misaku jenu. Pakuŵa chilachila chimpimile kwa wāne ni chichocho chinchipimilwa wānyamwe ni Akunnungu.” 39 Che Yesu wāatanjile achi chitagu chi, “Ana wāngalola akukombola kwalongosya wāngalola ajao? Ngaikomboleka! Wose chagwilile mwisimbo. 40 Jwakulijiganya ngakumpunda jwakwiganya jwao, nambo jwalijose jwakulijiganya amalisyaga kulijiganya akuŵa mpela jwakwiganya jwao. 41 “Ligongo chi nkulolechesya chiswani chachili mu liso lya mpwenu nambo papopo ngankulola chitela chachili mu liso lyenu? 42 Pane nkukombola chinauli kunsalila mpwenu kuti, ‘Mpwanga, ninde kaje nantyoosye chiswani chachili mu liso lyenu,’ ni akuno ngankulola chitela chachili mu liso lyenu mwasylene? Jwaulamba mmwejo! Ntyosye kaje chitela chachili mu liso lyenu, nipele chinlole uchenene pakuchityosya chiswani chachili mu liso lya mpwenu. 43 “Iyoyo peyo ngapagwa chitela chambone chachikusogola isogosi yangalimate ni ngapagwa chitela changalimate chachikusogola isogosi yambone. 44 Chitela chachili chose chikumanyika kwa isogosi yakwe. Wāndu ngakukombola kukaŵa isogosi ya tini pa chisukutu cha miiŵa atamuno sabibu pa nkwinga. 45 Mundu jwambone akutyosya indu yambone yagosile mu ntima wakwe. Ni mundu jwangalumbana akutyosya yangalumbana yagosile mu ntima wakwe. Pakuŵa mundu

akuwecheta kutyochela mu yaigumbele mu ntima wakwe.”
46 “Kwachichi nkumilanga une, ‘Ambuje, Ambuje,’ nambo ngankupanganya ingusaka? 47 Chinannosye chitagu cha mundu jwalijose jwakwika kwangune ni kugapilikana malowe gangu ni kugapanganya, 48 jwelejo akulandana ni mundu jwatawile nyuumba, juwasolesye paasi nnope mpaka palwala ni kutanda kutawa pepala. Pajanyele ula jekulungwa nnope meesi gasewiche ni kujigomba nyuumba jila nambo nganjitiinganyika, pakuwa jaliji jetawe kwakulimbila. 49 Nambo mundu jwalijose jwakugapikanila malowe gangu nombejo anapanganye chachili chose, jwelejo akulandana ni mundu jwatawile nyuumba jakwe pa nsanga, pangasolesya paasi nnope. Pajanyele ula jekulungwa nnope meesi gasewiche ni kujigomba nyuumba jila ni jagwile ni kugumuka jose!”

7 Che Yesu paŵamasile kuwecheta yeleyi kwa wandu wjawile ku Kapelenaumu. 2 Kweleko kwaliji ni chilongola jumo jwa wandu wangondo mia moja wa chiloma juwaliji ni kapolo juwankundile nnope. Jwele kapolo jo waliji nkulwala chiwandi ni kuwa. 3 Chilongola jula paŵasipilikene ngani si Che Yesu, waatumile achachekulu wane wa Wayahudi ajaule akaachondelele kuti aiche kukunlamya kapolo jwao. 4 Paŵaiche ku Che Yesu, wanchondelele nnope achitiji, “Mundu ju akuwajilwa kukamuchiswa, 5 pakuwa akwanonyela wandu wetu, sooni ni jwatutawile nyuumba ja kupopelela.” 6 Nipele Che Yesu walongene nawo. Paŵaliji nkuwandichila kwika pa nyuumba ja chilongola jula, chilongola jula waatumile achambusangagwe waasalile Che Yesu kuti, “Ambuje nnalisausye nnope, pakuwa une nganguwajilwa mmwejo njinjile mu nyuumba jangu. 7 Ali ni ligongo naliwani nganguwajilwa kwika kukwenu nansyene. Nambo mmechete liloŵe pe ni jwaktumichila jwangu chalame. 8 Pakuwa noneji nombe ndili mundu jundi paasi pa ulamusi, sooni ngwete wangondo paasi pa une. Nansalilaga jumo ‘Njaule! Nombejo akwaula ni jwine, ‘Njise!’ Nombejo akwika ni kapolo jwangu, ‘Ntende achi!’ Nombejo akuchitenda.” 9 Che Yesu paŵapikene yeleyo, wansimosile, nombejo wagalauchile wandu wanjini wala waŵaliji nkwakuya ni waasalile, “Nganinachiwone chikulupi chachikulungwa mpela achi namuno mu wandu wa Isilaeli!” 10 Wandu waŵatumikwe wala paŵaiche kumusi kwa chilongola jula wansimene kapolo jwao jula ali alamile. 11 Kundaŵi jakwe, Che Yesu wjawile mu musi umo waukuŵilanjikwa Naini, mpingo wa wandu ni wakulijiganya wao walongene nawo. 12 Nipele paŵaliji aninkuwandichila pannango wa musi, wakopochele wandu ali ajigele malilo ga jwanchanda, mwana

jwajikajika pe jwa jwankongwe jwawililwe ni wankwakwe. Ni wandu achajini wa musi ula waliji pamo ni jwankongwe jula. 13 Ambuje Che Yesu paŵammweni jwankongwe jo wankolele chanasa, ni wansalile, “Nkalila.” 14 Nipele wjawile ni kuchikwaya chitagala chila ni waŵajigele wala wajimi. Nipele watite, “Mmwe nchanda! Ngunsalila, njimuche!” 15 Jwamwe jula wajimwiche ni kutama ni watandite kuwecheta. Ni Che Yesu wauchisye achikulugwe. 16 Wandu wose wakamwilwe ni lipamba ni waliji nkwakusya Akunnungu achitiji, “Jwakulondola jwankulu jwa Akunnungu akopochele kukwetu. Akunnungu aiche kukwakamusya wandu wao.” 17 Ngani jo jajenele mu chilambo chose cha ku Yudea ni mu ilambo ine iyasyungwile. 18 Wakulijiganya wa che Yohana waŵalanjile che Yohana yankati syele ngani syose. Nombewo waawilasile wakulijiganya wawili mwa wakulijiganya wao. 19 Walajichisye kwa Ambuje Che Yesu akusye kuti, “Mmwe ni nkulupusyo jwakwika pane twalolele wane?” 20 Wandu wala paŵaiche ku Che Yesu ni watite “Che Yohana Wakubatisya atulajisye kukwenu tummusye kuti, ‘Ana alakwe ni nkulupusyo jwakwika pane twalolele wane?’” 21 Katema kakoko Che Yesu waliji nkwalama wandu wanjini waŵaliji nkulagaswa ni ilweli ni wakulwala ni kugatyosya masoka ni wangalola achajini kwatenda akombole kulola. 22 Nipele Che Yesu waajanjile, “Njaule nkaasalile che Yohana yose inyiweni mwachinsyene ni kupilikana. Wangalola atakulola ni wangajenda atakwenda ni waali ni matana akuswejeswa ni wangapilikana akupilikana ni wawile akusyuswa ni wakulaga akulalichilwa Ngani Jambone. 23 Asangalale jwele mundu jwangakuchimwa ni une!” 24 Pelepo wakulijiganya wa che Yohana paŵatoyosile, Che Yesu watandite kuusalila mpingo wa wandu yankati che Yohana achitiji, “Pamwajawile kukunnola che Yohana mwipululu mula mwalolele kuti chinchione chichi? Ana mwaganisye kuti chinkamone mundu jwali mpela litete lili nkupungunyikwa ni mbungo? 25 Nipele mwajawile kukulola ichichi? Mwajawile kukunnola mundu jwawasile iwalo yakusalala? Ngwamba! Wakuwala iwalo yanti yeke ni kutama mu upoche ali mu majumba ga chimwenye! 26 Musalile, mwajawile kukulola ichichi? Mwajawile kukunnola jwakulondola jwa Akunnungu? Elo, sooni kupunda jwakulondola jwa Akunnungu. 27 Ngani sya jweleju ni syasilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, ‘Nnole, nguntuma jwaktumichila jwangu annongolele juchankolochesye litala lyenu.” 28 Che Yesu wapundile kuwecheta ngunsalila, “Mwa wandu waŵelekwe ni jwankongwe ngapagwa jwankulu kumpunda che Yohana Wakubatiswa. Nambo jwali jwannandi mu Umwenye wa Akunnungu ni jwankulu kupunda jwelejo.” 29 Wandu wose

pamo ni wákukumbikanya nsongo wáwábatíswe ni che Yohana pa wápilikene yeleyo wájitichísyé kuti Akunnungu ali wá usyene. 30 Nambo Mafalisayo ni wákwiganya Malajísyo wánganabátíswa ni che Yohana wákaníle chikotopásyo cha Akunnungu chachikwagamba wányawo. 31 Che Yesu wáputndíle kuwéchéta, “Chinaalandanye ni chichi wáandu wá au uwelesi wu? Ana akulandana ni chichi? 32 Akulandana ni wánache wáwátemi peuto pakusumichísya malonda ni kuwílangana mpingo ni mpingo, ‘Twangombe ipeta, nambo nganintyala! Twanjimbile nyimbo sya pamalilo nambo nganiníla!’ 33 Pakuwa che Yohana Wákubátísyá wáiche, nombe wálijí nkuta wa ni nganang’waga divai ni wányamwe mwatite ‘Ali ni lisoka!’ 34 Nombe Mwana jwa Mundu aiche, akulya ni kung’wa ni wányamwe mwatite, ‘Munnole aju jwakutolwa ju ni jwakolelwa ambusanga jwa wákukumbikanya nsongo ni wa sambí!’ 35 Nambo lunda lwa Akunnungu lusalichikwe kuti luli lwambone ni wose wákwitichísya wála.” 36 Mfalisayo jumpepe wánaliche Che Yesu kukulya chakulya kumangwao. Wájinjile nkati mwa jwele Mfalisayo jo, wátemi ni kulya. 37 Pamusi pala paliji ni jwankongwe jumpepe jwali ni sambí. Pa wápilikene kuti Che Yesu ali nkulya mu nyuumba ja Mfalisayo jula wájigele kachupa kakakolechekwe ni liganga lyalikuwílanjika alabasta kakagumbele mauta gakununjila. 38 Wáiche ni kwima pachíwandi makongolo ga Che Yesu, achililaga, ni misosi jakwe japatuchile pa makongolo ga Che Yesu. Jwele jwankongwe jo wágatíkite makongolo ga Che Yesu kwa umbo syakwe. Wágakomasisye makongolo kwa ngomo syakwe ni wágapachile mauta. 39 Jwele Mfalisayo ju wánaliche Che Yesu pa wáiwani yeleyo, wáganísísyé mu ntima mwakwe kuti, “Aju mundu ju akawe jwakulondola jwa Akunnungu, akaimanyi kuti jwankongwe jwakunkwaya ju ali jwanti uli, kuti ali ni sambí.” 40 Che Yesu wánsalíle jwele Mfalisayo jo kuti “Che Simoni, ngwete chakunsalila.” Nombe che Simoni wájitichísye, “Elo jwakwiganya, mmechete.” 41 Che Yesu wátandite kuwéchéta, “Wáandu wáwíli wánkongwele mbiya mundu jumpepe, jumo wákongwele mbiya malinga ni malípilo ga masengo ga chaka chimo ni nusu ni jwine wákongwele mbiya malinga ni malípilo ga masengo ga mwesi umo ni nusu. 42 Pa wálepele kummuchísya, jwele mundu jo wálechelesye wose wáwíli. Mwa wáandu wáwíli wo jwapi juchannyeye nnope jwakukongosya jula?” 43 Che Simoni wájanjile, “Isyene ni ajula ju wánnechelesye ligambo lyekulungwa nnope ni juchannyeye nnope Ambuje.” Che Yesu ni wátite, “Njanjile uchenene.” 44 Nipele wángalauchile jwankongwe jo ni wáasalíle che Simoni, “Ana ngati nkummona jwankongwe ju? Panajinjile mu nyuumba jenu nganimumba meesi ga kulíkunda pa makongolo gangu nambo jwankongwe

ju wámbatuchísye misosi jakwe pa makongolo gangu ni kundíkita ni umbo syakwe. 45 Mmwejo nganimungomasya kwa kunonyela pejeje, nambo une chíjinjilile mu nyuumba ji jwankongwe ju nganaleka kungomasya kwa kunonyela pa makongolo gangu. 46 Mmwejo nganimumbakasya mauta muntwe, nambo ajuju ambachile mauta pa makongolo gangu. 47 Ngunsalila kuti unonyelo wekulungwa wáulosísye ukumanyísya kuti alecheleswe sambí syakwe syasitupile. Nambo jwakulecheleswa indu yaili kanandi, akunonyela kanandi.” 48 Nipele Che Yesu wánsalíle jwankongwe jo, “Sambí syenu sílecheleswe.” 49 Wéwala wáwályaga pamo ni Che Yesu wáusyene achínsyene achítiji, “Ana mundu ju ali wáani, jwakukombola atamuno kulechelesya sambí?” 50 Nombe Che Yesu wánsalíle jwankongwe jo, “Chikulupi chenu chinnamísye, njaule kwa chítendewe.”

8 Pagamasile gelego, Che Yesu wápite mu misi ni misinda achilalichilaga Ngani Jambone ja Umwenye wa Akunnungu. Ni wákulíjiganya kumi na mbili wála wálongene nawo. 2 Nipele achakongwe wáne wáwáakopwesye masoka ni kwalamya ilwele wálongene nawo. Wélewo ni wánya che Maliamu jwa musi wa ku Magidala jwati Che Yesu wánkopwesye masoka saba, 3 ni che Joana wánkawo che Kusa, che Kusa wálijí jwakulíndilila nyuumba ji che Helode ni che Susana ni wáne wájinji. Wéle achakongwe wo wálijí nkwakamúsyá Che Yesu ni wákulíjiganya wáo kwa ipanje yao achínsyene. 4 Mpingo wa wáandu wálijí uninkusongangana ni wáandu kukopochela misi jina jose wálijí nkwaichilila Che Yesu. Nombewo wátanjile achi chitagu chi. 5 “Mundu jwakulima wájawile kukumisa mbeju syakwe. Pa wámisaga sine syapatuchile mwitala ni uwájesile mwitala mo wásilíwete ni ijuni yalile. 6 Mbeju sine syapatuchile palitaka lyalili ni maganga ni pasyamesile syanyasile ligongo litaka nganilikola meesi. 7 Sine syapatuchile pasikati miiwa. Jele miiwa jo jamesile pamo nasyo ni kusíwíjikanya. 8 Mbeju sine syapatuchile palitaka lyambone ni syamesile ni kusogola ni jili jose jasogwele pwela.” Che Yesu pa wámalísísyé gelego, wányanyísye, “Wáali ni mapikanilo, gakupílikana apílikane!” 9 Wákulíjiganya wáo wáusísyé Che Yesu malumbo ga chele chitagu cho. 10 Nombe wájanjile, “Wányamwe mpegwile kumanyílila yantemela ya umwenye wa Akunnungu, nambo kwa wánewo ngwamba, wélewo akusalílwá kwa itagu kuti pakulola anakombole kulola ni pakupílikana anaimanyílile. 11 “Nipele, malumbo ga chitagu chi ni aga, Mbeju líli lílówé lya Akunnungu. 12 Chachikukopochela kwa mbeju sísyapatuchile mwitala síla chikulandana ni chitagu cha wáandu wákulípílikana lílówé lya Akunnungu ni Shetani

akwika ni kulityosya mu mitima jao kuti akakulupilila ni kukulupuswa. 13 Nombwe chachikukopochela kwa mbeju sisyapatuchile palwala sila, chikulandana ni chitagu cha wāndu wākupilikana liloŵe lya Akunnungu akulipochela kwa sangalala. Nambo mpela asila mbeju sila, ŵele wānduwo ngakukola michiga pakuŵa akukulupilila katema kanandi ni pakulinjikwa akulekanga kulupilila. 14 Sooni chachikukopochela kwa mbeju sisyapatuchile pa miŵa sila chikulandana ni chitagu cha wāndu wākupilikana liloŵe lya Akunnungu, nambo mbolebole akuŵijikanywa ni lipamba ni ipanje ni upoche wa pachilambo. Ŵele wāndu wo isogosi yao ngaikukomala. 15 Ni chachikukopochela kwa mbeju sisyapatuchile pa chaajila sila chikulandana ni chitagu cha wāndu wākupilikana liloŵe lya Akunnungu ni kulikamulisa kwa ntima wambone ni wakukunda. Wāndu wo akupililila ni kumbesi kusogola isogosi yambone. 16 “Wāndu ngakupamba lumuli ni kuluunichila ni lulo pane kuluŵika kuusi chindanda. Nambo akuluŵika pachanya chindu chakuŵichila lumuli kuti wākwinjila mwelele akombole kulola lulanga lwakwe. 17 “Chachilichose chachisisikwe, chichiŵichikwe pakulanguka ni chachilichose cheunichile chichiŵe cheunukulikwe ni kuŵichikwa pakulanguka. 18 “Nipele nilolechesye ni upilikane wenu, pakuŵa jwakwete chindu chajonjehetwe nambo jwanganakola chindu, chasumulwe atamuno kanandi chakuchiganisa kuti akwete.” 19 Pelepo achikulugwe ni achapwakwe Che Yesu wājawile kukwalola, nambo nganakombola kwaŵandichila ligongo lya winji wa wāndu. 20 Mundu jumo wānsalile Che Yesu kuti, “Achikulu wēnu ni achapwenu alinji paasa, akusaka kunnola.” 21 Nambo Che Yesu wāsalile wāndu wose, “Achikulu wāngu ni achapwanga ali ŵeŵala wākupilikana liloŵe lya Akunnungu ni kulikamula.” 22 Sooni lyuŵa limo Che Yesu wājinjile mu ngalaŵa ni wākulijiganya wāo, wāsalile, “Tujaule peesi litanda.” Nipele, wātandite ulendo. 23 Paŵaliji mu ngalaŵa Che Yesu wāliji ni lugono ni wāgonile. Nipele jatandite kupuga mbungo jekulungwa ni gatandite kwinjila meesi mu ngalaŵa ni wāliji mu chakogoya. 24 Wākulijiganya wāla wājaulile Che Yesu kukwajimusya achitiji, “Ambuje, Ambuje! Tulinkwasika!” Che Yesu wājimwiche ni kujikalipila mbungo jekulungwa ni matumbela ga meesi, yose yamyalele ni kwaliji kutulele. 25 Ni sooni wāsalile, “Chikulupi chenu chili kwapi?” Nambo wanyawo wāsimosile ni kamulwa ni lipamba ni kusalilana jwine ni jwine, “Mundu ju ali wjwanti uli? Pakuŵa akujilamula namuno mbungo jekulungwa ni matumbela ga meesi ni yose ikwapilikana.” 26 Che Yesu pamo ni wākulijiganya wāo wājendelechele ni ulendo ni wāiche ku mbwani ja chilambo cha Wāgelasi chachili peesi litanda

lyaliwāndikene ni ku Galilaya. 27 Che Yesu paŵatulwiche mu ngalaŵa ni kuliŵata mbwani, mundu jumo jwa musi ula juŵaliji ni masoka wānyichilile. Nambo mundu jo kwa moŵa gamajini nganatakulaga namose nganamataga mu nyumba nambo wātamaga mu mbugu sya kusichila wāndu. 28 Paŵammweni Che Yesu wālisile, wāligwisisye paasi paujo pao ni kunyanyisya, “Mmwejo, Che Yesu Mwana jwa Akunnungu Wāku, nkusaka ichichi kwangune? Ngunchondelela ngasimulagasya!” 29 Wāŵechete yeleyo pakuŵa Che Yesu wālikalipile lisoka linkopoche mundu jo. Lyele lisoka lya lyaliji nkunkamula mundu jo kaŵilikaŵili, natamuno wāndu wāmbisile nkati ni kwataŵilisya makono ni makongolo ni unyolo ni magwedegwede, nambo wākutulaga nyolo syo ni magwedegwede ni lisoka lya lyanjausyaga mwipululu. 30 Che Yesu wāmmusisye, “Liina lyenu wāani?” Wājanjile, “Liina lyangu lili ‘Mpingo.’” Wājanjile yeleyo pakuŵa wāliji ni masoka gamajini. 31 Gele masoka gaachondelele kuti ngasiŵajausya mu lisimbo lyangali mbesi. (Abyssos g12) 32 Pele paliji ni mpingo wekulungwa wa maguluŵe galiji ganinkulya mungulugulu chitumbi. Masoka gala gaachondelele Che Yesu gajaule gagajinjile maguluŵe. Nombwe Che Yesu wāgalesile gajaule. 33 Masoka gankopweche mundu jo ni gajinjile mu maguluŵe ni mpingo wose wa maguluŵe waselechele mu litanda lyalili chiŵandi ni chitumbi ni kutiŵila mu meesi. 34 Wākuchinga wāla paŵaiwani yose yaitendekwe yo wāutwiche, wājawile kukwasalila wāndu ngani syo mu migunda ni misi. 35 Wāndu wāiche kukulola iyakopochele. Ni wājaulile Che Yesu, wānsimene mundu jugantoyosile masoka jo ali atemi chiŵandi ni makongolo ga Che Yesu, ali awasile nguo ni ali ni lunda lwambone, nombewo wājogwepenje. 36 Wāndu uŵalolite jele ngani jininkukopochela wāsalile wanyawo iŵatite pakulamwa mundu jwakamwilwe ni masoka jo. 37 Ni wāndu wose wā chilambo cha ku Gelasi chila wākamwilwe ni lipamba lyekulungwa. Nipele wāachondelele Che Yesu atyoche, nombwe Che Yesu wākwesile sooni mu ngalaŵa ni kwaula. 38 Mundu jugankopweche masoka jula wāachondelele Che Yesu kuti alongane nawo. Nambo Che Yesu wānanjile, ni wānsalile, 39 “Mmuje kumusi nkasale yose yatesile Akunnungu kukwenu.” Nipele, mundu jula wājawile ni kwenesya mu musi wose indu yose iŵapanganyichiswe ni Che Yesu. 40 Che Yesu paŵajombweche litanda ni kwaula kwine, mpingo wa wāndu wāpochele, pakuŵa wose wāliji nkwalindiila. 41 Pelepo wāiche mundu jumo liina lyakwe che Yailo, juŵaliji chilongola jwa nyumba ja kupopelela, wātindiŵele pa makongolo ga Che Yesu ni wāachondelele kuti ajaule kumangwao, 42 pakuŵa mwali

jwao jwajika pe jwa yaka mpela kumi na mbili w'aliji nkulwala chiwandika kuwa. Che Yesu pa'w'aliji nkwaula, w'andu w'aliji nkwa'w'ijikanya kosekose. 43 Nipele pali ni jwankongwe jumo mumpingo wa w'andu mula, ju'walwalaga magono kwa yaka kumi na mbili, ju'wamasile chipanje chakwe chose kwa w'amitela ni ngapagwa ju'wankombwele kunnamya. 44 Jwankongwe jo w'annyichilile Che Yesu kunyuma ni w'akwaiye lujenje lwa mwinjilo wao. Papopo w'alamilile magono. 45 Che Yesu w'ausisye achitiji, "Ana w'aani w'angwaiye?" Wose w'atite ngapagwa mundu jwankwaiye. Nombe che Petulo w'atite, "Ambuje, mpingo wa w'andu unsyungwile ni kummijikanya!" 46 Nambo Che Yesu w'atite, "Apali mundu jwangwaiye, nguimanyilila paku'wa machili gangopweche." 47 Jwankongwe jula pa'waiweni kuti ngakukombola kulisisa, w'alikopwesye achitetemelaga kwa lipamba ni w'atindiwele paujo pa Che Yesu. Pelepo ni w'asasile mmbujo mwa wose ligongo lya kwakwaya Che Yesu ni i'w'atite pakulamwa kwanakamo. 48 Che Yesu w'ansalile jwankongwe jula kuti, "Mwanangu, chikulupi chenu chinnamisye. Njaule kwa chitendewe." 49 Che Yesu akana'we kumalisya ku'wecheta jwaiche mundu jumo kutyochele ku nyumba ja chilongola jula kukwasalila che Yailo kuti, "Mwanagwenu awile, nkapunda kunsausya jwakwiganya." 50 Nambo Che Yesu pa'w'apilikene yeleyo w'asalile che Yailo, "Kasinjogopa, ngambe kukulupilila, nombewo chalame." 51 Pa'waiche pa nyumba po nganansalila mundu jwine kuti ajinjile pamo nawo, ika'we che Petulo ni che Yohana ni che Yakobo ni achikulugwe ni atatigwe mwali jo. 52 W'andu wose w'aliji nkulila ni kwalilila malilo. Nambo Che Yesu w'asalile w'anyawo, "Mmyalale, paku'wa nganawa nambo agambile gona pe!" 53 Ni w'anyawo w'ansechile paku'wa w'aimanyililaga kuti awile. 54 Nambo Che Yesu w'ankamwile nkono mwali jula ni kummilanga "Mwanangu njimuche!" 55 Umi wao waujilile ni papopo w'ajimi. Ni Che Yesu w'asalile kuti w'ape chakulya. 56 Acha'welesi w'ao w'asimosile nnope nambo Che Yesu w'aakanyisye kuti akansalila mundu jwalijose yaitendekweyo.

9 Che Yesu w'aawilasile pamo w'akulijiganya w'ao kumi na mbili, w'apele machili ni ulamusi wa kugakoposya masoka gose ni kulamya ilwele. 2 W'atumile ajaulangane kukwalalichila w'andu Umwenye wa Akunnungu ni kwalamya w'akulwala. 3 Wasalile, "Nkajigala chindu chachili chose mulendo atamuno ntindiso atamuno nsaku atamuno chakulya atamuno mbiya atamuno iwalo iwili. 4 Nyumba jajili jose jichinkajinjile ni kumpochela nlonjele pelepo, mpaka pachintyoche musi wo. 5 W'andu akanaga kumpochela, ntyochanje mu musi mo nombe w'anyamwe pachintyoche

nkung'unde luundu mmakongolo mwenu kulosya kuti achinsyene asagwile kuukana utenga wa Akunnungu." 6 Nipele, w'atandite ulendo, w'apitaga msinda ni msinda w'alalichilaga Ngani Jambone ni kwalamya w'akulwala pali pose. 7 Ni chilongola che Helode w'apilikene indu yose iyatendekwe ni w'akanganiche paku'wa w'ane w'atiji, "Che Yohana W'akubatisya w'ala asyuchile!" 8 Nambo w'ane w'atiji che Elia w'ala atyochele ni w'ane w'atiji kuti jumo jwakwe jwa w'akulondola w'a Akunnungu w'akalalala asyuchile. 9 Nambo che Helode w'atite, "Wele che Yohana wo ngati nakatile ntwe sambano wele ni w'aani ungupilikana ngani syakwesi?" Nipele w'ansosaga kuti w'awone. 10 Achinduna w'ala pa'w'ausile, w'awalanjile Che Yesu yose yaitesile. Che Yesu w'aajigele w'anyawo, w'ajawile pajika mu musi waukuw'ilanjikwa Besesaida. 11 Nambo mpingo wa w'andu ula pa'w'aimanyi ku'w'ajawile, w'akuiye. Nombe Che Yesu w'apochele ni w'awechete nawo ya umwenye wa Akunnungu ni kwalamya w'aw'asachile kulamwa. 12 Lyu'wa palyatandite kuti w'ila, w'akulijiganya kumi na mbili w'ala w'anjaulile Che Yesu kukwasalila kuti, "Mwananje w'andu ajaulangane mu misi ni migunda jaku'wandichila akasose yakulya ni pagona, paku'wa patuli pa pali pajika." 13 Nambo Che Yesu w'asalile, "W'anyamwe mwape w'anyawo chindu chakulya." Nipele w'ajanjile, "Nganitukola yakupunda nambo tukwete mikate nsano ni somba siwili pe. Panepa tujale tukaasumile yakulya mpingo wose wu?" 14 W'andu u'w'aliji pepala, w'aliji achalume mpela elufu tano. Nipele Che Yesu w'asalile w'akulijiganya w'ao kuti, "Mwatamiche paasi mipingo ja w'andu mpela hansinhansini." 15 W'akulijiganya w'ao w'atesile mpela i'w'atite pakusalilwa ni w'atamiche wose. 16 Nipele Che Yesu w'ajigele mikate nsano jila ni somba siwili sila ni w'alolite kwani ni kwatogolela Akunnungu ni kwipa upile ni kuga'w'anya, w'apele w'akulijiganya w'ao kuti w'apeleganye w'andu. 17 W'andu wose w'alile ni kwikuta. W'alokotenye isigasi ya mbakatika ni kugumbasya itundu kumi na mbili. 18 Lyu'wa limo, Che Yesu w'aliji nkupopela jika pe ni w'akulijiganya w'ao w'aliji pachiw'andi. Nipele w'ausisye w'anyawo, "Ana w'andu akuti une ndili w'aani?" 19 W'ajanjile, "W'ane akuti mmwejo ni che Yohana W'akubatisya ni w'ane akuti che Elia ni w'ane akuti jumo jwao w'akulondola w'akalalala w'a Akunnungu asyuchile." 20 Pelepo w'ausisye w'anyawo, "Nombe w'anyamwe nkutinji une ndili w'aani?" Che Petulo w'ajanjile, "Mmwejo ni Kilisito Nkulupusyo chilanga chiw'alanjile Akunnungu." 21 Che Yesu w'alamwile w'anyawo ni kwakanya kuti akasala kwa mundu jwalijose jele ngani jo. 22 W'apundile ku'wecheta kuti Mwana jwa Mundu akusachilwa kulaga nnope ni kukanikwa ni achachekulu ni achakulu w'ambopesi ni w'akwiganya

Malajisyo ga che Musa ni kuulajikwa nambo lyuwa lyaatatu lya chiwa chao chachisyuka. 23 Nipele, waasalile wandu wose kuti, "Mundu jwalijose jwakusaka kuunguya akusachilwa aikane nsyene ni atwiche nsalaba wakwe moŵa gose ni kunguya. 24 Pakuwa jwalijose jwakusaka kuukulupusya umi wakwe chaujase ni jwalijose juchaujase umi wakwe ligongo lyangune, jwelejo chaukulupusye. 25 Ana mundu chapate chichi, awaga ni ipanje yose ya pachilambo kwa kulijasa natamuno kulijonanga nsyene? 26 Pakuwa mundu jwalijose jutachingolela soni une ni majiganyo gangu, Mwana jwa Mundu tachinkolela soni mundu jo pachachiika mu ukulu wakwe ni wa Atati ni wa achikatumetume wa kwini waswela. 27 Ngunsalila isyene kuti, apali wane mwa wanyaŵa ngaawa pangauwona Umwenye wa Akunnungu." 28 Galiji moŵa nane paŵamasile kuwecheta gelego, Che Yesu waajigele che Petulo ni che Yohana ni che Yakobo, wakwesile nawo pa chitumbi kukupopela. 29 Paŵaliji nkupopela, kuloleka kwa ku meeso kwao kwagalawiche ni iwalo yao yaliji yeswela ni kung'alima nnope. 30 Papopo wandu ŵawili waoneche aninkukunguluka nawo, nombe wandu wo ŵaliji che Elia ni che Musa, 31 ŵawakopochele ali ni ukulu, uŵawechetaga nawo Che Yesu yankati ichiyaakopochele ku Yelusalemu ko kuti agumbalichisye yaiembekwe nkati ŵelewo. 32 Che Petulo ni achinjakwe ŵatopelwe ni lugono, nambo paŵajimwiche, ŵauweni ukulu wa Che Yesu ni wandu ŵawili uŵajimi nawo. 33 Wandu ŵawili wo paŵaliji aninkulekangana ni Che Yesu, che Petulo waasalile Che Yesu, "Ambuje, ili yambone uwe kutama apano! Tutaŵe masakasa gatatu, limo lyenu ni limo li che Musa ni line li che Elia." Nganaimanyililaga chaŵawechetaga cho. 34 Che Petulo paŵaliji aninkuwecheta yeleyo, liunde lyaichilile ni wakulijiganya ŵala ŵajogwepe pakuwa liunde lya lyaliji lininkwaichilila. 35 Lyakopochele liloŵe mwiunde mula, lichitiji, "Aju ni Mwanangu junansagwile, mumpilikanichisye." 36 Palyamasile kupilikanika liloŵe lya, Che Yesu waoneche ali jika pe. Wakulijiganya ŵao ŵamyaalele ni nganansalila mundu jwalijose gele moŵa go yankati yele yose iwaiweni yo. 37 Malaŵi jakwe Che Yesu ni wakulijiganya watatu ŵala paŵaliji aninkutuluka mwitumbi, mpingo wekulungwa wa wandu waichilile. 38 Mundu jumo mu mpingo mwa wandu mula wanyanyisye achitiji, "Jwakwiganya, ngunchondelela munkolele chanasa mwanangu ju pakuwa ali mwanangu jwa jika pe! 39 Nnole lisoka lyakwe likusomoka ni chitema pe likuntenda agumile ni kuntaga njilinjili ni kunkopoka chiulo nkang'wa. Likupunda kunnagasya nnope ni ngalikunneka kwakwepapala. 40 Nipele, nachondelele wakulijiganya wenu kuti akalityosye, nambo nganakombolanga." 41 Che

Yesu wajanjile, "Wanyamwe uwelesi wangali chikulupi, ni wakusochela, chindame ni wanyamwe ni kumpiilila mpaka chaka chi?" Nipele, Che Yesu wasalile mundu jo kuti, "Munjise nawo apano mwanagwenu jo." 42 Katema jwele mwanache jo paŵaliji aninkwaichilila Che Yesu, lisoka lila lyangwisisye paasi ni kuntaga njilinjili. Nambo Che Yesu walikalipile lisoka lila ni kunnama mwanache ni kwauchisya atatigwe. 43 Wandu wose wasimosile nnope kugalola machili gamakulungwa ga Akunnungu. Wandu ŵala paŵaliji nkusimonga yankati yose yaitesile, Che Yesu waasalile wakulijiganya ŵao, 44 "Ngasiniŵalila chingusaka kuwecheta ni wanyamwe chi, Mwana jwa Mundu chatagwe mmakono ga wandu." 45 Nambo wanyawo nganaganyilila malumbo ga maloŵe gaŵawechete. Lyele lyaliji lyakusisika kwa wanyawo kuti anamanyichisye, nombe wanyawo wajogwepe kwausya malumbo ga maloŵe go. 46 Gatyochele makani kwa wakulijiganya ŵala gati ŵaani ŵaali wakulungwa kupunda achinjakwe. 47 Nambo Che Yesu wasimanyilile nganisyo sisyaliji mmitima jao nipele wanjigele mwanache jwannandi ni wanjimiche chiwandika nawo, 48 waasalile, "Mundu jwalijose jwakumpochela aju mwanache jwannandi ju kwa liina lyangu, jwelejo akumbochela une ni jwalijose jwakumbochela une, akumpochela jwelejo jwandumile une. Pakuwa jwali jwannandi kupunda wose pasikati jenu, jwelejo ni jwali jwankulungwa." 49 Che Yohana ŵawechete kuti, "Ambuje, tummweni mundu jumo achikoposyaga masoka mu liina lyenu nombe uweji twalinjile kunnekasya ligongo jwelejo nganaŵa jumo jwetu." 50 Nambo Che Yesu waasalile wanyawo kuti, "Nkannekasya, pakuwa jwalijose jwangankanila wanyamwe, jwelejo ali pamo ni wanyamwe." 51 Nipele, pagaŵandichile moŵa ga Che Yesu kujigalikwa kwini wasachile kwaula ku Yelusalemu. 52 Watumile wantenga walongolele, nombewo wajawile ni kwinjila mu musi umo wa Wasamalia kukuŵika chile indu yose kwa ligongo lyao. 53 Nambo wandu ŵa wele musi wo wakanile kumpochela ligongo waimanyilile kuti wasachile kwaula ku Yelusalemu. 54 Katema wakulijiganya wakwe paŵaiweni yeleyo, che Yohana ni che Yakobo watite, "Ambuje, ana nkusaka tuŵilasye mooto kutyochela kwini kuti wajonanje wanyaŵa?" 55 Nambo Che Yesu wagalauchile wanyawo ni kwakalipila. 56 Che Yesu ni wakulijiganya ŵao watyosile ni kwaula kunsinda wine. 57 Paŵaliji mu ulendo, mundu jumpepe wasalile Che Yesu kuti, "Chinankuye kwakulikose kuchinjaule." 58 Che Yesu watite, "Macheto gakwete masomwa ni ijuni ikwete isusi, nambo Mwana jwa Mundu nganakola pagona ni kupumilila." 59 Nipele, wasalile mundu jwine kuti, "Munguye." Nambo jwelejo watite, "Ambuje, muoneche kaje nyaule ngaasiche

atati wangu.” 60 Nambo Che Yesu wansalile jwelejo kuti, “Mwaleche wawe waasiche wawe wao, nambo mmwejo njaula nkalalichile ngani ja Umwenye wa Akunungu.” 61 Ni mundu jwine wansalile Che Yesu kuti, “Ambuje chinankuye, nambo muuneche kaje ngaalanje waali kumusi kwangu wala.” 62 Nambo Che Yesu wajanjile, “Jwalijose jwakamwile lijela ni kotama kulima agalaukaga ni kulola panyuma, jwelejo ngakuwajilwa mu Umwenye wa Akunungu.”

10 Pagamasile gelego, Ambuje waasagwile wakulijiganya sabini na mbili. Ni waatumile wakulijiganya wawili wawili walongolele paujo pao pa misinda jilijose ni kulikose kuwasachile nsyene kwaula. 2 Wasalile wanyawo kuti, “Magungulo gali gamajinji nambo wakugungula ali kanandi. Nipele mwaŵende asyene ngunda kuti watume wakugungula mu ngunda mwao. 3 Sambano njaulangane, mmanyilile kuti nguntuma wanyamwe mpela mwanangondolo pasikati masogo. 4 Ngasinjigala chilolo pane nsaku pane ilatu ine, nkankomasya mundu jwalijose mwitala. 5 Mwajinjilaga mu nyuumba jajili jose, mwakomasye yeleyi kaje, ‘Chitendewe chipagwe mu nyuumba jil!’ 6 Iwaga chapagwe jwakunonyelwa ni chitendewe mwelemo, chitendewe chenu chichitame najo, nambo iwaga ngapagwa jwachitendewe, chitendewe chichimbujile kukwenu sooni. 7 Nlonjele pa nyuumba jo nchilyaga ni kung’wa yakumpanga, pakuwa jwakupanganya masengo akuwajilwa mbote. Ngasinsama nyuumba ji kwaula nyuumba jo. 8 Mwaikaga mmusi wauli wose ni kumpochela, nlyanje yaili yose yakumpa. 9 Mwalamyé wandu wakulwala waali kweleko, mwasalile, ‘Umwenye wa Akunungu uwandichile kukwenu.’ 10 Nambo mwajinjilaga mmusi wauli wose ni akanaga kumpochela, ntyoche, nomwe pankupita mmatala gao nkajileje, 11 ‘Atamuno luundu lwa pamusi wenu lwalunymbatile pa sajo syetu, tukumpatila wanyamwe kulosya kuti mwachinsyene nsagwile kuukana utenga wa Akunungu. Nambo, mmanyilile kuti, umwenye wa Akunungu uwandichile.’ 12 Ngunsalila kuti, pa lyuwa lya malamulo magambo ga wandu wa musu wo chigaŵe gamakulungwa kupunda magambo ga wandu wa ku Sodoma. 13 ‘Ulaje uŵe kukwenu, ku Kolasini! Ulaje uŵe kukwenu, ku Besesaida! Pakuwa, iwaga yakusimosya iyatendekwe kukwenu, ikatendekwe ku Tilo ni ku Sidoni kula, wandu wa kwele kalakala pe akatemi palu ali atakwile magunia ni kulitaga liu muntwe kulosya kuti alesile sambu syao. 14 Nambo pa lyuwa lya malamulo magambo genu chigaŵe gamakulungwa kupunda magambo ga ku Tilo ni ku Sidoni. 15 Ni mmwejo Kapelenaumu, ana nkuganisa kuti chinlikusy mpaka kwini? Ngwamba

chinchituluswa mpaka kwiuto kwa wandu wawile.” (Hadēs 986) 16 Nipele Che Yesu wapundile kwasaila wakulijiganya wao kuti, “Jwakumpilikana wanyamwe, akumbilikana une, jwakumpochela wanyamwe akumbochela une. Ni jwalijose jwakukana kumbochela une, akwakana wandumile une.” 17 Kanyuma wakulijiganya sabini wausile achisengwaga, achitiji, “Ambuje, atamuno masoka gatujitichisye kwa liina lyenu.” 18 Wewele wwasalile wanyawo kuti, “Nambweni Shetani yatiteje pakugwa mpela njasi kutyochela kwini. 19 Elo, nampele ulamusi wa kuliwata majoka ni makoloto ni ulamusi wa pachanya machili gose ga jwammagongo ni ngapagwa chindu chachili chose chakummenga. 20 Nambo nkasechelelele ligongo lyakuti masoka ganjitchisye, nambo nsechelele ligongo lya meena genu galemikwe kwini.” 21 Katema kakoko peko, Che Yesu wasangalele kwa ulamusi wa Mbumu jwa Akunungu, watite, “Nguntogolela Atati, Ambuje wa kwini ni chilambo, pakuwa mwasilile yeleyi wa lunda ni wa umanyilisi ni kwaunukulila wanache. Elo, Atati, pakuwa yeleyi ni yatite pakunonyela.” 22 Nipele watite, “Atati wangu ambele une indu yose. Ngapagwa jwakummanyilila Mwana akaŵe Atati, ni Atati akaŵe Mwana, ni jwalijose jwakunsaka Mwana akumbunukulila.” 23 Nipele Che Yesu wagaluchile wakulijiganya wao ni kuŵecheta nawo kwantemela kuti, “Nkwete upile wanyamwe kwakwiwona inkwiwona yi. 24 Ngunsalila kuti wakulondola wa Akunungu ni mamwenye wasachile kwiwona inkwiwona wanyamwe nambo nganaiwona ni kupilikana inkwipilikana wanyamwe, nambo nganaipikana.” 25 Kanyuma, jwakwiganya Malajisyo jumo wajimi ni kwausya Che Yesu kwa kwalinga achitiji, “Jwakwiganya, ana ndende chichi pakuti ngole umi wa moŵa gose pangali mbesi?” (aiōnios 9166) 26 Che Yesu wambusisye kuti, “Ana ilembechekwe chichi mu Malajisyo che Musa? Ana nkusyoma chichi mwelemo?” 27 Wajanjile, “Mwanonyele Ambuje Akunungu wenu ni ntima wenu wose ni uumi wenu wose ni machili genu gose ni umanyilisi wenu wose ni njenu mpela mwasyene.” 28 Che Yesu wansalile, “Njanjile uchenene! Ntendeje yeleyo, nomwe chinkole umi.” 29 Nambo wewele, wasachile kuliwalanjila kuti akuchimanyilila chakuusya cho, wausisye Che Yesu, “Ana njangu jo ni waani?” 30 Che Yesu wajanjile, “Jwapali mundu jumo jwaŵaumilaga ku Yelusalemu kutuluchila ku Yeliko. Paŵaliji mwitala, wasimene wachiswamba ni wambusile iwalo yakwe ni kumputa ni watyosile ni kunneka achiwandichilaga kuwa. 31 Pangalolela, jwambopesi jumo waliji nkupita mulamula mwitala mula, nambo paŵambweni ni wasepwiche pambali ni kwaula. 32 Iyoyo peyo, Mlawi jumo paŵaiche pelepo wambweni, ni wasepwiche pambali ni kwaula. 33 Nambo

Msamalia jumo juwāliji muulendo wai che pepala paŵaliji mundu jula, nombe paŵambweni wambonele chanasa. 34 Nipele, wanjaulile, wagajosisye maŵanga gao kwa mauta ni divai ni kugatawa maŵanga, paŵamasile kutenda yeleyo wanjigele pa chinyama chakwe, ni wanjawisye kukwalwasya mu nyumba ja achalendo. 35 Malaŵi jakwe watyosisye lupia siwili sya mbiya, wampele jwakujigosa nyumba jila ni wansalile kuti, 'Munlwasye mundu ju ni chachili chose chachichipunde kwa jweleju, chinjilipila une pachimuje.' 36 Che Yesu wausisye, 'Mwa wele watatu wo, waani walisisye kuti ali njakwe mundu ju waputikwe ni wachiswamba?' 37 Jwakwiganya Malajisyo jula wajanjile, 'Jwejula ju wankolele chanasa jula.' Che Yesu wansalile, 'Njaule nkatende iyoyo peyo.' 38 Che Yesu ni wakulijiganya wao paŵaliji muulendo, wai che kunsinda umo ni jwankongwe jumo liina lyao che Masa wampochele kumangwao. 39 Che Masa waliji ni mpwakwe liina lyao che Maliamu, jweleju watemi chiwandi ni Ambuje Che Yesu achipikanilaga majiganyo gao. 40 Nambo che Masa waliji nkuchenjeuka ni masengo gamajini. Nipele wanjaulile Che Yesu kukwasalila achitiji, 'Ambuje, ana ngankulola kuti apwanga anesile une mbanganye masengo jika? Mwasalile aiche kukungamusya.' 41 Nambo Ambuje wajanjile kuti, 'Che Masa, che Masa, nkuchenjeuka ni kulisausya ni yejini. 42 Nambo chipali chindu chimo pe chachikusachikwa. Che Maliamu asagwile liunjili lyambone ni sooni ngapagwa mundu juchachityosye kukwakwe.'

11 Lyuwa limo, Che Yesu waliji nkupopela peuto pamo, paŵamasile, jumo jwa wakulijiganya wao watite, 'Ambuje, ntujiganye kupopela, kwati mpela che Yohana Wakubatisya iwatite pakwajiganya wakulijiganya wao.' 2 Che Yesu waasalile, 'Pankupopela, njileje yelei, 'Atati, Liina lyenu lijinchilwe, Umwenye wenu uiche. 3 Ntupe chakulya chetu cha lyuwa ni lyuwa. 4 Ntulechelesye sambu syetu, pakuwa uweji nombe tukwalechelesye wose wakutulewela. Ni sooni nkatujinjisy nkulinjikwa.' 5 Ni Che Yesu waasalile kuti, 'Tujile jumo jwenu akwete ambusanga ni anjaulilaga pasikati chilo ni kunsalila, 'Ambusanga, mungongosye mikate jitatu none chinambuchisye, 6 pakuwa ambusanga wangu ali mu ulendo, asepuhile kumusi none nganingola chakwapa.' 7 Nganichisye kuti ambusanga wenu akanjanjile ali nkati, 'Nkaasusya une! Pakuwa masile kuugala nnango. Une ni achiwanangu tugonile ni ngangukombola kwimuka ni kumpa!' 8 Isyene ngunsalila kuti, ngaajimuka ni kwapa atamuno ali ambusanga gwao pe, nambo ligongo lya mundu jo ichajile pakupunda kwachondelela, chajimu che ni kwapa chachili chose chakuchisaka. 9 'Nipele none

ngunsalila yakuti, mmende ni wanyamwe chimpegwe, nsose ni wanyamwe chinnyiwone, mpososye ni wanyamwe chachimbugulila nnango. 10 Pakuwa jwalijose jwakuwenda akupegwa ni jwakusosa akupata ni jwakupoposya, nnango ukuugulikwa kwa ligongo lyakwe. 11 Ana, atati chi mwa wanyamwe, mwanache awendaga somba, chachiapa lijoka kuleka kwapa somba? 12 Pane wawendaga lindanda, ana chachapa likoloto? 13 Chisau wanyamwe wangalumbana, nkumanyilila kwapa achiwana wenu indu yambone, isyene Atati wenu wa kwani chiwape Mbumu jwa Akunnungu awala wakwawenda.' 14 Lyuwa limo Che Yesu waliji nkukoposya lisoka lilyantendekeny mundu anawechete. Pilyakopweche lisoka lya, jwanga wecheta jo, wakombwele kuwecheta, ni mpingo wa wandu wasimosile. 15 Nambo wane mwa welewo watite, 'Akugakoposya masoka kwa ulamusi wa Belesebuli, jwankulu jwa masoka.' 16 Ni wane walinjile kwakwawenda walosye chimanyisyo chakuti ulamusi wao utyochele kwani. 17 Nambo Che Yesu, achimanyililaga ng'ansyo syao ni waasalile wanyawo, 'Wandu wa umwenye wauliwose aputanaga achinsyene pe wele umwenye wo chiugwe ni wandu wa nyumba jajili jose waputanaga achinsyene pe wandu wa nyumba jo chajonasiche. 18 Nipele iwaga Shetani akulikani nsyene, umwenye wakwe chiulame? Nguti yeleyi pakuwa wanyamwe nkuumecheta kuti ngugakoposya masoka kwa ulamusi wa Belesebuli. 19 Wakulijiganya wenu nombe akugakoposya masoka mpela inguti kupanganya une, iwele uli menema musalile kuti ngugakoposya masoka kwa ulamusi wa Belesebuli? Nipele wanyawo ni utachinnamula wanyamwe. 20 Nambo iwaga ngugakoposya masoka kwa ulamusi wa Akunnungu, nipele nnyimanyilile kuti Umwenye wa Akunnungu umasile kwika kukwenu. 21 'Mundu jwali ni machili pakulindilila nyumba jakwe ni yakumenyanila yakwe, ipanje yakwe yose chigosekwe. 22 Nambo aikaga jwapundile machili ni kumputa, jwelejo akunsumula yakumenyanila yose iyaikulupililaga yo ni kuigawanya iwamuswile. 23 'Mundu jwalijose jwangana wa pamo ni une, akunganila ni mundu jwalijose jwangakusakulila pamo ni une, jwelejo akupwilinganya. 24 'Lisoka lyankopokaga mundu likusyungula syungula mwipululu mwangali meesi lichisosaga pakupumulila. Palikulepela likuti, 'Chimujile ku nyumba jangu kungopochela kula.' 25 Palikuujila, akujisimana nyumba jila jili jepyajile ni mwekotopasye. 26 Nipele likwaula kukugajigala masoka gane saba gakusakala kupunda welewo, gose gawkwaula kukunjinjila mundu jula. Kumbesi kwakwe mundu jo akuwa jwakusakala kupunda iwali kundanda.' 27 Che Yesu paŵaliji nkuwecheta gelelo, jumo jwa achakongwe jwa mumpingo

mwa wāndu mula, wānyanyisye liloŵe aчитiji, “Jwana upile jwankongwe jwambeleche ni kunjonjesya jo!” 28 Nambo Che Yesu wāwēchete, “Nambo wāna upile wakupunda wākulipilikanichisya liloŵe lya Akunnungu ni kwitichisya.” 29 Nipele, mpingo wa wāndu paŵaliji nkoonjecheke, Che Yesu wātandite kusala, “Uŵelesi wu uli uŵelesi wa kusakala. Ukusaka chimanyisyo, nambo ngauppegwa chimanyisyo chachili chose ikaŵe chimanyisyo chi che Yona chila. 30 Mpela che Yona iŵaliji chimanyisyo cha wāndu wa ku Ninawi ni iyoyo peyo Mwana jwa Mundu chachiŵa chimanyisyo kwa uŵelesi wu. 31 Iyoyo peyo pa lyuŵa lyakulamullila Mwenye jwankongwe jwa ku Sheba chakopochele pamo ni wāndu wa uŵelesi wu, nombewo chachisala kuti uŵelesi wu wanamagambo. Pakuŵa ŵelewo ŵaumile kwakutalichila, ŵaiche kukugapikanila maloŵe gambone ga lunda ga mwenye che Selemani, nambo pelepa apali jwankulu kupunda mwenye che Selemani. 32 Wāndu ŵa ku Ninawi chakopochele pa lyuŵa lya malamulo lyo pamo ni wāndu ŵa uŵelesi wu, nombewo chachisala kuti uŵelesi wu wanamagambo. Pakuŵa wāndu ŵa ku Ninawi walesile sambi ligongo lya kulalichilwa utenga wa Akunnungu ni che Yona, nambo pelepa kwana jwankulu kwapunda che Yona. 33 “Ngapagwa mundu jwakupamba lumuli ni kulusisa pane kuluunichila ni lulo nambo akuluŵika pachanya chindu chakuŵichila lumuli, kuti ŵakwinjila mwelelo akombole kulola lilanguka lyakwe. 34 Lumuli lwa chiilu chenu luli liso lyenu, lyaŵaga lyansima, chiilu chenu chose chichiŵe mu lilanguka, nambo lyaŵaga ngaŵa lyansima, nombe chiilu chenu chichiŵe muchipi. 35 Nililechesye yambone kuti lilanguka lyalili nkati mwenu likaika kugalauka kuŵa chipi. 36 Nipele, iŵaga chiilu chenu chose chaŵaga ni lilanguka, pangali chiiŵalo chachichiŵe pa chipi, chiilu cho chiching’alime yambone mpela lumuli lwalukuti pakunlanguchisya ni lilanguka lyakwe.” 37 Che Yesu paŵamasile kusala yeleyo, Mfalisayo jumo ŵaalaliche kumangwao kuti akalye nawo chakulya, nombewo ŵajinjile ni kutama kulya. 38 Nambo Mfalisayo jo ŵansimosile Che Yesu kwawona alinkutama panganaŵa kaje chikanaŵe chakulya. 39 Pele Ambuje ŵansalile, “Ŵanyamwe Mafalisayo, nkosya ngao ni mbale kwa paasa, nambo nkati mwenu ngumbele chigongomalo ni ungalimate. 40 Ŵakuloŵela ŵanyamwe! Ana, ngaŵa Akunnungu ŵaŵapanganyisye paasa ni ŵaŵapanganyisye nkati mo? 41 Nambo mwapeje wāndu ŵakulaga indu yayili nkati ngao ni mbale ni indu ine yose chiiŵe yambone kukwenu. 42 “Nambo ulaje uŵe kukwenu ŵanyamwe Mafalisayo, pakuŵa nkwausya liunjili lya kumi namose pachanya masamba ga kununjila ga mimela gakunonyesya chakulya ni mchicha

ni masamba gane gane ni kuleka kwapanganyichisya wāndu yaikuŵajilwa ni kwanonyela Akunnungu. Mwaŵajilwe kukamulisa yaandanda yo pangaliŵaila yaaŵili yo. 43 “Nambo ulaje uŵe kukwenu, ŵanyamwe Mafalisayo, pakuŵa ikunnonyela kutama mmbujo mu itengu ya achakulungwa mu mmajumba ga kupopelela ni kunkomasya kwa kuchimbichisya paŵachingangene wāndu. 44 Ulaje uŵe kukwenu, pakuŵa nkulandana ni malembe gangali chiloso, wāndu akupita pachanya pakwe, pangaimanyilila.” 45 Jumo jwa ŵamalamulo ŵajanjile, “Jwakwiganya, pankusala yelei ngati nkutujalusya nowe ŵakwe.” 46 Che Yesu ŵajanjile, “Ulaje uŵe kukwenu ŵanyamwe ŵakwiganya Malajisyo, pakuŵa nkwatwika wāndu misigo jakutopela jangatwichilika ni mwachinsyene ngankujongola namose chala kwakamusya. 47 Ulaje uŵe kukwenu, pakuŵa nkugumba malembe ga ŵakulondola ŵa Akunnungu, ŵaŵaulajikwe ni achambuje ŵenu. 48 Iyoyo peyo ŵanyamwe nkuŵalanga ni kwitichisya masengo ga achambuje ŵenu pakuŵa ŵelewo ŵauleje ŵakulondola ŵa Akunnungu ni ŵanyamwe nkugumba malembe gao. 49 Ni kwaligongo lyo, lunda lwa Akunnungu lwatite, ‘Chinampe ŵakulondola ŵa Akunnungu ni achinduna, nambo ŵane mwa ŵanyawo chachaulaga ni ŵane ŵao chachalagasya.’ 50 Nipele uŵelesi uu chiuchilagasya kwaligongo lya chiwa cha ŵakulondola ŵa Akunnungu ŵana wose ŵaŵaulegwe chitandile kupagwa chilambo, 51 chitandile kuulagwa ku che Habili kwichila che Sakalia, juŵaulegwe pasikati ja chilisa ni Nyumba ja Akunnungu. Elo, ngunsalila kuti, au uŵelesi uu chiuchilagasya kwa yele isambo yo. 52 “Ulaje uŵe kukwenu ŵanyamwe ŵakwiganya Malajisyo pakuŵa njigele chiugulilo cha nnango wa umanyilisi ni mwachinsyene nganinjijila ni ŵaŵajinjilaga mwelelo mwalekasisye kuti akajinjila.” 53 Che Yesu ŵatoyosile mwelelo, chitandile pelepo ŵakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo wātandite kwachima kwannope ni kwausya mausyo gamajinji. 54 Ŵasakaga wātanjisye kwa maloŵe gao.

12 Katema kakoko ŵasongangene wāndu ŵajinji mpaka kuliŵatana, Che Yesu wātandite kwasalila kaje ŵakulijiganya ŵao kuti, “Nlisepusye ni chilungo cha Mafalisayo, chachili cha ulamba. 2 Ngachipagwa chachiunichikwe chingachiunukwa ni chachisisikwe chingachimanyika. 3 Lyele ligongo lyo chachili chose chimwaŵechete pa chipi, wāndu chapikane pa lilanguka ni chimwasongonaga pa chisyepela, muchumba cheugalikwe, chichijenele muchilambo chose. 4 “Ngunsalila ŵanyamwe achambusanga wāngu kuti ngasimwajogopa ŵelewo ŵakuchiulaga chiilu nambo ngapagwa chakupunda

chakuchikombola kuchipanganya. 5 Nambo chinannosye wākusachilwa kwajogopa, mwajogope Akunnungu pakuwa amalaga kuulaga akwete ulamusi wakumponya ku jehanamu. Eloo, mwajogope wēlewo. (Geenna g1067) 6 “Ana ngati ikumanyika kuti ijojolo nsano ikusumichikwa kwa ndalama jajinandi nnope? Nambo ngapagwa chijuni chakuliwalichikwa ni Akunnungu namuno chimo. 7 Atamuno umbo sya mitwe jenu Akunnungu akusimanyilila sili silingwa. Ngasinjogopa, wanyamwe ndi wakutopela kwannope kupunda ijojolo yejinji! 8 “Ngunsalila isyene, jwalijose jwakunyitichisya une pa wāndu kuti jwele ali jwangune, iyoyo peyo Mwana jwa Mundu chachinjitichisya jwelejo mmbujo mwa achikatemetume wā kwinani wā Akunnungu. 9 Nambo, jwalijose jwakungana une pa wāndu, nombejo chakanikwe mmbujo mwa achikatemetume wā kwinani wā Akunnungu. 10 “Mundu jwalijose jwakwaŵechetela yangalumbana Mwana jwa Mundu chalecheleswe, nambo juchannyelusye Mbumu jwa Akunnungu, ngalecheleswa ng’oo. 11 “Pachachinjigala kwa machili mmajumba ga kupopelela pane mmbujo mwa mamwenye ni wākulamula kuti nlamulikwe, nkapwelela kuti chinjanje chichi pane ichimmechete. 12 Pakuwa Mbumu jwa Akunnungu chanjiganye chakuŵecheta katema kakoko.” 13 Mundu jumo mumpingo wa wāndu mula, wānsalile Che Yesu kuti, “Jwakwiganya, mwasalile akulu wāngu tusapulane ipanje yatulechele atati wetu.” 14 Che Yesu wājanjile, “Ambusanga, ana wāani wāmisile une kuwa jwakulamula pasikati jenu pane jwakungaŵanyichisya ipanje yenu?” 15 Nipele wāasalile wose kuti, “Nlisepusye ni tama ja indu yejinji pakuwa umi wa mundu nganiupagwa mu winji wa indu yakwete.” 16 Nipele wātanjile chitagu chantī, “Kwaliji ni jwachipanje jumo juwāliji ni ngunda uwasogwele nnope. 17 Jwachipanje jo waganisise muntima mwakwe achitiji, ‘Chindende uli pakuwa une nganingola pakugosela magowolo gangu?’ 18 Wātite ‘Chindende yelei, chingagumule ngokwe syangu ni kutaŵa jajikulungwa nnope. Mwelemo chingawiche magowolo gangu gose ga ngano ni ipanje yangu.’ 19 Pelepo chinalisalile nansyene, ‘Sambano nkweite ipanje yejinji imwaligosele kwa yaka yejinji, mpumule, ndye ni kung’wa ni kusengwa!’ 20 Nambo Akunnungu wāasalile, ‘Mmwejo Jwakulowela, achi chilo chino umi wenu chiujigalikwe ni yose indigosele ana chiiwe ya wāani?’ 21 Che Yesu wāmalichisye kuŵecheta, “Yelee ni yaali kwa mundu jwakuligosele ipanje yejinji, nambo paujo pa Akunnungu ngakuwālanjikwa kuti akwete chindu.” 22 Nipele Che Yesu wāasalile wākulijiganya wāo, “Kwaligongo lyo ngunsalila, ngasinlilagasya kwa ligongo lya umi wenu kuti chindye chichi atamuno kwa ligongo lya iilu yenu kuti chimmwale chichi. 23 Pakuwa umi upundile

kwa yakulya ni chiilu chipundile kwa iwalo. 24 Ngalole makungulu, ngagakupanda namose kugungula, nganigakola ngokwe namose magulu nambo Akunnungu akugalisya. Ni wanyamwe ndi wakutopela kugapunda makungulu! 25 Nipele, wāani mwa wanyamwe kwakulichenjeusya nnope akukombola kulijonjehesya namose lyuwa limo mmoŵa ga umi wakwe? 26 Nipele, iwāga ngankukombola kuchitenda chachinandi mpela chelecho, ligongo chi nkuchenjeuchila ine yo? 27 Nnole uluwa umele wakwe. Ngaukupanganya masengo, atamuno ngaukuliluchila iwalo. Nambo ngunsalila kuti namose mwenye che Selemani ni ukulu wao wose nganawale yambone mpela limo lya uluwa wo. 28 Nipele iwāga Akunnungu akulitakusya yeleyo lisamba lya mwitinji lyalikumela lelo ni malaŵi likupatuka ni kwasikwa pa mooto, ana ngati chantakusye kwakupunda wanyamwe wāndi ni chikulupi chamwana? 29 “Nipele, ngasinlajila ichinlye atamuno iching’we namose ngasimma ni lipamba. 30 Pakuwa yose yo ikuchenjeuchilwa ni wāndu wāngakulupilila wā ilambo ine ya pachilambo pano. Nambo mwanya Atati wenu akumanyilila kuti nkulilajila yelee indu. 31 Nipele nsoseje kaje Umwenye wa Akunnungu ni indu ine chijionjehesya kukwenu. 32 “Ngasinjogopa, wanyamwe mpingo wenondi! Pakuwa Atati wenu yanonyele kumpa Umwenye wao. 33 Nsumisye inkwete nkaape wāndu wākulaga mbiya syo. Nlipanganyichisye ilolo yangawisala ni kuligosele mbiko jangapunguka ni jangamala kwinani. Kwangawāndichila wā wiyi atamuno konasika ni idudu. 34 Pakuwa pajili mbiko jenu, pele ntima wenu ni pachiuwe. 35 “Nliwiche chile kwakutumichila ni kuleka imulichilo yenu ininkukolela. 36 Mbe mpela achikapolo wākwāndilila ambuje wāo kutyochela kuulombela kuti pakupoposya wāugulile nnango kwachitema. 37 Wāna upile wele achikapolo wāchachasimana ali meeso pachauje Ambuje wāo! Isyene ngunsalila kuti ambuje wo chaaŵe chile kwatumichila, chiwātamiche pakulila ni kwatumichila. 38 Iwāga chauje pasikati chilo pane atamuno kuninkucha ni kwasimana ali meeso, wāna upile achikapolo wo. 39 Nambo mmānyilileje kuti iwāga nsyene nyuumba akamanyilile katema chi chaiche jwa wiyi, akaliji meeso, ngakajileche nyuumba jakwe jininkugumulikwa. 40 Wanyamwe nombre nliwiche chile, pakuwa Mwana jwa Mundu akwika katema kangankulolela.” 41 Che Petulo wāusisye Che Yesu kuti, “Ambuje, ana chitagu chi chikutugamba uweji pe pane wāndu wose?” 42 Ambuje wājanjile, “Ana kapolo jwakwimilila chi jwali jwakukulupilichika ni jwalunda, jwāwīchikwe ni ambujegwe kwajimilila achikapolo wāo kuti wāgaŵanyichisye yakulya pa katema kakuksachilwa? 43 Jwana upile kapolo juchasimanikwe ni ambujegwe ali nkupanganya yelee katema pachauje.

44 Isyene ngunsalila kuti ambujegwe chambiche kapolojo kwimilila ipanje yakwe yose. 45 Nambo, jwaktumichila ajilaga muntima mwakwe kuti, ambuje wangu akukaŵa kuuja ni kutanda kwaputa achikapolo achinjakwe achalume pane achakongwe ni kulya ni kung'wa ni kukolelwa, 46 ambujegwe kapolo jula chauje pa lyuŵa lyangalilolela ni katema kangakukamanyilila chiŵakatanye ipande ipande ni kwaŵika liunjili limo ni wángakukulupilila. 47 "Ni kapolo jwakumanyilila chakuchisaka ambujegwe, nambo ngakuliŵika chile kwa kupanganya yakusachilwa kupanganya ni ambujegwe, chaputikwe kwa nnope. 48 Nambo jwangukimanyilila indu yakuisaka ambujegwe nombe akupanganya indu yaikuŵajilwa kulagaswa chaputikwe kwakanandi. Pakuŵa jwalijose juchapegwe yejinji chasachilwe kutyosya yejinji ni jwalijose jwapegwile kamulila yejinji chasachilwe kuusya yejinji nnope. 49 "Nyiche kukukolesya mooto pachilambo, none ngasachile nnope kuulola uli ukolele! 50 Nambo ngwete ubatiso wa masausyo gangusachilwa nagakole, nguŵijikanywa nnope mpaka masausyo ga ubatiso wo pachigamale. 51 Ana nkuganisya kuti nyiche nacho chitendewele pachilambo pano? Ngunsalila, ngwamba, nambo nyiche kukuntindanya. 52 Kutandila sambano, wáandu nsano ŵa uŵelesi umo chatindigane, wáandu wátatu chaputane ni wáandu wáŵili ni wáandu wáŵili chaputane ni wáandu wátatu. 53 Atati chatindane ni mwanagwao nombe mwanache chatindane ni atatigwe, achikulu chatindane ni mwanagwe mwali nombe mwali chatindane ni achikulugwe, jwankongwe chatindane ni akwegwao nombe ŵelewo chatindane ni nkwegwao." 54 Che Yesu wájaisalile sooni mipingo ja wáandu kuti, "Pankugawona maunde ganinkutyochela kulikutiŵilila lyuŵa, papopo ni nkuti lelo chijinye ula ni jikunya. 55 Pajikupuga mbungo kutyochela kulujenda nkuti, 'Lyuŵa chililwale lelo' ni iyoyo peyo ikutyochela. 56 Wányamwe ŵa ulamba, nkukombola kulondola iichiŵe lelo kwakulola chilambo ni kwini kwachichi nipele nkulepela kugamanyilila malumbo gakatemaka? 57 "Soonni kwachichi ngankulilamulila mwachimisyene chachili Chambone chakuchipanganya? 58 Pakuŵa ikaliji yambone ntende yaili yose kwilana nawo jwammagongo nli mwitala. Iwaga ngaŵa yeleyo chanjausye kwa jwakulamula nombejo chanjausye kwa jwangondo nombejo champonye mu nyuumba jakutaŵilwa. 59 Ngunsalila isyene kuti ngantyoka mwelemo mpaka pachimmalisye kulipa mbiya ja mbesi."

13 Katema kakoko ŵaiche wáandu wámpepe ni wáasalile Che Yesu ngani sya wáandu ŵa ku Galilaya ŵaŵaulegwe ni che Pilato paŵaliji nkusikita inyama yao ya mbopesi ni miasi

jao jawanganyiche ni mbopesi jao. 2 Che Yesu wájanjile kuti, "Pakuŵa Wágailaya wála ŵaulajikwe kwanti yele, nkuganisya wálijji ŵakuleŵa kwapunda Wágailaya wáne wose? 3 Isyene ngunsalila kuti ngaŵa yele, nambo iwága nganneka sambi syenu wányamwe nombe chinjonasiche. 4 Iyoyo peyo ana nkuganichisya kuti wáandu kumi na nane wála, wáwagwililwe ni nyuumba jeleu ku Siloamu kula ni kuwa wálijji ŵakuleŵa kupunda wáne wose wákutama ku Yelusalemu? 5 Ngunsalila kuti ngaŵa, nambo wányamwe nombe iwága nganneka sambi syenu, wányamwe nombe chinjonasiche." 6 Nipele, Che Yesu wátanjile chitagu chi, "Paliji ni mundu jumpepe juŵaliji ni chitela chachikuŵilanjikwa cha ntini chichapandikwe mu ngunda wa Misabibu. Mundu jo wájawile kukusosa isogosi yakwe nambo nganachisimana chindu. 7 Nipele, mundu jo wáansalile jwakuugosa ngunda wo kuti, 'Mpilikane! Une iicheje yaka itatu yi kukusosa isogosi ya chitela cha ntini chi, nambo nachisimene changasogola. Nchigwisye! Pakuŵa chikumala chajila pangali chindu?' 8 Nambo ŵelewo wájanjile kuti, 'Ambuje, tuchileche kaje namyaka chingachisyunguchisye lisimbo ni kutaga chajila. 9 Iwaga chichisogole isogosi chaka chachikwika chi, yambone, nambo iwága ngachisogola chinchigwisye.'" 10 Pa Lyuŵa Iya Kupumulila limo, Che Yesu wálijji nkwiganya mu nyuumba ja kupopelela. 11 Ni sooni paliji ni jwankongwe jwakulwala papopo pepo juŵakamwilwe ni lisoka kwa yaka likumi ni nsano ni itatu. Ngongo wakwe wapindiche ni nganakombolaga kulijongola uchenene ng'oo. 12 Che Yesu paŵambweni jwankongwe jo wámabilasile ni wáansalile, "Jwankongwe, nlecheleswe, ulwele wenu ulamile!" 13 Wáansajichile makono gao ni papopo wájongweche ni kutanda kwakusya Akunnungu. 14 Nambo jwankulungwa jwa nyuumba jakupopelela wátumbile ligongo Che Yesu wánnamisyé jwankongwe jo pa Lyuŵa Iya Kupumulila, nipele wáusalile mpingo wa wáandu ula kuti, "Gapali moŵa nsano ni limo gakwaŵajila wáandu kupanganya masengo. Kwa gele moŵa njise kukulamwa ilwele yenu nambo ngaŵa Lyuŵa Iya Kupumulila!" 15 Pelepo Ambuje wájanjile, "Wáulamba wányamwe! Ana wáani pasikati jenu jwangakujugulila ng'ombe jakwe pane mbunda jakwe mulichinga ni kujilongosya kukung'wa meesi atamuno lili Lyuŵa Iya Kupumulila? 16 Sambano, jwankongwe ju, uŵelesi u che Iblahimu, juŵataŵikwe ni Shetani kwa yaka likumi ni nsano ni itatu. Ana ngaikusachilwa kunnamya jwankongwe ju namuno lili Lyuŵa Iya Kupumulila?" 17 Paŵamasile kuŵecheta gelego, wámakani wáo wose yatesile soni nambo wáandu wáne wose wásengwile kwaligongo Iya indu yose yakusimosya iwáipangenyé. 18 Nipele Che Yesu wáusisye kuti, "Ana Umwenye wa Akunnungu ukulandana ni chichi?"

Chinaulandanye ni chichi? 19 Ukulandana ni mbeju jamwana ja chitela chachikuwilanjikwa haladali jiŵajigele mundu jumo ni kujipanda mungunda mwakwe. Jamesile ni chaliji chitela chachikulungwa ni ijuni yatawile isusi mu nyambi syakwe.” 20 Che Yesu ŵausisye sooni, “Ana Umwenye wa Akunnungu chinaulandanye ni chichi? 21 Ukulandana ni chilungo chiŵachijigele jwankongwe jumo ni kuwanganya pamo ni utandi wejini, nipele utandi wose waumwiche.” 22 Che Yesu ŵajendelechele ni ulendo wao wa ku Yelusalemu akuno achajiganyaga ŵandu mmisi ni mmisinda. 23 Mundu jumo ŵambusisye Che Yesu kuti, “Ana Ambuje, nganatupa ŵandu ŵachakulupuswe?” Che Yesu ŵajanjile kuti, 24 “Nlimbile kwinjila kwa kupitila nnango wakunyilila pakuŵa ngunsalila kuti, ŵajinji chalinje kwinjila mwelemono, nambo chalepele. 25 Chikaiche katema ka nsyene nyuumba pachajimuche ni kuugala nnango. Ŵanyamwe chinjime pasa ni kutanda kupoposya nchitiji, ‘Ambuje, ntuugulile nnango.’ Nambo ŵelewo chachijanga kuti, ‘Ngangummanyilila namose ngangukumanyilila kuntyochele.’ 26 Pelepo chintande kwasalila, ‘Uwe ni ŵeŵala utwalile ni kung’wa pampepe nomwe, nomwe mwajiganyisye mmisi jetu.’ 27 Nambo ŵelewo chaachiti, ‘Ngangummanyilila namose kuntyochele, ntyoche mmbujo mwangu ŵanyamwe wose ŵankupanganya yaigongomalo.’ 28 Nipele kweleko chikupagwe ni kulila ni kuchilimya meeno, pachinchawona che Iblahimu ni che Isaka ni che Yakobo ni ŵakulondola ŵa Akunnungu wose ali mu Umwenye wa Akunnungu nambo mwachinsyene nkanikwe kwinjila. 29 Ŵandu chaiche kutyochela mumbali mose mwa chilambo ni kutama kulya mu Umwenye wa Akunnungu. 30 Elo, kwana ŵane ŵaali ŵambesi chaaŵe ŵandanda ni ŵane ŵaali ŵandanda chaaŵe ŵambesi.” 31 Katema kakoko Mafalisayo ŵampepe ŵajaulile Che Yesu ni ŵaasalile kuti, “Ntyoche pelepa njaule kwine, pakuŵa mwenye che Helode akusaka kumbulaga.” 32 Che Yesu ŵajanjile, “Njaule nkalisalile lyele licheto kuti, ‘Nnole, lelo ni malaŵi ngugakoposya masoka ni kwalama ŵakulwala ni ntondo chimalichisye masengo gangu.’ 33 Nambo ikuumajila kwaula ulendo wangu lelo ni malaŵi ni ntondo, pakuŵa ngaikomboleka kuti jwakulondola jwa Akunnungu aulajikwe kwine ikaŵe ku Yelusalemu. 34 “Ugwe Yelusalemu! Yelusalemu! Nkwaulaga ŵakulondola ŵa Akunnungu ni kwaputa maganga ŵaŵatumikwe kukwenu ŵala. Ana kalingwa nasachile kwakumbikanya ŵanache ŵenu pamo, mpela nguku ijikuti pakwautamila ŵanache ŵakwe nambo mwanya nganinsaka. 35 Nnole! Mwanya chachinnechela musi wenu. Nipele ngunsalila kuti ngamumona une mpaka

kele katema pachinchiti, ‘Akole upile ŵelewo ŵakwika mu liina Iya Ambuje.’”

14 Lyuŵa Iya Kupumulila limo, Che Yesu ŵajawile kukulya chakulya mu nyuumba ja jumo jwa achakulu ŵa Mafalisayo ni ŵandu ŵaŵaliji pelepo ŵaliji nkwalolechesya. 2 Ni mmbujo mwa Che Yesu pali ni mundu jumo juŵaliji ni chilwele cha kuimbangana chiilu. 3 Nipele Che Yesu ŵausisye ŵakwiganya Malajisyo ga che Musa ni Mafalisayo kuti, “Ana Malajisyo gakutusaka kunnamya mundu pa Lyuŵa Iya Kupumulila pane ngwamba?” 4 Nambo ŵanyawo ŵamyalele. Che Yesu ŵankamwile jwakulwala jo ni kunnamya ni ŵannesile ajaule. 5 Nipele ŵaasalile ŵanyawo, “Ana jwapi jwa ŵanyamwe iŵaga mwanagwe pane ng’ombe jakwe jagwililaga mu chisima ngakujityosya papopo atamuno liŵege Lyuŵa Iya Kupumulila?” 6 Nambo ŵanyawo ŵalepele kwanga. 7 Che Yesu ŵaweni uŵaŵilanjikwe ŵala yatiteje pakulisagulila pakutama pakuchimbichikwa, nipele ŵajigenye kwa chitagu chi, 8 “Iŵaga chammilanje mundu kuchindimba cha ulombela, nkatama mmbujo pakuchimbichikwa, panepa apali jwaŵilanjikwe jwine jwakuchimbichikwa kumpunda mmwe. 9 Jwambilasile mmwe ni njenu jo chaiche ni kunsalila, ‘Mwalechele aŵa pele peuto pao.’ Pelepo chinkole soni pa ŵandu ni kutanda kusejela ni kutama mu itengu yangachimbichikwa. 10 Nambo ŵannaikaga ku chindimba, njaule nkatame peuto pangachimbichikwa kuti pachaiche jwambilasile jo ansalile, ‘Ambusanga, nsejelele pambone nnope pa.’ Pelepo chinchimbichikwe mmbujo mwa wose ŵatemi pampepe nomwe. 11 Pakuŵa jwalijose jwakulikusya, chatuluswe ni jwakulitulusya, chakuswe.” 12 Nipele ŵansalile juŵanŵilasile jo, “Iŵaga chimwakolochesye ŵandu chakulya cha muusi pane ligulo, ngasimwaŵilanga achambusanga ŵenu atamuno achapwenu atamuno achalongo ajenu atamuno ŵapachiŵandi penu atamuno ŵakusichila ajenu ngakaŵa nombewo chachimbilanga ni kumbuchisya mpela chimwaakolochesye chila. 13 Nambo pankukulumisya chakulya cha chindimba, mwaŵilanje ŵandu ŵakulaga ni ŵakulemala ni ŵangajenda ni ŵangalola, 14 nomwe chinkole upile, pakuŵa ŵanyawo ngaakola chakumbuchisya mmwejo. Akunnungu champe ntulilo wenu katema pachachasyusya ŵakupanganya yaali yambone paujo pa Akunnungu.” 15 Jumo jwao jwa ŵaŵatemi pamo ni Che Yesu ŵatite, “Jwana upile jwele mundu juhaakalye mu Umwenye wa Akunnungu.” 16 Nipele Che Yesu ŵajanjile, “Jwapali mundu juŵakulumisye chakulya cha chindimba chachikulungwa ni ŵaŵaŵilasile ŵandu ŵajinji. 17 Pajaiche ndaŵi ja chakulya ŵannajisye kapolo jwao kukwaŵilanga ŵandu ŵaŵaŵilanjikwe wo,

'Njisingane, pakuwa indu yose ili chile.' 18 Nambo wose watandite kuwalanga ligongo lya kulepela kwika. Jwandanda wansalile kapolo jo, 'Sumile ngunda, ngusachilwa nyaule kukuulola, ngunchondelela mulechelesye.' 19 Jwine ni watite, 'Sumile ng'ombe likumi sya kulima, sambano ndili mwitala ngwaula kukusilinjila, ngunchondelela mulechelesye.' 20 Ni jwine watite, 'Nombe mowa gagaga, nipele ngangukumbola kwika.' 21 "Jwele kapolojo wasule ni kwasalila ambujegwe yeleyo. Pelepo nsyene nyumba jo watumbile, ni kunsalila kapolo jawo kuti, 'Njaule chitema mmatala gamakulungwa ni matala gamanandi ga musi, nkaichenawo amuno wakulaga ni wangajenda ni wanggalola ni walemele.' 22 Kanyuma kakwe kapolo jo watite, 'Ambuje, chimwalajichisye chila chemale kutendekwe mpela imwatite kuunajichisya nambo lisigalile liuto.' 23 Nipele ambuje wala wansalile kapolo kuti, 'Njaule mmatala gamakulungwa ni mmatala gamanandi ga musi ni kwakanganyichisya wandu kwinjila kuti, nyumba jangu jigumbale. 24 Pakuwa, ngunsalila kuti ngapagwa jwalijose mwa wandu wawalichikwe kundanda wala juchapasye chakulya changu cha chindimba.'" 25 Pelepo, mipingo jejini ja wandu waliji nkulongana nawo Che Yesu. Nipele Che Yesu wagalauhilile wandu ni kwasalila, 26 "Yawaga kwana mundu jwakwika kukwangu akusachilwa kaje kunonyela une kupunda yakuti kwanonyela atagwe ni achikulugwe ni wankwawo ni achiwangwe ni achapwakwe ni achalumbugwe, eloo ni yakuti kulinonyela nsyene, naga ngakutenda yele ngakukumbola kuwa jwakulijiganya jwangu. 27 Ni jwalijose jwangakulijigalila nsalaba wakwe nsyene ni kunguya ngakukumbola kuwa jwakulijiganya jwangu. 28 "Pakuwa, ana waani mwa wanyamwe asakaga kuta wa nyumba jeleu, jwangatama kaje ni kuwalanga ndalama jakwe pakuti alole iwaga akwete ipanje yakombola kumalichisya? 29 Pakuwa amalaga kuta wa nsingi ni kulepela kumalichisya kuta wa nyumba jeleu jo, wandu wose wakwilola chatande kunseka 30 achitiji, 'Aju mundu ju watandite kuta wa nambo alepele kumalichisya.' 31 "Pane, mwenye chi jwakwaula kukumenyana ni mwenye jwine, jwangakutama kaje ni kuganisa kuti wandu wakwe wangondo mianda likumi chakombole kumenyana ni wandu wangondo mianda makumi gawili wa mwenye jwakwika? 32 Ni amanyililaga kuti ngakumbola, chachalajisya wantenga wao kuti ajaule kukuusya yati pakwikanacho chitendewe, kele katema ko jwele mwenye jwine jo ali kwakutalichila. 33 Iyoyo peyo, ngapagwa jwalijose jwa wanyamwe juchawe jwakulijiganya jwangu iwaga ngaileka yose yakwete yo. 34 "Njete jili jambone, nambo njete jasoyesyaga unonye wakwe chintaje chichi kuti unonye wakwe ujile sooni? 35 Ngajikufai kulikose

kwa litaka atamuno kwakutenda chajila, wandu chajasepe. Jwakwete mapikanilo gakupikanila, apikane!"

15 Lyuwa limo, wakukumbikanya nsongo wajinji ni wa sambu wajinji waiche ku Che Yesu kukwapilikanila. 2 Mafalisayo ni wawiganya Malajisyo ga che Musa watandite kunyinyita achitiji, "Munole mundu ju! Akwapochela waali ni sambu, sooni akulya nawo pamo." 3 Che Yesu wasalile chitagu chati, 4 "Ana jwapi mwa wanyamwe akolaga ngondolo mia moja, amanyililaga kuti jiso wile jimo, ngakusileka asila tisini na tisa mwitiji ni kwaula kukujisosa jajiso wile jila mpaka patajione? 5 Ni patajione chajijigale mmakoyo, achisangalalaga. 6 Pakwika kumangwao, chachawilanga achambusanga wao ni wapachiwandi pao kwasalila, 'Nsangalale pamo ni une, pakuwa ngondolo jangu jjaso wile jila najipatile. 7 Ngunsalila kuti kwati iyoyo peyo ni kutichiwa sangalala kwini kwa ligongo lya mundu jumo jwali ni sambu kuleka sambu, kupunda wandu wakupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu tisini na tisa wangakusaka kuleka sambu. 8 "Atamuno tujile, jwankongwe jumpepe jwana mbiya likumi, asoyesyaga mbiya jimo, ngaapamba lumuli ni kupyajila nyumba achisosaga uchenene mpaka ajisimane? 9 Ajisimanaga, chachawilanga achambusanga wao ni wapachiwandi pao ni kuti, 'Nsangalale pamo ni une, pakuwa mbiya jangu jjaso wile jila najiwani.' 10 Ngunsalila, kwati iyoyo peyo ni yakuti pakusangalala achikatumetume wa kwini wa Akunnungu ligongo lya jumo jwalesile sambu." 11 Che Yesu wapundile kuwecheta kwa chitagu achitiji, "Jwapali mundu jumo ju wakwete achachanda wawili. 12 Jwannung'una jula wansalile atagwe kuti, 'Atati mumbi chigawanyo cha ipanje chachikung'wilila une.' Nombewo wagawanyichisye wose wawili ipanje iwakwete. 13 Pangakawa mowa, jwannung'una jula wajigele yakwe ila ni kwaula kuchilambo cha kutalika ni kweleko watumie ipanje yakwe yose kwa wamba. 14 Payamalile yose, kwatyochele sala jajikulungwa mchilambo mo ni watandite kuchenjeuka pakuwa nganakola chindu. 15 Wajawile kwa mundu jumo jwa mwele mchilambo kukuwenda masengo, nombewo wanjawisye kungunda wao kukugagosa maguluwe. 16 Walajile kulya chakulya cha maguluwe gala nambo ngapagwa mundu ju wampele chindu. 17 Pawaimanyilile waliji wakulowela kundanda watite, 'Ana kwana wamasengo walingwa kwa atati wangu wakulyanga ni kusigasya, none ligongo chi nguwa sala? 18 Chimujile kwa atati wangu ni kwasalila, Atati une nalewele Akunnungu ni nannewele nomwe wakwe. 19 Nganguwajilwa sooni kuwilanjikwa mwanagwenu. Mundende mpela jumo jwa wamasengo wenu.' 20 Watandite ulendo kuuja kwa atati

wao. “Paŵaliji kwakutalichila kanandi, atatigwe ŵambweni ni kunkolela chanasa ni ŵammutuchile ni kwakomasya kwa unonyelo. 21 Mwanagwao jula ŵansalile, ‘Atati, une naleŵele Akunnungu ni nanneŵele nomwe ŵakwe. Nganguŵajilwa sooni kuŵilanjikwa mwanagwenu.’ 22 Nambo atatigwe ŵasalile achikapolo wao kuti, ‘Njanguye! Nkajigale chiwalo chambone mumwasye! Mumwasye pete ni italawanda! 23 Nkajijigale ng’ombe jamwana jakunakana jila njisikite, tulye ni kusangalala pamo! 24 Pakuŵa mwanangu ju kwangu une ŵaliji mpela jwamwe, nambo ali jwanjumi, ŵaliji asoŵile nambo sambano awoneche.’ Ni ŵatandite kusangalala pamo. 25 “Kele katemako mwanagwao jwankulungwa jula ŵaliji ku ngunda. Paŵaujaga ni kuŵandichila kumangwao, ŵakupikene kwimba ni kutyala. 26 Ŵambilasile jwakutumichila jumo ni ŵambusisye kuti, ‘Ana kwana chichi?’ 27 Ni kapolo jula ŵanjanjile, ‘Apwenu ausile pamusi ni atati wenu asikite ng’ombe jamwana jakunakana ligongo lya ŵelewo pakuŵa ampochele ali jwanjumi.’ 28 “Nambo nchanda jwankulungwa jo ŵatumbile ni ŵakanile kwinjila nkati. Nipele atatigwe ŵakopweche ni kunchondelela kuti ajinjile. 29 Nambo ŵelewo ŵanjanjile atatigwe kuti, ‘Nhole! Yaka yejinji i nantumichile mpela kapolo ni nganingane kunjitichisya makanyo genu. Mumbele chichi? Nganimumba atamuno kambusi kuti sangalale pamo ni achambusanga ŵangu! 30 Nambo paŵaiche aju mwanagwenu jwajonasile chipanje chenu kwa kulaŵalaŵa, munsikitile jwelejo ng’ombe jamwana jakunakana jila.’ 31 Atatigwe ŵanjanjile kuti, ‘Mwanangu, mmwe nndi pamo none moŵa gose ni yose ingwete ili yenu. 32 Kwa ye yele yatuŵajile kutenda chindimba ni kusangalala, ligongo mpwenuju, kwanguune ŵaliji mpela jwamwe nambo sambano ali jwanjumi ni ŵaliji asoŵile nambo sambano awoneche.”

16 Che Yesu ŵasalile ŵakulijiganya wao kuti, “Jwapali jwachipanje juŵakwete jwakwimilila ipanje yakwe. Jwachipanje ŵasalilwe kuti jwakwimililajo akonanga ipanje yenu. 2 Nipele jwachipanje jo ŵambilasile ni kunsalila kuti, ‘Ana achi ni chichi chinguchipikana chachikungamba mmwejo? Mmalanje imwatite pakwimilila ipanje yangu yose, ligongo ngamma jwakwimilila ipanje yangu sooni’ 3 Jwakwimilila jula ŵaganisisye mu ntima mwakwe achitiji, ‘Ambuje ŵangu akuuminga masengo ga kwimilila ipanje yao, sambano chindende chichi? Ngangombola kulima ni kuŵa ŵakuŵendaŵenda ikundesya soni. 4 Elo, nachimanyi chakutenda, kuti patachiminga masengo ga kwimilila ipanje ŵandu akombole kumbochela mmajumba gao.’ 5 “Nipele, ŵaawilasile ŵaali ni magambo wose ŵa ambujegwe jumo

jumo, ŵambusisye jwaandanda, ‘Mwakongwele ilingwa kwa ambuje ŵangu?’ 6 Nombe ŵanjanjile ‘Mapipa mia moja ga mauta ga seituni’ Ni ŵansalile, ‘Ntole chikalata cha ligambo lyenu, ntame kwachitema ni kulemba mapipa ansini.’ 7 Nipele, ŵammusisye jwamagambo jwine kuti, ‘Nomweji mwakongwele ilingwa?’ Ŵatite, ‘Magunia mia tatu ga ngano.’ Ni ŵansalile, ‘Ntole chikalata cha ligambo lyenu ni kulemba kwachitema magunia mia mbili ni alobaini.’ 8 “Nambo mmbujegwe jula ŵannapile jwakwimilila ipanje yakwe jwangakukulupilichika jula ligongo ŵatesile mwakalamuka. Pakuŵa ŵandu ŵa pachilambo chi akalamwiche kwannope kwakupanganya indu yao ni achinjao kupunda ŵandu ŵaali mu Umwenye wa Akunnungu.” (aiōn g165) 9 Nombe Che Yesu ŵapundile kuŵecheta, “None ngunsalila kuti ntende uganja ni ŵane kwa ipanje ya pachilambo kuti, ipanje pachiipele kunkamusya mpochelwe mu utame wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 10 Jwakukulupilichika mu yamwana nnope jwelejo akukulupilichika atamuno mu yeikulungwa nombeyo. Ni jwangakukulupilichika mu yamwana ngaakukulupilichika atamuno mu yeikulungwa nombeyo. 11 Nipele iŵaga ŵanyamwe ngankukulupilichika mu ipanje ya pachilambo ŵaani ŵachachimpa ipanje yaili isyene? 12 Iŵaga ŵanyamwe ngankukulupilichika mu indu ya mundu jwine ana ŵaani ŵachampe yaili yenu mwachinsyene? 13 “Ngapagwa kapolo jwakukombola kwatumichila achambuje ŵawili, pakuŵa chanchime jumo ni kunnonyela jwine pane chanchimbichisye jumo ni kunnyelusya jwine. Ngankukombola kwatumichila Akunnungu akuno nchitumichilaga mbiya kwanakamo.” 14 Mafalisayo ŵakunonyelwa mbiya paŵagapilikene gelego ŵanyelwisye Che Yesu. 15 Pelepo Che Yesu ŵasalile, “Mwanya nkuliŵalanjila nli ŵambone pa meeso pa ŵandu, nambo Akunnungu akujimanyilila mitima jenu. Pakuŵa chindu chachikuoneka chili chambone kwannope pa meeso pa ŵandu paujo pa Akunnungu chikuoneka chili chindu cha uchimwa. 16 “Malajisyo ga che Musa ni malembelo ga ŵakulondola ŵa Akunnungu galiji ganinkulalichikwa mpaka paŵaiche che Yohana Ŵakubatisya. Chitandile kele katema Ngani Jambone ja Umwenye wa Akunnungu jikulalichikwa ni jwalijose akwinjila mwelemo kwa machili. 17 Nambo kwini ni chilambo ikukomboleka kumala, kupunda kalembo kamo ka Malajisyo ga che Musa kutyosyekwa. 18 “Mundu jwalijose jwakulekangana ni ŵankwawo ni kulumbela jwine akutenda chikululu ni jwakunombela juŵalekangene ni ŵankwawo, akutenda chikululu.” 19 “Jwapali mundu jwachipanje juŵawalaga iwalo ya ndalama jekulungwa ni kupoka moŵa gose. 20 Paliji ni jwakulaga liina lyakwe che Lasalo juŵagumbele maŵanga pachiiilu chose nombe

wandu wane wagonekaga welewo pannango wa nyumba ja jwachipanje. 21 Che Lasalo walajile apegwe mbakatika sisiyagwaga pakulila pa jwachipanje jo ni kupunda yeleyo mbwa syaikaga kukulapita maŵanga gakwego. 22 “Lyuŵa limo jwakulaga jo wawile ni achikatumetume wa kwinari wanjigele ni kummika chiwandi ni che Iblahimu. Nombe jwachipanje jula wawile ni kusikwa. 23 Jwachipanje jo walasile nnope kwiuto kwa wandu wawile ni walolite kwinari ni kwaona che Iblahimu ali atemi pachiwandi ni che Lasalo. (Hadēs 986) 24 Wanyanyisye achitiji, ‘Atati che Iblahimu, mungolele chanasa, mwalajisye che Lasalo kuti anyoye kumbesi kwa chala chakwe mmeesi ni asisimisye lulimi lwangu, pakuwa ndili nkusauka nnope mu mooto wu.’ 25 “Nambo che Iblahimu wajanjile, ‘Mwanangu, nkumbuchile kuti mmwe pamwaliji ni umi pachilambo mwamasile kupochela yambone yose iyammajile nombe che Lasalo walasile. Nambo sambano akuno che Lasalo ali nkutuswa ntima ni mmwe ndi mkusauka. 26 Kupunda yeleyi, pasikati jetu ni wanyamwe kwana lisimbo lyekulungwa pakuti wakusaka kutyoka akuno kwika kweleko anakombole ni anajomboche mundu jwakweleko kwika akuno.’ 27 Pele jwachipanje jula watite, ‘Ngunchondelela, atati che Iblahimu kuti munnajisye che Lasalo jo ajaule kwa achalongo wangu, 28 ligongo ngwete achapwanga nsano, ajaule akaajamuche kuti nombewo anaiche peuto pamasausyo pano. 29 “Nambo che Iblahimu wansalile, ‘Achapwenu akwete malembelo ga che Musa ni wakulondola wa Akunnungu mwaleche wapilikanile welewo.’ 30 Nambo jwachipanje jo watite sooni, ‘Atati che Iblahimu ngaŵa yeleyo nambo iwaga mundu jumo chasyuche ni kwajaulila, chaleche sambi syao.’ 31 Nombe che Iblahimu watite, ‘Iwaga ngakugapilikanichisya ni kugakulupilila malembelo ga che Musa ni wakulondola wa Akunnungu atamuno asyuche jwalijose ni kwajaulila ngakombola kwanyenga.”

17 Che Yesu waasalile wakulijiganya wao kuti, “Ngaikomboleka kuti ikatyochela yakunlewesya ni kukola sambi nambo ulaje uwe kwa jwakwikanawo yakulewesya. 2 Ikaliji mbaya jwakwalewasya jo atawikwe lisyago pa lukosi ni kwaponya mu bahali kupunda kunsivilila jumo jwa achanandi wa. 3 Nilolechesye mwachinsyene! “Mpweni alewaga, munjamuche, iwaga chaleche sambi, munnechelesye. 4 Atamuno annewelaga mala saba pa lyuwa limo ni kuja kukwenu mala saba achitiji, ‘Lesile sambi,’ nkusachilwa kunnechelesya.” 5 Achinduna waasalile Ambuje Che Yesu kuti, “Ntujonjehesye chikulupi.” 6 Ambuje wajanjile, “Nkaakwete chikulupi atamuno chamwana chati mpela lusongolo lwamwana nnope mpela lwa haladali,

nkakombolele kuchisalila chitela cha nkuju chi kuti, ‘Ntupuche nkaliwandichisye mu bahali,’ nombecho chikajitichisye. 7 “Nambo jwapi mwa wanyamwe jwakwete kapolo jwakulima pane jwakuchinga ngondolo pakuuja kutyochela kungunda, akunsalila katema kakoko peko ‘Njise kwachitema, kundye chakulya?’ 8 Ngaŵa chansalile kuti, ‘Mungulumichisye chakulya, mmeje chile kwa kundumichila mpaka pachimalisye kulya ni kung’wa nomweji ni pachinlye ni kung’wa.’ 9 Ana ngati ambuje chantogolele kapolo jo pakuwa amasile kupanganya iwalamulikwe yo? 10 Iyoyo peyo ni wanyamwe pachimmale kupanganya yose iwanlamulile yo, nsaleje kuti, ‘Uwe tuli achikapolo, tupanganyisye masengo agala pe gatuwajilwe nago.” 11 Che Yesu pawajaulaga ku Yelusalemu wajesile mumpika wa ku Samalia ni ku Galilaya. 12 Pawajinjilaga mu nsinda umo, wandu likumi wa matana waichile Che Yesu ni kwima kwakutalichila. 13 Wanyanyisye achitiji, “Che Yesu Ambuje, ntukolele chanasa!” 14 Che Yesu pawaweni waasalile, “Njaulangane nkaliyosye kwa wambopesi.” Nombe wanyawo pawajaulaga kweleko, waswejele. 15 Jumo jwa wanyawo pawaliweni kuti amasile kulamwa, wasile aninkwakusya Akunnungu achinyanyisyaga. 16 Wagwile manguku pa sajo si Che Yesu achatogolelaga. Mundu jo waliji Msamalia. 17 Nambo Che Yesu wausisye, “Ana ngati waliji wandu likumi wawaswejeswe? Ali kwapi tisa wala? 18 Ana ngapagwa wandu wane wasile kukwatogolela Akunnungu ikaŵe jwakwikape?” 19 Nombe Che Yesu wansalile mundu jo kuti, “Njimuche, njauke chikulupi chenu chinnamisy.” 20 Katema kampepe Mafalisayo wausisye Che Yesu kuti, “Ana Umwenye wa Akunnungu ukwika chakachi?” Nombewo wajanjile, “Umwenye wa Akunnungu ngaukwika kwakulolecheka. 21 Atamuno menema ngapagwa juchakombole kusala, ‘Nnole uli akuno,’ pane ‘Uli apala.’ Pakuwa Umwenye wa Akunnungu uli pasikati jenu.” 22 Sooni, waasalile wakulijiganya wao kuti, “Gakwika moŵa pachinnajile kulola lyuwa limo mwa moŵa ga Mwana jwa Mundu, nambo nganliona. 23 Ni wandu chachinsalila kuti, ‘Nnole, ali ako!’ Pane, ‘Nnole, ali akuno!’ Nambo wanyamwe nkatyoka atamuno kwakuya. 24 Pakuwa chiiŵe mpela njasi pajikumesya ni kuloleka kwiunde kose, iyoyo peyo ni ichichiwa pa lyuwa lya kwika kwakwe Mwana jwa Mundu. 25 Nambo gakanawe gelego, akusachilwa asauche nnope ni kukanikwa ni wandu wa uwelesi u. 26 Mpela iyaliji pa moŵa ga che Nuhu ni iyoyopeyo ni ichichiwa pa moŵa ga kwika Mwana jwa Mundu. 27 Wandu walyaga ni kung’wa, walombelaga ni kulombwa mpaka lyuwa liwajinjilaga che Nuhu mu ngalaŵa jekulungwa lila. Nipele jaiche ula jekulungwa nnope ni kwajonanga wose. 28 Iyoyopeyo ni ichiŵe mpela iyaliji

pakutyochela pa moŵa ga che Lutu. Wāndu wālyaga ni kung'wa, wāsumisyaga ni kusuma, wāpandaga mbeju ni kutawā majuumba. 29 Nambo lyuŵa liwākopweche che Lutu Msodoma lila, mooto ni chibiliti yatulwiche kutyochela kwini nti ula ni kwaulaga wose. 30 Ilaila peila ni ichichiŵa pa lyuŵa lya kwika Mwana jwa Mundu.” 31 Wapundile kuwecheta, “Lyele lyuŵa lyo, jwalijose juchaŵe paasa nyumba kasajinjila kukujigala chipanje chakwe chachili mu nyumba. Iyoyopeyo juchaŵe ku ngunda kasauja kukutola yailesile panyuma. 32 Nkumbuchile iyasimene wankwawo che Lutu. 33 Mundu jwalijose jwakusaka kuukulupusya umi wakwe, chaujase. Ni mundu jwalijose juchaujase umi wakwe, chaugose. 34 Ngunsalila kuti, chilo cho wāndu wāwili chagone pachindanda chimo, jumo chajigalikwe ni jwine chachilekwa. 35 Achakongwe wāwili chachiŵa aninkusyaga pampepe, jumo chajigalikwe ni jwine chachilekwa. 36 Wāndu wāwili chachiŵa mu ngunda umo, jumo chajigalikwe ni jwine chachilekwa.” 37 Wakulijiganya wāusisye kuti, “Ana kwapi Ambuje?” Nombe Che Yesu wājanjile, “Kwauli ntembo kweleko ni kuchakasongangane achikapungu.”

18 Che Yesu wāasalile wakulijiganya wāo chitagu chati, wāndu akusachilwa apopeleje katema kose pangapela. 2 Wātite kuti, “Pamusi umo, jwapali jwakulamula jumo, jwanganjogopa Akunnungu natamuno kwachimbichisya wāndu. 3 Nipele, jwapali jwankongwe jwakuwiliŵa jumo pa musu wo juwājaulilaga kawili kawili jwakulamulajo achitiji, ‘Munjenjele kuti ngole chigolochelo changu kutyochela kwa jwammagongo jwangu.’ 4 Kwa moŵa gamajini jwakulamula jo nganasaka kwachenjela nambo kambesi kakwe wātite mu ntima mwakwe, ‘Atamuno ngangwajogopa Akunnungu namuno kwachimbichisya wāndu, 5 nambo kwaligongo lya jwakuwiliŵa ju akuusakalisya une, chinaachenjele kuti akole chigolochelo chakwe nambo iwāga ngambanganya yeleyo chambesye une pakwika kawili kawili!” 6 Nipele, Ambuje wājendelechele, “Mpilikane yatite pakūwecheta jwakulamula jwanganjogopa jo. 7 Uli, Akunnungu ngawāachenjela wēle wāndu uwāsagwile, wākwaliŵa muusi ni chilo wāla? Ana pane chakawē kwapiikanila? 8 Ngunsalila kuti chachachenjela wanyawo chitema pe. Nambo uli pachaiŵe Mwana jwa Mundu chiwasimane wāndu wākunkulupila pachilambo pano?” 9 Nombe Che Yesu wātanjile sooni chitagu kwa wakuliganisya kuti akupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu ni kwanyelusya wāne. 10 “Wāndu wāwili wājawile pa Nyumba ja Akunnungu kukupopela, jumo wāliji Mfalisayo ni jwine wāliji jwakukumbikanya nsongo. 11 “Jwele Mfalisayo jo wājimi ni kupopela chikatikati achitiji, ‘Akunnungu,

nguntogolela pakuŵa uneji nganima chisau wāndu wāne, wāchiswamba ni wāchigongomalo ni wāchikululu. Natamuno chisau jwakukumbikanya nsongo ju. 12 Ngutaŵa kawili kwa chijuma ni ngutyosya liunjili lya kakumi lya indu yose ingupata.’ 13 “Nambo jwakukumbikanya nsongo jula, wājimi kwakutalichila, nombejo nganalinga kulola kwini nambo wāliputite pa ntima pao kwa kulilasika achitiji, ‘Akunnungu, mungolele chanasa une jundi ni sambil!” 14 Che Yesu wātite, “Ngunsalila mwanya, jwakukumbikanya nsongo jo wāusile kumangwao ali akundikwe ni Akunnungu kumpunda Mfalisayo jo. Pakuŵa jwalijose jwakulikwesya chatuluswe ni jwakulitulusya chakweswe.” 15 Wāndu wāmpewe wānyichisye Che Yesu wānache achanandi kuti wāsajichile makono ni kwapa upile. Nambo wakulijiganya wāo paŵaiwini wakalipile. 16 Nambo Che Yesu wāawilasile wānache achanandi achitiji, “Mwaleche wānache achanandi achanje kukwangu, nkalekasya pakuŵa Umwenye wa Akunnungu uli wa wāndu mpela aŵa. 17 Ngunsalila isyene kuti jwalijose jwangakuupochela Umwenye wa Akunnungu mpela mwanache jwannandi, ngajinjila mu Umwenye ng’oo.” 18 Chilongola jumo jwa Wāyahudi wāmmusisye Che Yesu achitiji, “Jwakwiganya jwambone ana ndende chichi pakuti ngole umi wa moŵa gose pangali mbesi?” (aiōnios g166) 19 Che Yesu wānsalile, “Ligongo chi nkuumilanga une jwambone? Ngapagwa jwali jwambone akaŵe Akunnungu pe. 20 Nkugamanyilila makanyo ga Akunnungu, ‘Kasintenda chikululu atamuno kasimulaga ni kasinjwā atamuno kasinsala ya unami ni mwachimbichisye atati wēnu ni achikulu wēnu.” 21 Welewo wātite, “Yeleyo yose naikamulichisye chitandilile mu uchanda wangu.” 22 Che Yesu paŵapilikene gelego wānsalile kuti, “Chindu chimo chisoŵile kukwenu, nkasumisye yose inkwete ni mbiya syo nkaasapulile wakulaga, nomwe ni pachinchikola ipanje kwini, nipele njise munguye.” 23 Nambo mundu jo paŵapilikene yeleyo, wāsupwiche nnope pakuŵa wāliji ni ipanje yejinji. 24 Che Yesu paŵammweni mundu jo aninkusongoneka ni wātite “Yaikuti pakulepelecheke kwa wāndu wāali ni ipanje kwinjila mu Umwenye wa Akunnungu! 25 Eloo, ili yangalemwa kwa chinyama chachikuwīlanjikwa ngamia kwinjila pachipowo cha sindano kupunda jwaali ni chipanje kwinjila mu Umwenye wa Akunnungu.” 26 Wāndu wāŵapilikene yeleyo wāusisye, “Ana wāani uchakombole kulupuswa?” 27 Che Yesu wājanjile achitiji, “Indu yangaikukomboleka kwa wāndu, kwa Akunnungu ikukomboleka.” 28 Che Petulo wānsalile Che Yesu, “Nnole, uwe tulesile indu yetu yose ni kunkuya alakwe!” 29 Nipele, Che Yesu wāasalile, “Isyene ngunsalila, mundu jwalijose wājilesile nyumba pane wankwawo pane

achapwakwe pane achawēlesi pane achiwanagwe ligongo lya Umwenye wa Akunnungu, **30** chapochele yejinji nnope aka katemaka ni katema kakakwika chachipochela umi wa moŵa gose pangali mbesi.” (aiōn g165, aiōnios g166) **31** Che Yesu ŵaajigele pajika ŵakulijiganya ŵao kumi na mbili, ŵaasalile, “Mpilikane! Tukukwesya kwaula ku Yelusalemu ni kweleko indu yose iyalembekwe ni ŵakulondola ŵa Akunnungu yankati Mwana jwa Mundu chiiŵe isyene. **32** Pakuŵa chachajausya kwa ŵandu ŵangosyo sine nombe ŵanyawo chachanyelusya ni kwatukana ni kunsunila mata. **33** Champute ibokola ni kummulaga nambo pa lyaŵa lyaatatu kutyochela pa chiwa chao chasyuche.” **34** Ŵakulijiganya ŵala nganagamanyiilaga malumbo ga malowē gaŵecheteje Che Yesu go pakuŵa galiji gamasisikwe kukwao nombewo nganaimanyilila kuti Che Yesu akuŵecheta nkati chichi. **35** Katema Che Yesu paŵawandichile ku Yeliko, jwapali mundu jumo jwangalola juŵatemi mungulugulu litala achiŵendaga. **36** Paŵapilikene ŵandu ŵajinji aninkupita ŵausisye “Ana kwana chichi?” **37** Ŵansalile, “Che Yesu ŵa ku Nasaleti akupita.” **38** Nombewo ŵanyanyisye achitiji, “Che Yesu, Uŵelesi u che Daudi, choonde mungolele chanasa!” **39** Ŵandu uŵalongolele ŵala ŵankalipile kuti amyalale, nambo ŵelewo ŵapundangenyē kunyanyisya achitiji, “Uŵelesi u che Daudi, choonde mungolele chanasa!” **40** Che Yesu ŵajimi ni ŵalamwile kuti ŵapeleche paujo pao. Jwangalola jula paŵawandichile Che Yesu ŵammusisye, **41** “Ana nkusaka nampanganyichisye ichichi?” Ŵajanjile, “Ambuje, ngusaka ngombole kulola sooni.” **42** Che Yesu ŵansalile, “Nnole! Chikulupi chenu chinnamisye.” **43** Papopo pepo ŵakombwele kulola sooni ni ŵakuiye Che Yesu achakusyaga Akunnungu. Ŵandu wose paŵaiwani yeleyo ŵalapile Akunnungu.

19 Che Yesu ŵajinjile ku Yeliko ni ŵaliji nkupita. **2** Jwapali mundu jumo liina lyakwe che Sakayo, juŵaliji jwankulu jwa ŵakukumbikanya nsongo, nombe jwaliji jwachipanje. **3** Ŵasachile kwawona Che Yesu kuti ŵaliji ŵaani nambo ŵalepele ligongo lya winji wa ŵandu ni pakuŵa ŵaliji jwanjipi. **4** Nipele, ŵautuchile mmbujo ni ŵakwesile chitela chachikulungwa cha nkuju kuti akombole kwawona pakuŵa ŵaliji nkupita lyele litala lya. **5** Che Yesu paŵaiche peuto po ŵalolite mwinani ni ŵansalile, “Che Sakayo, ntuluche chitema pakuŵa lelo jino ikumajila kulonjela mu nyumba jenu.” **6** Che Sakayo ŵajangwiye kutuluka ni ŵapochele kwa kusengwa. **7** Ŵandu wose paŵaiwani yele, ŵatandite kunyinyita achitiji, “Ajinjile kulonjela kwa mundu jwa sambu.” **8** Nambo che Sakayo ŵajimi paujo ni ŵaasalile Che Yesu, “Ambuje mumbilikanichisye! Une ching'aŵanye ipanje yangu

pambindikati ni chinape ŵandu ŵakulaga ni iŵaga najigele chindu cha mundu jwalijose kwa chigongomalo, chinauchisye kacheche.” **9** Che Yesu ŵansalile kuti, “Lelo jino ukulupusyo uiche mu nyumba ji pakuŵa nombejo ali jwauŵelesi u che Iblahimu. **10** Pakuŵa Mwana jwa Mundu aiche kukwasosa ni kukwakulupusya ŵasochele.” **11** Ŵandu ŵaliji nkwapilikanila Che Yesu. Ni paŵaliji nkuŵandichila ku Yelusalemu ŵandu ŵaganisyaga kuti Umwenye wa Akunnungu uŵandichile kuoneka. Kwa ligongo lya ŵatanjile sooni chitagu. **12** Ŵatite, “Jwapali mundu jwa lukosyo lwa umwenye juŵajawile kuchilambo cha kutsalika kuti akapegwe umwenye ni jwankulu jwa mamwenye ni kuuja. **13** Akanaŵe kwaula, ŵaawilasile achikapolo ŵao likumi ni ŵapele kila mundu mbiya liunjili limo ni mbiya jimo malinga ni mbote ja miesi jitatu ni kwasalila, ‘Nsumisye malonda mpaka pachiuje.’ **14** Nambo achinsyene musi, ŵanchimile ni ŵalajisye ŵantenga ajaule akajile ‘Ngatukunsaka mundu ju atulongosye uwe.’ **15** “Nambo, mundu jo ŵausile sooni kumusi ali amasile kupochela umwenye ni ŵalamwile kuti akaawilanjile achikapolo uŵapele mbiya ŵala kuti achimanyilile chachipundile chajinjisye kila mundu. **16** Kapolo jwaandanda jwaiche paujo pao ni ŵatite, ‘Ambuje, mbiya jenu jimwambele jijonjesyeche mbiya likumi.’ **17** Nombewo ŵansalile, ‘Ntesile yambone, mmwejo ndi kapolo jwambone. Pakuŵa mwaliji jwakukulupilichika pa indu yenandi, nkoleje ulamusi pachanya pa misi likumi!’ **18** Kapolo jwaawili jwaiche nikuti, ‘Ambuje, mbiya jenu jimwambele jijonjesyeche mbiya sine nsano.’ **19** Nombewo ŵansalile jwelejo kuti, ‘Nomwe ŵakwe nkoleje ulamusi pachanya misi nsano.’ **20** “Nipele, kapolo jwine jwaiche achitiji, ‘Ambuje, aji ni mbiya jenu jimwambele jila, nagosile uchenene mu chiguo cha mwana chammakono. **21** Ligongo nanjogopaga, pakuŵa mmwe ndi mundu jwakunonopa ntima. Mundu junkuigala yangaŵa yenu ni kugoola yanganimpande.’ **22** Nombewo ŵansalile, ‘Ngunnamula kwaligongo lya intite pakuŵecheta mmwe kapolo jwangalumbana! Ngati mwaamanyilile kuti une ndili mundu jwakunonopa ntima, jungwigala yangaŵa yangu ni jungugowola yanganimbande. **23** Ligongo chi nganinjaisya mbiya jangu kwa ŵakutyosya yakoonjecheka, kuti une pachiuje nyaule ngajigale ni yakupunda yakwe?’ **24** “Pelepo ŵaasalile uŵajimi pepala ŵala, ‘Munsumule mbiya jo, nkaape jwakwete mbiya likumi jula.’ **25** Ŵanyawo ŵansalile, ‘Ambuje, nambo jwelejo akwete chile mbiya likumi!’ **26** Nombewo ŵajanjile kuti, ‘Ngunsalila, kwa jwalijose jwakwete chindu chachipegwa ni kujonjechekwa. Nambo kwa jwanganakola chindu atamuno chamwana chakwete cho chichijigalikwe. **27** Nambo, yankati aŵaŵa ŵammagongo ŵangu uŵakanile kuti ninaalongosye, mwaichisye apano ni kwasikita paujo pangu.”

28 Che Yesu paŵaŵechete gelego, ŵajendelechele ni ulendo paju pao wa ku Yelusalemu. 29 Paŵaŵandichile ku Besefage ni ku Besania, chiŵandi ni chikwesya chachigumbele itela ya Miseituni, ŵalajisye ŵaŵili mwa ŵakulijiganya ŵao. 30 Ŵasalile kuti, "Njaule pa nsinda wauli mmbujo mwenu. Pachinkajinjile mu nsinda mo, chinkansimane mwanambunda jwataŵikwe jwanganakwelekwe ni mundu. Nkangopole ni kunnyikanawo apano. 31 Sooni iŵaga chakamusye mundu kuti, ligongo chi nkungopola? Nkajile, 'Ambuje akunsaka.'" 32 Nipele, uŵalajisye ŵala ŵajawile ni ŵaisimene mpela iŵatite pakusalilwa ni Che Yesu. 33 Paŵaliji nkungopola mwanambunda jula, achinsyene ni ŵausisye, "Ana ligongo chi nkungopola mwanambunda ju?" 34 Ŵajanjile, "Ambuje akunsaka." 35 Ŵanjigele mwanambunda jula ni kwapelechela Che Yesu. Ŵatandiche iwalo yao pachanya pa mwanambunda jo ni ŵankwesisye Che Yesu pachanya pakwe. 36 Paŵajendelechelelaga ni ulendo ŵandu ŵatandiche iwalo yao mwitala. 37 Paŵaŵandichile ku Yelusalemu, palitala lyalikutuluchila kuchikwesya chachigumbele itela ya Miseituni, mpingo wose wa ŵandu ni ŵakulijiganya ŵao ŵatandite kuchina ni kwatogolela Akunnungu achinyanyisyaga ligongo lya yakusimonjeka yose iŵaiweni 38 ŵatite "Akole upile Mwenye jwakwika mu liina lya Ambuje. Chitendewe kwinani ni ukulu kwa Akumanani." 39 Mafalisayo ŵampepe ŵaŵaliji mu mpingo wa ŵandu mula ŵansalile Che Yesu kuti, "Jŵakwiganya, mwakalipile ŵakulijiganya wenu!" 40 Che Yesu ŵajanjile kuti, "Ngunsalila ŵanyamwe, naga chamyalale ŵanyaŵa, maganga chigatande kunyokonya." 41 Paŵaŵandichile ni kuulola musi wa ku Yelusalemu, Che Yesu ŵalisile ligongo lya musi wo 42 achitiji, "Ikaliji mbaya nkaimanyilile lelo jino, indu yaikwikanawo chitendewe! Nambo sambano isisiche pa meeso genu. 43 Pakuŵa moŵa chigannyichile mmwe ni ŵammagongo wenu chansyunguchisye likumba ni chachinsyungula ni kummijikanya kosekose. 44 Chankasanye mmwe ni ŵaali nkati likumba lya musi wose ngapagwa liganga lichillisigale palijakwe, ligongo nganinkamanyilila katema paŵannyichile Akunnungu kukukulupusya." 45 Nipele, Che Yesu ŵajinjile pa Nyuumba ja Akunnungu ni ŵatandite kwaŵinjila paasa ŵaŵasumisyaga malonda, 46 achitiji, "Ilembekwe yati, 'Nyuumba jangu chijiŵe nyuumba ja kupopela', nambo ŵanyamwe njitesile peuto pakulisisila ŵawiyi." 47 Che Yesu ŵaliji nkwiganya pa Nyuumba ja Akunnungu lyuŵa ni lyuŵa. Nambo achakulu ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo ga che Musa ni ilongola ya ŵandu ŵasosile litala lya kwaulaga, 48 nambo nganamanyilila ichajile

pakupanganya, pakuŵa ŵandu wose ŵaliji nkwapilikichisya uchenene.

20 Lyuŵa limo Che Yesu paŵaliji nkwapiganya ŵandu pa Nyuumba ja Akunnungu ni kulachila Ngani Jambone, ŵaiche achakulu ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo ga che Musa ni achachekulu 2 ŵammusisye, "Ntusalile! Ana kwa ulamusi chi nkupanganya yeleyi? Sooni ŵaani ŵampele mmwe ulamusi u?" 3 Che Yesu ŵajanjile, "Nomwe ŵakwe chinammusye liusyo, musalile, 4 ana ulamusi u che Yohana wa kubatisya watyochele kwa Akunnungu pane kwa ŵandu?" 5 Nambo ŵanyawo ŵaŵechetesyene achitiji yeleyi, "Twajilaga watyochele kwa Akunnungu, chatuusye, 'Ligongo chi nganimukulupilila jwelejo?' 6 Ni twajilaga watyochele kwa ŵandu, ŵandu wose ŵa chatuulaje ni maganga, pakuŵa ŵandu wose akukulupilila kuti che Yohana ŵaliji jwakulondola jwa Akunnungu." 7 Nipele ŵajanjile, "Ngatukumanyilila kwa watyochele ulamusi wo." 8 Che Yesu ŵasalile ŵanyawo, "None jwakwe ngangunsalila ngutenda yeleyi kwa ulamusi chi." 9 Che Yesu ŵapundile kwatanjila ŵandu chitagu chati, "Mundu jumo ŵalimile ngunda wa misabibu ni ŵakodisiseye ŵakulima, nipele ŵajawile ku chilambo chine ni ŵalonjele kweleko moŵa gamajinji. 10 Katema kamagungulo, mundu jo ŵantumile kapolo jwao ku ngunda wa misabibu kwa ŵakulima ŵala, kukujigala liunjili lyakwe lya magungulo. Nambo ŵakulima ŵala ŵamputile kapolo jo ni kummusya makono pe. 11 Nsyene ngunda jula ŵantumile kapolo jwine, nambo jwelejo nombe ni ŵamputile ni kuntendela ya chipongo ni kummusya makono pe. 12 Ŵantumile sooni jwaatatu, jwelejo nombe ŵammulesye ni kwajasila paasa ngunda. 13 Nipele nsyene ngunda wa misabibu jula ŵaganisiseye achitiji, 'Chindende ichichi? Chinampeleche mwanangu jwajika jwakunonyelwa pane chakanchimbichiseye jwelejo.' 14 Nambo ŵakulima ŵala paŵammweni, ŵaŵechetesyene jwine ni jwine, achitiji, 'Aju ni juchapochele iŵagosele, twende tummulaje kuti indu iŵagosele tujigale uwe.' 15 Nipele, ŵankopwesye paasa ngunda wa misabibu ula ni kummulaga." Nipele Che Yesu ŵausisye, "Ana nsyene ngunda wo, chachatenda ichichi ŵakulima wo?" 16 "Chaiche ni kwaulaga ŵakulima wo ni kwapa ŵakulima ŵane ngunda wa misabibu wo." Ŵandu paŵagapilikene gele malowe ni ŵatite, "Ngwamba! Gakatukopochela namose kanandii!" 17 Nambo Che Yesu ŵalolite ŵanyawo ni kwausya, "Ana aga Malembelo ga Akunnungu ga gana malumbo chi? Gagakuti, 'Liganga lyalikanile ŵakutaŵa, sambano lilyolyo lili lyetendekwe liganga lyekulungwa lyakwimichila nyuumba!' 18 Mundu jwalijose juchalikuŵale pa liganga

lyo, chakasiche ipande ni lyangwililaga mundu jwalijose chilinsyaje.” 19 Wākwiganya Malajisyo ga Akunnungu ni achakulu wambopesi wasakaga kunkamula Che Yesu ndawi jo, pakuwa waimanyilile kuti chitagu chi chaliji nkwegamba wanyawo nambo waajogwepe wandu. 20 Waliji nkwakuilichisya uchenene nipele, walajisye wakuuchilichisya wawalitendaga wambone. Watesile yele kuti watanjisyeye Che Yesu kwa maloŵe gao ni kwajausya pa ulamusi wa jwankulu jwa chilambo. 21 Wakuuchilichisya wo, wammusisye Che Yesu achitiji, “Jwakwiganya, tukumanyilila kuti nkusala ni kwiganya maloŵe ga isyene ni tukumanyilila kuti nganinkola lusagu kwa mundu jwalijose nambo nkwiganya yakuti matame mpela ila Akunnungu yakutulajichisya. 22 Ntusalile, ana ili yambone kwausya nsongo kwa Mwenye jwa ku Loma pane ngwamba?” 23 Nambo Che Yesu wachimanyilile chitanji chao ni waasalile kuti, 24 “Muunosye mbiya. Ni wausisye kuti ana ku meeso ku ni liina li lyacheni?” Nombewo wajanjile, “Ja mwenye jwa ku Loma.” 25 Che Yesu waasalile, “Nipele mwape Mwenye jwa ku Loma yailli yao ni Akunnungu yailli yao.” 26 Nganakombola kwakamula atamuno kwa liloŵe lililyose paujo pa wandu nambo wasimosile kwanga kwao ni wamayelele. 27 Masadukayo wampepe wakutinji, ngapagwa kusyuka kwa wandu wawile wanjaulile Che Yesu ni kwausya, 28 “Jwakwiganya, che Musa watulembele kuti iwaga chawe nkulugwe mundu jumo ni kunleka wankwakwe pangali wanache, mpwakwe ajinjile majumba kuti akombole kummelechela nkulugwe jo wanache. 29 Nipele, wapali achachanda saba uŵawekekwe ni mundu jumo. Jwaandanda walombele jwankongwe ni wawile pangaleka mwanache. 30 Ni jwaawili wainjile majumba nombejo wawile pangaleka mwanache, 31 ni jwaatatu wainjile majumba, iyoyo peyo wose saba wamasile kuwa pangaleka wanache. 32 Kumbesi jwankongwe jula nomba wawile. 33 Sambano, ana pakumala kusyuka wawe jwankongwe jo chachiwa jwankongwe jwa waani? Pakuwa wose saba wala wanlombele jwelejo.” 34 Che Yesu waasalile, “Wandu wa moŵa gano, mchilambo mu akulombela ni kulombekwa, (aiōn g165) 35 nambo uchaŵalanjikwe kuti akuŵajilwa kusyuswa ni kutama mu katema kakakwika ngasalombela atamuno kulombwa. (aiōn g165) 36 Usyene ukuti ngaikomboleka kuwa sooni, ligongo chachiwa mpela achikatumetume wa kwinani wa Akunnungu nombewo chaaŵe wanache wa Akunnungu, pakuwa asyuchile. 37 Namose che Musa walosisye pangasisa kuti wawile chachisyuswa. Mmalembelo gakwe gagalembekwe nkati chisukutu chichakolelaga mooto, ŵelewo akwatanga Ambuje kuti ali Akunnungu wa che Iblahimu ni Akunnungu wa che Isaka ni Akunnungu wa che Yakobo. 38 ŵelewo nganaŵa

Akunnungu wa wawile nambo ali Akunnungu wa wajumi, pakuwa kwa ŵelewo wose akukola umi.” 39 Wākwiganya malajisyo wampepe wanjanjile, “Jwakwiganya, elo njanjile isyene.” 40 Wanyawo nganalinga kummusya sooni liusyo line. 41 Che Yesu wausisye kuti, “Kwa chichi wandu akuti Kilisito Nkulupusyo ali wa uŵeleli u che Daudi?” 42 Che Daudi asyene akuŵecheta mmalembelo ga Sabuli, ‘Ambuje waasalile Ambuje wangu, Ntame kundyo kwangu 43 mpaka pachinaaŵiche wammagongo wenu paasi pa sajo syenu.’ 44 Nipele iwaga che Daudi akwaŵilanga Kilisito Nkulupusyo ‘Ambuje, iŵele uli sooni aŵe uŵeleli u che Daudi?’ 45 Wandu wose paŵaliji aninkwapilikana Che Yesu, ŵelewo waasalile wakulijiganya wao kuti, 46 “Nililechesye ni wākwiganya malajisyo wakusaka kwendajenda ali awete minjilo jajileu. Wākunonyelwa akomasikwe kwakuchimbichikwa peuto pakuchingangana wandu achajinji ni wātutama mu itengu yakuchimbichika mmajumba ga kupopelela ni kutama mmauto gakuchimbichikwa pa chakulya. 47 Wakwasumula majumba achakongwe wawililwe ni achiŵankwawo ni kupopela mapopelo gamaleu kuti aloleche wambone paujo pa wandu. Kwalyele ligongo lyo chalamulikwe kwachikali nnope kupunda ŵane!”

21 Che Yesu walolechesye kwa nnope, waaweni waipanje ali nkutaga sadaka syao mu lisanduku lya kugosela sadaka pa Nyuumba ja Akunnungu. 2 Wammweni jwakulaga jwawililwe ni wankwawo ali nkutaga senti siŵili. 3 Nipele, watite, “Isyene ngunsalila kuti, aju jwakulaga jwawililwe ni wankwawo atasile yajinjili kwapunda wose. 4 Pakuwa ŵane wose atasile sadaka syao kutyochela mu yakupunda ya muipanje yao nambo jweleju nkulaga kwakwe atasile yose yakwete ya umi wakwe.” 5 Wandu wampepe wa Che Yesu waliji nkukunguluchila yankati Nyuumba ja Akunnungu ijatite pakoloswa ni maganga gambone pampepe ni sadaka sisyatyosikwe kwa Akunnungu. Nipele Che Yesu watite, 6 “Yeke yose inkwiwona chigaiche moŵa gaati ngalisigalila liganga paliganga line pakuwa yose yo chigumulikwe.” 7 Nipele wakulijiganya wao wausisye, “Jwakwiganya, ana chigatyochele chakachi gele? Ana chimanyisyo chi chachichilosye kuti gaŵandichile kutendekwa gele?” 8 Che Yesu waajanjile, “Nililechesye, ngasinlambuchikwa. Wandu wainjili chachiika achilitendaga wanyawo ali une, achitiji ‘Une ndili Kilisito Nkulupusyo!’ Ni kuti, ‘Katema kaŵandichile.’ Nambo wanyamwe ngasimwakuya. 9 Pachinchipilikana yangondo ni utinda ngasinjogopa pakuwa ikusachilwa iwoneche kaje yeleyi nambo mbesi ngajityochela kwanakamo.” 10 Soonni wajendelechele kuŵecheta,

“Wandu wa chilambo chimo chachimenyana ni wandu wa chilambo chine ni umwenye chiuputane ni umwenye wine. 11 Chichityochele chindendemesi chachikulungwa cha chilambo ni sala ni ilwele yakogoya panepane. Chiipagwe indu yakogoya ni imanyiso yaikulungwa kwini. 12 Nambo gakanawe kukopochela gelego, chinchikamulwa ni kunnagasya ni kunjausya mmajumba ga kupopelela ni kwa wechetelela ni chachinjausya mmajumba ga kutawilwa wandu. Chanjigale paujo pa mamwenye ni pa wakulamula ligongo lya kungulupilila une, 13 melepe nkombole kuusala umboni wangu kukwao. 14 Nlapilile mmitima jenu kuti nganganisya kaje ichinjile pakulichenjela. 15 Pakuwa une chinampe wanyamwe malowe gakuwecheta pamo ni lunda nombe wammagongo wenu ngakombola kugakanila namose kugakana. 16 Acha welesi wenu ni achalongo achinjenu ni achapwenu ni achambusanga wenu changalauche wanyamwe. Ni wampepe mwa wanyamwe chimmulajikwe. 17 Wandu wose chachinchima wanyamwe ligongo lya kungulupilila une. 18 Nambo namose luumbo lwa mmitwe jenu ngaluso wa. 19 Nambo mpunde kupililila, pakuwa kwa lyele litalalyo chimuukulupusye umi wenu. 20 “Pachinchiuwona musu wa ku Yelusalemu ali asyungwile mipingo ja wangondo, pelepo mmanyiilile kuti kugumulikwa kwakwe kuwandichile. 21 Pelepo, waali ku Yudea autuchile mmatumbi ni waali nkati Yelusalemu akopoche paasa ni wele waali mmingunda akaujijila wele musu wo. 22 Pakuwa gele ni mo wa ga Akunnungu kwalamula wandu wakwe wa ku Isiaeli, kuti gose gagalembekwe Mmalembelo Gamawela gawe isyene. 23 Chalaje waali ni ilu ni wakonjesya gele mo wago! Pakuwa chikupagwe kulaga kwakukulungwa pachilambo ni uchimwa wa Akunnungu chiuwe kwa wandu wa chilambo chi. 24 Ni wandu wampepe chaulagwe kwa lipanga ni wane chajigalikwe mateeka ni kwapwilinganya mu ilambo yose. Musu wa Yelusalemu chiulamulikwe ni wandu wa ilambo ine mpaka pachiumalile ulamusu wao. 25 “Chiipagwe imanyiso mu lya uwa ni mu lwesi ni mu ndondwa. Wandu wa pa chilambo chasupuche ni kukola lipamba ligongo lya kulindima kwa matumbela ga mu bahali. 26 Wandu chapwe mitima ligongo lya lipamba achilolelaga indu ichityochele pachilambo pano, pakuwa indu yose yaili ni machili kwiunde chisau lya uwa ni lwesi ni ndondwa ni ine yose chitinganyikwe. 27 Pelepo, chachimmona Mwana jwa Mundu achiikaga mwiunde ni machili gamakulungwa ni ukulu wakwe. 28 Pachigatande kopochela gelego, njime mwa kulimba nchijinamukula mitwe jenu ligongo chiwombolo chenu chiwandichile.” 29 Nipele, Che Yesu watanjile wanyawo chitagu chati, “Nnolecheyechitela cha ntini ni itela ine yose. 30 Nnyiwonaga itela

ininkusipuka nkuimanyilila kuti chuuku chiwandichile. 31 Iyoyo peyo, nomwe wakwe pachinchiuwona yeleyo ichikopochelaga, mmanyiilile kuti Umwenye wa Akunnungu uwandichile. 32 Isyene ngunsalila, au uwelesi wu ngaumala mpaka indu yose pachiumalichikwe. 33 Kwini ni chilambo chiimale nambo malowe gangu ngagamala ng’oo.” 34 “Nambo nilolechesye mwachimisyene, kuti mitima jenu ngasijitopelwa ni upoche ni kukolelwa ni kusauchila umi u. Pakuwa lyele lya uwa lya chilinyichilile chisisimuchile. 35 Pakuwa chilyaichilile mpela chitanji wose wakutama mu chilambo chose. 36 Nipele nilolechesye ni kupopela katema kose kuti nkole machili mpakombole kuwambala yeleyo yose ichityochele ni kwima paujo pa Mwana jwa Mundu.” 37 Che Yesu waliji nkwasijanya wandu pa Nyuumba ja Akunnungu katema kose ka muusi nambo katema ka chilo waja ulaga kukutama kuchikwesya cha Misesituni. 38 Wandu wose wajikumaga kunda wi pe ni nkwaula pa Nyuumba ja Akunnungu kukwapilikanila Che Yesu.

22 Lyawandichile lya uwa lyekulungwa lya mikate jangatajikwa chilungo lyalikuwilanjikwa Pasaka. 2 Achakulu wambopesi ni wakwiganya Malajisyo waliji nkusosa itajile pakwaulaga Che Yesu nambo waliji nkwasijogopa wandu. 3 Nipele Shetani wanjinjile che Yuda jwakuwilanjikwa Isikalote, jumo jwa achinduna kumi na mbili wala. 4 Che Yuda waja wile ni kuwechetesya ni achakulu wambopesi ni achakulungwa wa wakulindilila Nyuumba ja Akunnungu itajile pakwakamusya kwakamula Che Yesu. 5 Nombewo wasengwile ni kwilana nawo kuti chiwape mbiya. 6 Che Yuda wajiichisye ni kutanda kusosa lipesa lyambone lyakwakamusya kwakamula Che Yesu pangali kumanyiilila wandu. 7 Nipele, lyaiche lya uwa lya mikate jangatajikwa chilungo. Iyoyo peyo ni lya uwa lyalikusachilwa kusikita mwanangondolo jwa Pasaka. 8 Che Yesu waatumile che Petulo ni che Yohana achitiji, “Njaulangane nkatukulumichisye chakulya cha Pasaka kuti tulye.” 9 Nombewo wausisye Che Yesu, “Ana nkusaka tukachikolochesye kwapi?” 10 Ni wajanjile, “Mpilikanile! Pachinkajinjile pa musu po, chinkasimane ni jwanume ali atwichele lulo lwa meesi. Nkaakuye welewo mpaka mu nyuumba jichakajinjile. 11 Mwasalile asyene nyuumba jo, ‘Jwakwiganya akummusya, chili kwapi chuumba muchingalile chakulya cha Pasaka pamo ni wakulijiganya wangu?’ 12 Nombewo chakannosye chuumba chachikulungwa cha penani chachili ni indu yose yaikusachilwa mu chuumba. Nkakulumisye mwelemo.” 13 Waja wile ni waisimene indu yose ili mpela iwatite pakusalilwa ni Che Yesu, nombewo wakulumisye chakulya cha Pasaka. 14

Pakaiche katema, Che Yesu wātemi kulya pamo ni achinduna wākwe. 15 Wāsaliile, “Najile kwannope kulya chakulya cha Pasaka pamo ni wanyamwe nganime kulagaswa. 16 Pakuwa ngunsalila kuti, nguulya sooni chakulya cha Pasaka mpaka pachiwe isyene mu Umwenye wa Akunnungu.” 17 Nipele Che Yesu wājigele chikombe ni pawamasile kwatogolela Akunnungu wātite, “Mpochele ni mpelegane mwachimisyene. 18 Pakuwa ngunsalila kuti, chitandile sambano ngaang’wa sooni divai mpaka pachiuiche Umwenye wa Akunnungu.” 19 Sooni wājigele nkate ni kwatogolela Akunnungu, wagaŵenye ni kwapa achitiji, “Chelechi ni chiilu changu chachikutyochekwa ligongo lyenu. Ntendeje yeleyi kwa kungumbuchila une.” 20 Iyoyo peyo pawamasile kulya ni wājigele chikombe achitiji, “Achi chikombechi lili lilangano lya sambano lya Akunnungu lyalikutendekwa kwa miasi jangu jajikwitika kwa ligongo lyenu. 21 “Nambo, nnole! Jwejula jwaking’alauka ali papapa akulya pamo ni une. 22 Pakuwa Mwana jwa Mundu chajaula kukuulagwa mpela iwasachile Akunnungu, nambo ulaje uwe kwa mundu jwakingalauka jo.” 23 Pelepo watandite kuusyana achinsyene pe, ana waani welewo uchatende chele chinducho! 24 Gatyochele makani pasikati ja wakulijiganya gankati waani jwali jwankulungwa kupunda wane. 25 Che Yesu waasalile, “Mamwenye wa pachilambo akwalamula wandu wao kwa machili, nombe wakwete ulamusi pachanya pao akuliwilinga, ‘achambusanga wa wandu’. 26 Nambo inawe yeleyo kukwenu, jwali jwankulungwa aweje nti jwannandi mwa wose ni jwali chilongola aweje nti jwaktumichila. 27 Pakuwa, waani jwali jwankulungwa, jwatemi kulya pane jwaktumichila? Isyene ni jwejula jwatemi paasi kulya! Nambo une ndili pasikati jenu mpela jwaktumichila. 28 “Wanyamwe ni untemiji pamo ni une katema kose kakulinjikwa kwangune. 29 Mpela ila Atati wangu iwātite pakuumba une ulamusi wa umwenye kulamula iyoyo peyo noneji ngumpa ulamusi wa kulamula. 30 Kuti ndye ni kung’wa pamo ni une mu Umwenye wangu. Chintame mu itengu ya Umwenye nchilamulaga ngosyo kumi na mbili sya Waisilaeli.” 31 Che Yesu wātite, “Che Simoni, che Simoni! Mpilikane! Shetani awendile luusa kwa Akunnungu ja kunlinga wanyamwe mpela mundu yakuti kupeta ngano alole iwaga chimpunde kuwa wakulupilichika. 32 Nambo une nampopelele mmwe kuti chikulupi chenu chikapunguka. Nomwe pachimumujilile sooni, mwalimbisye mitima achinjenu.” 33 Che Petulo wajanjile, “Ambuje, une ndili chile kutaŵikwa pamo nomwe ni kuwa pamo nomwejo.” 34 Nambo Che Yesu wajanjile, “Ngunsalila mwe che Petulo, lelo jino jikanaŵe kutongola tambala chimungane katatu kuti ngankuumanyilila une.” 35

Nipele Che Yesu wausisye wakulijiganya wao, “Panantumile pangali chilolo ni nsaku ni ilatu ine pala ana mwasowikwe ni chichi?” Ni wajanjile, “Ngapagwa.” 36 Nombe Che Yesu waasalile, “Nambo sambano, jwakwete chilolo ajigale ni nsaku iyoyo peyo. Ni jwanganakola lipanga, asumisye mwinjilo wao akasume limo. 37 Ilembechekwe Mmalembo ga Akunnungu, Wawalanjikwe ali jumo jawo pasikati wandu wa sambani. Ngunsalila yeleyi Malembelo gakusachilwa gaŵe isyene kwa une, pakuwa uumi wangu ukuichila kumbesi.” 38 Wakulijiganya wātite, “Ambuje, nnole, apano tukwete mapanga gaŵillipe.” Nombewo wajanjile, “Ayaga!” 39 Che Yesu wātiosile ni kwaula pa chitumbi cha Miseituni mpela iwātite pakusyoŵelela ni wakulijiganya wao wakuiye. 40 Paŵaiche pelepo, waasalile wanyawo, “Mpopela kuti nkajinjila nkulinjikwa.” 41 Nipele, walesile wanyawo ni wawajile kwati mundu nkukombola kuponya liganga ni wātindiŵele ni kupopela. 42 Ni wātiji, “Atati, mwasakaga mudyochesye achi chikombe cha malagasyo, nambo gankugasaka mmwe gapanganyikwe ni ngawa kwa kusaka kwangu.” 43 Pele katumetume jwa kwiani jwakopochele ni kwataga machili. 44 Che Yesu waliji mchiptwesi chachikulungwa ni wapundile kupopela kwannope. Chitukuta chatyosile ni chaliji mpela mandondwa ga miasi galaliji nkwiilima mpaka paasi. 45 Pawamasile kupopela, wajimwiche ni kwajaulila wakulijiganya wao ni wasimene nnugono ligongo waliji nkusupuka. 46 Waasalile, “Ana ligongo chi nkugona? Njimuche ni kupopela kuti nkajinjila nkulinjikwa.” 47 Che Yesu pawaliji nkuwecheta, mpingo wa wandu waiche uchilongolelwaga ni che Yuda juwaliji jumo jwa achinduna kumi na mbili. Che Yuda wawajile ni kwakomasya Che Yesu kwa kwanonyela. 48 Nambo Che Yesu wansalile, “Che Yuda! Ana nkungalauka Mwana jwa Mundu kwa chikomasyo cha ngomo mmajeje?” 49 Wele wakulijiganya wa Che Yesu pawaimanyi ichityochele ni wātite, “Ambuje, twakunule ni mapanga?” 50 Ni jumo jawo wankunwile kapolo jwa jwankulungwa jwambopesi ni kwakapa lipikanilo lya kundyo. 51 Pelepo Che Yesu waŵechete, “Nneche! Ikwaniile.” Ni walikwaiye lipikanilo lya jwele mundu jo ni kunnamya. 52 Nipele Che Yesu waasalile achakulu wambopesi ni achakulungwa wa wakulindilila nyumba ja Akunnungu ni achachekeku uŵaikangene kukwakamula, “Ana nnyiche ni mapanga ni imbonga kukungamula mpela ndili jwachiswamba? 53 Panaliji pamo ni wanyamwe moŵa gose pa Nyumba ja Akunnungu nganimungamula. Nambo aka ni katema kenu, katema ka jwaulamusi wa chipi.” 54 Nipele wankamwile wanjigele ni kwajausya ku nyumba ja Jwankulu Jwambopesi. Che Petulo wankuiye chakunyuma kwakutalichila. 55 Wakolesisye

mooto pasikati lwani, wātemi pamo nombe che Petulo wāiche ni kutama pamo nawo. 56 Kapolo jumo jwankongwe, paŵammweni che Petulo ali atemi chiwāndi ni mooto wo wāalolechesye kwannope ni kuti, “Ni mundu ju nombe wālijji pamo ni Che Yesu.” 57 Nambo che Petulo wākanile achitiji, “Mmwe jwankongwe, ngangummanyilila jwelejo!” 58 Kanyuma kanandi, mundu jwine wāmmweni che Petulo ni wātite, “Ni mmwe wākwe nndi jumo jwao.” Nambo che Petulo wānanjile “Alakwe ngaŵa une!” 59 Mpela lisaa limo mmbujo, mundu jwine wāwēchete achitiji, “Isyene nguti, aju mundu ju nombe wālijji pamo nawo pakuŵa jwelejo nombe ali Mgalilaya.” 60 Nambo che Petulo wātite, “Alakwe, nganguchimanyilila chinkuŵecheta cho!” Papopo akanaŵe kumalisya kuŵecheta, tambala jatongwele. 61 Ambuje wāgalawiche ni kwalolechesya che Petulo, nombe che Petulo wāgakumbuchile maloŵe ga Ambuje gaŵansalile, “Chilo cha lelo jino jikanaŵe kutongola tambala, chimungane katatu.” 62 Pelepo wākopweche paasa ni wālisile kwa nnope. 63 Wāndu uŵankamwile Che Yesu wāla, wātandite kwatendela chanache ni kwagomba. 64 Wāntaŵile chiguo ku meeso ni wāmmusisye, “Nsagamukule, Ana wāani wāngombile mmwe?” 65 Wāmmehetele maloŵe gamajinjji ga kwatukana. 66 Pakwachele, nkungulu wa achachekulu ni achakulu wāmbopesi ni wākwiganya Malajisyo wāsimene pamo, ni wānyichenawo Che Yesu pankungulu wao wekulungwa wa Chiyahudi. 67 Ni wāusisye “Ntusalile! Ana mmwejo ni Kilisito Nkulupusyo?” Che Yesu wājanjile, “Atamuno nansalilaga, ngamungulupilila ng’oo, 68 sooni, natamuno nammusyaga liusyo, ngamunyanga. 69 Nambo chitandile sambano, Mwana jwa Mundu chatame kundyo kwa Akunnungu wāali ni Machili.” 70 Pelepo wose wāmmusisye, “Ni kuti mmwejo ni Mwana jwa Akunnungu?” Wājanjile, “Wānyamwe nkutinji ndili une.” 71 Nombewo wātite, “Ana umboni chi sooni utukusaka? Pakuŵa tupilikene twachinsyene achiwēcheta gapakang’wa jakwe asyene!”

23 Nipele, wāndu wose uŵachingangene pepala wājimi ni kwajausya Che Yesu mmbujo mwa che Pilato. 2 Wātandite kwaŵechetele, achitiji, “Twansimene mundu ju ali nkwalungasya wāndu wā chilambo chetu ali nkwakanya wāndu kutyosya nsongo kwa Mwenye jwa ku Loma ni kulitenda kuti jwelejo ali Kilisito Nkulupusyo, Mwenye.” 3 Che Pilato wāmmusisye Che Yesu, “Ana mmweji ni mwenye jwa Wāyahudi?” Che Yesu wājanjile, “Mmwejo mwasyene ni ummechete.” 4 Nipele, che Pilato wāasalile achakulu wāmbopesi ni mpingo wa wāndu, “Nganguchiwona chachili chose chakuti nannamule mundu ju.” 5 Nambo

wānyawo wāchalile nnope achitiji, “Akwalungasya wāndu kwa majiganyo gao mu chilambo chose cha ku Yudea. Wātandite ku Galilaya ni sambano aiche apano.” 6 Che Pilato paŵapilikene yeleyo, wāusisye, “Ana mundu ju ali jwa ku Galilaya?” 7 Paŵaimanyilile kuti Che Yesu wālijji jwa chilambo chachili mu ulamusi u che Helode, wāmpeteleche ku che Helode, juŵaliji kukoko ku Yelusalemu gele moŵa go. 8 Che Helode paŵammweni Che Yesu wāsangalele nnope. Chitandile kalakala wālalile kwawona pakuŵa wāpilikene ngani syao, nombewo wālololaga kwawona Che Yesu ali nkupanganya imanyisyo. 9 Nipele che Helode wāmmusisye Che Yesu mausyo gamajinjji nambo Che Yesu nganajanga lili lyose. 10 Achakulu wāmbopesi ni wākwiganya Malajisyo uŵaliji pelepo wāwēchetele Che Yesu kwa machili. 11 Nipele, che Helode ni wāngondo wākwe, wānyelwisye ni kwatukana Che Yesu ni kwawasya iwalo yakusalala ni wāmmuchisye ku che Pilato. 12 Lye lyuŵa lyo che Helode ni che Pilato wājilene ni kuŵa uganja pakuŵa chitandilile kalakala wātindene lyasi. 13 Nipele, che Pilato wāsimanisye achakulu wāmbopesi ni ilongola ni wāndu, 14 ni wāasalile, “Mumbechelele mundu ju nchitiji wālijji nkwalungasya wāndu. Sambano mpilikane! Uneji sosilesosile ngani syao mmbujo mwenu nambo nganinansimana ni ligambo lili lyose lyankati indu imwammechetele. 15 Ngaŵa uneji pe, atamuno che Helode ammuchisye kukwetu pakuŵa nganaliwona ligambo lili lyose. Usyene ukulosya kuti mundu ju nganatenda chachili chose changalumbana chakwaŵajila chiwa. 16 Nipele, chilamule kuti aputikwe mbokola nombe chinalechelele.” 17 Pakuŵa wāschilwe kwaugulila jwataŵikwe jumo katema ka Pasaka. 18 Nambo wose wātandite kunyanyisya kwanakamo achitiji, “Mummulaje mundu ju, ntugopolele che Balaba!” 19 Che Balaba wātaŵikwe mu nyumba jakutaŵilwa ligongo lya kukamulangana ni wāndu wāwātindigenye mu musi ni mu utinda wo wāulajikwe mundu jumo. 20 Che Pilato wāschile kwalechelele Che Yesu, wāwēchete nawo kaaŵili kwakunyanyisya. 21 Nambo wānyawo wānyanyisye sooni, “Mwaŵambe pa nsalaba, Mwaŵambe pa nsalaba!” 22 Che Pilato wāasalile kaatatu, “Ana changalumbana chi chatesile mundu ju? Nganguliwona ligambo lililyose nkati mundu ju lyati ikwaŵajila chiwa. Nipele chilamule aputikwe mbokola ni kwalechelele.” 23 Nambo wānyawo wāpundile kunyanyisya kwa machili nnope kuti Che Yesu akusachilwa kuŵambikwa pa nsalaba. Kumbesi kwakwe, maloŵe gao gapikaniche. 24 Che Pilato wālamwile kuti chasachilenje chipanganikwe. 25 Wāngopwele jwelejo juŵataŵikwe kwa ligongo lya kutindiganya ni kuulaga ni kwatyochesya Che Yesu kwa wāngondo kuti wātende mpela iŵasakaga. 26 Wāngondo

paŵalini nkwausya Che Yesu kukwaŵamba pa nsalaba ŵasimene ni mundu liina lyao che Simoni jwa ku Kulene, juŵatyoachelaga mu nsinda kwinjila mu musi. Ŵankamwile ni kwatwika nsalaba ni kwakuya Che Yesu panyuma. 27 Mpingo wekulungwa wa ŵandu wankuiye, mwa ŵanyawo ŵapali achakongwe uŵaliji nkulila nnope ni kulila kwa malumbo. 28 Che Yesu ŵaagalauchile ŵanyawo ni kwasalila, "Mwanya achakongwe ŵa ku Yelusalemu! Ngasimulilila une nambo nililile mwachinsyene ni ŵanache ŵenu. 29 Pakuŵa moŵa chigaiche pachachiti, 'Ŵana upile ŵangakuŵeleka ni ŵanganaweleka ni konjesya!' 30 Pelepo ni pachatande kuisalila ikwesya kuti 'Ntugwilile! Ni matumbi, Ntuunichile!' 31 Pakuŵa, iŵaga ŵandu akutenda yeleyi kwa une jundi mpela chitela chachiŵisi. Ana chatende chichi kukwenu ŵandi mpela chitela chejumu?" 32 Nombe ŵapali ŵandu ŵane ŵaŵili, uŵatendaga yangalumbana, ŵajigalikwe kukuulajikwa pamo ni Che Yesu. 33 Paŵaiche kwiuto, liina lyakwe, "Chikalakasa cha Ntwe," Nipele kweleko ŵaŵambile pa nsalaba Che Yesu pamo ni aŵala ŵaŵili uŵaitendekanyaga yangalumbana, jumo kundyo kwao ni jwine kunchiji. 34 Che Yesu ŵatite, "Atati, mwalechelesye pakuŵa ngakuimanyilila yakuitendayi." Nipele, ŵagaŵene iwalo yao kwa kuitendela gudugudu. 35 Ŵandu ŵajimi achilolaga. Achakulu ŵa chiyahudi ŵanjalwisye Che Yesu achitiji, "Ŵakulupwisye ŵane, sambano alikulupusye nsyene iŵaga jwelejo ni Kilisito Nkulupusyo jwasagulikwe ni Akunnungu!" 36 Ŵangondo nombewo ŵanjalwisye Che Yesu ni kwapelechela divai ja kuipa, 37 ni ŵanyawo ŵansalile, "Iŵaga isyene mmwejo ni Mwenye jwa Ŵayahudi, nilikulupusye mwasyene." 38 Ni pachanya nsalaba ŵaŵisile chindu chachilembekwe yele, "Aŵaŵa ALI MWENYE JWA ŴAYAHUDI." 39 Jumo jwa aŵala uŵatendaga yangalumbana uŵaŵambikwe pepala ŵantukene Che Yesu achitiji, "Ana mmwejo ngati ni Kilisito Nkulupusyo? Nilikulupusye mwasyene nowaji iyoyo peyo." 40 Nambo jwine jula ŵankalipile achitiji, "Ana mmweji ngankwajogopa Akunnungu namose kanandi? Namuno mmwejo nnamulikwe chisau ni ŵele. 41 Mmwe ni une tukuŵajilwa, pakuŵa aji ni mbote ja sambi syatutesile. Nambo aju mundu ju nganapanganya chachili chose changalumbana." 42 Nipele ŵaŵechete, "Choonde Che Yesu! Mungumbuchile pachinchiinjila mu umwenye wenu." 43 Che Yesu ŵanjanjile jwelejo, "Isyene ngunsalila, lelo jino chimme pampepe none kumbepo." 44 Kaliji mpela katema ka lyuŵa pantwe, sooni kwaliji chipi pachilambo chose mpaka saa tisa, 45 ni lyuŵa lyalesile kuŵala ni nguo ja lusasa ja mu Nyumba ja Akunnungu japapwiche pambindikati. 46 Che Yesu ŵanyanyisye achitiji, "Atati,

ngujjwika mbumu jangu mmakono mwenu." Paŵamasile kuŵecheta gelego, ŵawile. 47 Jwankulu jwaŵangondo paŵaiwani iyatendekweyo, ŵaakusisye Akunnungu achitiji, "Isyenepe, mundu ju jwaliji jwambone." 48 Mpingo wa ŵandu wasongangene ligongo lyakulola iyatendekwe, paŵaiwani yeleyo, ŵaujanganene mmangwawo aninkuliputa pa ntima pao kwakulilasika. 49 Achambusanga ŵao wose ni achakongwe uŵalongene nawo kutyochela ku Galilaya, ŵajimi kwakutalichila, aninkulola yaikutyochela. 50 Jwapali mundu liina lyao che Yusufu, jumo jwa ŵantenga ŵa nkungulu wekulungwa wa Chiyahudi. Mundu ju ŵaliji jwambone ni jwakupanganya yaikwanonyelesya Akunnungu, 51 ni nganajitiichisyana nawo iŵaisachile ni kuipanganya. Jwelejo jwaliji mundu jwa nsinda umo wa Chiyahudi waukuŵilanjikwa Alimataya ni jwaliji nkulolela Umwenye wa Akunnungu. 52 Nipele, jwele mundu ŵajawile ku che Pilato, ŵaŵendile apegwe chiilu chi Che Yesu. 53 Nipele, che Yusufu ŵachitulwisye chiilu pa nsalaba ni kuchiŵilijila ni sanda ni ŵachiŵisile mwilembe lilyasepekwe palwala, lilyaliji likanaŵe kuŵichikwa mundu. 54 Lyele lyuŵa lyo lyaliji lyuŵa lyakuliŵika chile kwa ligongo lya Lyuŵa lya Kupumulila. 55 Ni achakongwe uŵalongene nawo Che Yesu kutyochela ku Galilaya ŵala, ŵakuiye che Yusufu ni ŵaiwani lilembe lyo ni yachtite pakuŵichikwa chiilu chi Che Yesu. 56 Nipele, ŵausile kumusi ni kulinganya mauta ga malahamu ni mauta gakununjila gagupakasya chiilu chi Che Yesu. Lyuŵa lya Kupumulila ŵapumulile mpela igakuti kulamula Malajisyo.

24 Lyuŵa lyaandanda lya chijuma kundaŵi pe, achakongwe ŵala ŵapite ku lilembe ali ajigele mauta gakununjila gaŵalingenye. 2 Paŵaiche ŵalisimene liganga lyekulungwa lila lili lyegalambule pambali kutyochela pakwinjilila mwilembe. 3 Nambo paŵajinjile nkati mo nganachisimana chiilu cha Ambuje Che Yesu. 4 Paŵaliji nkusimonga kwa ligongo lya yeleyo, kwanakamo ŵandu ŵaŵili uŵawete minjilo jakung'alima nnope ŵajimi pachiwandi. 5 Ŵele achakongwe wo ŵakamwilwe ni lipamba, ŵakoteme. Nambo ŵandu ŵala ŵaasalile, "Kwa chichi nkunsosa jwanjumi pasikati pa ŵandu ŵawe? 6 Ŵelewo nganapagwa apano, asyuchile! Nkumbuchile iŵatite pakunsalila paŵaliji chiŵela ku Galilaya kula, 7 achitiji, 'Mwana jwa Mundu akusachilwa kuŵichikwa mmakono mwa ŵandu ŵa sambi ni kwaŵamba pa nsalaba nambo pa lyuŵa lyaatatu pakumala chiwa chao chachisyuka.'" 8 Pelepo achakongwe wo ŵagakumbuchile malowe ga Che Yesu. 9 Ŵausile kutyochela ku lilembe ni kwasalila achinduna kumi na moja pamo ni ŵakulijiganya ŵane ngani sya yele yose yo. 10 Ŵele uŵapelechele

achinduna syele ngani wālijji che Maliamu kutyochela musi wa ku Magidala ni che Joana ni che Maliamu achikulugwe che Yakobo pamo ni achakongwe wane uwalongene nawo. 11 Nambo achinduna wala nganagakulupililaga malowe ga wele achakongwe wo waganisise gali gangali malumbo. 12 Nambo che Petulo wājimwiche, walukunwile mpaka ku lilembe ni wakoteme ni kulingulila nkati, wājiweni sanda pe. Nipele wātiosile achisimongaga ni kuliusya yeleye iyakopochele. 13 Lyuwa lilyolyo, wawili mwa wawankuyaga Che Yesu wājaulaga ku nsinda umo liina lyakwe Emau, uwālijji kwakutalikangana ni ku Yelusalemu mpela ulendo wa masaa gawili. 14 Wālinji nkukunguluchila yankati yose iyakopochele. 15 Pawakungulukaga ni kuusyana, Che Yesu asyene wawandichile ni kulongana nawo. 16 Waweni kwa meeso gao nambo gasiwikwe kuti ngasiwamanyilila. 17 Che Yesu wausisye, “Ana ngani chi asi sinkukunguluchila nli nkwenenda?” Nombewo wājimi chimyalalile ni ku meeso kwao kwalilasiche. 18 Jumo jwao, liina lyakwe che Kileopa, wānanjile, “Ana mmwemwe pe jwannendo mu Yelusalemu ni ngankuimanyilila indu yaikopochele kweleko agano moŵa ga?” 19 Che Yesu wausisye, “Ana ngani chi?” Wanyawo wānanjile, “Ngani jankati Che Yesu jwa ku Nasaleti. Jwelejo wawoneche ni Akunnungu ni wāndu wose kuti wālijji jwakulondola jwa Akunnungu jwali ni ukombole mu indu iwāpanganyaga ni kuwecheta. 20 Achakulu wambopesi ni ilongola wetu wāntyosise melepe alamulikwe chiwa, nombewo wawāmbile pa nsalaba. 21 Noweji twālijji ni chilolelo chakuti welewo ni wawatumikwe kwawombola wāndu wa ku Isilaeli. Nambo lelo jino lili lyuwa lyaatatu chitandilile kutendekwa yeleyo. 22 Soonni achakongwe wampepe mumpingo wetu wātutojime. Wājawile ku lilembe kundaŵi pe, 23 nambo nganachisimana chilulu chi Che Yesu. Wausile ni kutasalila kuti wakopochelwe ni achikatumetume wa kwini wawāasalile kuti welewo ali wājumi. 24 Wāndu wampepe uwālijji pamo ni uwe wājawile ku lilembe kukulola yeleye yaŵecheteje achakongwe wo, nambo Che Yesu nganiwawona.” 25 Nipele, Che Yesu wāasalile, “Mwanyā nli wakulowela kwanti yeleye ni mitima jenu jili jakutopela nkukulupilila malowe gose gawāwechete wakulondola wa Akunnungu. 26 Ana nganiyaŵajila Kilisito Nkulupusyo akole masauko ga ni kwanti yeleye ajinjile mu ukulu wao?” 27 Nipele, wāasagamulile gose gagālijji nkwegamba Mmalembelo ga Akunnungu kutandilila mmalembo ga che Musa mpaka mmalembo ga wakulondola wa Akunnungu wose. 28 Paŵawāndichile aula nsinda uwājaulaga, Che Yesu wātesile mpela akwaula mmbujo ni ulendo. 29 Nambo wanyawo wāchondelele kwa kuchalila achitiji, “Ntame nowe

pakuwa sambano kuswele ni chilo chikwinjila.” Nipele wājinjile nkati ni kutama nawo. 30 Paŵatemu kulya chakulya pamo nawo wāujigele nkate ni kwatogolela Akunnungu ni wāugawēnye ni kwapa. 31 Kwanakamo meeso gao gaunukwiche ni wāamanyilile, nambo Che Yesu wātiosile pasikati jao. 32 Nipele wāwechetsyene, “Ana ngaŵa mitima jetu jasisimwiche paŵawechetaga nowe mwitala mula ni kutasagamukulila Malembelo ga Akunnungu.” 33 Papopo wājimi ni kuujila ku Yelusalemu, wāasimene achinduna kumi na moja wala pamo ni wāndu wane ali asongangene pamo 34 achitiji, “Isyene Ambuje asyuchile ni wakopochele che Simoni.” 35 Ni uwakuyaga Che Yesu wawili wala wamanyisye yose iyakopochele mwitala mula ni iwātite pakwamanyilila Che Yesu paŵagawēnye nkate. 36 Paŵālijji nkuwecheta gelego, Che Yesu nsyene wājimi pasikati pao ni wāasalile, “Chitendewele chiwe kukwenu.” 37 Wātotojime ni kogopa kwannope achiganisya kuti akuliwona lisoka. 38 Nambo welewo wāasalile, “Uli nkutenguka chichi ni kuwa ni lipamba mmitima jenu?” 39 Nnolanje makono gangu ni makongolo gangu, manyililanjje kuti ndili une. Mumbapasye mulole pakuwa lisoka nganiikola chilulu namuno maupa mpela inkuti kunola une.” 40 Paŵamasile kuwecheta gelego wālosise makono ni makongolo gao. 41 Paŵālijji akanaŵe kulupilila kwa ligongo lya kusengwa ni kusimonga Che Yesu wausisye, “Nkwete chakulya chachili chose pelepa?” 42 Wāpele chipande cha somba jejoche. 43 Wāchijigele ni kulya paujo pao. 44 Nipele wāasalile, “Gelega ni malumbo ga malowe ganansalile panaliji pamo ni wanyamwe kuti, gawājilwe gamalichikwe gose gagalembekwe gagangambaga une mu Malajisyo ga Akunnungu gawapele che Musa ni itabu ya wakulondola wa Akunnungu ni mu Sabuli.” 45 Nipele wāaunukwile mu lunda lwao kuti akolanje kugamanyilila Malembelo ga Akunnungu, 46 wāasalile, “Ilembechekwe Mmalembelo ga Akunnungu kuti Kilisito Nkulupusyo chalagaswe ni chasyuche lyuwa lyaatatu pakumala chiwa chao, 47 ni kuti wāndu wa ilambo yose chitandile ku Yelusalemu alalichilwe kwa liina lyangu kuti alechanje sambu, nombe Akunnungu chiwalechelesye. 48 Wanyamwe ni uchimwasalile wāndu umboni u. 49 None nansyene chinampelechele chilanga cha Atati wāngu pachanya penu, nambo nnindilile kaje ku Yelusalemu kula mpaka pachimpegwe machili kutyochela kwini.” 50 Nipele Che Yesu wālongwesye kwaula mpaka ku nsinda wa Besania ni wanyakwile makono gakwe ni kwapa upile. 51 Paŵālijji nkwapu upile po wālisapwile ni wājigalikwe kwaula kwini. 52 Wanyawo wāpopelele, nombewo wausile ku Yelusalemu

achichinaga, 53 wálonjele pa Nyuumba ja Akunnungu moŵa
gose achalapaga Akunnungu.

Yohana

1 Chikanaŵe gumbikwa chachilichose jwapali jumo jwaŵilanjikwe Liloŵe, nombe jwele liloŵe jo ŵaliji pamo ni Akunnungu, nombejo ŵaliji Akunnungu. **2** Chitandilile kundanda Liloŵe jo ŵaliji ni Akunnungu. **3** Indu yose yagumbichikwe ni ŵelewo ni pangali ŵelewo nganichipagwa chachili chose chichagumbichikwe. **4** Jwelejo ŵaliji ndande ja umi ni wele umi wo uichenawo lilanguka kwa ŵandu. **5** Ni lyele lilanguka lyo likulanguchisya mu chipi atamuno chipi cho ngachikukombola kulisima lilanguka. **6** Akunnungu ŵantumile mundu jumpepe liina lyakwe Yohana, **7** jwelejo ŵaiche kukwasalila ŵandu umboni nkati lilanguka lyo, kuti ŵandu wose apilikane ni kukulupilila. **8** Che Yohana nsyene nganaŵa lilanguka lyo nambo ŵaiche kukwasalila ŵandu pangasisa nkati lilanguka lyo. **9** Lyelelyo lili lilanguka lisyene, lilanguka lyalikwika pachilambo ni kwalanguchisya ŵandu wose. **10** Jwelejo jwapali pachilambo pano ni kwa jwelejo Akunnungu ŵachigumbile chilambo nambo ŵandu ŵa pachilambo nganiŵamanyilila. **11** Ŵaiche kwa ŵandu ŵakwe nsyene, nambo ŵandu ŵakwe nganiŵapochela. **12** Nambo ŵanawose ŵaŵaapochele ni kwakulupilila, ŵaatesile akombole kuŵa ŵanache ŵa Akunnungu, **13** aŵele ŵanache ŵa Akunnungu ngaŵa kwa kupagwa mpela ŵandu yakuti pa kupagwa ni ngaŵa kwa kusaka kwa mundu nambo apagwile kwa usache wakwe Akunnungu. **14** Nombe Liloŵe jo ŵaliji mundu ni ŵatemi noweji. Ni uweji tuuweni ukulu wao, ukulu wao jwelejo jwajikape jwatyosile kwa Atati Akunnungu, aguumbele umbone ni usyene. **15** Che Yohana nsyene paŵambweni ŵaasalile ŵandu ngani jankati jwelejo kwa kunyanyisya achitiji, “Aju ni jwejula junangambaga katema panasasile kuti, ‘Akwika mundu jumo kanyuma kangu jwali jwankulungwa kumbunda une, pakuŵa jwapali uneji ngunaŵe kupagwa.’” **16** Malinga ni winji wa umbone wao, uweji wose tupochele ntuuka wejinji nnope. **17** Pakuŵa Akunnungu ŵagaichisye Malajisyo kwa litala li che Musa nambo umbone wa Akunnungu ni usyene ituichile kwa litala li Che Yesu Kilisito. **18** Ngapagwa mundu juŵambweni Akunnungu katema kakalikose. Mwana jwajikape, jwaali Akunnungu jwausyene, ni jwakunonyelwa ni Atati, jwelejo ni jwatumanyisye Akunnungu. **19** Au uli umboni wautyosiyisye che Yohana, katema ilongola ŵa Ŵayahudi kutyochela ku Yelusalemu paŵaatumile ŵambopesi ni Ŵalawi kukwausya, “Ana mmwe ndi ŵaani?” **20** Che Yohana nganakaana kwanga, wajitichisye pangasisa, “Uneji nguniŵa Kilisito Jwakuwombola.” **21** Pelepo ŵambusisye, “Sambano mmwe ndi ŵaani? Ana mmwe ni che Elia?” Che Yohana ŵajanjile,

“Une nguniŵa che Elia.” Ni ŵambusisye sooni, “Ana mmwe ndi jwakulondola jwa Akunnungu jula juŵatite akwika?” Che Yohana ŵajanjile, “Ngwamba.” **22** Ni ŵanyawo ŵambusisye, “Sambano mmwe ndi ŵaani? Nkuliŵalanga ichichi? Ntusalile tukaasalile aŵala ŵatutumile kukumbusya.” **23** Che Yohana ŵajanjile, mpela ila che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu iŵang’ambaga, “Uneji ndli mundu jungunyanyisya liloŵe mwipululu, ‘Njongole litala lya Ambuje.’” **24** Ni aŵala ŵandu ŵaŵalajiswe ni Mafalisayo, **25** ŵambusisye che Yohana, “Iŵaga mmwe nganimma Kilisito Jwakuwombola pane che Elia pane jwakulondola jwa Akunnungu jula, kwachichi nkubatisya?” **26** Che Yohana ŵajanjile, “Uneji ngubatisya ni meesi, nambo apali jumo mwa ŵanyamwe, jwangankummanyilila. **27** Ni jwejula jwakwika kanyuma, une nganguŵajilwa kuŵa katumetume jwakuugula migoji ja italawanda yao.” **28** Yeleyi yatendekwe mmusi wa ku Besania peesi lusulo lwa Yolodani apala che Yohana paŵabatisyaga ŵandu. **29** Malaŵi jakwe, che Yohana ŵambweni Che Yesu aninkwaichilila ni ŵatite, “Nnole, jweleju ali Mwanangondolo jwa Akunnungu jwakwigala sambi sya ŵandu ŵa pachilambo! **30** Ajuju ni jwejula junangambaga panatite, ‘Kanyuma akwika mundu jumo jwali jwankulungwa kuumbunda une, pakuŵa jwapali uneji ngunaŵe kupagwa!’” **31** Uneji nganinaamanyilila, nambo nyiche kukubatisya ni meesi kuti ŵandu ŵa ku Isilaeli ŵaamanyilile.” **32** Che Yohana ŵatusalile indu iyaiweni achitiji, “Nambweni Mbumu jwa Akunnungu achitulukaga kutyochela kwini mpela nguunda ni kwatula pachanya pao. **33** Uneji nganinaamanyilila nambo jwelejo juŵandumile ngabatisye ni meesi ŵaasalile, ‘Jwelejo juchimwaone ali nkutuluchilwa ni Mbumu jwa Akunnungu ni kwatula pachanya pao, jwelejo ni juchabatisye ni Mbumu jwa Akunnungu.’” **34** Nipele che Yohana ŵatite, “Uneji naiweni yeleyi ni malasile umboni kuti ajuju ni Mwana jwa Akunnungu.” **35** Malaŵi jakwe, che Yohana ŵaliji sooni ni ŵakulijiganya ŵao ŵaŵili. **36** Paŵaweni Che Yesu ali nkupita, ŵatite, “Munole, ajuju ali Mwanangondolo jwa Akunnungu.” **37** Ni aŵala ŵakulijiganya ŵaŵili paŵampilikene che Yohana achiŵechetaga maloŵe go, ŵaakuiye Che Yesu. **38** Nipele, Che Yesu ŵagalawiche, ŵaweni ŵakulijiganya ŵaŵili ŵa che Yohana achakuyaga ŵausisye, “Ana nkusosanga ichichi?” Ni ŵanyawo ŵajanjile, “Labi, ana nkutama kwapi?” Labi malumbo gakwe Jwakwiganya. **39** Che Yesu ŵajanjile, “Njisangane ni ŵanyamwe chimmone.” Ŵakulijiganya wo ŵaakuiye, ŵapaweni paŵatamaga, jaliji mpela saa kumi ja ligulo ni ŵanyawo ŵatemi nawo lyaŵa lila. **40** Jumo jwa aŵala ŵakulijiganya ŵaŵili ŵaŵampilikene che Yohana achiŵechetaga maloŵe go ni kwakuya Che Yesu ŵaliji

che Andulea, mpwao che Simoni Petulo. 41 Che Andulea wansimene kaje che Simoni mpwakwe, ni wansalile, "Tummweni Masiya," yaani "Kiisito Jwakuwombola". 42 Nipele, wanjawisye ku Che Yesu. Ni Che Yesu wannonlite che Simoni ni watite, "Mmwejo ni che Simoni mwanagwao che Yohana. Sano chimmilanjikwe che Kefa." Mchigiliki Petulo, malumbo gakwe, "Lwala." 43 Malaŵi jakwe Che Yesu wapite ku chilambo cha Galilaya. Nipele wansimene che Filipino ni kunsalila, "Munguye." 44 Che Filipino waliji mundu jwa musi wa ku Besesaida, musi uwatamaga che Andulea ni che Petulo. 45 Nipele che Filipino wansosile che Nasanieli, ni pawammweni wansalile, "Tummweni ajula juwalembekwe mmalajisyo ga Akunnungu gawapele che Musa ni mu itabu ya wakulondola wa Akunnungu, Che Yesu kutyochela musi wa ku Nasaleti Mwana ju che Yusufu." 46 Nombe che Nasanieli wambusisye che Filipino, "Ana chindu chambone chikukomboleka kutyochela ku Nasaleti?" Che Filipino wansalile, "Njise kunnole." 47 Che Yesu pawambweni che Nasanieli achaichililaga watite, "Nnole! Jwele ali Mwisilaeli nsyenesyene, nkati mwakwe mwangali unami." 48 Che Nasanieli wausisye Che Yesu, "Ana mumanyilile chinauli?" Che Yesu wajanjile, "Akanammilanje che Filipino, nambweni ndi ntemi paasi pa chitela cha ntini pala." 49 Pelepo che Nasanieli watite, "Jwakwiganya, mmwe ndi Mwana jwa Akunnungu, mmwe ndi Mwenye jwa ku Isilaeli!" 50 Che Yesu wansalile, "Ana mungulupilile pakuwa nansalile kuti nammweni paasi pa chitela cha ntini pala? Chingawone gamakulungwa kupunda gelega." 51 Che Yesu wajendelechele kusala, "Isyene ngunsalila, chinkuwone kwini kweugule ni achikatumetume wa kwini wa Akunnungu achikwelaga ni kutuluka pa Mwana jwa Mundu."

2 Pagamasile moŵa gaŵili wapali ulombela musi wa ku Kana chilambo cha ku Galilaya. Ni achikulugwe Che Yesu waliji kweleko, 2 Che Yesu ni wakulijiganya wao nombe walalichikwe ku ulombela wo. 3 Pajamasile divai jiwalingenye kwa ligongo lya ulombela, achikulugwe Che Yesu wansalile, "Nganakola divai!" 4 Che Yesu wajanjile, "Nkaasalila chakupanganya, katema kangu kakanawe kwika." 5 Pelepo achikulugwe Che Yesu waasalile achikatumetume, "Chachilichose chichansalile, mpanganye." 6 Pelepo syapali lulo syekulungwa nsano ni umo sya maganga, lwaluli lose lwakombwele kugumbala lulo sya mwana siwili pane situ sya meesi. Syaŵichikwe pelepo mpela itite pakusyoweleka kwa Wayahudi kutaga meesi ga kuliswejesya kwaligongo lya kwapopelela Akunnungu. 7 Che Yesu waasalile

achikatumetume wala, "Ngumbasye meesi lulo syo." Ni wanyawo wagumbesye ndendende. 8 Nipele waasalile, "Sano ntechanje munjauchisye jwankulu jwa chindimba." Ni wanjauchisye. 9 Jwankulu jwa chindimba pawajipasisye divai jjaliji meesi kundanda, nombejo nganakumanyilila kujikopochele divai jo, nambo achikatumetume wala waimanyi. Jwankulu jwa chindimba jula wambilasile nlombela, 10 ni kunsalila, "Mundu jwalijose kundanda akwapa wandu divai jambone ni wamalaga kung'wa ni kukolelwa akwapa janganong'a nnope. Nambo mmwejo ntupele divai jambone mpaka sambano." 11 Chelechi chili chimanyisyo chakusimosya chandanda chiwapanganyisye Che Yesu mmusi wa ku Kana chilambo cha ku Galilaya ni waulosisye ukulu wao nombe wakulijiganya wao waakulupilile. 12 Payamasile yeleyo, Che Yesu pamo ni achikulugwe ni achapwakwe ni wakulijiganya wao wala watuluchile ku Kapelenaumu. Watemi kweleko moŵa kanandi. 13 Katema ka lyuwa lyekulungwa lya Pasaka ja Wayahudi kawandichile ni Che Yesu wakwesile ku Yelusalemu. 14 Pa Nyuumba ja Akunnungu waasimene wandu achisumisyaga ng'ombe ni ngondolo ni nguunda ni wakutindanya mbiya ali atemi. 15 Wapotile ngonji ni kuwa lubokola ni wawinjile wose paasa pa Nyuumba ja Akunnungu pamo ni ng'ombe ni ngondolo syao. Ni wapikulenye mesa sya wakutindanya mbiya wala ni kumwasya mbiya syao. 16 Ni wawaliji nkusumisya nguunda wala waasalile, "Ntyosyanje pelepa indu yi. Nkajipanganya nyuumba ja Atati wangu kuwa nyuumba jakusumichisya malonda!" 17 Wakulijiganya wao wakumbuchile kuti, malembelo gakusala, "Alakwe Akunnungu, unonyelo wangu kwa nyuumba jenu ukundinisa mpela mooto mu ntima." 18 Ilongola wa Wayahudi wausisye Che Yesu, "Ana chimpanganye chimanyisyo chachi chakusimosya chakutullosya kuti nkwele lilamulo lya kupanganya yelei?" 19 Che Yesu waasalile, "Ngumulanje Nyuumba ja Akunnungu ji, ni uneji chindaŵe kwa moŵa gatatu pe." 20 Pelepo Wayahudi wala watite, "Aji Nyuumba ja Akunnungu ji twataŵile kwa yaka makumi ncheche konjehesya nsano ni umo. Ana mmwejo chinkombole chinauli kujitaŵa kwa moŵa gatatu?" 21 Nambo Nyuumba ja Akunnungu jiwajigambaga Che Yesu jo jaliji chilu chakwe nsyene. 22 Nipele Che Yesu pawasyuchile, wakulijiganya wao wakumbuchile kuti wawechele gelega, ni wagakulupilile Malembelo ga Akunnungu ni malowe gawawechele Che Yesu gala. 23 Che Yesu pawaliji ku Yelusalemu mmoŵa ga chindimba cha Pasaka wandu wajinji pawaiweni imanyisyo iwaipanganyisye waakulupilile. 24 Nambo Che Yesu nganalichelelelaga kukwao pakuwa wajimanyilile mitima

jao 25 ni pakuwa waimanyilile uchenene yaili mmitima jao, nganasaka kusaliwa chachilichose nkati wandu wane.

3 Jwapali chilongola jwa Chiyahudi liina lyakwe che Nikodemu juwaliji mu mpingo wa Mafalisayo. **2** Chilo chimo che Nikodemu wanjaulile Che Yesu ni kunsalila, “Jwakwiganya, tukwimanyilila kuti mmwe ndi jwakwiganya jwalajiswe ni Akunnungu, pakuwa ngapagwa mundu jwakukombola kupanganya imanyisyo inkwitendekanya mmwe akaawe Akunnungu ali pamo najo.” **3** Che Yesu wanjanjile, “Isyene ngunsalila, iwaga mundu ngakupagwa kaawili, ngaakombola kwinjila mu umwenye wa Akunnungu.” **4** Che Nikodemu wambusisye, “Ana mundu akukombola chinauli kupagwa kaawili ali akusile? Akukombola chinauli kwinjila mu lutumbo lwa achikulugwe ni kupagwa kaawili?” **5** Che Yesu wanjanjile, “Isyene ngunsalila, iwaga mundu ngaapagwa kwa meesi ni kwa Mbumu jwa Akunnungu, ngaakombola kwinjila mu umwenye wa Akunnungu. **6** Kwa chiilu mundu akupagwa ni atati ni achikulugwe, nambo akupagwa kwa mbumu, akupagwa kwa Mbumu jwa Akunnungu. **7** Nkasimonga pakuwa ndite kuti nkusachilwa mpagwe kaawili. **8** Mbungo jikupuga kujikusaka, nkujipikana pajikupuga, nambo ngankukumanyilila kujikukopochela atamuno kujikwaula. Ikuwa yelei kwa jwalijose jwapagwilwe kwa Mbumu jwa Akunnungu.” **9** Che Nikodemu waisisye Che Yesu, “Ayi indu yi ana chiikomboleche chinauli?” **10** Che Yesu wanjanjile, “Mmwejo ndi jwakwiganya jwa Waisilaeli ana iwele uli ngankwimanyilila indu yi? **11** Isyene ngunsalila, uweji tukuwecheta itukwimanyilila ni kuwalanga umboni wa itwiweni, nambo wanyamwe ngankusaka kuujitichisya utenga wetu. **12** Iwaga nantanjile indu ya pachilambo ni wanyamwe nganijitichisya, ana nantanjilaga indu ya kwini chinjitichisye chinauli? **13** Ngapagwa jwalijose jwajawile kwini ikaawe Mwana jwa Mundu juwatulwiche kutyochela kwini.” **14** Mpela ila che Musa iwatite pakulikoleka penani pa luchanamila lijoka lilyakolochekwe ni shaba mwipululu mula, iyoyo peyo Mwana jwa Mundu ikusachilwa anyakulikwe kwini, **15** kuti jwalijose juchankulupilile akole umi wa mowa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) **16** Pakuwa Akunnungu waanonyele nnope wandu wa pachilambo, nipele wantyosisye Mwanagwe jwajikape, kuti jwalijose jwakunkulupilila akajonasika, nambo akole umi wa mowa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) **17** Pakuwa Akunnungu nganantuma Mwanagwe pachilambo kuti aiche kukwalamula wandu, nambo aiche kukwakulupusya. **18** Jwakunkulupilila Mwana jwa Akunnungu, jwelejo ngakulamulwa, nambo jwangankulupilila jwelejo amasile kulamulikwa, pakuwa

nganankulupilila Mwana jwajikape jwa Akunnungu. **19** Lilamulo lili lyeleli, lilanguka liiche pachilambo nambo wandu achinonyele nnope chipi kupunda lilanguka, pakuwa akupanganya ya chigongomalo. **20** Mundu jwalijose jwakupanganya ya chigongomalo akulichima lilanguka, ngakwika kulilanguka pakuwa ngakusaka iwoneche indu yao ya chigongomalo. **21** Nambo jwakuukamulisya usyene akwika kulilanguka kuti yakuipanganya iwoneche kuti ipanganyiche kwa kwajitichisya Akunnungu. **22** Payamasile yeleyo Che Yesu pamo ni wakulijiganya wao wajawile ku chilambo cha Wayahudi. Watemi pamo nawo kweleko, achibatisyaga wandu. **23** Che Yohana nombe waliji ku Aioni, pachiwandi ku Salimu achibatisyaga wandu, pakuwa kweleko kwaliji ni meesi gamajinji. Wandu wanjaulilaga, nombewo wabatisye. **24** Yeleyo yakopochele katema che Yohana nganatawikwe mu nyumba jakutawilwa. **25** Gakopochele makani pasikati ja Myahudi jumo ni wakulijiganya wampepe wa che Yohana nkati masyoweledlo ga kuliswejesya kwaligongo lya kwapopelela Akunnungu. **26** Nipele, wakulijiganya wo wanjaulile che Yohana ni kunsalila, “Jwakwiganya, ajula mundu juwaliji pamo nomwe peesi Yolodani, jumwaalasilile ngani syakwe, nombejo sambano akubatisya, ni wandu wose akwajaulila.” **27** Che Yohana wajanjile, “Mundu ngakukombola kukola chachilichose ikaawe apegwilwe ni Akunnungu wa kwini. **28** Ni wanyamwe mwachinsyene nkumanyilila kuti nasasile, ‘Uneji nguniwa Kilisito Jwakuwombola, nambo nalajiswe kuti naalongolele!’ **29** Jwakulombekwa ali jwakwe nnombela, nambo nkamusi jwa nnombela akwima kuntumichila nnombela, nkamusi jo akusangalala nnope pakupilikana lilowe lya nnombela ali nkukunguluka. Iyoyo peyo ni uneji ngusangalala nnope. **30** Che Yesu ikusachilwa awe jwankulu, ni uneji mme jwannondi. **31** “Jwakwika kutyochela kwini ali jwankulu kwapunda wose. Jwakutyochela pachilambo ali jwa pachilambo nombe akuwecheta mpela mundu jwa pachilambo. Nambo jwakwika kutyochela kwini akuilongosya indu yose. **32** Jwelejo akutyosya umboni wa indu yaiweni ni kuilipikana, nambo ngapagwa mundu jwakukunda indu yakuisala. **33** Nambo mundu jwalijose jwakukunda umboni wakuusala jwelejo, akwitichisya kuti Akunnungu ali usyene. **34** Ajula jwatumikwe ni Akunnungu akusala malo we ga Akunnungu, pakuwa Akunnungu akwapa Mbumu jwa Akunnungu kwa winji. **35** Akunnungu akunnonyela Mwana ni indu yose awisile mu ulamusi wao. **36** Jwakunkulupilila Mwana akwete umi wa mowa gose pangali mbesi, jwangankulupilila Mwana ngakola umi, ni uchimwa wa Akunnungu uli pa jwelejo.” (aiōnios g166)

4 Mafalisayo wāpilikene kuti Che Yesu akupata wākulijiganya wājini ni kwabatisya kwapunda che Yohana. **2** Nambo Che Yesu nsyene nganiwābatisya wāndu, wākulijiganya wāo ni wāwābatisyaga wāndu. **3** Nipele, Che Yesu pa wāpilikene yeleyo wātyosile ku Yudea ni kuuja ku Galilaya. **4** Mu ulendo wao wāsachilwe kupita ku Samalia. **5** Nipele, wāiche ku Sikali musi umo wa ku Samalia, pachiwāndi ngunda u che Yusufu wapegwilwe ni che Yakobo atagwe. **6** Pelepo pali ni chisima chi che Yakobo, nombe Che Yesu pakuwā wāpesile ni ulendo, wātemi mungulugulu chisima. Yaliji muusi lyuwa pantwe. **7** Nipele jwankongwe jumo Msamalia wāiche kukuteka meesi. Ni Che Yesu wānsalile jwankongwe jo, “Nguwenda meesi gakung’wa.” **8** Katema ko wākulijiganya wākwe wājile mu mmusi kukusuma yakulya. **9** Nambo jwankongwe jo wātite, “Mmwejo Myahudi, ana nkukombola chinauli kuumenda meesi gakung’wa uneji jwankongwe Msamalia?” Wātite yele pakuwā Wāyahudi ngakukamulangana ni Wāsamalia. **10** Che Yesu wājanjile, “Nkachimanyi chichi chakusaka Akunnungu kumpa ni wāani wākummenda meesi gakung’wa, nkammendile jwelejo, nombejo akampele meesi gagakwikanawo umi.” **11** Jwankongwe jo wātite, “Ambuje, mmwe nganinkola ngao ni chisima chi chilewipe nnope. Ana mpatile kwapi meesi gagakwikanawo umi go? **12** Ambuje wētū che Yakobo ni wātupele uweji chisima chi, nsyene ni wānagwe ni ilango yakwe wāng’wele meesi ga chisima chi. Ana mmwejo nkulitenda jwankulu nnope kwapunda che Yakobo?” **13** Che Yesu wānanjile, “Jwalijose juchang’we meesi ga chisima chi chijakole njota sooni. **14** Nambo juchang’we meesi gachinaape une ngajakola njota ng’oo. Meesi gachinaape une chigawe nti meesi gagakuilika nkati mwakwe, gagakwikanawo umi wa moŵa gose pangali mbesi.” (aiōn g165, aiōnios g166) **15** Jwankongwe jo wānsalile, “Ambuje, nguwenda meesi go kuti jinangole njota sooni ni ninaiche sooni pelepa kukuteka meesi.” **16** Che Yesu wānsalile jwankongwe jo, “Njaule nkaawālanje wānkwenū, nkaiche pamo nawo pelepa.” **17** Jwankongwe jo wānanjile, “Uneji nganingola wālume.” Che Yesu wānsalile, “Njanjile yambone kuti nganinkola wālume. **18** Pakuwa mwāmbilwe kasano, ni jwannume junkutama nawo sambano jo nganaŵa wānkwenū. Pelepo chinsasile cho chili chisyene.” **19** Jwankongwe jo wānsalile, “Ambuje, nguwona kuti mmwejo ndi jwakulondola jwa Akunnungu. **20** Achambuje wētū wā Chisamalia wāapopelele Akunnungu mwinani mwa chitumbi chi, nambo wānyamwe Wāyahudi nkuti, tukusachilwa kwapopelela Akunnungu ku Yelusalemu.” **21** Che Yesu wānanjile, “Amao, nkulupilile chinguchisala, chikaiche

katema ngamwapopelela Atati mwinani mwa chitumbi chi atamuno ku Yelusalemu kula. **22** Wānyamwe Wāsamalia nkwapopelela wāngankwamanyilila, nambo uweji Wāyahudi tukwamanyilila wātukwapopelela, pakuwā ukulupusyo wa Akunnungu chiutyochele kwa litala lya Wāyahudi. **23** Nambo chikaiche katema, sooni kaiche, wākupopelela kwa usyene chiwāapopelele Atati achilongoswaga ni Mbumu jwa Akunnungu ni usyene. Pakuwa Atati akwasaka wāndu wākwapopelela chanti yeleyo. **24** Akunnungu ali Mbumu, ni wākwapopelela wēlewo wāpopelelele achilongoswaga ni Mbumu jwa Akunnungu ni kuwanyilila usyene.” **25** Jwankongwe jo wānsalile, “Ngumanyilila kuti chaiche Masiya jwakuwālanjika Kilisito Jwakuwombola. Pachaiche chatumanyisye inayose.” **26** Che Yesu wānsalile, “Uneji jwanguwecheta nomwe ndili jwelejo.” **27** Papopo wākulijiganya wākwe wāusile, wāsimosile ligongo wāasimene Che Yesu alinkukunguluka ni jwankongwe. Nambo ngapagwa jwalijose juwāmbusisye Che Yesu, “Ana nkusaka chichi? Pane kwaligongo chi nkukunguluka ni jwankongwe?” **28** Jwankongwe jo wālesile lulo lwakwe palapala, wājawile mmusi ni kwasalila wāndu achitiji, **29** “Njisangane nkannole mundu jwasalile yanayose imbanganyisye! Ikukomboleka kuti jwelejo ali Kilisito Jwakuwombola?” **30** Nipele wāndu wākopweche mmusi ula ni kwajaulila Che Yesu. **31** Katema kakoko wākulijiganya wākwe wāliji nkwachondelela Che Yesu achitiji, “Chondechonde Jwakwiganya, ndye.” **32** Nambo Che Yesu wānsalile, “Uneji ngwete chakulya chingankuchimanyilila wānyamwe.” **33** Wākulijiganya wākwe wātandite kuusyana achinsyene pe, “Ana kwana mundu jwanjigalile chakulya?” **34** Che Yesu wānsalile, “Chakulya changu chili kutendekanya chakusaka aŵala wāndumile ni kugamalisya masengo gao. **35** Wānyamwe ngankuti, ‘Jisigalile miesi ncheche, pakwika katema ka kugungula?’ Nambo uneji ngunsalila nnole migunda ji jili chile kwa kugungula. **36** Jwakugungula akupochela mbote ni akukumbikanya pamo magungulo kuti gakole umi wa moŵa gose pangali mbesi, nipele jwakupanda asengwe yalumo ni jwakugungula. (aiōnios g166) **37** Chiwēcheto chi chili chisyene, ‘Jumo akupanda ni jwine akugungula.’ **38** Uneji nantumile nkagungule magowolo ganganimpande wānyamwe, wāne wāpanganyisye masengo gakulimba, nambo gelego ginkupata wānyamwe gali kwa ligongo lya masengo gao.” **39** Wāsamalia wājini wā musi ula wāakulupilile Che Yesu kwa ligongo lya umboni wa malowē gaŵawēchete jwankongwe jo gagakuti, “Asalile inayose imbanganyisye.” **40** Wāsamalia wājaulile Che Yesu ni kwachondelela atame pamo nawo, nombejo wātemi pepala moŵa gaŵili. **41** Nipele wāndu wājini nnope wāakulupilile Che

Yesu ligongo lya maloŵe gao. **42** Wansalile jwankongwe jo, "Sano tukukulupilila ngaŵa kwaligongo lya kuwecheta kwenu pe, nambo pakuŵa tupilikene twachinsyene, ni tukumanyilila kuti isyene ajuju ni Nkulupusyo jwa wāndu wāpachilambo." **43** Pagapite moŵa gaŵili Che Yesu wāusile sooni ku Galilaya. **44** Pakuŵa Che Yesu nsyene wāsasile pangasisa kuti, "Jwakulondola jwa Akunnungu ngakuchimbichikwa mchilambo chakwe nsyene." **45** Paŵaiche ku Galilaya, wāndu wājinji wākweleko wāpochele, pakuŵa wānyawo nombe wāliji ku Yelusalemu kuchindimba cha Pasaka, wāiweni yose yaitebileje Che Yesu pachindimba. **46** Nipele Che Yesu wāujile sooni mmusi wa ku Kana, chilambo cha ku Galilaya, peuto paŵagatesile meesi gaŵe divai pala. Pepala pali ni jwankulu jumo juŵaliji ni mwanache jwakulwala ku Kapelenaumu ko. **47** Nipele jwankulu jo paŵapilikene kuti Che Yesu atyosile ku Yudea ni kwika ku Galilaya, wājaulile ni kwachondelela ajaule ku Kapelenaumu akannanye mwanagwe juŵalwalaga kuŵandichila kuwa. **48** Che Yesu wānsalile, "Wanyamwe ngankwakulupilila Akunnungu pangaiwona imanyisyo ni yakusimonjeka!" **49** Jwankulu jo wānanjile, "Ambuje, chondechonde tujale mwanangu akanaŵe kuwa." **50** Che Yesu wānsalile, "Njauleje, mwanagwenu chalame." Mundu jo wālikulupilile liloŵe liŵasalilwe ni Che Yesu ni wājawile. **51** Paŵaliji nkutuluka, wāsime ni achikapolo wāo ni wānsalile kuti mwanache jwao alamile. **52** Nombejo wāusisye katema kaŵatandite mwanagwe kupata eja, ni wānyawo wājanjile, "Ulwele wannesile liiso saa saba ja musi." **53** Nipele atati jo wājmanyilile kuti jaliji saa jilajila juŵasalilwe ni Che Yesu kuti, "Mwanagwenu chalame." Pelepo nsyene pamo ni achalongo wākwe wose wānkulupilile Che Yesu. **54** Chelechi chaliji chimanyisyo cha kusimosya chaŵili chiŵachipanganyisye Che Yesu paŵatyosile ku Yudea kuuja ku Galilaya.

5 Payamasile yeleyo, Che Yesu wākwesile kwaula ku Yelusalemu ku chindimba cha Wāyahudi, **2** Ni ku Yelusalemu ko, pachiŵandi nnango wekulungwa waukuŵilanjikwa nnango wa ngondolo, kwaliji ni litanda lyalikūŵilanjikwa Mchiebulania Betisasa lyalili ni mapenu nsano. **3** Wakulwala wājinji wāgonaga mmapenu mo, kwaliji ni wāngalola ni wākulemala ni wākutatala. **4** Wālolelaga meesi gatinganyikwe, pakuŵa kapali katema katumetume jwa kwini jwa Ambuje wātuluchilaga mmeesi ni kugatinganya. Jwakulwala jwalijose juŵaliji jwaandanda kwinjila mmeesi gagatinganyikwe, wālamile ulwele uliwose walinawo. **5** Pelepo pali ni mundu jumo juŵatatele yaka makumi gatatu kupambula nsano ni itatu. **6** Che Yesu paŵambweni mundu jula ali agonile pepala ni kwimanyilila kuti ali jwakulwala moŵa

gamajinji, wāmbusisye, "Ana nkusaka kulama?" **7** Jwakulwala jo wājanjile, "Ambuje, uneji nganingola jwakunyingisya mu litanda katema meesi pagakutinganyikwa. Pingulinga kwinjila, mundu jwine akuunongolela kwinjila." **8** Nipele Che Yesu wānsalile, "Njimuche, njigale ugono wenu njaule." **9** Papopo pepo mundu jo wālamile, wājigele ugono wakwe ni kwaula. Yeleyo yatendekwe pa Lyuŵa lya Kupumulila. **10** Nipele achakulu wā Wāyahudi wānsalile mundu jwalamile jo, "Lelo jino lili Lyuŵa lya Kupumulila ni malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa gakukanya kunyakula ugono wenu." **11** Nambo mundu jo wāajanjile wānyawo, "Mundu jwanamisye jula andanjile, 'Njigale ugono wenu, njaule.'" **12** Wānyawo wāmbusisye, "Ana wāani ansalile njigale ugono wenu njaule?" **13** Nambo mundu juŵalamisye jula nganamanyilila Che Yesu kuti ali wāani, pakuŵa pepala pali ni mpingo wekulungwa wa wāndu ni Che Yesu wātyosile pepala. **14** Kanyuma Che Yesu wānsimene mundu juŵannamisye jula pa Nyuumba ja Akunnungu, ni wānsalile, "Mpilikane sambano nnamile, kasintenda sooni sambi, chinaiche kunsimana chindu chakusakala kupunda achichi." **15** Mundu jula wājawile kukwasalila achakulu wā Wāyahudi kuti Che Yesu ni juŵalamisye. **16** Pakuŵa Che Yesu wātendekenye yeleyo pa Lyuŵa lya Kupumulila, Wāyahudi wātandite kunchima. **17** Nambo Che Yesu wāasalile, "Atati wāngu akupanganya masengo moŵa gose ni uneji ngupanganya iyoyo peyo." **18** Kwa ligongo lyo, achakulu wā Wāyahudi wāpundile kusosasosa litala lyakwaulaga Che Yesu ngaŵa ligongo lyakutema malajisyo ga Lyuŵa lya Kupumulila pe, nambo pakuŵa alitesile kuti Akunnungu ali Atatigwe ni kulitenda chisau ni Akunnungu. **19** Che Yesu wāasalile, "Ngunsalila isyene, Mwana ngakukombola kupanganya chachilichose jikape. Mwana akukombola kupanganya achilape chakuchiwona alinkupanganya Atati. Pakuŵa achila chaakuchipanganya Atati Mwana nombejo akupanganya ilaila peila. **20** Atati akunnonyela Mwana ni kunlosya indu yose yakupanganya nsyene. Soon chiŵalosye indu yekulungwa kupunda ayiyi, ni wānyamwe chinsimonje. **21** Mpela ila Atati iyakuti pakwasusya wāwile ni kwapa umi, iyoyo peyo ni Mwana akwapa umi aŵala wākwasaka. **22** Atati ngakunlamula mundu jwalijose, nambo ampele Mwanagwe ukombole wose wakwalamula wāndu, **23** kuti wāndu wose anchimbichisye Mwana mpela yakuti pakwachimbichisya Atati. Mundu jwalijose jwangakunchimbichisya Mwana ngakunchimbichisya Atati juŵantumile." **24** "Ngunsalila isyene, jwakulipikanila liloŵe lyangu ni kwakulupilila wāndumile une wāla, jwelejo akwete umi wa moŵa gose pangali mbesi. Nombejo ngaalamulikwa ng'oo, pakuŵa amasile

kukopoka muchwiwa ni kwinjila mu umi. (aiōnios g166) 25 Ngunsalila isyene, chikaiche katema ni sambano kaiche chanti wāndu wāwile chalipilikane liloŵe Iya Mwana jwa Akunnungu nombe wāndu wāchalipilikane wo chakole umi. 26 Mpela ila Atati yatite kuŵa ndande ja umi, iyoyo peyo ampele Mwana kuŵa ndande ja umi. 27 Sooni ampele Mwana ukombole wa kulamula ligongo jwelejo ali Mwana jwa Mundu. 28 Nkachisimonga achichi pakuŵa chikaiche katema chati wāndu wose ŵaali kumalemba chalipilikane liloŵe Iyao, 29 nombe chasyuche, aŵala ŵawātendekenye yambone chasyuche ni kupata umi ni aŵala ŵawātendekenye yangalumbana chasyuche ni kulamulikwa.” 30 “Uneji jikape ngangukumbola kuchitendekanya chindu kwa ukombole wangu nansyene. Ngulamula mpela inguti pakupilikana kutyochela kwa Atati, ni kulamula kwangu kuli kwa usyene pakuŵa ngangupanganya ingusaka nansyene, nambo yambone paujo pao wāndumile une ŵala. 31 “Naliŵalangaga nansyene umboni wangu uli wa unami. 32 Nambo apali jwine jwakusala umboni pa une, noneji ngumanyilila kuti yose yakusala nkati uneji ili isyene. 33 Wānyamwe mwalajisyene wātenga ku che Yohana Wākubatisya, ni umboni wasasile nkati une uli usyene. 34 Ngaŵa kuti uneji nguukulupilila umboni wa wāndu, nambo ngusala yelei kuti wānyamwe nkulupuswe. 35 Che Yohana ŵaliji mpela lumuli lulwakolelaga ni kulanguchisya, ni wānyamwe mwaliji chile kusengwa ni lilanguka lyakwe kwa katema pe. 36 Nambo uneji ngwete umboni kukwangu wauli wekulungwa kupunda u che Yohana. Pakuŵa masengo gingugapanganya gaambele Atati malichisyene ni gagakulosya pangasisika kuti Atati ni wāndumile. 37 Atati uŵandumile, iyoyo akusala umboni nkati une. Wānyamwe nganimme kulipilikana liloŵe Iyao atamuno kukulola ku meeso kwao, 38 ni liloŵe Iyao ngalikutama nkati mwenu, pakuŵa nganimukulupilila ajula juŵamtumile. 39 Nkugasosasosa Malembelo ga Akunnungu nchiganisyaga kuti mu gelego chimpate umi wa moŵa gose pangali mbesi. Ni Malembelo ga Akunnungu go gakuŵalanga umboni nkati une! (aiōnios g166) 40 Ni wānyamwe ngankusaka kwika kukwangu kuti ncole umi wa moŵa gose pangali mbesi. 41 “Ngangusosa kuchimbichikwa ni wāndu. 42 Nambo ngummanyilila wānyamwe kuti nganinkola unonyelo wa Akunnungu mmitima jenu. 43 Uneji iiche kwa ulamusi wa Atati wāngu, ni wānyamwe nganimungulupilila. Aikaga mundu jwine kwa ulamusi wakwe nsyene, chimukulupilile. 44 Ana chinkombole chinauli kungulupilila iŵaga wānyamwe nkusaka kulapikwa kutyochela kwa achinjenu nambo nkukana kulapikwa kwakukutyochela kwa Akunnungu ŵaali jikape? 45 Nkaganisyaga kuti uneji chinambechetele kwa Atati. Che

Musa junkunlolela wānyamwe ni juchambechetele kwa Atati. 46 Nkankulupilile che Musa nkaangulupilile ni une ŵakwe pakuŵa che Musa ŵalembile ngani syangu. 47 Nambo iŵaga ngankugakulupilila gaŵagalembile che Musa gala, sano chinkombole chinauli kugakulupilila ginguŵecheta?”

6 Payamasile yeleyo Che Yesu ŵajombweche litanda Iya Galilaya pane likuŵilanjikwa litanda Iya Tibelia. 2 Mpingo wekulungwa wa wāndu wakuiye ligongo wāndu wo ŵaiweni imanyisyo iŵapanganyisye kwa kwalama wāndu. 3 Nipele Che Yesu pamo ni ŵakulijiganya ŵao ŵakwesile mwitumbi ni kutama. 4 Katema ka chindimba cha Pasaka ja Ŵayahudi kaŵandichile. 5 Che Yesu paŵalolesyelolesye ŵauweni mpingo wekulungwa wa wāndu uchaichililaga, nipele ŵausisye che Filipino, “Ana chitusume kwapi chakulya kuti twape wāndu ŵa alye?” 6 Ŵaŵechete yeleyo kuti ŵalinje che Filipino, pakuŵa asyene ŵaimanyi chichaapanganye. 7 Che Filipino ŵajanjile, “Ipande machila gaŵili ga madini ga feza ngaikukwana kusumila mikate kwa kila mundu!” 8 Jumo jwa ŵakulijiganya ŵa Che Yesu jwakuŵilanjikwa che Andulea, mpwao che Simoni Petulo, ŵaasalile Che Yesu, 9 “Kwana jwanchanda pelepa jwali ni ipande nsano ya mikate ja shayili ni somba siŵili. Nambo yakulya yi kanandi ngayajikutisya wāndu ŵajinji ŵanti nyi?” 10 Che Yesu ŵaasalile ŵakulijiganya ŵao, “Mwasalile wāndu atame paasi.” Pelepo paliji ni manyasi, nipele wāndu wose ŵatemi paasi, winji wa achalume pe waliji mpela elufu tano. 11 Nipele Che Yesu ŵajigele ipande ya mikate ila, ni ŵatogolele Akunnungu ni kwagaŵila wāndu ŵawātemi paasi ŵala. Ŵatesile iyoyo peyo ni somba sila ni kila mundu ŵapatile mpela iŵatite pakusaka. 12 Wāndu wo paŵajikwite Che Yesu ŵaasalile ŵakulijiganya ŵao, “Nkumbikanye mbakatika yaisigele yo kuti inapotele.” 13 Nipele, ŵakulijiganya ŵala ŵakumbikenye isigasi ya mikate nsano ja shayili iyasigesye wāndu ŵaŵalile ŵala, ŵagumbesye itundu likumi ni iŵili. 14 Wāndu paŵachiwini chimanyisyo chiŵachipanganyisye Che Yesu cho, ŵatite, “Isyene ajuju ni jwakulondola jwa Akunnungu jwaŵechetekwe kuti chaiche pachilambo.” 15 Che Yesu ŵaimanyi kuti wāndu ŵasachile kwakanganichisya aŵe mwenye jwao, ni ŵatyosile sooni jikape ni kwaula ku chitumbi. 16 Pakwaswele ŵakulijiganya ŵa Che Yesu ŵatulwiche kwaula ku litanda. 17 Ŵajinjile mu ngalaŵa ŵatandite komboka kwaula ku Kapelenaumu. Chipi chajinjile ni Che Yesu ŵaliji akanaŵe kwaichilila. 18 Litanda lyatandite matumbela kwa ligongo Iya chibunga chekulungwa chichaliji chininkupuga. 19 Ŵakulijiganya ŵao paŵajawile kwakutalichila uleu wa maili sitatu pane ncheche, ŵammweni Che Yesu alinkwenda

pachanya meesi, ni kujiwandichila ngalaŵa, wājogwepe nnope. 20 Che Yesu wāasalile, “Nkajogopa, ndili uneji!” 21 Nipele wākulijiganya wāla kwakusangalala wāmmendile Che Yesu ajinjile mu ngalaŵa mula. Palapala ngalaŵa jaiche mungulugulu litanda kuwajaulaga. 22 Malaŵi jakwe mpingo wa wāndu uwasigele peesi litanda ula waimanyi kuti apala paliji ni ngalaŵa jimo pe. Che Yesu nganajinjila mu ngalaŵa pamo ni wākulijiganya wāo, nambo wākulijiganya wāo wo wājawile achinsyene pe. 23 Syaiche ngalaŵa sine kutyochela ku Tibelia pepala mpingo wekulungwa wa wāndu paŵalile mikate, Ambuje ali amasile kwatogolela Akunnungu. 24 Nipele, wāndu wo paŵaimanyi kuti Che Yesu ni wākulijiganya wāo nganapagwa pepala, wāsikwesile ngalaŵa sila ni kwaula ku Kapelenaumu achinsosaga. 25 Wāndu wāla paŵasimene Che Yesu ali ajombweche wāmbusisye, “Ana, Jwakwiganya akuno nnyiche katema chi?” 26 Che Yesu wāajanjile, “Ngunsalila isyene, nkusosasosa une ngaŵa kwaligongo mwaiweni imanyisyo imbanganyisye, nambo kwaligongo mwalile mikate jila ni kwikuta. 27 Kasinchenjeuchila chakulya chachikuwola, nambo nchenjeuchile chakulya chingachikuwola cha umi wa moŵa gose pangali mbesi. Mwana jwa Mundu champe chakulya chi pakuŵa Akunnungu Atati, alosisye kuti ansagwile ni kunkunda.” (aiōnios g166) 28 Nombewo wāmbusisye Che Yesu, “Tutende chichi kuti tukombole kugapanganya masengo gakugasakaga Akunnungu tugapanganye?” 29 Che Yesu wāajanjile, “Chelechi ni chakuchisaka Akunnungu nchipanganye, munkulupilile jwantumile jula.” 30 Pelepo wāasalile, “Ana chintende chimanyisyo chi tulole kuti tunkulupilile mmwe? Chintende chichi? 31 Achambuje wētū wālile chakulya chachikuwīlanjikwa mana mwipululu mula mpela igakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, ‘Walisisye mikate jajityochele kwinani.’” 32 Che Yesu wāasalile, “Ngunsalila isyene, che Musa nganampanga nkate kutyochela kwinani, nambo Atati wāngu ni wāmpole wānyamwe nkate usyene kutyochela kwinani. 33 Pakuŵa nkate wakutupa Akunnungu uli ajula jwatulwiche kutyochela kwinani ni kwapa umi wāndu wāali mchilambo.” 34 Nipele wāasalile, “Ambuje, ntupeje nkate wu kila lyuŵa.” 35 Nambo Che Yesu wāasalile, “Uneji ndili nkate waukwikanawo umi. Jwakwika kukwangu ngasijinkola sala, jwakungulupilila une ngasijinkola njota ng’oo. 36 Nambo nansalile kuti namuno muuweni, nganimme kungulupilila. 37 Wose wākuumba Atati chaiche kukwangu, noneji jwalijose jwakwika kukwangu ngasinankana ng’oo. 38 Nganinduluka kutyochela kwinani kwaligongo lya kuitendekanya ingusaka uneji, nambo ndulwiche kuti ndendekanye yakusaka wāndumile une wāla. 39 Yakusaka wāndumile une wāla ni ayiyi, ninanjase jwalijose

juŵambele, nambo naasyusye pa lyuŵa lya mbesi. 40 Pakuŵa chakusaka Atati wāngu ni achichi, jwalijose jwakunlola Mwana ni kunkulupilila akole umi wa moŵa gose pangali mbesi, ni uneji chinansyusye pa lyuŵa lya mbesi.” (aiōnios g166) 41 Nipele Wāyahudi wātandite kwasongonechela Che Yesu pakuŵa wātite, “Uneji ndili nkate wautulwiche kutyochela kwinani.” 42 Ni wātite, “Uli, ajuju ngaŵa Che Yesu mwana ju che Yusufu jula? Atatigwe ni achikulugwe twamanyi! Ana akukombola chinauli kuti atulwiche kutyochela kwinani?” 43 Che Yesu wāasalile, “Nneche kusongonechelana jwine ni jwine. 44 Ngapagwa mundu juchakombole kwika kukwangu pangali Atati juŵandumile une jo kwautila kukwangu, ni une chinansyusye mundu jo pa lyuŵa lyambesi. 45 Wākulondola wā Akunnungu wālembile kuti, ‘Wāndu wose chajiganyikwe ni Akunnungu.’ Mundu jwalijose jwakumpilikana Atati ni kulijiganya kutyochela kwa wēlewo, chaiche kukwangu. 46 Ngapagwa mundu jwambweni Atati, ikaŵe ajula pe jwatyosile kwa Akunnungu, jwelejo ni juŵambweni Atati. 47 Ngunsalila isyene, jwakukulupilila akwete umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 48 Uneji ndili nkate waukwikanawo umi. 49 Achambuje wētū wālile mana mwipululu mula, nambo wāwile. 50 Nambo weleu ni nkate waukutuluka kutyochela kwinani kuti jwalijose jwakulya anajasisiche. 51 Uneji ndili nkate waukwikanawo umi wautulwiche kutyochela kwinani. Mundu jwalijose alyaga nkate wo chalame moŵa gose pangali mbesi. Ni nkate uchinaape wo uli chiilu changu chinguchityosya kuti wāndu wose wāpachilambo akole umi.” (aiōn g165) 52 Nipele Wāyahudi wātandite kwangangana achinsyene pe, “Ana aju akukombola chinauli kutupa uwe chiilu chakwe kuti tulye?” 53 Che Yesu wāasalile, “Ngunsalila isyene, iwāga ngankulya chiilu cha Mwana jwa Mundu ni kung’wa miasi jakwe, ngankola umi nkati mwenu. 54 Mundu jwalijose jwakulya chiilu changu ni kungwa miasi jangu akwete umi wa moŵa gose pangali mbesi, ni uneji chinansyusye pa lyuŵa lyambesi. (aiōnios g166) 55 Pakuŵa chiilu changu chili chakulya chisyenesyene, ni miasi jangu jili chakung’wa chisyenesyene. 56 Mundu jwalijose jwakulya chiilu changu ni kung’wa miasi jangu, jwelejo akutama nkati mwangu ni uneji ngutama mwa jwelejo. 57 Mpela ila Atati wāali wājumi iwāndumile, ni kwa ligongo lya Atati ndili wājumi, kwayele jwakundya une chaŵe wājumi kwa ligongo lyangu. 58 Nipele, weleu uli nkate wautulwiche kutyochela kwinani, ngaŵa mpela mana jiŵalile achambuje wētū ni kuwa. Nambo juchalye nkate wu chakole umi wa moŵa gose pangali mbesi.” (aiōn g165) 59 Che Yesu wāwēchete yeleyo paŵaliji nkwiganya mu nyumba ja kusimanilana Wāyahudi ku Kapelenaumu kula. 60 Nipele wākulijiganya

wao wājīnji paŵapilikene yeleyo wātite, “Aga majiganyo ga gali gakulimba! Ana nduni juchakombole kugakunda?” 61 Che Yesu waimanyi pangasalilwa ni mundu kuti wakulijiganya wao waliji nkusongoneka yankati yeleyo, ni wausisye, “Ana majiganyo ga gakuntesya nneche kungulupilila? 62 Nambi chiiwe uli pachimummone Mwana jwa Mundu alinkujigalikwa kwaula kwini kuwaliji kundanda? 63 Mbumu jwa Akunnungu ni jwakwichisya umi, machili ga mundu gangali chindu. Malowe ginansalile gali Mbumu nombe gali umi. 64 Natamuno yeleyo apali wane mwa wanyamwe wangakukulupilila.” Che Yesu wawechele yeleyo pakuwa waimanyi chitandile kundanda kuti waani wangakulupilila ni nduni juchangalauche. 65 Nipele Che Yesu wawechele sooni, “Kwa ligongo lya nansalile kuti ngapagwa juchakombole kwika kukwangu mpaka akamuchikwe ni Atati wangu.” 66 Kutyochela lyuwa lya wakulijiganya wao wājīnji walesile kulongana nawo kwaligongo lya malowe gala ni waujile panyuma. 67 Nipele Che Yesu wausisye wakulijiganya likumi ni wawili wala, “Ana, ni wanyamwe nombe nkusaka kwaula?” 68 Che Simoni Petulo wajanjile, “Ambuje, tutujaule kwa acheni? Mmwejo nkete malowe gagakwikawo umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 69 Uweji tukukulupilila ni sooni tukwimanyilila kuti mmwejo ndi Jwanswela kutyochela kwa Akunnungu.” 70 Che Yesu waasalile, “Uli, nganinsagula wanyamwe likumi ni wawili? Nambo jumo jwenu ali Shetani.” 71 Nambo Che Yesu waliji nkwegamba che Yuda mwana ju che Simoni Isakalote, pakuwa jwelejo ni juchangalauche namuno ali jumo jwa wakulijiganya likumi ni wawili wala.

7 Payamasile yeleyo, Che Yesu waliji nkwendajenda ku Galilaya ko. Nganasaka kwendajenda ku Yudea ligongo achakulu wa Wayahudi wasachile kwaulaga. 2 Chindimba cha Wayahudi cha masakasa chawandichile. 3 Nipele achapwakwe Che Yesu waasalile, “Ntyoche pelepa njaule ku Yudea kuti wakunkuya mmwe nombewo aiwone yakusimonjeka inkwipanganya. 4 Ngapagwa mundu jwakupanganya chindu kwakulisisa iwaga akusaka kumanyika ni wandu. Pakuwa nkupanganya yelei, nliosye mwasyene kwa wandu wa pachilambo.” 5 Namose achapwakwe nganiwakulupilila. 6 Nipele, Che Yesu waasalile, “Katema kambone kukwangu kakanaŵe kwika, kukwenu wanyamwe katema kakalikose kali kambone. 7 Wandu wa pachilambo ngakombola kunchima wanyamwe, nambo uneji akunjima pakuwa naasalile kuti yakuitendekanya yo ili yangalumbana. 8 Wanyamwe njaule kuchindimba cho. Uneji ngunyaula kuchindimba cho pakuwa katema kambone kukwangu kakanaŵe kwika.” 9 Wawechele yeleyo ni kusigala pa Galilaya palapala. 10 Achapwakwe paŵamasile kwaula

kuchindimba cha masakasa, Che Yesu nombe wawajile, nambo nganjaula kwakulilosya, wawajile kwakulisisa. 11 Kuchindimba cho achakulu wa Wayahudi waliji nkwasosasosa Che Yesu, ni wausyene, “Ana ali kwapi welewo?” 12 Mpingo wa wandu waliji nkusongona jwine ni jwine yankati Che Yesu. Wandu wane wātite, “Ali mundu jwambone.” Ni wane wātite, “Ngaŵa! Akwalambusya wandu.” 13 Atamuno yeleyo ngapagwa mundu jwalijose jwalinjile kuwecheta ngani syakwe pelanga kwa ligongo lya kwajogopa achakulu wa Wayahudi. 14 Chindimba cho pichawandichile kumala, Che Yesu wawajile pa Nyuumba ja Akunnungu ni kutanda kwiganya. 15 Nipele achakulu wa Wayahudi wasimosile ni kuti, “Ana mundu ju agapatile kwapi majiganyo ga, nombejo nganjaula kukulijiganya?” 16 Pelepo Che Yesu wajanjile, “Majiganyo gungwiganya nganigawa gangu, nambo gakutyochela kwa welewo wandumile une. 17 Mundu asakaga kupanganya yakusaka Akunnungu, chaimanyilile kuti majiganyo gungwiganya gatyosile kwa Akunnungu pane nguwecheta kwa ukombole wangu nansyene. 18 Jwelejo jwakuwecheta ngani syakwe nsyene akusosasosa ukulu wakwe nsyene, nambo jwakusosasosa ukulu wa jwanajisye jula, jwelejo ali jwasyene ni mwa jwelejo ngapagwa unami. 19 Ana che Musa nganampanga malajisyo? Atamuno yeleyo, ngapagwa jwalijose mwa wanyamwe jwakugatendekanya gagalembekwe mmalajisyo go. Ana ligongo chi nkusaka kumulaga?” 20 Papopo mpingo wekulungwa wa wandu wajanjile, “Ana mmwe nkete masoka! Nduni jwakusaka kummulaga mmwe?” 21 Che Yesu wajanjile, “Mbanganyisye chakusimonjeka chimo ni wanyamwe nkuchisimonga. 22 Che Musa wampele chisyowelo cha kwaumbasya achiwana wenu. Nambo chisyowelo cho nganichityochela ku che Musa nambo chatyochele kwa achambuje wenu. Sambano wanyamwe nkummumbasya mwanache pa Lyuwa lya Kupumulila. 23 Iwaga mundu akuumbala pa Lyuwa lya Kupumulila kuti ganatemeche malajisyo, sambano kwa chichi nkuundumbilila une ligongo nannamisyene mundu pa Lyuwa lya Kupumulila? 24 Kasinlamula kwa meeso pe, nambo nlamule kwa goloka.” 25 Wandu wane wa ku Yelusalemu watandite kuliusya, “Ana mundu ju ngaŵa ajula jwakusosekwa ni ilongola kuti ammulaje? 26 Nnole, sambano akuwecheta pelanga, nombe ngapagwa mundu jwakuntanjila chachilichose. Uli, ilongola akwimanyilila kuti aju ali Kilisito Jwakuwombola? 27 Pachaiche Kilisito ngapagwa mundu juchakumanye kwakopochele, nambo uweji tukumanyi kwakopochele mundu ju!” 28 Nipele Che Yesu paŵaliji kwiganya pa Nyuumba ja Akunnungu wanyanyisye achitiji, “Ana wanyamwe nkuwanyilila une ni sooni nkumanyi kungopochele? Une nguniika kwa

ulamusi wangu nansyene, nambo wandumile une wo ali wausyenesyene, ni wanyamwe ngunkwamanyilila, 29 uneji ngwamanyilila pakuwa ngopochele kwa welewo, nombewo ni wandumile une.” 30 Nipele wandu wasachile kwakamula, nambo nganapagwa mundu jwalijose jwalinjile kunkwaya, ligongo katema kakwe kaliji kakanaŵe kwika. 31 Mumpingo wa wandu mula, wandu wanjini wakulupilile ni kuti, “Ana aikaga Kilisito Jwakuwombola chapanganye imanyisyo yekulungwa kupunda ayiyi yakuitendekanya aŵa?” 32 Mafalisayo wapilikene wandu achisongonaga jwine ni jwine yankati Che Yesu. Nipele achakulu wambopesi pamo ni Mafalisayo watumile wakulindilila Nyuumba ja Akunnungu akaakamule Che Yesu. 33 Che Yesu waasalile, “Chindame ni wanyamwe kwa katema kakajipi, nipele chinyaule kwa wandumile wala. 34 Chimuosose nambo ngamuuwona, pakuwa pepala pachime wanyamwe ngankombolanga kwika.” 35 Achakulu wa Wayahudi wausyanaga achinsyene pe, “Ana mundu ju chajaule kwapi kwakuti ngatukombola kwawona? Ana chajaule kwa Wayahudi wapwilingene ni kutama mu misi ja Wagiliki ni kwajiganya Wagiliki? 36 Ana malumbo gakwe chichi pakuti, ‘Chimuosose nambo ngamuuwona, ni pepala pachime wanyamwe ngankombola kwika?’” 37 Lyuwa lya mbesi lya chindimba cho lyaliji lyuwa lyekulungwa. Che Yesu wajimi ni kuwecheta kwa liloŵe lyakunyanyisa, “Mundu jwalijose jwakwete njota aiche kung’wa kukwangu. 38 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, ‘Jwakungulupilila uneji, sulo sya meesi gagakwikanawo umi chigajilime kutyochela nkati mwaol!” 39 Waŵechete yeleyo nkati Mbumu jwa Akunnungu juchapochelwe ni aŵala wakwakulupilila Che Yesu. Mpaka katema ko wandu waliji nganampochele Mbumu jwa Akunnungu pakuwa Akunnungu waliji akanawe kunkusya Che Yesu. 40 Wandu wane mu mpingo ula wapilikene maloŵe go, ni watite, “Isyene mundu ju ali jwakulondola jula!” 41 Wandu wane watite, “Aju ali Kilisito Jwakuwombola!” Nambo wandu wane waliji nkuliusya, “Ana ikukomboleka Kilisito akopochele ku Galilaya? 42 Ana Malembelo ga Akunnungu ngagakuti, ‘Kilisito Jwakuwombola chakopochele mu lukosyo lwa mwenye che Daudi, ni chapagwe ku Beselehemu, musi uwatemi mwenye che Daudi?’” 43 Nipele, wandu wa mumpingo walekangene kwa ligongo lya Che Yesu. 44 Wandu wane wasachile kwakamula nambo ngapagwa mundu jwalijose juwankwaiye. 45 Nipele wakulindilila Nyuumba ja Akunnungu paŵausile, achakulu wambopesi ni Mafalisayo, wausisye, “Kwachichi nganimwachisya Che Yesu?” 46 Wakulindilila wala wajanjile, “Nganapagwe mundu jwalijose jwakombwele kuwecheta mpela mundu ju!” 47 Nipele Mafalisayo wausisye, “Ana

annambwisye ni wanyamwe wakwe? 48 Ana mpatile kumbona jumo jwa ilongola, pane jumo jwa Mafalisayo jwankulupilile jwelejo? 49 Ngwamba, nambo wandu wa ngakugamanyilila malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa, kwayele Akunnungu walwesisye!” 50 Jumo jwa waliji che Nikodemu jumo jwa Mafalisayo juwajaulile Che Yesu kundanda, waasalile achinjakwe, 51 “Malajisyo getu gakusala kuti, ngatukukombola kunlamula mundu jwalijose pangampilikanila kaje ni kwimanyilila chichi chakupanganya.” 52 Ni wanyawo wanjanjile, “Ni wanyamwe wakwe ntyochele ku Galilaya? Nsosesose Mmalembelo Gamaswela nomwe chinnole kuti ku Galilaya ngaakopochela jwakulondola jwa Akunnungu!” 53 Nipele kila mundu wausile kumangwakwe.

8 Pakumala yeleyo Che Yesu wajawile ku chikwesya cha Miseituni. 2 Malaŵi jakwe kundaŵi pe, Che Yesu wajawile sooni pa Nyuumba ja Akunnungu. Wandu wose wansyungwile, nombewo watemi ni kutanda kwajiganya. 3 Nipele Wakwiganya malajisyo pamo ni Mafalisayo wannyichenawo jwankongwe juwakamwilwe ali nkutenda chikululu. Wanjimiche jwankongwe jo paujo pa wandu. 4 Nipele wambusisye Che Yesu, “Jwakwiganya, jwankongwe ju akamwilwe ali nkutenda chikululu. 5 Mmalajisyo getu che Musa watulajisye yeleyo, jwankongwe mpela aju aulajikwe kwa kuputikwa ni maganga. Nambi mmwejo nkuti uli?” 6 Watite yeleyo kuti walinje Che Yesu akole chakumbecheta. Nambo Che Yesu wakoteme ni kulemba paasi ni chala chakwe. 7 Paŵapundile kumbusya, Che Yesu wajanamukwiche ni kwasalila, “Naga kwana mundu jwalijose mwa wanyamwe jwanganakola sambi aŵe jwaandanda kumponya liganga.” 8 Nipele wakoteme sooni ni kulemba paasi. 9 Paŵapilikene yeleyo watandite kutyoka jumo jumo achilongolelaga achachekulu. Che Yesu wasigele jikape ni jwankongwe jula ali ajimi palapala. 10 Ni Che Yesu paŵajanamukwiche wambusisye jwankongwe jula, “Amao, wandu wala alinji kwapi? Uli, ngapagwa jwanlamwile mmwejo?” 11 Jwankongwe jula wajanjile, “Ambuje, ngapagwa namose jumo jwanamwile!” Nombe Che Yesu wansalile, “Uneji nombe nganganlamula. Njaule, nambo kutandila sambano nkatenda sambi sooni.” 12 Che Yesu wakungulwiche sooni ni wandu achitiji, “Uneji ndili lilanguka lya pachilambo pano. Mundu jwalijose jwakunguya uneji ngajenda mu chipi ng’o, nambo chakole ni lilanguka lya umi.” 13 Nipele Mafalisayo wansalile, “Nkusala umboni wenu mwasyene, sambano umboni wenu uli wa unami.” 14 Che Yesu wajanjile, “Atamuno nasalaga umboni wangu nansyene, umboni wangu uli usyene ligongo uneji nakumanyi kungopochele ni kungwaula. Nambo

mwanya ngankukumanyilila kungopochele ni kungwaula. 15 Wanyamwe nkulamula kwa ng'anisyo sya chiundu nambo uneji ngangunlamula mundu. 16 Naatamuno nalamulaga, ulamusi wangu uli usyene ligongo uneji ngangupanganya masengo jika, Atati wandumile une wo ali pamo ni une. 17 Ilebekwe mmalajisyo genu, umboni wa wandu wawili uli wa usyene. 18 Uneji ngusala umboni wangu nansyene, ni Atati wandumile nombe akusala umboni wangu." 19 Pelepo wambusisye, "Ana Atati wenu ali kwapi?" Che Yesu wajanjile, "Wanyamwe ngankumanyilila uneji atamuno ngankumanyilila Atati wangu. Nkaamanyilile uneji nkaamanyilile Atati wangu nombe." 20 Che Yesu wawechele malowe go mu chuumba cha mbiko, pawaliji nkwiganya pa Nyuumba ja Akunnungu. Ni nganapagwa mundu juwankamwile pakuwa katema kakwe kaliji kakanawe kwika. 21 Che Yesu waasalile sooni, "Uneji ngwaula ni wanyamwe chimuose, nambo chimmwe mu sambu syenu. Kungwaula uneji, wanyamwe ngankombola kwika." 22 Nipele, achakulu wa Wayahudi watite, "Ana chaliulaje? Ana kwa ligongo chi akuti, 'Kungwaula wanyamwe ngankombola kwika?'" 23 Che Yesu waasalile, "Wanyamwe nkopochele papapa pachilambo cha paasi, nambo uneji ngopochele kwiani. Wanyamwe nlinji wa pachilambo pano, nambo uneji nguniwa jwa pachilambo pano. 24 Kwaligongo lyo nansalile kuti chimmwe mu sambu syenu. Pakuwa ngankukulupilila kuti, 'Uneji ndili jwelejo' chimmwe mu sambu syenu." 25 Nombe wanyawo wambusisye, "Ana mmwejo ni waani?" Che Yesu wajanjile, "Uneji ndili jwelejo, mpela inansalile chitandile kundanda! 26 Ngwete yejinji yakuwecheta ni kulamula nkati wanyamwe. Nambo wandumile une ali wausyene, none ngwasalila wandu wose wa pachilambo yeila pe imbilikene kutyochela kwa welewo." 27 Wanyawo nganaimanyilila kuti Che Yesu wawechetaga nawo yankati ngani sya Akunnungu, Atati wao. 28 Nipele Che Yesu waasalile, "Pachimnyyakule Mwana jwa Mundu, pelepo ni pachimanyilile kuti, 'Uneji ndili jwelejo,' ni chimanyilile kuti ngangupanganya chachili chose nansyene, nambo nguwecheta yeila pe inyiganyikwe ni Atati. 29 Wandumile wala ali pamo ni uneji, nganaaneka jika, pakuwa mowa gose nguitendekanya aila yaikwanonyela." 30 Wandu wajanji wawampilikanile Che Yesu achiwechetaga malowe ga wankulupilile. 31 Nipele Che Yesu waasalile Wayahudi wawakulupilile wala kuti, "Mwaikamulichisya inanjigonye, chimwe wakulijiganya wangu wa usyenesyene. 32 Chimumanyilile usyene, ni usyene wo chiuntende walecheleswe." 33 Nombe wanyawo wajanjile, "Tuli uwelesi u che Iblahimu ni nganituwa achikapolo wa mundu jwalijose. Ana malumbo gakwe chichi

pankuti, 'Chinchilecheleswa?'" 34 Che Yesu wajanjile, "Ngunsalila isyene, mundu jwalijose jwakutendekanya sambu ali kapolo jwa sambu. 35 Kapolo ngakutama pamusi mowa gose, nambo mwanache akutama pamusi mowa gose. (aiōn g165) 36 Nipele Mwana annechelesyaga wanyamwe nombe chimbe walecheleswe kusyenesyene. 37 Naimanyi kuti wanyamwe nlinji uwelesi u che Iblahimu. Nambo nkusaka kumulaga ligongo nkugakana majiganyo gangu. 38 Uneji nguwecheta aila pe yanosisy Atati wangu, nambo wanyamwe nkupanganya aila yansalile atati wenu." 39 Wanyawo wajanjile, "Uweji Atati wetu ali che Iblahimu!" Che Yesu waasalile, "Wanyamwe nka we wanache wa che Iblahimu nkaitendekeny aila iwaitendekeny che Iblahimu. 40 Uneji nansalile usyene unapuilikene kutyochela kwa Akunnungu, atamuno yeleyo wanyamwe nkusaka kumulaga. Che Iblahimu nganapanganya yeleyo! 41 Wanyamwe nkutendekanya ilaila yaitesile atati wenu." Wanyawo wansalile, "Uweji nganitupagwe kwa chikululu! Tukwete atati wamope, welewo ali Akunnungu." 42 Che Yesu waasalile, "Ika we Akunnungu ali Atati wenu, nkaanonyele uneji pakuwa uneji natyosile kwa Akunnungu ni sambano ndili papapa pepa. Nguniika kwa malamulo gangu nansyene nambo kwa malamulo ga wandumile une wo. 43 Ana kwachichi ngankugapilikanichisya ginguwecheta ga? Ligongo ngankusaka kugapilikanana malowe gangu. 44 Wanyamwe atati wenu Jwakulinga ni wanyamwe nkusaka kutendekanya yaikwanonyelesya atati wenu. Chitandile kundanda jwelejo waliji jwakuulaga, ni nganawai kwima ku upande wa usyene, mwa jwelejo nganiupagwa usyene. Paakuwecheta ya unami, akuwecheta yatite kusyo welele, pakuwa jwelejo ali jwa unami ni atati jwa unami wose. 45 Pakuwa uneji ngunsalila usyene, wanyamwe ngankungulupilila. 46 Mwa wanyamwe nduni juchakombole kuwalanga umboni kuti uneji ngwete sambu? Ana iwaga nguwecheta usyene, kwachichi ngankungulupilila? 47 Wandu wa Akunnungu akugapilikanana malowe gakuwecheta Akunnungu, wanyamwe ngankupilikanana pakuwa wanyamwe nganimma wandu wa Akunnungu." 48 Wayahudi wajanjile Che Yesu, "Ana nganitusala uchenene kuti mmwejo ndi Msamalia ni sooni nkwete lisoka?" 49 Che Yesu wajanjile, "Uneji nganingola lisoka. Uneji ngwachimbichisya Atati wangu, nambo wanyamwe ngankunjimbichisya une. 50 Uneji ngangulisosela ukulu wangu nansyene. Apali jumo jwakuusosela ukulu wo, nombejo ali jwakulamula. 51 Ngunsalila isyene, mundu jwalijose jwakugakumulichisya majiganyo gangu ngaawa nambo chatame mowa gose pangali mbesi." (aiōn g165) 52 Wayahudi wansalile Che Yesu, "Sambano twimanyi

uchenene kuti mmwejo nkwele lisoka! Che Iblahimu wawile, ni wakulondola wa Akunnungu wawile iyoyo peyo, nomwe nkuti, 'Mundu jwalijose agakamulichisya majiganyo gangu ngaawa!' (aiōn g165) 53 Ana mmwejo nkulitenda wakulungwa kwapunda atati wetu che Iblahimu juwawile jula? Natamuno wakulondola wa Akunnungu wawile nombewo. Sambano mmwejo nkulitenda waani?" 54 Che Yesu wajanjile, "Nalikusyaga une nansyene, ukulu wangu ngaŵa chindu. Atati wangu wankwaŵilanga Akunnungu wenu, welewo ni wakungusya une. 55 Wanyamwe ngannaŵe kwamanyilila, nambo uneji naamanyi. Nombe nasalaga kuti ngangwamanyilila, chime jwaunami mpela wanyamwe. Uneji ngwamanyilila ni ngulikamulichisya liloŵe lyao. 56 Atati wenu che Iblahimu wasangalele aliwone lyuŵa lya kwika kwangu, nombewo waliwani ni wasengwile." 57 Nipele Wayahudi waasalile, "Mmwejo nkuti uli kuti mwaweni che Iblahimu nomwe nganinnyiche yaka makumi nsano?" 58 Che Yesu waasalile, "Ngunsalila isyene, akanaŵe kupagwa che Iblahimu uneji napali." 59 Pelepo walokwete maganga achisakaga kwaponya, nambo Che Yesu waalesile ni kutyoka pa Nyuumba ja Akunnungu.

9 Che Yesu paŵapitaga, wambweni mundu jwangelola chitandile kupagwa kwakwe. 2 Nipele wakulijiganya ŵao ŵausisye, "Jwakwiganya, Ana waani watesile sambu mpaka mundu ju apagwe ali ngakulola, mundu ju pane achaŵelesile wakwe?" 3 Che Yesu wajanjile, "Ngaŵa mundu ju atamuno achaŵelesile wakwe ŵawatesile sambu, nambo apagwile jwangelola kuti machili ga Akunnungu gawoneche gachipanganyaga masengo mu utame wakwe. 4 Tukusachilwa kupanganya masengo ga wandumile une ŵala muusi uli chiŵela. Pakuŵa chilo chikwika ni ngapagwa mundu jwakukombola kupanganya masengo. 5 Ndili chiŵela mchilambo, uneji ndili lulanga lwa wandu ŵa pachilambo." 6 Che Yesu paŵamasile kuŵecheta yeleyo, wasunile mata paasi wagumbile litaka ni mata ni kumpakasya pa meeso jwangelola jula. 7 Nipele wansalile jwangelola jula, "Njaule nkasukusule mu litanda lya Siloamu." Siloamu malumbo gakwe "Ŵaŵalajiswe." Pelepo jwangelola jo wajanjile ni kusukusula, nipele ŵausile kumusi ali nkulola. 8 Nipele, ŵapachiŵandi wakwe ni aŵala ŵawambweni ali nkuwendaŵenda kundanda ŵaliusisye, "Ana ajuju nganaŵa ajula mundu juŵawendaŵendaga?" 9 Wandu ŵane ŵatite, "Ni jwelejo." Nambo ŵane ŵatite, "Ajuju nganaŵa jwelejo agambile kulandana." Nambo nsyene ŵatite, "Uneji ndili jujojo junaŵendaŵendaga!" 10 Nipele wambusisye, "Sambano iŵele uli nkulola?" 11 Nombewo wajanjile, "Mundu jwakuŵilanjikwa

Che Yesu jula wagumbile litaka, wambakesye pa meeso ni kuusalila, 'Njaule nkasukusule mu litanda lya Siloamu.' Pelepo uneji najawile ni panasukusulaga natandite kulola." 12 Ni wambusisye, "Ana mundu jo alikwapi?" Nombejo wajanjile, "Kwaalini!" 13 Nipele wandu wanjawisye ajula juŵaliji ngakulola kundanda kwa Mafalisayo. 14 Lyuŵa lya Che Yesu paŵagumbile litaka ni kumbugula meeso jwangelola jula lyaliji Lyuŵa lya Kupumulila. 15 Nipele Mafalisayo wambusisye ajula mundu juŵaliji ngakulola kundanda, "Ana nkombwele chinauli kulola?" Nombejo wajanjile, "Wambakesye litaka pa meeso, none nasukusule ni sambano ngulola." 16 Mafalisayo ŵane ŵatite, "Mundu jwatesile yeleyi nganatyochela kwa Akunnungu pakuŵa ngakugakamula malajisyo ga Lyuŵa lya Kupumulila." Nambo wandu ŵane ŵatite, "Ana mundu jwali ni sambu chakombole kutendekanya imanyisyo mpela ayiyi?" Nipele, kwaliji ni utinda mwa wandu wo. 17 Nipele Mafalisayo wambusisye sooni juŵaliji ngakulola jula, "Nkuti ambugwile meeso genu, sambano mmwejo nkuŵecheta ichichi nkati mundu jo?" Nombejo wajanjile, "Mundu jo ali jwakulondola jwa Akunnungu!" 18 Achakulu ŵa Wayahudi nganjitichisya kuti mundu jo ŵaliji ngakulola chitandilile kundanda ni sambano akulola, mpaka paŵaŵililasile achaŵelesile wakwe. 19 Ŵausisye, "Ana aju ngati ni mwanagwenu junkuti ŵapagwile ngakulola? Ana sambano akombwele chinauli kulola?" 20 Achaŵelesile wakwe wajanjile, "Tukwimanyilila kuti ajuju ni mwanagwetu ni tukwimanyilila kuti ŵapagwile jwangelola. 21 Nambo akombwele chinauli kulola ngatukumanyilila, ni jwantesile akombole kulola nombejo ngatukwamanyilila. Mumbusye nsyene, jwelejo ali jwankule, chaliŵalanje." 22 Achaŵelesile wakwe ŵawechete yeleyo ligongo ŵaajogwepe achakulu ŵa Wayahudi, pakuŵa welewo ŵalangene chile kuti, mundu jwalijose ajitichisya kuti Che Yesu ali Kilisito Jwakuwombola chaŵinjikwe mu nyuumba ja kupopelela. 23 Lyeleyo ni ligongo achaŵelesile wakwe ŵatite, "Jwelejo ali jwankule, mumbusye nsyene." 24 Nipele wambilasile kaaŵili juŵapagwile ali ngakulola jula ni kunsalila, "Numbile kwa Akunnungu iwaga nkusala isyene! Uweji tukwimanyilila kuti mundu jwannamisye mmwe ali jwa sambu." 25 Nombejo wajanjile, "Iwaga mundu ju ali jwa sambu pane nganakola sambu une ngangwimanyilila. Nambo une nguchimanyilila chindu chimo, kuti naliji jwangelola ni sambano ngulola." 26 Nipele Wambusisye sooni, "Ana antesile chichi? Ana agaugwile chinauli meeso genu?" 27 Mundu jo wajanjile, "Nansalile sampano, ni wanyamwe nganinsaka kupilikanichisya, kwachichi nkusaka kupilikanila sooni ngani ji? Uli, nombe wanyamwe nkusaka kuŵa wakulijiganya wakwe?" 28 Nambo wanyawo wamtukene

achitiji, “Mmwe ndi jwakulijiganya jwa mundu jo, nambo uweji tuli wakupijiganya wa che Musa. 29 Uweji tuimanyu kuti Akunnungu waweche ni che Musa, nambo mundu ju ngatukukumanyilila kwakopochele!” 30 Nombejo wajanjile, “Wanyamwe nkuusimosya! Wanyamwe ngankukumanyilila kwakopochele mundu ju, nambo agaugwile meeso gangu! 31 Tukumanyilila kuti Akunnungu ngakwapilikana wandu waali ni sambu, nambo Akunnungu akumpilikana mundu jwakunchimbichisya ni kupanganya yakusaka. 32 Chitandile gumbikwa chilambo ngapagwa mundu jwapilikene kuti mundu agaugwile meeso ga mundu jwapagwilwe ali ngakulola. (aion 9:165) 33 lwaga mundu ju nganatyochela kwa Akunnungu, ngaakakombole kupanganya chachili chose!” 34 Wanyawo wajanjile, “Mmwejo mwapagwilwe ni kukula mu sambu ana nomwe nkusaka kutujiganya uweji?” Nipele Wayahudi wambinjile mundu jo mu nyumba ja kupopelela. 35 Che Yesu wapilikene kuti mundu ju wannamisyela jula awinjikwe pa Nyumba ja Kupopelela. Nipele pawansimene wambusisye, “Ana mmwejo nkukulupilila Mwana jwa Mundu?” 36 Mundu jo wajanjile, “Ambuje, ana welewo ali waani, musalile kuti nakulupilile.” 37 Che Yesu wansalile, “Sambano mummweni, nombe ni jwelejo jwakukunguluka nomwe.” 38 Nipele mundu jo watite, “Ambuje, ngukulupilila!” Ni watindiwele ni kwakotamila. 39 Che Yesu watite, “Uweji nyiche pachilambo pano kukwasapulanya wandu, kuti wanganalola akombole kulola, ni wakulola aweje wanganalola.” 40 Mafalisayo wane wawajiji pamo ni Che Yesu wagapilikene malowe go, ni wambusisye, “Uli, nowe wakwe tuli wanganalola?” 41 Che Yesu wajanjile, “Nkaliji wanganalola, nganka we ni sambu, nambo sambano wanyamwe nkulitenda, ‘Uweji tukulola,’ yelei ikulosya kuti nli mu sambu.”

10 Che Yesu waasalile, “Ngunsalila isyene, mundu jwalijose jwakwinjila mu lichinga lya ngondolo pangajinjilila pa nnango, nambo akwinjilila kwine, jwelejo ali jwawiyi ni jwakusumula. 2 Nambo jwakwinjilila pa nnango, jwelejo ali jwakuchinga ngondolo. 3 Jwakulindilila akumbugulila nnango mundu jo, ni ngondolo sikupilikana lilo we lya jwakuchinga, nombejo akusiwilanga ngondolo syakwe jwalijose kwa liina lyakwe ni kusikoposya paasa. 4 Amalaga kusikoposya paasa akusilongolela, nombe ngondolo syo sikunkuya, pakuwa sikulimanyilila lilo we lyakwe. 5 Ngondolo syo ngasikombola kunkuya jwannendo, nambo sisimmutuche pakuwa ngasikumanyilila lilo we lyakwe.” 6 Che Yesu waasalile chitagu cho, nambo wandu wo nganaimanyilila chasachile kwasalila. 7 Nipele Che Yesu wawechele sooni, “Ngunsalila isyene, uneji ndili nnango

wa kwinjilila ngondolo. 8 Wane wose wawanongolele kwika waliji wawiyi ni wakusumula, nombe ngondolo syo nganisyapilikana. 9 Uneji ndili nnango, mundu jwalijose jwakwinjila mu lichinga kwa kwinjilila kwakungu chakulupuswe, chajinjile ni kukopoka, ni kupata yakulya. 10 Jwawiyi akwika achisakaga kwiwa ni kuulaga ni kujonanga. Uneji iche kuti akole umi wa usyene, wangaukupungula.” 11 “Uneji ndili jwakuchinga jwambone. Jwakuchinga jwambone akuutyosya umi wakwe kwa ligongo lya ngondolo syakwe. 12 Jwamasengo jwanganawa jwakuchinga, namose ngana wa nsyene ngondolo. Pakugawona masogo gali nkwika, akusileka ngondolo ni kuutuka. Nipele masogo gakusikumula ni kusipwilinganya. 13 Mundu jo akuutuka pakuwa ali mundu jwamasengo jwa malipilo ni ngondolo ngawa chindu kukwakwe. 14 Uneji ndili jwakuchinga jwambone. Ngusimanyilila ngondolo syangu ni ngondolo syangu sikuumanyilila une, 15 mpela ila Atati yakuti pakuumanyilila, ni uneji inguti pakwamanyilila Atati. Uneji nguutyosya umi wangu kwa ligongo lya ngondolo. 16 Soonni ngwete ngondolo sine syanga wa sya lichinga li. Nombesyo ngusachilwa kusichisya, nombesyo sisipilikane lilo we lyangu ni chikuwe mpingo umo ni jwakuchinga jumo.” 17 “Atati akuunonyela une ligongo nguutyosya umi wangu kuti mbochele sooni. 18 Ngapagwa mundu jwakuusumula umi wangu, uneji nguutyosya nansyene. Ngwete ukombole wa kuutyosya ni ukombole wa kuutola. Yelei ni yatite pakulajisya Atati wangu mbanganye.” 19 Kwa ligongo lya malowe ga Che Yesu, Wayahudi watindene sooni. 20 Wajinjili mwa welewo watite, “Akwete lisoka, ni sooni jwampugwe! Kwachichi nkumpilikana?” 21 Wandu wane watite, “Mundu jwakamwilwe ni lisoka ngakukombola kuwecheta yelei. Ana lisoka likukombola kugaugula meeso ga wandu wanganalola?” 22 Ku Yelusalemu ko kwaliji ni chindimba chakukumbuchila kujiwika pajika Nyumba kwa ligongo lya Ambuje. Ni katema ko kaliji katema ka mbepo. 23 Nombe Che Yesu waliji nkwendajenda pa Nyumba ja Akunnungu pansana pa mwenye Che Selemani. 24 Nipele Wayahudi waasyungwile, ni wambusisye, “Ana chintuleche tuli nkuganisa mpaka chakachi? lwaga mmwe ndi Kilisito Jwakuwombola, ntusalile uchenene.” 25 Che Yesu wajanjile, “Nansalile, nambo nganimungulupilila. Masengo gingugapanganya kwa ulamusi wa Atati wangu gakulosya kuti une ndili jwelejo. 26 Nambo wanyamwe ngankukulupilila pakuwa wanyamwe nganimma ngondolo syangu. 27 Ngondolo syangu sikupilikana lilo we lyangu. Uneji ngusimanyilila, nombesyo sikuunguya. 28 Uneji ngusipa umi wa mowa gose pangali mbesi, nombesyo ngasiwa ng’o. Ngapagwa mundu jwalijose juchakombole kuumbokonya.

(aiōn g165, aiōnios g166) 29 Atati wangu juwambebe ngondolo syo ali jwankulu kupunda wose, nombe ngapagwa mundu jwalijose juchakombole kusipokonya mmakono mwa Atati wangu. 30 Uneji ni Atati wangu tuli wamo." 31 Nipele Wayahudi walokwete sooni maganga kuti waulaje Che Yesu. 32 Che Yesu waasalile, "Nannosisye masengo gambone gamajinji gaWambebe Atati wangu kuti nagapanganye. Ana masengo chi gambone mwa gelego gankusaka kumulajila?" 33 Wayahudi wajanjile, "Ngatukumponya maganga kwa ligongo lya masengo gambone, nambo kwa ligongo lya kwatukana Akunnungu! Pakuwa mmwejo ndi mundu pe, nambo nkulitenda Akunnungu." 34 Che Yesu wajanjile, "Ilembekwe Mmalajisyo genu kuti, Akunnungu watite, 'Wanyamwe ndi achiminungu?' 35 Akunnungu waawilasile achiminungu awala wose waWasalilwe liloWe lyaO, ni uweji tuimanyi kuti Malembelo ga Akunnungu gakuwecheta usyene moWa gose. 36 Sambano Atati asagwile ni kunduma pachilambo pa. Kwachichi wanyamwe kuusalila, ngwatukana Akunnungu, panguti, uneji ndili Mwana jwa Akunnungu. 37 Iwaga ngangupanganya masengo gaasachile Atati wangu nagapanganye, nkangulupilila une. 38 Nambo iwaga ngugapanganya masengo gao, natamuno munaangulupilile uneji, ngakulupilile masengo gangu. Pelepo chimanyilile kusyene kuti Atati ali mwangu une ni uneji ndili mwa Atati." 39 Nipele walinjile sooni kwakamula Che Yesu, nambo walikulupwisye ni kutyoka. 40 Che Yesu wajawile sooni pesi lusulo lwa Yolodani, kwiuto kuwabatsiyaga che Yohana wandu kula ni kutama kweleko. 41 Wandu wainji wanjaulile ni kuti, "Che Yohana nganaapanganya chimanyisyo chachili chose. Nambo yose yaisasile che Yohana nkati mundu ju ili isyene." 42 Kweleko wandu wainji waakulupilile Che Yesu.

11 Mundu jumo jwakuwilanjikwa che Lasalo juwatamaga nsinda wa ku Besania waliji jwakulwala. Che Maliamu ni nlumbugwe che Masa watamaga nsinda ulaula. 2 Che Maliamu ju ni jwejula juwampakesye mauta ga kununjila Ambuje Che Yesu mmakongolo ni kwasyula ni umbo syakwe. Che Lasalo mpwakwe che Maliamu ni juwalwalaga. 3 Nipele achalumbugwe walajisye utenga ku Che Yesu achitiji, "Ambuje, mbusanga gwenu junkunnonnyela akulwala!" 4 Che Yesu pawapilikene yeleyo watite, "Ulwele wo ngammulaga che Lasalo, nambo ulwele wo ukopochele kwaligongo lya ukulu wa Akunnungu, kuti Mwana jwa Akunnungu apochele ukulu kwa litala lya ulwele wo." 5 Che Yesu waanonyele che Masa ni che Maliamu pamo ni che Lasalo. 6 Che Yesu pawapilikene kuti che Lasalo akulwala, wajonjehesye moWa gane gaWili ga kutama paWaliji pala. 7 Nipele waasalile

wakulijiganya wao, "Tuujile sooni ku Yudea!" 8 Wakulijiganya wao waasalile, "Jwakwiganya, nganagapite moWa gamajinji Wayahudi wasachile kummulaga ni maganga, kwachichi nkusaka tuujile sooni kweleko?" 9 Che Yesu wajanjile, "Ana ngati gapali masaa likumi ni gaWili ga muusi? Mundu ajendaga muusi ngaakombola kulikuwala pakuwa akuliwona lilanguka lya pachilambo chi. 10 Nambo mundu ajendaga chilo chalikuwale pakuwa lilanguka nganilipagwa." 11 Che Yesu paWamasile kuwecheta yeleyo waasalile, "Mbusanga jwetu che Lasalo agonile, nambo uneji chinyaule kukunjimunya." 12 Wakulijiganya wao wansalile, "Ambuje iwaga agonile chalame." 13 Che Yesu waWechetaga nkati chiwa chi che Lasalo, nambo wakulijiganya wao waganisyaga kuti che Lasalo agonile. 14 Nipele Che Yesu waasalile pangasisa kuti, "Che Lasalo ajasiche, 15 nambo kwa ligongo lyenu ngusengwa, pakuwa nganima kweleko, kuti wanyamwe nkulupilile. Sambano tujaule kwa jwelejo." 16 Che Tomasi jwakuwilanjikwa MaWila, waasalile achinjakwe, "Ni uweji tujaule pamo ni Jwakwiganya kuti tukawe pamo nawo!" 17 Nipele, Che Yesu paWaiche kweleko, wachisimene chiulu chi che Lasalo chili mwilembe kwa moWa ncheche. 18 Nsinda wa ku Besania waWandichile ku Yelusalemu mpela maili siWili. 19 Wayahudi wainji waiche kukwatusya ntima che Masa ni che Maliamu kwa ligongo lya chiwa cha mpwao. 20 Nipele che Masa paWapilikene kuti Che Yesu akwika, wajawile kukwachingamila, nambo che Maliamu wasigele pamusi. 21 Che Masa waasalile Che Yesu, "Ambuje, nkali papapa pepa mpwangu ngakajasiche. 22 Nambo, namuno sambano ngumanyilila kuti chachili chose chichimwaWende Akunnungu champe." 23 Che Yesu wansalile, "Mpwenu chasyuche." 24 Che Masa wajanjile, "Ngumanyilila kuti chachisyuka pa lyuwa lya mbesi Akunnungu pachiWasyusye wandu." 25 Che Yesu wansalile, "Uneji ndili usyusyo ni jungwapa wandu umi. Mundu jwakangulupilila uneji atamuno ajasikaga, chakole umi, 26 ni mundu jwalijose jwakutama ni kungulupilila une ngajasika sooni. Uli nkugakulupilila gelego?" (aiōn g165) 27 Che Masa wansalile Che Yesu, "Elo Ambuje! Ngukulupilila kuti walakwe ni Kilisito, Mwana jwa Akunnungu, wakwika pa chilambo pano." 28 Che Masa paWaWechete yeleyo wainjile nkati ni kwaWilanga che Maliamu mlumbugwe ni kwasalila chipasipasi, "Jwakwiganya aiche ni sooni akumbilanga." 29 Nombe che Maliamu paWapilikene yeleyo wainjwiche kwakwanguya ni kwajaulila Che Yesu. 30 Che Yesu waliji nganainjile mu nsinda, nambo waliji kulakula kuWachingamilwe ni che Masa. 31 Nipele, Wayahudi waWaliji nkati ali nkwatulasya ntima che Maliamu, paWambweni che Maliamu ajimwiche ni

pangakaŵa akopweche paasa, ŵaakuiye. Ŵaganisisye kuti akwaula kumalembe kukulila. **32** Nipele, che Maliamu paŵaiche paŵaliji Che Yesu pala ni paŵambweni Che Yesu, ŵatindiŵele ni kwasalila, “Ambuje, nkaliŵi papapa pepa mpwangu ngakajasiche!” **33** Che Yesu paŵambweni che Maliamu ali nkulila, ni Ŵayahudi ŵaŵalongene ni che Maliamu nombe akulila, Che Yesu ŵasupwiche nnope ni kupwa ntima. **34** Nipele ŵausisye, “Ana mummisile kwapi?” Ni ŵansalile, “Ambuje, njise kunnole.” **35** Che Yesu ŵalisile. **36** Nipele Ŵayahudi ŵatite, “Nnole yatite pakunnonnyela!” **37** Nambo ŵandu ŵane ŵatite, “Iŵaga ŵagalamisye meeso ga jwangelola jula, kwachichi nganakombola kuntenda che Lasalo anajasiche?” **38** Nipele Che Yesu akuno ali nkusupuka sooni mu ntima mwao, ŵaiche pa lilembe. Lilembe lyene lyaliji mbugu lyaliunichikwe ni liganga. **39** Che Yesu ŵasalile, “Ngalambule liganga lyo!” Che Masa alumbugwe jwajasiche jo, ŵaasalile, “Ambuje, atandite kununga, pakuŵa atemi mwilembe moŵa ncheche!” **40** Che Yesu ŵansalile che Masa, “Ana nganinansalila kuti mwakulupililaga chimuwone ukulu wa Akunnungu?” **41** Nipele ŵagalambwile liganga lila. Che Yesu ŵalolite kwini ni ŵatite, “Atati nguntogolela pakuŵa mmwejo nkuumbilikanila. **42** None ngumanyilila kuti nkuumbilikanila moŵa gose. Nambo ŵechete yeleyo ligongo lyao ŵandu ŵasongangene pelepa ŵa kuti akulupilile kuti mmwejo mundumile une!” **43** Paŵamasile kuŵecheta yeleyo, ŵaŵilasilile kwaliloŵe lyekulungwa, “Che Lasalo! Nkopoche paasa!” **44** Juŵajasiche jo ŵakopweche paasa akuno ali ataŵikwe saanda mmakongolo ni makono ni ku meeso. Che Yesu ŵaasalile ŵandu, “Mummugule, munneche ajaule.” **45** Nipele Ŵayahudi ŵajinji ŵaŵaiche ku che Maliamu paŵaiweni yaitesile Che Yesu yo, ŵakulupilile. **46** Nambo ŵandu ŵane mwa ŵelewo ŵajawile kwa Mafalisayo ni kwasalila aila yaitesile Che Yesu. **47** Achakulu ŵambopesi ni Mafalisayo ŵausimanisye Nkungulu wekulu wa Ŵayahudi, ŵaliusisye, “Tutende chichi? Pakuŵa mundu ju akupanganya imanyisyo yejinji. **48** Twannekaga ajendelechele, ŵandu wose chankulupilile, ni achakulu ŵa Chiloma chaiche kukujijonanga Nyuumba jetu ja Akunnungu ni ŵandu ŵetu ni chilambo chetu.” **49** Pelepo jumo jwao jwakuŵilanjikwa che Kayafa, chele chaka cho ŵaliji Jwambopesi Jwankulu, ŵaasalile, “Ŵanyamwe ngankumanyilila kose! **50** Ana ngankuganisya kuti ikuŵajilwa mundu jumo ŵawile ŵandu wose, kupunda chijonanjikwe chilambo chose?” **51** Ŵelewo nganaŵecheta yeleyo kwa kusaka kwakwe nsyene, nambo ligongo ŵaliji Jwambopesi Jwankulu chele chaka cho, ŵalondwele kuti Che Yesu chawe kwa ligongo lya ŵandu ŵa chilambo cha Ŵayahudi, **52** sooni ngaŵa kwa Ŵayahudi pe

nambo kuti ŵasonganganye pamo ŵandu ŵa Akunnungu ŵaŵapwilingene mwinemwine kuti aŵe chindu chimo. **53** Nipele kutandiila lyuŵa lyo achakulu ŵa Ŵayahudi ŵajilene kwaulaga Che Yesu. **54** Kwa yele, Che Yesu nganajendajendaga sooni kwa kulilosya pasikati ja Ŵayahudi, nambo ŵatayosile pelepo, ŵajawile kwiuto kwakuŵandikene ni lipululu, musi waukuŵilanjikwa Eflaimu. Ŵatemi kweleko pamo ni ŵakulijiganya ŵao. **55** Lyuŵa lyekulungwa lya Pasaka ja Ŵayahudi lyaŵandichile, ni ŵandu ŵajinji ŵakwesile kwaula ku Yelusalemu kuti aliswejesye kwaligongo lya kwapopelela Akunnungu, likanaŵe lyuŵa lyekulungwa lya Pasaka. **56** Nipele ŵaliji nkwasosa Che Yesu. Nombewo paŵasongangene pamo pa Nyuumba ja Akunnungu, ŵausyene, “Ana nkuganisya uli? Nkuti ngaaike ku chindimba chi?” **57** Achakulu ŵambopesi ni Mafalisayo ŵalajisye kuti iŵaga kwana mundu jwakumanyi kwali Che Yesu, asale kuti ŵaakamule.

12 Moŵa nsano ni limo likanaŵe lyuŵa lya chindimba cha Pasaka, Che Yesu ŵaiche ku Besania, paŵatamaga che Lasalo, mundu juŵasyuchikwe ni Che Yesu jula. **2** Kweleko ŵankolochesye Che Yesu chakulya cha ligulo ni che Masa ŵaliji nkwatumichila. Che Lasalo ŵaliji jumo jwao jwa ŵeŵala ŵaŵatemi pa chakulya pamo ni Che Yesu. **3** Nipele, che Maliamu ŵajigele chuupa cha mauta gambone gakununjila ga ntengo wekulungwa gagakolochekwe ni chitela chachikuŵilanjikwa nado, ni kwapakasya Che Yesu mmakongolo mwao ni ŵagasyusile makongolo ni umbo syakwe. Nyuumba jose janunjile chambone. **4** Nambo che Yuda Isikalote, jumo jwa ŵakulijiganya ŵao juchiŵagalache Che Yesu ŵatite, **5** “Ana ligongo chi pangagasumisya mauta go kwa ipaande selasini ya feza, ni feza syo kwapa ŵakulaga?” **6** Ŵaŵechete yeleyo, ngaŵa kuti ŵaakolelaga chanasa ŵakulaga, nambo ŵaŵechete yeleyo kwa ligongo ŵaliji jwakugosa mbiko. Pakuŵa ŵaliji jwawiyi ŵajiwaga kutyochela mu mbiko jo. **7** Nambo Che Yesu ŵatite, “Munansausye jwankongwe ju! Munneche, atesile yeleyo kwa ligongo lya lyuŵa lya masiko gangu. **8** Ŵakulaga chaŵe pamo ni ŵanyamwe moŵa gose, nambo uneji nguŵa ni ŵanyamwe moŵa gose.” **9** Ŵayahudi ŵajinji ŵapillikene kuti Che Yesu ŵaliji ku Besania. Nipele, ŵaiche kweleko ngaŵa kuti kwa ligongo lya kwawona Che Yesu pe, nambo ŵasachile kwawona che Lasalo nombe, mundu juŵasyusikwe ni Che Yesu. **10** Nipele, achakulu ŵambopesi ŵajilene kwaulaga che Lasalo nombe, **11** ni kwaligongo lya iyankopochele che Lasalo, Ŵayahudi ŵajinji ŵaakanile ilongola ŵao, ni kunkulupilila Che Yesu. **12** Malaŵi jakwe,

mpingo wekulungwa wa wāndu uwaiche kuchindimba cha Pasaka wāpilikene kuti Che Yesu ali mwitala kwika ku Yelusalemu. 13 Nipele, wājigele nyambi sya itela ya mitende ni wājawile kukwachingamila, wānyanyisye achitiji, “Alapikwe Akunnungu! Akole upile wēlewo wākwicka mu liina Iya Ambuje. Akole upile mwenye jwa ku Isilaeli.” 14 Che Yesu wāmpatile mwanambunda, wākwesile mpela iyalembekwe Mmalembelo Gamaswela, 15 “Munajogope wāndu wānkutama ku Sayuni! Nnole, Mwenye jwenu akwika, akwesile mwanambunda!” 16 Kundanda wākulijiganya wāo nganaimanyililaga indu iyatyochele, nambo pa wāsuyuchile Che Yesu ni kukuswa, pelepo wākulijiganya wāgakumbuchile Malembelo ga Akunnungu apala pagasasile yankati wēlewo, ni wāndu iwātite pakumpanganyichisya. 17 Mpingo wa wāndu wāwāliji pamo ni Che Yesu pa wāmbilasile che Lasalo kutyochela mwilembe ni kwasusyusa, wāsaliile wāndu aila indu iyatendekwe. 18 Nipele, mpingo wa wāndu ula wājawile kukwachingamila, pakuwā wose wāpilikene kuti Che Yesu apanganyisye chimanyisyo cho. 19 Nipele, Mafalisayo wāwēchetsyene jwine ni jwine achitiji, “Nnole! Ngatukukombola kupanganya chachili chose! Wāndu wose wā pachilambo akunkuya.” 20 Kwāliji ni Wāgiliki wāmpupe mwa wāndu wāwāiche ku Yelusalemu kukupopela katema ka chindimba cha Pasaka chila. 21 Wānyawo wājaulile che Filipino, juwātyochele musi wa ku Besesaida chilambo cha ku Galilaya ni kwasalila, “Achimwene, tukusaka twawone Che Yesu.” 22 Che Filipino wājawile kukwasalila che Andulea, ni wose wānawāwili wājawile kukwasalila Che Yesu. 23 Nambo Che Yesu wāajanjile, “Saa jiiche ja Mwana jwa Mundu kukuswa! 24 Ngunsalila isyene lusongolo lwa ngano chilusigalile kuwā lusongolo lwa ngano pe, iwaga nganilugwa paasi ni kuwa. Nambo lwawaga, lukumela ni kusogosya songolo sine syejinji. 25 Mundu jwakuunonyela umi wakwe, jwelejo chausoyasye, nambo jwakusaka kuutyosya umi wakwe kwa Kilisito mu chilambo chi, jwelejo chaugose mpaka pachapegwe umi wa mo wā gose pangali mbesi. (aiōn g166) 26 Mundu jwakusaka kuundumichila, anguye, kuti papalipose pachime une ni katumetume jwangu ni pachaa wē. Mundu jwālijose jwakuundumichila uneji, Atati wāngu chamchimbichisye. 27 “Sambano Mbumu jangu jikusupuka, none ana mechete chichi? Ana mechete kuti, ‘Atati wāngu mungulupusye ni ichitendekwe pa katema ka?’ Ngwamba, chelecho ni chinaichile, mbite pa katema ka masausyo. 28 Atati, nlikusye liina lyenu.” Pelepo iyapikaniche lilo wē kutyochela kwini lichitiji, “Nalikusisye, ni chinalikusye sooni.” 29 Mpingo wa wāndu wāwājimi pelepo wāpilikene lilo wē lyo ni wāne mwa wēlewo wātite kwāliji ni kulindima ni

wāne wātite, “Katumetume jwa kwini wāwēchete nawo!” 30 Nambo Che Yesu wāasalile, “Lilo wē limwalipikene nganiliwā kwa ligongo lyangu une, nambo kwa ligongo lyenu. 31 Keleka kali katema ka kwalamula wāndu wā chilambo chi, sambano Shetani jwakutawala pa chilambo chi chawinjikwe. 32 Nambo une pachinyakulikwe pachilambo, wose chinatile kukwangu.” 33 Kwa kuwēcheta yeleyo wālosilye chiwa chachi chichawe. 34 Mpingo wa wāndu ula wājanjile, “Uweji tupilikene Mmalajisyo getu kuti Kilisito chatame mo wā gose pangali mbesi. Mmwe nkuti uli, Mwana jwa Mundu a wājilwe kunyakulwa? Ana aju Mwana jwa Mundu ju ali wāani?” (aiōn g165) 35 Che Yesu wāajanjile, “Lilanguka lili pamo ni wānyamwe kwa mo wā kanandi. Njendeje katema lilanguka lyo lili lipali kuti chinansimane chipi, pakuwā jwakwenda mu chipi ngakukumanyilila kwakwaula. 36 Katema nli nkwele lilanguka lyo nkulupilile lilanguka lyo mmeje wāndu wā lilanguka.” Pa wāmasile kuwēcheta yeleyo Che Yesu wātiosile ni kulisisa. 37 Namuno Che Yesu wātendekenye imanyisyo yo mmbujo mwao, nambo wānyawo nganiwākulupilila. 38 Nipele malowē ga wāwēchete jwakulondola jwa Akunnungu che Isaya gamalile pa wātite, “Ambuje, ana wāani wākulupilile utenga wetu? Ni machili ga Ambuje gawoneche kwa wāani?” 39 Nambo nganakombola kukulupilila, pakuwā che Isaya wāsasile sooni kuti, 40 “Akunnungu wātatesye meeso gao, kuti akalola ni meeso gao, sooni nalyungesye lunda lwao kuti akaimanyilila ni lunda lwao, akapitikwisye mitima jao kuti nalameye.” 41 Che Isaya wāwēchete yeleyo pakuwā wāuweni ukulu u Che Yesu ni kunkunguluchila ngani syao. 42 Natamuno yeleyo, achakulu wājini wā Wayahudi wākulupilile Che Yesu. Nambo kwa ligongo lya kwajogopa Mafalisayo, nganjitichisya kwakulilosya kuti akaawinga mu nyumba jakupopelela. 43 Pakuwā yanonyele kulapikwa ni wāndu kupunda kulapikwa ni Akunnungu. 44 Nipele, Che Yesu wānyanyisye achitiji, “Mundu jwakungulupilila une, ngakungulupilila une pe, nambo akwakulupilila iyoyo wēwāla wāndumile une. 45 Jwakumona une akwawona iyoyo wēwāla wāndumile une. 46 Uneji iiche pachilambo meje lilanguka kuti wānawose wākungulupilila une akatama mu chipi. 47 Mundu jwakugapilikana malowē gangu nambo ngakugakamulisya, uneji nga wā juchinanlamule. Nguniika kukwalamula wāndu wā pachilambo nambo iiche kwakulupusya. 48 Jwakungana une ni kugakana malowē gangu jwelejo akwete jwakwalamula. Lilo wē limechete lila chilalamule pa lyu wā lya mbesi. 49 Nganiwēcheta kwa malamulo gangu nansyene, nambo Atati wāngu wāndumile wēlewo ni wānjisye chakuwēcheta ni chakwasalila wāndu. 50 Ni uneji ngumanyilila kuti malamulo gakwe gawkikanawo

umi wa moŵa gose pangali mbesi. Nipele uneji nguŵecheta agala pe gaŵanajisye Atati ŵangu kuti nagaŵechete.” (aiōnios g166)

13 Lyaliji likanaŵe lyuŵa lyekulungwa lya Pasaka. Che Yesu achimanyililaga kuti katema kao kakutyoka pachilambo chino ni kwaula kwa Atati ŵao kaiche. Moŵa gose ŵanonyele ŵandu ŵao ŵaali pachilambo, elo, ŵanonyele kwa unonyelo wangali mbesi! **2** Nipele Che Yesu ni ŵakulijiganya ŵao ŵatemi achilyaga chakulya cha ligulo. Jwakulinga ŵamasile kwajinjila che Yuda, mwana ju che Simoni Isikalote ni kwapa nganisyo sya kwagalauka Che Yesu. **3** Che Yesu ŵaimanyi kuti Atati ŵao aŵisile indu yose paasi pa ulamusi wakwe, ni kuti nsyene ŵatoyosile kwa Akunnungu ni akuuja kwa Akunnungu. **4** Nipele, ŵatoyosile pachakulya pala, ŵawusile likoti lyakwe ni kuŵika pambali, ŵajigele chitambaa ni kulitaŵa mchiunu. **5** Nipele ŵatechile meesi mu nkambo wa mwana ni kutanda kwakunda makongolo ŵakulijiganya ŵao ni kwasyula ni chitambaa chiŵalitawile mchiunu chila. **6** Paŵaiche ku che Simoni Petulo, jwelejo ŵammusisye Che Yesu, “Ambuje, ana mmwe nkusaka kuungunda makongolo gangu?” **7** Che Yesu ŵajanjile, “Ngankuchimanya chingupanganya sambano, nambo chinchimanye kanyuma.” **8** Che Petulo ŵansalile Che Yesu, “Mmwe ngamungunda makongolo gangu kose.” Che Yesu ŵajanjile, “Iŵaga ngangugakunda makongolo genu, mmwejo ngamma jwakulijiganya jwangu.” (aiōn g165) **9** Che Simoni Petulo ŵanjanjile, “Ambuje, mungunde, ngaŵa makongolo pe, nambo ni makono gangu ni ntwewangu nombe nawo.” **10** Che Yesu ŵansalile, “Jwanjoje amasile kusalala, akusachilwa kulikunda mmakongolo pe. Ŵanyamwe nsalele, ikaŵe mundu jumo pe.” **11** Che Yesu ŵammanyilile ajula juchiŵagalauche, kwa ligongo lyo ŵatite, “Ŵanyamwe nsalele, ikaŵe mundu jumo pe.” **12** Paŵamalisisye kwakunda makongolo gao, ŵawasile likoti lyakwe, ŵatemi sooni ni kwausya, “Ana nchimanyi chele chindesile kukwenu cho? **13** Ŵanyamwe nkuumilanga une Jwakwiganya ni Ambuje, nkuŵecheta uchenene, pakuŵa yeleyo ni indite pakuŵa. **14** Nipele iŵaga uneji jundi Ambuje ni Jwakwiganya, nankundile makongolo genu ni ŵanyamwe nkuŵajilwa nkundane makongolo jwine ni jwine. **15** Napele chitagu chi, kuti ni ŵanyamwe mpanganyeje iyoyo mpela inampanganyichisye ŵanyamwe. **16** Ngunsalila isyene, ngapagwa kapolo jwakumpunda mmbujegwe, atamuno ngapagwa jwakutumichila jwakumpunda jwantumile. **17** Nipele iŵaga ngamanyi gelego, chinkole upile iŵaga chingatende.” **18** “Ginguŵecheta ga ngaŵa kwa ŵanyamwe

ŵanawose. Uneji ngwamanyilila yatite pakuŵa ŵanawose unasagwile ŵala. Nambo gakusachilwa gamalile Malembelo ga Akunnungu gagakuti, ‘Mundu jwakulya chakulya pamo ni uneji amujilile nkusa.’ **19** Uneji nansalile gelega sambano gakanaŵe kopochela, kuti pachigakopochele po nkulupilile kuti, ‘Uneji ndili jwelejo.’ **20** Ngunsalila isyene, mundu jwalijose juchampochele junguntuma, jwelejo akumbochela ni une, ni mundu jwakumbochela uneji akumpochela jwele jwandumile une.” **21** Che Yesu paŵamasile kuŵecheta yeleyo ŵasupwiche nnope mmbumu jao, ŵaŵechete pangasisa kuti, “Ngunsalila isyene, jumo jwenu chang’alauche!” **22** Ŵakulijiganya ŵao ŵalolegene anakombole kwimanyilila kuti ŵagambaga ŵaani. **23** Jumo jwa ŵakulijiganya ŵao juŵanonyelwe nnope ni Che Yesu, ŵatemi pachiwāndi ni Che Yesu. **24** Nipele che Simoni Petulo ŵankupilile jwakulijiganya jula kunsalila, “Mwausye ana akwagamba ŵaani?” **25** Jwakulijiganya jo ŵammandichile nnope Che Yesu ni kwausya, “Ambuje ana ŵaani nkwegamba?” **26** Che Yesu ŵajanjile, “Jwelejo ni ajula juchinampambile chipande cha nkate ni kwapa.” Nipele ŵajigele chipande cha nkate, ni kupamba mu mbaale, ŵampele che Yuda mwana ju che Simoni Isikalote. **27** Che Yuda napochelape chipande cho, ŵajinjilwe ni Shetani. Nipele Che Yesu ŵansalile, “Chinkusaka kuchipanganya, nchipanganye chitema pe!” **28** Nambo ngapagwa mundu jwalijose mwa aŵala ŵawatemi pachakulya pala juŵaimanyilile ligongo lya kwasalila yeleyo. **29** Pakuŵa che Yuda ŵaliji jwakugosa mbiko, ŵakulijiganya ŵane ŵaganisisye kuti Che Yesu ŵaasalile che Yuda kuti ajaule akasume indu yaikusachilwa ku chindimba cha Pasaka, pane ŵaasalile kuti akapeleganye chachili chose kwa ŵakulaga. **30** Nipele, che Yuda napochelape chipande cha nkate chila, ŵakopweche paasa. Ni kele katema ko kaliji chilo. **31** Che Yuda paŵakopweche, Che Yesu ŵatite, “Sambano Mwana jwa Mundu apatile ukulu, ni Akunnungu nombe apatile ukulu mwa jwelejo. **32** Iŵaga ukulu wa Akunnungu uwunukwiche kwa litala lya Mwana jwa Mundu, nipele Akunnungu asyene chauunukule ukulu wa Mwana jwa Mundu, nombewo chiŵakusye chitema pe.” **33** “Achiŵanangu, ndili ni ŵanyamwe kwa moŵa kanandi pe. Chimuosose, nambo sambano ngunsalila aila inaasalile achakulu ŵa Ŵayahudi kuti, ‘Kungwaula ŵanyamwe ngankombolanga kwika!’ **34** Malajisyo ga sambano ngumpanga gati nnonyelane jwine ni jwine. Mpela indite pakunnonyela ŵanyamwe, kwanti iyoyo peyo nnonyelane jwine ni jwine. **35** Mwanonyelanaga jwine ni jwine, ŵandu ŵanawose chachimanyilila kuti ŵanyamwe ndi ŵakulijiganya ŵangu.” **36** Che Simoni Petulo ŵambusisye Che Yesu, “Ana Ambuje nkwenenda kwapi?” Ni

Che Yesu wajanjile, “Kungwaula sambano ngankombola kuunguya, nambo chimuunguye kanyuma.” 37 Che Petulo wansalile, “Ambuje, ligongo chi lichilepele kunkuya sambano? Ndili chile kuwa kwa ligongo lyenu!” 38 Che Yesu wajanjile, “Ana isyene ndi chile kuwa kwa ligongo lyangu une? Isyene ngunsalila, jikanaŵe kutongola tambala chimuungane katatu!”

14 Che Yesu waasalile, “Nkapotekwa mmitima jenu. Mwakulupilile Akunnungu ni mungulupilile une wakwe. 2 Ku nyumba ja Atati kwana yuumba yejinji, ngaikaŵe yeleyo, ngansalile. Sambano ngwaula kukunkolochesya liuto. 3 Najaulaga ni kunkolochesya liuto, chingauje ni kunjigala, kuti pandili une, ni wanyamwe mbe pelepo. 4 Kungwaula ko nkulimanyilila litala lyakwe.” 5 Che Tomasi wambusisye, “Ambuje, ngatukumanyilila kunkwaula ko, ana tutukombole chinauli kulimanyilila litala lyakwe?” 6 Che Yesu wajanjile, “Uneji ndili litala ni usyene ni umi usyene. Ngapagwa mundu jwakwaula kwa Atati pangapitila kwa uneji. 7 lwaga nkuumanyilila uneji, Atati wangu nombe mwamanyi. Chitandile sambano, mwamanyi, ni sooni mwaweni.” 8 Che Filipino wansalile, “Ambuje, ntulosye Atati, chelecho ni chitukuchisaka.” 9 Che Yesu wansalile, “Che Filipino, ndemi ni wanyamwe moŵa gose ga, ngunaŵe kumanyilila? Mundu jwalijose jwamweni une, waweni Atati. Ana kwachichi nkuti, ‘Ntulosye Atati?’ 10 Ana ngankukulupilila kuti uneji ndili mwa Atati, nombe Atati ali mwa uneji? Gelega maloŵe gingunsalila ga nganguwecheta kwa ulamusi wangu nansyene, nambo Atati wakutama mwangu une akupanganya masengo gao. 11 Nkusachilwa kukulupilila pinguti, uneji ndili mwa Atati nombe Atati ali mwa uneji. Naga ngaŵa yele, nkulupilile kwa ligongo lya masengo gingugapanganya go. 12 Ngunsalila isyene, jwakungulupilila uneji chagapanganye masengo gingugapanganya une. Elo, chagapanganye namose masengo gamakulungwa kupunda agaga, ligongo uneji ngwaula kwa Atati. 13 Ni wanyamwe mwaŵendaga chachilichose mu liina lyangu chinampanganyichisye, kuti Atati apate ukulu kwa litala lya Mwana. 14 Mwamendaga chachilichose kwa ukombole wa liina lyangu, chinampanganyichisye. 15 “Mwanonyelaga uneji, chingajitichisye malajisyo gangu. 16 Uneji chinaachondelele Atati nombewo chachimpanga Nkamusi jwine, jwelejo chatame ni wanyamwe moŵa gose pangali mbesi. (aiōn g165) 17 Jwelejo ni Mbumu jwa Akunnungu jwakutusalila ngani sya usyene nkati Akunnungu. Wandu wa pachilambo pano ngaakombola kumpochela jwelejo pakuŵa ngakukombola kumbona atamuno kumanyilila. Nambo wanyamwe

nkummanyilila ligongo akutama ni wanyamwe ni sooni ali nkati mwenu. 18 “Pachindyoche nginanneka jika mpela wandu wakulekwa, nambo chinjiika sooni kukwenu. 19 Gasigele moŵa kanandi wandu wa pachilambo pano ngaawona uneji sooni, nambo wanyamwe chimuwone. Pakuŵa uneji ngwete umi, nombe wanyamwe chinkole umi. 20 Lyuŵa lyo pachiliiche chinchimanyilila kuti uneji ndili mwa Atati wangu, nombe wanyamwe ndi mwangu une, ni uneji ndili mwa wanyamwe. 21 Jwapochele malajisyo gangu ni kugatendekanya, jwelejo ni jwakuunonyela une. Nombe jwakuunonyela une chanonyelwe ni Atati wangu ni uneji chinjinnonyela ni kulimanyukusya kwa jwelejo.” 22 Che Yuda, jwanganawa Isikaliote, wausisye, “Ambuje, ana chiikomboleche chinauli nlimanyisye kukwetu pe ni ngaŵa kwa wandu wa chilambo chose?” 23 Che Yesu wajanjile, “Mundu jwalijose anonyelaga une chagakamulisye majiganyo gangu, ni Atati wangu chanonyelwe ni mundu jo, une ni Atati wangu chituike kukuŵika ndamo kukwakwe. 24 Mundu jwangakuunonyela une ngakugajitichisya majiganyo gangu. Majiganyo ginkugapilikana go ngaŵa gangu, nambo gakutyochela kwa Atati wandumile. 25 “Ayiyi nansalile ndili chiŵela pamo ni wanyamwe, 26 nambo nkamusi jo, jwelejo Mbumu jwa Akunnungu juchalajiswe ni Atati wangu kwa liina lyangu, chachinjiganya indu yose ni kunkumbusya yose inansalile.” 27 “Ngunlechelanga chitendewe, chitendewe changu ngumpanga. Ngangumpanga wanyamwe mpela ila wandu wa pachilambo iyakuti pakupanganya. Nkapotekwa mmitima jenu, natamuno nkajogopa. 28 Ana ngati mwapilikene njinsalilaga kuti, ‘Ngwaula, nipele chinjimmujilila.’ Nkaanonyele nkasangalele ligongo ngwaula kwa Atati wangu, pakuŵa welewo ali wakulungwa kumbunda une. 29 Nansalile gelega sambano gakanaŵe kopochela, kuti pachigakopochele po nkulupilile. 30 Nguuwecheta sooni maloŵe gamajinji ni wanyamwe, pakuŵa Shetani, chilongola jwa chilambo chi akwika. Nambo nganakola machili kukwangu, 31 nambo wandu wa pachilambo amanyilile kuti ngwanonyela Atati. Kwa ligongo lyo ngupanganya yayiloyose mpela Atati iwatite pakuulajisya. Njimanje tutyochela pelepa!

15 “Uneji ndili chitela chisyenesyene cha msabibu, ni Atati wangu ali jwakulima. 2 Lujambi lwaluli lose lwaluli mwangu une lwalukusogola akulutyosya ni lujambi lwaluli lose lwalukusogola akulupogolela kuti lupunde kusogola. 3 Wanyamwe mmasile kuŵa wasalele kwa ligongo lya majiganyo gangu ginansalile. 4 Ntame nkati mwangu, ni uneji chindame nkati mwenu. Mpela ila lujambi ngalukombola kusogola isogosi iwaga nganilusigala pa msabibu usyene,

iyoyo peyo ni wanyamwe iwaga ngankutama munkati mwangu chinnepele kusogola isogosi. 5 “Uneji ndili mpela chitela cha msabibu ni wanyamwe ndi nyambi. Jwakutama mwa uneji, ni uneji mwa jwelejo, jwelejo chasogole isogosi yejinji, pakuwa wanyamwe jikape ngankukumbola kupanganya chachili chose. 6 Mundu jwalijose iwaga ngakutama mwa uneji akulandana ni lujambi lwalujasikwe kwakutalichila ni kuumula. Syele nyambi sikukumbikwa ni kutinisa pa mooto ni kutinika. 7 Mwatamaga mwa uneji ni maloŵe gangu gatamaga nkati mwenu, mmende chachili chose chinkuchisaka ni wanyamwe chimpegwe. 8 Mwasogolaga isogosi yejinji, Atati wangu chakuswe ni wanyamwe chimme wakulijiganya wangu. 9 Uneji nannonyele wanyamwe mpela ila Atati wangu iwanonyele une. Ntameje mu unonyelo wangu. 10 Mwagakumulichisyaga malajisyo gangu chintame mu unonyelo wangu, mpela ila indite pakugakumulichisya malajisyo ga Atati wangu ni kutama mu unonyelo wao. 11 “Nansalile yelei yose kuti usangalale wangu utame nkati mwenu, ni usangalale wenu upunde. 12 Alili lili lilajisyo lyangu: Nnonyelane jwine ni jwine mpela indite pakunnonnyela wanyamwe. 13 Ngapangwa unonyelo wauli wekulungwa kuupunda unonyelo wa mundu jwakuutyosya umi wakwe kwa ligongo lya achambusanga wao. 14 Wanyamwe ndi achambusanga wangu mwatendaga chele chingunnajisya. 15 Uneji ngangummilanga sooni wakutumichila, pakuwa jwakutumichila ngakuchimanyilila chakupanganya mmbujegwe. Nambo uneji nammilasile wanyamwe achambusanga wangu, pakuwa nammanyisye yose inaipilikene kutyochela kwa Atati wangu. 16 Wanyamwe nganimuusagula uneji, nambo uneji nansagwile wanyamwe ni kuntuma njaule nkasogole isogosi yejinji yaani ipanganyo yambone, ichitame moŵa gose, nipele chachili chose chachimwaŵende Atati wangu kwa liina lyangu chimpegwe. 17 Nipele, lilajisyo lyangu kukwenu lili ali, nnonnyelane jwine ni jwine. 18 “Iwaga wandu wa pachilambo pano akunchima wanyamwe, mmanyilile kuti akanaŵe kunchima wanyamwe, wanjimile uneji kaje. 19 Nkaliji wandu wa pachilambo, wandu akunnonnyela wanyamwe mpela achinjao. Wanyamwe nganimma wandu wa pachilambo, nambo une nansagwile wanyamwe pasikati ja wandu wa pachilambo. Kwa ligongo lyo wandu wa pachilambo akunchima wanyamwe. 20 Nkumbuchile inansalile yo kuti, ‘Jwakutumichila nganaŵa jwankulungwa kumpunda mmbujegwe.’ Iwaga walagesye uneji, ni wanyamwe nombe chanlagasye, agakumulichisyaga majiganyo gangu, ni majiganyo genu chagakumulisye. 21 Nambo champanganyichisye wanyamwe yeleyo yose pakuwa wanyamwe ndi wandu wangu, ligongo ngakwamanyilila

wlelewo wandumile une. 22 Ngungaiche ni kuwecheta nawo, ngakaŵe ni sambu, nambo sambano ngakukumbola kulichenjela kuti nganakola sambu. 23 Jwakunjima une, akwachima Atati wangu nombe. 24 Ngangapanganye kukwao masengo ganganagapanganye jwine, ngaakakole sambu, nambo sambano aiweni yakusimonjeka indesile, ali chiŵela kutuchima une ni Atati wangu. 25 Nambo itendekwe yeleyo kuti gamalile maloŵe gagalembekwe Mmalajisyo gao gagakuti, ‘Wanjimile pangali ligongo.’ 26 “Chinantume nkamusi kutyochela kwa Atati wangu, jwele ali Mbumu jwa Akunnungu, juchasale usyene nkati Akunnungu. Chinantume kukwenu kutyochela kwa Atati kuti ansalile usyene nkati uneji. 27 Ni wanyamwe nombe chimwasalile wandu nkati une pakuwa ntemi pamo ni une chitandile kundanda.

16 “Nansalile yelei kuti nkaleka kukulupilila kwenu. 2 Wandu chamminje wanyamwe mmajumba gao gakupopelela. Soonni chikaiche katema kanti jwalijose juchambulaje pasikati ja wanyamwe chaganisye kuti akwatyosyasya Akunnungu mbopesi. 3 Chantende yeleyo pakuwa ngakwamanyilila Atati natamuno ngakuumanyilila uneji. 4 Nambo, nansalile yelei kuti pachikaiche katema ka kukopochela nkumbuchile kuti nansalile. “Nganinansalila yelei kutyochela kundanda pakuwa naliji pamo ni wanyamwe. 5 Nambo sambano ngwaula kwa wandumile une wala, ni ngapangwa namuno jumo jwenu jwakumusya kuti, ‘Nkwaula kwapi?’ 6 Pakuwa nansalile yelei nsupwiche mmitima jenu. 7 Nambo ngunsalila isyene, kwa liwamba lyenu mmbaya uneji nyaule, pakuwa iwaga ngunyaula, nkamusi jo ngaika kukwenu. Nambo najaulaga, chingantume kukwenu. 8 Nombewo pachaiche, chachamanyisya wandu wa pachilambo chi kuti ngakuumanyilila usyene nkati sambu ni nkati kupanganya yambone paujo pa Akunnungu ni nkati wandu kulumulikwa ni Akunnungu. 9 Ngakuumanyilila usyene nkati sambu ligongo ngangulupilila une. 10 Ngakuumanyilila usyene nkati kupanganya yambone paujo pa Akunnungu, ligongo ngwaula kwa Atati wangu ni wanyamwe ngamuuwona sooni. 11 Ngakuumanyilila usyene nkati wandu kulumulikwa ni Akunnungu, ligongo Shetani jwakutawala chilambo chi amasile kulumulikwa. 12 “Ngwete yejinji yakunsalila, nambo sambano chinnepele kwipililila. 13 Nambo pachaiche Mbumu jwa Akunnungu juchansalile usyene nkati Akunnungu, chachinlongosya mu usyene wose. Ngaasala kwa ulamusi wakwe nsyene nambo chachisala ichaipilikane kutyochela kwa Atati ni kummanyisya ichiiche. 14 Wlelewo changusyene une ligongo chachinsalila yeleyo ichinansalile une. 15 Yose yalinayo Atati wangu ili yangu une, kwa ligongo lyo sasile kuti Mbumu jo chachinsalila ichinaasalile une.

16 “Gasigele moŵa kanandi ni wanyamwe ngamuuwona sooni, ni pakumala moŵa kanandi, chimuuwone sooni!” 17 Pelepo wakulijiganya wao wampepe wausyene, “Malumbo gakwe chichi pakutusalila, ‘Gasigele moŵa kanandi ni wanyamwe ngamuuwona sooni, ni pakumala moŵa kanandi, chimuuwone sooni?’ Ni sooni watite, ‘Pakuŵa ngwaula kwa Atati wangu!’” 18 Nipele, wajendelechele kuusyana, “Ana malumbo gakwe chichi pakuwecheta, ‘Gasigele moŵa kanandi?’ Ngatukuchimanyilila chakuchigamba cho.” 19 Che Yesu waimanyi kuti wakulijiganya wao wasachile kwausya yankati yeleyo, nipele waasalile, “Ana kuusyana nkati yeila imechete kuti, ‘Gasigele moŵa kanandi ni wanyamwe ngamuuwona sooni, ni pakumala moŵa kanandi, chimuuwone sooni?’” 20 Ngusalila isyene, wanyamwe chinlile ni kulila kwa malumbo, nambo wandu wa pachilambo pano chasangalale. Wanyamwe chinsupuche nambo kusupuka kwenu chikugalauche kusangalala. 21 Katema ka kuligopola jwankongwe chikwasimana chilungusi ligongo katema kakwe ka kupeteka kaiche, nambo aligopolaga mwanache ngakukumbuchilila kupeteka kula, nambo akusangalala pakuŵa apagwile mwanache mchilambo. 22 Nombe wanyamwe sambano nkusupuka, nambo pachinambone sooni chinsangalale mmitima jenu ni sangalala jo ngapagwa jwalijose juchakombole kujityosya kukwenu. 23 “Lyele lyuŵa lyo ngamuusya chachili chose. Ngusalila isyene, chachili chose chachimwawende Atati champe kwa liina lyangu. 24 Natamuno sambano nganimende chachili chose kwa liina lyangu. Mmende ni wanyamwe chinchipata kuti sangalale jenu jimalile. 25 “Nansalile gelega kwa itagu. Nambo chijiiche ndawi jati ngamecheta ni wanyamwe sooni kwa itagu, nambo chinansalile pangasisa yankati Atati. 26 Lyuŵa lyo chinchiwenda kwa liina lyangu, ni ngangusalila kuti chisachilwe kummendela kwa Atati, 27 pakuŵa Atati asyene akunnonnyela wanyamwe. Akunnonnyela wanyamwe ligongo wanyamwe muunonyele uneji, ni kukulupilila kuti uneji natyochele kwa Akunnungu. 28 Uneji natyochele kwa Atati, ni kwika pachilambo, ni sambano nguchileka chilambo ni kuuja kwa Atati.” 29 Nipele wakulijiganya wao waasalile, “Nnole sambano nkuwecheta pangasisa, ngankuwecheta kwa itagu. 30 Sambano tuimanyi kuti mmwe nkuimanyilila yose ni ngapagwa ligongo lya mundu jwalijose kummusya, chelecho ni chachikututenda tukulupilile kuti nkopochele kwa Akunnungu.” 31 Che Yesu wajanjile, “Ana sambano nkukulupilila? 32 Nnole lyuŵa likwika, sooni liiche lyati chimpwilingane jwalijose kumangwakwe, ni kuuneka jika. Nambo uneji nguŵa jika, pakuŵa Atati ali pamo ni une. 33 Nansalile gelega kuti nlumbikane ni uneji ni kukola

chitendewe. Mchilambo chinsauche, nambo muusimane ntima! Uneji nachipundile chilambo!”

17 Che Yesu pawamasile kuwecheta yeleyo, walolite kwini kuti, “Atati, katema kaiche. Mwape ukulu Mwana gwenu kuti Mwana gwenu nombe ampe ukulu. 2 Pakuŵa mwapele Mwana gwenu ulamusi pa wandu wose kuti wandu wose umwapele wape umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 3 Ni umi wa moŵa gose pangali mbesi wo ni au, wandu ammanyilile mmwe wandi Akunnungu wamope wa usyene, ni kwamanya Che Yesu Kilisito umwatumile. (aiōnios g166) 4 Uneji jwammale kunkusya pachilambo kwa kumalisya masengo gamwambele kuti nagapanganye. 5 Atati wangu, sambano mumbe ukulu paujo penu, ukulu ulaula unakwete pamo nomwe, chikanaŵe gumbikwa chilambo. 6 “Nantesile mmanyiŵe ni wandu umwambele pachilambo wala. Wanyawo waliji wenu ni mwambele uneji kuti aŵe wangu, nombewo alijitichisye lilowe lyenu. 7 Sambano wanyawo akuimanyilila kuti yose imwambele uneji ityosile kukwenu. 8 Pakuŵa maloŵe gamwambele uneji napele wanyawo, ni wanyawo akugakulupilila maloŵe go. Akumanyilila kwa isyene kuti natyochele kukwenu, ni sooni ajitichisye kuti mmwe ni jumwandumile une. 9 “Ngwapopelela wanyawo. Ngangwapopelela wandu wose wa pachilambo, nambo wele umwambele wo pakuŵa ali wenu. 10 Wose ungwete ali wenu, ni wenu ali wangu, ni ukulu wangu uwoneche kwa litala lya wele umwambele wo. 11 Ni sambano ngwika kukwenu, uneji nguŵa sooni pachilambo, nambo aŵaŵa alinji pachilambo. Atati wangu Waswela mwagose kwa machili ga liina lyenu limumbele, kuti aŵe wamo mpela une ni mmwe ituli wamo. 12 Panaliji pamo nawo, une naagosile kwa machili ga liina lyenu limumbele, naagosile ni ngapagwa mundu jwalijose jwasochele ikaŵe ajula juŵasagulikwe kujonasika, kuti Malembelo ga Akunnungu gamalile. 13 Nambo sambano ngwika kukwenu, nguwecheta gelega pachilambo kuti wanyawo agumbale kusengwa kwangu mmitima jao. 14 Une napele lilowe lyenu, ni wandu wa pachilambo waachimile wanyawo pakuŵa wanyawo nganaŵa wa pachilambo, mpela ila uneji nganima jwa pachilambo. 15 Nganguwenda kuti mmwe mwatysye mchilambo, nambo ngupopela mwagose ni Shetani jwali jwangalumbana. 16 Wanyawo nganaŵa wa pachilambo pano, uneji nombe nganiŵa jwa pachilambo. 17 Mwatende aŵe wandu wenu waswela kwa litala lya usyene, lilowe lyenu lili usyene. 18 Mpela ila imwatite pakunduma une mchilambo, ni une nombe natumile welewo mchilambo. 19 Une ngulityosya nansyene kwalingongo lyao, kuti nombewo alityosye kusyene kukwenu.

20 “Ngangwapopelela wanyawo pe, nambo ngwapopelela nombe wandu wose wachangulupilile kwalingongo lya majiganyo gao. 21 Ngupopela kuti wose awe chindu chimo. Atati, ngupopela kuti atame nkati mwetu mpela ila mmwe inkuti kutama nkati mwangu, noneji inguti kutama nkati mwenu. Ngupopela awe chindu chimo kuti wandu wa pachilambo akulupilile kuti mmwe ni jumundumile une. 22 Noneji naapele ukulu ulaula umwambele uneji, kuti aweje wamo mpela ila uweji ituli wamo. 23 Uneji ndame mwa wanyawo nombe mmwe mwa uneji. Atendekwe kuwa wamo, ni wandu wose wa pachilambo amanyilile kuti mmwe ni jumwandumile ni kuti nkwanonyela welewo mpela inkuti pakunonyela uneji. 24 “Atati, wose umumbele ngusaka aweje pamo ni uneji pepala pandili une kuti aulole ukulu wangu, ukulu umumbele ligongo mwanonyele uneji chilambo chikanigumbikwe. 25 Atati wambone, namuno wandu wa pachilambo ngakumanya nambo uneji nammanyi. Welewo nombe akumanyilila kuti mmwe mwandumile une. 26 Nantesile mmanyiche kukwao, nombe chimbundisye kutenda yeleyo kuti unonyelo undi nawo kukwangu uwe mwa wanyawo, ni uneji meje mwa wanyawo.”

18 Che Yesu pawamasile kupopela, wajombweche kasulo ka Keduloni pamo ni wakulijiganya wao. Pelepo pali ni ngunda wa mwana, nombe Che Yesu wajinjile mwelemo pamo ni wakulijiganya wao. 2 Che Yuda, ajula juwangalawiche Che Yesu, wapamanyilile pelepo ligongo kawili kawili Che Yesu wasimene ni wakulijiganya wao kweleko. 3 Nipele che Yuda wajawile ku wele ngunda wo, wajawile pamo ni mpingo wa wangondo wa Chiloma ni wakulindilila Nyuumba ja Akunnungu wawalajiswe ni achakulu wambopesi ni Mafalisayo, ali ajigele ibatali ni mimuli ni yakumenyanila. 4 Che Yesu, akuno achimanyililaga ichiyasimane yose, wajaulile ni wausisye, “Ana nkwasosa waani?” 5 Nombewo wajanjile, “Che Yesu jwa ku Nasaleti!” Che Yesu waasalile, “Ndili une.” Che Yuda juwangalawiche jula wajimi pelepo pamo ni wanyawo. 6 Nipele Che Yesu pawasalile, “Ndili une,” wanyawo waujile panyuma ni kugwa. 7 Che Yesu wausisye sooni, “Ana nkwasosa waani?” Ni wajanjile, “Che Yesu jwa ku Nasaleti!” 8 Che Yesu waasalile, “Nansalile kuti ndili une. lwaga nkuusosa une, mwaleche wanya wa ajaule.” 9 Waweche yeleyo kuti gamalile malo we gagatite, “Atati, nganinanjasa mundu jwalijose mwa we wala umwambele.” 10 Che Simoni Petulo wakwete lipanga, nipele, walisolomwele ni kwakata liwiwi lyao lya kundyo kapolo jwa Jwambopesi Jwankulu. Kapolo jo liina lyakwe che Maliko. 11 Nipele Che Yesu wansalile

che Petulo, “Mmusye lipanga lyenu mwigonelo mwakwe. Ana nkuganisa kuti nganguwajilwa kugapata masausyo gaasachile Atati wangu kuti nagapate?” 12 Wele mpingo wa wangondo wa Chiloma ni jwankulu jwao pamo ni wakulindilila wa Chiyahudi wankamwile Che Yesu ni kunta wa. 13 Wanjigele ni kunjausya kaje ku che Anasi. Che Anasi waliji akwegwao che Kayafa juwaliji Jwambopesi Jwankulu chele chaka cho. 14 Che Kayafa ju ni jwejula juwasalile achakulu wa Wayahudi kuti, ikuwajilwa mundu jumo aweje kwalingongo lya wandu wose. 15 Che Simoni Petulo pamo ni jwakulijiganya jwine wakuiye Che Yesu. Jwakulijiganya jwine jo wamanyiche ku Jwambopesi Jwankulu, nipele wajinjile pamo ni Che Yesu pansana pao Jwambopesi Jwankulu. 16 Nambo che Petulo wajimi paasa, kuwandikana ni nnango. Nipele, jwakulijiganya jwine juwamanyiche kwa Jwambopesi Jwankulu jula wakopweche ni kuwecheta nawo mwali jwakulindilila pannango, ni wansalile che Petulo ajinjile nkati. 17 Mwali jwakulindilila pannango jula wambusisye che Petulo, “Ana mmwejo nganimma jumo jwa wakulijiganya wa mundu jo?” Che Petulo wajanjile, “Nga wa une!” 18 Pakuwa kaliji katema ka mbepo, achikapolo ni wakulindilila wakolesisye mooto ni waliji nkuotanga. Che Petulo nombejo wajimi pamo nawo achijotelaga mooto. 19 Nipele Jwambopesi Jwankulu wambusisye Che Yesu nkati wakulijiganya wao ni sooni nkati majiganyo gao. 20 Che Yesu wajanjile, “Mechete yose pelanga ni wandu wose. Mo wa gose najiganisye mmajumba ga kupopelela ni pa Nyuumba ja Akunnungu, mwakusimanilana Wayahudi wose, ni nganimecheta chachili chose kwakulisisa. 21 Ligongo chi nkumusya une? Mwasuye wandu wawapilikene indu inasalile. Welewo akwimanyilila inaweche.” 22 Pawamasile kuwecheta yeleyo jumo jwao wakulindilila juwajimi pelepo wamputile Che Yesu lijanda achitiji, “Uli, ana yelei ni inkuti pakunjanga Jwambopesi Jwankulu?” 23 Che Yesu waasalile, “lwaga mechete yangalumbana, nlosye changalumbana cho nambo iwaga mechete yambone ana nkuumbutula ichichi?” 24 Nipele che Anasi wanjigele Che Yesu ali ata wike ni kunjausya ku che Kayafa Jwambopesi Jwankulu. 25 Nambo che Simoni Petulo waliji pelepo alinkujotela mooto. Nipele wambusisye, “Ana mmwejo nombe nganimma jumo jwa wakulijiganya wao?” Che Petulo wakanile ni kuti, “Nga wa une!” 26 Jumo jwao achikapolo wa Jwambopesi Jwankulu waliji pelepo. Jweleju ni nlongo njakwe mundu jula juwankatile liwiwi ni che Petulo, wambusisye, “Ana uneji nganinammona mmwejo mungunda wa mwana pamo ni Che Yesu?” 27 Nambo che Petulo wakanile sooni, ni papopo tambala jatongwele. 28 Kunda wi pe wakulindilila wanjigele Che

Yesu kopoka mu nyuumba ji Che Kayafa, ni kunjausya mu nyuumba ja mwenye jwa Chiloma. Nambo achakulu wa Wayahudi nganajinjila nkati mwa nyuumba ja mwenye jwa Chiloma kuti aŵe waswejele paujo pa Akunnungu kuti akombole kulya chakulya cha Pasaka. 29 Che Pilato wakopweche paasa ni kwausya, “Ana kwana magambo chi kwa mundu ju?” 30 Nombewo wajanjile, “Mundu ju ngakaŵe ni magambo ngatukannyichenawo kukwenu.” 31 Che Pilato waasalile, “Ayaga, munjigale mwachinsyene, nkanlamule ni malajisyo genu.” Wayahudi wajanjile, “Uweji ngatukuwajilwa kunlamula mundu jwalijose chiwa.” 32 Yatendekwe yeleyo kuti gamalile malowe ga Che Yesu gawasasile achilosyaga chachiwa chiwa chanti uli. 33 Che Pilato wajanjile sooni mu nyuumba jakwe, wammilasilile Che Yesu ni kwausya, “Ana mmwejo ni Mwenye jwa Wayahudi?” 34 Che Yesu wajanjile, “Ana gele malowe go genu, pane wandu wane ansalile ngani jangu?” 35 Che Pilato wajanjile, “Ana nkuganisyane unejini ndili Myahudi? Wandu wenu ni achakulu wambopesi anyichisye mmwejo kukwangu. Ana ntesile ichichi?” 36 Che Yesu wajanjile, “Umwenye wangu nganiwa wa pachilambo pano. Ikaŵe umwenye wangu uli wa pachilambo pano, wakunguya akatesile ngondo kuti achakulu wa Wayahudi anaangamule. Nambo sambano umwenye wangu nganiwa wa pachilambo pa.” 37 Pelepo che Pilato wammusisye, “Ana mmwejo ndi Mwenye?” Che Yesu wajanjile, “Mmwe nkuti unejini ndili Mwenye. Kwa ligongo lyo unejini mbagwile ni kwika pachilambo kukwasalila wandu usyene. Mundu jwalijose jwakuunonyela usyene akumbilikana.” 38 Che Pilato wambusisye, “Usyene ni chichi?” Nipele che Pilato wakopweche paasa ni kwasalila Wayahudi, “Ngangugawona magambo gagaligose ga kunlamula mundu ju. 39 Nambo nkwele chisyoŵelo chakuti unejini ngungopolela jwantawe jumo katema ka Pasaka. Nipele ana nkusaka nangopolele Mwenye jwa Wayahudi?” 40 Pelepo wanyanyisye, “Ngaŵa, ngaŵa ajuju! Tukwasaka che Balaba!” Nombe che Balaba waliji jwachiswamba.

19 Nipele, che Pilato walamwile kuti Che Yesu ajigalikwe, apatikwe mbokola. 2 Wangondo nombe wakolosisye chindu mpela singwa ja miiwa, wambwasisye Che Yesu mu ntwe wao ni kuntakusya mwinjilo wa chimwenye. 3 Waliji nkwaichilila ni kuti, “Tukunkomasya, Mwenye jwa Wayahudi!” Nipele wamputile majanda. 4 Che Pilato wakopweche sooni paasa ni kwasalila Wayahudi, “Nnole, ngunyikanawo paasa, mmanyiilile kuti unejini nganinansimana ni magambo gagaligose ga kunlamula mundu ju.” 5 Nipele Che Yesu wakopweche paasa ali awasile chindu

mpela singwa ja miiwa mu ntwe mwao ni mwinjilo wa chimwenye. Che Pilato wasalile Wayahudi, “Nnole mundu nsyene ni aju.” 6 Achakulu wambopesi ni wakulindilila Nyuumba ja Akunnungu pawambweni Che Yesu wanyanyisye, “Mwaŵambe pansalaba! Mwaŵambe pansalaba!” Che Pilato waasalile, “Munjigale mwachinsyene nkaŵambe pansalaba, pakuwa unejini ngangugawona magambo gagaligose gakunlamula mundu ju.” 7 Wayahudi wajanjile, “Uweji tukwete malajisyo ni kwa malajisyo go ikusachilwa aweje, ligongo alitesile kuwa Mwana jwa Akunnungu.” 8 Che Pilato pawagapilikene malowe go wapundile kogopa. 9 Nipele wajanjile sooni mu nyuumba jakwe, wambusisye Che Yesu, “Ana mmweji nkutyochela kwapi?” Nambo Che Yesu ngananjanga chachili chose. 10 Che Pilato wansalile, “Ana ngankusaka kuwecheta ni une? Ana ngankumanyilila kuti ngwete ulamusi wa kungopola pane kummamba pansalaba?” 11 Che Yesu wajanjile, “Ngankakole ulamusi wauli wose kwa unejini ngankapegwe ni Akunnungu. Kwa ligongo lyo mundu jwambeleche unejini kukwenu jwelejo apundile kuwa ni sambisyejinji.” 12 Chitandile pelepo, che Pilato wasosile litala lya kwalechelela Che Yesu. Nambo Wayahudi wanyanyisye, “Mwannechelelaga mundu ju, mmwejo nganimma mbusanga jwa mwenye jwa ku Loma, pakuwa mundu jwalijose jwakulitenda mwenye akunkanila mwenye jwankulu jwa ku Loma!” 13 Nipele che Pilato pawagapilikene malowe go wanyichenawo Che Yesu paasa, ni nsyene watemi pa chitungu cha kulamula, pelepo pakuwilanjikwa, “Luŵala lwa Maganga.” Mchiebulania, Gabata. 14 Lyuŵa lyaliji pamtwe, lyuŵa lyakuwichila chile Pasaka. Che Pilato waasalile Wayahudi, “Mwenye jwenu aju!” 15 Wanyawo wanyanyisye, “Mwaulaje! Mwaulaje! Mwaŵambe pansalaba!” Che Pilato wausisye, “Uli, nammambe mwenye jwenu?” Achakulu wambopesi wajanjile, “Uweji nganitukola mwenye jwine ikaŵe mwenye jwa ku Loma pe!” 16 Pelepo che Pilato wampeleche Che Yesu mmakono mwa wangondo kuti akaawambe pansalaba. Nipele, wangondo wanjigele Che Yesu. 17 Che Yesu wakopweche ali ajigele nsalaba wakwe kwaula kiwuto kwakuwilanjikwa, “Chikalakasa cha Ntwe”, Mchiebulania pakuwilanjikwa Goligota. 18 Pelepo ni pawawambile Che Yesu, ni wandu wane wawili pamo nawo, jwine kunchiji ni jwine kundyo kwao ni Che Yesu pambindikati. 19 Che Pilato walembile chimanyisyo ni wachiwisile pachanya nsalaba. Ni chimanyisyo cho chalembekwe yeleyo, “Che Yesu jwa ku Nasaleti, Mwenye jwa Wayahudi.” 20 Nipele Wayahudi wajanjini wachisyomile chimanyisyo cho pakuwa pawawambile Che Yesu pala paliji chiwandi ni musi. Soonni chimanyisyo cho

chalembekwe Mchiebulania ni Chilatini ni Chigiliki. 21 Nipele achakulu wambopesi wa Wayahudi wasalile che Pilato kuti, "Nkalemba, 'Mwenye jwa Wayahudi,' nambo mundu ju watite, 'Uneji ndili Mwenye jwa Wayahudi.'" 22 Che Pilato wasalile, "Chilembile, nembile!" 23 Wangondo pawamasile kwa wamba Che Yesu pansalaba, wajigele iwalo yao ni waga wenyene maunjili ncheche, jwangondo wjalijose liunjili limo. Sooni wajigele mwinjilo wakwe, wanganiukola papatotekwe, waliji chipande chimo chachiluchikwe kutyochela mwinani mpaka paasi. 24 Nipele wangondo wo wasalilene, "Tunapapulanye nambo tutende gudugudu kuti uwe wachenii." Yeleyo yatendekwe kuti gamalile Malembelo ga Akunnungu gagakuti, "Waga wene iwalo yangu, ni mwinjilo wangu watendele gudugudu." Yeleyo ni yatite pakupanganya wangondo wo. 25 Pachiwandi ni nsalaba u Che Yesu wajimi achikulugwe Che Yesu ni apwao achikulugwe ni che Maliamu wankwawo che Kileopa ni che Maliamu jwa musii wa ku Magidala. 26 Che Yesu pawambweni achikulugwe ni jwakulijiganya ju wannonyele nnope jula ajimi ku wandikana ni pepala, wasalile achikulugwe, "Amao, jwelejo ni mwanagwenu." 27 Sooni wansalile jwakulijiganya jula kuti, "Nnole, jwelejo ni achikulu wenu." Ni kutandila lyuwa lyo jwakulijiganya jo wanjigele che Maliamu kuti akatame nawo kumangwakwe. 28 Che Yesu waimanyilile kuti yose yaliji imalile, ni Malembelo ga Akunnungu kuti gamalile, watite, "Jingwete njota." 29 Chapali kweleko chiwiga chigumbele divai jakuipa. Nipele, wajigele chindu mpela lidodoki ni wato wele mu divai mo ni kutawilila pachitela chachikuwilanjikwa esopo ni kuchiwika pakang'wa pa Che Yesu. 30 Che Yesu pawamasile kupegwa divai jo, watite, "Yose imalile!" Ni wakotamisy ntwao ni kwasika. 31 Lyaliji lyuwa lya kuwichila chile kwa kupumulila likana we Lyuwa lya Pasaka. Nipele achakulu wa Wayahudi nganasaka iilu itaame pa nsalaba pa Lyuwa lya Kupumulila ligongo Lyuwa lya Kupumulila lyaliji lyuwa lyajikape. Kwapele wawendile che Pilato apokosole makongolo ga wele wawawambikwe pa nsalaba ni kuitulusya iilu yao. 32 Nipele wangondo wajawile ni kugapokosola makongolo ga mundu jwaandanda ni jwaawili wawaliji awambikwe pansalaba pamo ni Che Yesu. 33 Nambo pawachilile Che Yesu, waiweni kuti awile, kwapele nganagapokosola makongolo gao. 34 Nambo jwangondo jumo wansomile Che Yesu mpaamba pa luwalati, ni papopo jakopweche miasi ni meesi. 35 Nombe juwaiweni yeleyo ilinkutendekwa awalasile umboni melepe ni wanyamwe nkombole kukulupilila. Ni umboni wasasile uli usyene, sooni jwelejo akumanyilila kuti akusala usyene. 36 Yeleyo yatendekwe kuti gamalile Malembelo ga Akunnungu gagakuti, "Ngapagwa liupa lyao

lichilipokoswe." 37 Nipele Malembelo ga Akunnungu gakusala sooni, "Chiwalole we wala wawansomile." 38 Payamasile yeleyo che Yusufu jwa ku Alimataya, wawendile che Pilato kuti achitulusye chiilu chi Che Yesu pa nsalaba. Che Yusufu waliji jwakulijiganya jwao Che Yesu, nambo nganalilosyaga, pakuwa wajogopaga achakulu wa Wayahudi. Nipele che Pilato wajitichisye. Che Yusufu wajawile ni kuchijigala chiilu chi Che Yesu. 39 Che Yusufu walongene ni che Nikodemu, che Nikodemu ju ni jwejula ju wajaulile Che Yesu chilo kundanda ko, waiche ali ajigele mauta gakununjila yambone ga manemane kuwanganya ni ubani, mpela mbiisi saba ni ibaba iwili. 40 Nipele wachijigele chiilu chi Che Yesu ni kuchiwijiilila mu nguo jeswela pamo ni yakununjila mpela chisyo wele cha Wayahudi katema ka kusika. 41 Nambo peuto pawawambikwe Che Yesu pala wapali ngunda wa mwana, ni mu ngunda mo mwaliji mwana lilembe lya sambano mwakanawichikwa mundu wjalijose. 42 Nipele ligongo lyaliji lyuwa lya Wayahudi kuliwika chile kupumulila, ni sooni pakuwa lilembe lyo lyaliji pachiwandi, wachiwisile chiilu chi Che Yesu mwelemo.

20 Kunda wi pe kukana we kucha, lyuwa lyaandanda lya chijuma pakumala Lyuwa lya kupumulila, che Maliamu jwa ku Magidala wajawile ku lilembe, ni waliweni liganga lila lili lyegalambule pambali kutyochela pakwinjilila mwilembe. 2 Nipele, wautuchile ku che Simoni Petulo ni ajula jwakulijiganya jwine ju wanonyelwe nnope ni Che Yesu ni kwasalila, "Achikopwesye chiilu cha Ambuje mwilembe mula, ni sooni ngatukukumanyilila kwapi ambisile." 3 Che Petulo pamo ni jwakulijiganya jwine jula wajawile ku lilembe. 4 Wose wana wawili wautwiche nambo jwakulijiganya jwine jula jwampundile che Petulo, jwaliji jwaandanda kwika ku lilembe. 5 Pawakoteme ni kulingulila, wasiweni nguo syeswela pe, nambo nganajinjila. 6 Nipele, che Simoni Petulo nombejo waiche achakuyaga, wajinjile mwilembe ni wasiweni nguo syeswela sisyawijilile chiilu chi Che Yesu, 7 ni chiguo chi wammijilile Che Yesu mu ntwao. Chiguo chila nganichiwa pamo ni nguo syeswela sila, nambo chaliji chepinde ni chaliji pajika. 8 Pelepo jwakulijiganya jwine ju walongolele kwika ku lilembe jula, nombejo wajinjile nkati, ni waiweni ni kukulupilila. 9 Waliji ngana we kugamanya Malembelo ga Akunnungu gagakuti Che Yesu akusachilwa asyuche. 10 Nipele wakulijiganya wo wasile kumangwao. 11 Che Maliamu wajimi paasa lilembe, achililaga. Pawalilaga, wakoteme achilingulilaga mwilembe mula, 12 ni waweni achikatemetume wa kwini wawili wawawasile iwalo yeswela, atemi pawachigoneche

chiilu chi Che Yesu pala jumo kuntwe ni jwine ku makongolo. 13 Ni achikatmetume wa kwini wo wambusisye, “Amao, nkulila ichichi?” Ni wajanjile, “Achikopwesye chiilu cha Ambuje wangu, ni sooni ngangukumanyilila kwapi achiwisile!” 14 Nipele che Maliamu pawamasile kuwecheta yeleyo, wagalawiche panyuma ni kwaona Che Yesu ali ajimi pelepo, nambo nganaimanyilila kuti jwelejo ali Che Yesu. 15 Che Yesu wambusisye, “Amao, ana nkulilila ichichi? Ana nkwasosa waani?” Che Maliamu akuno achiganisya kuti akukunguluka ni jwakuugosa ngunda wa mwana, wajanjile, “Achimwene, iwaga mmwejo nchijigele chiilu chi Che Yesu, musalile kunchiwisile ni uneji chingachijigale.” 16 Che Yesu wansalile, “Che Maliamu!” Ni che Maliamu wagalawiche panyuma, ni kwasalila Mchiebulania, “Laboni!” Malumbo gakwe “Jwakwiganya.” 17 Che Yesu wansalile, “Nkangamula, pakuwa nguna we kwaula kwa Atati. Nambo njaule kwa achalongo achinjangu nkaasalile kuti, ngwaula kwa Atati wangu waali Atati wenu, Akunnungu wangu waali Akunnungu wenu.” 18 Nipele che Maliamu jwa ku Magidala wajawile kukwasalila wakulijiganya kuti, waweni Ambuje ni waasalile achila chiwasailwe ni Che Yesu. 19 Lyaliji ligulo lya lyuwa lyaandanda lya chijuma pakumala Lyuwa lya Kupumulila. Wakulijiganya wao wasongangene pamo mu nyumba ni minango jaliji jeugale ligongo lya kwajogopa achakulu wa Wayahudi. Pelepo waiche Che Yesu ni kwima pasikati jao ni kwasalila, “Chitendewele kukwenu!” 20 Pawamasile kuwecheta yeleyo, Che Yesu walosisye makono gao ni luwalati lwao. Nipele wakulijiganya wo wasengwile nnope kwawona Ambuje. 21 Che Yesu waasalile sooni, “Chitendewele kukwenu! Mpela ila Atati iwandumile une, ni uneji nguntuma wanyamwe.” 22 Pawamasile kuwecheta yeleyo wapepelele ni kwasalila, “Mumpochele Mbumu jwa Akunnungu. 23 Mwalechelesyaga wandu sambu syao, wele wandu chalecheleswe, ni awala wangankwalechelesya, wele wandu ngalecheleswa.” 24 Che Tomasi jumo jwa wakulijiganya likumi ni wawili wala, jwakuwilanjikwa mawila, ngana wa pamo ni achinjakwe pa waiche Che Yesu. 25 Nipele wakulijiganya wane wala wansalile, “Twaweni Ambuje.” Che Tomasi waasalile, “Chingulupile pachinagawone mawasi ga misumali ni kuchiwika chala changu pa mawasi go ni kuuwika nkono wangu pa luwalati lwao.” 26 Nipele pagapite mowa nsano ni gatatu wakulijiganya wo wasongangene sooni nkati mula ni che Tomasi waliji pamo nawo. Minango jaliji jeugale, ni Che Yesu waiche ni kwima pasikati jao ni kuti, “Chitendewele kukwenu!” 27 Nipele Che Yesu wansalile che Tomasi, “Mbiche chala chenu pelepa nnole magasa gangu ni njisenawo nkono wenu mbiche pa luwalati

lwangu. Nkakola lipamba nambo nkulupile!” 28 Che Tomasi wajanjile, “Mmwe ndi Ambuje wangu ni mmwe ndi Akunnungu wangu!” 29 Che Yesu wansalile, “Ana nkukulupilila ligongo muuveni? Akwete upile welewo wakukulupilila pangamona.” 30 Che Yesu wapanganyisye imanyisyo ine yejinji pawaliji ni wakulijiganya wao yanganiilembekwe mchitabu chi. 31 Nambo ayiji ilembekwe nkole kukulupilila kuti Che Yesu ali Kilisito Jwakuwombola, Mwana jwa Akunnungu ni kwa kukulupilila nkole umi wasusyene kwa machili ga liina lyao.

21 Payamasile yeleyo, Che Yesu waakopochele sooni wakulijiganya wao mungulugulu litanda lya Tibelia. Ni walosisye kwanti yelei, 2 Che Simoni Petulo ni che Tomasi jwakuwilanjikwa mawila ni che Nasanieli jwa ku Kana ja ku Galilaya ni wanache wa che Sebedayo ni wakulijiganya wao wane wawili, wose waliji pamo. 3 Che Simoni Petulo waasalile achinjakwe, “Ngwaula kukukoka somba.” Ni wanyawo nombe wansalile, “Noweji tutulongane nomwe.” Nipele watyosile ni wakwesile ngalawa nambo chilo chila chose nganapatanga chachili chose. 4 Kunda wi pe, Che Yesu wajimi mungulugulu litanda nambo wakulijiganya nganamanyililaga kuti waliji welewo. 5 Nipele Che Yesu wausisye, “Achachanda, ana nganimpate somba syasilisyose?” Wanyawo wajanjile, “Elo, nganitupate somba.” 6 Che Yesu waasalile, “Mponye lwau kundyo kwa ngalawa chimpate somba.” Nipele waponyisye lwau ni sambano nganakombolanga kulukwekwelemya ligongo somba syaliji syesijinji nnope. 7 Pelepo jwakulijiganya juwanonyelwe nnope ni Che Yesu jula wansalile che Petulo, “Ambuje welewo!” Palapala che Simoni Petulo pawapiikene kuti Ambuje, watakwile mwinjilo wao ligongo waliji ausile ni kuliponyela mmeesi. 8 Nambo wakulijiganya wane wala waiche ku mbwani ni ngalawa ali nkulukwekwelemya lwau lwalugumbele somba pakuwa nganatalichila kunsanga, mpela makongolo mia moja. 9 Pa waiche kunsanga wauweni mooto wa makala ni pachanya pakwe pawichikwe somba ni nkate. 10 Che Yesu waasalile, “Muembe somba simpepe simpatile sampano.” 11 Nipele che Simoni Petulo wakwesile mu ngalawa, waluwutile kunsanga lwau lwalugumbele somba syekulungwa mia moja na hansini na tatu. Namuno somba syo syaliji syesijinji kwanti ye, lwau nganilupapuka. 12 Che Yesu waasalile, “Njisangane kunlye.” Nganapagwa namose jumo jwa wakulijiganya wao juwalinjile kumbusya, “Ana mmwe ndi waani,” pakuwa wamanyilile kuti ali Ambuje. 13 Che Yesu waiche, wajigele nkate ni kwapa. Watesile iyoyo peyo ni somba sila. 14 Keleka kaliji kaatatu Che Yesu kwakopochela wakulijiganya wao pawamasile kusyuka. 15 Pawamasile kulya, Che Yesu wambusisye che Simoni Petulo, “Che Simoni mwanagwao che Yohana! Ana

nkuunonyela une kwapunda wane wa?” Nombejo wajanjile, “Elo, Ambuje, nnyimanyi kuti uneji ngunnonnyela.” Che Yesu wansalile, “Nsigose ngondolo syangu sya mwana.” 16 Nipele wambusisye sooni kaaŵili, “Che Simoni mwanagwao che Yohana! Ana nkuunonyela une?” Che Petulo wajanjile, “Elo, Ambuje, nnyimanyi kuti ngunnonnyela.” Che Yesu wansalile, “Nsigose ngondolo syangu.” 17 Nipele wambusisye sooni kaatatu kuti, “Che Simoni mwanagwao che Yohana! Ana nkuunonyela une?” Pelepo che Petulo walilasiche muntima pakuwā wausisye kaatatu, “Nkuunonyela?” Ni wajanjile, “Ambuje, mmwe nnyimanyi yose, mmwe nnyimanyi kuti uneji ngunnonnyela.” Che Yesu wansalile, “Nsigose ngondolo syangu! 18 Ngunsalila isyene, pamwaliji jwanchanda, mwasyowelele kulitaŵa mpumbulu mwasyene ni kwaula kwakulikose kumwasachile kwaula. Nambo pachinchekulupe, chinchijongola makono genu ni mundu jwine chachintaŵa ni kunjausya kungankukusaka kwaula.” 19 Kwakuwecheta yeleyo, Che Yesu walosisye chiwa chichawe che Petulo ni kwapa ukulu Akunnungu. Paŵamasile kuwecheta yeleyo wansalile, “Munguye.” 20 Pelepo che Petulo wagalawiche ni kumbona jwakulijiganya juwanonyelwe nnope ni Che Yesu achakuyaga. Jwakulijiganya ju ni jwejula juwatemi kuwandikana nnope ni Che Yesu katema ka chakulya cha Pasaka ni kwausya Che Yesu, “Ambuje ana nduni juchangalauche?” 21 Che Petulo paŵambweni jwelejo wambusisye Che Yesu, “Ambuje, nambi jwelejo chiyasimane ichichi?” 22 Che Yesu wajanjile, “Nasakaga asigale mpaka pachimuje ana mmwe ikumbandichila chichi? Mmwejo munguye une.” 23 Nipele ngani jo jajenele kwa wāndu wakunkulupilila Kilisito kuti jwakulijiganya jo ngaawa. Nambo Che Yesu nganasala kuti ngaawa, nambo watite, “Nasakaga asigale mpaka pachimuje ana mmwe ikumbandichila chichi?” 24 Jwakulijiganya ju ni jwejula jwaŵalasilile umboni wa indu yi ni kulemba. Uweji tukumanyilila kuti yasalile ili isyene. 25 Ipali indu ine yejinji iŵaitendekenye Che Yesu. Yeleyo ikalembekwe yose chimo chimo nguganisya kuti namose chilambo chose ngachikajenele kuwika itabu yaikalembekwe.

Masengo

1 Alakwe che Teofilo, mu chitabu chachilongolele nalembile yankati indu yanayose iwaitesile Che Yesu ni iwajigenye chitandile kundanda kwa masengo gakwe, 2 mpaka lyuwa lila pa wajigalikwe kwinani. Nambo akana we kwigalikwa kwinani wapele malajisyo ga ulamusi wa Mbumu jwa Akunnungu achinduna wa waasagwile wala. 3 Kwa mo wa alobaini pakumala chiwa chao, Che Yesu waakopochele wanyawo sooni ni sooni achilosyaga kuti waliji wajumi. Wanyawo wammweni nombejo wa wechete nawo yankati Umwenye wa Akunnungu. 4 Katema kampepe pa walyaga nawo wapele chilanga chi, “Nkasatyoka ku Yelusalemu, nambo ndindilile ntuuka walanjile Atati umwambilikene njisalaga ngani syakwe. 5 Paku wa che Yohana wabatisye ni meesi, nambo pangaka wa mo wa wanyamwe chinchibatiswa ni Mbumu jwa Akunnungu.” 6 Nipele, achinduna pa wasongangene ni Che Yesu pamo wausisye, “Ambuje, ana katema kano ni pachimwauchisye sooni Waisilaeli Umwenye?” 7 Nambo Che Yesu waasalile, “Katema ni lyuwa lya indu yo ili paasi pa ulamusi wa Atati wangu, ni nga wa masengo genu kumanyiilla chiiwe chakachi. 8 Nambo pachantuluchile Mbumu jwa Akunnungu chinchipochela machili ni sooni chinchi wa wamboni wangu musu wa Yelusalemu ni mu ilambo ya Yudea yose ni Samalia natamuno kumbesi kwa chilambo.” 9 Pa wamasile ku wecheta yeleyo, Che Yesu wajigalikwe kwinani akuno wanawose achinnolechesyaga, liunde lyaunichile ni wanyawo ngani waona sooni. 10 Achinduna wala pa waliji nkulolechesya kwiunde Che Yesu ali nkwaula, papopo wandu wa wili wa wawasile iwalo yeswela, wajimi nku wandikana nawo, 11 ni watite, “Wanyamwe wandu wa ku Galilaya, ana ligongo lyachi nkwiwa pelepa ndi nkulolechesya kwinani? Wele Che Yesu wajigalikwe kwinani kutyochela kukwenu chachiika sooni chisau intite pakwawona ali nkwaula kwinani.” 12 Nipele achinduna wala waujile ku Yelusalemu kutyochela ku chikwesya cha Mizeituni, chichaliji pachiwandi ni musu wo chisau ni lwendo lwa kilomita jimo. 13 Pa waiche mmusi wajinjile mu chuumba cha penani chi watamaga, nombewo waliji che Petulo ni che Yohana ni che Yakobo ni che Andulea ni che Filipo ni che Tomasi ni che Batolomayo ni che Matayo ni che Yakobo mwanagwao che Alufayo ni che Simoni jwakuwilanjikwa Selote, ligongo waliji jwakumenyanila chilambo chakwe ni che Yuda mwanagwao che Yakobo. 14 Wanawose wo pamo ni achakongwe wampepe pamo ni che Maliamu achikulugwe Che Yesu ni achapwakwe, waliji nkusongangana pamo kupopela kwa ntima umo. 15 Pa mo wa go wajimi che Petulo pasikati ja wakukulupilila achinjakwe

wa wasongangene, waliji mpingo wa wandu mia moja ni ishilini. 16 Che Petulo watite, “Wakukulupilila achinjangu, ya wajilwe Malembelo ga Akunnungu gamalile. Kalakala Mbumu jwa Akunnungu wa wechete kwa kang wa ji che Daudi, che Daudi walondwele nkati che Yuda, ju waalongsyeye a wala wandu wa wankamwile Che Yesu. 17 Che Yuda waliji jumo jwetu paku wa wasagulikwe ni Che Yesu tupanganye masengo pamo nawo.” 18 Ngunda wasumichikwe kwa mbiya si wasipatile che Yuda kwa ligongo lya kusinonyela mbiya sya chigongomalo. Ni wagwile mwelemo, wapapwiche ni matuumbo gakwe gose gakopweche. 19 Ni ngani ja chiwa chi che Yuda jamanyiche kwa wanawose wa watemi ku Yelusalemu, nipele ngunda wo wa wilanjikwe mchi wecheto chao Akelidama, malumbo gakwe, “Ngunda wa Miasi.” 20 Che Petulo watite, “Paku wa ilembekwe mu chitabu cha Sabuli kuti, ‘Pakutama pakwe pa we masame ni anapagwe mundu juchatame mwelemo.’ Sooni ilembekwe kuti, ‘Masengo gakwe ga kwimilila atole jwine.’ 21 “Kwapele, iku wajilwa asagulikwe mundu jumo mwa wandu wa wajesile nowaji katema kose Ambuje Che Yesu pa wajendagajendaga pamo nowaji, 22 kutandila katema che Yohana pa wabatisyaga mpaka lyuwa lila pa wajigalikwe Che Yesu kwinani kutyochela kukwetu. Jwelejo a we jwa umboni pamo ni uweji nkati kusyuka ku Che Yesu.” 23 Pelepo wakolasile meena ga wandu wa wili, che Yusufu jwakuwilanjikwa che Balisaba pane akuwilanjikwa che Yusto ni jwine che Matia. 24 Nipele wapopesile achitiji, “Ambuje, alakwe wakujimanyilla mitima ja wandu wose, sambano ntulanjile jwapi mwa wa wili wa jumunsagwile alakwe, 25 kuti ajigale lipesa lya masengo ga unduna u walesile che Yuda ni kwaula ku wa wajilwe.” 26 Ni watesile gudugudu ni gudugudu jila jangwille che Matia, nipele che Matia wa walanjikwe pamo ni achinduna kumi na moja wala.

2 Palyaiche lyuwa lya Pentekosite wakukulupilila wose wasongangene peuto pamo. 2 Chisisimuchile, lyapikaniche lilo we mpela mbungo ja machili kutyochela kwinani ni lyagumbele mu nyumba mose mu watemi wandu. 3 Nipele, yakopochele indu iyaoneche mpela malamba ga mooto, yajenele ni yatusile pachanya pa kila jumo jwao. 4 Wose wagumbele Mbumu jwa Akunnungu ni watandite ku wecheta i wecheto ineine mpela Mbumu i watite pakwakombolesya. 5 Ku Yelusalemu kula kwaliji ni Wayahudi, wandu wakwajitichisya Akunnungu wa wakopochele mu misi jinejine pa chilambo pano. 6 Wandu pa wapiликene lilo we lyo, mpingo wekulungwa wa wandu wasongangene. Ni wose wasimosile nnope paku wa mundu jwalijose wa apikanaga

wanyawo achiwechetaga chiwecheto chakwe nsyene. 7 Ni wose wasimosile akuno achitiji, “Ana wose utukwapilikana achiwechetaga yelei nganaŵa wandu ŵa ku Galilaya? 8 Ana iwele uli wanyaŵa pakuwecheta uweji tukupilikana jwalijose mchiwecheto chetu twachinsyene? 9 Wampepe mwa uweji ali Wapalisi ni Wamedi ni Waelami, wane akutamanga ku Mesopotamia ni ku Yudea ni ku Kapadokia ni ku Ponto ni ku Asia ni 10 ku Filigia ni ku Pamfilia ni ku Misili ni ilambo ya ku Libia kuwandikana ni ku Kulene, wane mwa uweji ali achalendo kutyochela ku Loma. 11 Wayahudi ni wandu ŵawajinjile mu dini ja Chiyahudi, wane wakopochele ku Kilete ni ku Alabia. Uweji wose tukwapikana wandu wo ali nkuwecheta mu iwecheto yetu twachinsyene yankati masengo gamakulungwa ga Akunnungu.” 12 Wose wasimosile ni kukangana akuno achiusyanaga kuti, “Chelechi malumbo gakwe chichi?” 13 Nambo wane wanyelwisye achitiji, “Wandu ŵa akolelwe.” 14 Nambo che Petulo wajimi pamo ni achinduna likumi ni jumo ŵala ni watandite kwasalila wandu kwa kunyanyisya, “Wanyamwe Wayahudi achinjangu ni wandu wose wanikutama pa Yelusalemu pano ninde nansalile ni wanyamwe mumbilikanihene chenene malowe gangu. 15 Wandu ŵa nganakolelwa mpela inkuti pakuganisa, pakuwa sambano jino jili saa tatu ja kundaŵi. 16 Usyene uli awu, chachikopochele chi ni chechila chasasile che Yoeli jwakulondola jwa Akunnungu paŵatite, 17 Akunnungu akuti, pa gele moŵa ga mbesi, chinaape wandu wose Mbumu jwangu. Achiwana wenu wachilume ni wachikongwe chaachilondola, ni achachanda wenu chaachilola yakulola, ni achachekulu wenu chachisagamila. 18 Elo, iyoyo achikapolo wangu achalume ni achakongwe, moŵa go chinaape Mbumu jwangu, nombewo chaachilondola. 19 Chinjitendekanya yakusimonjeka kwiunde, ni imanyisyo pa chilambo, kuchiwe ni miasi ni mooto ni lyosi yakutopela, 20 Lyuŵa chilichigalauka kuŵa chipi, ni lwesi chiluŵe lwechejeu mpela miasi, likaniiche lyelila lyuŵa lya Ambuje lyekulungwa ni lya ukulu. 21 Pelepo, jwalijose juchapopele kwa liina lya Ambuje chakulupuswe.’ 22 “Wanyamwe Waisilaeli, mpilikanichisye malowe ga Akunnungu wammanisye kukwenu Che Yesu jwa ku Nasaleti kwa ilosyo ni yakusimonjeka ni imanyisyo iŵaipanganyisye Akunnungu mwa wanyamwe kwa litala lyakwe mpela inkuti pakwimanyilila mwachinsyene. 23 Pakuŵa kutyochela kundanda Akunnungu asyene wasachile kuti wanyamwe mummulaŵe Che Yesu, ni wanyamwe mwammuleje kwa kwalechela wandu wangalumbana ŵawambe pansalaba. 24 Nambo Akunnungu wansyusisye, ni wankulupwisye mu ipwetesi ya chiwa pakuŵa nginikomboleka kuti chiwa chaugaliile. 25 Pakuŵa che Daudi wankunguluchile Che

Yesu yeleyi, ‘Naaweni Ambuje mmbujo mwangu moŵa gose, pakuŵa ali kundyo kwangu ngandinganyika. 26 Kwa ligongo lyo ntima wangu wasangalele, sooni nagombile ilulu yakusengwa. Chiulu changu chichitame mu chilolelo, 27 pakuŵa, alakwe Akunnungu nganjileka mbumu jangu kwiuto kwa wandu wawile, natamuno kwitichisya Jwanswela jwenu asigale ali awile mwilembe. (Hadēs 986) 28 Muunosisye matala ga umi, chimung’umbasye kusengwa kwa upagwe wenu!’ 29 “Achalongo achinjangu, ngusaka nansalile pangasisa yankati indu iyaasimene atati wetu che Daudi. Welewo wajasiche ni kusichikwa, ni sooni lilembe lyakwe lili papapa pamangwetu mpaka lelo jino. 30 Nambo pakuŵa che Daudi ŵaliji jwakulondola jwa Akunnungu, waimanyi kuti Akunnungu waalumbilile ni chilumbilo kuti jumo jwa wisukulu wao chaachintenda mwenye mpela yatite kuŵa che Daudi. 31 Che Daudi ŵalongolele kwiwona indu ichaitendekanye Akunnungu, nipele ŵawechele yankati kusyuka kwa Kilisito Chiwombosyo paŵatite, ‘Nganalekwa kwiuto kwa wandu wawile, atamuno chiulu chao nganichiola.’ (Hadēs 986) 32 Nipele, Akunnungu ni ŵawansyusisye Che Yesu jo ni uweji wose tuli ŵa umboni wa indu yo. 33 Che Yesu paŵakwesiswe ni kuŵichikwa ni Akunnungu kundyo kwao, wampopochele Mbumu jwa Akunnungu kutyochela kwa Atati ŵao mpela iŵatite pakulanga. Atupele mbumu jo, chelecho ni chinkuchiwona ni kuchipilikana sambano. 34 Pakuŵa che Daudi nsyene nganakwela mpaka kwini, nambo watite, ‘Ambuje waasalile Ambuje wangu, ntame apano kundyo kwangu, 35 mpaka pachinaatende wammagongo wenu kuŵa chitengu cha kuŵichila makongolo genu.’” 36 “Wandu wose ŵa ku Isilaeli akusachilwa amanyilile kwa isyene kuti jwejula Che Yesu jumwaŵambile pansalaba, Akunnungu antesile kuŵa Ambuje ni Kilisito Chiwombosyo.” 37 Ni wandu paŵapilikene yeleyo, yaapeteche mmitima ni ŵausisye Che Petulo ni achinduna wane ŵala kuti, “Achalongo achinjetu, ana tutende chichi?” 38 Che Petulo ŵaajanjile, “Mundu jwalijose aleche sambu syakwe ni kubatiswa kwa ulamusi u Che Yesu Kilisito ni Akunnungu channechelesye sambu syenu ni kupochela chilanga cha Akunnungu chachili Mbumu jwa Akunnungu. 39 Pakuŵa chilanga chila chajiji kwa ligongo lyenu ni kwa ligongo lya achiwana wenu ni kwa ligongo lya wandu wose wakutama kwakutalika, ni mundu jwali jose juchawilanjikwe ni Ambuje Akunnungu wetu.” 40 Kwa malowe gamajini che Petulo ŵaajamwiche wandu ni kwachondelele achitiji, “Nlikulupusye mwachinsyene mu uwelesi wangalumbana wu.” 41 Wandu wajini ŵajitichisye malowe gakwe ni kubatiswa. Pa lyuŵa lyo wandu elufu tatu wajonjesyechela. 42 Welewo wose wapundile kujiganyikwa ni

achinduna wa Che Yesu, watemi pamo chiulongo, walile chakulya cha Ambuje pamo ni kupopela. 43 Yakusimonjeka ni imanyisyo yejinji yatendekwe ni achinduna wala ni jwalijose wakamwilwe ni woga. 44 Wakukulupilila wose watemi pamo ni iwakwete yose wagaŵene. 45 Ni wasumisye indu ni ipanje yao ni kugawilana mbiya mundu jwalijose yaikuti pakunsoŵa. 46 Lyuŵa ni lyuŵa wachinganganaga pa Nyuumba ja Akunnungu. Walyaga chakulya pamo mmajumba gao kwa kusangalala ni kwa ntima weswela. 47 Waalapile Akunnungu ni wandu wose waanonyele wandu wo. Ni lyuŵa ni lyuŵa Ambuje waajonjehesye wandu waŵaliji nkukulupuswa.

3 Lyuŵa limo, che Petulo ni che Yohana ŵaliji nkwaula pa Nyuumba ja Akunnungu katema ka kupopela, saa tisa ja muusi. 2 Katema ko wandu wanjigalaga mundu jumo jwangajenda chipagwile. Wandu wo wambikaga mundu jo lyuŵa ni lyuŵa pannango wa Nyuumba ja Akunnungu waukuŵilanjikwa “Nnango Wakusalala,” kuti aŵende chachilichose kwa waŵajinjilaga pa Nyuumba ja Akunnungu. 3 Paŵaweni che Petulo ni che Yohana achisakaga kwinjila pa Nyuumba ja Akunnungu, waŵendile kuti waape chachilichose. 4 Che Petulo ni che Yohana wanakolondolele, nombe che Petulo wo wansalile, “Ntulolechesye uwe.” 5 Nombejo waalolechesye achilolelaga kuti chapochele chindu kutyochela kwa wanyawo. 6 Nambo che Petulo wansalile, “Nganingola mbiya namuno sahabu, nambo chingwete cho chinampe. Kwa ulamusi u Che Yesu Kilisito jwa ku Nasaleti, njime njende.” 7 Nipele wanamwile nkono wa kundyo ni kunjimika. Papopo makongolo ni malungo gakwe galimbile. 8 Wagulwiche ni kwima ni kutanda kwenda. Ni waŵanjile pamo nawo pa Nyuumba ja Akunnungu, achendaga ni gulukagulukaka akuno achalapaga Akunnungu. 9 Wandu wose paŵammweni achendaga ni kwalapa Akunnungu, 10 waamanyilile kuti ali jwejula juŵatamaga pa Nnango Wakusalala wa Nyuumba ja Akunnungu ni kuŵendaŵenda, watojime ni kusimonga kwa chele chichasimene. 11 Jwejula mundu paŵaliji nkulongana ni che Petulo ni che Yohana, wandu wose wasimosile nnope ni kutanda kuuŵuchila pa nsana wauli pa Nyuumba ja Akunnungu waukuŵilanjikwa, “Nsana u che Selemani.” 12 Nipele, che Petulo paŵaweni yeleyi waasalile, “Wanyamwe Waisilaeli, ana ligongo lyachi nkuchisimonga chachikopochele chi? Ana ligongo chi nkutulolechesya mpela uweji ni utuntesile mundu ju ajende kwa machili getu pane nkuganisya kuti uweji tuli wambone paujo pa Akunnungu? 13 Akunnungu wa achataŵi wetu che Iblahimu ni che Isaka ni che Yakobo, waakusisye Che Yesu katumetume jwao. Nambo wanyamwe mwankamwile kuti aulajikwe ni

wanyamwe mwankanile paujo pa che Pilato, nachiwamuno che Pilato wasachile kungopola. 14 Jwelejo ŵaliji Jwanswela ni jwambone, nambo wanyamwe mwankanile, mwaŵendile che Pilato alechelelewe mundu jwine juŵaliji jwakuulaga. 15 Nipele, mwambuleje jwelejo juŵaliji ndandililo ja umi. Nambo Akunnungu wansyusisye ni uweji tuli wa umboni wa yeleyo iyakopochele. 16 Kwa litala lya kulikulupilila liina li Che Yesu, liina li Che Yesu limpele machili mundu ju junkummona ni kummanyilila. Kwa kulikulupilila liina li Che Yesu kunesile mundu ju alame mpela inkuti pakumbona. 17 “Sambano achalongo achinjangu, naimanyi kuti wanyamwe ni achakulu wenu mwatesile yeleyi kwaligongo lya ungamanyilila wenu. 18 Nambo kwanti yeleyo Akunnungu wamalichisye yeleya yaisasile kalakala kwa kang'wa sya wakulondola wose kuti Kilisito chalagaswe. 19 Nipele, nleche sambi syenu, mwaujilile Akunnungu kuti annechesye sambi syenu. 20 Mwatendaga yeleyo chinjonjehesye machili ga Mbumu kutyochela kwa Ambuje, nombewo chantume Che Yesu Kilisito aŵe Chiwombosyo kwa ligongo lyenu. 21 Ikusachilwa ŵelewo asigale kwini ko mpaka pichikaiche katema ka Akunnungu patatende indu yose kuŵa yasambano, mpela iŵatite pakusala kalakala kwa kang'wa sya wakulondola wakwe waswela. (aiōn g165) 22 Pakuŵa che Musa ŵatite, ‘Ambuje Akunnungu wenu channyichisye jwakulondola jwa Akunnungu mpela uneji, jwelejo chakopochele pasikati jenu ni wanyamwe nkusachilwa kumpilikanichisya yose ichansalile. 23 Ni mundu jwalijose jwangakumpilikanila jwakulondola jo chaŵichikwe pajika kutyochela mu wandu wa Akunnungu ni kuulajikwa.’ 24 Elo, wakulondola wa Akunnungu wose, chitandile che Samweli ni weŵala waŵakuiye, walalichile ngani sya yeleyi yaikukopochela mmoŵa gano. 25 Chilanga cha Akunnungu chatesile kwa litala lya wakulondola chili kwa ligongo lyenu ni wanyamwe ndi mu gele malangano gaatesile Akunnungu ni achambuje wenu, mpela iŵatite pakwasalila che Iblahimu kuti, ‘Kwa litala lya uŵelesi wenu wandu wose wa pachilambo chapegwe upile.’ 26 Nipele, Akunnungu wansyusisye katumetume jwao ni kundanda, wantumile kukwenu kuti ampe upile wanyamwe kwa kuntenda jwalijose alekangane ni yangalumbana yakwe.”

4 Che Petulo ni che Yohana paŵaliji nkukunguluka ni wandu, waiche wambopesi ni jwankulu jwa wakulindilila Nyuumba ja Akunnungu pamo ni Masadukayo. 2 Watumbile nnope pakuŵa achinduna wala waajiganyaga wandu kuti Che Yesu wasyuchile, chindu chachikulosya pangasisa kuti wandu wawile chachisyuka. 3 Nipele wakamwile che Petulo ni che Yohana, waŵisile mu nyuumba jakutaŵilwa mpaka

malaŵi jakwe, pakuŵa chaŵandichile chilo. 4 Nambo ŵajinji mwa ŵelewo ŵaŵapilikanile utenga u che Petulo ni che Yohana ŵakulupilile, ni ŵandu ŵaŵakulupilile ŵajonjesyeche ŵaliji mpela achalume elufu tano. 5 Malaŵi jakwe, achakulu ŵa Ŵayahudi ni achachekulu ni ŵakwiganya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa ŵasongangene pamo ku Yelusalemu. 6 Ŵachingangene nawo che Anasi Jwambopesi Jwankulu ni che Kayafa ni che Yohana ni che Alekisanda ni ŵaneŵane ŵaŵaliji ŵa lukosyo lwao Jwambopesi Jwankulu. 7 Ŵaajimiche che Petulo ni che Yohana paujo pao, ŵaauisye, “Ana ŵanyamwe ntesile chelechi kwa machili chi ni kwa ulamusi wa acheni?” 8 Pelepo che Petulo ali aguumbele Mbumu jwa Akunnungu, ŵajanjile, “Mwanya llongola ŵa ŵandu ni achachekulu! 9 lŵaga lelo jino nkutuusya yankati chindu chambone chachitendekwe kwa mundu juŵaliji ngakwenda ni iyatite pakulama, 10 nipele, ŵanyamwe ni ŵandu wose ŵa ku Isilaeli nkusachilwa kumanyilila kuti mundu ju akwima paujo penu lelo jino, alamiswe kwa machili ga liina li Che Yesu Kilisito jwa ku Nasaleti jumwaŵambile pansalaba, nambo Akunnungu ŵansyusisye. 11 Che Yesu ni jwakungamba Mmalembelo Gamaswela gagakuti, ‘Liganga limwalikanile ŵanyamwe ŵakutaŵa, sambano lilyolyo litendekwe kuŵa liganga lyekulungwa lya nsingi wa nyumba.’ 12 Jwelejo jikape ni jwakukumbola kwakulupusya ŵandu, pakuŵa pachilambo pose ngapagwa liina litupegwilwe lyalitukukumbola kukulupuswa nalyo.” 13 Achakulu ŵa Nkungulu wo ŵaimanyilile kuti che Petulo ni che Yohana ŵaliji ŵanduŵandupe ni ŵandu ŵangasyoma, nipele ŵasimosile nnope kuwona iŵatite pakwanga pangali lipamba, ŵaimanyilile kuti ŵaliji pamo ni Che Yesu. 14 Nambo paŵambweni mundu juŵalamiswe jula ali ajimi pamo nawo, nganakola chakuŵecheta. 15 Nipele, ŵalamwile che Petulo ni che Yohana ajaulangane paasa pa Nkungulu ni achakulu ŵa Nkungulu ŵasigalile nkati achiusyanaga achinsyene pe. 16 Ni ŵausyene, “Twatende ichichi ŵandu ŵa? Pakuŵa wose ŵakutama mu Yelusalemu akumanyilila chenene kuti atesile chimanyisyo chachikulungwa ni uweji ngatukukumbola kukanila. 17 Nambo pakuti tusiŵile ikajenela nnope kwa ŵandu twajamuche kuti akaŵecheta ni mundu jwalijose kwa liina li Che Yesu.” 18 Nipele ilongola ŵaawilasile sooni nkati ni kwakanya kuti anaŵechete sooni pelanga, atamuno kwiganya mu liina li Che Yesu. 19 Nambo che Petulo ni che Yohana ŵaajanjile ŵanyawo, “lŵaga ili yambone paujo pa Akunnungu kunchimbichisyanga ŵanyamwe kupunda Akunnungu, nlamule mwachinsyene. 20 Pakuŵa ngatukumbola kuleka kusala yeila itwiweni ni kuipilikana.” 21 Nipele achakulu ŵa Nkungulu wo

ŵaakanyisye sooni che Petulo ni che Yohana kwa kalipa nnope ni kwagopola. Nganakombolanga kwajamuka pakuŵa ŵandu wose ŵaliji nkwakusya Akunnungu kwaligongo lya chichatendekwe cho. 22 Ni ajula mundu juŵalamiswe kwa litala lya chimanyisyo chi, ŵaliji jwampunde yaka alobaini. 23 Papopo che Petulo ni che Yohana paŵaagopwele ŵaiche kwa achinjao ni kwaŵalanjila yose iŵasalilwe ni ŵambopesi ni achachekulu. 24 Ŵanyawo paŵajipilikene ngani jo, kwa ntima umo ŵaapopelele Akunnungu achitiji, “Ambuje, alakwe ni jumwagumbile kwani ni chilambo ni bahali ni indu yose yaili mwelelo! 25 Mwaŵechete kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu kwa kang'wa ja katumetume jwenu che Daudi atati ŵetu, ‘Ana kwachichi ŵandu ŵa ilambo ine atumbile? Ana kwachichi ŵandu akuganisa yangalimate? 26 Mamwenye ŵa ilambo aliŵichile chile, ni achakulu asongangene pamo, kuti ŵakanile Ambuje, ni Kilisito jwao juŵansagwile.’ 27 “Pakuŵa, kusyene che Helode ni che Pontio Pilato ni ŵandu ŵa ku Isilaeli pamo ni ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi, ŵasongangene papapa pa musi, kunkanila Che Yesu katumetume jwenu jwanswela jumunsagwile aŵe Kilisito. 28 Elo, ŵasongangene kukutendekanya yeila imwaisachile chitandile kundanda ikopochele kwa ulamusi wenu. 29 Nambo, alakwe Ambuje, nnole sambano kutujogoya kwao. Ntukombolecheye uweji achikapolo ŵenu kulalichila liloŵe lyenu pangajogopa. 30 Ngolosye nkono wenu mwalamy ŵandu ni kutendekanya imanyisyo ni yakusimonjeka kwa ulamusi u Che Yesu Katumetume jwenu Jwanswela.” 31 Paŵamalisysye kupopela, peuto paŵasongangene pala patenganiche, ni wose ŵagumbele Mbumu jwa Akunnungu ni ŵajendelechele kulalichila liloŵe lya Akunnungu pangali lipamba. 32 Ni mpingo wa ŵelewo ŵakukulupilila waliji ni ntima umo ni nningwa umo. Ni nganapagwa mundu juŵatite kuti iŵakwete yo yakwe nsyene, nambo ŵagaŵene yose iŵakwete. 33 Kwa machili gamajinji achinduna ŵala ŵaŵalasile umboni wa kusyuka kwa Ambuje Che Yesu, nombe Akunnungu ŵapele upile weujinji. 34 Nganapagwa mundu jwalijose juŵasowilwe ni chachilichose, pakuŵa juŵakwete ngunda atamuno majumba ŵasumisyaga ni kwikanasyo mbiya, 35 ni kwapa achinduna, nombewo ŵagaŵenye kwa jwalijose mpela yaikuti pakunsoŵa. 36 Ni kwaliji ni Mlawi, juŵapagwile ku Kupulo, liina lyakwe che Yusufu, ni achinduna ŵala ŵammilasile che Banaba, malumbo gakwe, “Mundu jwakwatulasya ŵandu mitima.” 37 Nombejo ŵakwete ngunda wakwe, ni ŵausumisyey, ŵajigele mbiya syo ni kwapa achinduna.

5 Jwapali mundu jumo jwakuwilanjikwa che Anania pamo ni wankwakwe che Safila, nombewo iyoyo peyo wasumisyey ngunda wao. **2** Nambo che Anania wasapwile mbiya siwapatile ni kusisa akuno wankwakwe ali nkumanyilila yeleyo ni sine wapelechele achinduna wala. **3** Nipele che Petulo wammusisye, “Che Anania, kwalingongo chi nkunneka Shetani ajinjile mu ntima mwenu ni kuntenda munnabusye Mbumu jwa Akunnungu kwa kusisa mbiya simwapatile pamwasumisye ngunda ula? **4** Pamwaliji ngannasumisye, ngunda wo waliji wenu ni pamwasumisye ngunda wo, mbiya simwapatile syo syaliji syenu, nakakombwele kupanganyichisya kwa yailliyose imwaisachile. Ana kwachichi mwasachile mu ntima mwenu kuchitendekanya chelechi? Nganimunlambusya mundu nambo mwalambwisye Akunnungu!” **5** Che Anania nkupilikana pe yeleyo, wagwile paasi ni kuwa. Wandu wose wawapilikene ngani jo wakamwilwe ni lipamba kwano. **6** Achachanda wajimi ni kuchiwilijila saanda chiulu chakwe, wankopwesye paasa ni kwaula kukunsika. **7** Nti masaa gatatu wankwakwe wajinjile nkati pangaimanyilila indu iyatyochele. **8** Nipele che Petulo wambusisye, “Musalile! Ana syelesi ni mbiya syose simwapatile kwa kusumisya ngunda wenu mmwe ni wankwenu?” Che Safila wajanjile, “Elo, kwa syele mbiya syo.” **9** Che Petulo wansalile, “Ligongo chi mmwe ni wankwenu mwajilene kunlinga Mbumu jwa Ambuje? Nnole! Awala wandu wawajawile kukunsika wankwenu, sambano ali pannango, ni sooni chanjigale nomweji wakwe.” **10** Papopo che Safila wagwile paasi, mmbujo mwa che Petulo ni kuwa. Achachanda wala pawajinjile wansimene ali awile, nipele wankopwesye paasa ni kunsika chiwandika ni wankwakwe. **11** Mpingo wa wandu wakukulupilila Kilisito wose ni wandu wose wawapilikene ngani jo wakamwilwe ni lipamba lyelikulungwa. **12** Achinduna wala wapanganyisye imanyisyo yejinji ni yakusimonjeka pasikati ja wandu wala. Wakukulupilila wala wachinganganaga pamo pansana u che Selemani wauli pa Nyuumba ja Akunnungu. **13** Ni nganapagwa mundu jwalijose mwa wangakukulupilila Kilisito juwalinjile kuwanganyikana nawo. Nambo wandu wane mwa wangakukulupilila Kilisito wo walapile wakukulupilila wala. **14** Winji wa wandu wawakulupilile Ambuje wapundaga konjecheka nnope achalume ni achakongwe, **15** namose wandu wajausyaga wakulwala mwitala ni kwagoneka mu indanda ni mu igono kuti apitaga che Petulo atamuno chiwilili chao chaichilile wampepe wao. **16** Wandu wajinji kutyochela mmisi ja muumbali mwa Yelusalemu waiche achajigalaga wakulwala ni waali ni masoka, ni wose walamiswe. **17** Nipele Jwambopesi Jwankulu ni achinjakwe wawaliji wampingo wa

Masadukayo wawatemile pelepo, waaakolele wiu achinduna wala. **18** Nipele, wakamwile achinduna ni kwaika mu nyuumba jakutawilwa ja wandu achajinji. **19** Nambo chilo katumetume jwa kwini jwa Ambuje wajugwile minango ja nyuumba jakutawilwa ni wakopwesye paasa ni kwasalila, **20** “Njaulanje nkajime pa Nyuumba ja Akunnungu nkaasalile wandu maloŵe gose ga umi wa sambano wu.” **21** Achinduna wala wajitichisye, kundaŵi pe wajinjilenje pa Nyuumba ja Akunnungu ni kutanda kwiganya. Jwambopesi Jwankulu ni achinjakwe paŵaiche, wawilasilile achachekulu wa Waisilaeli ni kutama nawo Nkungulu wekulungwa. Ni walajisye wandu ku nyuumba jakutawilwa kuti akaajigale achinduna wala. **22** Nambo wakulindilila wala paŵaiche mu nyuumba jakutawilwa, nganiwasimana achinduna wala. Nipele wasile pa Nkungulu ni kwasalila ngani jo **23** achitiji, “Tujisimene nyuumba jakutawilwa jajiugale mbande syose ni wakulindilila achilindililaga mminango. Nambo patwawugwile nganitunsimana mundu jwalijose nkati.” **24** Jwankulu jwa wakulindilila Nyuumba ja Akunnungu ni Achakulu Wambopesi pawapilikene ngani jo wajinjilwe ni lipamba, nganaimanyilila iyasimene achinduna wa Che Yesu. **25** Nipele waiche mundu ni kwasalila, “Wandu umwaŵisile mu nyuumba jakutawilwa wala, sambano ali pa Nyuumba ja Akunnungu achajiganyaga wandu.” **26** Nipele jwankulu jwa wakulindilila Nyuumba ja Akunnungu pamo ni achinjakwe wawawile ku Nyuumba ja Akunnungu ni kwajigala achinduna ni kwaikanawo pa Nkungulu. Nambo nganiwakamula kwa machili pakuwa wajogopaga kuti wandu chachaponya maganga. **27** Nipele waaajigele achinduna ni kwajimika paujo pa Nkungulu. Jwambopesi Jwankulu wasalile wanyawo, **28** “Twannekasisye kwamachili kuti nkajiganya sooni kwa liina lya mundu ju, ni sambano nnole chintesile, njenesye majiganyo genu mu Yelusalemu mose ni sooni nkusaka kutulalalila nkati chiwa cha mundu ju.” **29** Pelepo che Petulo pamo ni achinduna achinjakwe wajanjile, “Ikutuŵajila kwapiikanichisya Akunnungu, ngaŵa wandu. **30** Akunnungu wa achambuje wetu wansyusisye Che Yesu ajula jumwammuleje kwa kwaŵamba pansalaba. **31** Jweleju ni jwejula jwakwesiswe ni Akunnungu mpaka kundyo kwao aŵe Chilongola ni Nkulupusyo kuti wakamuchisye Waisilaeli aleche sambi syao nombejo walechelesye sambi syao. **32** Noweji tuli waumboni wa yeleyo pamo ni Mbumu jwa Akunnungu wawapele awala wakwajitichisya Akunnungu.” **33** Mpingo wose wa Nkungulu pawapilikene yeleyo, yachimile nnope ni wasachile kwaulaga achinduna wala. **34** Nambo Mfalisayo jumo jwakuwilanjikwa che Gamalieli juwaliji jwakwiganya jwa Malajisyo ga Akunnungu

gaŵapele che Musa juŵachimbichikwe nnope ni ŵandu wose, ŵajimi paujo pa Nkungulu wa Ŵayahudi ni kulamula kwakoposya paasa achinduna ŵala kwa katema kakajipi. 35 Ni kuusalila mpingo wa Nkungulu ula, “Ŵanyamwe Ŵaisielaeli achinjangu, nilolechesye mwachinsyene nkanawē kupanganya inkwisaka kwapanganyichisya ŵandu ŵa! 36 Kalakala kanandi kwakopochele mundu jumo liina lyakwe che Seuda, achilitendaga jwankulu ni ŵandu mpela mia nne ŵankuiye. Nambo jwelejo ŵaulajikwe ni ŵaŵankulupililaga wose ŵapwilingene ni ngani jakwe jamalile. 37 Ni sooni kanyuma mundu jo, pa moŵa ga kuŵalanga ŵandu gala ŵatyochele che Yuda jwa ku Galilaya. Nombe ju ŵaachisisye ŵandu ŵajinji ni ŵankuiye, nambo jwelejo nombe ŵaulajikwe ni ŵanawose ŵaŵankulupililaga ŵapwilingene. 38 Ni sambano ngunsalila ŵanyamwe, nkaatenda chachili chose ŵandu ŵa, mwaleche! Pakuŵa iŵaga liloŵe li atamuno masengo ga gali ga ŵandu, chigaweseche. 39 Nambo iŵaga masengo ga gakutyochela kwa Akunnungu nsyene, ngaŵa kuti chinnepele pe, nambo chimoneche nti nkwanila Akunnungu.” Nipele ŵandu wose ŵa Nkungulu ŵanjitichisye jwelejo. 40 Nipele ŵaawilasilile achinduna ŵala munkati, ŵalamwile kuti aputikwe mbokola ni kwajamuka kuti ngasaŵecheta sooni kwa liina li Che Yesu, ni ŵaalesile ajaulangane. 41 Nipele achinduna ŵala ŵakopweche paasa Nkungulu ula ali nkusangalala nnope, pakuŵa Akunnungu ŵaiweni kuti aŵajilwe kujaluswa ligongo li Che Yesu. 42 Ni moŵa gose ŵapundile kwiganya ni kulalichila Ngani Jambone pa Nyuumba ja Akunnungu ni mmajumba ga ŵandu kuti Che Yesu ali Kilisito.

6 Kanyuma, winji wa ŵakulijiganya pawaliji nkonjecheka, kwatyochele kunyinyita mwa ŵakukulupilila ŵaŵaŵechetaga Chigiliki ni aŵala ŵaŵaŵechetaga Chiebulania. Aŵala ŵaŵaŵechetaga Chigiliki ŵanyinyitaga kuti achakongwe ŵa Chigiliki ŵaŵawililwe ni achiŵankwawo, ŵaliŵalikwe kwagaŵala yakulya moŵa gose. 2 Nipele, achinduna likumi ni ŵaŵili ŵala ŵaawilasilile mpingo wose wa ŵakulijiganya nikuti, “Ngaikuŵajilwa kuti tuleche kulalichila liloŵe lya Akunnungu kuti tuŵeje ŵagaŵanya yakulya. 3 Nipele achalongo achinjetu, mwasagule ŵandu nsano ni ŵaŵili ŵakumanyika kuti ali ni umboni ŵambone, ŵaagumbale Mbumu jwa Akunnungu ni lunda ni uweji chitwape masengo go. 4 Nambo uweji tutulimbichile nkupopela ni kulalichila Liloŵe lya Akunnungu.” 5 Ngani jo jaanonyelesye mpingo wose wa ŵakukulupilila ŵala. Ni ŵaasagwile che Stefano jwagumbele chikulupi ni Mbumu jwa Akunnungu ni che Filipino ni che Plokolo ni che Nikanoli ni che Timona ni che Pamena ni che Nikolau jwa ku Antiokia juŵajinjile dini ja Chiyahudi. 6 Ŵaajimiche mmbujo pa

achinduna, nombewo ŵapopele ni kwasajichila makono gao. 7 Ni liloŵe lya Akunnungu lyapundile kwenela, ni ku Yelusalemu ko winji wa ŵakukulupilila wajonjesyeche nnope, ni mpingo wekulungwa wa ŵambopesi ŵaakulupilile Che Yesu. 8 Akunnungu ŵapele che Stefano upile weujinji ni ukombole ni ŵapanganyaga imanyisyo ni yakusimonjeka yejinji pasikati ja ŵandu. 9 Nambo ŵakopochele ŵandu achisakaga kutenda makani ni che Stefano. Ŵampepe mwa ŵandu wo ŵaliji ŵa nyuumba jimo ja kupopelela jajikuŵilanjikwa, “Nyuumba ja kupopelela ŵandu Hulu,” ni ŵandu wo ŵatyochelaga ku Kulene ni ku Alekisandilia ni ŵane kutyochela ku Kilikia ni ku Asia. 10 Nambo Mbumu jwa Akunnungu ŵampele che Stefano lunda, kwa yele nganakombolanga kumpunda paŵaŵechetaga. 11 Nipele ŵaonjile ŵandu ŵampepe aŵechete kuti, “Twampilikene che Stefano achiŵechetaga maloŵe ga kwatukana che Musa ni Akunnungu.” 12 Kwanti yeleyi, ŵaachisisye ŵandu ni achachekulu ni ŵakwiganya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa. Nipele, ŵankamwile che Stefano ni kunnyikanawo paujo pa Nkungulu wekulu. 13 Ni ŵajimiche ŵaumboni ŵa unami ŵaŵatite, “Mundu ju ngaakuleka ng’o kujichembulusya Nyuumba ja Akunnungu jajiswela ji ni kugachembulusya Malajisyo. 14 Pakuŵa twampilikene achiŵechetaga kuti jwele Che Yesu jwa ku Nasaleti chajijonanje Nyuumba ja Akunnungu ji ni kuchigalausya chisyowelo chiŵatupele che Musa.” 15 Wose ŵaŵaliji pa Nkungulu ŵankolondolele che Stefano, ŵambweni ku meeso kwakwe kuli mpela ku meeso kwa katumetume jwa kwini.

7 Nipele, Jwambopesi Jwankulu ŵambusisye che Stefano, “Ana yelei ni iyoyo?” 2 Che Stefano nombe ŵaajanjile, “Achalongo achinjangu ni achatati, mumbilikanile! Akunnungu Ŵakulu ŵaakopochele atati ŵetu che Iblahimu paŵaliji ku Mesopotamia akanawē kwaula kukutama ku Halani. 3 Akunnungu ŵansalile che Iblahimu, ‘Ntyoche mchilambo chenu, mwaleche ŵandu ŵa lukosyo lwenu, njaule kuchilambo chatinganlanjile cho.’ 4 Nipele, che Iblahimu ŵasamile chilambo cha Ŵakalidayo, ŵajawile kukutama ku Halani. Paŵawile atagwile, Akunnungu ŵansamisye sooni ku Halani ni kwika kukutama ku chilambo chino munkutamanga ŵanyamwe sambano jino. 5 Akunnungu nganiŵapa che Iblahimu namose chipande cha chilambo chi kuti chiŵe chao, nambo ŵannanjile kwapa chilambo chi chiŵe chakwe nsyene ni cha uŵelesi wakwe, namuno katema ko ŵaliji akanawē kola mwanache. 6 Akunnungu ŵansalile yeleyi, ‘Uŵelesi wenu chiutame mu chilambo cha chilendo, ni kweleko chachatenda achikapolo ni kwasausya yaka mia nne. 7 Nambo Akunnungu akuti, uneji chinjalumula ŵandu ŵa

chilambo uchachatenda achikapolo. Nipele chinjakoposya mchilambo cho ni kwaikanawo apano kuti ambopele.’ 8 Ni Akunnungu watesile malangano ni che Iblahimu ga kuumbala gaŵe chimanyisyo cha kugakunda malangano gao. Nipele che Iblahimu wambumbesye che Isaka mwanagwe pa lyuŵa lya ncheche ni ncheche pakumala kupagwa. Ni che Isaka nombe wambumbesye che Yakobo mwanagwe, ni che Yakobo nombe waatesile iyoyo peyo achambuje wetu likumi ni ŵawili ŵala. 9 “Aŵala achambuje wetu wankolele wiu che Yusufu, ni wansyumisye aŵe kapolo ku chilambo cha Misili. Nambo Akunnungu ŵaliji pamo nawo, 10 ni kunkulupusya mmasausyo gakwe gose. Akunnungu wampele che Yusufu upile ni lunda paujo pa Falao, mwenye jwa ku Misili, ni mwenye Falao wammisile che Yusufu kuŵa jwankulu jwa chilambo ni jwa wose ŵaali mu nyumba jao ja chimwenye. 11 Nipele kwatyochele sala jajikulungwa pa chilambo cha ku Misili ni ku Kanaani, ni wandu ŵalasilile kwannope ligongo lya sala. Achambuje wetu nganakombola kuchipata chakulya chachilichose. 12 Nipele, che Yakobo paŵapilikene kuti kwana yakulya ku Misili ko, ŵaalajisye achiŵanagwe, yaani achatati wetu, ajaulangane kaandanda ku Misili ko. 13 Ni pa ulendo wao ŵawili, che Yusufu ŵalikolasile kwa achapwakwe, ni mwenye jwa ku Misili ŵalumananyiile lukosyo lu che Yusufu. 14 Ni che Yusufu ŵaalajisye wandu kukwaŵilanga che Yakobo atagwe ni achalongo achinjakwe wose, wandu sabini na mbili aichanje ku Misili. 15 Che Yakobo ŵajawile ku Misili, kweleko ni kuŵawilile pamo ni achambuje wetu. 16 Ni malilo gao gajigalikwe mpaka ku Shekemu, ni kusikwa mwilembe liŵasumile che Iblahimu kutyochela ku lukosyo lwa Hamoli kwa mbiya simpepe.” 17 “Nambo pikaiche katema ka chilanga chiŵalumbile Akunnungu ku che Iblahimu, wandu ŵala ŵatupile ni konjecheka kwa nnope ku Misili kula. 18 Nipele ŵajimwiche mwenye jwine ku Misili jwanganammanyilila che Yusufu. 19 Mwenye jo waatesile yangalumbana ni kwaonela achambuje wetu kwa kwakanganichisya akaajase achiŵana ŵao achanandi kuti nganasaka akole umi. 20 Katema ko che Musa ŵapagwile, nombejo ŵaliji jwambone paujo pa Akunnungu. Ŵalelitwe pa musi pa atagwe kwa miesi jitatu, 21 ni paŵalepele kungosa mwakupunda mu nyumba wankopwesye paasa, mwali jwa mwenye jwa ku Misili ŵanjigele ni kunlela mpela mwanagwe nsyene. 22 Che Musa ŵajigenywe indu ya lunda lwa Ŵamisili nombejo ŵaliji jwakulimbangana kwa maloŵe ni masengo. 23 “Paŵaliji ni yaka alobaini, ntima wakwe wasachile kwajimajimila achinjakwe Ŵaisilaeli kukulola indu iŵapanganyichiswaga. 24 Kweleko wambweni Mmisili jumo achimpanganyichiswaga yangalumbana jumo jwa achalongo

achinjakwe, ŵapokasisye, ni che Musa kwakwauchisya ŵambuleje Mmisili jula. 25 Ŵaganisisye kuti achalongo achinjakwe Ŵaisilaeli akaimanyilile kuti Akunnungu akuntuma jwelejo kwakulupusya, nambo nganaimanyilila. 26 Malaŵi jakwe, ŵaweni Ŵaisilaeli ŵawili ali nkuputana achinsyene pe, ni ŵalinjile kwajilanya achitiji; ‘Ŵanyamwe ndi ŵa lukosyo lumo, ligongo chi nkusaka kuulasyana achinsyene pe?’ 27 Nambo jwejula juŵamputaga njakwe jula ŵantutile pambali che Musa ni kunsalila, ‘Ana ŵaani wambisile mmwejo kuŵa chilongola ni jwakulamula pa uweji?’ 28 Ana nkusaka kumulaga mpela imwatite pakummulaga Mmisili jula liiso?’ 29 Che Musa paŵagapiliikene maloŵe go ŵatisile, ŵatemi ku chilambo cha ku Midiani nti jwannendo, ni kweleko ŵaŵelechele ŵanache ŵawili ŵachilume. 30 “Payaichile yaka alobaini, katumetume jwa kwini jwa Ambuje jwankopochele che Musa pa chisukutu chichakolelaga mooto kwipululu kula pachiwandi ni Litumbi lya Sinai. 31 Che Musa ŵachisimonjile nnope chichaoneche cho, ŵasejelele pachiwandi kukulolechesya uchenene, nambo ŵapilikene liloŵe lya Ambuje lilinkuti, 32 ‘Uneji ndili Akunnungu ŵa achambuje wenu, Akunnungu ŵa che Iblahimu ni ŵa che Isaka ni ŵa che Yakobo!’ Che Musa ŵateteleme kwa lipamba ni nganapunda kulolechesya sooni. 33 Ambuje ŵansalile, ‘Mmuule italawanda yenu pakuŵa pelepo panjimi pali papaswela. 34 Naiweni yangalumbana yakwapanganyichisya wandu wangu ŵakutama ku Misili. Mbilikene kulilasika kwao none ndulwiche kukwakulupusya, ni sambano chinantume ku Misili.’ 35 “Che Musa aju ni jwejula juŵankanile Ŵaisilaeli paŵansalile, ‘Ana ŵaani wambisile mmwejo kuŵa chilongola ni jwakulamula pa uweji?’ Kwa litala lya julajula katumetume jwa kwini juŵankopochele che Musa mu chisukutu chichakolelaga mooto, Akunnungu ŵantumile che Musa wo aŵe chilongola ni nkulupusyo. 36 Jwelejo ni juŵaalongwesye wandu akopoche ku Misili kwa kupanganya imanyisyo ni yakusimonjeka mu chilambo cha ku Misili ni mu bahali ja Shamu ni mwipululu, kwa yaka alobaini. 37 Che Musa ni juŵaasalile Ŵaisilaeli, ‘Akunnungu chanjimuchisye jwakulondola mpela uneji kutyochela mwa achalongo achinjenu mwachinsyene.’ 38 Ŵaisilaeli paŵasongangene mwipululu mula, che Musa ŵaliji kweleko pamo ni achambuje wetu ni katumetume jwa kwini juŵaŵechete najo mu Litumbi lya Sinai. Jwelejo ni juŵagapochele maloŵe gagakwikanawo umi kutupa uweji. 39 “Nambo achambuje wetu nganasakanga kumpilikanila che Musa, ŵantutile pambali ni ŵasachile mmitima jao kuujila ku Misili. 40 Ŵansalile che Haluni, ‘Ntupanganyichisye achiminungu jati tujipopelele ni jitulongosye mwitala, pakuŵa che Musa

juwátulongwesye kopoka ku Misili ngatukuchimanyilila chichasimene! 41 Katema ko wápanganyisye chinyago cha ng'ombe ja mwana, ni wátasile mbopesi kwa chinyago ni kuchijangalila chindu chichaliji masengo ga makono gao achinsyene. 42 Nambo Akunnungu wátayosile pa wányawo, wáalesile asipopole ndondwa sya kwiunde, mpela yaitite pakulembekwa mchitabu cha wákulondola wa Akunnungu, 'Wányamwe wáandu wá chilambo cha ku Isilaeli! Ana wányamwe mwambelechele inyama yesinje ni sadaka kwa yaka alobaini mwipululu mula? 43 Wányamwe mwalijigele lisakasa lya nnungu jwenu Moleki, ni chinyago cha ndondwa ja nnungu jwenu Lefani. Inyago imwaipanganyisye ni iyoyo imwaipopole. Kwa ligongo lyo chinansamichisye ku ukapolo kwakutalika kupita ku Babeli! 44 Achambuje wenu wákmete lisakasa lya umboni lyalikulosya kuti Akunnungu ali mwele mwipululu. Lisakasa lila lyakolochekwe mpela Akunnungu iwátite pakwasalila che Musa akolosye, chisau ni achila chiwáchiwani. 45 Nipele achambuje wétu wápochelangene achinsyene pe mpaka katema ka che Yoshua, pawachipatite chilambo chi kutyochela kwa wáandu wáwáwinjikwe ni Akunnungu paujo pao. Lyatemi pelepo mpaka katema ka che Daudi. 46 Che Daudi wánonyelwe ni Akunnungu nombe che Daudi wáwéndile Akunnungu wáatawile nyumba wele wáali Akunnungu wá che Yakobo. 47 Nambo che Selemani ni juwántawile Akunnungu nyumba." 48 "Natamuno yeleyo, Akumanani ngakutama mmajumba gagatawíkwe ni wáandu, mpela yakuti jwakulondola jwa Akunnungu, 49 Ambuje akuti, 'Kwinani kuli chitengu changu cha umwenye ni chilambo chili pakuwíchila makongolo gangu. Nyumba jati uli jichimunda wile une, ni liuto chi pachimbumulile? 50 Ana nga wá uneji jumbanganyisye yeleyo yose?" 51 Che Stefano wápundile kuwecheta, "Wákukanila achakulungwa wányamwe! Mitima ni mawiwi genu gali mpela ga wáandu wángakwamanyilila Akunnungu. Wányamwe nli mpela achambuje wenu, mo wá gose nkukanilana ni Mbumu jwa Akunnungu. 52 Ana jwapi mwa wákulondola jwanganlagasya achambuje wenu? Wáauleje welewo wáwalajiswe kalakala ni Akunnungu asale kwika kwa ajula jwakupanganya yaili yambone. Ni sambano wányamwe mungalawiche ni kumbulaga. 53 Wányamwe mwagapochele Malajisyo ga Akunnungu gagaiche kukwenu ni achikatemetume wá kwinani, nambo ngingakumulichisya." 54 Achakulu wá Nkungulu pa wágapilikene malo wé go, yachimile nope ni kuchilimya meeno. 55 Nambo che Stefano ali aguumbela Mbumu jwa Akunnungu, wálolite kwinani, wáuweni ukulu wa Akunnungu ni Che Yesu ali ajimi kundyo kwa Akunnungu. 56 Ni wátite, "Nno! Ngukuwona

kwinani kwakuugule ni Mwana jwa Muntu ajimi kundyo kwa Akunnungu." 57 Pelepo wáandu wose wáwaliji pa Nkungulu ula wá gumisile kwa lilo wé lyekulungwa ni kusiwila mawiwi ni makono gao. Nipele wánguluchile wánawose kwana kamo, 58 Ni wánkopwesye mmusi ni kumponya maganga. Wáumboni wáala wáwisile yakuwala yao kwa jwanchanda jumo liina lyakwe che Sauli kuti aigose. 59 Pa wápundile kwaponya maganga, che Stefano wápopole achitiji, "Alakwe Ambuje Che Yesu, mpochele mbumu jangu!" 60 Wátindiwele ni wányanyisye achitiji, "Ambuje nkaa wálanjila sambi si." Pa wáwechete yeleyo wájasiche. Ni che Sauli wákundile kuti che Stefano aku wáajilwa kuulajikwa.

8 Lyu wá lilyoyo gatandite malagasyo gannope kwa mpingo wa wáandu wákunkulupilila Kilisito wá ku Yelusalemu. Wáandu wákunkulupilila Kilisito wose wápwilingene mu ilambo ya ku Yudea ni ku Samalia, aka wé achinduna pe. 2 Wáandu wákwa jwogopa Akunnungu wánsichile che Stefano ni kwalilila kwa malumbo gamakulungwa. 3 Nambo che Sauli wálinjile kuuwesesya mpingo wa wáandu wákunkulupilila Kilisito. Wájawile mu nyumba jajili jose ni kwakoposya paasa wáandu wákunkulupilila Che Yesu wose achalume ni achakongwe ni kwa wika mu nyumba jakuta wílwa. 4 A wáala wáandu wákunkulupilila Che Yesu wáwapwilingene wájesilejesile mosemose achilalichilaga Ngani Jambone. 5 Che Filipo nombe wájinjile mu mmusi wauli ku chilambo cha ku Samalia achilalichilaga ngani ja Kilisito ni Akunnungu kwa wáandu wákutama pelepo. 6 Mpingo wa wáandu pa wágapilikene malo wé ga wáwechete che Filipo ni kwiwona imanyisyo iwáitesile, wose wáapilikanichisye kwa uchenene. 7 Paku wá wáandu wájinji wáwákmete masoka, gakopweche gachigumilaga kwa lilo wé lyekulungwa. Ni sooni wáandu wájinji wáwátatele iwálo ni wáwálemele wálamiswe. 8 Nipele kwaliji ni kusengwa kwakukulungwa mmusi wo. 9 Jwapali muntu jumo liina lyakwe che Simoni ju wátendaga usa wí mmusi mo kwa mo wá gamajinji ni kwasimosya wáandu wá ku Samalia, achilitendaga kuti jwelejo ali jwankulu. 10 Wáandu wose chitandile jwannandi kwichila jwankulungwa wámpilikene jwelejo ni kuti, "Muntu ju akwete ukombole wa Akunnungu wauku wílanjikwa 'Ukombole Weukulungwa.'" 11 Wámpilikanichisye jwelejo paku wá wáasimosisye kwa mo wá gamajinji kwa usa wí wakwe. 12 Nambo pa wáukulupilile utenga u che Filipo nkati Ngani Jambone ja Umwenye wa Akunnungu ni ngani ji Che Yesu Kilisito, wábatiswe achalume ni achakongwe. 13 Che Simoni nombejo wákulupilile, ni pa wábatiswe, wájesile ni che Filipo, wásimosile pa wáiwani imanyisyo ni yakusimonjeka iyatendekwe. 14 Achinduna

wawaliji ku Yelusalemu pawapilikene kuti wandu wa ku Samalia nombewo ajitichisye Liloŵe Iya Akunnungu, waatumile che Petulo ni che Yohana kukwao. 15 Che Petulo ni che Yohana pawaiŵe kweleko waapopelele wakukulupilila wala kuti ampochele Mbumu jwa Akunnungu, 16 pakuwa Mbumu jwa Akunnungu waliji akanantuluchile mundu jwalijose mwa wanyawo, nambo wagambile kubatiswa pe kwa liina Iya Ambuje Che Yesu. 17 Nipele, che Petulo ni che Yohana waasajichile makono gao wakukulupilila wala, ni wapochele Mbumu jwa Akunnungu. 18 Pelepo che Simoni pawaimanyi kuti wandu akupegwa Mbumu jwa Akunnungu kwa kusajichilwa makono ga achinduna, wasachile kwapa mbiya che Petulo ni che Yohana 19 achitiji, "Mumbeje none jwakwe ukombole wo kuti mundu jwalijose juchingansajichile makono ampochele Mbumu jwa Akunnungu." 20 Nambo che Petulo wansalile, "Njonasiche mwasyene pamo ni mbiya syenu, pakuwa nkuganisa kuti nkukombola kusuma ukombole wa Akunnungu kwa mbiya! 21 Nganinkola chachili chose atamuno lipesa pamasengo go pakuwa ntima wenu nganiuwa wambone paujo pa Akunnungu. 22 Kwapele nleche ungalumbana wenu wu, ni kwapopela Ambuje nombewo panepa channechelesye sambi sya kuganisa yeleyo. 23 Pakuwa ngummona mgumbele ligogo ni sooni ntwikwe ni sambil!" 24 Che Simoni wajanjile, "Ngummenda mwanya mumbopelele kwa Ambuje ganaiche kuumbata gagaligose mwa gelego gansasile go." 25 Che Petulo ni che Yohana pawamalisisye kuwalanga umboni ni kulalichila Liloŵe Iya Ambuje, waujile ku Yelusalemu. Pawaujaga waalalichile wandu Ngani Jambone mmisinda jejini ja ku Samalia. 26 Katumetume jwa kwini jwa Ambuje wansalile che Filipo, "Nliwiche chile njaule kulujenda ku litala lyalikupitila mpwipululu lyalikutuluchila ku Yelusalemu kwaula ku Gaza." 27 Nipele, che Filipo waliwisile chile ni kutanda ulendo. Katema ko kwaliji ni mundu jwa ku Esiopia jwakugosa mbiya mu umwenye wa Kandake mwenye jwankongwe jwa ku Esiopia, mundu jo watamaga liuli. Jwelejo wjawile ku Yelusalemu kukwapopela Akunnungu, ni katema ko waliji nkuuja ali akwesile mutuka ja kukwekwelemya. 28 Pawaujaga, watemi mmutuka akuno ali nkusyoma chitabu chi che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu. 29 Nipele, Mbumu jwa Akunnungu wansalile che Filipo, "Mmandichile mutuka jo ni kulongana najo." 30 Che Filipo watwiche ni kujiwandichila mutuka jila, wampilikene mundu jula ali nkusyoma chitabu chi che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu. Pelepo che Filipo wammusisye, "Ana nkumanyilila uchenene inkusyoma yo?" 31 Mundu jo wajanjile, "Ana chingombole uli kuimanyilila pangali mundu jwakundagulila?" Pelepo wanchondelele che

Filipo kuti akwele mu mutuka ni kutama pamo nawo. 32 Ni liunjili Iya Malembelo ga Akunnungu liwaliji nkusyoma ni ali, "Waliji mpela ngondolo jwawajausyaga kukujisinga, wamyalele mpela mwanangondolo pakunkata manyunya, Nombewo nganaŵecheta chachili chose. 33 Wachembulwisye ni kwaonela. Ngapagwa juchakombole kuŵecheta yankati uŵelesi wakwe, pakuwa umi wakwe ujigalikwe kutyochela pachilambo." 34 Mundu jwa ku Esiopia jo wansalile che Filipo, "Choonde musalile, jwakulondola jwa Akunnungu ju akuŵecheta yankati waani? Ana akuŵecheta yankati nsyene pane mundu jwine?" 35 Nipele, che Filipo watandilile pelepo pa Malembelo ga Akunnungu wansalile Ngani Jambone ji Che Yesu. 36 Pawaliji chiwela ni ulendo wo, waiŵe pagali meesi, ni juwatamaga liuli jula watite, "Peuto pa kwana meesi, ana kwana chachili chose chakuunekasya une ninabatiswe?" 37 Che Filipo watite, "Mwakulupililaga ni ntima wenu wose nkukombola kubatiswa." Nombejo watite, "Elo ngukulupilila kuti Che Yesu Kilisito ali Mwana jwa Akunnungu." 38 Mundu jula walamwile mutuka jijime, ni wanawose wawili watulwiche ni kwinjila mmeesi, che Filipo wambatisye mundu jula. 39 Pawakopweche mmeesi papopo Mbumu jwa Ambuje wanjigele che Filipo ni mundu jwa ku Esiopia jula nganambona sooni che Filipo, nambo wanjendelechele ni ulendo achisengwaga. 40 Nambo che Filipo walisimene aiche mmusi wa ku Azoto, ni pawapitaga waalalichile wandu Ngani Jambone mmisi jose mpaka waiŵe ku Kaisalia.

9 Katema ko che Sauli wapundile kwajogoya nnope wakwakuya Ambuje kuti chiwaulaje. Wajawile kwa Jwambopesi Jwankulu, 2 kukuwenda waape chikalata chakwamanyisa mmajumba ga kupopelela ga ku Damesiki kula kuti, waasimanaga kweleko wandu wakulikuya Litala Iya Ambuje, achalume atamuno achakongwe wakamule ni kwaikanawo ku Yelusalemu. 3 Nambo che Sauli pawaliji mwitala pachiwandi ni kwika ku Damesiki, chisisimuchile lulanga kutyochela kwini lwalanguchisye mbande syose. 4 Wagwile paasi ni kupilikana liloŵe lichasalilaga, "Che Sauli, che Sauli! Ligongo chi nkuunagasya?" 5 Che Sauli nombe wausisye, "Ambuje, ana waani alakwe?" Ni liloŵe Iyo Iyajanjile, "Uneji ndili Che Yesu junkunlagasya. 6 Nambo sambano njime, ninjile mmusi ni kweleko chansalile chachikummajila kuchipanganya." 7 Ni wandu wawaliji pamo nawo mu ulendo wala, wajimi ali jii, wapilikanaga liloŵe Iyo nambo nganammona mundu. 8 Che Sauli wajimi, nambo pawatatanukwile meeso gakwe nganakombola kuchiwona chachili chose, nipele wandu wawalongene

nawo wala wankamwile nkono ni kunnongosya mpaka ku Damesiki. 9 Che Sauli watemi moŵa gatatu pangalola, ni nganala natamuno kung'wa chachili chose. 10 Ku Damesiki ko jwapali jwakulijiganya ju Che Yesu liina iyakwe che Anania. Ambuje wammilasile mu yakwiwona, "Che Anania!" Che Anania wajitiche, "Une ndili pelepa Ambuje." 11 Ambuje wansalile, "Njimuche njauke ku litala lyalikuwilanjikwa Litala Lyagoloka, nkauchilichisye mu nyuumba ji che Yuda mundu liina iyakwe che Sauli jwa ku Taso. Ni sambano ali nkupopela, 12 nombewo mu yakwiwona ambweni mundu liina iyakwe che Anania achijinjilaga nkati ni kunsajichila makono gakwe kuti akombole kulola sooni." 13 Nambo che Anania wajanjile, "Ambuje, mbilikene ngani sya mundu ju kutyochela kwa wandu wajinji, mbilikene yangalumbana iwaapanganyichisye waswela wenu ku Yelusalemu kula. 14 Ni apano aiche ali ni ulamusi kutyochela kwa achakulu wambopesi, wakamule wandu wose wakukulupilila mmwe Che Yesu." 15 Nambo Ambuje wansalile che Anania, "Njaukeje pe, pakuwa naasagwile kuti andumichile, ajenesye ngani syangu kwa wandu wangaŵa Wayahudi ni kwa mamwenye ni kwa Waisilaeli nomba. 16 Uneji nansyene chinaalosye indu yekulungwa ichawajilwe kulagaswa nayo kwaligongo lyangu." 17 Nipele, che Anania wajawile ni kwinjila mu nyuumba jo. Waasajichile makono che Sauli ni kuti, "Nlongo njangu che Sauli, Ambuje Che Yesu juwakukopochele pamwaliji mwitala kwika apano, andumile kuti nkombole kulola sooni ni kugumbaswa Mbumu jwa Akunnungu." 18 Papopo yagwile mmeeso mwakwe che Sauli indu mpela ikalaŵesya ni wakombwele kulola sooni. Ni wajimwiche ni kubatiswa. 19 Nipele walile chakulya ni kukola machili sooni. Che Sauli watemi pamo ni wakulijiganya wa Che Yesu kwa moŵa kanandi ku Damesiki kula. 20 Papopo watandite kulalichila mmajumba ga kupopelela ga Wayahudi kuti Che Yesu ali Mwana jwa Akunnungu. 21 Wandu wose wawampilikene wasimosile ni kuti, "Ana jweleju ngaŵa julajula jwaŵauleje aŵala wawankulupililaga Che Yesu ku Yelusalemu kula? Ni sooni waiche akuno kuti wakamule wanyawo ni kwajausya kwa achakulu wambopesi!" 22 Che Sauli wapundile kukola machili, ni kwasimosya Wayahudi wakutama ku Damesiki iwatite pakulosya pangasisa kuti, Che Yesu ali Kilisito. 23 Pagapite moŵa gamajinji, Wayahudi wajilene ni kusosa itajile pakwaulaga che Sauli. 24 Nambo che Sauli wapilikene ngani jo. Nipele wandu waliji nkawujwilila mminango ja kwinjilila mmusi wo muusi ni chilo, kuti waulaje. 25 Nambo chilo chimo wakulijiganya wakwe wanjigele mu chitundu ni kumpelesya pepowo pa likumba lya musi ni kunselelesya mpaka paasi. 26 Che Sauli paŵaiche ku Yelusalemu wasachile kuliwanganya

ni wakulijiganya wane wala. Nambo wose wanjogwepe, nganakulupilila kuti che Sauli waliji jwakulijiganya njao. 27 Nipele che Banaba wanjigele che Sauli ni kunjausya kwa achinduna, ni kwasalila yankati che Sauli iwatite pakwawona Ambuje Che Yesu mwitala ni kukunguluka nawo, ni iwatite pakwalalichila wandu ngani si Che Yesu pangali lipamba ku Damesiki kula. 28 Nipele che Sauli watemi pamo nawo, ni wajesile mu Yelusalemu mose achilalichilaga wandu Liloŵe lya Ambuje pangali lipamba. 29 Ni sooni wakungulwiche ni kukanilana ni Wayahudi wakuwetcheta Chigiliki, nambo wanyawo wasachile kummulaga. 30 Wakukulupilila wala paŵaimanyilile yeleyo, wanjigele che Sauli ni kunjausya ku Kaisalia, ni wannesile kweleko kuti ajaule ku Taso. 31 Katema ko mpingo wa wandu wakukulupilila Kilisito wala wakwete chitendewele ku Yudea kose ni ku Galilaya kose ni ku Samalia kose. Mbumu jwa Akunnungu wapele machili ni wajonjesyechi ni watemi kwa kwajogopa Ambuje. 32 Che Petulo paŵaliji nkwendajenda pali pose, waiche sooni kwa wakukulupilila wakutama ku Luda. 33 Wansimene kweleko mundu jwakuwilanjikwa che Ainea, juwagonele pa chindanda kwa yaka nsano ni itatu pakuwa watatele. 34 Nipele, che Petulo wansalile, "Che Ainea, Che Yesu Kilisito akunnamisya. Njimuche, ntandiche chindanda chenu." Papopo che Ainea wajimwiche. 35 Wandu wose wawatemi ku Luda ni ku Shaloni wambweni che Ainea, ni wose wankulupilile Ambuje. 36 Ku Yopa ko jwapali jwakulijiganya jwankongwe liina iyakwe che Tabisa, mu Chigiliki che Doka, malumbo gakwe, ngolombwe. Jweleju wapanganyaga yambone ni kwakamuchisya wakulaga moŵa gose. 37 Moŵa gala walwasile ni wajasiche. Wandu wagajoyesye malilo gakwe ni wagawisile mu chuumba cha mwinani. 38 Ku Yopa nganikutalikangana ni ku Luda, nipele wakulijiganya paŵapilikene kuti che Petulo ali ku Luda, walajisye wandu waŵili kukwao ni kwachondelela kuti, "Nnyiche chitema pe kukwetu." 39 Nipele, che Petulo walongene nawo. Paŵaiche, wanlongwesye ku chuumba cha mwinani. Kweleko waŵililwe ni achiwankwawo wose wansyungwile che Petulo achililaga ni kwalosya minjilo ni yakuwala ine iwaipanganyisye che Doka akanaŵe kwasika. 40 Che Petulo waakopwesye paasa wose, watindiŵele ni kupopela. Nipele, wagagalachile malilo gala ni kuti, "Che Tabisa njimuche." Nombejo watatanukwile meeso gao, ni paŵaweni che Petulo wajimwiche ni kutama. 41 Che Petulo wankamwile nkono ni kunjimika, ni waaŵilasile wandu wakukulupilila ni waŵililwe ni achiwankwawo wala, wapele ali jwanjumi. 42 Ngani jo jajenele papali pose ku Yopa ko, ni wandu wajinji waakulupilile Ambuje. 43 Che Petulo walongenele ku Yopa kula moŵa gampepe, achitamaga mu

nyuumba ja mundu jwakuwılanjikwa che Simoni jwakukolosya mapende.

10 Ni jwapali mundu ku Kaisalia liina lyakwe che Konolio, chilongola jwa mpingo wa wángondo mia moja waukuwılanjikwa “Mpingo wa Italia.” 2 Jweleju pamo ni wáali mu nyuumba jao wose wájogopaga Akunnungu, nombejo wákamwisye wákulaga ni kupopela moŵa gose. 3 Mpela saa tisa ja muusi wámmweni pangasisika katumetume jwa kwínani jwa Akunnungu mu yakwiwona achaichililaga ni kwasalila, “Che Konolio!” 4 Che Konolio wánkondolele katumetume jo ali ni lipamba, ni kummusya, “Kwana chichi Ambuje?” Katumetume jo wánjanjile che Konolio, “Akunnungu apochele mapopelo ni sadaka syenu kwa wákulaga, ni sooni ngasanliwálla kose. 5 Sambano, mwalajisye wáandu ku Yopa akammilanje mundu liina lyakwe che Simoni, pane akummilanga che Petulo. 6 Jwelejo akutama ku che Simoni jwakukolosya mapende, nyuumba jakwe jili mungulugulu mbwani.” 7 Ajula katumetume jwa kwínani jwáwechete malowé go paŵatysile, che Konolio wáawilasile wákutumichila wákwe wáwili pamo ni jumo jwa wángondo wákwe juwántumichilaga, juwálijj jwakwajogopa Akunnungu, 8 Wáasalile yose iyakopochele, ni kwalajisya ku Yopa. 9 Malaŵi jakwe lyuŵa lili pa ntwe, wáandu wátatu wo ali chiwéla mu ulendo, achiwándichilaga ku Yopa che Petulo wákwesile penani pa nyuumba kukupopela. 10 Ni jakwete sala, wásachile chakulya. Paŵánkulumichisya chakulya, wáiwéni yakwiwona. 11 Ni wákuweni kwínani kweugule ni chindu chisau shuka jejikulungwa jili jeŵambe mmalombo gakwe gancheche chili nkutuluswa. 12 Mwelemo mwálijj mwana inyama inayose yana makongolo gancheche ni inyama yaikukwaŵa ni ijuni ya kwiunde. 13 Nipele, wálipilikene liloŵe lichasalilaga, “Che Petulo njimuche, nsikite nlye.” 14 Nambo che Petulo wájanjile, “Ngwamba, Ambuje, uneji nganilye chindu chachili chose chekanye kuligwa atamuno chakusakala.” 15 Liloŵe lila lyapikaniche sooni lichasalilaga, “Indu yaiswejesye Akunnungu nkaiwílanga yakusakala!” 16 Chelechi chakwasalila che Petulo nsikite nlye wásalilwe katatu, ni papopo shuka jila janyakulikwe kwínani. 17 Che Petulo paŵálijj nkusimonga nkati malumbo ga yakwiwona yaiwéni yo, wáandu wáwálijiswe ni che Konolio wála, ali amasile kuuchilichisya, wáiche pa nyuumba ji che Simoni jwakukolosya mapende, ni kwima pannango, 18 ni wápoposile ni kuusya, “Ana mwelemu kwana jwannendo jwakuwılanjikwa che Simoni jwakuwılanjikwa che Petulo?” 19 Ni che Petulo paŵálijj nkuganisa yankati yakwiwona ila. Papopo Mbumu jwa Akunnungu wásalile, “Che Simoni,

Kwana wáandu wátatu pelepa akunsosa. 20 Ntuluche chitema pe ni sooni nkaliusyausya kulongana pamo nawo pakuŵa une ni junaatumile.” 21 Nipele, che Petulo wátulwiche ni kwasalila wáandu wo, “Uneji ndili jwelejo junkunsosa. Ana nkusosa chichi pelepa?” 22 Wányawo wánjanjile, “Atutumile che Konolio jwankulu jwa wángondo, mundu jwakuwılanjikwa umboni wambone, jwakwajogopa Akunnungu ni kuchimbichikwa ni Wáyahudi wose. Wásalilwe ni katumetume jwa kwínani kuti ambilanje alakwe kumangwakwe kuti apilikanile chinkusaka kuŵecheta.” 23 Che Petulo wáawilasile ajinjilanje nkati, wápele pagona. Malaŵi jakwe, che Petulo wátandite ulendo pamo ni wányawo, ni wáandu wáne wákwakulupilila Che Yesu wá ku Yopa wálongene nawo. 24 Lyuŵa lyaaŵili lyakwe wáiche ku Kaisalia, kweleko che Konolio wáaaliche achalongo achinjakwe ni achambusangagwe, ni wálijj nkwalindilila wányawo. 25 Nipele che Petulo paŵájinjilaga nkati, che Konolio wákopweche paasa kukwachingamila, wátindiŵele paujo pa che Petulo ni kwakotamila. 26 Nambo che Petulo wánjimiche ni kunsalila, “Njime pakuŵa none jwakwe ndili mundu mpela alakwe.” 27 Che Petulo wápunzile kukunguluka ni che Konolio ali nkwinjila nkati ni wásimene wáandu wájinji asongangene. 28 Che Petulo wáasalile, “Wányamwe mwachinsyene nkumanyilila kuti malajisyo ga dini jetu ja Chiyahudi gaketukanya kukamulangana atamuno kwajimajimila wáandu wánaŵa Wáyahudi. Nambo Akunnungu aamanyisye uneji kuti ninanganichisye mundu jwalijose kuti ali jwangaswejeswa atamuno jwakusakala. 29 Kwa ligongo lyo pamumilasile nganiingana kwika. Nipele, ngummusya kwaligongo chi mumilasile?” 30 Che Konolio wájanjile, “Gapite moŵa gatatu mpela saa jijiji ja saa tisa, naliji nkupopela mu nyuumba jangu. Chisisimuchile nammweni mundu jwawasile iwalo yeswela mbee ajimi paujo pangu, 31 ni wátite, ‘Che Konolio! Akunnungu akupilikene kupopela kwenu ni akusikumbuchila sadaka simwapele wákulaga. 32 Nipele muntume mundu ku Yopa akammilanje mundu liina lyakwe che Simoni, pane akummilanga che Petulo, jweleju akutama ku che Simoni jwakukolosya mapende, nyuumba jakwe jili mungulugulu mbwani.’ 33 Nipele, chitema pe naatumile wáandu kukwenu, nomwe ntesile yambone pa kwika. Sambano uweji wose tuli paujo pa Akunnungu, kupilikanila chachili chose chantumile Ambuje kusala.” 34 Pelepo che Petulo wátandite kuŵecheta achitiji, “Sambano ngumanyilila kuti isyene Akunnungu nganakola lusagu. 35 Nambo mundu jwa chilambo chachili chose, jwakwajogopa Akunnungu ni kupanganya yaili yambone paujo pao, akukundikwa nawo. 36 Wányamwe nkuumanyilila utenga uŵapeleche Akunnungu kwa wáandu wá ku Isiaeli, achijenesyaga Ngani Jambone

jajikwikawanawo chitendeweke kwa litala li Che Yesu Kilisito, waaali Ambuje wa wose. 37 Wanyamwe nkulimanyilila aila lilyatyochele mchilambo chose cha Wayahudi, chitandile ku Galilaya, che Yohana pa wamasile kulalichila utenga wa ubatiso. 38 Nkumanyilila iwatite Akunnungu pakunsagula Che Yesu jwa ku Nasaleti kwa kwatuluchisya Mbumu jwa Akunnungu ni machili. Pakuwa Akunnungu waliji pamo nawo, nipele waliji nkwendajenda akuno ni akunokuno achitendaga yambone ni kwalamya wose wawakamwilwe ni Ibilisi. 39 Noweji tuli wamboni wa yose iwatesile mmusi wa Wayahudi ni mu Yelusalemu. Wambuleje kwa kwa wamba pansalaba, 40 nambo Akunnungu wansyusisye pa lyuwa lyaatatu ni kwatenda awoneche pangasisika. 41 Nganawoneka kwa wandu wose, nambo kwa awala wamboni wawasagwile Akunnungu, yaani uweji utwalile ni kung'wa pamo nawo, pa wamasile kusyuka. 42 Ni watulajisye tulalichile Ngani Jambone kwa wandu wose ni kuwalanga umboni kuti Che Yesu ni wawasagulikwe ni Akunnungu kuti waaalamule wajumi ni wawe. 43 Wakulondola wa Akunnungu wose wasasile umboni nkati welewo kuti mu liina lyao, jwalijose jwakwakulupilila chalecheleswe sambu syakwe syose." 44 Che Petulo pa wawechetaga malowe go, Mbumu jwa Akunnungu watuluchile wanawose wawaupilikanihila utenga wao. 45 Ni Wayahudi wawakulupilile wawapechesye che Petulo kutyochela ku Yopa wala wasimosile kuwona kuti Akunnungu watuluchisye ukombole wa Mbumu jwa Akunnungu wandu wanga wa Wayahudi. 46 Pakuwa wapaalikene achiwechetaga iwecheto yakusimosya pa wakusyaga Akunnungu. Pelepo che Petulo watite, 47 "Wandu wa apochele Mbumu jwa Akunnungu mpela uweji itutite pakupochela. Ana kwana mundu jwalijose juchakombole kwakanya kuti anabatiswe ni meesi?" 48 Nipele, walamwile kuti abatiswe kwa liina li Che Yesu Kilisito. Nipele wandu wala waachondelele che Petulo kuti atame nawo mo wa gampepe.

11 Achinduna ni wandu wane wakukulupilila Che Yesu wawatemi ku Yudea wapaalikene kuti wandu wanga wa Wayahudi nombe apochele Lilowe lya Akunnungu. 2 Nipele, che Petulo pa wausile ku Yelusalemu, awala Wayahudi wawakulupilile Che Yesu wawaumbele, waalalatile, 3 achitiji, "Mmwejo mwajawile kukutama ni wandu wangaumbala ni kulya nawo!" 4 Pelepo che Petulo watandite kwagopolela yeleyo chimo chimo kuti. 5 "Lyuwa limo naliji nkupopela musi wa ku Yopa, pelepo naiweni yakwiwona, nachiweni chindu mpela shuka jajikulungwa jili jewambe mmalombo gakwe gancheche chilinkutuluswa kutyochela kwini, ni kwika panaliji une. 6 Nalingulile uchenene nkati, naiweni

inyama ya kulangwa yana makongolo ncheche ni inyama ya mwikonde ni inyama yaikukwa ni ijuni. 7 Nipele napilikene lilo we lichisalilaga, 'Che Petulo njime, nsikite ndye.' 8 Ni uneji najanjile, 'Ngwamba, Ambuje, pakuwa chindu chachili chose changaswejeswa atamuno chakusakala nganichijinjile ng'o pakang'wa pangu.' 9 Nambo lilo we lila lyapikaniche kaa wili kutyochela kwini lichitiji, 'Yaiswejesye Akunnungu, alakwe nkaiwilanga yakusakala.' 10 Chelechi chatendekwe katatu, ni mbesi jakwe indu yose yanyakulikwe sooni kwini. 11 Pangaka wa, wandu watatu wawalajiswe kukwangu kutyochela ku Kaisalia waiche pa nyuumba jinatamaga. 12 Mbumu Jwanswela wasalile longane nawo pangali lipamba. Ni wanya wa sita nalongene nawo ku Kaisalia ni kweleko twajinjile mu nyuumba ji che Konolio. 13 Che Konolio watusalile iwatite pakummona katumetume jwa kwini juwajimi mu nyuumba jakwe ni kunsalila, 'Muntume mundu ku Yopa akammlanje mundu liina lyakwe che Simoni, pane akuwilanjikwa che Petulo. 14 Welewo chaachinsalila malowe, ganti chigankulupusye mmwejo ni wandu waaali mu nyuumba jenu wose.' 15 Panatandite kuwecheta, Mbumu jwa Akunnungu waaatuluchile mpela yatite pakututuluchila uweji kundanda. 16 Pelepo nagakumbuchile malowe ga Ambuje pa watite, 'Che Yohana wabatisye kwa meesi, nambo wanyamwe chimbatiswe kwa Mbumu jwa Akunnungu.' 17 Nipele iwaga Akunnungu wapele wandu wanga wa Wayahudi ntuuka ulaula watupele uweji utukwakulupilila Ambuje Che Yesu Kilisito, ana uneji waa ni naakanile Akunnungu?" 18 Pa wapaalikene yeleyo, walesile makani ni kwakusya Akunnungu achitiji, "Akunnungu wapele wandu wanga wa Wayahudi lipesa lya kuleka sambu, akole umi wa mo wa gose pangali mbesi!" 19 Ligongo lya kulagaswa kukwatandite pa waweche che Stefano, wandu wawakulupilile Che Yesu wala wapwilingene. Wane wawawile mpaka ku Foinike ni ku Kupulo ni ku Antiokia achilalichilaga Lilowe lya Akunnungu kwa Wayahudi pe. 20 Nambo wapali wane wa wanyawo wawatyochele ku Kupulo ni ku Kulene, wawawile ku Antiokia ni kwenesya ngani jo kwa wandu wanga wa Wayahudi, achilalichilaga Ngani Jambone ja Ambuje Che Yesu. 21 Ambuje waalongsweye kwa ukombole wao, ni wandu wanjini wakulupilile ni kwaujilila Ambuje. 22 Ni ngani syo syapikaniche kwa mpingo wa wandu wakukulupilila Kilisito ku Yelusalemu. Nipele wantumile che Banaba ajaule ku Antiokia. 23 Nombejo pa waiche kweleko ni kwiwona iwatite Akunnungu pakwapa upile wandu wala, wasengwile ni kwachisya wandu apunde kwakulupilila Ambuje kwa mitima jao jose. 24 Che Banaba waliji mundu jwambone ni jwagumbele Mbumu jwa Akunnungu ni chikulupi. Kwa ligongo

li che Banaba, mpingo wekulungwa wa wāndu wajonjesyeche kwa Ambuje. 25 Nipele che Banaba wājawile ku Taso kukwasosa che Sauli. 26 Paŵasimene, wālongene nawo ku Antiokia. Ni wose wānawāwili wātemi ni mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito chaka chansima, achiujiganyaga mpingo wekulungwa wa wāndu. Ku Antiokia ko ni kukwaliji kwaandanda wākulijiganya kuwīlanjikwa Wākilisito. 27 Ni katema kakoko, ku Antiokia ko wāiche wākulondola wā Akunnungu wampepe kutyochela ku Yelusalemu. 28 Nipele, jumo jwa wānyawo liina lyakwe che Agabo wājimi ni kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu wālongdwele kuti, chijityochele sala jajikungwa mchilambo chose. Sala jo jatyochele katema ka mwenye che Kilaudio. 29 Wākulijiganya wāla, jwalijose malinga ni ukombole wakwe wāakamuchisye achinjao wāwākulupilile Che Yesu wāwātagama ku Yudea. 30 Nipele, wātesile yeleyo ni kwatuma che Banaba ni che Sauli kuti apeleche kwa achakulu wā mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito.

12 Katema kakoko mwenye che Helode, wātandite kwalagasya wāndu wampepe wa mu mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito. 2 Ni wāmbuleje che Yakobo mpwakwe che Yohana ni lipanga. 3 Paŵaiwani kuti chitendo cho chanonyelesye Wāyahudi, wāpundisye, wāakamwile che Petulo nombe nawo. Yeleyo yatendekwe katema ka chindimba cha mikate jangatajikwa amila. 4 Paŵankamwile che Petulo, wāmmisile mu nyuumba jakutaŵilwa ni kwaŵika paasi pa mipingo ncheche ja wāngondo ncheche ncheche kuti wālandilile. Che Helode wāsachile kwakoposya che Petulo kwa wāndu pakumala chindimba cha Wāyahudi cha mikate jangatajikwa amila chachikuwīlanjikwa Pasaka. 5 Nipele, che Petulo paŵaliji mu nyuumba jakutaŵilwa jila, katema kakoko mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wālimbile kwapopelela kwa Akunnungu kwa mitima jao jose. 6 Chilo, likanaŵe kwika lyuŵa lilyatiji che Helode ankoposye che Petulo pa wāndu, che Petulo wāgonile pasikati ja wāngondo wāwili, ali ataŵikwe ni minyolo jiwili ni wākulindilila wāliji nkulindilila pannango wa nyuumba jakutaŵilwa jila. 7 Chisisimuchile, katumetume jwa kwini jwa Ambuje wājimilile ni lilanguka lyalanguchisye mu chuumba mo. Ni katumetume jo wāntingenye che Petulo mu mbalati ni kwajimusya achitiji, “Njimuche chitema pe!” Papopo unyolo wawantaŵile mmakono wakatwiche ni kugwa paasi. 8 Katumetume jwa kwini wānsalile, “Nlitaŵe nkaanda wenu, mmwale ni italawanda yenu.” Che Petulo wātesile yeleyo ni katumetume jo wānsalile, “Mmwale likoti lyenu munguye.” 9 Che Petulo wānkuyiye mpaka paasa pa

nyuumba jakutaŵilwa, nambo nganamanyililaga kuti yeleyo iyatendekwaga ni katumetume jwa kwini jo yaliji isyene, wāganisise kuti akwiwona yakwiwona. 10 Wāpite liuto lyaandanda ni lyaawili lya wākulindilila, wāiche pannango wa chisyano wakwinjilila mmusi. Nnango wo waugwiche usyene, nombewo wākopweche paasa. Ni wāliji nkwenza litala limo ni papopo katumetume jwa kwini jo wānsalile che Petulo jikape. 11 Pelepo che Petulo waimanyi iyakopochele ni wātite, “Sambano ngumanyilila kusyene kuti, Ambuje antumile katumetume jwao jwa kwini kukungulupusya mu ulamusi u che Helode ni kungoposya mu iwāilolelaga Wāyahudi kuti ikopochele.” 12 Paŵaimanyilile yeleyo wājawile ku nyuumba ji che Maliamu achikulugwe che Yohana jwakuwīlanjikwa che Maliko. Mwelemo wāsongangene wāndu wājini kupopela. 13 Che Petulo wāpoposile pannango wa paasa ni wāiche katumetume mwali liina lyakwe che Loda kukupilikani. 14 Mwali jo paŵalimanyilile liloŵe li che Petulo, nganaugula nnango kwa ligongo lya kusengwa, nambo wāutuchile nkati ni kwasalila kuti che Petulo ali pannango. 15 Ni wānyawo wānsalile mwali jo, “Ntekupungwana!” Nombejo wālimbile kuti isyene ali wāwowo. Ni wānyawo wānsalile, “Jwelejo ali katumetume jwao jwa kwini.” 16 Ni katema kakoko che Petulo wāpundile kupoposya pannango. Nipele paŵaugwile nnango wāmbweni, ni kusimonga. 17 Che Petulo wāgolwesye nkono kuti amyalale, ni kwasalila iwātite Ambuje pakwakoposya mu nyuumba jakutaŵilwa. Nipele wānsalile akaalanjile yeleyo che Yakobo ni achalongo wane wākunkulupilila Kilisito, nombejo wātyosile ni kwaula kwine. 18 Pakwachele, wāngondo wāla wāpundile kola lipamba lyelikungwa yankati chichasimene che Petulo. 19 Nipele che Helode wātite asosekwe nambo nganiwāona. Nipele wālamwile kuti wāausye wāngondo wāla, ni wātyosisye lilamulo kuti aulajikwe. Nipele che Helode wātyosile ku Yudea, wājawile ku Kaisalia ni kutama kukoko kwa moŵa gampepe. 20 Che Helode wāatumbilile nnope wāndu wā ku Tilo ni ku Sidoni. Nambo wānyawo kwa pamo wāajaulile che Helode. Wākombwele kusyowekana ni che Blasto juwāliji jwakuchimbichikwa ni jwakulindilila nyuumba ja mwenye, kuti aŵe pamo ni wānyawo. Che Blasto wāajaulile che Helode ni kwachondelela kuti kuŵe ni chitendewele, pakuŵa chilambo chao chakulupililaga chakulya kutyochela ku chilambo cha mwenye. 21 Pa lyuŵa lilyasagulikwe, che Helode wāwete iwalo ya mwenye ni kutama pa chitengu chao cha mwenye, ni kukunguluka ni wāndu. 22 Ni wāndu wāla wānyanyisye achitiji, “Ali lili liloŵe lya nnungu, nganiliŵa lya mundu.” 23 Papopo katumetume jwa kwini jwa Ambuje wāngwisise che Helode paasi, pakuŵa nganiwāpa Akunnungu ukulu

wo. Ni jakamwile mbango ni kuwa. **24** Nambo Liloŵe Iya Akunungu Iyapundile kwenela. **25** Che Banaba ni che Sauli paŵamalisisye masengo ga Akunungu, ŵanjigele che Yohana jwakuŵilanjikwa che Maliko ni kuuja kutyochela ku Yelusalemu.

13 Mu mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito ŵa ku Antiokia, ŵapali ŵane ŵaŵaliji ŵakulondola ŵa Akunungu ni ŵakwiganya. Mwa ŵelewo, ŵapali che Banaba ni che Simeoni jwakuŵilanjikwa jwampiliu ni che Lukio jwa ku Kulene ni che Sauli ni che Manaeni ŵaŵalelitwe pamo ni mwenye che Helode. **2** Nipele, paŵaliji nkupopela kwa Ambuje ni kutaŵa, Mbumu jwa Akunungu ŵatite, “Mumichile pajika che Banaba ni che Sauli, kwa ligongo Iya masengo ganaŵilasile.” **3** Nipele, paŵamasile kutaŵa ni kupopela, ŵaasajichile makono gao ni kwaleka ajaulangane. **4** Nipele, che Banaba ni che Sauli ali alajiswe ni Mbumu jwa Akunungu ŵatulwiche mpaka ku Seleukia, kutyochela kweleko ŵakwesile ngalaŵa mpaka ku chilumba cha Kupulo. **5** Paŵaiche ku Salami, ŵaalalichile ŵandu Liloŵe Iya Akunungu mmajumba ga kupopelela Ŵayahudi, che Yohana Maliko ŵaliji pamo nawo nti jwakwatumichila. **6** Paŵajesilejesile mchilumba chose mpaka ku Pafo, ŵansimene nsaŵi jumo Myahudi, jwakulondola jwa unami liina Iyakwe Baliyesu. **7** Jweleju ŵaliji pamo ni che Selujio Paolo jwankulu jwa chilumba, mundu juŵaliji ni lunda nnope. Che Selujio Paolo ŵaawilasile che Banaba ni che Sauli kuti apilikane Liloŵe Iya Akunungu. **8** Nambo Elima nsaŵi jo, Elima Mchigiliki malumbo gakwe Jwakukanila, ŵasachile kunsiwila jwankulu jwa chilumba anaukulupilile Ukilisito. **9** Nipele che Sauli jwakuŵilanjikwa che Paolo, ali aguumbele Mbumu jwa Akunungu, ŵankolondolele Elima, **10** ni kuti, “Mmwe nli mwanache jwa Shetani! Mmwe nli jwammagongo jwa ya usyene yose! Mmwe nli jwaunami jwankulu ni jwaulamba! Moŵa gose ngankuleka kugalyungasya matala ga goloka ga Ambuje. **11** Sambano, ulamusi wa Ambuje chiunlamule, chimme jwangalola ni nganliwona Iyuŵa kwa katema.” Papopo pepo Iyannyichiile lipundugulu ni chipi, ni ŵajendajendaga achinsosaga mundu jwakunkamula nkono kuti ŵaalongosye. **12** Jwankulu jwa chilumba jula paŵaiwani iyatendekwe yo, ŵankulupilile Che Yesu, ni ŵagasimosile nnope majiganyo gaŵagapilikene gankati Ambuje. **13** Nipele, che Paolo ni mpingo wakwe ŵakwesile ngalaŵa kutyochela ku Pafo ni ŵaichenje ku Pega mmusi wa Pamfilia, nambo che Yohana Maliko ŵaalesile ni kuujila ku Yelusalemu. **14** Nambo ŵanyawo ŵapelengenye kutyochela ku Pega mpaka ku Pisidia mmusi

wa ku Antiokia. Nipele ŵajinjile mu nyumba ja kupopelela pa Iyuŵa Iya Kupumulila ni kutama. **15** Paŵamasile kusyoma mchitabu cha Malajisyo ni mu itabu ya Ŵakulondola, ilongola ŵa nyumba ja kupopelela jila ŵalajisye utenga kukwao kuti, “Achalongo achinjetu, iŵaga nkwele malowē gagali gose gakwalimbisya mitima ŵandu ŵa, mmechete.” **16** Nipele, che Paolo ŵajimi, ŵajongwele nkono ni kutanda kuŵecheta, “Ŵanyamwe Ŵaisilaeli achinjangu ni wose unkwalamba Akunungu, mpilikanichisye! **17** Akunungu ŵa ŵandu Ŵaisilaeli ŵaasagwile achambuje ŵetu, ni kwakusya paŵatamaga kuchilendo ku Misili kula. Ni kwa ukombole wao wekulungwa ŵaakopwesye kweleko. **18** Ni ŵaapiiile mwipululu mula kwa yaka alobaini. **19** Nipele, ŵasijonasile ngosyo nsano ni siŵili sya mchilambo cha Kanaani ni ŵapele ŵanyawo chilambo cho kuti ajinjanje majumba. **20** Yeleyo yatendekwe kwa yaka mia nne na hansini. “Payamasile yeke Akunungu ŵapele ŵakulamula kuti ŵaalongosye mpaka katema ka che Samweli jwakulondola jwa Akunungu. **21** Ni pelepo ŵasachile kuŵa ni mwenye, ni Akunungu ŵapele che Sauli mwanagwao che Kishi jwa lukosyo lu che Benyamini aŵe mwenye jwao kwa yaka makumi ncheche. **22** Akunungu paŵantoyosisye che Sauli, ŵansagwile che Daudi kuŵa mwenye jwao. Ŵalosisyē kwakunda paŵwasasile umboni nkati jwelejo paŵatite, ‘Nammweni che Daudi mwanagwao che Yese, mundu jwakuunonyesya ntima wangu, juchagatendekanye gose gingusaka kugatendekanya.’ **23** Kutyochela mu lukosyo lu che Daudi Akunungu ŵapele Ŵaisilaeli Nkulupusyo, jwelejo ali Che Yesu mpela iŵatite pakulanga. **24** Che Yesu akanaŵe kugatanda masengo, ŵalongolele che Yohana achaalalichilaga ŵandu wose ŵa ku Isilaeli aleche sambu ni kubatiswa. **25** Nkumalisya masengo gakwe, che Yohana ŵaasisye ŵandu, ‘Ana nkuganisya kuti uneji ndili Chiwombosyo? Uneji nganima ŵelewo ŵankwalindilila. Ŵelewo akwika panyuma pangu, ni uneji nganguŵajilwa kugopola migoji ja italawanda yao.’ **26** “Achalongo achinjangu ŵanli ŵanache ŵa che Iblahimu, ni ŵanyamwe ŵanganimma Ŵayahudi ŵankwalamba Akunungu! Au utenga wa ukulupusyo wu uiche kukwetu. **27** Pakuŵa ŵanyawo ŵakutama ku Yelusalemu pamo ni achakulu ŵao nganiŵamanyilila Che Yesu kuti ali Nkulupusyo, iyoyo nganagamanyilila malembelo ga ŵakulondola ŵa Akunungu gagakusyomekwa pa Iyuŵa Iya Kupumulila Iyalili Iyose. Kwa ligongo Iyo ŵagamalichisye malowē ga ŵakulondola ŵa Akunungu pakwalamula Che Yesu kuŵambikwa pa nsalaba. **28** Atamuno nganalisimana liwamba Iyakuulagwa, nambo ŵaŵendile che Pilato aulajikwe. **29** Paŵamalisisye

kupanganya yanayose iyalembekwe mmalembelo yankati wewe, nipele wātulwisyeye pa nsalaba ni kwasika mu lilembe lya mbugu. 30 Nambo Akunnungu wānsyusisye. 31 Kwa moŵa gamajini wāonekanaga kwa aŵala wāwakwesile nawo kutyochela ku Galilaya kwaula ku Yelusalemu. Nombewo sambano ali wāumboni wakwe kwa wāndu wā ku Isilaeli. 32 Ni uweji tuiche pelepa kukwalalichila Ngani Jambone ja chilanga chiwāchiwisile Akunnungu kwa achambuje wetu. 33 Akunnungu achimalisisye chilanga cho sambano kwa ligongo lyetu uweji wātuli isukulu yao pakwasyusya Che Yesu. Mpela yaitite pakulembekwa mu Sabuli ja kawili, 'Mmweji nli Mwanangu, uweji lelo jino mele Atati wenu.' 34 Yankati kusyuka ku Che Yesu, kuti ngasawa sooni, Akunnungu wātite yeŵei, 'Chinampe upile weswela wasyene unalanjile che Daudi.' 35 Elo, ni mwine mwine mu Sabuli akuti, 'Ngamunneka Jwanswela jwenu aweje.' 36 Nambo nginiwā yeŵe ku che Daudi, pakuwā che Daudi nsyene wātendekenye malinga ni iwāisachile Akunnungu kutendekanya katema kao, nipele wāwile ni wāasichile mu lilembe lya mbugu pachiwāndi ni achatati wāo, ni chiilu chao chaosile. 37 Nambo, jwele juwāsyusikwe ni Akunnungu ngasawola. 38 Nipele, achalongo achinjangu Wāisilaeli, mmanyilile kuti kwa litala li Che Yesu, utenga wa kulecheleswa sambu ukulalichilwa kukwenu, nikuti jwalijose jwakunkulupilila Kilisito akulecheleswa sambu syose, chindu changachikukomboleka kukundikwa kwa litala lya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa. 39 Jwalijose juchankulupilile Jwelejo chaŵalanjikwe wāmbone paujo pa Akunnungu chindu chati Malajisyo ga che Musa ngagakumbola kuchipanganya. 40 Nipele, nilolechesye chikansimana chechila chiwāchisāsile wākulondola wā Akunnungu, 41 'Mpilikanichisye wānyamwe wākulikanganichila, nsimonje nkawe! Pakuwā chindu chinguchipanganya, mmoŵa ga, chindu cho ngankajitichisye atamuno mundu akansalile.'" 42 Che Paolo ni che Banaba paŵakopokaga mu nyuumba ja kupopelela jila, wāndu wāla wāachondelele aichanje sooni kukwasaila malowē go, Lyuwā lya Kupumulila lyalikwika. 43 Paŵapwilingene mu nyuumba ja kupopelela mula, Wāyahudi wājini ni wāndu wāngawā Wāyahudi wāwājitichisye dini ja Chiyahudi wāakuiye che Paolo ni che Banaba. Wānyawo wāwechete nawo, ni kwalimbisya mitima kuti atamanje achikulupililaga upile wa Akunnungu. 44 Ni Lyuwā lya Kupumulila liine, wāndu wājini, chiwāndi kwichila musi wose wāsongangene kukupilikanila Liloŵe lya Ambuje. 45 Nambo Wāyahudi paŵauweni mpingo wa wāndu wo wāgumbele wiu, nipele wāchikanile chichasalaga che Paolo ni kwatukana. 46 Atamuno yeleyo, che Paolo ni che Banaba wāwechete

pangali lipamba, "Yaŵajilwe kuti Liloŵe lya Akunnungu litande kusalikwa kaje kwa wānyamwe. Nambo pakuwā nlikanile ni kuganisa mwachinsyene kuti, ngankuwajilwa kukola umi wa moŵa gose pangali mbesi, nipele tukunneka ni kwagalauchila wāndu wāngawā Wāyahudi. (aiōnios g166) 47 Pakuwā Ambuje atulajisye yeŵei, 'Nambisile mmweji kuwā lilanguka kwa wāndu wāngawā Wāyahudi, kuti wāndu wose wā pachilambo akulupuswe.'" 48 Wāndu wāngawā Wāyahudi paŵapilikene yeŵe wāsengwile, ni kuulapa utenga wa Ambuje, ni wāndu wose wāwāsagulikwe kukola umi wa moŵa gose pangali mbesi, wākulupilile Che Yesu. (aiōnios g166) 49 Liloŵe lya Ambuje lyajenele mchilambo chila chose. 50 Nambo Wāyahudi wāachisisye achakongwe wākusichila, wākwapopela Akunnungu ni achalume wākumanyika wā mmusi wo. Ni wātandite kwalagasya che Paolo ni che Banaba, ni kwaŵinga mchilambo chao. 51 Nipele, achinduna wāla wākung'undile luundu mmakongolo gao kulosya kuti akanikwe, ni wājawile ku Ikonio. 52 Nambo wākulijiganya wā Che Yesu ku Antiokia kula wāsengwile ni kugumbala Mbumu jwa Akunnungu.

14 Nipele, ku Ikonio ko che Paolo ni che Banaba wājawile mu nyuumba ja kupopelela Wāyahudi mpela iwātite pakusyoŵelela ni kuwecheta pangali lipamba, mpaka Wāyahudi wājini ni Wāgiliki wākulupilile. 2 Nambo Wāyahudi wāngakwākulupilila Che Yesu wāachisisye wāndu wāngawā Wāyahudi kuti wāachime che Paolo ni che Banaba. 3 Che Paolo ni che Banaba wātemi kweleko moŵa gamajini. Wāwechete pangali lipamba yankati Ambuje, ni Ambuje wo wālosisye pangasisa usyene wa utenga waujenesye nkati upile wao, kwa kwakombolechesya kutendekanya imanyisyo ni yakusimonjeka. 4 Nambo wāndu wose wā musi wo wāsapulene, wāne wālumbikene ni Wāyahudi ni wāne wālumbikene ni achinduna wāla. 5 Nipele, wampepe mwa wāndu wāngawā Wāyahudi ni Wāyahudi pamo ni ilongola wāo, wālamwile kwapanganyichisya yangalumbana achinduna wāla ni kwaulaga kwa kwaputa maganga. 6 Achinduna nkumanyilila yeleyo ni wātuchile kuchilambo cha ku Likaonio mmisi ja ku Lisita ni ku Debe, ni ilambo yaili mumbali mwakwe, 7 ni wājendelechele kwalalichila wāndu Ngani Jambone mmisi jo. 8 Ku Lisita ko jwapali mundu juŵaliji jwakulemala, ni jwanganajenda kose chitandile kupagwa kwakwe. 9 Mundu jo wāmpilikanichisye che Paolo paŵalalichilaga. Nipele che Paolo wānolechesye uchenene, ni paŵaimanyilile kuti akwete chikulupi chakombola kulamwa, 10 wāwechete kwa kunyanyisya kuti, "Njime uchenene ni makongolo genu!" Papopo mundu jo wāsumbile ni

kutanda kwenda. **11** Mpingo wa wāndu ula paŵachiweni chiwāchipanganyisye che Paolo, wātandite kunyanyisya Mchilikaonia achitiji, “Achiminungu atutuluchile chisau wāndu!” **12** Che Banaba wāwīlanjikwe Seu ni pakuŵa che Paolo wālji jwakuwēcheta jwankulu, wāwīlanjikwe Helime. **13** Ni jwāmbopesi jwa nyumba ja nnungu Seu jjaliji paasa pa musi, wājigele ng’ombe ni uluŵa paujo pa nnango wekulungwa wa musi, nsyene pamo ni mpingo wa wāndu ula wāsachile wātajile mbopesi che Paolo ni che Banaba. **14** Nambo che Banaba ni che Paolo paŵajipilikene ngani jo wāpapwile iwalo yao ni wautuchile kwauli mpingo wa wāndu kula achinyanyisyaga, **15** alinkuti, “Mwanya, ana ligongo chi nkutendekanya yelei? Noweji tuli wāndu pe mpela wānyamwe. Ni sooni tuiche pelepa kukunlalichila Ngani Jambone kuti nneche inyago pe ni kwagalauchila Akunnungu wāali wājumi, wāwagumbile kwini ni chilambo ni mbwani ni yose yaili mwelemo. **16** Kalakala ko Akunnungu wāalesile wāndu wose wā pachilambo atendekanye iwāsachile. **17** Natamuno yeleyo Akunnungu nganaleka kulilosya kwakwapanganyichisya yambone, achanyesyesyaga ula kutyochela kwini ni kwapa masika gambone kwa katema kakwe, akumpa yakulya ni kungumbasya kusengwa mmitima jenu.” **18** Namuno achinduna wāla wātite yeleyo, yalemile kwalekasya wāndu wāla akasawātajila mbopesi. **19** Nambo wāiche Wāyahudi wāmpewe kutyochela ku Antiokia ni ku Ikonio, ni wānyenjile wāndu wāpanganyichisye yangalimate che Paolo ni che Banaba. Ni wāmponyile che Paolo maganga ni kwautila paasa musi achiganisyaga kuti awile. **20** Nambo wāndu wākwakulupilila Che Yesu paŵansyungwile, wājimwiche ni kwinjila mmusi. Malaŵi jakwe wātyosile pamo ni che Banaba kwaula ku Debe. **21** Che Paolo ni che Banaba wāalalichile wāndu Ngani Jambone ku Debe ko ni kwapata wākulijiganya wājijji, nipele wāujile ku Antiokia achipitilaga ku Lisita ni ku Ikonio. **22** Ni wāalimbisye wāndu wākukulupilila Che Yesu wā misi jo ni kwatulasya ntima kuti atame mchikulupi nkulimbangana. Ni wāasalile, “Tukusachilwa kugapitila masausyo gamajinji kuti tujinile mu Umwenye wa Akunnungu.” **23** Che Paolo ni che Banaba paŵamasile kwasagula achakulu mu kila mpingo wa wāndu wākukulupilila Kilisito, wāpopele ni kutawā nipele wāapopelele kwa Ambuje wāwākulupilile kuti chiwāagose. **24** Che Paolo ni che Banaba paŵapitaga ku Pisidia wāiche ku chilambo cha Pamfilia. **25** Paŵamasile kulaichila Ngani Jambone kwa wāndu wā ku Pega, wātuluchile ku Atalia. **26** Kutyochela ku Atalia wājendelechele ni ulendo kwa ngalawā jajikulungwa ni kuja ku Antiokia kuŵawisilwe

mmakono ga Akunnungu ni kupegwa upile kwa ligongo lya masengo gagali gamamale. **27** Che Paolo ni che Banaba paŵaiche ku Antiokia ko, wāsongangeny mpingo wa wāndu wākukulupilila Kilisito wā pelepo, nipele wāasalile yanayose iwāitesile Akunnungu pamo nawo, ni iwātite pakwaulila litala wāndu wāngawā Wāyahudi wākulupilile Che Yesu. **28** Nipele wātemi kweleko moŵa gamajinji pamo ni wāndu wākukulupilila Che Yesu.

15 Wāiche wāndu wāne ku Antiokia kutyochela ku Yudea ni kutanda kwajiganya achalongo wāla achitiji, “Iwaga ngammumbala malinga ni chisyowelo chiwalamwile che Musa, ngankombola kukulupuka.” **2** Che Paolo ni che Banaba wākanilanaga nawo yankati ngani jo, nipele wāasagwile che Paolo ni che Banaba pamo ni mpingo wa wāndu wākukulupilila Kilisito wāmpewe wā ku Antiokia ko ajaulangane kwa achinduna ni achachekulu ku Yelusalemu kukukunguluchila ngani jo. **3** Nipele mpingo wa wāndu wākukulupilila Kilisito wāla wāalanjile, ni wānyawo wāpite ku Foinike ni ku Samalia achisalaga yankati wāndu wāngawā Wāyahudi iwātite pakwagalauchila Akunnungu. Ni ngani jo jaasengwasisye nnope wāndu wākukulupilila Kilisito. **4** Paŵaiche ku Yelusalemu, mpingo wa wāndu wākukulupilila Kilisito ni achinduna ni achachekulu wāapochele wānyawo, nombewo wāasalile yanayose iwāitesile Akunnungu pamo nawo. **5** Ni wāndu wākukulupilila Kilisito wāne wā mpingo wa Mafalisayo wājimi ni kuti, “Iwajilwe wāndu wāngawā Wāyahudi kwaumbasya ni kwajiganya kugakumulichisya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa.” **6** Nipele achinduna ni achachekulu wāsongangene kuti asosesose yankati liloŵe lyo. **7** Paŵapundaga kuusyausyana, che Petulo wājimi ni kuti, “Achalongo achinjangu, mwachinsyene nkumanyilila kuti moŵa gagapite Akunnungu yanonyele kuusagula une pasikati jenu nalichile Ngani Jambone kwa wāndu wāngawā Wāyahudi, kuti apilikane ni kukulupilila. **8** Nombwe Akunnungu wākujimanyilila mitima ja wāndu wose, wālosisye pangasisa kuti wāpochele pakwapa Mbumu jwa Akunnungu mpela iwātite pakutupa uweji. **9** Nganatenda lusagu pasikati jetu ni wānyawo, wājiswejesye mitima jao ligongo wākulupilile. **10** Sambano, ana ligongo chi nkwalanga Akunnungu? Ana kwa chichi nkulinga kwatwika wākulijiganya wāla misigo jakutopa jangananakombola kutwichila achambuje wētū natamuno uweji? **11** Ikaŵaga yeleyo, nambo tukukulupilila kuti tutukulupuswe ni upile wa Ambuje Che Yesu, mpela wānyawo yakuti pakukulupilila.” **12** Mpingo wose wamyalele ni kwapilikanila che Banaba ni che Paolo wāwālji nkwatanjila imanyisyo ni yakusimonjeka yose yaitesile Akunnungu ni makono gao

mwa wāndu wāngawā Wāyahudi. 13 Paŵamyalele, wātandite kuwēcheta che Yakobo kuti, “Achalongo achinjangu, mumbilikani, 14 Che Simoni jwakuwīlanjikwa che Petulo atusalile iwātite Akunnungu kundanda pakwalola wāndu wāngawā Wāyahudi ni kwasagula wāmpewe mwa wēlewo kuti aŵeje wāo. 15 Chelechi chikwilana ni malowē ga wākulondola wā Akunnungu mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, 16 Akunnungu akuti ‘Pakumala yelei chinjiuja, ni kutaŵa sooni lisakasa li che Daudi lilyagwile, chinjikolosya masame gakwe ni kutaŵa sooni. 17 Pelepo wāndu wāwāsigele wose, wāndu wāngawā Wāyahudi wose unaŵilasile aŵeje wāndu wāngu chiwāsose Ambuje. 18 Ambuje ni iyakuti pakusala, wēlewo ni wāwātesile yelei imanyiche chitandile kalakala ko.” (aiōn g165) 19 Che Yakobo wāpundile kuwēcheta, “Une ngulamula kuti, tukaasakalisya wāndu wāngawā Wāyahudi wākwagalauchila Akunnungu. 20 Nambo twalembete chikalata ni kwasalila kuti analye yakulya yaitajikwe mbopesi ku inyago, aleche chikululu ni akalya inyama yakupopotola ni kuleka kulya miasi. 21 Pakuŵa chitandile kalakala Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa galiji nkusyomekwa moŵa gose mmajumba ga kupopelela pa Lyuŵa lya Kupumulila lyalili lyose ni kulalichilwa mmisi jajili jose.” 22 Nipele, achinduna ni achachekulu pamo ni mpingo wa wāndu wākukulupilila Kilisito wose wā ku Yelusalemu wālamwile kwasagula wāndu wāmpewe mwa achinsyene pe ni kwalajisya ku Antiokia pamo ni che Paolo ni che Banaba. Nipele wāasagwile che Yuda pane akummilanga che Balisaba ni che Sila, wānyawo wāliji ilongola mwa wā wāndu wāwānkulupilile Kilisito. 23 Nipele wāpele chikalata chichalembekwe ye, “Uweji achinduna ni achachekulu, achalongo achinjenu, tukunkomasya mwanya achalongo achinjetu wāndu wāngawā Wāyahudi wā Ku Antiokia ni ku Silia ni ku Kilikia. 24 Tupilikene kuti wāndu wāne wāwātysile kukwetu uwe wānsakalisye wānyamwe ni kuntaga lipamba mitima jenu kwa malowē gao. Nambo wānyawo nganitwatuma kose. 25 Nipele, tujilene kwa pamo kwasagula wāndu wāmpewe ni kwatuma kukwenu pamo ni wākunonyelwa wētū che Banaba ni che Paolo, 26 wāndu wāutyosisye umi wao kwaligongo lya masengo ga Ambuje wētū Che Yesu Kilisito. 27 Nipele, twatumile che Yuda ni che Sila kukwenu, wēle wānyawo chansalile itulembile yo kwa kang’wa syao. 28 Pakuŵa Mbumu jwa Akunnungu pamo ni uweji tujitichisye kuti tukaatwika nsigo wine wakutopela kupunda ayi inkusachilwa kuimanyilila. 29 Nkalya yakulya yaitajikwe mbopesi ku inyago ni nkalya miasi ni nkalya nyama ja inyama yakupopotola ni nneche chikululu. Chintende yambone naga chintende

yeleyo, ntame kwa chitendewe.” 30 Paŵalanjile, wānyawo wātysile ku Yelusalemu ni kutuluchila ku Antiokia, kwele wāuwilasile pamo mpingo wa wāndu wākukulupilila Kilisito wose, ni kwapa chikalata chila. 31 Ni paŵachisyomile chikalata chila, wāsangalele kwannope ligongo malowē gakwe gaatulesye mitima. 32 Che Yuda ni che Sila wāwāliji wākulondola wā Akunnungu, wāajamwiche achalongo kwa malowē gamajinji ni kwalimbisya wāndu wākukulupilila. 33 Paŵatemi moŵa gampepe ku Antiokia, wāndu wākukulupilila Kilisito wāalanjile ajaulangane kwa chitendewe, kuuja kwa wāwatumile wāla. 34 Nambo che Sila wāsachile kusigala. 35 Che Paolo ni che Banaba wāsigele ku Antiokia kwa moŵa, achijiganyaga ni kulalichila Liloŵe lya Ambuje pamo ni wāndu wāne. 36 Pagapite moŵa gampepe, che Paolo wānsalile che Banaba, “Twende tuuje, tukaalole achinjetu wākukulupilila Che Yesu wāla ku misi jajili jose kutwalalichile Liloŵe lya Ambuje ni kulola yakuti pakwendelechela.” 37 Nipele, che Banaba wāsachile kwajigala che Yohana Maliko kuti alongane nawo. 38 Nambo che Paolo nganasaka kulongana ni che Maliko, ligongo wānesile ku Pamfilia kundanda ni nganasaka kukumulangana pa masengo gao. 39 Nipele, wākanilene kwannope ni kulekangana matala. Che Banaba wālongene ni che Maliko, wākwesile ngalaŵa ni kwaula ku Kupulo. 40 Nombwe che Paolo wānsagwile che Sila, ni wāndu wākwakulupilila Che Yesu wā pelepo wāmpopelele apegwe upile wa Ambuje ni kwaula. 41 Ni mu ulendo wo wājesile mu ilambo ya ku Silia ni ku Kilikia achalimbisya mipingo ja wāndu wākukulupilila Kilisito mu ilambo yo.

16 Che Paolo wāiche ku Debe ni ku Lisita, kweleko wātemi mundu jwakunkuya Che Yesu liina lyakwe che Timoseo. Achikulugwe che Timoseo wāliji Myahudi nombejo wāliji mundu jwakukulupilila Che Yesu, nambo atatigwe wāliji Mgiliiki. 2 Che Timoseo wākunguluchilwaga umboni wambone ni wāndu wākukulupilila Kilisito wā ku Lisita ni ku Ikonio. 3 Che Paolo wāsachile kunjigala che Timoseo mu ulendo wao, nipele wāmbumbesye. Wātesile yeleyo ligongo lya Wāyahudi wāwāliji mu ilambo mo pakuŵa wose wāmanyilile kuti atatigwe che Timoseo wāliji Mgiliiki. 4 Paŵapitaga mmisi jila wāpele wāndu malajisyo gaŵakopwesye achinduna ni achachekulu ku Yelusalemu kula ni kwasalila kuti agakumulichisye. 5 Nipele, mipingo ja wāndu wākukulupilila Kilisito japundile kulimbangana mu chikulupi, ni winji wa wāndu wākukulupilila Che Yesu wajonjesyeche lyuŵa ni lyuŵa. 6 Che Paolo ni achinjakwe wāpite mu ilambo ya ku Filigia ni ku Galatia ligongo Mbumu jwa Akunnungu wākanyisye akaalalichila wāndu utenga wo mu chilambo cha ku Asia. 7 Paŵaiche mmipika ja

ku Misia, wásachile kwaula ku Bisinia, nambo Mbumu ju Che Yesu wákanyisye. 8 Nipele wápelengenyé Misia ni kutuluchila ku Tuloa. 9 Chilo chichocho pecho, che Paolo wáiwéni yakuwona yati, mundu jwa ku Makedonia wájimi achachondelelaga achitiji, “Njomboche, nnyiche ku Makedonia kuntukamusye.” 10 Che Paolo paŵagaweni gelego mu yakuwona, papopo twaliŵichile chile kwaula ku Makedonia pakuŵa twaiwéni kuti Akunnungu atuŵilasile tukaalalichile wáandu Ngani Jambone. 11 Kutyochelela ku Tuloa twajesile ni ngalaŵa mpaka ku Samotalaki, malaŵi jakwe twaiche ku Neapoli. 12 Kutyochelela kweleko, twajawile mpaka ku Filipi musi wekulungwa wa chilambo cha ku Makedonia ni sooni musi wo waliji musi wataŵikwe ni Wáloma. Twatemi mmusi mo kwa moŵa gampepe. 13 Pa lyuŵa lya Kupumulila twakopweche paasa musi ni twajawile kungulugulu lusulo kutwaganisya kuti kwana kwakopopelela. Twatemi ni kukunguluka ni achakongwe wáŵasongangene pelepo. 14 Mwa wáŵatupikanilaga wála jwápali jwankongwe jwakwapopela Akunnungu liina lyao che Lidia jwa musi wa ku Siatila, juŵasumisyaga iwalo ya ntengo. Ambuje wáugwile ntima wakwe kuti akamulisye iŵáŵechetaga che Paolo yo. 15 Che Lidia paŵabatiswe pamo ni wáali mu nyuumba jakwe, wátuchondelele achitiji, “Iwaga nkulola kuti ngwakulupilila Ambuje, ninjilanje mu nyuumba jangu ni kutama mwelemo.” Ni wátuchisise tujale. 16 Lyuŵa limo patwajaulaga kwiuto kwa mapopelelo kula, twasimene ni kapolo mwali jwana lisoka lya kulondola. Mwali jo wálijj nkwapa achambujegwe mbiya syesijinji kwa ulondole wakwe. 17 Nipele mwali jo wánkuiye che Paolo nowéji achinyokonyaga kuti, “Wáandu wá ali achikapolo wá Akunnungu Wákulu. Akunsalila ichinjile pakukulupuswa.” 18 Yeleyo wátendaga moŵa gamajinjji, mbesi lyuŵa limo che Paolo yachimile ni wángalauchile ni kulisalila lisoka lya, “Ngunlamula kwa ulamusu u Che Yesu Kilisito nkopoche mwa mwali ju!” Papopo lisoka lya lyakopweche. 19 Nambo achambujegwe mwali jo paŵaiwéni kuti chilolelo chao chakupata ipanje chimasile, wáakamwile che Paolo ni che Sila ni kwakwekwelemya mpaka pakusumichisya malonda, mmbujo mwa achakulu wá musi. 20 Nipele wáapeleche kwa wámalamulo achitiji, “Wáandu wá ali Wáyahudi wákuutindiganya musi wetu. 21 Akwiganya masyoŵelo gangaŵajilwa mmalajisyo getu uweji wátuli Wáloma ngatukukumbola kwajitichisya atamuno kuipanganya.” 22 Mpingo wa wáandu walumbikene ni kwaputa che Paolo ni che Sila, nipele wámalamulo wála wáausile che Paolo ni che Sila iwalo yao ni kwalamula apatikwe mbokola. 23 Paŵamasile kwaputa kwannope wáawísile mu nyuumba jakutaŵilwa ni kunlajisya jwakulindilila nyuumba jakutaŵilwa

kuti wáagose uchenene. 24 Nombe paŵagapochele malajisyo gala, wáawísile che Paolo ni che Sila mu chuumba cha munkati nnope mu nyuumba jakutaŵilwa jila ni wáataŵilile makongolo gao pa likongwa. 25 Nambo pasikati chilo che Paolo ni che Sila wálijj nkwapopela Akunnungu ni kwajimbila nyimbo sya kwalapa wáwataŵikwe wáne wála wálijj nkwapikanila. 26 Chisisimuchile chakopochele chindemesi chekulungwa cha lisi chati misingi ja nyuumba jakutaŵilwa jatinganyiche. Papopo minango jose jaugwiche ni minyolo jijaataŵile wáwataŵikwe wála jakutwiche. 27 Jwakulindilila nyuumba jakutaŵilwa jula paŵajimwiche ni kujiwona minango ja nyuumba jeugule waganisise kuti wáwataŵikwe wose wátisile. Nipele wásolomwele upanga wakwe, wátiji alilujale. 28 Nambo che Paolo wámabilasile kwa liloŵe lyekulungwa, “Nkaliulaga pakuŵa wose tuli mmumu.” 29 Jwakulindilila nyuumba jakutaŵilwa jula paŵawéndile apegwe lumuli, wáguluchile nkati ni kugwa mmbujo pa makongolo ga che Paolo ni che Sila achitetemelaga kwa lipamba. 30 Nipele wáajigele che Paolo ni che Sila ni kwakoposya paasa ni kwausya, “Achambuje, ana ikuumajila kupanganya chichi pakuti ngulupuche?” 31 Che Paolo ni che Sila wájanjile, “Mwakulupilile Ambuje Che Yesu, ni pachinchikulupuswa mmwejo ni wáali mu nyuumba jenu.” 32 Nipele che Paolo ni che Sila wánalichile Liloŵe lya Ambuje jwakulindilila jo pamo ni wose wáali mu nyuumba jakwe. 33 Katema kakoko ka chilo jwakulindilila jwa nyuumba jakutaŵilwa jo wáajigele che Paolo ni che Sila ni kugajosya maŵanga gao. Nipele wáabatiswe jwakulindilila pamo ni wose wáali mu nyuumba jakwe. 34 Nipele jwakulindilila jwa nyuumba jakutaŵilwa jo wáajigele che Paolo ni che Sila ni kwajausya ku nyuumba jakwe ni wápele chakulya. Ni nsyene pamo ni wáali mu nyuumba jakwe wásangalele kwannope pakuŵa sano akwakulupilila Akunnungu. 35 Pakwachele wámalamulo wá Chiloma wálajisye achakulu wá wákulindilila nyuumba jakutaŵilwa achitiji, “Mwalechele wáandu wála ajaulangane.” 36 Jwakulindilila nyuumba jakutaŵilwa jula wáansalile che Paolo ngani jo achitiji, “Wámalamulo alajisye utenga kuti alakwe ni che Sila nlecheleswe. Sambano njaule kwa chitendewe.” 37 Nambo che Paolo wáansalile jwankulu jwa wákulindilila jo, “Nkuti uli? Nachiwáamuno nganitukola magambo, atuputile mbokola pelanga akuno uweji tuli Wáloma. Soonni wátuwísile mu nyuumba jakutaŵilwa ni sambano ana akutukoposya kwachisyepela? Ngwamba! Akusachilwa aichanje achinsyene kukutukoposya.” 38 Achakulu wá wákulindilila wála wájawile kukwasalila wámalamulo yankati ngani jo, ni wámalamulo wála paŵapilikene kuti che Paolo ni che Sila wálijj Wáloma, wájogwepe. 39 Nipele, wáiche ni kwachondelela wányawo

kuti walechelesye ni pawakopwesye wachondelele kuti akopoche pa musu wo. 40 Che Paolo ni che Sila wakopweche mu nyumba jakutawilwa ni kwaula ku nyumba ji che Lidia. Kweleko wasimene ni wandu wakukulupilila Che Yesu wakamulise mitima ni watyosile.

17 Nipele che Paolo ni che Sila wapelengeny ku Ampipoli ni ku Apolonia, ni waiche ku Sesalonike kujaliji nyumba ja kupopelela ja Wayahudi. 2 Ni che Paolo malinga ni masyowelo gakwe walumbikene nawo ni kuusyausyana nawo nkati Malembelo ga Akunnungu kwa mowa gatatu ga Lyuwa lya Kupumulila. 3 Waagopolele ni kwasalila pangasisika kuti yawajilwe Kilisito asauche ni kusyuka. Waasalile, "Awa Che Yesu wangwajenesya kukwenu, welewo ali Kilisito." 4 Wane mwa wanyawo wakulupilile ni walumbikene ni che Paolo ni che Sila. Ni sooni, mpingo wekulungwa wa Wagiliki wawaliji nwapopela Akunnungu ni achakongwe wakuchimbichikwa wajiji waakulupilile Akunnungu. 5 Nambo Wayahudi wagumbele wiu ni waajigele wandu wangalumbana wa pakusumichisya malonda ni walumbikene pamo ni kutanda kutindiganya pamusi pose. Wajijimuchile nyumba ji che Yasoni achiganisyaaga kuti chiwasimane che Paolo ni che Sila mwelemo kuti wakoposye kwa wandu. 6 Nambo nganiwasimana, nipele waajigele che Yasoni pamo ni wandu wane wakukulupilila Che Yesu ni kwakwekwelemya mpaka kwa achakulu wa musu achinyanyisyaaga kuti, "Wandu wa akutindiganya chilambo chose ni sano alinji pamusi pano. 7 Che Yasoni waapochele mu nyumba jao. Wose akukananga kugakuya malajisyo ga Mwenye jwa ku Loma achitiji, eti, 'Apali mwenye jwine jwakuwilanjikwa Che Yesu.'" 8 Achakulu wa musu pamo ni mpingo wa wandu ula pawagapilikene malowe go yatindigeny mu ntwe. 9 Nipele waatesile che Yasoni ni achinjakwe atyosye chikole ni walesile ajaulangane. 10 Chilo, wandu wakukulupilila Che Yesu wa ku Sesalonike wala wachisisye che Paolo ni njakwe che Sila ajaulangane ku Belea. Ni wanyawo pawaike kweleko wajinjile mu nyumba ja kupopelela ja Wayahudi. 11 Nambo, wandu wa ku Belea waliji wakupilikanichisya nnope kupunda wa ku Sesalonike. Walipochele Lilowe lya Akunnungu kwa lung'wanu lwekulungwa ni mowa gose waliji nkugalolechesya lolecheya Malembelo ga Akunnungu kanga yawaiwechetaga che Paolo yo yaliji isyenesyene. 12 Wayahudi wajinji wakulupilile pamo ni achakongwe ni achalume wa Chigiliki wakuchimbichikwa. 13 Nambo Wayahudi wa ku Sesalonike pawaimanyi kuti che Paolo waliji nkulalichila Lilowe lya Akunnungu ku Belea ko, wajawile kweleko nombe ni kutanda kutindiganya ni kujichisya mipingo ja wandu. 14 Papopo

wandu wakukulupilila Che Yesu wapechesye che Paolo ku mbwani nambo che Sila ni che Timoseo wasigele ku Belea. 15 Wandu wawampechesye che Paolo wala wampechesye mpaka ku Asene. Nombewo wasile ku Belea ali ni malajisyo kutyochela ku che Paolo gagakuti che Sila ni che Timoseo wakuye chitema pe. 16 Che Paolo pawaliji ku Asene nkwalindilila wanya che Sila ni che Timoseo, yachimile nnope muntima mwao pakuwa wauweni musu wo ugumbele inyago ya achiminungu. 17 Nipele wasyeneusyene ni Wayahudi ni wandu wanga wa Wayahudi wawaliji nkwalamba Akunnungu mu nyumba ja kupopelela, lyuwa ni lyuwa wasyeneusyene ni wandu wawasimanaga nawo pakusumichisya malonda. 18 Wandu wawalijigeny lunda lwa Chiepkulo ni Chisitoiki watesile makani ni che Paolo. Wane watite, "Ana ujinga chi wakuusala mundu ju?" Wane watite, "Akuwoneka mpela akulalichila ngani ja achiminungu achalendo." Watite yeleyo pakuwa che Paolo waliji nkulalichila ngani ji Che Yesu ni yatite kusyuka, 19 Nipele wanjigele che Paolo ku Aleopago achitiji, "Tukusaka tukombole kugamanyilila gele majiganyo gasambano ginkusala ga. 20 Indu ine itwipilikene mmawiwi getu ikuwoneka kuwa ya chilendo kukwetu. Nipele tukusaka kugamanyilila malumbo ga yeleyo indu yo." 21 Wandu wa ku Asene ni achalendo wose wakulonjela kweleko wajigele katema kakajinji kutagula ni kupiikanila ngani ja sambano. 22 Nipele che Paolo wajimi paujo pa nkungulu wa Aleopago ni kuti, "Wanyamwe wandu wa ku Asene, nguwana kuti wanyamwe nli wandu wa dini nnope, 23 pakuwa panaliji nkwendajenda akuno ni akunokuno napaweni peuto pankutyochesya mbopesi, ni sooni nachisimene chilisa chimo chilembekwe, 'Kwa Akunnungu wangamanyika.' Nipele ngunlalichila wanyamwe chele chindu chinkuchipopelela pangachimanyilila. 24 Akunnungu wawachigumbile chilambo ni yose yaili mwelemo, welewo ni Ambuje wa kwinani ni chilambo chino, welewo ngakutama mmajumba ga Akunnungu getawe ni wandu. 25 Soonni ngakutumichilwa ni makono ga wandu ni ngakuchisaka chachili chose, pakuwa asyene akwapa wandu wose umi ni kwakombolechesya kupumula ni kwapa indu yose. 26 Kutyochela mwa mundu jumo wapanganyisye wandu wose wa pachilambo pano ni kwakombolechesya kutama palipose pachilambo pano. Walamwile kutyochela kundanda katema chi ni papi pachatame wandu wo. 27 Watesile yeleyo kuti wandu wa ilambo yo wasoseje Akunnungu namuno kwakwapapasya wasimane. Natamuno yeleyo Akunnungu ngakutalikangana ni jwalijose. 28 Mpela ila mundu jumo iwatite pakusala, 'Mwa welewo uweji tukwete umi, tukwenda ni kutama!' Mpela ila wakwimba wenu wane, watite, 'Uweji

wose tuli wānache wāo.’ 29 Nipele pakuwa tuli wānache wāo Akunnungu, ngaikuwājilwa kuganisa kuti Akunnungu akulandana ni sahabu ni madini ga mbiya atamuno liganga lyesepe uchenene kwa lunda lwa wāndu. 30 Ndema sya ungamanyilila wao, Akunnungu wālatesile nti ngakulola. Nambo sambano akulajisya kuti wāndu wose wa palipose aleche sambi. 31 Pakuwa awisile lyuwa lichiwalamule wāndu wa pachilambo kwa goloka, kwa litala lya mundu jumo jwansagwile. Nombwe Akunnungu wāalosise pangasisa wāndu wose ngani ji, pakunsyusya mundu jo!” 32 Nipele paḡampilikene che Paolo achiwēchetaga yankati kusyuka kwa wawe, wane mwa wanyawo watesile chanache, nambo wane watite, “Tukusaka tumpikanile sooni nkati yeleyo.” 33 Che Paolo watyosile pankungulu ni kwalekanga. 34 Nambo wāndu wampepe walongene nawo ni kwakulupilila Che Yesu. Mwa wāndu wo wapali che Dionisio jumo jwa mpingo waukwilanjikwa Aleopago ni jwankongwe liina lyakwe che Damali ni wāndu wane.

18 Payamasile yeleyo, che Paolo watyosile ku Asene ni kwaula ku Kolinto. 2 Ku Kolinto ko wansimene Myahudi jumo jwa ku Ponto liina lyakwe che Akila. Che Akila waliji pamo ni wankwawo jwakuwilanjikwa che Pilisila, ni mmoḡa gagogo pego wausile kutyochela ku Italia pakuwa mwenye che Kilaudio walamwile kuti Wayahudi wose atyoche ku Loma. Che Paolo ni wājawile kukwalola, 3 ni pakuwa masengo gao galiji gamo, masengo gakutota mahema, che Paolo watemi nawo ni kupanganya masengo. 4 Lyuwa lya Kupumulila lili lyose che Paolo wawēchetesyene ni wāndu mu nyumba ja kupopelela achilingaga kwachisya Wayahudi ni Wagiliki. 5 Che Sila ni che Timoseo paḡaiche kutyochela ku Makedonia, che Paolo walityosisye kwa katema kakajinji kulachila Lilowe achalasyaga pangasisa Wayahudi kuti Che Yesu ali Chiwombosyo. 6 Nambo paḡankanile ni kuntukana, che Paolo wakung'undile luundu mu iwalo yao paujo pao ni kuti, “Mwajonasikaga, chinnyimanyilile mwachinsyene, uneji nganingola magambo. Ni kutandila sambano chinaajaulile wāndu wangaḡa Wayahudi.” 7 Nipele che Paolo watyosile kweleko ni kwaula kutama mu nyumba ja mundu jumo jwangaḡa Myahudi, juḡaajogopaga Akunnungu, mundu jo liina lyakwe che Tito Yusto, nyumba jao jawandikene ni nyumba ja kupopelela. 8 Che Kilisipo, juḡaliji jwankulu jwa nyumba ja kupopelela jila pamo ni waali mu nyumba jao wose waakulupilile Ambuje. Wakolinto wajinji waupilikanile utenga wo nipele wakulupilile ni kubatiswa. 9 Chilo chimo Ambuje wansalile che Paolo mu yakwiwona, “Kasinjogopa, nimbile kulachila pe ni

nkaleka kupanganya chinkuchipanganya cho, 10 pakuwa uneji nansyene ndili pamo nomwe. Ngapagwa jwalijose juchalinje kumpoteka pakuwa pamusi wu ngwete wāndu wajinji.” 11 Nipele, che Paolo watemi kweleko chaka ni miesi nsano ni umo achajiganyaga wāndu Lilowe lya Akunnungu. 12 Nambo katema che Galio paḡaliji jwankulu jwa chilambo cha Akaya, Wayahudi wasimene, wankamwile che Paolo ni kunjausya ku nkungulu. 13 Ni watite, “Mundu ju akwachisya wāndu wapopelele Akunnungu pangagakuya Malajisyo ga Akunnungu gaḡapele che Musa.” 14 Che Paolo akanaḡe kuwēcheta, che Galio waaḡalile Wayahudi, “Mpilikanile wanyamwe Wayahudi! Ikaliji isyene mundu ju aleḡile pane atesile yangalumbana ngampilikanichisye. 15 Nambo iwaga makani ga gali gankati maloḡe ni meena ni malajisyo genu, nlamule mwachinsyene. Uneji ngangusaka kuḡa jwakulamula jwa indu yo!” 16 Nipele waaḡinjile wanyawo akopoche pa nkungulu. 17 Ni wāndu wose wankamwile che Sositene juḡaliji jwankulu jwa nyumba ja kupopelela jila ni wamputile palapala paujo pa nkungulu ula. Nambo che Galio nganaikosya yeleyo. 18 Che Paolo watemi ni wāndu wakunkulupilila Che Yesu wala ku Kolinto ko moḡa gamajinji. Nipele waaḡanjile, wakwesile ngalaḡa pamo ni che Pilisila ni che Akila ni kwaula ku Silia. Paḡaiche ku Kenkelea, che Paolo wamyosile umbo syao mu ntwē ligongo wataḡile nasili. 19 Ni waiche ku Efeso, kweleko che Paolo watesile che Pilisila ni che Akila, wajinjile mu nyumba ja kupopelela ni kutanda kuusyausyana ni Wayahudi. 20 Wāndu wa pelepo wachondelele che Paolo atame pamo ni wāndu wo moḡa gamajinji gane, nambo che Paolo nganasaka. 21 Nambo paḡalangaga watite, “Chimuje sooni kukwenu Akunnungu asakaga.” Ni wakwesile mu ngalaḡa jekulungwa ni kutyoka mu Efeso mula. 22 Che Paolo paḡaiche ku Kaisalia, wājawile ku Yelusalemu kukuukomasya mpingo wa wāndu wakunkulupilila Kilisito wa kweleko, nipele watuluchile ku Antiokia. 23 Che Paolo watemi kweleko moḡa kanandipe ni watandite ulendo achipitilaga ku Galatia ni ku Filigia achalimbisya mitima wāndu wose wakwakuya Che Yesu. 24 Nipele Myahudi jumo liina lyakwe che Apolo mundu jwa ku Alekisandilia, waiche ku Efeso. Mundu ju waliji jwakuwēcheta uchenene ni juḡagamanyililaga Malembelo ga Akunnungu. 25 Mundu ju wajiganyikwe litala lya Ambuje ni mu mbumu wachalilaga kusala ngani si Che Yesu, wajiganyisye chenene ngani si Che Yesu namuno waumanyilile ubatiso u che Yohana pe. 26 Che Pilisila ni che Akila paḡampilikene mundu jo ali nkuwēcheta mu nyumba ja kupopelela pangajogopa, wanjigele kumangwao ni kunjiganya litala lya Akunnungu kwa uchenene nnope. 27 Che Apolo paḡasachile kwaula

ku Akaya, wāndu wākunkulupilila Che Yesu wā ku Efeso wānlimbisye ntima ni kwalembela wākulijiganya wā ku Akaya kuti ampochele. Che Apolo paŵaiche kweleko, Akunnungu wānkamuchisye mu upile wao, ni wākombwele kwakamusya nnope wāndu wākunkulupilila Che Yesu, 28 kwa ukombole wao wa kuwecheta wāpundile Wāyahudi paujo pa wāndu achalasyaga Mmalembelo ga Akunnungu kuti Che Yesu ali Kilisito.

19 Nipele, yaliji che Apolo paŵaliji ku Kolinto, che Paolo wāpate kuchilambo cha ikwesya ni wāiche ku Efeso. Kweleko wāasimene wākulijiganya wāne wā Che Yesu, 2 ni wāusisye, “Ana pamwakulupilile Che Yesu mwampochele Mbumu jwa Akunnungu?” Ni wānyawo wājanjile, “Ngwamba! Natamuno kupilikana kose nganitupilikane kuti apali Mbumu jwa Akunnungu.” 3 Ni che Paolo wāusisye, “Nambi mwabatiswe ubatiso chi?” Ni wānyawo wājanjile, “Ubatiso u che Yohana.” 4 Che Paolo wātite, “Ubatiso u che Yohana waliji wakulosya kuti wāndu alesile sambi. Che Yohana wāasalile wāndu wāakulupilile wātachiika panyuma pao, wēlewo ali Che Yesu.” 5 Paŵapilikene yeleyo wābatiswe kwa liina lya Ambuje Che Yesu. 6 Nipele, che Paolo wāwisile makono gao pa wānyawo, ni Mbumu jwa Akunnungu wāatuluchile ni wātandite kuwechetanga iwecheto ineine, iyoyo wātandite kulalichila utenga wa Akunnungu. 7 Wāndu wose wo wāliji mpela wāndu likumi ni wāwili. 8 Che Paolo wājinjilaga mu nyumba ja kupopelela jila kwa miesi jitatu ni wāachisyaga kuti akulupilile Umwenye wa Akunnungu. 9 Nambo wāndu wāne wāliji wākukakatima mitima ni wākanile kukulupilila, wātandite kuwechetanga yangalumbana nkati wāndu wākulikuya Litala lya Ambuje pasikati ja wāndu. Pelepo che Paolo wāalesile, wāajigele wākulijiganya wā Ambuje ni wāliji nkukunguluka nawo moŵa gose mu chuumba chakulijiganyila chi che Tulona. 10 Yeleyo yatendekwe yaka iwili mpaka wāndu wose wāwātamaga ku Asia ni Wāyahudi pamo ni Wāgiliki, wāpilikene Liloŵe lya Ambuje. 11 Akunnungu wāpanganyisye yakusimonjeka yejinji kwa makono ga che Paolo. 12 Wāndu wājigalaga namose iguo ya mwana ni iwalo ine iwāikwaiye che Paolo, wājajawisye kwa wākulwala ni wākulwala wo wālamiswe ilwele yao, ni aŵala wāwākwete masoka gaakopweche. 13 Wāyahudi wāmpewe wākugawinga masoka mwa wāndu, wājesejeselele akuno ni akunokuno achilingaga kulikolanga liina lya Ambuje Che Yesu, kwa wēle wāwākwete masoka achitiji, “Ngunsalila kwa liina lya Ambuje Che Yesu jwakulalichilwa ni che Paolo, ntyoche.” 14 Wāwātendaga yeleyo, wāliji wānache nsano ni wāwili wa che Sikewa Jwambopesi Jwankulu jwa

Chiyahudi. 15 Nambo lisoka lila lyaajanjile wānyawo, “Che Yesu ngwamanyilila ni che Paolo nombejo ngummanyilila, nambo wānyamwe ndi wāani?” 16 Nipele jwamasoka jo wāsumbile ni kwagalagasya mpaka wānache wā che Sikewa wo wāutwiche mu nyumba jo ali matakope ni maŵanga gakwe. 17 Ngani ji jamanyiche kwa jwalijose juwātamaga ku Efeso, kutandila Myahudi kwichila Wāgiliki. Wose wākamwilwe ni lipamba, ni wālikusisye liina lya Ambuje Che Yesu. 18 Wājinji mwa wēle wāwākulupilile Che Yesu wāiche ni wājitchisye paujo pa wāndu yangalimate iwāitesile. 19 Wāne wāwātendaga usaŵi ndanda jo, wājigele itabu yao iwāitendelaga usaŵi yo ni kwijocha paujo pa wāndu. Wāwālasile ntengo wa itabu yo ni kusimana mbiya syesijinji. 20 Kwanti yeleyo, Liloŵe lya Ambuje lyapundile ni kwenela ni kola machili nnope. 21 Payamasile yeleyo, che Paolo wāsachile kwaula ku Yelusalemu achipitilaga ku Makedonia ni ku Akaya. Wātite, “Pachiiche kweleko, ikuumajila kwaula ku Loma nombe.” 22 Ni wāljajisye wāwili mwa wākukamuchisya wao, che Timoseo ni che Elasto, kuti wālongolele ku Makedonia ni nsyene wāsigalile mu Asia kwa katema. 23 Katema ko ni katema kakatyochele utinda wekulungwa ku Efeso ko ligongo lya Litala lya Ambuje. 24 Jwapali mundu liina lyakwe che Demetilio jwakusyana madini ga feza. Jweleju wāliji ni masengo ga kolosya inyago ya nyumba sya mwana sisyaliji mpela nyumba ja nnungu jwankongwe jwakuwīlanjikwa Atemi. Masengo go gaapokasisye kwannope wāmasengo wao. 25 Che Demetilio wāsongangenyē wāmasengo wao pamo ni wāndu wāne wāwāliji wāmasengo mpela gagogo pego ni kwasalila, “Wāndumwe, nkumanyililanga kuti ipanje yetu itukupata yi ikukupoka mmalonda gagaga pega. 26 Sano nkulola ni kulipikanila mwachinsyene che Paolo yakuti pakupanganya, nombe ngaŵa pa Efeso pe nambo pa Asia pose. Che Paolo ju wāachisisye ni kwagalausya wāndu ajitchisye kuti achiminungu wāpanganyiswe ni makono ga wāndu ngaŵa achiminungu wā usyene. 27 Nipele kupikaniche kuti malonda getu ga chigajaluche. Ni ngaŵa malonda getu pega, nambo ni nyumba ja nnungu jwankongwe Atemi ngajichimbichikwa kose. Ni mbesi jakwe lumbili lwa wēlewo wākunlamba wā Asia wose ni wāndu wose wā mchilambo chiuchimala.” 28 Wāndu wāla paŵapilikene yeleyo yaachimile kwannope ni kutanda gumilanga achitiji, “Jwankulu ali Atemi jwa Wāefeso!” 29 Musi wose wagumbele utindiganyo. Ni wāakamwile che Gayo ni che Alisitako, wāwātamaga ku Makedonia wāwāliji mu ulendo umo ni che Paolo, ni wāajawisye kwa kwanguya kuluwāla lwa micheso. 30 Che Paolo nsyene wāsachile kwinjila mu mpingo wa wāndu mula

nambo wakwakuya wala wankanyisye. 31 Achakulu wane wa chilambo cha ku Asia waliji achambusanga wao che Paolo, wapelechele utenga wakwachondelela kuti akalijausya nsyene ku luwala lwa micheso ko. 32 Katema ko kila mundu jwagumisile, wane achi ni wane achila, pakuwa nkungulu ula waliji jugulijuguli, wajinji nganiamanyililanga ligongo lya kusongangana kwao. 33 Pakuwa Wayahudi wantesile che Alekisanda akopoche mmbujo mwa wandu, wandu wampepe mu mpingo mula waganisisye kuti ali jwelejo. Nipele che Alekisanda wajongwele nkono ni kwamyalasya achisakaga kuliwalanga paujo pa mpingo wa wandu. 34 Nambo pawamanyilile kuti waliji Myahudi, wose wagumisile kwana kama kwa masaa gawili, "Jwankulu ali Atemi jwa Waefeso!" 35 Mbese, jwakulemba jwa pamusi po wakombwele kwamyalasya, waasalile, "Wanyamwe wandu wa ku Efeso, kila mundu pelepa akumanyilila kuti wandu wa musi wa Efeso wu, ni wakujilindilila nyumba ja nnungu Atemi, ni wakuligosa liganga lyeswela lilyagwile kutyochela kwinani lila. 36 Ngapagwa jwalijose jwakukombola kukanila yeleyo. Nipele mmyalalanje, nkatenda chachili chose kwakwanguya. 37 Mwawilasile wandu wa pelepa namuno nganjinyelusya nyumba ja nnungu pane kuntukana nnungu jwetu jwankongwe. 38 Nipele, iwaga che Demetilio ni wamasengo wao akwete magambo gao nkati wandu wa, mikungulu jipali ni achakulu wa ilambo nombe nawo apali, akukombola kuwechetelana kweleko. 39 Nambo iwaga kwana magambo gane njasye ku nkungulu waukukundikwa. 40 Pakuwa akakombwele kutuwechetela ligongo lya kutindiganya kwatukutesile lelo jino. Kutindiganya ku nganilipagwa ligongo ni sooni ngatukombola kusala ligongo lya kutenda nkungulu wu." 41 Pawamasile kuwecheta yeleyo, wamwasisye wandu wawasangangene wo.

20 Pawamasile utinda ku Efeso, che Paolo wawwilasile wakwakuya wala pamo, ni kwalimbisya ntima. Ni waalanjile ni kutanda ulendo wa ku Makedonia. 2 Ni wapite mu ilambo ila ni kwalimbisya ntima kwa maloŵe gamajinji wakukulupilila wa misi jo. Nipele waiche ku Ugiliki, 3 kweleko watemi miesi jitatu. PaWaliji nkuliwika chile kwa ulendo wa ku Silia kwa litala lya mmeesi, waimanyi kuti Wayahudi wataliile ntemela wangelimate, nipele waamwiwe kuuja achipitilaga ku Makedonia. 4 Che Sopatula mwana ju che Piho mundu jwa ku Belea walongene ni che Paolo pamo ni che Alisitako ni che Sekundo jwa ku Sesalonike, che Gayo jwa ku Debe ni che Timoseo, che Tukiko ni che Tilofimo jwa ku Asia. 5 Wandu wo watulongolele ni waliji nkutulolela ku Tuloa kula. 6 Pagapite moŵa ga mikate jangatajikwa

amila, uweji twakwesile ngalaŵa kutyochela ku Filipi ni pagamasile moŵa nsano, twaiche ku Tuloa kula. Ni kweleko twatemi chijuma chimo. 7 Lyuŵa lyaandanda lya chijuma twachingangene kuti tulye pamo. Ni che Paolo pakuwa wasachile kuti atyoche malaŵi jakwe, wakungulwiche ni wandu, ni sooni wajendelechele kukunguluka ni wandu wo mpaka chilo nnope. 8 Mu chuumba cha mwinani kutwasongangene ko kwaliji ni ibatali yejinji ichikolelaga. 9 Ni jwapali nchanda liina lyakwe che Eutiko juwatemi pedilisha. Che Paolo pawajendelechelaga kukunguluka, che Eutiko watandite kugwesela kanandikanandi. Kumbesi wagonile ni wagwile paasi kutyochela chuumba chaatatu cha mwinani. Ni pawanyakwile waliji wamale kuwa. 10 Nambo che Paolo watulwiche paasi ni watindiŵele ni kwakumbata ni kuti, "Kasinlilanga pakuwa ali jwanjumi." 11 Ni wakwesile sooni ku chuumba cha mwinani kula wagawenye nkate ni walile. Wajendelechele kulalichila mpaka kundaŵi pe nipele watyosile. 12 Wandu wala wanjigele nchanda jula kumangwao ali jwanjumi, nipele mitima jao jatulele. 13 Uweji twalongolele ku Aso ni ngalaŵa jekulungwa, kweleko twatiji twajigale che Paolo. Yeleyo ni yatite pakulajisya nngwa wao kuti aiche kweleko wapasi. 14 Nipele che Paolo watusimene ku Aso kula, ni twakwesile mu ngalaŵa ni twajawile ku Mitulene. 15 Kutyochela kweleko twajendelechele ni ulendo ni malaŵi jakwe twaiche ku Kio. Pa lyuŵa lyaawili twapelengenyene ku Samo ni malaŵi jakwe twaiche ku Mileto. 16 Pakuwa che Paolo wasachile kwendelechele ni ulendo wao ni ngalaŵa pangasepuchila ku Efeso kuti akasakaŵa nnope ku Asia ko. Wachelengaga nningwa wao kuti yakombolekaga aiche ku Yelusalemu kwaligongo lya lyuŵa lya Pentekosite. 17 Che Paolo paWaliji ku Mileto walajisye utenga wa kwaŵilanga achachekulu wa mipingo ja wandu wakunkulupilila Kilisito ja ku Efeso kuti achingangane. 18 Achachekulu wala pawaiiche, che Paolo waasalile, "Mwachinsyene nkumanyililanga indite pakutama ni wanyamwe moŵa gose chitandile lyuŵa lyaandanda lila panaiche pachilambo cha ku Asia. 19 Nkumanyililanga indite pakwatumichila Ambuje nkulitulusya kose ni misosi ni masausyo gagambatile kwaligongo lya malindi ga Wayahudi wampepe. 20 Nkumanyililanga kuti uneji nganinyogopa namose kanandi kunlalichila pelanga ni mmajumba genu ni kunjiganya chakunkamuchisya chachili chose. 21 Naajamwiche kwakalipa nnope Wayahudi ni Wagiliki aleche sambi syao ni kwaujilila Akunnungu ni kunkulupilila Ambuje wetu Che Yesu. 22 Sano, uneji ngumpilikanichisya Mbumu jwa Akunnungu, ngwaula ku Yelusalemu pangaimanyilila chachili chose chachichiisimane kweleko. 23 Nguchimanyilila

chindu chimo kuti mmusi wauliwose Mbumu jwa Akunnungu akusalila kuti kutaŵikwa ni masausyo gakunindilila. 24 Nambo nganguŵalanjila umi wangu kuti wana chindu nnope kwa uneji nningwa wangu malichisye unduna wangu ni masengo gaŵambekele Ambuje Che Yesu nagapanganye, yaani naalalichile ŵandu Ngani Jambone ja upile wa Akunnungu. 25 “Mbiite mwa ŵanyamwe wose njilalichilaga Umwenye wa Akunnungu. Nambo sambano ngumanyilila kuti ngapagwa jwalijose mwa ŵanyamwe juchachimona une sooni. 26 Nipele lelo jino ngunsalila kuti yakopochelaga jumo jwenu kujonasika, uneji nganingola magambo. 27 Pakuŵa nganileka kunlalichila yanayose yakusaka kuipanganya Akunnungu. 28 Nlilolechesye mwachinsyene, mwagose ŵandu wose ŵampele Mbumu jwa Akunnungu kuti mwalele ŵanyawo. Nkaachunje ŵandu ŵa Akunnungu ŵaŵapatile kwa miasi ja Mwanagwe. 29 Nguimanyilila uchenene kuti pingutyoka masogo gakalipa chiganjijmuchile ni ngagakola chanasa kwa mpingo wo. 30 Ni sooni mwa mwachinsyene chakopochele ŵandu ŵachaŵechete ya unami kwasoyasya ŵakulijiganya ni kwatenda ŵaakuye ŵanyawo. 31 Nipele, nililolechesye nchikumbuchilaga kuti kwa moŵa ga yaka itatu chilo ni muusi, nganileka kunjamuka kila jumo mwa ŵanyamwe kwa misosi. 32 “Nipele sambano, ŵanyamwe ngummikanga mmakono ga Akunnungu ni pa utenga wa upile wao, waukukombola kunkolosya ni kumpa ntuuka pamo ni ŵandu ŵao ŵaŵaswejeswe. 33 Uneji nganisaka madini ga feza pane sahabu pane iwalo ya mundu jwalijose. 34 Mwachinsyene nkumanyililanga kuti napanganisye masengo ni makono gangu nansyene kuti mbate yaikunsoŵa ni yaikwasoŵa achinjangu nombewo. 35 Moŵa gose mbanganyisye masengo nti itagu kukwenu, kunnosya kuti tukusachilwa kwakamuchisya ŵakulaga, tuchikumbuchilaga malowê ga Ambuje Che Yesu nsyene gagakuti, ‘Mbaya kutyosya kupunda kupochela.’” 36 Che Paolo paŵamasile kuŵecheta yeleyo ŵatindiŵelele pamo ni ŵanyawo wose ni kwapopela Akunnungu. 37 Wose ŵaliji nkulilanga ni ŵaalanjile che Paolo kwakwakumbata ni kwalosya unonyelo wekulungwa. 38 Chindu chichatesile asupuche nnope chaliji liloŵe liŵaŵechete che Paolo paŵatite, “Ngamuuwona sooni.” Nipele ŵaapechesye mpaka mu ngalaŵa jekulungwa.

21 Pitwalangene nawo, twakwesile mu ngalaŵa jekulungwa ni twajawile mpaka ku Kosi. Malaŵi jakwe twaiche musi wa ku Lode ni kutyochela kweleko twajawile ku Patala. 2 Ni kweleko twajisimene ngalaŵa jekulungwa jijajombokaga kwaula ku Foinike, twakwesile ni kwendelechela ni ulendo. 3 Pitwaiche pakukombola kujiwona

Kupulo, twapite upande wa kunchiji ni kwaula ku Silia. Twajimi musi wa ku Tilo ni kujitulunya misigo kutyochela mu ngalaŵa jekulungwa. 4 Kweleko twaasimene ŵandu ŵakukulupilila Che Yesu, ni twatemi pamo ni ŵanyawo chijuma chimo. Kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu ŵanchondelele che Paolo kuti akajaula ku Yelusalemu. 5 Nambo pikamasile katema ka kutama ni ŵanyawo, twajendelechele ni ulendo wetu. Ŵandu wose pamo ni achiŵankwawo ni achiŵana ŵao ŵatupechesye mpaka paasa musi. Pitwaiche ku mbwani twatindiŵele ŵanawose ni kwapopela Akunnungu. 6 Nipele twalangene, nowaji twakwesile mu ngalaŵa jekulungwa ni ŵanyawo ŵausile mmangwao. 7 Kutyochela ku Tilo twajendelechele ni ulendo wetu mpaka twaiche ku Tolemais, ni kweleko twajawile kukwakomasya ŵakukulupilila achinjetu, twatemi nawo kwa lyuŵa limo. 8 Malaŵi jakwe twajendelechele ni ulendo ni kwika ku Kaisalia. Ni kweleko twajawile ku nyumba ji che Filipino jwakulalichila Ngani Jambone. Jwelejo ŵaliji jumo jwa aŵala saba ŵaŵasagulikwe ku Yelusalemu kula. 9 Mundu jo ŵakwete achiŵaliŵalipe ncheche ŵaŵalondolaga utenga wa Akunnungu. 10 Pitwatemi kweleko moŵa gampepe ŵaiche jwakulondola jwa Akunnungu jumo kutyochela ku Yudea liina lyakwe che Agabo. 11 Ni ŵaiche pitwaliji, ŵaujigele nkaanda u che Paolo ni ŵalitaŵile mmakono ni makongolo ni kuti, “Mbumu jwa Akunnungu akuti, ‘Ŵayahudi ŵa ku Yelusalemu kula chantaŵe nsyene nkaanda wu kwanti nnyi ni kunjausya mmakono ga ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi.’” 12 Patwapilikene yeleyo, uweji ni ŵandu ŵane ŵaŵaliji pepala twachondelele che Paolo kuti akajaula ku Yelusalemu. 13 Nambo che Paolo nsyene ŵajanjile, “Ana nkusaka kupanganya chichi? Nkusaka kuusupusya ntima wangu ni misosi jenu? Ndili chile ngaŵa kutaŵikwa pe ku Yelusalemu kula, nambo atamuno kuwa kwa ligongo lya Ambuje Che Yesu.” 14 Paŵakanile kutupilikanila twannesile nikuti, “Chakusaka Ambuje chitendekwe!” 15 Pitwatemi pepala moŵa gampepe, twataŵile misigo jetu ni twajendelechele ni ulendo wa ku Yelusalemu. 16 Ŵakulijiganya ŵampepe ŵa ku Kaisalia kula ŵalongene ni uweji, ni ŵatupechesye ku nyumba ji che Mnasoni kutwajile kukutama ni jwelejo moŵa gampepe. Che Mnasoni ŵaliji mundu jwa ku Kupulo ni juŵaliji jwakukulupilila jwa kalakala. 17 Patwaiche ku Yelusalemu, ŵandu ŵakukulupilila Che Yesu achinjetu ŵa kweleko ŵatupochele uchenene nnope. 18 Malaŵi jakwe che Paolo ŵalongene ni uweji kukwakomasya che Yakobo, achachekulu wose ŵa ŵandu ŵakukulupilila Che Yesu ŵa kweleko ŵaliji palapala. 19 Patwamasile kwakomasya, che Paolo ŵatandite kwasalila yanayose nkati iŵaitesile Akunnungu kwa masengo

ga che Paolo kwa wāndu wāngawā Wāyahudi. 20 Wāndu wāla paŵapilikene yeleyo wāakusisye Akunnungu. Nipele wānsalile che Paolo, “Nlongo njetu, nkukombola kuwona kuti kwana mianda ja Wāyahudi aŵele wākukulupilila sambano ni wose akulimbila kugakamulichisya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa. 21 Apilikene kuti alakwe nkawajiganya Wāyahudi wākutama pasikati ja wāndu wāngawā Wāyahudi anagakamulichisye Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa, ni mwasalile akaumbasya wānache wāo namose kugakamulichisya masyowelo ga Wāyahudi. 22 Nambi chiiŵe uli? Isyene wāndu chapilikane kuti nnyiche. 23 Mbaya ntendekanye chitukunsalila uwe. Tukwete achalume ncheche pelepa wāwataŵile nasili paujo pa Akunnungu. 24 Nliwanganye ni wānyawo mu kupopela kwa kuliswejesya, nipe ntengo waukusachilwa kwa wānyamwe wose, nipele wāndu wo amyolekwe umbo. Kwakutenda yeleyo wāndu wose chamanyilile kuti ngani siŵasipilikene syo nkati alakwe nganisiŵa sisyene nomwe mwasyene nkugakamulichisya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa. 25 Yankati wāndu wāngawā Wāyahudi wāwākulupilile Che Yesu, uweji twarembele chikalata ni kwasalila itwilamwile ni kwapelechela, chachikuti, akalya chachili chose chetaje mbopesi sya minungu ja unami, ni akalya miasi, ni akalya nyama ja chinyama chepopotolwe ni aleche chikululu.” 26 Nipele malaŵi jakwe che Paolo wāajigele wāndu wāla ni kupopela kwa kuliswejesya pamo nawo. Nipele wājinjile pa Nyuumba ja Akunnungu kukusala mbesi ja moŵa gakuliswejesya ni yankati mbopesi ja malipilo jichijityosyekwe kwaligongo lya jwaliJose mwa wānyawo. 27 Moŵa nsano ni gaŵili gala gachiwāndichilaga kumala, Wāyahudi wāwākopochele ku Asia wāmbweni che Paolo ali pa Nyuumba ja Akunnungu. Nipele wāatesile wāndu wose wāachime che Paolo ni wānkamwile, 28 achinyanyisyaga, “Wānyamwe Wāsilaeli, kuntukamusy! Mundu ju ni jwejula jwakwajiganya achalume wose indu yakukanilana ni Wāsilaeli pamo ni Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa ni Nyuumba ja Akunnungu ji. Ni sooni wājinjise Wāgiliki pa Nyuumba ja Akunnungu ni kupasakasya peuto papaswela pa.” 29 Wātite yeleyo ligongo wāmbweni che Tilofimo mundu jwa ku Efeso, mu musi, ali pamo ni che Paolo ni wāganisise kuti che Paolo wānjinjise pa Nyuumba ja Akunnungu. 30 Nipele musi wose wagumbele utindiganyo ni wāiche wāndu kutyochela mbande syose kuti wāakamule che Paolo, wākwewelemye ni kwakoposya pa Nyuumba ja Akunnungu, ni papopo wāugele minango ja Nyuumba ja Akunnungu. 31 Wāliŵisile chile kuti wāulaje, nambo ngani jo japikaniche kwa jwankulu jwa wāngondo lichila wā Chiloma kuti Yelusalemu jose jili

tametame. 32 Pangakaŵa jwankulu jwa wāngondo mia moja jula wāajigele wāngondo wākwe ni achakulu wāo ni wāutuchile ku mpingo wa wāndu kula. Ni wānyawo paŵammweni jwankulu jo ni wāngondo wākwe wālesile kumputa che Paolo. 33 Nipele jwankulu jwa wāngondo jula wānjaulile che Paolo, wānkamwile ni kulamula kuti ataŵikwe minyolo jiŵili. Ni wāusisye achitiji, “Ana ncheni jweleju, nombe atesile chichi?” 34 Wāne wāali mu mpingo wa wāndu mula wāgumilangaga, wāne achi ni wāne acho. Ligongo lya wele utinda wo, jwankulu jwa wāngondo jula nganakombola kugamanyilila magambo gasyenesyene. Nipele wālamwile wāngondo wāla kuti wājigale che Paolo ni kunjasya mu likome. 35 Che Paolo paŵaiche pakukwelela kwinjilila nkati, wāngondo wānyakwile ligongo lya utindiganyo wa wāndu. 36 Mpingo wekulungwa wa wāndu wākuiye achinyanyisyaga, “Mwaulaje!” 37 Paŵanjinjisyaga mu likome, che Paolo wānchondelele jwankulu jwa wāngondo mia moja jula achitiji, “Ana ngukombola kuŵecheta chindu nomwe?” Jwankulu jula wājanjile, “Ana nkumanyilila kuŵecheta Chigiliki? 38 Ana mmweji ngati Mmisili jumwachisisye wāndu atindiganyo ni kwalongosya wākuulaga elufu nne wāla mpaka mwipululu?” 39 Che Paolo wājanjile, “Ngwamba! Uneji ndili Myahudi, jumbagwilwe ku Taso, musi wa ku Kilikia, uneji jwa musi waumanyiche nnope. Choonde, munyitichisye mechete ni wāndu wā.” 40 Jwankulu jula wājitchisye, nipele che Paolo wājimi pakukwelela pala, wāgolwesye nkono kwamyalasya wāndu wāla, ni wāndu wāla wāmyalele ni wātandite kuŵecheta nawo Mchiebulania.

22 “Achalongo achinjangu ni achatati, mumbilikanile uchenene inguti kulichenjela paujo penu!” 2 Wāndu wāla paŵampilikene che Paolo achikungulukaga nawo Mchiebulania wāmyalele jji. Ni che Paolo wājendelechele kuŵecheta, 3 “Uneji ndili Myahudi, napagwilwe ku Taso, musi wa ku Kilikia. Nambo ngulile papapa pa Yelusalemu, naliji jwakulijiganya ju che Gamalieli. Nalijiganyisye uchenene kukamula malajisyo ga achambuje ŵetu. Nalityosisye ni ntima wose kwa Akunnungu mpela intite wānyamwe lelo jino. 4 Naalagesye wāndu Wākwakuya Che Yesu mpaka kwaulaga. Naakamwile achalume ni achakongwe wākwe ni kwataŵa mu nyuumba jakutaŵilwa. 5 Jwāmbopesi jwankulu pamo ni nkungulu wa achachekulu akukombola kuutyosya umboni wa yeleyo. Wānyawo ni wāwāmbele chikalata chakwapelechela Wāyahudi wākutama ku Damesiki. Najawile ku Damesiki kuti ngaakamule wāndu wo ni kwajigala kuja nawo ku Yelusalemu ali ataŵikwe kuti ajamukwe.” 6 “Nipele, panaliji mwitala kuŵandichila ku Damesiki, muusi mpela lyaŵa pa ntwē chisisimuchile kwinani kwakopochele lulanga lwekulungwa

ni lwalanguchisye une mbande syose. 7 Pelepo nagwile paasi, nipele napilikene liloŵe lichisailaga, 'Che Sauli, che Sauli! Ana ligongo chi nkuunagasya une?' 8 Noneji nausisye, 'Ana wāani alakwe, Ambuje?' Nombewo wajanjile, 'Uneji ndili Che Yesu jwa ku Nasaleti junkunagasya.' 9 Achinjangu wanaliji nawo mu ulendo wala wāliweni lilanguka lila nambo nganalipikana liloŵe lya ajula jwaŵaŵechetaga ni une. 10 Nipele uneji nausisye, 'Ana ndende chichi Ambuje?' Nombe Ambuje wanyanjile, 'Njime, njaule ku Damesiki ni kweleko chansalile yose yaikummajila kuipanganya.' 11 Kwa ligongo lya kung'alima kwa lilanguka lila nalepele kulola nipele achinjangu unalongene nawo mu ulendo wala wāngamwile nkono ni kunongosya mpaka naiche ku Damesiki. 12 "Ni ku Damesiki ko jwapali mundu jumo liina lyakwe che Anania, mundu jwakwalamba Akunnungu ni jwakugakamulichisya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa ni juŵaŵalanjikwe umboni kuti ali jwambone ni Wayahudi wakatama ku Damesiki. 13 Jwelejo ŵaiche kukuunola, ni wājimi pachiŵandi ni uneji ni kuti, 'Mpwanga che Sauli! Nkombole kulola sooni.' Papopo nakombwele kulola sooni ni nammweni. 14 Nipele che Anania wātite, 'Akunnungu ŵa achambuje ŵetu ansagwile mmwe kuti mmanyiilile yakuisaka, ni kummona jwelejo Jwakupanganya yambone paujo pa Akunnungu, ni kumpilikana nsyene achiŵechetaga. 15 Pakuŵa chimme jwaumboni jwakwe kwa ŵandu wose nchasalilaga aila yose inyiweni ni kwipilikana. 16 Nipele sano nkulindilila ichichi, njime mbatiswe ni kutyosyekwa sambu syenu, kwakutenda yelei nkuliwilanga liina lya Ambuje.' 17 "Nipele, nausile ku Yelusalemu ni panapopelaga pa Nyuumba ja Akunnungu pala naiweni yakwiwona. 18 Nammweni Ambuje achiisalilaga, 'Njanguye! Ntyoche chitema mu Yelusalemu pakuŵa ŵandu ŵa pelepa ŵa ngaapochela umboni wenu nkati une.' 19 Noneji najanjile, 'Ambuje, wanyawo akumanyilila kuti uneji ni jwejula junajendagajendaga mmajumba gao ga kupopelela ni kwataŵa mu nyuumba jakutaŵilwa aŵala ŵaŵankulupilile mmweji ni kwaputa. 20 Ni katema paŵammuleje che Stefano jwa umboni jwenu, uneji nansyene naliji palapala ni sooni najitichisye kuti ŵaulaje ni nalindilile nguo sya ŵaŵambuleje ŵala.' 21 Ambuje ŵaasalile, 'Njaule, chinantume kwakutalika, kwa ŵandu wāngawā Wayahudi.'" 22 Ŵandu ŵala ŵapilikanalilaga mpaka paŵaŵechete malowe go, nipele, wātandite kunyanyisya achitiji, "Mumbulaje! Mundu jwati yelei ngaakuŵajilwa kulama." 23 Ni ŵajendelechele kunyanyisya akuno achiulaga iwalo yao ni kututumya luundu mwinani. 24 Jwankulu jwa wāngondo lichila jula ŵaalamwile wāngondo ŵao anjigale che Paolo ni kunjinjisya mu likome, ni ŵaalajisye

ŵaapute mbokola ali nkumbusya kuti ŵamanyisye ligongo lya Ŵayahudi kunyanyisya. 25 Nambo paŵantaŵile ngonji kuti ŵapute, che Paolo ŵambusisye jwankulu jumo juŵajimi pepala, "Ana malajisyo gakutusaka kumputa mbokola Mloma akanaŵe kulamulikwa?" 26 Jwankulu jula paŵapilikene yeleyo, wājawile ku jwankulu jwa wāngondo jula ni kwasalila, "Ana nkusaka kutenda chichi? Pakuŵa mundu ju ali Mloma?" 27 Nipele jwankulu jwa wāngondo jula wānjaulile che Paolo ni kummusya, "Musalile, ana mmwe Mloma?" Che Paolo wajanjile, "Elo." 28 Jwankulu jwa wāngondo jula wātite, "Uneji none ndili Mloma kwa kusuma ni ntengo wekulungwa." Che Paolo wātite, "Nambo uneji ndili Mloma jwakupagwa." 29 Nipele ŵandu ŵaŵasachile kumbusya ali nkumputa che Paolo ŵala papopo ŵatyosile. Ni jwankulu jwa wāngondo jula paŵaimanyilile kuti che Paolo ŵaliji Mloma wājogwepe pakuŵa wāntaŵile ni minyolo. 30 Malaŵi jakwe, jwankulu jwa wāngondo mia moja jula ŵasachile kugamanyilila magambo gasyenesyene gakuŵechetelwa che Paolo ni Ŵayahudi. Nipele wāngopwele minyolo jila ni ŵaalamwile achakulu ŵambopesi ni achakulu ŵa nkungulu asimane. Nipele wānjigele che Paolo ni kuntulusya paasi ni kunjimika paujo pa nkungulu.

23 Che Paolo ŵalolechesye kwannope wānkungulu ŵala ni wātandite kuŵecheta achitiji, "Achalongo achinjangu, naatumichile Akunnungu kwa ntima wambone mpaka lelo jino." 2 Pelepo che Anania Jwambopesi Jwankulu ŵalamwile kuti aŵala ŵaŵaliji kuŵandikana ni che Paolo ŵapute lijanda pakang'wa jao. 3 Nipele, che Paolo ŵansalile che Anania, "Akunnungu nsyene champute alakwe jwaulamba! Ana nomwejo nteemi pelepo kuti mulamule malinga ni malajisyo nomweji mwasylene ngankugakuya malajisyo kwa kwasalila ŵandu aambute?" 4 Ŵandu ŵaŵajimi pepala ŵala ŵansalile che Paolo "Mmwejo, nkuntutkana Jwambopesi Jwankulu jwa Akunnungu?" 5 Ni che Paolo wātite, "Achalongo achinjangu nganinamanyililaga kuti ŵelewo ali Jwambopesi Jwankulu. Pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Ngasimmecheta yangalimate nkati jwankulu jwa ŵandu wenu." 6 Nipele che Paolo waimanyilile kuti mpingo umo wa wānkungulu ŵala waliji Masadukayo ni wine waliji Mafalisayo. Nipele wanyanyisye kwannope paujo pa nkungulu ula achitiji, "Achalongo achinjangu, uneji ndili Mfalisayo mwanache jwa Mfalisayo. Uneji ndili pa nkungulu pa kulamulikwa ligongo ngulolela kuti ŵawe chasyuche." 7 Palapala paŵaŵechete yeleyo, gakochele makani gamakulungwa pasikati ja Mafalisayo ni Masadukayo ni nkungulu ula wasapulene. 8 Pakuŵa Masadukayo akuti nganikupagwa kusyuka atamuno

achikatumetume w̄a kwinani, ni mbumu nombe nasyo nganisipagwa. Nambo Mafalisayo akwitchisya yanayose itatu. **9** Ngomo sila syapundile ni w̄ampepe mwa w̄akwiganya Malajisyo ga Akunnungu ga w̄apele che Musa w̄a mpingo w̄a Mafalisayo w̄ajimi ni koposya malo w̄e gao kwamachili achitiji, “Ngatukugawona magambo gagaligose kwa mundu ju, ikukomboleka mbumu pane katumetume jwa kwinani a w̄echete ni jwelejo.” **10** Makani gala gapundile ku w̄a gamakulungwa nnope, nipele jwankulu jwa w̄angondo jula w̄ajogopaga kuti w̄andu w̄ala chankatanye che Paolo i w̄aloi w̄alo. Nipele, w̄aalamwile w̄angondo w̄akwe atuluchile kwauli mpingo wa w̄andu kula ni kunjigala che Paolo kwa machili ni kunjausya nkati. **11** Chilo cho, Ambuje w̄ajimi chi w̄andi ni che Paolo ni kuti, “Nkamulisy ntima! Mumalasilile umboni pa Yelusalemu pano, chintende iyoyo peyo ni ku Loma.” **12** Pikwachele, W̄ayahudi w̄atesile ntemela. Ni w̄alita w̄ilile kuti, “Ngatulya pane kung w̄a chachili chose mpaka pachitwaulaje che Paolo.” **13** W̄andu w̄a w̄atesile yeleyo wo w̄aliji w̄andu mpela alobaini. **14** Nipele, w̄andu wo w̄ajawile kwa achakulu w̄ambopesi ni achachekulu ni kuti, “Tulita w̄ilile twachinsyene kuti ngatupasya chachili chose mpaka pachitwaulaje che Paolo. **15** Nipele sano, w̄anyamwe pamo ni w̄ankungulu nnajisye utenga kwa jwankulu jwa w̄angondo mia moja kuti antulusye kukwenu nchinamanilaga kuti nkusakanga kumanyilila uchenene magambo gakwe. Noweji akana w̄andichile tuli w̄ichile chile kummulaga.” **16** Nambo mwipwagwe che Paolo w̄apilikene ngani jo, nipele w̄aiche ni kwinjila mu likome mula ni kwasalila che Paolo nkati ngani jo. **17** Che Paolo w̄ammilasile jumo jwa w̄angondo ni kunsalila, “Munjausye nchanda ju kwa jwankulu jwa w̄angondo mia moja paku w̄a akwete chindu chakwasalila.” **18** Jwangondo jula w̄anjigele nchanda jula ni kulongana nawo mpaka kwa jwankulu jwa w̄angondo ni kuti, “Che Paolo jwantawe jula w̄amilasile ni kuumenda kuti nannyichenawo jwanchanda ju kukwenu paku w̄a akwete indu yakwasalila.” **19** Jwankulu jwa w̄angondo jula w̄ankamwile nchanda jula nkono, w̄anjigele pachisyepela ni kummusya, “Ana nkusaka kuusalila chichi?” **20** Nchanda jula w̄atite, “W̄ayahudi alangene kummenda alakwe mala w̄i munjausye che Paolo pa Nkungulu, achinamanilaga kuti akusaka amanyilile uchenene ngani syakwe. **21** Nambo alakwe ngasimwajitichisya paku w̄a kwana w̄andu kupunda alobaini w̄akwajuwilila kwaulaga. Alita w̄ilile kuti ngalya natamuno kung w̄a chachili chose mpaka w̄aulaje che Paolo ni sambano akulolela ichinjile pakulamula.” **22** Nipele jwankulu jwa w̄angondo jula w̄anlesile nchanda jula ajaule ni kunjamuka kuti, “Nkasala kwa mundu jwalijose kuti mumanyisye yeleyo.”

23 Nipele jwankulu jwa w̄angondo mia moja jula w̄aawilasile achakulu w̄awili mwa w̄angondo w̄akwe ni kwalajisya, “Mwa w̄iche chile w̄angondo mia mbili ni w̄angondo w̄akwela mu falasi sabini ni w̄angondo w̄a mipamba mia mbili ajaulangane ku Kaisalia saa tatu ja chilo cha lelo. **24** Mwa w̄iche chile falasi w̄ampepe kuti w̄akwesye che Paolo aiche uchenene ku che Felikisi jwankulu jwa Chiloma mu chilambo cha ku Yudea.” **25** Jwankulu jwa w̄angondo mia moja jula w̄alembile chikalata chanti nyi. **26** “Ngunnamuchila alakwe che Felikisi jwankulu jwa Chiloma mu chilambo cha ku Yudea, uneji che Kilaudio Lusya ngunlembela. **27** W̄ayahudi w̄ankamwile Mundu ju ni w̄atiji ammulaje. Nambo panaimanyi kuti ali Mloma nipele najawile ni mpingo wa w̄angondo kukunkulupusya. **28** Nanjawisye ku Nkungulu wao wekulu njisakaga kuti manyilile magambo ga w̄a w̄echetelaga. **29** Naimanyi kuti w̄aawechetelaga nkati malajisyo gao, nambo uneji naiweni kuti nganakola magambo gagaligose gaku w̄ajilwa kuulajikwa atamuno kwata w̄a mu nyuumba jakuta w̄ilwa. **30** W̄andu pa w̄amanyisye une kuti W̄ayahudi akusosa itajile pakumbulaga mundu ju, pangaka w̄a nalamwile kwaikanawo kukwenu, ni naasalile w̄a w̄a w̄echetelaga wo kuti a w̄echete magambo gao kukwenu.” **31** Nipele w̄angondo w̄anjigele che Paolo mpela i w̄atite pakusalilwa ni chilo chichocho w̄anjawisye ku Antipatili. **32** Mala w̄i jakwe w̄angondo mia mbili w̄a w̄ajendaga wamakongolo w̄aujile ku likome, w̄aalesile w̄angondo w̄a w̄akwesile falasi w̄ala ajendelechele ni ulendo wa kwapechesya che Paolo. **33** W̄angondo w̄a w̄akwesile falasi pa w̄aiche ku Kaisalia, w̄ampele che Felikisi jwankulu jwa chilambo jo chikalata chila ni kwa w̄ika che Paolo mu ulamusu wao. **34** Jwankulu jwa chilambo pa w̄achisyomile chikalata chila w̄ausisye kuti che Paolo wa musu chi. Pa w̄apilikene kuti jwa ku Kilikia, **35** w̄atite, “Chinagapiliikanile magambo genu pataiche w̄andu w̄akumbechetela.” Nipele w̄alamwile kuti w̄aagose che Paolo mu nyuumba ja chimwenye ji che Helode.

24 Pagapite mo w̄a nsano, che Anania Jwambopesi Jwankulu pamo ni achachekulu w̄ampepe ni mundu jwa malajisyo ga Chiloma liina iyakwe che Telitulo watuluchile ku Kaisalia. Ni w̄ajawile kwa che Felikisi jula ni w̄ansalile yanayose i w̄ammechetelaga che Paolo. **2** Che Felikisi w̄ammilasile che Paolo ni che Telitulo w̄atandite kwa w̄echetela achitiji. “Alakwe ambuje che Felikisi, ntulongwesye yambone ni uweji tukutama kwa chitendewele katema kose ni kulinganya kwa indu kukupanganyikwa kwa upoche wa w̄andu w̄etu. **3** Tukwitichisya yeleyo mu kusengwa mo w̄a gose ni kuntogolela kwannope alakwe papalipose. **4**

Nambo pangansakalisya nnope, ngunchondelela ntupililile ni kutupilikanila itukuwēcheta. 5 Tukumanyilila kuti mundu ju ali jwakogoya nnope. Atandisye utindiganyo mwa Wwayahudi papalipose pachilambo pose ni sooni ali jwankulu jwa mpingo wa chidini wa Wanasaleti. 6 Ni sooni walingaga kujsakasya Nyuumba ja Akunnungu, noweji twankamwile. Twasachile kwalamula ni malajisyo getu twachinsyene. 7 Nambo che Lusya jwankulu jwa wāngondo mia moja, wai che ni kunjigala mmakono mwetu kwa machili. 8 Ni walamwile kuti wakwa wēcheta wo aichanje kukwenu, nomwe mwasyene chinkombole kwauchilichisya ni kwimanyilila uchenene indu itukwa wēcheta. 9 Wwayahudi wose nombe wājitchisye chiwāwēchete che Telitulo kuti chili chisyene. 10 Nipele jwankulu jwa chilambo jula wāngolochesye nkono che Paolo kuti a wēchete. Che Paolo ni wātite, “Ngusangalala nnope kulichenjela paujo penu pakuwa ngumanyilila kuti alakwe ndi jwakulamula jwa wāndu wētū kwa yaka yejinji. 11 Pakuwa alakwe mwasyene nkumanyilila kuti nganigapunde mowa kumi na mbili chitandile panajawile kukupopela ku Yelusalemu. 12 Wwayahudi nganasimana une njianganaganaga ni mundu jwalijose. Nganasimana une njitindiganyaga pa Nyuumba ja Akunnungu pane mmajumba gao ga kupopelela atamuno palipose mmusi mo. 13 Soonni wanyawa ngaakombola kunsalila alakwe usyene wa yakumechetela une sambano yo. 14 Chingwitichisya paujo penu chili chimu, uneji ngwapopelela Akunnungu wa achambuje wētū, njilikuyaga alila litala lyaakuliwilanga wanyawo kuti lili lya unami. Ngukulupilila yanayose yailembekwe mu itabu ya Malajisyo ga Akunnungu gawapele che Musa ni itabu ya wakulondola wa Akunnungu. 15 Uneji ngwete chilolelo kwa Akunnungu mpela wanyawo yakuti pakulolela, kuti chikupagwe kusyuka kwa wāndu wāmbone ni wāngalumbana. 16 Nipele mowa gose ngulinga nningwa wangu uwe wambone paujo pa Akunnungu ni kwa wāndu. 17 “Panatemi yaka yejinji kwakutaliika ko, nausile ku Yelusalemu kuti naachisye wāndu wa chilambo changu yakwakamuchisya kwa ligongo lya wakulaga ni kukutaga mbopesi. 18 Panaliji nkutenda yeleyo ni pawasimene une pa Nyuumba ja Akunnungu ndili masile kuliswejesya. Nganiupagwa mpingo wa wāndu natamuno utindiganyo. 19 Nambo wapali Wwayahudi wane wawatyochete ku Asia, wanyawo ni wawawajilwe kuwa paujo penu ni kuumechetela une iwaga akwete chakuumechetela. 20 Pane achinsyene wa asale chilewo chiwachisimene kukwangu panaliji pa Nkungulu wao wekulu, 21 ikawe yankati lilo we limo peli lina wēchete panajimi paujo pao kuti, “Ngulamulikwa lelo jino pakuwa ngukulupilila kuti wawile chasyuswe.” 22 Nambo che Felikisi nsyene waliji

nkulimanyilila uchenene litala lya, wānichile ligambo lila ni kwasaila, “Pataiche che Lusya jwankulu jwa wāngondia mia moja jo, chilamule magambo genu.” 23 Ni jwankulu jula walamwile anjigale che Paolo ni kwalindilila, nambo awe ni uhulu kanandi ni akasaalekasya achambusangagwe kwapa yaikwasowa. 24 Pagapite mowa gamepepe, wai che Felikisi pamo ni che Dulusila wankwawo juwaliji Myahudi. Walamwile kuti awilanjikwe che Paolo ni wampilikanilaga achiwēchetaga yankati kwakulupilila Che Yesu Kilisito. 25 Nambo pawatandite che Paolo kuwēcheta yankati indu yaikwatenda wāndu awe wāmbone ni ungapundanganya ni lyuwa Akunnungu lichiwalamule wāndu wose, che Felikisi wājogwepe ni wātite, “Sano njauleje, chinammilanje sooni napataga lipesa.” 26 Katema ko che Felikisi walolelaga kuti chapegwe mbiya ni che Paolo. Ligongo lya wapundile kwa wilanga sooni ni sooni kunguluka nawo. 27 Payapite yaka iwili, che Polikio Festo waliji chilongola pamalo pa che Felikisi juwaliji jwankulu jwa chilambo. Pakuwa che Felikisi wasachile kwanonyelesya Wwayahudi walesile che Paolo mu nyuumba jakuta wilwa mula.

25 Mowa gatatu pakumala che Festo kwinjila ku Kaisalia kugatanda masengo gakwe, wakwesile kwaula ku Yelusalemu. 2 Kweleko achakulu wambopesi pamo ni ilongola wa Wwayahudi wansalile che Festo magambo ga che Paolo. 3 Wachondelele che Festo kuti wasalalisye ntima kwa kwaikanawo che Paolo ku Yelusalemu kuti wajuwilile petala ni kwaulaga. 4 Nambo che Festo wajanjile, “Che Paolo ali mu nyuumba jakuta wilwa ku Kaisalia ni nansyene chinyauke kukoko pangakawa. 5 Mwaleche ilongola wenu ajaulangane pamo ni une kweleko akawēchetele naga atesile yangalumbana.” 6 Che Festo watemi nawo kwa mowa nane pane likumi, nipele waujile ku Kaisalia. Mala wi jakwe wajawile ni kutama pa chitengu cha ulamusi, walamwile kuti wai chenawo che Paolo. 7 Pawai che Paolo, Wwayahudi wawakopochele ku Yelusalemu wansyungwile ni kutanda kwa wēcheta yejinji yakutopa ni nganakombolanga kuisalichisya. 8 Nkulichenjela, che Paolo wātite, “Uneji nganimbanganya magambo gagaligose gankati malajisyo ga Wwayahudi pane nkati Nyuumba ja Akunnungu natamuno kwa Mwenye jwa ku Loma.” 9 Nambo che Festo wasachile kulinyelesya kwa Wwayahudi ni wambusisye che Paolo, “Ana nkusaka kwaula ku Yelusalemu nkalamulikwe kweleko yankati magambo ga paujo pangu?” 10 Nambo che Paolo wātite, “Ngwima paujo pa nkungulu wa Mwenye jwa ku Loma, pelepa ni pangu wajilwa kulamulikwa. Alakwe mwasyene nkumanyilila uchenene, uneji nganinaapanganichisya

Wayahudi changalumbana chachili chose. **11** Nipele iwaga ngwete magambo pane ndesile yangalumbana yakuwajilwa kuulajikwa, ngangukana kuwa. Nambo iwaga ngapagwa usyene wa magambo gakumechetela une wandu wa, ngapagwa mundu juchakombole kuundaga mmakono mwa wanyawo. Ngusaka mumbleche kwa Mwenye jwa ku Loma.” **12** Nipele che Festo pawamasile kuwecheta ni wandu wa nkungulu wansalile che Paolo, “Nkusaka kunjausya kwa Mwenye jwa ku Loma, ayaga, chinjale kwa Mwenye jwa ku Loma.” **13** Gali gapite mowa gampepe, mwenye che Agilipa ni che Belinike nlumbugwe, waiche ku Kaisalia kukwakomasya che Festo. **14** Ni watemi kweleko mowa gampepe ni che Festo nombe wansalile mwenye ngani ja magambo ga che Paolo achitiji, “Kwana mundu jumo pelepa juwannesile che Felikisi ali mu nyumba jakutawilwa. **15** Panajawile ku Yelusalemu achakulu wambopesi pamo ni achachekulu wa Wayahudi wambechetele mundu jo ni kuunjondelela kuti naalamule ni kwajamuka. **16** Nambo uneji naasalile kuti Waloma nganakola masyowelo go ga kuntyosya mundu alamulikwe akanawe kuchingangana ni wandu wakumbetchetela meeso ni meeso, ni kwapa lipesa lya kulichenjela kwa iwambechetele yo. **17** Nipele, pawasongangene apano, nganingawa, malawi jakwe natemi pachitengu changu cha ulamusi ni kulajisya anyichenawo mundu jo. **18** Wakumbetchetela wakwe pawajimi, nganakoposya magambo ga yangalumbana mpela inaganisyaga. **19** Nambo wakanilanaga ine pe yankati dini jao ni yankati mundu jumo jwakuwilanjikwa Che Yesu jwawawile nambo che Paolo akulimbila kuti ali wajumi. **20** Nganainamanyilila chakutenda nkati magambo ga. Nipele, nambusisye che Paolo iwaga chasache kwaula ku Yelusalemu kukulamulikwa kweleko magambo ga. **21** Nambo che Paolo wasachile kulamulikwa ni Mwenye jwa ku Loma, nalamwile kuti angose mu nyumba jakutawilwa mpaka pachinaapeleche kwa Mwenye jwa ku Loma.” **22** Che Agilipa wane juwaliji mwenye jwa liuto liine wansalile che Festo, “None ngusaka kumpilikanila nansyene mundu jo.” Che Festo watite, “Chimumpikanile malawi.” **23** Malawi jakwe che Agilipa ni che Belinike waiche ali nkusangalala pa nkungulu ali alongene ni achakulu wa wangondo ni achakulu wa musu. Che Festo walamwile kuti waichenawo che Paolo. **24** Che Festo watite, “Mwenye che Agilipa ni wanawose wantemi apano pamo ni uweji! Wayahudi wose wa pelepa ni wa ku Yelusalemu akummechetela mundu ju kukwangu ni akusaka aulajikwe. **25** Nambo uneji nganinagawona magambo gagaligose gakwawajila kuulajikwa. Ni pakuwa che Paolo nsyene wasachile alamulikwe ni Mwenye jwa ku Loma, noneji najitichisye kunjausya ku Loma. **26** Kwa

uneji nganingola usyene wankati welewo wakunlembela Mwenye jwa ku Loma. Kwa ligongo lyo nanyichenawo paujo penu nopennope kukwenu achimwene mwenye che Agilipa, mwamalaga kumbusyausya mbate chakulemba. **27** Pakuwa nguwona chiiwe yakusekasya kwajauchisya jwantawe pangasala uchenene yakwawechetela yo.”

26 Nipele che Agilipa wansalile che Paolo, “Nkukombola kulichenjela.” Pelepo che Paolo wagalwesye nkono wao ni kulichenjela, achitiji. **2** “Mwenye che Agilipa, nguliwona ngwete upile lelo jino kwima paujo penu ni kulichenjela yankati yanayose yakumechetela une Wayahudi. **3** Nopennope pakuwa alakwe mwasyene nkumanyilila uchenene masyowelo ga Wayahudi ni umenyani wao, ngunchondelela mumbilikanile mu upilili. **4** “Wayahudi wose akumanyilila une uchenene chitandile uchanda wangu. Akumanyilila inatite pakutama ni wanyawo mu chilambo changu ni ku Yelusalemu nombeko chitandile ndanda jo. **5** Akumanyilila une chitandile kalakala ni asakaga akukombola kuwalanga umboni kuti chitandile ndanda jo naliji jumo jwa mpingo wa Mafalisayo wakwapopelela Akunnungu kupunda wandu wane wose. **6** Ni sambano nyimi pelepa kulamulikwa ligongo nguchilolela chilanga chiwalanjile Akunnungu kwa achambuje wetu chila. **7** Chilanga cho ni chichocho chaakuchilolela ngosyo kumi na mbili sya wandu wetu kuti chimalile, achatumichilaga Akunnungu nkulimbangana muusi ni chilo. Ni kwaligongo lyo alakwe mwenye, Wayahudi wa akuumechetela une. **8** Wanyamwe wose wandi apano kwa chichi nkuganisya kuti Akunnungu ngakukombola kwasyusya wawe? **9** Isyene uneji nansyene naliweni kuti ngusachilwa kutendekanya yejinji yakunkanila Che Yesu jwa ku Nasaleti. **10** Yelei ni inaitesile ku Yelusalemu kula. Napochele lilamulo kutyochela kwa achakulu wambopesi, naakamwile wandu wajinji mwa wandu wa Akunnungu ni kwatawa mu nyumba jakutawilwa. Ni wanyawo pawalamulikwe kuulajikwa, uneji nakundile aulajikwe. **11** Naalagesye mmajumba gao ga kupopelela ni kwakanganichisya atukane. Naatumbilile kwannope namose najawile kukwasosasosa mmisi ja ilambo yakutalichila kuti naalagasye. **12** “Ligongo lya masengo gagogo pego najawile ku Damesiki ndili ni ulamusi ni malajisyo ga achakulu wambopesi. **13** Alakwe mwenye, panaliji mwitala muusi, lyuwa lili pa ntwene naliweni lilanguka lyekulungwa kupunda lilanguka lya lyuwa lichilanguchisyaga kutyochela kwini. Ni lyatusyungwile uneji pamo ni achinjangu wanaliji nawo mu ulendo mo. **14** Wose twagwile, none napilikene lilo we lichisalilaga mchiebulania, ‘Che Sauli, che Sauli! Ligongo

chi nkuulagasya? Nkuliulasya mwasyene pangali ligongo mpela ng'ombe jajikuchiputa chiboko cha mmbujegwe.' 15 Noneji nausisye, 'Ana waaani alakwe, Ambuje?' Ni Ambuje wo wajanjile, 'Unej ndili Che Yesu junkunlagasya mmwejo. 16 Nambo Sambano njime, nankopochele kuti nambiche mme nkamusi jwangu. Mmwejo chimmalanje ya uneji, chimwasalile wandu yanyiweni lelo jino ni ichinannosye kanyuma. 17 Chinankulupusy kutyoka mwa wandu wa ku Isilaeli pamo ni wandu wanga wa Wayahudi kuchinantume une ko. 18 Mwatatanukule meeso gao kuti akombole kopoka mu chipi ni kwinjila mu lulanga nombe akopoche mu ulamusi wa Shetani ni kwagalauchila Akunnungu kuti kwa kungulupilila une alecheleswe sambi syao ni kwinjila majumba pamo ni wandu wasagulikwe ni Akunnungu.' 19 "Kwapele, alakwe mwenye che Agilipa, uneji nganileka kwitichisya yakwiwona yaikopochele kwani. 20 Nipele natandite kulalichila malo we ga Akunnungu kwa wakutama ku Damesiki ni ku Yelusalemu ni chilambo chose cha ku Yudea pamo ni wandu wanga wa Wayahudi. Naalalichile aleche sambi ni kwaujilila Akunnungu ni kulosya kwa isambo yao kuti alesile sambi. 21 Kwa ligongo Iya malo we go Wayahudi wangamwile une ndili pa Nyuumba ja Akunnungu ni kusaka kumulaga. 22 Nambo Akunnungu aang'osile, mpaka lelo jino ndili jwansima. Noneji nguwalanga kwa achanandi ni achakulungwa. Ngangusala ine ikawe yeila yasasile wakulondola wa Akunnungu ni che Musa kuti chiikopochele, 23 yakuti yawajilwe Kilisito alaje ni kuwa mundu jwaandanda kusyuka mwa wose wawile. Nombejo chakombole kwaichisya lilanguka Wayahudi ni wandu wanga wa Wayahudi." 24 Che Paolo pa walichenjele mpaka pelepo, che Festo wawechele kwa lilo we lyekulungwa, "Mmwe che Paolo ntekupungwana! Kulijiganya kose kutesile mpungwane." 25 Che Paolo wajanjile, "Nganibungwana, alakwe ambuje che Festo. Chinguwecheta cho chili chisyene ni cha lunda. 26 Alakwe mwenye che Agilipa nkumanyilila uchenene yose yaikopochele yo. Noneji ngukombola kuwecheta pangali lipamba paujo penu pakuwa nguimanyilila isyene kuti ngapagwa chichatendekwe pachisyepela. 27 Mwenye che Agilipa, ana nkugakulupilila malo we gawa wechete wakulondola wa Akunnungu, wa kalakala? Ngumanyilila kuti nkugakulupilila!" 28 Ni che Agilipa wansalile che Paolo, "Ana nkuganisya kuti kwa katema kakajipi peka chinkombole kundendekasya meje Mkilisito?" 29 Che Paolo wajanjile, "Iwaga kwa katema kakajipi pane kakajinji, ngwapopelela Akunnungu, nga wa alakwe pe nambo ni wanawose wakumbikanila lelo jino wa awanje mpela indite pakuwa une, nambo anaichile kuta wika minyolo

mpela une." 30 Pelepo mwenye che Agilipa ni jwankulu che Festo ni che Belinike pamo ni wane wose wawaliji pamo nawo wajimi. 31 Ni pawakopokaga wasalilene, "Mundu ju nganapanganya chachili chose chakusachilwa kuulajikwa natamuno kuta wa." 32 Che Agilipa wansalile che Festo, "Ikakomboleche kungopola mundu ju ngaakawende kulamulikwa ni Mwenye jwa ku Loma."

27 Pa walamwile kuti tujale ku Italia ni ngalawa wammisile che Paolo pamo ni watawe wane mmakono ga che Juliasi, ju waliji jwankulu jwa wangondo mumpingo waukuwilanjikwa "Mpingo wa Agosto." 2 Twakwesile ngalawa jekulungwa jiatyochelaga ku Adiliamiti, jjaliji chile kutanda ulendo kupitila mbwani ja chilambo cha ku Asia ni twatandite ulendo. Che Alisitako mundu jwa ku Makedonia kutyochela ku Sesalonike walongene nowaji. 3 Lyuwa Iya wili twaiche ku Sidoni ni ngalawa. Nipele che Juliasi waapanganichisye yambone che Paolo, walesile ajaule kwa achambusangagwe kuti apegwe yaikwasowa. 4 Kutyochela kweleko twajendelechele ni ulendo, ni twapite mungulugulu chilumba cha Kupulo tuchilisepusyaga ni mbungo jjaliji jininkupuga nnope kutyochela paujo petu. 5 Twajombweche bahali ja Kilikia ni Pamfilia ni twaiche mmusi wa Mila chilambo cha ku Likia. 6 Ni kweleko jwankulu jwa wangondo jula wajisimene ngalawa jekulungwa jichikopochelaga ku Aleksandilia kwaula ku Italia, nombejo watujinjisye mwelemo. 7 Twajesile mbolebole mo wa gamajinji ni twaiche pachiwandi ni Nido nkulaga. Pakuwa mbungo jatusi wili kuendechelele ni twapite kusini kwa chilumba cha Kilete kuwandikana ni Salomone. 8 Twapite mumbwani kwa kulaga ni twaiche peuto papakuwilanjikwa "Bandari jambone," pachiwandi musu wa Lasea. 9 Gaapite mo wa gamajinji ni mo wa gakuwa gaapite, ni twaliji mmo wa ga kogoya kuendechelele ni ulendo wa mu ngalawa. Nipele che Paolo waajamwiche achitiji, 10 "Achalongo achinjangu, nguwona kuti ulendo wu chiuwe wa kogoya ni kusoyesya indu, nga wa kwa ndundu ni ngalawa pe, nambo kwa umi wetu nombe." 11 Nambo jwankulu jwa wangondo jula wagapikanile nnope malo we ga ju walongosyaga ngalawa ni nsyene ngalawa kupunda malo we gawa wechete che Paolo gala. 12 Pakuwa bandari jo nganjilwa jambone kutama mo wa ga mbepo, wandu wawatupile wajitichisye kuendechelele ni ulendo yakombolekaga achanje ku Finikisi ni kutama kweleko katema ka mbepo ko. Finikisi jili bandari ja Kilete jajilolite kwiwanda ni kwichela. 13 Mbungo ja kusi jatandite kupuga ni waganisisye kuti chakombole kutendekanya iwasachile yo. Nipele wanyakwile nanga

ni kuwika mu ngalaŵa, wājendelechele ni ulendo wāpite mbwani kwa mbwani ni kwika ku mbwani ja Kilete. 14 Nambo pangakaŵa, mbungo jekulungwa jati mpela chibungu jajikuwīlanjikwa “Mbungo ja kaskazi” japujile kutyochela ku chilumba. 15 Ngalaŵa jila jagombilwe ni mbungo, nombejo nganjikombola kujipunda mbungo, nipele twajilesile jiseleleche ni mbungo. 16 Nkwenda mo twapite upande wa kusini mwa chilumba chachinandi liina lyakwe Kauda, twakombwele kwakulimba nnope kugopola ntumbwi wa kwakulupuchisya wāndu mu ngalaŵa jekulungwa jila. 17 Achikatametume wāali mu ngalaŵa wāla paŵanyakulille ntumbwi ula nkati, wāutaŵilile mu ngalaŵa jila ni ngonji kuulimbisya kuti unajonasiche ni mbungo. Ni pakuŵa wājogopaga kutitimila munsanga wejini mu mbwani ja Libia, kwa yele wāgatulwisye matanga ni wāgambaga kwenda pe ni mbungo. 18 Mbungo jekulungwa jila jajendelechele kupuga ni malaŵi jakwe wātandite kwasila ndundu mu bahali. 19 Ni lyuŵa lyaatatu wājasile ni makono gao achinsyene yoombo ya mu ngalaŵa jekulungwa. 20 Moŵa gamajini nganitukombola kuliwona lyuŵa atamuno ndondwa ni mbungo jekulungwa jila japundile nnope. Chilolelo chose chati tutulame chamasile. 21 Paŵatemni pangalya moŵa gamajini, wajimi che Paolo pasikati pao ni kuti, “Achambusanga wāngu nkambikanichisye une kuti kasintyoka ku Kilete ngankalaje kwantinyi ni kupotesya indu yi. 22 Sambano ngunchondelela, nkamulichisye ntima pakuŵa ngapagwa jwalijose mwa wanyamwe juchawe nambo ngalaŵa pe ni jichijjonasiche. 23 Pakuŵa chilo katumetume jwa kwini jwa Akunnungu, Akunnungu jwandesile une kuŵa jwao ni jungwapopelela wāngopochele, 24 ni kuusalila, ‘Kasinjogopa che Paolo! lkuŵajilwa mmwejo kwima paujo pa Mwenye jwa ku Loma. Kwaligongo lyenu mwe Akunnungu chiŵakulupusye wose wāali mu ulendo pamo nomwe.’ 25 Nipele nkamulichisye ntima, pakuŵa ngwakulupilila Akunnungu kuti chitendekwe mpela indite pakusalilwa. 26 Nambo chituponyekwe pa chilumba chimo.” 27 Chilo cha lyuŵa lya kumi na nne twaliji tuninkukwekwelemya akuno ni akunokuno ni meesi mu bahali ja Mediteniani. Kungu nnope achikatametume wāali mu ngalaŵa wāganisise kuti tuwandichile munsanga. 28 Nipele wātulwisye ngoji wawataŵilile chindu chakutopela achisakaga kupima amanyilile ipatite kwendesya ni wāpatile makono alobaini. Kanyuma kanandi wāpimile sooni ni wāpatile makono selasini. 29 Ni pakuŵa wājogopaga kukwama papali ni lwala, wātulwisye nanga ncheche sya kunyuma kwa ngalaŵa ni kupopela kuti kucheje. 30 Ni wāwālongosyaga ngalaŵa wāla wāsachile kutila kutyochela mu ngalaŵa ni wātulwisye ntumbwi ula achinamanilaga

akutulunya nanga sya paujo. 31 Nambo che Paolo wānsalile jwankulu jwa wāngondo jula pamo ni wāngondo wāne, “Iŵaga wānyaŵa ngaatama mu ngalaŵa ngankulupuswa.” 32 Papopo wāngondo wāla wakatile migoji jikakumulile ntumbwi ni wāulesile ujigalikwe ni meesi. 33 Kukanawē kucha che Paolo wāchondelele wose kuti alye chakulya achitiji, “Lelo jino lyuŵa lya kumi na nne ntemi ni sala nli nkulolela, pangalya chindu chachili chose. 34 Nipele ngunchondelela nlye, pakuŵa chichinkulupusye kuti nkawa. Pakuŵa ngalujasika namuno luumbo lumo lwa pa mitwe jenu.” 35 Che Paolo paŵamasile kuŵecheta yeleyo wājigele nkate, nipele wātogolele Akunnungu paujo pa wose, wāgaŵenye ni kutanda kulya. 36 Nipele wose wākamulise ntima, nombewo wāilile. 37 Wātwaliji mu ngalaŵa twaliji wāndu mia mbili ni sabini na sita. 38 Patwalile wose ni kwikuta, wājajalwisye ngalaŵa jekulungwa kwakwasila ngano mu bahali. 39 Pakwachele wāwālongosyaga ngalaŵa wāla nganachimanyilila chilambo chila, nambo wāuweni nsanga ku mbwani. Nipele wāsachile kujijimika ngalaŵa kweleko naga chakombole. 40 Wākatile ngonji sya nanga ni kusileka mu bahali ni wāgopwele ngonji sisyataŵikwe pa usukani ni kwina mukula tanga ja paujo pa ngalaŵa kuti jikamule mbungo ni kwajausya ku mbwani. 41 Nambo wāiche pamalekano pagachingangene matala gaŵili ga meesi ga bahali ni ngalaŵa jatanjile palapala. Upaande wa paujo pa ngalaŵa watitimile munsanga pangali kutinganyika, nambo upaande wa panyuma watandite kutemeka kwa ligongo lya machili ga matumbela. 42 Wāngondo wāsachile wāulaje wātaŵikwe wose atakojelela wāne ni kutila. 43 Nambo jwankulu jwa wāngondo achisakaga kwakulupusya che Paolo, wāalekasisye wāngondo akatenda yeleyo. Wālamwile wāakukombola kojelela aliechelele mmeesi ni kwika kunsanga. 44 Ni wāakusigalila wo, wāne akumulile mbao ni wāne ipitingwa iyatemeche mu ngalaŵa. Iyoyo wāndu wose wāiche kwa chitendeweke ku nsanga.

28 Patwaiche kwa chitendeweke ku nsanga, twaimanyi kuti chilumba chila chikuwīlanjikwa Melita. 2 Ni wāndu wāngali lunda wātutendele yambone nnope. Ula jatandite kunya ni kwaliji ni mbepo, wātukolechesye mooto tujootele ni kutukalibisya. 3 Che Paolo wālokwele litenje lya sasu ni wasiŵisile pa mooto. Paŵawikaga, lijoka lyakopweche ligongo lya ntukuta wa mooto ula lyaliŵilijile pankono wakwe. 4 Wāndu wā kweleko wo paŵaliweni lijoka lili nkuliŵilijila pankono wakwe wāsaliene, “Kusyene mundu ju ali jwakuulaga, namuno akulupwiche mmeesi nambo chisasi cha nnungu jwetu jwankongwe jwakuwīlanjikwa Haki

ngachikunneka alame.” 5 Nambo che Paolo wālikung'undile lijoka lyo pa mooto ni nganilimpeteka namose kanandi. 6 Wāndu wāla wālijji nkulolela kuti pane tuimbe nkono, pane chagwe ni kuwa papopo. Nambo pawālolele nnope ni nganachiwona chindu chakwaŵenga chichapatile, ni wāgalawisye ng'anisyo syao ni kuti ali jumo jwa achiminungu. 7 Pachiwāndi ni pepala kwaliji ni migunda ja jwankulu jwa chilumba chila jwakuwīlanjikwa che Pabulio. Mundu ju wātupochele yambone ni twatemi mu nyuumba jao ja achalendo kwa moŵa gatatu. 8 Atati wāo che Pabulio wālijji agonile ali nkulwala chilu ni mmatumbo mwa miasi. Che Paolo wājawile kukwalola ni paŵamasile kupopela, wāsajichile makono gao ni kunlamya. 9 Payakopochele yeleyo, iyoyo peyo wākulwala wājini wāwātamaga mu chilumba chila wāiche, nombewo wālamiswe. 10 Wāndu wāla wātuchimbichisye nnope, ni katema patwatyokaga wātupele yose iyatusoŵile mu ulendo wetu. 11 Pajapite miesi jitatu, twatandite sooni ulendo wetu kwa ngalaŵa jekulungwa jimo jijasigele mu chilumba mula, jichilindililaga gapite kaje moŵa ga mbepo. Ngalaŵa jila jakopochele ku Alekisandilia ni jawīlanjikwe “Achiminungu Maŵila.” 12 Twaiche ku Silakusa ni twatemi pelepo moŵa gatatu. 13 Kutyochela pelepo twasyungwile mumbali ni twaiche ku Legio. Malaŵi jakwe jatandite kupuga mbungo kutyochela kulujenda ni pagapite moŵa gaŵili twaiche ku Puteoli. 14 Kweleko twasimene wāndu wākunkulupilila Che Yesu achinjetu ni wātuchondelele tutame pamo nawo chijuma chimo. Kwanti nyi ni itwatite pakwika ku Loma. 15 Wāndu wākunkulupilila Che Yesu ŵa ku Loma paŵapilikene ngani syetu wāiche mpaka Pakusumichisya Malonda che Apio ni wāne ku Majumba Gatatu ga Achalendo kukutuchingamila. Che Paolo paŵaweni wēlewo wāatogolele Akunnungu ni wālimbiswe ntima. 16 Patwaiche ku Loma wākundile kuti che Paolo atame pajikape pamo ni jwangondo juŵanilindililaga. 17 Pagapite moŵa gatatu che Paolo wāawīlasile achakulu ŵa Wāyahudi wāwātamaga kweleko. Paŵasongangene pamo ni wāasalile, “Achalongo achinjangu, uneji nataŵikwe ku Yelusalemu kula ni kutagwa mmakono ga Wālama namuno nganindende magambo gagaligose kwa wāndu wāngu pane kugapwanya masyoŵelo ga achambuje ŵetu. 18 Paŵamasile kuusyausya, Wālama wāsakaga kung'opola pakuŵa kwangu une nganagasimana magambo gakuŵajilwa kuulajikwa. 19 Nambo Wāyahudi paŵakanile yeleyo, nasachile kulamulikwa ni Mwenye jwa ku Loma, nachiwāmuno nganingola chakwaŵechetela wāndu ŵa musu wangu. 20 Kwaligongo lyo nanchondelele wānyamwe kuti tuonegane ni kuŵecheta nomwe pakuŵa ndaŵikwe kwa nyolo si ligongo lya chilolelo cha Wāisilaeli

chiwālanjile Akunnungu.” 21 Ni wānyawo wātite “Uweji nganitupochele chikalata kutyochela ku Yudea nkati alakwe atamuno achinjetu wāwāiche akuno kukutusalila pane kuŵecheta chindu chakusakala nkati alakwe. 22 Nambo tukusaka kupilikana pakang'wa penu inkuti paaganisya pakuŵa tukumanyilila kuti palipose akusala kuti mpingo wo uli wangalumbana.” 23 Nipele wāsagwile lyaŵa lya kuchingangana ni che Paolo ni wāiche wāndu wājini nnope ku nyuumba kuwātamaga. Kutandila kundaŵi mpaka ligulo che Paolo wālijji nkwasalila yejini ya Umwenye wa Akunnungu ni kwajiganya ngani sya Che Yesu kutyochela mmalajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa ni itabu ya wākulondola ŵa Akunnungu achisakaga kwanyenga kuti wāakulupilile Che Yesu. 24 Wāne wājittichisye iwāsallilaga yo nambo wāne wākanile. 25 Nipele nganjilana achinsyene pe, ni wātyosile pelepo pakuŵa che Paolo wāasalile, “Mbumu jwa Akunnungu wāsasile usyene kwa achambuje wenu kwa kang'wa ja jwakulondola jwa Akunnungu che Isaya, 26 achitiji, ‘Njaule kwa wāndu ŵa nkaasalile, kupilikana chimpilikane, nambo ngasammanyilila, Kulola chinole nambo ngasambona. 27 Pakuŵa mitima ja wāndu ŵa jilimbile, asiŵilile mawivi gao ni meeso gao gasisine. Melepe akasaona kwa meeso gao, akasapilikana kwa mawivi gao, akasamanyilila kwa mitima jao, akasapitikuchila kwa une, noneji ngalamisye.’” 28 Nombe che Paolo wātite sooni, “Mmanyilile wānyamwe kuti, ukulupusyo wa Akunnungu wu wejausye kwa wāndu wāngaŵa Wāyahudi, nombewo chaupilikane!” 29 Che Paolo paŵamasile kuŵecheta yeleyo Wāyahudi wākopweche ali nkukanilana nnope achinsyene pe. 30 Nipele che Paolo wātemi yaka iwili mu nyuumba jiwālipilaga jila. Ni wāapochele wāndu wose wāwāikaga kukwalola. 31 Wālalichilaga wāndu ngani ja Umwenye wa Akunnungu ni kwajiganya wāndu nkati Ambuje Che Yesu Kilisito pangajogopa ni nganapagwa jwannekasisye.

W̄aloma

1 Une che Paolo, jwakutumichila ju Che Yesu Kilisito, nguchilemba chikalata chi. Akunnungu amilasile me nduna ni asagwile naalalichile w̄andu Ngani jao Jambone. **2** Kalakala ko, Akunnungu w̄aasaille w̄andu ajiji Ngani Jambone kwa litala lya w̄akulondola w̄ao mpela itite pakulembekwa Mmalembelo ga Akunnungu. **3** Ngani Jambone ji jikungamba Mwana jwa Akunnungu, Ambuje w̄etu Che Yesu Kilisito. Jwati nkati undu wakwe w̄apagwile mu lukosyo lwa mwenye che Daudi. **4** Nambo nkati umi wao wa chibumu, Mbumu jwa Akunnungu w̄alosisyewa kwa litala lya ukombole wakwe kuti Mwana jwa Akunnungu kwa kusyuka kwakwe yaani Kilisito Ambuje w̄etu. **5** Kwa litala lyakwe mbegwile upile wa kuw̄a nduna kuti kwa ligongo lya Kilisito nalongosye w̄andu w̄a ngosyo syose, akulupilile ni kuitichisya. **6** W̄anyamwe nli pasikati ja w̄andu wo, w̄ankutama ku Loma mmilanjikwe ni Akunnungu mme w̄andu w̄akwe Che Yesu Kilisito. **7** Nipele, une che Paolo ngunlembela w̄anyamwe wose w̄ankunonyelwa ni Akunnungu w̄ankutamanga ku Loma, ummilanjikwe mme w̄andu wakwe. Ngunsachila upile ni chitendewele kutyochela kwa Akunnungu Atati w̄etu ni Ambuje w̄etu Che Yesu Kilisito. **8** Ikanaw̄e yaili yose, ngwatogolela Akunnungu w̄angu kwa litala li Che Yesu Kilisito kwa ligongo lya w̄anyamwe wose, pakuw̄a chikulupi chenu chikupikanika ku chilambo kose. **9** Akunnungu ungwatumichila ni ntima wangu wose, nkulalichila Ngani Jambone ja Mwanagwao, ali jwaumboni jwangu kuti ngunkumbuchila w̄anyamwe, **10** mow̄a gose pangupopela. Ngwapopela Akunnungu yanonyelaga ambe lipesa lyambone lya kunjimajimila. **11** Pakuw̄a sachile kwannope kummona w̄anyamwe, kuti ngamulangane ni w̄anyamwe mu ntuuka ungupegwa ni Mbumu jwa Akunnungu, kuti mme w̄alimbangene. **12** Chingusala, w̄anawose tutusyaneje mitima, w̄anyamwe mulimbisye une mu chikulupi changu ni uneji nanlimbisye w̄anyamwe mu chikulupi chenu. **13** Achalongo achinjangu, ngusaka mmanyilile kuti kakajinji nasakaga iche kukwenu, nambo nekasiswe mpaka sambano. Nasachile kwika kuti ngombole kunkamuchisya mwanya nlimbangane mu chikulupi, mpela indite pakwakamuchisya w̄andu w̄angaw̄a W̄ayahudi kulimbangana mu chikulupi. **14** Pakuw̄a ngusachilwa kwalalichila w̄andu wose W̄agiliki ni w̄angaw̄a W̄agiliki, ni kwalalichila w̄aali ni lunda ni w̄akulow̄ela. **15** Kwaligongo lyo ngulajila kwannope kunnalichila Ngani Jambone w̄anyamwe nombe w̄ankutama ku Loma. **16** Ngangujikolela soni Ngani Jambone, pakuw̄a jikwete machili ga Akunnungu gakunkulupusya kila mundu jwakukulupilila, kutandila kwa W̄ayahudi ni sooni kwa w̄angaw̄a W̄ayahudi.

17 Pakuw̄a Ngani Jambone jikulosya yatite Akunnungu pakwatenda w̄andu kuw̄a w̄ambone paujo pao. Kwa litala lya chikulupi, chitandile kundanda mpaka kumbesi. Mpela yaitite pakulembekwa mu Malembelo ga Akunnungu, “Mundu jwatendekwe jwambone paujo pa Akunnungu chatame kwa chikulupi.” **18** Kutyochela kwani Akunnungu alosisyewa uchimwa wao kwa litala lya sambu syose ni kwa litala lya ugongomalo wose wa aw̄ala w̄andu w̄akuuliw̄atila usyene ukamanyika kwa litala lya ugongomalo wao. **19** Pakuw̄a yose yaikutesya Akunnungu amanyiche kukwao, imanyichikwe, ligongo Akunnungu nsyene ailosisyewa kwa w̄anyawo. **20** Chitandile Akunnungu pa wagumbile chilambo, ukombole wao wa mow̄a gose pangali mbesi ni Unungu wao, ikuwoneka pangasisika namuno ngaikuoneka ni meeso. W̄andu akukombola ku manyiila kwa indu yagumbile. Kwapele w̄andu ngakombola kulichenjela kwa yaili yose. (aidios g126) **21** Namuno akumanyililanga kuti Akunnungu apali, nambo ngakunkusya atamuno kuntogolela yakuti pakuw̄ajilwa, nambo ng’anisyo syao sili syangalimate ni mitima jao jitajikwe chipi. **22** Akulitendanga w̄a lunda, nambo ali w̄akulow̄ela. **23** Alesile kwapopelela Akunnungu w̄angakuwa, nambo akwipopela inyago yaikulandana ni mundu jwakwasika, chisau inyama pane ijuni pane inyama yaikukwaw̄a. **24** Kwa ligongo lya yeleyo, Akunnungu w̄aaalesile mu tama jangalumbana ja mitima jao ni kupanganyichisya indu ya soni mu iilu yao. **25** Akuutindanya usyene wa Akunnungu kwa unami, akuipopelala ni kuitumichila indu yepanganyikwe ni Akunnungu ni kwaleka Akunnungu w̄aipanganyisye, w̄akusachilwa kulapikwa mow̄a gose pangali mbesi! Eloo. (aiton g165) **26** Kwa ligongo lyo Akunnungu w̄aaalesile akuyanje tama syao sya soni. Namose achakongwe w̄alesile kugonana ni achalume yaikuti pakusachilwa, w̄agonanaga ni achakongwe achinjao. **27** Achalume nombe iyoyo peyo akulekanga kugonana ni achakongwe yaikuti pakusachilwa, w̄akolelene mchesele jwannome ni jwannome. Akupanganyichisya ipanganyo ya soni achalume kwa achalume, kwayele akuliichisya kwamukwa kwa ugongomalo wao watesile. **28** Pakuw̄a w̄andu wo w̄akanile kuuw̄ika mu ng’anisyo usyene wa kwamanyilila Akunnungu, nombe Akunnungu w̄aaalesile akuyanje ng’anisyo syao syangalumbana, w̄aipanganyisye aila yekanye kuipanganya. **29** W̄andu w̄a aguumbele ugongomalo wose, ungalumbana ni lipamo ni wiu ni uulasi ni unami ni ngomo ni kulambusya. Ni kunong’ona, **30** ni kunamanilana, w̄akwachima Akunnungu, w̄akutukana ni w̄akulilapa ni w̄akulifuna, w̄akwilana kuitendekanya yangalimate ni w̄angaajitichisya achaw̄elesi w̄ao. **31** W̄akulow̄ela, w̄angakukamula chilanga, w̄angali unonyelo

ni nganakola chanasa kwa wane. 32 Wākumanyilila kuti malajisyo ga Akunnungu gakuti wākugapanganya gelego akuwajilwa kuwa. Natamuno yeleyo akwendelechela ngaŵa kugapanganya pe nambo akwilana ni aŵala wākugapanganya gelego.

2 Kwayele, mmwe mwajangu, iwaga nkwalamula wane ngankombola kulichenjela natamuno mme waani. Pakuŵa, pankwalamula wane akuno nomwe nkwendelechela kuipanganya iyoyo, nkulilamula mwasyene. 2 Nowe tukumanyilila kuti ulamule wa Akunnungu uli wa usyene kwa aŵala wākuitendekanya indu yanti yeleyo. 3 Nambo alakwe junkwalamula wākuitendekanya yeleyo ni mwasyene nkuitendekanya iyoyo peyo. Ana nkuganisa chinchiuwambala ulamule wa Akunnungu? 4 Pane nkuunyelusya umbone wekulu wa Akunnungu ni utulale ni upiliulu wao, uli ngankuimanyilila kuti umbone wa Akunnungu ukunnongosya kuti nneche sambi? 5 Nambo mmwe nkakati ntime ni nkwele ntime wangasaka kuleka sambi, kwa ligongo lya nkuligosela mwasyene magambo pa lyaŵa lya Akunnungu lya lutumbilo lwao ni kulamula kwao kwa chigolochelo pachikulolechele. 6 Pakuŵa Akunnungu chachinlipa jwalijose malinga ni masengo gakwe. 7 Wāndu wākuitendekanya yambone pangali kupela akuno achisosaga ukulu ni kusichila ni umi wangaukujonasika, Akunnungu chachapa wāndu wā, umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios 9166) 8 Nambo aŵala wālipamo, aŵala wākuukanila usyene, ni kuikuya yangalumbana, isyene Akunnungu chachalamula kwa lutumbilo ni uchimwa wakwe wekulu. 9 Chigapagwe masauko ni kulaga kwa jwalijose jwakuitendekanya yangalumbana, kutandila kwa Wāyahudi ni sooni kwa wāndu wāngawā Wāyahudi. 10 Nambo jwalijose jwakutendekanya yambone, Akunnungu chachimpa ukulu ni luchimbichimbi ni chitendewe, kutandila kwa Wāyahudi ni sooni kwa wāndu wāngawā Wāyahudi. 11 Pakuŵa Akunnungu wāngali lusagu. 12 Wāndu wāngawā Wāyahudi wāngakugamanyilila Malajisyo ga che Musa chasochele pangagamanyilila Malajisyo go. Ni Wāyahudi wākugamanyilila Malajisyo ali nkutenda sambi chalamulikwe ni Malajisyo go. 13 Pakuŵa, wākugapilikana Malajisyo ngaŵa wākuwālanjikwa wāmbone paujo pa Akunnungu, nambo aŵala wākugajitichisya Malajisyo ni wākuwālanjikwa wāmbone paujo pa Akunnungu. 14 Pakuŵa wāndu wāngawā Wāyahudi wāngakugamanyilila Malajisyo, nambo pakutenda indu kwa lwendo lwapagwile nawo chisau ni yaitite pakulamulikwa mmalajisyo, achinsyene wo akulosya kuti akumanyilila chakusachilwa kupanganya

namuno nganagamanyilila Malajisyo go. 15 Pakuŵa lwendo lwao lukulosya kuti Malajisyo galembekwe mu mitima jao. Miningwa jao jikulosya kuti au uli usyene, pakuŵa ng'anisyo syao sikwaŵechetela kuti atesile yangalumbana pane sikwachenjela kuti atesile yambone. 16 Yeleyo ni ichikopochele pa lyaŵa litachilamula Akunnungu yantemela ya wāndu, kwa litala li Che Yesu Kilisito mpela Ngani Jambone jinanlalichile ijikuti pakusala. 17 Ni mmwe junkuliwālanga Myahudi, nkugakulupilila Malajisyo ni kulifunila ndi mundu jwa Akunnungu, 18 nkulitenda kuti nkumanyilila yaikwanonyela Akunnungu ni kwitichisya indu yao yambone pakuŵa nyiganichikwe ni Malajisyo. 19 Nkuliganichisya mwasyene kuti ndi chilongola jwa wāngalola ni lilanguka lyao wāali mu chipi, 20 junkwaunda wākuloŵela ni njiganyo jwa wānache achanandi. Pakuŵa nkuganisa mu Malajisyo nkwele umanyilisi ni usyene. 21 Nipele mmweji junkwajiganya wane, ana kwa chichi ngankulijiganya mwasyene? Mmweji junkwalalichila wane nkajiŵa kwachichi mwasyene nkwiŵa? 22 Mmweji junkusala, "Nkatenda chikululu," kwachichi mwasyene nkutenda chikululu? Nkuichima inyago ya achiminungu, kwachichi mwasyene nkwinjila ni kwiŵa indu mu majumba ga achiminungu? 23 Nkulilapa kuti nkugamanyilila Malajisyo ga Akunnungu nambo nkunjalusya Akunnungu pankuleka kugakamulisya Malajisyo go! 24 Pakuŵa mpela yagakuti kusala Malembelo ga Akunnungu, "Wāndu wāngawā Wāyahudi akulitukana liina lya Akunnungu kwa ligongo lya agala gankugatenda wānyamwe Wāyahudi." 25 Kuumbala kwenu chikuŵe ni malumbo iwaga chingajitichisye Malajisyo. Nambo iwaga nkugapwanya Malajisyo, mbaya ngankaumbale. 26 Ni iwaga wāndu wāngawā Wāyahudi wānganaumbale akugakamulichisya Malajisyo, uli ungaumbala wao ngauwālanjikwa uumbale? 27 Wāndu wāngawā Wāyahudi wānganaumbale mu chilulu, nambo akugakamulichisya Malajisyo, chanlamule wānyamwe Wāyahudi pakuŵa ngankugajitichisya Malajisyo namose nkugamanyilila Malajisyo gamalembekwe ni ndi wāumbale. 28 Myahudi jwa usyene ngaŵa ajula jwakuloleka kwa meeso, atamuno mundu ngakuŵa Myahudi jwa usyene pakuŵa aumbele mu chilulu. 29 Nambo Myahudi jwa usyene ni ajula jwali jwati iyoyo nkati, malumbo gakwe ajula jwaumbele mu ntime. Kuumbala kusyene kuli, Mbumu jwa Akunnungu akukupanganya mu ntime mwa mundu, ni ngaŵa kwa malembo ga Malajisyo. Nambo mundu jwati yeleyi ngaakulapikwa ni wāndu nambo akulapikwa ni Akunnungu.

3 Ana Myahudi akwete chichi cha kwapunda wāndu wane? Pane kuumbala kukumpokasya ichichi? 2 Elo, kwana

upoche wekulungwa mose mose. Kundanda, Akunnungu wapele Wayahudi Lilowe lyao kuti alikamule. 3 Nambo chiiwe uli iwaga wampepe mwa welewo nganakulupilila? Ana ungakulupilila wao chiuchityose chikulupichiko cha Akunnungu? 4 Ngaŵa! Akunnungu aŵe jwausyene namuno kila mundu aŵele jwaunami. Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Kila pankuŵelecheta malowe genu gaŵalanjikwe kuti gali ga usyene ni pachachimmetela nchipunde.” 5 Nambo iwaga chigongomalo chetu chikulosya kuti Akunnungu akupanganya yambone, ana tujileje uli? Uli, tutujile Akunnungu ali ŵa chigongomalo pakutujamuka? Pelepa nguŵecheta ni ng'anisyo sya chiundu. 6 Ngaŵa! Ikaliji yeleyo, Akunnungu akakombwele chinauli kwalamula wandu ŵa pachilambo? 7 Nambo, iwaga unami wangu chiukamusyene kuulosya kwannope usyene wa Akunnungu ni konjehesya ukulu wakwe, ana kwa chichi noneji ngulamulikwa kuti jwa sambu? 8 Iwaga yeleyo, tusaleje, “Tutende yangalumbana kuti iiche yambone?” Kusyene kwana wandu wane waakundukana une achitiji mechete yeleyo. Wandu ŵa chachilamulikwa yaikuti kuŵajilwa. 9 Sambano tujileje uli? Tujileje uweji Wayahudi twapundile wandu wane? Ngaŵa! Pakuŵa masile kulosya kuti Wayahudi ni wandu wangaŵa Wayahudi wose akulongoswa ni sambu. 10 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Ngapagwa namuno jumo jwali jwambone paujo pa Akunnungu, 11 ngapagwa namuno jumo jwali ni umanyilisi, ngapagwa namuno jumo jwakulajila kwamanyilila Akunnungu. 12 Wose walesile Akunnungu, wose wangalimate. Ngapagwa jwakutendekanya yambone, nachiwamuno jumo. 13 Malowe gao gakununga nti lilembe lyangasiwilwa ni ndimi syao sigumbele ulamba. Mu ngomo syao mukukopoka malowe gagali ni sumu chisau ni sumu ja majoka. 14 Kang'wa syao sigumbele malweso ni malowe gakuŵaŵa. 15 Ali wandu wakautuchila kukwaulaga wandu, 16 mwakupita mose akwikanago masauko ni malagasyo. 17 Ngakukumanyiilila kutama kwa chitendewe, 18 Ngakwajogopa Akunnungu namose kanandi.” 19 Nipele tukumanyiilila kuti malowe gose gagakuŵechetekwa ni Malajisyo ga che Musa gakwagamba welewo waali paasi pa Malajisyo go kuti kila mundu akakombola kulichenjela, ni wandu wose ŵa pachilambo alamulikwe ni Akunnungu. 20 Kwayele ngapagwa mundu juchaŵalanjikwe kuŵa jwambone paujo pa Akunnungu kwa kwitichisya Malajisyo, pakuŵa Malajisyo go gakunkamuchisya mundu kumanyiilila kuti atesile sambu. 21 Nambo sambano, litala lya Akunnungu lya kwaŵalanjila wandu kuti ali wambone paujo pao liwoneche pangagakulupilila malajisyo. Malajisyo gagalembekwe ni che Musa ni wakulondola

ŵa Akunnungu gakusala umboni nkati chindu chi. 22 Akunnungu akwaŵalanjila wandu ali wambone paujo pao kwa litala lya kwakulupilila Che Yesu Kilisito. Akunnungu akutenda yeleyo kwa wanawose wakunkulupilila Kilisito, pakuŵa nganikupagwa kulekangana pasikati ja Wayahudi ni wandu wangaŵa Wayahudi. 23 Pakuŵa wandu wose atesile sambu ni atalichile ni ukulu wa Akunnungu. 24 Nambo kwa ntuuka wa bule wa Akunnungu, wandu wose akuŵalanjikwa wambone paujo pa Akunnungu kwa litala li Che Yesu Kilisito jwakwawombola. 25 Akunnungu wanyosisisye Che Yesu aŵe mbopesi, kuti kwa miasi jakwe akombole kwalechelesya wandu sambu syao kwa kunkulupilila Che Yesu. Akunnungu watesile yeleyo kuti alosye umbone wao. Akanaŵe Kilisito kuwa Akunnungu wagambaga kwalola pe pangaalamula kwa ligongo lya sambu syao, 26 nambo sambano wanyosisisye Che Yesu alosye kuti ali wambone. Kwa kutenda ye Akunnungu asyene akulosya kuti ali wambone ni akukombola kuntenda mundu jwalijose jwakunkulupilila Che Yesu aŵalanjikwe jwambone paujo pao. 27 Sambano chitulifunile chichi? Ngapagwa! Kwachichi! Pakuŵa akugajitichisya malajisyo? Ngwamba! Nambo kwa litala lya kwakulupilila Che Yesu. 28 Kwayele tukulola kuti mundu akuŵalanjikwa kuŵa jwambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya chikulupi ni ngaŵa kwa litala lya kugajitichisya Malajisyo. 29 Ana Akunnungu ali Akunnungu ŵa Wayahudi pe? Ana nganaŵa Akunnungu jwa wandu wangaŵa Wayahudi nombe nawo? Elo, ali Akunnungu jwa wandu wangaŵa Wayahudi nombe nawo. 30 Akunnungu ali wamo pewo. Ni wawowo wachachaŵalanjila umbone Wayahudi ni wandu wangaŵa Wayahudi kwa chikulupi chichocho. 31 Ana ni kuti tukugajasa malajisyo kwa ligongo lya chikulupi? Ngwamba! Nambo tukulosya kuti tukugachimbichisya Malajisyo.

4 Ana tujileje uli yankati atati wetu ŵa chiundu che Iblahimu? Wachimanyiile chindu chi? 2 Iwaga che Iblahimu jwaŵalanjikwe kuŵa jwambone paujo pa Akunnungu kwa ligongo lya ipanganyo yao, akwete chakulifunila, nambo ngaŵa paujo pa Akunnungu. 3 Pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Che Iblahimu waakulupilile Akunnungu, ni kwa ligongo lya chikulupi chao jwaŵalanjikwe kuŵa jwambone paujo pa Akunnungu.” 4 Jwakupanganya masengo, mbote jakwe ngajikuŵalanjilwa nti ntulilo, nambo gali malipilo gakwe gakuŵajilwa. 5 Nambo mundu jwangakuikulupilila ipanganyo yakwe nsyene, nambo akwakulupilila Akunnungu wakwatenda wandu waali ni sambu kuŵa wandu wangali ni sambu. Nipele Akunnungu akuchiŵalanjila chikulupi cha mundu jo ni kuntenda mundu jo kuŵa jwambone paujo

pao. 6 Ni che Daudi wātite iyiya paŵatite mmbaya kwa mundu jwakuŵalanjikwa jwambone ni Akunnungu paujo pakwe pangailolechesya ipanganyo yakwe. 7 “Mmbaya kwa ŵandu ŵalecheleswe ileŵo yao, ni sambi syao syepukute. 8 Mmbaya kwa mundu jwati Ambuje ngaakukumbuchila sambi syakwe.” 9 Ana mmbaya ji jili kwa ŵaumbale pe, pane ni ŵangaumbala nombe nawo? Ni kwa ŵangaumbala nombe nawo. Pakuŵa tusasile kuti, “Che Iblahimu ŵakulupilile nombe Akunnungu ŵammalanjile kuŵa jwambone paujo pao.” 10 Ana che Iblahimu ŵaŵalanjikwe jwambone paujo pa Akunnungu katema chi? Akanaŵe kuumbala pane ali aumbele? Ŵaŵalanjikwe jwambone paujo pa Akunnungu akanaŵe kuumbala ni ngaŵa ali aumbele. 11 Che Iblahimu ŵaumbele kanyuma, ni kuumbala ko kwaliji chimanyisyo chichalosise kuti Akunnungu ŵammalanjile kuŵa jwambone paujo pao kwa ligongo lya chikulupi chiŵakwete akanaumbale. Kwapele che Iblahimu aŵele atati ŵa ŵandu wose ŵakwakulupilila Akunnungu namuno nganaumbala kuti Akunnungu ŵaŵalanjile kuŵa ŵambone paujo pao. 12 Iyoyo peyo che Iblahimu ali atati ŵa ŵaumbale, nambo ngaŵa pakuŵa aumbele pe, nambo akukuya litala lilalila lya chikulupi cha atati ŵetu che Iblahimu chiŵakwete akanaŵe kuumbala. 13 Akunnungu ŵapele chilanga che Iblahimu ni uŵelesi ŵakwe kuti chachapa chilambo chose. Chachapa chilambo cho ngaŵa kuti che Iblahimu ŵagajitichise Malajisyo nambo ligongo ŵaakulupilile Akunnungu ni Akunnungu ŵammalanjile kuŵa jwambone paujo pao. 14 Pakuŵa ŵaga ŵakugapilikanichisa Malajisyo ni ŵachapochele chilanga cha Akunnungu, kwayele chikulupi changalimate, iyoyo peyo chilanga cha Akunnungu changali chindu. 15 Pakuŵa Malajisyo ni gawkikanago lutumbilo lwa Akunnungu, nambo ngakagapagwe Malajisyo, ngakukapagwe kuleŵa. 16 Kwa ligongo lya chilanga chikukuyana ni chikulupi, kuti chilanga cho chili ntuuka wa Akunnungu ni kuti chili chimanyisyo chachikulosya kuti isyene chilanga chili kwa uŵelesi wose u che Iblahimu, ngaŵa kwa aŵala pe ŵakugapilikanichisa Malajisyo nambo kwa aŵala ŵakwete chikulupi mpela che Iblahimu, jwali atati ŵetu uweji wose. 17 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Nammisile mme atati jwa ŵandu ŵa ilambo yejinji.” Chilanga cho chili chisyene paujo pa Akunnungu juŵakulupililwe ni che Iblahimu. Akunnungu ŵakwasusya ŵawe, ni kwa malajisyo gakwe indu yanganiipagwe ikupagwa. 18 Nachiŵamuno nganichipagwa chindu chichantesile che Iblahimu akulupilile chilanga. Che Iblahimu ŵaakulupilile Akunnungu ni kuchilolela chilanga ni ŵatendekwe “Atati jwa ŵandu ŵa ilambo yejinji.” Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala,

“Uŵelesi ŵenu chiuŵe wejinji nti ndondwa.” 19 Che Iblahimu ŵaŵandichile yaka mia moja, nambo chikulupi chao nganichiweseka, namuno ŵaimanyilile kuti ngakukumbola kuŵeleka, pakuŵa chiulu chao chaliji nti mundu jwammwe, ni che Sala ŵankwakwe nganakumbola kuŵeleka. 20 Che Iblahimu nganaleka kukulupilila pane kuchilolela lipamba chilanga chapegwilwe ni Akunnungu, nambo ŵapatile machili kwa chikulupi chakwe, kwa yele ŵaakusise Akunnungu. 21 Ŵaimanyi kwa usyene kuti Akunnungu akukumbola kuitendekanya aila yalanjile. 22 Kwa ligongo lya chikulupi chao, Akunnungu ŵammalanjile che Iblahimu kuŵa jwambone paujo pao. 23 Ni maloŵe ga, “Akunnungu ŵammalanjile che Iblahimu kuŵa jwambone paujo pao,” nganigalembekwa kwa ligongo lyakwe nsyene pe, 24 nambo galembekwe ni kwa ligongo lya uweji utuŵalanjikwe kuŵa ŵambone paujo pao, uweji ŵatukwakulupilila Akunnungu ŵaŵasusise Che Yesu Ambuje ŵetu. 25 Che Yesu ŵatysyekwe kuwa kwa ligongo lya sambi syetu ni ŵasyuchile kuti tuŵalanjikwe kuŵa ŵambone paujo pa Akunnungu.

5 Sambano pakuŵa tuŵalanjikwe ŵambone paujo pa Akunnungu kwa chikulupi, kwapele tukutama kwa chitendewele pasikati jetu ni Akunnungu kwa litala lya Ambuje ŵetu Che Yesu Kilisito. 2 Kwa litala lya chikulupi chetu, Che Yesu atutesile tuumanye umbone wa Akunnungu mwatukutama mu, nowaji tukusangalala kwa chilolelo cha kukumulangana mu ukulu wa Akunnungu. 3 Ni ngaŵa yeleyo pe, nambo tukusengwa kwa ligongo lya malagasyo gatukugapata, pakuŵa tukumanyilila kuti malagasyo gakuichisa upililiu, 4 ni upililiu ukuichisa kulimbangana ni kulimbangana kukuichisa chilolelo. 5 Ni chilolelo cho ngachikunsupusya ntima mundu, ligongo Akunnungu aŵisile unonyelo wao mu mitima jetu kwa litala lya Mbumu jwakwe jwatupele. 6 Pakuŵa patwaliji tukanaŵe kola ni machili, pakaichile katema kaŵakasagwile Akunnungu, Kilisito ŵawile kwa ligongo lyetu uweji ŵachigongomalo. 7 Ili ya kulimba kwa mundu jwalijose kuwa kwaligongo lya mundu jwambone paujo pa Akunnungu, nambo ikomboleka mundu kuwa kwaligongo lya mundu jwambone. 8 Nambo Akunnungu akutulosya kuti akutunonyela, pakuŵa patwaliji chiŵela ŵandu ŵa sambi, Kilisito ŵawile kwaligongo lyetu. 9 Pakuŵa sambano tuŵalanjikwe ŵambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya miasi ja Kilisito, isyene chitukulupuswe ni ŵelewo kutyochela mu lutumbilo lwa Akunnungu. 10 Pakuŵa patwaliji ŵammagongo ŵa Akunnungu, Akunnungu ŵatujilenye ni nsyene kwa chiwa cha Mwanagwe. Ni sambano pakuŵa tujilanikwe nawo, isyene tutukulupuswe kwa litala lya umi

wa Kilisito. 11 Ni ngaŵa iyoyo pe, nambo tukusengwa kwa ligongo lya aila yaitesile Akunnungu kwa litala lya Ambuje wetu Che Yesu Kilisito jwatujiyenye ni Akunnungu. 12 Kwa litala lya mundu jumo sambu syajinjile mu chilambo muno ni kuichisya chiwa. Kwayele chiwa chaichilile wandu wose, ligongo wose atesile sambu. 13 Akunnungu akanaŵe kwapa che Musa Malajisyo, sambu syajinjile mu chilambo. Nambo sambu ngasikuŵalanjikwa kuti sili sambu pangali Malajisyo. 14 Nambo chitandile katema ka che Adamu kwichila katema ka che Musa, chiwa chaatawele wandu wose namose aŵala wanganatenda sambu chisau sambu siŵasitesile che Adamu. Che Adamu ali mpela Kilisito juchaiche. 15 Nambo chileŵo chi che Adamu ngachikomboleka kulandanywa ni ntuuka wa Akunnungu. Pakuŵa iŵaga sambu sya mundu jumo syaichisye chiwa kwa wose, ikulosya kuti ntuuka wa Akunnungu upundile nnope ni ntulilo wao uli kwa wandu wajinji, nombewo ukokopoka kwa mundu jumo, jwele mundu ali Che Yesu Kilisito. 16 Ntuuka wa Akunnungu ngakulandana ni sambu sya mundu jumo. Akunnungu wanlamwile jwaleŵile kwa ligongo lya mundu jumo, nambo wandu wajinji paŵatesile sambu, Akunnungu waichisye ntulilo wa kwaŵalanjila aŵe wandu wambone paujo pao. 17 Ili isyene kuti kwa litala lya chileŵo cha mundu jumo, chiwa chatawele. Nambo achila chiŵachitesile mundu jumo, yaani Che Yesu Kilisito chili Chambone mwakupunda. Wandu wose chapochele umbone wekulu wa Akunnungu ni ntulilo wekulu wakutendekwa wambone paujo pa Akunnungu, chatawale mu umi kwa litala lya mundu jumo, mundu jo ali Che Yesu Kilisito. 18 Nipele iŵaga kwa chileŵo cha mundu jumo wandu wose ŵalamulikwe kwamukwa, iyoyo peyo kwa chipanganyo Chambone cha mundu jumo, chikwawombola wandu wose ni kwapa umi. 19 Pakuŵa kwa litala lya ungajitichisya wa mundu jumo, wandu wajinji watendekwe ali ni sambu, iyoyo peyo kwitichisya kwa mundu jumo, kukwatenda wandu wajinji aŵalanjikwe wambone paujo pa Akunnungu. 20 Malajisyo gaiche kuti wandu alimanyilile yatite kukola sambu, nambo wandu paŵapundile kutenda sambu, ntuuka wa umbone wa Akunnungu wapundile nnope. 21 Mpela iŵa sambu syasitite pakutawala ni kwichisya chiwa, iyoyo peyo ntuuka wa umbone wa Akunnungu chitawale kwa kwatenda wandu aŵe wambone paujo pao ni kwalongosya akole umi wa moŵa gose pangali mbesi kwa litala li Che Yesu Kilisito Ambuje wetu. (aiōnios g166)

6 Nipele, sambano tujileje uli? Ana tujendelechele kusigala mu sambu kuti umbone wa Akunnungu upunde? 2 Ngwamba! Patukusala nkati machili ga sambu syasili

mwetuwe, uweji tuli mpela wātuwile, ana tutukombole uli kutama sooni mu sambu? 3 Pakuŵa nkumanyilila kuti twabatiswe nkulumbikana ni Kilisito Che Yesu, ni kwa litala lya ubatiso twalumbikene nawo mu chiwa chao. 4 Patwabatisilwe twalumbikene ni chiwa chao ni kusikwa pamo nawo, kuti mpela iŵatite pakusyuswa Kilisito mu wawe kwa litala lya ukulu wa Atati, iyoyo peyo nowaji tukombole kutama mu umi wa sambano. 5 Pakuŵa iŵaga uweji twalumbikene ni Kilisito kwa chiwa chao, iyoyo peyo tutulumbikane nawo kwa kusyuswa mpela ŵelewo. 6 Tukumanyilila kuti wende wetu wa kalakala waŵambikwe pa nsalaba pamo ni Kilisito kuti chiilu cha sambu chijonasiche, tukasitumichila sooni sambu. 7 Pakuŵa mundu jawile ngakuŵa sooni paasi pa machili ga sambu syasikupanganya masengo nkati mwao. 8 Nambo iŵaga tuwile pamo ni Kilisito, tukukulupilila kuti chitutame pamo nawo. 9 Pakuŵa tukumanyilila kuti Kilisito asyuchile, nombewo ngaawa sooni, pakuŵa chiwa ngachatawala sooni. 10 Pakuŵa wawile kamo pe kwa ligongo lya sambu, ngaawa sooni, nambo kwakutama kwakwe, sambano akutama nkulumbikana ni Akunnungu. 11 Iyoyo peyo ni wanyamwe nombe niŵalanje wawe nkati ngani ja machili ga sambu ni kutama pamo ni Akunnungu nkulumbikana ni Kilisito Yesu. 12 Nipele, nkasileka sooni sambu sitawale mu iilu yenu ya kuwa, kuti nkasijitichisya tama sya pachiu. 13 Kasinyikoposya iŵalo yenu nachiwamuno chimo kwa ligongo lya kutenda sambu. Nambo nliyosye mwachinsyene kwa Akunnungu nti wandu wasyuswe, ni nnyityosye iŵalo yenu itumiche kwa kupanganya yambone paujo pa Akunnungu. 14 Sambu sinantawale sooni, ligongo nganimma paasi pa malajisyo nambo nkulongoswa ni ntuuka wa Akunnungu. 15 Nipele, tujileje uli? Ana tujendelechele kutenda sambu pakuŵa nganituŵa paasi pa malajisyo, nambo tukulongoswa ni ntuuka wa umbone wa Akunnungu? Ngwamba! 16 Nkumanyililanga kuti mwalityosyaga mwachinsyene mpela achikapolo kwa kunjitichisya mundu jwine, isyene nkuŵa achikapolo ŵa mundu jo. Mwaŵaga achikapolo ŵa sambu, mbesi jakwe chiwa ni mwaŵaga achikapolo ŵa kwajitichisya Akunnungu, mbesi jakwe nkutendekwa kuŵa wambone paujo pao. 17 Nambo ngwatogolela Akunnungu, namose mwaliji achikapolo ŵa sambu kalakala ko, nambo sambano mpochele kwa ntima wose usyene wauli mmajiganyo gimpochele. 18 Mmombochekwe kutyochela mu ukapolo wa sambu, ni sambano mmele achikapolo wakupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu. 19 Nguŵecheta kwa maloŵe ga moŵa gose pakuŵa ngankukombola kumanyilila. Pakuŵa kalakala ko mwalityosisye iilu yenu mme achikapolo ŵa usakwa ni ugongomalo. Iyoyo peyo sambano nliyosye

mwachinsyene mme achikapolo wakupanganya yambone paujo pa Akunnungu kuti nkombole kuswejeswa. 20 Pamwalinji achikapolo wa sambu, nganintawikwa kupanganya indu yambone paujo pa Akunnungu. 21 Ana mwapochile chichi pa moŵa go pamwapangenyeye indu yankuiwona kuti ili indu ya soni sambano jino? Pakuŵa kumbesi kwa indu yo kuli chiwa. 22 Nambo sambano mmasile kuwombolwa mu ukapolo wa sambu ni kutendekwa achikapolo wa Akunnungu. Chinkupoka sambano chili kutama mu kuswejeswa kwakukwikawo umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 23 Pakuŵa mbote ja sambu jili chiwa nambo ntuuka waakukoposya Akunnungu uli umi wa moŵa gose pangali mbesi mu kulumbikana ni Kilisito Yesu Ambuje wetu. (aiōnios g166)

7 Achalongo achinjangu, sambano ngukunguluka ni wandu wakugamanyilila Malajisyo. Ngankumanyilila kuti lilajisyo likuntawala mundu awaga jwanjumi? 2 Tujile jwankongwe jwalombekwe atawikwe ni lilajisyo mu utame wakwe ni wankwakwe, wankwakwe awaga jwanjumi. Nambo ajasikaga wankwakwe, jwankongwe jo chaaŵe jwangatawika ni lilajisyo lya ulombela. 3 Nipele, iwaga chalombekwe ni jwanume jwine wankwakwe ali jwanjumi, jwankongwe jo chawilanjikwe jwa chikululu. Nambo ajasikaga wankwakwe, jwankongwe jo nganatawika ni malajisyo, ni iwaga akulombekwa ni jwanume jwine, jwelejo nganaŵa jwa chikululu. 4 Achalongo achinjangu, iyoyo peyo wanyamwe nganimma paasi pa Malajisyo, pakuŵa mwalumbikene ni chiilu cha Kilisito ni malumbo gakwe gali yeŵe, Kilisito pawawile ni wanyamwe mwawile pamo nawo. Sambano ni wakwe welewo wawasyuchile kuti mwatumichile chambone Akunnungu. 5 Pakuŵa patwatemi nkulungoswa ni tama syangalumbana sitwapagwile nasyo, tama sisyaliji nkuchiswa ni malajisyo, syapanganyisye masengo mu iilu yetu ni yose itwatendaga yamalile mu chiwa. 6 Nambo sambano tulechelelwe kutyochela mu Malajisyo gagatutawile nti wakutawikwa, pakuŵa twawile pamo ni Kilisito. Sambano tukwatumichila Akunnungu mu umi wa sambano wa Mbumu, ngaŵa nti kalakala kwa Malajisyo gagalembekwe. 7 Nipele, ana tujileje uli? Malajisyo gali sambu? Ngwamba! Nambo pangali Malajisyo ngangasimanyilile sambu sili chichi. Pakuŵa ngangaimanye kuti kulajila kuli kuleŵa, iwaga Malajisyo ngagakasale, “Kasinajila.” 8 Nambo kutyochela ni makanyo go, sambu syapatile lipesa lya kwimunya tama jangalumbana jajili mwa uneji. Pakuŵa pangali Malajisyo sambu sili chindu chewe. 9 Kundanda ko naliji jwanjumi pangagamanyilila Malajisyo, nambo pagaiche makanyo, sambu syajenele mu utame wangu, noneji naliji mpela jwammwe. 10 Ni

naiweni kuti makanyo gagasachilwe kunyigalila umi, kwaune ganyigalile chiwa. 11 Pakuŵa sambu syapatile lipesa kwa litala lya makanyo galagala, syanambwisye ni kumulaga. 12 Nipele Malajisyo gali gamaswela ni makanyo nombe nago gali gamaswela ni gakwanonyelesya Akunnungu ni gali gambone. 13 Ana ni kuti chelecho chichaliji chambone chinyichisye chiwa? Ngwamba. Nambo sambu, pakuti siwoneche kuti sili sambu sisylene, sitesile achila chambone chinyichisye chiwa. Kwayele sambu kwa litala lya Makanyo syalosisye pangasisika sambu syasitite kuŵa syangalumbana kwannope. 14 Tukumanyilila kuti Malajisyo gali nkati indu ya chibumu ni une nganiŵa mundu jwachibumu, jusumichikwe nti kapolo mu sambu. 15 Pakuŵa nganguchimanyilila chinguchitenda, ligongo achila chinguchisaka nganguchitenda nambo achila chinganguchisaka kuchitenda chelecho ni chinguchitenda. 16 Nipele, iwaga nguchitenda achila chinganguchisaka kuchitenda, ngwitichisya kuti Malajisyo gala gali gambone. 17 Nipele nganima une nansyene junguchitenda chelecho, nambo asila sambu syasikutama mwangu une. 18 Ngumanyilila kuti nkati mwangu une, malumbo gakwe mu chiilu changu cha sambu ngachikutaama chindu chambone. Ligongo namuno ngusaka kuchitenda chambone ngangukombola. 19 Pakuŵa chambone chinguchisaka nganguchitenda, nambo changalumbana chinganguchisaka kuchitenda, chelecho ni chinguchitenda. 20 Nipele, iwaga nguchitenda achila chinganguchisaka kuchitenda, nganima une junguchitenda, nambo asila sambu syasikutama nkati mwangu ni syasikuchitenda chelecho. 21 Nipele, nachiwene chindu chi chikupanganya masengo nkati mwangu, pakuŵa pangusaka kuchitendekanya chambone, kutenda ungalumbana ni unguusagula. 22 Pakuŵa mu ntima mwangu ngugasengwela Malajisyo ga Akunnungu. 23 Nambo ngugaona malajisyo gane mu chiilu changu gachimenyana ni ng'anisyo syangu. Ni gelego gakundendekasya meje jwantaŵikwe ni malajisyo ga sambu syasikupanganya masengo mu chiilu mwangu. 24 Kulaga kwangu une! Ana waani wachangulupusye ndyoche mu chiilu chachikunongosya mu chiwa? 25 Ngwatogolela Akunnungu wakutendekanya yeleyo kwa litala lya Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. Yeleyi ni yandi une, kwa lunda lwangu ngugatumichila malajisyo ga Akunnungu, nambo kwa tama syangu syangalumbana sya chiilu simbagwile nasyo, ngugatumichila malajisyo ga sambu.

8 Kwa yeleyo, sambano nganikupagwa kulumulikwa kwa kwamukwa kwa awala wakutama mu kulumbikana ni Kilisito. 2 Pakuŵa malajisyo ga Mbumu jwa Akunnungu

jwakwichisya umi mu kulumbikana ni Kilisito Yesu gaamombwele une kutyochela mu lilajisyo lya sambi ni chiwa. 3 Akunnungu achitesile achila changanichikomboleka kutendekwa ni malajisyo ga che Musa pakuwa tama syetu syangalumbana syatupagwile nasyo syatesile Malajisyo go gaŵe gakulepetala. Akunnungu wântumile Mwanagwe jwa jika juŵaliji ni chiilu chisau ni iilu yetu uweji wâtuli ni sambi, kuti asilamule sambi mu iilu yetu, ni kwa chiilu chakwe cho wâsiuleje sambi. 4 Akunnungu wâtesile yeleyo kuti aila yaikusachilwa mu Malajisyo ga che Musa gatendekwe kwa uchenene nkati mwetu uwe wâtukutama ngaŵa kwa machili ga tama syangalumbana sya chiilu syatupagwile nasyo, nambo kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu. 5 Pakuŵa ŵelewo wâkutama kwa kusikuya tama syangalumbana sya chiilu syapagwile nasyo, nganisisyo syao sikulongoswa ni tama syao syangalumbana. Nambo ŵelewo wâkulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, akuiganisya indu ya mu Mbumu. 6 Kuipanganya indu yaikusachilwa ni tama syangalumbana sya chiilu kukuichisya chiwa. Nambo, kuipanganya indu yaikusachilwa ni Mbumu kukuichisya umi ni chitendewe. 7 Pakuŵa mundu jwakulongoswa ni tama syangalumbana syapagwile nasyo pe ali jwammagongo jwa Akunnungu, ngakugapilikanichisya malajisyo ga Akunnungu, namose ngakupakombola kugapilikanichisya. 8 Ni ŵelewo wâkulongoswa ni tama syangalumbana sya chiilu syapagwile nasyo ngakupakombola kwanonyesya Akunnungu. 9 Nambo iŵaga Mbumu jwa Akunnungu akutama nkati mwenu, wanyamwe ngankulongoswa ni tama syangalumbana syampagwile nasyo, nambo nkulongoswa ni Mbumu. Mundu jwalijose jwanganakola Mbumu jwa Kilisito nganaŵa mundu jwa Kilisito. 10 Nambo iŵaga Kilisito akutama nkati mwenu, Mbumu jwa Akunnungu akumpanga umi pakuŵa mmalanjikwe kuŵa wâmbone paujo pa Akunnungu, namuno iilu yenu chiiwe kwa ligongo lya sambi. 11 Ni iŵaga Mbumu jwa Akunnungu juŵansyusisye Kilisito Yesu akutama nkati mwenu, jwelejo juŵansyusisye Kilisito Yesu, iyoyo chachiipa umi iilu yenu yaikuwa. Chatende yeleyo kwa litala lya Mbumu jwao jwakutama nkati mwenu. 12 Nipele, achalongo achinjangu, tukwete ligambo, nambo ngaŵa lya kusikuya tama syetu syangalumbana sya chiilu syatupagwile nasyo syasikuti pakutusaka. 13 Pakuŵa mwatamaga kwa kusikuya tama syangalumbana syampagwile nasyo, isyene chinjasiche. Nambo kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu chinyiulaje isambo yangalumbana iyatendekwe ni chiilu nipele chinchilama. 14 Wându wose wâkulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu ŵelewo ali wânache ŵa Akunnungu. 15 Pakuŵa nganimpochela Mbumu jwakuntenda wanyamwe

achikapolo ni kwichisya lipamba, nambo mumpochele Mbumu jwakuntenda wanyamwe wânache ŵa Akunnungu, ni kwa Mbumu jo, uweji tukwaŵilanga Akunnungu, “Aba” malumbo gakwe Atati. 16 Ni Mbumu jwa Akunnungu nsyene akuŵalanga umboni pamo ni mbumu syetu, yakuti uweji tuli wânache ŵa Akunnungu. 17 Pakuŵa uweji tuli wânache ŵa Akunnungu, tutupochele aila yatugosele Akunnungu tutupochele pamo ni Kilisito, pakuŵa iŵaga tulageswe pamo ni ŵelewo, iyoyo chitutame pamo ni ŵelewo mu ukulu wao. 18 Pakuŵa nguŵalanga kuti masausyo ga moŵa gano ngaŵa chindu ni ngagakuŵajilwa kulinganichikwa ni ukulu utichimanyiswa kukwetu. 19 Nombe yepanganyikwe yose ikulindiila kwa lung'wanu lwekulungwa kuunukulikwa kwa wânache ŵa Akunnungu. 20 Pakuŵa yepanganyikwe yose yagalauchikwe ni kuŵa yangalimate, ngaŵa kwa kusaka yepanganyikwe isyene, nambo yatendekwe yeleyo kwa kusaka kwakwe Akunnungu nsyene. Namose kwana chilolelo, 21 pakuŵa yepanganyikwe yo nombe chiilecheleswe kutyochela mu ukapolo wa konanga ni kwinjila mu kulechelelwa kwekulu kwa wânache ŵa Akunnungu. 22 Pakuŵa tukumanyilila kuti mpaka sambano yepanganyikwe yose ikuwuwula mpela ila jwankongwe yakuti pakupikana chilungusi katema ka kuligopola. 23 Ngaŵa yepanganyikwe yo pe ni ichiwuwule, nambo nowe wâkwe wâtukwete mbumu, nti ntuuka waandanda wa Akunnungu, iyoyo tokuwuwula mu mitima jetu, tuchilindililaga kwa lung'wanu lyuŵa lyati Akunnungu litachituunukule kuti tuli wânache ŵao ŵa usyene ni kuigalausya iilu yetu kuŵa ya sambano. 24 Pakuŵa twakulupwiswe, nombe tuli mu chilolelo. Nambo mundu achionaga chindu chakuchilolela, chelecho ngaŵa chilolelo sooni. Pakuŵa ana ŵaani wâkukombola kuendelechela kuchilolela chindu chakuchiona? 25 Nambo twachilolelaga chindu chingatukuchiona tukuchilindilila mu upilili. 26 Iyoyo peyo, ni Mbumu jwa Akunnungu akutukamuchisya mu kulepetala kwetu. Pakuŵa ngatukumanyilila itukuŵajilwa kupopela, nambo Mbumu nsyene akutupopelela kwa Akunnungu nkuuwula kwangatukukombola kukuŵalanga. 27 Ni Akunnungu wâkwiwona yaili mu mitima jetu, iyoyo akuimanyilila chakuchiganisya Mbumu jo, pakuŵa Mbumu akwapopelela wându ŵa Akunnungu mpela yaikuti kwanonyela Akunnungu. 28 Tukwimanyilila kuti mu indu yose, Akunnungu akupanganya masengo kwa upoche wa aŵala wâkwanonyela, yaani ŵewâla wâŵilanjikwe kutenda malinga ni lisosa lyao. 29 Pakuŵa aŵala Akunnungu wâŵamanyilile chitandile kundanda ni wâŵasagwile kuti alandane ni Mwanagwe, kuti Mwanagwe jo aŵe jwandanda kupagwa pasikati ja achapwakwe wâjinji. 30 Ni aŵala wâŵasagulikwe

chitandile kundanda, ni wawowo wawaawilasile, ni wele wawaawilasile, welewo wawalanjile kuwa wambone paujo pao, ni wele wawawalanjile kuwa wambone paujo pao, welewo ni wawakusisye. 31 Kwapele, Ana tujileje uli nkati yeleyi yose? Iwaga Akunnungu ali upaande wetu, waani wachakombole kutukanila uwe? 32 Akunnungu nganankolela chanasa Mwanagwe jwa jikape, nambo wantyosisye kwa ligongo lya uweji wose. Iwaga atesile yeleyo, ana chalepele chinauli kutupa indu yose pangalipila pamo ni Mwanagwe? 33 Ana waani wachakombole kwa wechetela magambo wandu wasagulikwe ni Akunnungu? Akunnungu nsyene wawalanjile kuwa wangali ilewo. 34 Ana waani wachachitulamula? Ngaŵa Kilisito Yesu! Pakuŵa Kilisito Yesu ni juŵawile, ni kupunda yeleyo wasyuchile, ni sambano akutama kundyo kwa Akunnungu, ni welewo ni wakutopopelela. 35 Ana waani wakukombola kutulekanganya ni unonyelo wa Kilisito? Ana kulaga pane kusauka pane ipwetesi pane sala pane usauchi pane kogoya pane chiwa? 36 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Kwa ligongo lyenu tukutama mu chagogoya cha chiwa moŵa gose, tuŵalanjikwe nti ngondolo sya kusinga.” 37 Nambo mwa yele yose uweji tukupunda, elo kupunda mwakupunda mwa wele wakutunonyela. 38 Pakuŵa ngumanyilila isyene kuti, ngapagwa chindu chachikukombola kutulekanganya ni unonyelo wa Akunnungu, atamuno chiwa, atamuno umi, atamuno achikatumetume ŵa kwini, atamuno machili gane ga kwini, atamuno indu yaikukupochela sambano yi, atamuno ichikopochele yo, atamuno wakutawala, 39 atamuno yailli mwinani, atamuno yailli paasi, atamuno yepanganyikwe yailli yose ngaikombola kutulekanganya ni unonyelo wa Akunnungu, wauli mwa Kilisito Yesu Ambuje wetu.

9 Nguwecheta isyene kuti une ndili jwa Kilisito, ngangusala unami. Nningwa wangu ukuumalanjila umboni kwakulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, isyene ngangulambusya. 2 Ngusupuka kwannope ni ndili ni ipwetesi yangamala mu ntima mwangu, 3 pakuŵa ngakombwele kupopelela nwecheche ni kulekanganywa ni Kilisito kwa ligongo lya achinjangu Waisilaeli, ŵaali lukosyo lumo ni une kwa chiilu. 4 Welewo ali Waisilaeli wawasagulikwe ni Akunnungu aŵe wanache ŵao wawalosisye ukulu wao. Walangene nawo ni kwapa Malajisyo, wawalosisye yakuti pakwapopelela ni kwapa ilanga yakwe. 5 Wanyawo ali isukulu ya achambuje wetu, ni kutyochela mu uwelesi wao, Kilisito wapagwile kwa chiilu. Welewo ali Akunnungu wakutawala yose, alapikwe moŵa gose pangali mbesi. Eloo. (aiōn g165) 6 Nguwecheta kuti chilanga cha Akunnungu

nganichimalila. Pakuŵa nganaŵa Waisilaeli wose ŵaali wandu ŵa Akunnungu. 7 Atamuno nganaŵa uwelesi wose u che Iblahimu ŵaali wanache ŵa Akunnungu, nambo Akunnungu wapele chilanga che Iblahimu achitiji, “Uwelesi wenu chiutyochele ni che Isaka.” 8 Malumbo gakwe gali, ngaŵa wanache wawapagwile kwa chiilu ni ŵaali wanache ŵa Akunnungu, nambo aŵala wanache wawapagwile kwa chilanga cha Akunnungu ni wachawilanjikwe uwelesi u che Iblahimu. 9 Pakuŵa chilanga chiwachilanjile Akunnungu ni chelechi, “Katema kakasagulikwe chingaiche, ni che Sala chaligopole mwanache jwanume.” 10 Ni ngaŵa yeleyo pe, nambo che Lebeka wakwete wanache ŵawili wachilume ŵawawekekwe ni atati wamo, ŵaali che Isaka ambuje wetu. 11 Pakuŵa akanapagwe maŵila, namose akanatende indu yambone pane yangalumbana, pakuti nningwa wa Akunnungu wa kusagula uwoneche. 12 Akunnungu wansalile che Lebeka, “Jwankulungwa chachintumichila mpwakwe.” Lusagu lwa Akunnungu lukutendekwa malinga ni uŵilanje wakwe ni ngaŵa kwa ipanganyo ya wandu. 13 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Naanonyele a Yakobo nambo a Esau naachimile.” 14 Nipele, ana tujileje uli? Ana Akunnungu ngakulamula yaikuti pakusachilwa? Namuno kanandi! 15 Pakuŵa ŵaasalile che Musa, “Chinjintendela wema jungunsaka kuntendela wema, ni chinjimpililila ajula jungunsaka kumpililila.” 16 Nipele, yele yose ikukulupilila chanasa cha Akunnungu ni ngaŵa kwa kuchalila kwa mundu atamuno kwa usache wa mundu. 17 Pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti yeleyi kwa mwenye jwa ku Misili, “Nanjimiche mme mwenye melepe, kwa litala lya mmwejo nosye machili gangu ni kuti liina lyangu limanyiche pachilambo pose.” 18 Kwayele, Akunnungu akunkolela chanasa ajula jwakunsaka nsyene, nombe jwakusaka aŵe jwa kulimba ntima, akunlimbisya. 19 Pane chimuusyeyi, “Iwaga ili yele, ana ligongo lyachi Akunnungu akuti wandu aleŵile? Pakuŵa waani wakukombola kukanilana ni aila yakuisaka Akunnungu?” 20 Nambo mmwe mundu, ana mmwe nduni junkwajanga Akunnungu? Ana chiŵiga chikukombola kummusya juwachigumbile, “Kwachichi mungumbile yeleyi?” 21 Jwakugumba akukombola kugumba iwiga iwili kwa lilongo limo yakuti pakusaka, chiŵiga chimo kwa ligongo lya masengo gakuchimbichikwa ni chine kwa ligongo lya masengo gangachimbichikwa. 22 Yeleyo ni iyaliji kwa Akunnungu. Wwasachile kulosya lutumbilo lwao ni kugamanyisya machili gao. Nambo waapililile nnope aŵala wandu wawawajilwe kulamulikwa ni lutumbilo lwao, welewo ni wawawajilwa konangwa. 23 Sooni wasachile aumanyisye winji wa ukulu wao uŵapele aŵala wawawajilwe kupochela chanasa chao,

aŵala ŵaŵaŵichikwe chile kalakala apochele ukulu wakwe. 24 Uweji ni ŵatuŵilanjikwe ni jwelejo, ngaŵa kutyochela kwa Ŵayahudi pe nambo kwa ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi nombe nawo. 25 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala mu chitabu chi che Hosea jwakulondola jwa Akunnungu, “Aŵala ŵangaŵa ŵandu ŵangu, chinaŵilanje, ‘Ŵandu ŵangu.’ Ni aŵala ŵanganganonyela, ‘Chinanonyele.’” 26 Ni pamalo paŵaŵilanjikwe, ‘Ŵanyamwe nganimma ŵandu ŵangu,’ chaŵilanjikwe ‘Ŵanache ŵa Akunnungu ŵajumi.’” 27 Nombe che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu akwakalipila Ŵaisilaeli kuti, “Namose winji wa uŵelesi wa Ŵaisilaeli uli mpela nsanga wa kumbwani, nambo nganatupa ŵachachikulupuswa. 28 Pakuŵa, Ambuje ngaakaŵa kwalamula ŵandu ŵa pachilambo pa.” 29 Mpela che Isaya iŵalongolele kusala, “Ambuje ŵa ukombole ngakatulechele uŵelesi wa Ŵaisilaeli, wose tukaawile mpela ŵandu ŵa ku Sodoma, tukalandene ni ŵandu ŵa ku Gomola.” 30 Nipele, ana tujileje uli? Ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi ŵanganatenda chindu chachili chose kuti aloleche ŵambone paujo pa Akunnungu, ŵaloleche ali ŵambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya chikulupi. 31 Nambo Ŵaisilaeli ŵasosile malajisyo gakatesile aloleche ŵambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya malajisyo, nganalolecheka ŵambone paujo pa Akunnungu. 32 Ligongo lyachi nganalolecheka ŵambone paujo pa Akunnungu? Pakuŵa ŵasosile kutendekwa ŵambone kwa ipanganyo yao, ngaŵa kwa litala lya chikulupi. Ŵalikuŵele pa “Liganga lya kulikuŵalila.” 33 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Nnole chimiche liganga ku Sayuni, lichilyatende ŵandu agwanje, misile lwala luchilwagwisye ŵandu. Nambo juchankulupilile jwelejo, jwelejo ngajaluswa kose.”

10 Achalongo achinjangu, chingulajila kwannope mu ntima mwangu, ni ngwapopelela Akunnungu kwaligongo lya Ŵaisilaeli, kuti akulupuswe. 2 Pakuŵa isyene ngunsaila umboni kuti akuchalila kwatumichila Akunnungu, nambo ngaŵa mu umanyilisi wambone. 3 Pakuŵa nganaimanyilila yakuti Akunnungu pakwaŵalanjila ŵandu kuŵa ŵambone paujo pao, nombewo atandisye litala lyao achinsyene. Ngakulikuya litala lya kuŵalanjikwa ŵambone paujo pa Akunnungu. 4 Pakuŵa kwa kwika kwakwe Kilisito, malajisyo gaichile kumbesi kwakwe, pakuŵa mundu jwalijose jwakunkulupilila Kilisito aŵalanjikwe jwambone paujo pa Akunnungu. 5 Nkati ngani ja kuŵalanjikwa ŵambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya kukamula Malajisyo, che Musa ŵalembile yele, “Mundu jwakugakumulichisya Malajisyo chatame kwa litala lya Malajisyo go.” 6 Nambo nkati ngani

ja kuŵalanjikwa ŵambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya chikulupi, ikuŵechetekwa yele: “Kasinliusya mu ntima mwenu kuti, ana ŵaani ŵachakwele kwina kuti annyichisye Kilisito paasi kukwetu?” 7 Atamuno kasinliusya kuti, “Ŵaani juchatuluche mu lisimbo lyangali mbesi kuti annyichisye Kilisito pachanya?” (Abyssos g12) 8 Nambo Malembelo ga Akunnungu gakuti yeleyi: “Liloŵe lya Akunnungu liŵandikene nomwe, lili mu kang'wa jenu ni mu ntima wenu.” Liloŵe lya lili utenga wa chikulupi chachitukwalalichila ŵandu. 9 Mwijitichisya ni kuŵecheta kwa kang'wa jenu kuti Che Yesu ali Ambuje ni kukulupilila mu ntima mwenu kuti Akunnungu ŵasyusisye mu ŵawe, chinchikulupuswa. 10 Pakuŵa kwa ntima mundu akukulupilila ni kuŵalanjikwa kuŵa ŵambone paujo pa Akunnungu, sooni kwa kang'wa jakwe pakwitichisya ni kuŵecheta, akukulupuswa. 11 Pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Mundu jwalijose jwakunkulupilila jwelejo ngajakola soni.” 12 Chindu chi chili kwa ŵandu wose, nganikupagwa kulekangana pasikati ja Ŵayahudi ni ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi, pakuŵa Akunnungu ali Ambuje ŵa ŵandu wose, ni sooni ali ŵambone kwa ŵandu ŵakwapopela. 13 Pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Mundu jwalijose juchaŵilanje kwa liina lya Ambuje chakulupuswe.” 14 Nipele, ana champopele chinauli jwelejo jwanganankulupilila? Ana chankulupilile uli iŵaga nganapiikana utenga wakwe? Soonni chapilikanile chinauli utenga wakwe pangali ŵandu ŵakwalalichila? 15 Ana chalalichile chinauli Ngani Jambone pangaalajisya? Mpela Malembelo gamaswela yagakuti pakusala, “Nnole yaikuti kusengwasya kwika kwa aŵala ŵakulalichila Ngani Jambone!” 16 Nambo ngaŵa ŵandu wose ŵaŵakulupilile Ngani Jambone. Pakuŵa che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu ŵatite, “Ambuje, ana nduni jwaukulupilile utenga wetu?” 17 Kwayele, chikulupi chikuika kwa kupilikana utenga, ni utenga wo ukwika kwa kulalichilwa Liloŵe lya Kilisito. 18 Nambo nguusya, ana nganapilikana utenga wo? Elo, kupilikana ŵapilikene! Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti, “Liloŵe lyao lyapikaniche mu chilambo mose ni maloŵe gao gaichile mpaka kumbesi kwa chilambo chose.” 19 Nguusya sooni, ana Ŵaisilaeli nganaimanyilila? Akunnungu ŵatandite kuŵecheta kwa litala li che Musa, “Chinantende nkole wiu kwa litala lya ŵandu ŵangaŵa chilambo, chinantesye ntumbile kwa litala lya ŵandu ŵakuloŵela.” 20 Che Isaya jwakulondola ŵaŵechete pangali woga maloŵe ga, Akunnungu ŵatite, “Mbatikene kwa ŵandu ŵanganasosasosa une, naliunukwile kwa ŵandu ŵanganasusa nkati ngani jangu.” 21 Nambo nkati Ŵaisilaeli, che Isaya akutusalila kuti, “Akunnungu ŵatite yeleyi, ‘Lyuŵa

tetete najongwele makono gangu kwa wandu kwa wilanga wandu wangakunyitichisya ni wamakani.”

11 Nipele, nguusya, ana Akunnungu wakaniile wandu wakwe? Ngwamba! Uneji nansyene ndili Mwisilaeli jwa uwelesi u che Iblahimu ni jwa lukosyo lu che Benyamini. 2 Akunnungu nganiwakana wandu wakwe wawasagwile chitandile kundanda. Nkukumbuchila yagakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu nkati che Elia, katema pa walalatile Waisilaeli paujo pa Akunnungu? 3 Watite, “Ambuje, waujele wakulondola wenu ni kugumula ilisa yenu, noneji sigalile jika. Ni wanyawo akuusosa amulaje.” 4 Nambo Akunnungu wanjaniile uli? Wansalile, “Nalisigachisye wandu elufu saba wawakanile kuntindiwalila Baali nnungu jwa unami.” 5 Ni iyoyo peyo katema ka sambano kano, apali wandu kanandi wasigalile wasagulikwe ni Akunnungu ligongo lya umbone wao. 6 Lusagu lwa Akunnungu lukukulupilila umbone wakwe, ni ngiwa kwa ipanganyo ya wandu, iwaga Akunnungu akwasagula wandu kwa litala lya ipanganyo yao, nipele umbone wakwe ngauka we umbone wa usyene. 7 Nipele, itite uli? Chindu chiwachisosaga Waisilaeli nganachisimana, nambo awala wawasagulikwe wachisimene, ni wane wawasigalile wo Akunnungu watesile awe wakukakatima ntima. 8 Mpela yaitite kulembekwa mu Malembelo ga Akunnungu, “Akunnungu waapele lunda lwangamanyilila, waapele meeso nambo ngakulola ni waapele mawiwi nambo ngakupilikana mpaka lelo jino.” 9 Ni che Daudi akuti, “Chindimba chao chiwe chitanje chakwatanjisy, agwanje ni kulagaswa. 10 Meeso gao gatajikwe chipi kuti akalola ni migongo jao jipindiche mo wa gose.” 11 Nipele, nguusya sooni, ana Wayahudi alikuwele kwichila kugwa kusyene? Ngwamba! Nambo kwa chilewo cha Wayahudi, wandu wanga wa Wayahudi waichilile ukulupusyo, kuti Wayahudi wakolele wiu. 12 Kulewa kwa Wayahudi kuichisye upile weujinji pachilambo, ni kupunguchilwa kwao kwa chikulupi kuichisye upile weujinji kwa wandu wanga wa Wayahudi. Ana ngakuichisya upile wakupunda nnope katema Wayahudi wose pachiwaujilile Akunnungu? 13 Sambano, nguwecheta ni mwanya wandu wanga wa Wayahudi. Pakuwa uneji ndili nduna kwa wandu wanga wa Wayahudi, ngulilapila masengo gangu. 14 Pane chingombole kwatenda Wayahudi akole wiu kuti ngombole kwakulupusya wampepe mwa welewo. 15 Pakuwa iwaga kukanikwa kwao ni Akunnungu kuichisye kwilana pasikati ja Akunnungu ni wandu wose wa pachilambo, isyene pachakundikwe ni Akunnungu chikuwe mpela kuichisya umi kwa wandu wawile. 16 Naga chipande chandanda cha nkate chityochekwe ligongo lya

Akunnungu, nkate chiuwe wakwe iyoyo peyo, ni nchiga watyochekwaga ligongo lya Akunnungu, nipele nyambi syakwe chisiwe syakwe iyoyo peyo. 17 Nyambi simpepe sya mseituni wepande syekate ni lujambi lwa mseituni wa mwitinji upandichikwe pachanya chitela cha mseituni wepande. Wanyamwe wanga wa Wayahudi nkulandana ni mseituni wa mwitinji, sambano nkupoka umi wa chimbumbu wa Wayahudi. 18 Kwayele kasimwajalusya awala wakatikwe mpela nyambi. Wanyamwe nganinkola chakulifunila, pakuwa nganimma wanyamwe wankujikamulila michiga, nambo michiga jo ni jajikunkamulila wanyamwe. 19 Panepa chinjile, “Nyambi syakatikwe melepe kuti une ngapandichikwe pachanya pakwe.” 20 Mwambone! Syakatikwe kwaligongo lya ungakulupilila wao ni mmwejo ntemi pamalo pao kwaligongo lya kukulupilila. Sambano nkalfuna nambo njogope. 21 Pakuwa iwaga Akunnungu nganiwalechelele Wayahudi wakulandana ni nyambi sisyene, ana Akunnungu channechelele mmwe? 22 Nipele, nganichisye yankati umbone wa Akunnungu ni chikali chao nombe nacho. Welewo ali wachikali kwa awala wagwile nambo welewo ali wambone kwa awala wakutama mu umbone wao. Naga ngawa yele, nomwe wakwe tachintyosya. 23 Ni Wayahudi nombe nawo alekaga ungakulupilila wao chapandichikwe peuto pa waliji kundanda, pakuwa Akunnungu akupakombola kwapandichisya sooni. 24 Wanyamwe wandu wanga wa Wayahudi nkulandana ni lujambi lwa mseituni wa mwitinji lwekate ni kupandichikwa pa mseituni waupandikwe. Nambo chelechi nganichiwa chindu chachipago. Wayahudi akulandana ni mseituni wepande ni chiwe yangasakalisya kwa Akunnungu kupandichisya sooni nyambi sisyatikwe pa chitela chao cha chipago. 25 Achalongo achinjangu ngusaka mmanyilile usyene wausisiche, nambo ngusaka mmanyilile kuti nkailapa nkmete lunda nnope. Makani ga Waisilaeli galiji ga katema pe mpaka wandu wanga wa Wayahudi wose wakusachilwa pachiwaujilile Akunnungu. 26 Pelepo Waisilaeli wose chakulupuswe mpela yaitite pakulembekwa mu Malembelo ga Akunnungu, “Mu Sayuni chachityochela nkulupusyo chachichityosya chigongomalo pasikati ja uwelesi u che Yakobo. 27 Lyeleli lili lilanganu lyangu lichindende ni welewo katema pachinaalechelesye sambu syao.” 28 Pakuwa akujikana Ngani Jambone, Wayahudi awele wammagongo wa Akunnungu nambo kwa kupoka kwenu wanyamwe wanga wa Wayahudi. Nambo pakuwa Akunnungu waasagwile, chiwela Akunnungu akwanonyela kwa ligongo lya achambuje wao. 29 Pakuwa Akunnungu ngakugalausya nganisyosyo syao kwa awala wawasagwile ni kwapa upile. 30 Kalakala ko wanyamwe nganimwajitichisya

Akunnungu nambo sambano ankolele chanasa wanyamwe ligongo lya ungapilikanichisya wa Wayahudi. **31** Iyoyo peyo mpela wanyamwe yantite pakukolelwa chanasa, Wayahudi nombewo ngakwajitichisya Akunnungu melepe kuti nombewo akolelwe chanasa. **32** Pakuwa Akunnungu waatesile wandu wose awe wangajitichisya kuti wakolele chanasa wanawose. (elese g1653) **33** Ipanje ya Akunnungu ni lunda ni umanyilisi wao ili yekulungwa kupunda! Ngapagwa jwakupakombola kusosasosa ulamusi wao natamuno kugamanyilila matala gao. **34** Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Ana waani wakusimanyilila ng'anisyo sya Ambuje? Ana waani uchiwasalile chakupanganya? **35** Ana waani walongolele kwapa Akunnungu chindu kuti ni welewo wauchisye?” **36** Pakuwa indu yose ipanganyikwe ni welewo, ni ili kwa ukombole wao ni kwa liwamba lyao. Akunnungu akuswe mowa gose pangali mbesi! Eloo. (aiõn g165)

12 Kwayele, achalongo achinjangu, pakuwa Akunnungu annosisye chanasa chao, ngunchondelela ntosye ilu yenu mpela mbopesi jejumi ni jeswela ni jajikwanonyelesya Akunnungu. Lyele lili litala lya usyene lya kwapepelela Akunnungu. **2** Nkansyasya indu ya pachilambo pano nambo Akunnungu ajigalausey miningwa jenu kuti mmanyilile unonyelo wa Akunnungu. Nipele chinkombole kulimanyilila lisosa lya Akunnungu lyalili lyambone ni yakuti pakusaka wanyamwe mme. (aiõn g165) **3** Pakuwa kwa umbone waambele Akunnungu, ngunsalila wanyamwe wose, mundu akasaliganichisya kuti ali jwankulu kupunda yakuti kwa wajila. Nambo mmeje wa lunda pankuganisa, ni kulilamula mwachinsye malinga ni chikulupi chimpegwile ni Akunnungu. **4** Mu chiilu chimo mwana iwalo yejinji, ni kila chiwalo chikupanganya masengo gakwe. **5** Uweji watuli wajinji tuli chiilu chimo mu kulumbikana ni Kilisito, nowaji wose tulumbikenye jumo kwa jwine nti iwalo ya kupisyangana ya pachilu. **6** Nipele, pakuwa tuli ni mitulilo jakupisyangana, malinga ni ntuuka watupele Akunnungu. Jwapegwilwe ntulilo wa kuwecheta utenga kutyochela kwa Akunnungu, awechete malinga ni chikulupi chakwe. **7** iwaga mundu apegwilwe ntulilo wa kutumichila, nneche atumichile. Jwapegwilwe ntulilo wa kwiganya, nneche ajiganye. **8** Jwapegwilwe ntulilo wa kutusya ntima, atendeje yeleyo. Ni jwapegwilwe ntulilo wa kutusya kwa wane, atyosye kwa lulele. Jwakwimilila, ajimilile kwa kuchalila ni jwa chanasa, atendekanye yeleyo kwa kusangalala. **9** Unonyelo wenu uwe wangali ulamba. Nchichime changalumbana chilichose, mnyambatilane ni yambone. **10** Nnonyelane jwine ni jwine mpela achalongo ni kuchimbichisya jwine ni jwine. **11** Npanganye masengo

kwa kuchalila, nka wa wa ulesi. Mwatumichile Ambuje, kwa ntima wenu wose. **12** Nsengwanje nli ni chilolelo. Mpililile mu kulagaswa, ni kupopela katema kose. **13** Mwakamuchisye wandu wa Akunnungu mu yaikwasowa yao ni kwapochela achalendo kwa unonyelo. **14** Mwape upile wakunnagasya, mwape upile ngasimwalwesya. **15** Nsengwanje pamo ni wakusengwa, nlile pamo ni wakulila. **16** Ntame yambone jwine ni jwine. Kasinlifuna nambo nkunde kutama kwa kullitulusya. Kasinliganichisya kuti nkwele lunda nnope. **17** Ngasimwauchisya yangalumbana mundu jwampanganyichisye yangalumbana. Mpanganye yambone kwa wandu wose. **18** Yaikuti pakukomboleka kukwenu nchalile kutama mu chitendewele ni wandu wose. **19** Achalongo achinjangu, kasimmuchisya yangalumbana jwine ni jwine, nambo mwalechele Akunnungu atende chindu cho kwa lutumbilo lwakwe, pakuwa ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, Ambuje akuti, “Kuuchisya chisasi kuli kukwangu, uneji chimuchisye.” **20** Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti, “Jwammagongo jwenu jakolaga sala mwape chakulya ni jankamulaga njota mwape meesi angweje. Pakuwa kwakutenda yeleyo chimwatende akole soni jajikulungwa nti mwa wihile makala ga mooto pantwe pakwe.” **21** Nkakunda ungalumbana umpunde, nambo nkaupunde ungalumbana kwa kuitendekanya yambone.

13 Kila mundu wajitichisye waali ni ulamusi wa pachilambo, pakuwa ngapagwa mundu jwakukombola kulongsya iwaga ngana wihikwa ni Akunnungu kuti alongosye, Akunnungu jika pe ni wakwapa wandu machili ga kulongsya. **2** Jwakukanilana ni wakwete ulamusi, akugakana malajisyo ga Akunnungu, ni wakuitendekanya yeleyo akulichisya kulamulikwa nsyene. **3** Pakuwa wakutawala ngakogopeka ni wandu wakwitendekanya yambone, nambo akogopeka ni wandu wakwitendekanya yangalumbana. Ana ngankusaka kunjogopa jwali ni ulamusi? Ntendeje yaili yambone nombejo chanlape, **4** pakuwa jwelejo ali katumetume jwa Akunnungu jwakupanganya masengo kwa kupoka kwenu. Nambo iwaga nkuitenda yangalumbana munjogope, pakuwa isyene akwete ulamusi wa kunnagasya. Jwelejo ali jwakwatumichila Akunnungu, akulosya lutumbilo lwa Akunnungu wandu wakwitendekanya yangalumbana. **5** Kwa ligongo lyo ikuwajilwa kwajitichisya wakwete ulamusi, nga wa kwa ligongo lya kogopa kulamulikwa ni Akunnungu, nambo kwa ligongo lya nningwa wenu nkumanyilila chinkusachilwa kuchitenda. **6** Kwa ligongo li, wanyamwe nkupeleka nsongo, pakuwa wakulongosya wo ali achikatumetume wa Akunnungu pakuwa pakupanganya masengo go akuntumichila Akunnungu. **7**

Mwape wāndu wose indu iyaŵajile, jwakupochela nsongo mwape nsongo ni jwakupochela ushulu mwape ushulu ni luchimbichimbi kwa jwakuŵajilwa kuchimbichikwa. 8 Nkakola ligambo kwa mundu jwalijose, ikaŵe kunonyelana. Pakuŵa jwakunnonyela njakwe amalisisye Malajisyo ga che Musa. 9 Pakuŵa malajisyo gakuti, “Kasintenda chikululu, ni kasimmulaga ni kasinjīŵa ni kasinnajila,” ni malajisyo ga ni malajisyo gane gose gataŵikwe mu lilajisyo limo lyalikuti, “Munnonyele njenu mpela inkuti pakulinonyela mwasyene.” 10 Jwakunnonyela njakwe ngaakombola kumpanganyichisya yangalumbana. Nipele, ononyelo uli utindimiso wa Malajisyo gose. 11 Ntende yele, nchimanyililaga katema, yakuti ndaŵi ja kwimuka mu lugono jiiiche, pakuŵa sambano ukulupusyo wetu uli pachīŵandi ni uweji kupunda iyaliji patwatandite kukulupilila. 12 Chilo chiŵandichile kumala ni muusi uŵandichile. Nipele tuleche ipanganyo ya muchipi ni kuwala yakumenyanilana ya lilanguka. 13 Tujende yambone nti ŵandu ŵatukutama muusi. Tuleche chindimba chachili ni ipanganyo yangalumbana, kukolelwa ni chigwagwa ni usakwa ni umenyani ni wiu. 14 Mwatende ŵandu ammone Ambuje Che Yesu Kilisito mu utame wenu, kasinganisisya tama syangalumbana syampagwile nasyo ni kusikuya.

14 Mumpochele jwelejo jwakulepetala mu chikulupi nkakanilana nawo nkati ng'anisyo syao. 2 Mundu jumo akwete chikulupi, akulya indu yose, nambo jwine jwalepetele mu chikulupi, akulya maponda pe. 3 Mundu jwakulya indu yose, akasanjalusya jwelejo jwangakulya indu yose. Ni mundu jwakulya maponda pe, akasanlamula jwelejo jwakulya indu yose, pakuŵa Akunnungu ankundile jwelejo. 4 Ana mmwejo nduni junkunlamula jwakutumichila jwa jwine? Ajimaga uchenene pa masengo gao pane agwaga, lyele lili pachanya pa mmbujegwe. Nombejo chajime mwakulimbila, pakuŵa Ambuje chakombole kunjimika. 5 Mundu jumo akukombola kuganisisya kuti lyuŵa limo lili iyambone kupunda moŵa gane nambo jwine akukombola kuganisisya kuti moŵa gose gali yalumo. Kwapele mundu jwalijose ajitichisye yakuti pakuganisisya nsyene. 6 Mundu jwalijose jwakuliwona lyuŵa lili iyambone, akutenda yeleyo kwakwakusya Ambuje. Ni jwakulya indu yose, akutenda yeleyo kwakwakusya Ambuje, pakuŵa akwatogolela Akunnungu kwaligongo lya chakulya chiŵapele. Iyoyo ni jwangakulya indu yose, akutenda yeleyo kwakwakusya Ambuje, ni jwelejo nombe akwatogolela Akunnungu. 7 Pakuŵa ngapagwa namose jumo pasikati jetu jwakutama kwa liwamba lyakwe nsyene atamuno ngapagwa jwakwasika kwa liwamba lyakwe nsyene. 8 Pakuŵa iŵaga tukutama, tukutama kwa liwamba lya Ambuje ni iŵaga

tukwasika, tukwasika kwa liwamba lya Ambuje. Nipele, iŵaga tukutama pane tukwasika, uwe tuli ŵandu ŵa Ambuje. 9 Pakuŵa Kilisito ŵajasiche ni kusyuka kwa ligongo lyo, melepe aŵeje Ambuje ŵao ŵaajasiche ni ŵajumi nombe nawo. 10 Kwachichi mmwe nkunlamula mpwenu jo? Pane uli alakwe kunjalusya mpwenu jo? Pakuŵa uweji wose tutujime paujo pa chitengu cha ulamusi cha Akunnungu. 11 Pakuŵa mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, Ambuje akuti, “Isyene indite kuŵa Akunnungu jwanjumi, kila mundu chachitindiŵala paujo pangu ni kila mundu chachijitichisya kuŵecheta nsyene kuti Une ndili Akunnungu jwanjumi.” 12 Kwayele, kila jwalijose pasikati jetu chaliŵalanje nsyene kwa aila iyaitesile paujo pa Akunnungu. 13 Nipele, tukasalamulana twachinsyene nambo tulilolechesye, mundu akasammichila njakwe chakukuŵasya pane kuntenda agwilile mu sambi. 14 Une jwanumbikene ni Ambuje Che Yesu, ngumanyilila kuti ngapagwa chakulya chachili chakusakala paujo pa Akunnungu. Nambo mundu aganisisyaga kuti chakulya chine chili chakusakala paujo pa Akunnungu, chele chakulya cho chili chakusakala kwa jwelejo. 15 Nambo mwansupusyaga mpwenu kwa ligongo lya yakulya inkulya, nlesile kutenda mu ononyelo. Chakulya chinkulya chikaŵa ligongo lya kunsoyasya mpwenu juŵawililwe ni Kilisito. 16 Iyoyo kasinjitichisya kuti chindu chinkuchiwona ŵanyamwe chambone chijaluswe. 17 Pakuŵa, Umwenye wa Akunnungu nganiuŵa kulya ni kug'wa, nambo kuli kupanganya yambone paujo pa Akunnungu, ni chitendewele ni sangalala jajikwika ni Mbumu jwa Akunnungu. 18 Pakuŵa mundu jwalijose jwakutumichila Kilisito kwanti yeleyo, akwanonyelesya Akunnungu, sooni akukundikwa ni ŵandu. 19 Nipele, iŵaga yeleyo, tulimbile nnope kutendekanya indu yaikwikanawo chitendewele ni yaikutukamuchisya kulimbisyaana mitima mu chikulupi. 20 Kasingajonanga masengo ga Akunnungu kwa ligongo lya yakulya. Isyene yakulya yose yeswejeswe, nambo ngaŵa yambone kulya chakulya chachikuntendekasya jwine agwilile mu sambi. 21 Ili yambone kuleka kulya nyama ni kung'wa divai, pane kuleka ineine yaikukombola kuntendekasya mpwenu agwilile mu sambi. 22 Chikulupi chinkwete cho chisigalile kukwenu ni Akunnungu. Jwana upile jwelejo jwangakulilamula nsyene, pakuŵa akukulupilila kuti aila iyaitesile ikwanonyelesya Akunnungu. 23 Nambo mundu jwakwete lipamba ni indu yakulya, Akunnungu akunlamula pakulya pakuŵa chakuchitenda akutenda pangali chikulupi. Ni chindu chachili chose chakupanganya mundu iŵaga akuchipanganya pangali chikulupi, chelecho chili sambu.

15 Uweji wātuli ni chikulupi chakulimbangana tukuwājilwa kwakamusya wāali ni chikulupi chakulepetala, ngaŵa kutenda indu yakulinonyelesya twachinsyene pe. **2** Mundu jwaliyose pasikati jetu akusachilwa annonyelesye njakwe, kwa kwapanganyichisya yambone kuti anlimbise mu chikulupi. **3** Pakuŵa, namose Kilisito nganalinonyelesya nsyene, nambo mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti kusala, “Kutukana kose kuwāntukene mmwe, kumujiile une.” **4** Pakuŵa yose iyalembekwe kalakala mu Malembelo ga Akunnungu, yalembekwe kuti itujiganye uwe, kuti kwa upiliu ni kutuswa ntima kwatupatile ni malembelo go, tukole chilolelo. **5** Akunnungu wākwapā wāndu machili gakupiliila ni kutulasika antende nkole nningwa umo, nchikuyaga chitagu cha Kilisito Yesu. **6** Kuti kwa ntima umo ni liloŵe limo nkombole kwakusya Akunnungu, Atati wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. **7** Nipele, mpochelane jwine ni jwine mpela Kilisito iwātite pakutupochela kwa ligongo lya ukulu wa Akunnungu. **8** Pakuwa, isyene ngunsalila, Kilisito atendekwe katumetume jwa wāumbale kuti alosye usyene wa Akunnungu, kuti amalichisye ilanga iwāpegwilwe achambuje wētū. **9** Sooni kuti wāndu wāngaŵa Wāyahudi wākusye Akunnungu ligongo lya chanasa chao. Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Kwayele chinamlape pasikati ja wāndu wāngaŵa Wāyahudi, chinyimbe kunlapa mmwe.” **10** Ni sooni Malembelo gakuti, “Nsengwanje wānyamwe wāndu wāngaŵa Wāyahudi pamo ni wāndu wākwe Akunnungu.” **11** Malembelo ga Akunnungu gakuti sooni, “Mwalape Ambuje, wānyamwe wāndu wāngaŵa Wāyahudi, ngosyo syose mwalape!” **12** Ni che Isaya nombe akuti, “Mu uŵelesi u che Yese chakopochele mundu, juchiŵalongosye wāndu wāngaŵa Wāyahudi, nombewo chankulupiliile.” **13** Nipele, Akunnungu jwali ndande ja chilolelo angumbalichisye wānyamwe lukondwa lusyene ni chitendeweke nkukulupiliila kwenu namose chilolelo chenu chipunde kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu. **14** Achalongo achinjangu, uneji nansyene ngumanyilila kuti wānyamwe mgumbele umbone, ni umanyilisi wose ni sooni nkukumbola kujiganyana yambone. **15** Nambo mu chikalata chi, nanlebele mwakulimbila nkati indu impepe kuti nankumbusye sooni indu yo. Ndesile yeleyo kwa ligongo lya umbone wambele Akunnungu, **16** kuti meje katumetume jwa Kilisito Yesu pasikati ja wāndu wāngaŵa Wāyahudi. Nagapanganye masengo ga chimbopesi ga kulalichila Ngani Jambone ja Akunnungu kuti wāndu wāngaŵa Wāyahudi aŵe mbopesi jajikundikwe ni Akunnungu, ni mbopesi jajiswejeswe ni Mbumu jwa Akunnungu. **17** Kwayele, nkulumbikana kwangu ni Kilisito Yesu, ngwete chakulilapa pa masengo gakwatumichila Akunnungu. **18**

Pakuŵa ngangulinga kuŵecheta chindu chine, ikaŵe yeleyo yatesile Kilisito kwa litala lyangu une kwakwalongosya wāndu wāngaŵa Wāyahudi wājitchisye Akunnungu. Wātesile yeleyo kwa malowe ni ipanganyo, **19** kwa machili ga imanyisyo ni yakusimonjeka ni kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu. Kwayele mu ulendo wangu kutyochela ku Yelusalemu ni mwingulugulu mwakwe mpaka kwichila ku Iluliko naalalichile wāndu Ngani Jambone ja Kilisito kwa utindimisyō. **20** Katema kose nningwa wangu uli umo pe kuti nalichile Ngani Jambone palipose panganiipikaniche liina lya Kilisito, melepe ninaiche kutaŵa pachanya pa nsingi wauŵichikwe ni mundu jwine. **21** Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Aŵala wānganasalilwa nkati jwelejo chachilola ni aŵala wānganapikane ngani syakwe chachimanyilila.” **22** Lyelelyo lili ligongo lilyanekasisye kakajinji kwika kukwenu. **23** Nambo sambano malisisye masengo gangu mu ilambo yi, ni sooni chitandile kalakala nasachile nnope kwika kukwenu, **24** ngukulupiliila kutenda yeleyo sambano. Patinyaule ku Isipania, ngulolela kupitila kwele ni kuonegana ni wānyamwe ni kusangalala kanandi pamo ni wānyamwe, ni ngulolela ukamuchisyo wenu mu ulendo wangu. **25** Nambo sambano ngwaula kaje ku Yelusalemu kukwatumichila wāndu wā Akunnungu kweleko. **26** Pakuŵa mpingo wa wāndu wākukulupiliila Kilisito wā ku Makedonia ni ku Akaya, yanonyele kusonganya indu yakwakamuchisya wākulaga wāali mumpingo wa wāndu wā Akunnungu wākutama ku Yelusalemu. **27** Elo, yanonyele kuitenda yeleyo, nambo kusyene akuwājilwa kwakamuchisya mu yeleyo. Pakuŵa iwāga wāndu wāngaŵa Wāyahudi akumulene ni Wāyahudi mu upile wa chibumu ni wāndu wāngaŵa Wāyahudi, akuwājilwa kwakamuchisya Wāyahudi mu indu yaikwasoŵa ya pachilambo. **28** Pachimalisye masengo go ni kwapa Wāyahudi ukamuchisyo wo, chisepuchile kukwenu ndi mu ulendo wa ku Isipania. **29** Ngumanyilila kuti patiiche kukwenu tiiche ni upile weujinji nnope wa Kilisito. **30** Achalongo achinjangu, ngunchondelela kwa Ambuje wētū Che Yesu Kilisito ni kwa unonyelo waukwika ni Mbumu jwa Akunnungu, mungamuchisye une kwa kumbopelela kwannope kwa Akunnungu. **31** Mumbopelele ngulupuche kutyoka mu makono ga wāndu wāngakukulupiliila Kilisito wākutama ku Yudea, nombe kutumichila kwangu ku Yelusalemu ko kukundikwe ni wāndu wā Akunnungu wāali kweleko. **32** Kwayele, Akunnungu asakaga chiiche kukwenu kwa kusengwa, none sisimiswe ntima pamo ni wānyamwe. **33** Akunnungu wākwanacho chitendeweke aŵe pamo ni wānyamwe wose. Elo!

16 Ngusaka kummanyisa kukwenu che Foibe mlumbu gwetu, jwali katumetume jwa mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito waali ku Kenkelea. 2 Mumpochele kwa ligongo lya Ambuje mpela yakuti kuwājilwa wāndu wā Akunungu kupochelwa. Munkamuchisye mu yose yaikwasoŵa, pakuŵa nsyene jo nombe wāakamuchisye wājini, ni une jwakwe. 3 Mungomachisye che Pilisila ni che Akila achikatumetume achinjangu mu masengo ga Kilisito Yesu. 4 Wanyawo wautyosise umi wao kwa ligongo lyangu. Ngwatogolela, ngaŵa une jika pe nambo ni mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito jose ja wāndu wāngaŵa Wwayhudi, nombewo akwatogolela. 5 Sooni mungomachisye mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wakusongangana mu nyuumba jao. Mungomachisye mmbusanga jwangu jungunonyela che Epaineto juwālji jwandanda kwakulupilila Kilisito ku chilambo cha Asia. 6 Mungomachisye che Maliamu jwapangenyē masengo kwannope ligongo lya wanyamwe. 7 Mungomachisye che Andiloniko ni che Yunia, Wwayhudi achinjangu wawatawīkwe mu nyuumba jakutaŵilwa pamo ni une. Wanyawo akumanyika nnope pasikati ja achinduna, nombewo wānongolele une kuŵa Wākilisito. 8 Mungomachisye che Ampuliato, mmbusanga jwangu jungunonyela nkulumbikana ni Ambuje. 9 Mungomachisye che Ulubano katumetume njetu pa masengo ga Kilisito ni che Sitakisi mmbusanga jwangu jungunonyela. 10 Mungomachisye che Apele pakuŵa alosisye chikulupichiko chakwe kwa Kilisito. Mungomachisye wāndu wose wākutama mu nyuumba ji che Alisitabulo. 11 Mungomachisye che Helodiana, myahudi njangu. Mungomachisye mpingo wa wāndu wose wākunkulupilila Ambuje wākutama mu nyuumba ji che Nalikisi. 12 Mungomachisye che Tilifena ni che Tilifosa achakongwe wākupanganya masengo ga Ambuje ni che Pelisi mmbusanga jwangu jungunonyela, jwalimbichile kupanganya masengo ga Ambuje. 13 Mungomachisye che Lufo mundu juŵasagulikwe kwatumichila Ambuje ni achikulugwe jwaali nti achikulu wāngu none. 14 Mungomachisye che Asinkilito ni che Fulego ni che Helime ni che Patuloba ni che Helima ni achinjetu wose wākunkulupilila Kilisito wākutama nawo. 15 Mungomachisye che Filologo ni che Yulia ni che Neleo ni nlumbugwe ni che Olimpa ni wāndu wose wā Akunungu wākutama nawo. 16 Nkomasyane jwine ni jwine kwa unonyelo wa chikilisito. Mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito jose jikunkomasya wanyamwe. 17 Ngunchondelela, achalongo achinjangu, mwalosye pangasisika wākwikanawo utinda ni kwatendekasya wāndu wāne aleche kugakamula majiganyo gaŵapochele. Nlisepusye nawo. 18 Pakuŵa wāndu wānti

yeleyo ngakuntumichila Kilisito Ambuje wētū, nambo akugatumichila matuumbo gao achinsyene. Sooni kwa malowē gao gakoolowā ni gagakunyenga, akwalambusya wāndu wāmbone. 19 Wāndu wose akumanyilila inkuti pakumpilikanichisya Ambuje, ni kwa ligongo li ngusengwa liwamba lyenu. Nambo ngusaka wanyamwe mme wā lunda kwa kupanganya yāmbone, ni mme wāngali ilewō mu indu yangalumbana. 20 Akunungu wākwikanawo chitendewele ngaakaŵa kunliwātilla Shetani paasi pa makongolo genu. Umbone wa Ambuje wētū Che Yesu Kilisito uŵe pamo ni wanyamwe. 21 Che Timoseo katumetume njangu akunkomasya. Iyoyo peyo che Lukio ni che Yasoni ni che Sosipateli wāali Wwayhudi achinjangu akunkomasya. 22 None che Teliito, jungulemba chikalata chi che Paolo chi, ngunkomasya mu liina lya Ambuje. 23 Che Gayo, juwambochele une ni juwapochele mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wākusongangana kukwakwe akunkomasya. Che Elasto jwakugosa mbiya sya musi wu pamo ni nlongo njetu che Kwalito akunkomasya. 24 Umbone wa Ambuje wētū Che Yesu Kilisito uŵe pamo ni wanyamwe wose. Elo! 25 Sambano Akunungu akuswe! Wēlewo akukombola kunlimbisya mu chikulupi malinga ni Ngani Jambone jingulalichila ji yankati Che Yesu Kilisito, ni malinga ni unukuko wa usyene uwaliji usisikwe chitandile kalakala. (aiōnios g166) 26 Nambo sambano usyene wo unukulikwe kwa litala lya malembelo ga wākulondola wā Akunungu. Ni kwa makanyo ga Akunungu wa moŵa gose pangali mbesi umanyiche kwa ngosyo syose kuti wāndu akombole kwakulupilila ni kwajitichisya. (aiōnios g166) 27 Nipele, kwa Akunungu jika pe, wākwete lunda lose, upagwe ukulu kukwakwe kwa litala lya Che Yesu Kilisito, moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. Elo! (aiōn g165)

1 W̄akolinto

1 Une che Paolo jumilanjikwe kuti meje nduna jwa Kilisito Che Yesu kwa kusaka kwakwe Akunnungu ni alongo ajetu che Sositene 2 tukunnembela mwanya w̄anli w̄andu w̄a Akunnungu w̄a ku Kolinto, w̄anyamwe m̄milanjikwe mme w̄andu w̄a Akunnungu mu kulumbikana ni Kilisito Che Yesu, pamo ni w̄andu wose w̄aali papalipose w̄akwapopelela Ambuje w̄etu Che Yesu Kilisito jwali chilongola jwao ni jwetu. 3 Tukunsachila umbone ni chitendewele kutyochela kwa Akunnungu Atati w̄etu ni Ambuje Che Yesu Kilisito. 4 Ngwatogolela Akunnungu kwa ligongo lyenu mōwa gose kwa ligongo lya umbone wa Akunnungu umpatile kwa litala li Che Yesu Kilisito. 5 Pakūwa mu kulumbikana ni Kilisito mmele w̄akusichila mu indu yose, mpatile umanyilisi wose ni ukombole wose wa kulalichila. 6 Pakūwa umboni nkati Kilisito ulimbichikwe mwa w̄anyamwe, 7 kwayele nganimma w̄akusow̄ekwa ni ntuuka wauliwise kutyochela kwa Mbumu jwa Akunnungu, mpela inkuti kulolela kuunukulikwa kwa Ambuje w̄etu Che Yesu Kilisito. 8 W̄elewo chanlimbisye mpaka kumbesi kuti mme w̄angali chilew̄o pa lyūwa lichauje Ambuje w̄etu Che Yesu Kilisito. 9 Akunnungu ali w̄akukulupilichika, w̄elewo w̄ammilasile kuti ntame mu kukamulangana ni Che Yesu Kilisito mwanagwawo w̄aali Ambuje w̄etu. 10 Achalongo achinjangu, ngunchondelela mlina lya Ambuje w̄etu Che Yesu Kilisito, njilane wose mu inkuw̄echeta kuti kukapagwa kulekangana pasikati jenu, nnopennope nkole nganisyo simo ni nningwa umo. 11 Achalongo achinjangu, w̄andu w̄ane w̄aali mu mpingo u che Kiloe asalile kuti w̄anyamwe nkulekangana kwa malow̄e. 12 Ngusaka sale chimbiikene kukwenu, mundu jwine akuti, “Une ngwakuya che Paolo,” ni jwine akuti, “Une ngwakuya che Apolo,” jwine akuti, “Une ngwakuya che Kefa,” ni jwine akuti, “Une ngwakuya Kilisito.” 13 Ana nkuganisya kuti Kilisito agāwaniche? Ana che Paolo ni jūwawambikwe pa nsalaba kwaligongo lyenu? Pane ana mwabatiswe kuti mme w̄akulijiganya w̄a che Paolo? 14 Ngwatogolela Akunnungu pakūwa nganinambatisya jwalijose pasikati jenu ikāwe che Kilisipo ni che Gayo pe. 15 Kwayele ngapagwa mundu jwakukombola kusala kuti abatiswe āwe jwakulijiganya jwangu. 16 Ngukumbuchila, iyoyo nambatisye che Sitifano ni w̄aali mu nyuumba jao, nambo ngangukumbuchila kuti nambatisye mundu jwine. 17 Pakūwa Kilisito ngananajichisya kwabatisya w̄andu, nambo naalalichile w̄andu Ngani Jambone, ni ngāwa kwa malow̄e gakwanonyelesya w̄andu, kuti chiwa cha Kilisito pa nsalaba chināwe cha bule. 18 Pakūwa utenga nkati

chiwa cha Kilisito pa nsalaba ukuwoneka ulow̄elo kwa w̄akusochela, nambo kwetuwe w̄atukukulupuswa, tukugaona machili ga Akunnungu. 19 Malembelo ga Akunnungu gakusala, “Chinalujonanje lunda lwa w̄andu w̄aali ni lunda, ni umanyilisi wa w̄andu w̄aali ni umanyilisi chinaukane.” 20 Alikwapi jwakwete lunda? Alikwapi jwakwiganya malajisyo? Alikwapi jwakumanyilila kutagula indu ya pachilambo? Akunnungu alutesile lunda lwa chilambo chino lūwe ulow̄elo. (aiōn g165) 21 Nti yalutite lunda lwa Akunnungu, w̄andu w̄a pachilambo ngakukombola kwamanyilila Akunnungu kwa lunda lwao achinsyene. Nambo Akunnungu w̄asachile kwakulupusya w̄andu w̄akwakulupiila kwa litala lya utenga utukwalalichila, aula waukuoneka uli ulow̄elo kwa āwala w̄aali ni lunda lwa chiundu. 22 Wayahudi akusaka imanyisyo ni W̄agiliki akusosa lunda. 23 Nambo uweji tukunlalichila ngani ja Kilisito jūwawambikwe pa nsalaba. Ngani jajikuloleka chakukuw̄asya kwa Wayahudi ni ulow̄elo kwa w̄andu w̄angāwa Wayahudi. 24 Nambo kwa w̄ele ūwawilanjikwe ni Akunnungu, Wayahudi pane w̄andu w̄angāwa Wayahudi, Kilisito ali machili ga Akunnungu ni lunda lwa Akunnungu. 25 Pakūwa chachikuloleka uli ulow̄elo wa Akunnungu chikwete lunda kupunda lunda lwa w̄andu, nombe chachikuloleka uli ulepetelo wa Akunnungu chikwete machili kugapunda machili ga w̄andu. 26 Nipele achalongo achinjangu, nkumbuchile imwaliji pāwammilasile Akunnungu. Kwa chipimo cha w̄andu nganimma w̄ajinji w̄awakwete lunda, iyoyo nganimma w̄ajinji w̄amwaliji ni machili, nombe nganimma w̄ajinji umwamanyiche nnope. 27 Nambo Akunnungu w̄aisagwile indu yaikuwoneka ili yakulow̄ela pachilambo kuti w̄ataje soni w̄andu w̄aali ni lunda, sooni Akunnungu aisagwile yakulepetala ya pachilambo kuti w̄ataje soni w̄andu w̄aali ni machili. 28 Akunnungu aisagwile indu ya pachilambo yakunyeluswa ni kukanikwa ni yaikuwoneka yangalimate, kuti aijonanje aila yaikuwoneka ni w̄andu kuti yanamate mu nganisyo sya w̄andu. 29 Akunnungu w̄atesile yeleyo kuti akapagwa mundu w̄akuililapa paujo pao. 30 Akunnungu nsyene anlumbikenye mwanya ni Che Yesu Kilisito. Nombe Akunnungu antesile Kilisito āwe lunda lwetu. Tukuw̄alanjikwa w̄ambone paujo pa Akunnungu, ni kūwa w̄andu w̄atuw̄ichikwe pa jika kwa ligongo lya Akunnungu ni w̄awombweche. 31 Mpela itite kulembekwa Mmalembelo Gamaswela, “Jwalijose jwakuililapa alilape kwa achila chatesile Ambuje.”

2 Achalongo achinjangu, uneji panaiche kukwenu kukunlalichila ngani ja ntemela wa Akunnungu, nganimecheta malow̄e ga kunonopa namose lunda lwa chiundu. 2 Pakūwa panaliji kukwenu nawamwiwe ninamanyilile chindu chachili chose nambo kwamanyilila

Che Yesu Kilisito pe, ajula juŵaŵambikwe pa nsalaba. 3 Panaiche kukwenu naliji jwakulepetala, ni natetemele kwa lipamba. 4 Majiganyo gangu ni kulalichila kwangu nganikuŵa kwa lunda lwa kwanyenga ŵandu, nambo yaliji kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu. 5 Natesile yele kuti chikulupi chenu chikakulupilila lunda lwa ŵandu, nambo chikulupililo cha machili ga Akunnungu. 6 Tukulalichila utenga wa lunda kwa aŵala ŵakusile mu chikulupi nambo ngaŵa lunda lwa chilambo chino, namose ngaŵa lunda lwa aŵala achakulu ŵa chilambo chi ŵaali mumpingo wakupotela. (aiōn g165) 7 Tukunlalichila lunda lwa Akunnungu lwalusisiche, alula lunda luŵalusagwile Akunnungu kwaligongo lya kulumbikana mu ukulu wao chikanaŵe gumbikwa chilambo. (aiōn g165) 8 Nganjupagwa namose jwankulu jumo mwa ŵakutawala chilambo chi jwalumanyilile lunda lu. Akalumanyilile ngakammambe pa nsalaba Ambuje ŵa ukulu. (aiōn g165) 9 Nambo mpela itite pakulembekwa Mmalembelo Gamaswela, “Indu yanganiwoneche atamuno kupikanika indu yanti ngapagwa mundu jwawayiye kuganisa yele ni indu iŵaŵichile chile Akunnungu aŵala ŵakwanonyela.” 10 Nambo Akunnungu atuunukulile uweji yantemela yakwe kwalitala lya Mbumu jwakwe. Pakuŵa Mbumu jo akulolesyalolesya kila chindu natamuno indu yantemela yaikwagamba Akunnungu. 11 Ngapagwa mundu jwakwimanyilila nganisyo sya mundu ikaŵe mundu nsyenepe. Iyoyo ni indu ya Akunnungu ngapagwa jwakwimanyilila ikaŵe Mbumu jwa Akunnungu. 12 Uwe nganitupochela mbumu jwa pachilambo pano, nambo twampochele Mbumu jwatyochele kwa Akunnungu, kuti tumanyilile indu yose yatupele Akunnungu. 13 Kwapele ngatukusala maloŵe ga kwa lunda lwalukujiganyikwa ni ŵandu nambo tukusala maloŵe ga kwa lunda lwalukujiganyikwa ni Mbumu jwa Akunnungu. Tukutagula indu ya Mbumu jwa usyene kwa aŵala ŵaali ni Mbumu jwa Akunnungu. 14 Nambo mundu jwanganakola Mbumu jwa Akunnungu ngakukombola kuipochela indu yaikutyochela kwa Mbumu jwa Akunnungu. Pakuŵa kukwakwe akuiwona ili uloŵelo ni ngakukombola kuimanyilila pakuŵa ikumanyika kwa ukamusyo wa Mbumu jwa Akunnungu. 15 Mundu jwali ni Mbumu jwa Akunnungu akukombola kuipima indu yose nambo ngapagwa mundu jwakukombola kunlamula. 16 Mpela itite pakulembekwa Mmalembelo Gamaswela “Nduni jwaamanyi umanyilisi wa Ambuje? Nduni jwakukombola kwajiganya?” Nambo uweji tukwete umanyilisi wa Kilisito.

3 Achalongo achinjangu, uneji nganiŵecheta nomwe mpela ŵandu ŵakulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu nambo

naŵechete ni ŵanyamwe mpela ŵandu ŵa pachilambo pa nti twanache mu kwakulupilila Kilisito. 2 Nang'wesisyeye maŵele, ngaŵa yakulya yakulimba, pakuŵa nganinkombola kulya, namose sambano ngankupakombola kulya. 3 Pakuŵa ŵanyamwe chiŵela nkutama mpela ŵandu ŵa pa chilambo yakuti pakutama. Uli pasikati jenu nganiupagwa wiu ni utinda? Yele yose ikulosya kuti ŵanyamwe chiŵela nli ŵandu ŵa chilambo chino, ni ŵanyamwe nkutama mpela chilambo ichikuti pakusaka. 4 Jumo jwenu pakuti, “Une ngwakuya che Paolo,” ni jwine asalaga, “Une ngwakuya che Apolo,” uli ngankutenda mpela ŵandu ŵa pa chilambo yakuti pakutenda? 5 Ana che Apolo ali ŵaani? Ni che Paolo ali ŵaani? Uweji tuli achikatemetume ŵa Akunnungu utukunnyichisya chikulupi. Jwalijose apanganyisye masengo gapegwile ni Ambuje. 6 Une napandile mbeju ni che Apolo ŵajitilile meesi nambo Akunnungu ni uŵajimelesye. 7 Nambo ŵapandile ngaŵa chindu sooni ŵajitilile meesi ngaŵa chindu nambo Akunnungu pe ŵaŵajimelesye mbeju ali jwankulu. 8 Mundu juŵapandile ni juŵajitilile meesi wose ali yalumo ni Akunnungu chachimpa jwalijose mbote jakwe malinga ni masengo gakwe gapanganye. 9 Pakuŵa uwe wose tuli achikatemetume ŵa Akunnungu, ŵanyamwe nli ngunda wa Akunnungu, iyoyo nli nyuumba ja Akunnungu. 10 Kwa ligongo lya umbone wa Akunnungu ambele masengo, misile nsingi mpela jwakutaŵa jwambone yakuti kukolosya, ni mundu jwine akutaŵa pachanya pakwe. Nambo jwalijose jwakutaŵa alilolechesye yakuti pakutaŵa pachanya pakwe. 11 Pakuŵa ngapagwa mundu jwakupakombola kuŵika nsingi wine kupunda aula wemale kuŵichikwa, yaani Che Yesu Kilisito. 12 Pachanya nsingi wo mundu akukombola kutaŵa kwa sahabu pane kwa feza pane kwa maganga ga ntengo wekulungwa pane kwa itela pane kwa manyasi pane kwa masamba. 13 Usalale wa masengo ga mundu jwalijose chiuwoneche ni kuŵichikwa pangasisika, pa lyuŵa litaiche Kilisito kukwalamula ŵandu. Pakuŵa pa lyuŵa lyo, mooto chiunukule masengo ga kila mundu ni wele mooto chiulinje umbone wa masengo ga mundu jwalijose ni kulosya iŵaga gali gakusalala. 14 Iŵaga chataŵile mundu pachanya pa nsingi wo ngachipya kwa mooto wo, mundu jo chapochele ntulilo. 15 Iŵaga chataŵile cho chichipye, nipele mundu jo ngaapata ntulilo wao, nambo nsyene jo chakulupuswe mpela ila apokweche pa mooto. 16 Ana ngankumanyilila kuti ŵanyamwe nli Nyuumba ja Akunnungu ni kuti Mbumu jwa Akunnungu akutama nkati mwenu? 17 Nipele naga mundu akujijonanga Nyuumba ja Akunnungu, nombe Akunnungu chanjonanje mundu jo. Pakuŵa Nyuumba ja Akunnungu jili jeswela, ni ŵanyamwe nli Nyuumba jo. 18 Mundu jwalijose

akalilambusya nsyene, iwaga mundu mwa wanyamwe akuliganisya kuti ali ni lunda lwa chilambo chino, mbaya aweje jwakulowela kuti akole ni lunda lusyene. (aiōn 9:165) 19 Pakuwa lunda lwa chilambo chino luli ulowelo paujo pa Akunnungu pakuwa ilembekwe Mmalembelo Gamaswela, “Akunnungu akwatanjisywa wandu waali ni lunda mu ukalamuche wao.” 20 Ni sooni ilembekwe Mmalembelo Gamaswela, “Ambuje akusimanyilila nganisyo sya wandu waali ni lunda lwa pachilambo kuti syangali chindu.” 21 Pele mundu jwalijose ngasalilapila wandu. Pakuwa indu yose ili yenu wanyamwe. 22 Awaga che Paolo pane che Apolo pane che Kefa pane chilambo pane umi pane chiwa pane katema ka sambano pane katema kakakwa, yoseyo ili yenu wanyamwe, 23 ni wanyamwe nli wandu wa Kilisito ni Kilisito ali wa Akunnungu.

4 Mundu atuwalanje kuti tuli achikatumetume wa Kilisito watupegwilwe masengo ga kwalalichila wandu mitemela ja Akunnungu. 2 Pelepo kwa jwalijose jwapegwilwe masengo go ikusachilwa aweje jwakukulupichika. 3 Nambo kwa une nga wa chindu, nalamulikwaga ni wanyamwe pane ni mundu jwalijose, ni une ngangulilamula nansyene. 4 Mu ntima mwangu ngangulamulikwa ni chindu chachilichose, nambo chindu cho ngachikulosya kuti nganingola chilewo, Ambuje ni wakunamula une. 5 Nombe mwanya ngasinlamula lilowe kakanawe kwika katema kakwe, nneche mpaka pachaiche Ambuje. Welewo chaiunukule indu yesisiche mu chipi ni kuwika palulanga nganisyo sya mitima ja wandu. Nipele kila mundu chapochele ulape wakwe kutyochela kwa Akunnungu. 6 Achalongo achinjangu, mechete yankati che Apolo ni une, kuti kwalitala lya uweji nlijiganye chiwecheto chi, “Nkamulichisye malo we ga.” Kuti mwa wanyamwe akapagwa mundu jwalijose jwakulilapila mundu ju ni kunnyelusya mundu jwine. 7 Waani wansagwile mmwe mme jwakwapunda wane? Ana nga wa Akunnungu wampele indu yose inkwete? Iwaga mpegwilwe kwachichi nkulifuna mpela ila nga wa yakupegwa? 8 Sambano mmasile kupata yose yaikunsowa! Sambano nsichile. Mmele mamwenye pangali uweji! Mbaya nkali mamwenye kuti nowe wakwe tuwe mamwenye pamo nomwe. 9 Kuloleka kukwangu kuti Akunnungu atuwisile uweji achinduna nti wambesi wa wosepe, mpela wandu walamulikwe kuulagwa paujo pa wandu, tuwele chindu chakusekasya paujo pa chilambo ni mmbujo mwa achikatumetume wa kwini ni mmbujo mwa wandu. 10 Tuli wakulowela kwa liwamba lya kwatumichila Kilisito, nambo wanyamwe nli wa lunda mu kulumbikana ni Kilisito! Uwe tuli wakulepetala nambo wanyamwe nkwele machili, wanyamwe nkuchimbichikwa nambo uwe tukwaluka. 11 Namuno sambano tukwete

sala ni njota ni usauchi, tukuputikwa nnope ni nganitukola pakutama. 12 Tukulaga kupanganya masengo ni makono getu twachinsyene. Paakutulwesya uweji tukwapa upile, pakutusausya tukupillila, 13 paakututukana uweji tukwajanga kwa kwachimbichisya. Namuno sambano tukuoneka mpela usakwa wa pachilambo, ni kila mundu akutulola mpela wapugwe. 14 Ngangulemba yelei kuti nantesye soni nambo ngunjiganya mpela achiwanangu wakunonyelwa. 15 Namose nkwele wakunnela achajinji nkulumbikana ni Kilisito nambo nganinkola achatai wajinji. Pakuwa mu kulumbikana ni Kilisito une mele atati wenu kwakunlalichila Ngani Jambone. 16 Nipele ngunchondelela ntende mpela ingutendaga une. 17 Kwaligongo li nguntuma che Timoseo kukwenu, mwanangu jwakunonyelwa ni jwakukulupilichika nkulumbikana ni Ambuje. Welewo chankumbusye litala lyangukuya une nkulumbikana ni Kilisito. Litala lingwiganya papali pose mmipingo ja wandu wose wakukulupilila Kilisito. 18 Wane mwa wanyamwe atandite kulifuna achiganisya kuti nganyika sooni kukwenu. 19 Nambo chiche kukwenu chitema pe Ambuje asakaga, nipele chinaiwone nansyene nga wa malo we gao gakuifuna pe nambo ni machili galinago wele wakulifuna. 20 Pakuwa umwenye wa Akunnungu nga wa kwa kusala pe nambo mu machili. 21 Chichi chachikunonyela? Iche kukwenu ndili ni lubokola, pane iche ni ntima wa unonyelo ni wakulitimalika?

5 Ipikaniche isyene kuti pasikati jenu chipali chikululu, sooni chikululu cho chili chakogoya, ni nganichipagwe namose kwa wandu wangakwamanyilila Akunnungu. Mundu akugona ni jwankongwe jwa atagwe. 2 Ni wanyamwe nkumbola chinauli kulilapa? Ikaliji mbaya kukwenu kunkolela chanasa mundu jo ni mundu jwatesile chindu cho awinjikwe pasikati jenu. 3 Uneji ndili kwakulalichila ni wanyamwe mchillu, nambo ntima wangu uli pamo ni wanyamwe. Jwampagwe mbumu nansyene masile kunlamulila jwelejo jwatesile chindu cha soni mpela ila ndili papopo. 4 Pankusongangana kwa lina lya Ambuje wetu Che Yesu, noneji ndili pamo ni wanyamwe kwa mbumu, ni machili ga Ambuje Che Yesu gali papopo, 5 muntyosye mundu jo kwa Shetani kuti chiilu chao chijonasiche ni mbumu jao jikulupuswe pa lya lya kwika kwa Ambuje Che Yesu kukwalamula wandu. 6 Kulilapa kwenu nga wa kwambone. Ana ngankumanyilila kuti amila kanandi jikuchesula utandi wejinji? 7 Nipele, ntyosye amila ja kalakala kuti nswejele mbee. Nipele chinlandane ni utandi wasambano wa nkate wangataga amila, mpela yaikusachilwa kuwa. Pakuwa Kilisito waali Mwanangondolo jwa Pasaka atyosyekwe kuti awe mbopesi jetu. 8 Nipele tutende

chindimba cha Pasaka, ngaŵa kwa amila ja kalakala, ajila amila ja sambi ni ugongomalo. Nambo kwa nkate wangataga amila, wauli ntima weswela ni wausyene. 9 Nannembebe mu chikalata changu chiine kuti nkasyoŵekana ni wāndu wā chikululu. 10 Ngangusala kuti nkasyoŵekana ni wāndu wose pachilambo, aŵala wāchikululu, pane wākunyela, ni wākusumula ni wākuipepelela inyago. Pakuŵa kuliwambasya ni wāndu wo ikambajile kutyoka pachilambo. 11 Nambo sambano ngunlembela wānyamwe kuti ngasinyoŵekana ni mundu jwalijose jwakuti akunkulupilila Kilisito akuno ali jwa chikululu pane jwakunyela pane jwakuipepelela inyago pane jwakwatindanya wāndu pane jwakolelwa pane jwakusumula. Mundu jwanti yele ngasinkunda namose kulya nawo. 12 Nganigaŵa masengo gangu kwalamula wāndu wānganaŵa mu mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito. Wānyamwe nkusachilwa kwalamula wāali mu mpingo wo. 13 Nambo Akunnungu nsyene chiwalamule wānganaŵa mu mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito. Pakuŵa ilembekwe Mmalembelo Gamaswela, “Mumminje mundu jwangelumbana jwali pasikati jenu.”

6 Mundu pasikati jenu amenyanaga ni njakwe iwele uli akunjausya kukummechetela pa nkungulu wa wāndu wāngakwamanyilila Akunnungu badala ja kunjausya paujo pa wāndu wā Akunnungu? 2 Ana ngankwimanyilila kuti wāndu wā Akunnungu chachichilamula chilambo? Iwaga wānyamwe chinchalamula wāndu wose wā pachilambo kwachichi ngankukombola kugalamula magambo gamwana ga? 3 Ana ngankumanyilila kuti chinchalamula achikatumetume wā kwinani? Ana gelego ngaŵa gamakulungwa kupunda gelega ga pachilambo? 4 Pankuŵa ni umenyani wa pakang'wa, kwachichi nkawāilanga wāndu wāngachimbichikwa mu mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito anlamule? 5 Nguwēcheta yele kuti nanjalusye. Ana nganapagwa mundu mu mpingo wenu jwali ni lunda lwa kukombola kwajilanya wākukulupilila achinjakwe? 6 Nambo isyoŵeleche, jwakukulupilila akunjausya jwakukulupilila njakwe paujo pa nkungulu ni kwaleka wāndu wāngakunkulupilila Kilisito anlamule. 7 Kujausyana mwachinsyene kunkungulu kukulosya kuti ntesile chileŵo. Ana ngaikaŵe mbaya kukwenu kuleŵelwa? Ngaikaŵe mbaya kukwenu kusumulwa ipanje yenu? 8 Nambo wānyamwe mwachinsyene nkwatendela wāndu ya yangalumbana ni kwasumula ipanje yao, nkwatendela gagogo namuno wākukulupilila achinjenu. 9 Ana ngakwimanyilila kuti wāchigongomalo ngajinjila mu umwenye wa Akunnungu? Ngasinlilambusya, ngaŵa wāchigwagwa namose wākuipepelela inyago, namose wāchikululu atamuno

wākugonana jwannume ni jwannume, nombe jwankongwe ni jwankongwe, 10 atamuno wā wiyi atamuno wākunyela atamuno wākolelwa atamuno wākunong'ona atamuno wākusumula, wānawose wo ngajinjila mu umwenye wa Akunnungu. 11 Wāne mwa wānyamwe wāliji wānti iyoyo, nambo sambi syenu silecheleswe, ni mmichikwe pajika kwa ligongo lya Akunnungu ni mmoneche wāmbone paujo pao kwa litala lya Ambuje Che Yesu Kilisito ni kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu wētū. 12 Mundu akukombola kuti nyi, “Kukwangu nechelelwe kuipanganya indu yose.” Nambo ngaŵa kila chindu chachikufai. Ngukunda kuti ngukombola kupanganya kila chindu nambo nganguchileka chindu chachilichose chindawale. 13 Nkukombola kusala, “Yakulya kwa ligongo lya lutumbo ni lutumbo kwa ligongo lya yakulya.” Nambo Akunnungu chajonanje yose. Chiilu ngaŵa kwa chikululu nambo chili kwa ligongo lya kwatumichila Ambuje nombe Ambuje akuchigosa chiilu. 14 Kwa machili gao Akunnungu wāasusisye Ambuje, nombe chatususye nowaji kwa machili gakwe. 15 Ana ngankwimanyilila kuti iilu yenu wānyamwe ili iwālo ya Kilisito? Ana nyigale iwālo ya Kilisito kuilumbikanya ni chiilu cha jwachigwagwa? Ngwamba! 16 Ngankwimanyilila kuti jwalumbikene ni jwachigwagwa ali chiilu chimo ni jwele? Pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Wēle wāwili wo chaŵe chiilu chimo.” 17 Nambo jwelejo jwalumbikene ni Ambuje ali pamo najo mu mbumu. 18 Ntame kwakutalichila ni chikululu. Sambu sine syose syasikutendekwa ni wāndu ngasikutendekwa mu iilu yao, nambo jwachigwagwa akuchitendela sambu chiilu chakwe nsyene. 19 Ana ngankwimanyilila kuti iilu yenu ili nyuumba ja Mbumu jwa Akunnungu, jwali munkati mwenu, jumwampochele kutyochela Akunnungu? Kwapele, wānyamwe umi wenu ngaŵa umi wenu mwachinsyene nambo nli wāndu wā Akunnungu. 20 Nsumikwe kwa ntengo wekulungwa. Nipele, sambano mwalape Akunnungu kwa iilu yenu.

7 Sambano tulole imwanembele ila, kwambone wālume atame pangalombela. 2 Nambo kwaligongo lya chikululu, kila jwannume akole wānkwakwe nsyene, nombe kila jwankongwe akole wānkwakwe nsyene. 3 Ikusachilwa jwannume wapeje wānkwakwe yaikuwajilwa, iyoyopeyo ikusachilwa ni jwankongwe wapeje wānkwakwe yaikuwajilwa. 4 Jwankongwe nganakola ulamusi pa chiilu chakwe nsyene nambo wānkwakwe, iyoyopeyo jwannume nganakola ulamusi pa chiilu chakwe nsyene ikaŵe wānkwakwe. 5 Nkajimana, nambo njitichisyane kwa moŵa kanandi kuti nkole katema kambone ka kupopela. Nkakaŵa

kwonegana sooni, Shetani ngasaika kunlinga kwakulepela kupililila. 6 Maloŵe ganansalile nganigaŵa malajisyo, nambo nkukombola kusagula. 7 Ngulajila wāndu wose aŵeje mpela indite pakuŵa une, nambo jwali jose akwete ntulilo wakwe nsyene kutyochela kwa Akunnungu, jwine akwete ntulilo wu ni jwine akwete ntulilo aula. 8 Nipele aŵala wāngalombela ni kulombwa ni wāwililwe ni achiwānkawo, ngwasalila nyi, mbaya atame mpela mungutamila une. 9 Nambo iwāga mundu ngakukombola kulisiwila, alombele. Ili mbaya kulombela ngaŵa kukoletwa ni msese. 10 Kwa aŵala wāmasile kulombana ngumpa malajisyo ga, ngaŵa gangu une nambo ga Ambuje, jwankongwe ngasalekana ni wānkwakwe. 11 Nambo iwāga alekengene atameje pangalombekwa, pane ajilane ni wānkwakwe, iyoyo peyo ni jwannume ngasiwaleka wānkwakwe. 12 Nombe kwa wane uneji nguti nyi, gelega ngaŵa malajisyo ga Ambuje, iwāga jwannume akwete jwankongwe jwangankulupilila Kilisito ni jwankongwe jo akundile kutama ni wānkwakwe, jwannume jo akasanleka wānkwakwe. 13 Jwankongwe jwakwete wānkwakwe wāngakukulupilila Kilisito ni jwannume jo akundile kutama ni wānkwakwe, jwankongwe jo akasanleka wānkwakwe. 14 Pakuŵa jwele jwannume jwangakukulupilila Kilisito akukundikwa ni Akunnungu kwa litala Iya wānkwakwe. Ni jwankongwe jwangakukulupilila Kilisito akukundikwa ni Akunnungu kwa litala Iya wānkwakwe. Ikaŵaga yeleyo wānache wao akaliji mpela wānache ŵa wāndu wāngakwamanyilila Akunnungu nambo sambano akundikwe ni Akunnungu. 15 Iwāga jwangakukulupilila Kilisito jula akusaka kunneka njakwe jwali jwakukulupilila, munneche atende yeleyo, pelepo jwankongwe pane jwannume jwakukulupilila Kilisito ngaakutaŵikwa. Akunnungu atuŵilasile uwe tutame mu chitendewe. 16 Pakuŵa nkwiwanyilila uli mwe jwankongwe junkwakulupilila Kilisito panjipa chinkombole kwakulupusya wānkwenu? Pane nkwiwanyilila uli mwe jwannume junkwakulupilila Kilisito panjipa chimpakombole kwakulupusya wānkwenu? 17 Mundu jwalijose ajendechelele kutama mu utame wapegwilwe ni Ambuje, atame mpela yatite kutama paŵawilanjikwe ni Akunnungu. Gelega ni gangwasalila wāndu wose mu mipingo jose ja wāndu wānkukulupilila Kilisito. 18 Iwāga mundu wāwilanjikwe ni Akunnungu ali aumbele, ngasalitesya mpela nganaumbala. Ni iwāga mundu wāwilanjikwe ni Akunnungu akanawe kuumbala, ngasaumbala. 19 Kuumbala ngaŵa chindu ni ungaumbala ngaŵa chindu, nambo chindu chachikusachilwa chili kugakumulisya makanyo ga Akunnungu. 20 Jwalijose asigalile iyoyo mpela iwāliji paŵawilanjikwe ni Akunnungu. 21 Ana mwaŵilanjikwe

nli kapolo? Nkaikosya, nachiwāmunu nkwete lipesa Iya kuŵa mundu jwanganintaŵikwa nambo ntumiye Iye lipesa kupanganya yambone. 22 Pakuŵa jwele jwaŵilanjikwe ni Ambuje ali kapolo, jwelejo chaŵe jwalechelele ni Ambuje. Iyoyo peyo jwelejo jwaŵilanjikwe ali alechelele, jwelejo akuŵa kapolo jwa Kilisito. 23 Akunnungu ansumile kwa ntengo wekulungwa, ngasimma achikapolo ŵa wāndu. 24 Achalongo achinjangu, mundu jwalijose ajendechelele kutama mu utame ulaula mpela iwāliji paŵawilanjikwe, pakuŵa Akunnungu ali pamo ni wānyamwe. 25 Sambano, nkati aila innembile kukwangu nkati wāliwāli pe ni wāngalombela, une nganingola malajisyo kutyochela kwa Ambuje nambo nguŵecheta yeleyo mpela mundu jwakukulupilichika ni jumbochele chanas cha Ambuje. 26 Kwaligongo Iya kulaga kunkulaga, une nguganisya kuti, ili yambone mundu atameje iyoyo yaali. 27 Ana nombele? Nkasaka kulekangana ni wānkwenu. Ana nganinnombele? Nkasaka kulombela. 28 Nambo iwāga chinnombele, ngankola sambi, ni mwali wālombwagwa, ngakola sambi, wāndu wānti yele talaje mu umi wa pachilambo pa, nambo une ngusaka ganansimane gelego. 29 Achalongo achinjangu, ngusaka sale nyi: Katema kakasigalile kali kakajipi, kutandilila sambano aŵala wālombele aŵeje mpela Ila nganalombela. 30 Aŵala wākulila aŵeje mpela ngakulila. Aŵala wākusengwa aŵeje mpela ngakusengwa. Aŵala wākusuma aŵeje mpela wāngali chindu. 31 Wākulichenjeusya ni indu ya pa chilambo pano aŵeje mpela ngaakulichenjeusya ni indu yo. Pakuŵa indu ya pa chilambo pano ikuwandichila kupita. 32 Ngusaka wānyamwe nkaŵa ni lipamba. Mundu jwangalombela akulichenjeusya ni masengo ga Ambuje, pakuŵa akusosa itajile pakwanonyelesya Ambuje. 33 Nambo jwannume jwalombele akulichenjeusya ni masengo ga pachilambo chi, pakuŵa akusosa itajile pakwanonyelesya wānkwakwe, 34 nombejo asigalile pamalekano. Jwankongwe jwangalombekwa pane mwali akulichenjeusya ni masengo ga Ambuje kuti aliŵiche pa jika kwa chiulu ni mbumu kwa ligongo Iya Ambuje. Nambo jwankongwe jwalombekwe akulichenjeusya ni indu ya pachilambo chi, pakuŵa akusosa itajile pakwanonyelesya wānkwakwe. 35 Ngusala yele kuti nankamusyē, ngangusaka kummichila chakusiŵila, nambo ngusaka ntendekanye yaikusachilwa kuti nkombole kwatumichila Ambuje, kwa ntima umo ni nningwa umo. 36 Nambo mundu jwalijose iwāga akuganisya kuti ngakumpanganyichisya yambone mwali jwantomele kwa kuleka kwalombela, ni aiwonaga kuti yaka ikupita, ni misese jakwe jkwatesya alepele kulisiwila, atende yakuti pakusaka, alombane. Kwa kutenda yeleyo ngakutenda sambi. 37 Nambo jwannume jo

asakaga nsyene pangakanganichiswa kuti ngaalombela, ni iwaga ngaakwakolela misese achakongwe, jwelejo akutenda yambone pangannombela mwali jwantomele jo. 38 Nipele jwele jwakulombela akupanganya yambone ni jwele jwangakulombela akupanganya yambone nnope. 39 Jwankongwe jwalombekwe akutaŵikwa ni ŵankwakwe kwa katema kose ŵankwakwe ali ŵajumi. Nambo ŵankwakwe ajasikaga, akukombola kulombwa sooni ni mundu jwakunsaka, nambo jwannume jo aŵeje jwakukulupilila Kilisito. 40 Nambo inguti pakuganisa une, jwankongwe jo chasangalale kwannope iwaga chatame iyoyo pangalombekwa. Syele sili nganisyu syangu, none nguganisa yakuti ngwete Mbumu jwa Akunnungu.

8 Sambano kwa ngani ja yakulya yetaje mbopesi kwa inyago tukumanyilila kuti wose tukwete umanyilisi. Umanyilisi ukututendekasya tulilape twachinsyene nambo unonyelo ukutugumba. 2 Mundu aganisyaga kuti akuchimanyilila chindu, nganaŵe kuchimanyilila chachili chose mpela yakuti pakusachilwa kwimanyilila. 3 Nambo iwaga mundu akunnonnyela Akunnungu, akumanyika ni Akunnungu. 4 Nipele, kwa ngani ja yakulya yetaje mbopesi kwa inyago tukwimanyilila kuti inyago ngaŵa chindu pachilambo, ni kuti ngapagwa Akunnungu ŵane ikaŵe Akunnungu ŵamo pe. 5 Namuno ipali indu yejinji yati ŵandu akuiŵilanga minnungu, pachilambo pano ni kwini, namuno kwana minnungu ni achambuje ŵajinjji, 6 nambo kukwetuwe Akunnungu ali ŵamo pe ŵaali Atati jwagumbile yose, ni uweji tukutama kwa ligongo lya ŵelewo. Soonni tukwete Ambuje ŵamo pe ŵelewo ali Che Yesu Kilisito, kwalitala lya ŵelewo indu yose yagumbikwe, nowaji tukutama kwalitala lya ŵelewo. 7 Nambo ngaŵa kila mundu jwakwimanyilila yose yi, ŵandu ŵane ŵasyoŵelele kutaga mbopesi kwa inyago, mpaka sambano alyaga chakulya cho akuganisa chili cha inyago. Pakuwa miningwa jao jili jakulepetala akuliganisa kuti akulisakasya kwakulya chakulya cho. 8 Chakulya ngachikukombola kutujasya chiŵandi ni Akunnungu, twalekaga kulya ngapagwa chachikutusoŵa, ni twalyaga ngapagwa chachikonjecheka kukwetu. 9 Nambo nilolechesye ni kulechelelwa kwenu, nkaika kwatendekasya ŵaali ni chikulupi cha kulepetala kwinjila mu sambi. 10 Pakuŵa mundu jwaali ni chikulupi chakulepetala, ammonaga mmwe junkwimanyilila nkulya mu nyuumba ja inyago, ana ngasanyengeka nombejo kulya yakulya yetaje mbopesi kwa inyago? 11 Kwayele, mundu jwaali ni chikulupi chakulepetala chasocheye kwa ligongo lya umanyilisi wenu, ni Kilisito ŵawile kwa liwamba lya jwelejo! 12 Iwaga nkwasoyasya

achinjenu ŵakukulupilila Kilisito kwanti yeleyo, ni kujiulasya miningwa jao jakulepetala, nkwalēwēla Kilisito. 13 Nipele chakulya chankuŵasyaga njangu jwakukulupilila Kilisito ajinjile mu sambi, ngangulya nyama ng'o, pakuŵa nalyaga chinanneŵesye njangu jwakukulupilila Kilisito ajinjile mu sambi. (aiōn g165)

9 Ana une ngaŵa mundu junechelelewe? Ana une ngaŵa nduna? Ana une nganinawona Ambuje ŵetu Che Yesu? Ana ŵanyamwe nganintyochelela ni masengo gangu ga kwatumichila Ambuje? 2 Natamuno une nganiŵa nduna kwa ŵandu ŵane nambo isyene ndili nduna kukwenu mwanamwe. Ŵanyamwe nli ŵaumboni ŵa unduna ŵangu pakuŵa nlumbikene ni Ambuje. 3 Yele ni inguti pakulichenjala kwa ŵandu ŵakuusya une. 4 Ana ngatukusachilwa kulya ni kung'wa kwaligongo lya masengo getu? 5 Ana ngatukusachilwa kulongana nawo ulendo umo achiŵankwetu ŵakukulupilila Kilisito mpela yakuti kupanganya achinduna ŵane ni achapwakwe Ambuje ni che Kefa? 6 Pane uweji jikape, uneji ni che Banaba ni ŵatukusachilwa kupanganya masengo kuti tukole yatukuisaka? 7 Ana jwangondo chi jwakwaula ku ngondo ni kulilipila nsyene? Ana jwakulima chi jwa ngunda wa misabibu jwangalya isogosi ya itela yakwe? Ana jwakuchinga chi jwangakug'wa maŵele ga ilango yakwe? 8 Ana nguŵecheta gelego chiundu? Ana Malajisyo ga Che Musa ngagakusala maloŵe gagogo pego? 9 Pakuŵa ilembekwe Mmalajisyo ga che Musa, "Ngasimwataŵa ng'ombe kang'wa pakujiliŵata ngano." Ana pele Akunnungu akukunguluchila nkati ng'ombe? 10 Ana paŵaŵechete yeleyo nganatugambaga uwe? Eloo, yeleye yalembekwe kwa liwamba lyetu kuti jwakulima ni jwakugowola wose akusachilwa apanganye masengo go kwa kulolela kukola mmagowolo. 11 Uweji twapandile mbeju ja mbumu mwa ŵanyamwe. Ana ngaŵa chindu chachikulungwa uweji kupata yaikutusoŵa kutyochela kukwenu? 12 Iwaga ŵandu ŵane akusachilwa kupata indu kutyochela kukwenu, ana uwe ngatukusachilwa kwannope kupata kwapunda ŵelewo? Nambo uweji nganitungamia lipesa lyo, nambo twapililile kila chindu kuti tukajisiŵila Ngani Jambone ja Kilisito kulalichilwa kwa ŵandu. 13 Ngankwimanyilila kuti ŵakupanganya masengo pa Nyuumba ja Akunnungu, akupata chakulya chao pa Nyuumba ja Akunnungu, ni aŵala ŵakutumichila pakutyochesya mbopesi akupata liunjili mu mbopesi jo? 14 Ambuje iyoyopeyo ŵalajisye kuti aŵala ŵakwalalichila ŵandu Ngani Jambone apate yaikwasoŵa kila lyyuŵa kutyochela mmasengo go. 15 Nambo une nganindumia namose lipesa limo mwa

gelego. Namose ngangulemba gelega kuti iweje yeleyo kukwangu, mmbaya une nyasiche kupunda kuilechelela yeleyi inguipanganya, ni mundu amone kuti ngulilapa pangali chindu. 16 Naga une ngwalichila wandu Ngani Jambone, chelecho ngaŵa chindu chakulilapila, gele gali masengo gangu gambegwilwe ni Ambuje kugapanganya, ulaje kukwangu naga ngangwalichila wandu Ngani Jambone! 17 Ikaliji ngwalichila wandu Ngani Jambone kwa lisosa lyangu, ngalolele mbote, nambo pakuŵa ngusachilwa mbanganye masengo go, yeleyo ikulosya kuti Akunnungu angulupilile kuti mbanganye. 18 Sambano ngupochela mbote chi? Mbote jangu jili lipesa lindinalyo lya kwalalichila wandu Ngani Jambone pangali malipilo, pangaŵenda indu yaikusachilwa kupegwa kwaligongo lya masengo ga kulalichila Ngani Jambone. 19 Uneji nechelelwe kwa wandu wose, nambo nalitesile kapolo jwa wose kuti naichisye Kilisito wandu achajinji. 20 Panaliji nkupanganya masengo ni Wayahudi naliji mpela Myahudi, kuti napate Wayahudi wakulupilile Kilisito. Namose une nansyene nganima paasi pa Malajisyo ga che Musa, nambo naliji mpela ndili paasi pa Malajisyo go kuti napate aŵala ŵaali paasi pa Malajisyo ga che Musa. 21 Panaliji nkupanganya masengo ni wandu ŵangaŵa Wayahudi, natamaga mpela ŵanyawo, kuti napate ŵelewo wakulupilile Kilisito. Pakusala yeleyo ngawa kuti une ngangugakamula malajisyo paujo pa Akunnungu, kusyene une ngugajitichisya malajisyo ga Kilisito. 22 Panaliji nkatama ni wandu wakulepetala, natemi mpela jwakulepetala kuti napate ŵele ŵaali wakulepetala. Nalitesile yayliyose kwa wandu wose kuti natesye akulupuswe kwa litala lyalili lyose. 23 Noneji ngutenda yele yose kwaligongo lya Ngani Jambone kuti mbate ntuuka wakwe. 24 Ana ngankwimanyilila kuti aŵala wakututuka luwilo, akuutuka wosepe, nambo jwakwalongolela achinjakwe ni jwakupochela ntulilo? Mbutuche iyoyopeyo kuti ni ŵanyamwe mpochele ntulilo. 25 Mundu jwalijose jwakusaka kwapunda achinjakwe mu ung'asi wa kuutuka, akulekaga yose kaje, akutenda yele kuti apochele chindu chachili mpela singwa chakwonasika nambo uweji tutupochele chindu mpela singwa changajonasika. 26 Noneji nguutuka iyoyopeyo mpela mundu jungusaka kupunda. Nganguputana mpela mundu jwakujiputa mbungo lingumi. 27 Nambo nguchilagasya chiilu changu kuti ngombole kuchitawala, ngutenda yeleyo kuti pangumalisya kwalalichila wandu ŵane, une nansyene ngasaika kukanikwa.

10 Achinjangu ngusaka mmanyilile yakuti, achatati ŵetu ŵaliji wose paasi liunde, ni wose ŵajombweche salama Bahali ja Shamu. 2 Wose ŵabatiswe mu liunde ni

mu bahali, kuti alumbikane ni che Musa. 3 Wose ŵalile chakulya chilachila cha mbumu. 4 Iyoyo wose ŵang'wele chakung'wa chilachila cha mbumu, pakuŵa ŵang'wele meesi gagatyochele mu lwala lwa mbumu luŵalukuiye, lwala lula lwaliji Kilisito nsyene. 5 Nambo achajinji nnope mu wele mpingo wo, Akunnungu ngananonyelwa nawo, kwapele ŵawile ni ilu yao yajenele mwipululu. 6 Kwapele indu yo yose yatyochele kutujamuka uwe tukaŵa wandu wakulajila yangalumbana mpela ŵanyawo iŵatite pakulajila. 7 Ngasinnyipopelela inyago mpela ŵane iŵatite kutenda, mpela itite pakulembekwa Mmalembelo ga Akunnungu, "Wandu ŵatemi kulya ni kung'wa, nipele ŵajimi ni kutyala kwa kupunilana." 8 Tukatenda chigwagwa mpela ŵane mwa ŵanyawo iŵatite pakupanganya, pa lyuŵa limo ŵajasiche wandu elufu ishilini na tatu. 9 Tukaalinga Kilisito mpela ŵane mwa ŵanyawo iŵalinjile, wose ŵajasiche kwa kulumikwa ni majoka. 10 Ngasinnyinyita mpela ŵane mwa ŵanyawo iŵatite kunyinyita, ŵaulajikwe ni katumetume jwa kwini jwakuichisya chiwa. 11 Yeleyo yose yaagwilile ŵanyawo kuti uŵe tujiganyikwe, yalembekwe kutujamuka uweji ŵatuli mmoŵa gaambesi. (aiōn 1:165) 12 Kwapele mundu jwakuliganisya kuti ajimi kwakulimbila aliolechesye anaiche kugwa. 13 Kulinjikwa kunkulinjikwa kuli kwa kawaida kwapata wandu. Akunnungu ali wakukulupilichika, nombewo ngasaneka nlinjikwe kupunda ukombole wenu. Nambo pankulinjikwa, ŵelewo champe machili ga kupililila ni litala lya kukopochela. 14 Kwaligongo lya achalongo achinjangu wakunonyelwa ntime kwakutalichila kuipopelela inyago. 15 Nguŵecheta ni ŵanyamwe wandu ŵaali ni umanyilisi, muiganisyeje ingunsalila yi. 16 Chikombe chitukuchitumia pa chakulya cha Ambuje ni chitukwatogolela Ambuje, tukulumbikana ni miasi ja Kilisito. Patukulya nkate, tukulumbikana ni chiilu cha Kilisito. 17 Pakuŵa nkate uli umo, namuno tuli ŵajinji, tuli chiilu chimo, pakutipala wose tukugaŵana nkate umo pewo. 18 Nchilole achila chakuchipanganya wandu ŵa ku Isilaeli, ŵelewo wakulya mbopesi sya pa chilisa, akukamulangana pamo kutyosya mbopesi syo kwa Akunnungu. 19 Ana nyile uli? Chakulya chachitajikwe mbopesi kwa inyago, chikwete malumbo? Pane chinyago chikwete malumbo? 20 Ngwamba! Chingusaka kusala chili chelechi: Mbopesi sya wandu ŵangakwamanyilila Akunnungu akusityosya kwa masoka ni ngaŵa kwa Akunnungu. Noneji ngangusaka ŵanyamwe nlumbikane ni masoka. 21 Ngankombola kuching'welela chikombe cha Ambuje akuno nkung'welela chikombe cha masoka. Ngankombola kulya chakulya cha Ambuje ni papopo nkulya chakulya cha masoka. 22 Ana tukusaka

kwatendekasya Ambuje akole wiu? Ana tukuganisa tukwete machili nnope kwapunda wewe? 23 Wandu wane akuti, "Indu yose ngaikukanywa," nambo une nguti, ngaŵa yose pe yaikuwajila. Ni wandu wane akuti, "Indu yose ngaikukanywa," nambo une nguti, ngaŵa yose pe yaikukamuchisa. 24 Mundu jwalijose mwa wanyamwe akalisosela kupoka kwakwe nsyene pe, nambo asoseje ni kupoka kwa achinjakwe. 25 Yose yaikusumikwa pakusumichisa malonda nlyeje pangausya, kwa liwamba lya miningwa jenu. 26 Pakuwa Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Chilambo chili chao Ambuje ni yose yaili mwelemo ili yakwe." 27 Naga mundu jwangakunkulupilila Kilisito annaliche pa chakulya, ni wanyamwe nkusaka kwaula, nlyeje yaili yose ichammichile pangausyausya kwa liwamba lya miningwa jenu. 28 Nambo ansalilaga mundu, "Chakulya chi chetaje mbopesi kwa inyago," nkalya, kwaligongo lya mundu jwammanyise ni kwa liwamba lya miningwa, 29 nguti, kwa liwamba lya miningwa, nambo ngaŵa miningwa jenu nambo nningwa wa ajula jwammanyise. "Kwa chichi kulechelelwa kwangu une kulamulikwe ni nningwa wa mundu jwine? 30 Iwaga une ngwatogolela Akunnungu kwa chakulya chingulya, kwa chichi mundu alalatile une kwa ligongo lya chakulya chinaatogolele Akunnungu?" 31 Nipele, pankutenda chachilichose iweje kulya namuno kung'wa mwitendekanye yose kwaligongo lya ukulu wa Akunnungu. 32 Nkasamwakuwasya Wayahudi atamuno Wagiliki atamuno mpingo wa Akunnungu, wa wandu wakunkulupilila Kilisito. 33 Mmeje mpela une, ngusaka kwanonyesya wandu wose mu indu yose inguipanganya. Pakuwa ngangulisosela kupoka kwangu nansyene, nambo ngwasosela wandu kupoka kuti akulupuswe.

11 Muusyasye une mpela une inguti pakwasasya Kilisito. 2 Ngunlapa wanyamwe pakuwa nkungumbuchila mu indu yose, mwanya nkamulise majiganyo ilaila mpela inatite pakumpa. 3 Nambo ngusaka mmanyilile kuti Kilisito ali ntwe wa jwanume jwalijose, ni jwanume ali ntwe wa wankwakwe, ni Akunnungu ali ntwe wa Kilisito. 4 Jwanume jwali jose jwakuunichila ntwe katema pakupopela pane jwakulalichila utenga wa Akunnungu, akuujalusya ntwe wakwe wali Kilisito. 5 Nambo jwankongwe jwalijose jwakupopela pane jwakulalichila utenga wa Akunnungu jwangaunichila ntwe akunjalusya wankwakwe jwali ntwe wakwe, jwankongwe jo ali chisau ni jwankongwe jwammyole umbo sya ntwe wakwe. 6 Iwaga jwankongwe ngakuliunichila ntwe wakwe mbaya amyole umbo syakwe, nambo iwaga ili soni jwankongwe kuutula umbo syakwe pane kumyola mbaya aunichile ntwe wakwe. 7 Jwanume ngakusachilwa

kuunichila ntwe wakwe pakuwa welewo ali chisau ni Akunnungu ni ukulu wa Akunnungu. Nambo jwankongwe ali ukulu wa jwanume. 8 Pakuwa jwanume nganagumbikwa kutyochela kwa jwankongwe nambo jwankongwe ni juwagumbikwe kutyochela kwa jwanume. 9 Sooni jwanume nganagumbikwa kwaligongo lya jwankongwe nambo jwankongwe ni juwagumbikwe kwaligongo lya jwanume. 10 Kwa ligongo li ni kwa ligongo lya achikatumetume wa Kwinani, jwankongwe aunichile ntwe wakwe, kuti chiwe chimanyiso cha ulamusi wauli pachanya pao. 11 Natamuno yeleyo, nkulumbikana ni Ambuje, jwankongwe pangali jwanume ngaŵa chindu, ni jwanume pangali jwankongwe ngaŵa chindu, wose akukulupililana. 12 Pakuwa, iwaga jwankongwe wagumbikwe kutyochela kwa jwanume, iyoyo jwanume nombe akupagwa ni jwankongwe, ni indu yose yo ikutyochela kwa Akunnungu. 13 Nlamule mwachinsyene. Ana ikuwajilwa jwankongwe wapopele Akunnungu pangaunichila ntwe? 14 Ana upagwe usyene ngaukujiganya kuti jwanume awaga ni umbo syasileu akulitesya soni nsyene? 15 Nambo jwankongwe akolaga umbo syasileu, chili chindu chakuchimbichikwa kukwakwe, pakuwa atekupagwa umbo syasileu kuti suaunichile. 16 Iwaga mundu akukola makani kwa yeleyo, kukwetu uwe atamuno mu mipingo ja wandu wakunkulupilila Kilisito, uweji nganitukola masyowelo ga makani. 17 Nambo mmalajisyo ga gangumpa ngangunlapa, pakuwa pankusimana kwapopela Akunnungu, nkutendekanya indu yangalumbana kwipunda indu yambone. 18 Kundanda napilikene kuti, pankusimana pamo nti mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito, kukutyochela kulekangana, ni une ngukulupilila kanandi kuti pane ili isyene. 19 Pakuwa iwele yambone kupagwe kulekangana pasikati jenu kuti awala wakukundikwa ni Akunnungu amanyiche pangasisika. 20 Nipele pankusimana, nkuganisa kuti nkulya nkate kwa kuchikumbuchila chiwa cha Ambuje nambo ngaŵa, 21 pakuwa pankulya, kila mundu akulya chakulya pangaalindilila achinjakwe, ni kwatenda wane asigalile ni sala ni wane akolelwe. 22 Ana ngankukombola kulya ni kung'wa mmajumba genu? Pane ana nkuunyelusya mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito ni kwachembulusya wandu wangali ni chindu? Ana sambano nansalile ichichi? Ana nanlape kwa yeleyo? Ngwamba, ngangunlapa kwaligongo lya chindu cho. 23 Pakuwa une napochele kutyochela kwa Ambuje majiganyo ganampele wanyamwe, yakuti, Ambuje Che Yesu, chilo chila pawangalawiche, waujigele nkate, 24 ni pawatogolele Akunnungu wauagawenye nkate ni kuti, "Achi ni chiilu changu chachityochekwe kwaliwamba lyenu. Ntendeje nyi kwakungumbuchila une." 25 Iyoyo pawamasile kulya

Wachinyakwile chikombe ni kuti, "Achi chikombe chi chili lilangano lya sambano lyalikulimbichikwa kwa miasi jangu. Ntendeje nyi kila pankung'wa, kwakungumbuchila une." 26 Pakuwa kila pankulya nkate wu, ni kuching'welela chikombe chi, nkwenesya chiwa cha Ambuje mpaka pachaiche sooni. 27 Kwapele kila mundu juchalye nkate wu ni kuching'welela chikombe chi kwa litala lyangasachilwa, jwelejo chakole magambo mchiilu ni mmiasi ja Ambuje. 28 Kwapele kila mundu alilolechesye kaje nsyene nipele akukombola kulya nkate wo ni kuching'welela chikombe cho. 29 Pakuwa jwalijose jwakulya ni kung'wa pangaimanyilila malumbo ga chiilu cha Ambuje, jwelejo akulilamula nsyene. 30 Kwa ligongo lyo, wandu achajinji mwa wanyamwe ali wakulepetala ni wakulwala, ni wane wakwe ajasiche. 31 Nambo tukalilolechesye yambone twachinsyene, ngatukalamulikwe ni Akunnungu. 32 Nambo patukulumulikwa ni Ambuje akutujamuka kuti tukasalamulwa pamo ni wandu wa pachilambo. 33 Kwayele achalongo achinjangu pankusimana pamo kulya nkate kwa kuchikumbuchila chiwa cha Ambuje ndindililane. 34 Naga mundu jakwete sala alye kaje kumusi, melepe pankusimana pamo Akunnungu akasanlamula. Indu ine yo chinjinjiganya pachiche.

12 Sambano achalongo achinjangu ngusaka mmanyilile yambone yankati mituuka jajikutyochela kwa Mbumu jwa Akunnungu. 2 Nkumanyilila kuti pamwaliji ngankwamanyilila Akunnungu, mwatawalikwe ni kulongoswa mpopelele minungu jangali ni umi yaani inyago. 3 Kwaligongo lyo ngusaka mmanyilile kuti, ngapagwa mundu jwakulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu jwakukombola kuwecheta, "Che Yesu alweseche." Ni sooni ngapagwa mundu jwakukombola kuwecheta kuti, "Che Yesu ali Ambuje," pangalongsoswa ni Mbumu jwa Akunnungu. 4 Jipali mituuka jakupisyangana, nambo Mbumu jwakupeleganya ali jumope. 5 Soonni kutumichila kuli kwa kupisyangana nambo Ambuje wakutumichilwa ali wamope. 6 Ni sooni kupali kupisyangana kwa masengo, nambo Akunnungu ali wala wala wakupanganya masengo gose kwa wandu wose. 7 Mbumu jwa Akunnungu akuliuukula kwa kila mundu kwa uwele wakupisyangana kwaligongo lya upoche wa wandu wose. 8 Mbumu jwa Akunnungu akumpa mundu jwine lilo we lya lunda, ni Mbumu jwa Akunnungu jujojo akumpa mundu jwine lilo we lya umanyilisi yakuti pakusaka. 9 Mbumu jujojo akumpa mundu jwine chikulupi, Mbumu jujojo akumpa mundu jwine ntuuka wa kwalama wandu. 10 Mbumu jwa Akunnungu akumpa mundu jwine ntuuka wa kupanganya yakusimonjeka. Mbumu jujojo akumpa mundu jwine ntuuka wa kulondola, ni

Mbumu jujojo akumpa mundu jwine ntuuka wa kujimanyilila mbumu ja unami ni Mbumu ja usyene. Ni mundu jwine akupegwa ntuuka wa kuwecheta iwecheto ineine ni mundu jwine akupegwa ntuuka wa kugopolela. 11 Nambo masengo gose go akugapanganya Mbumu jwa Akunnungu jumo pejo, achinga wilaga kila mundu ntuuka wakupisyangana mpela yakuti pakusaka nsyene. 12 Mpela ila chiilu yachitite kuwa chimo chachili ni iwalo yejinji, ni iwalo yo namuno ili yejinji, ikuchigumba chiilu chimo, ni yaitite kuwa kwa Kilisito. 13 Pakuwa uweji wose twabatiswe kwa Mbumu jumo tuwe chiilu chimo, iwaga tuli Wayahudi pane wandu wanga wa Wayahudi, iwaga tuli achikapolo pane wandu walechelelewe, wose twang'wehekwe Mbumu julajula jumo. 14 Pakuwa chiilu nganichigumbikwa kwa chiwalo chimo pe, nambo kwa iwalo yejinji. 15 Lukongolo lwatiji, "Une nganima nkono, kwapele une nga wa wa chiilu," Ana lukongolo ngaluwa lwa chiilu kwa ligongo lyo? 16 Ni liwiwi lyatiji, "Pakuwa une nga wa liso, une nga wa lya chiilu," Ana liwiwi ngaliwa lya chiilu kwa ligongo lyo? 17 Naga chiilu chose chikaliji liso kupikana kupaliji kwapi? Ni chiilu chose chikaliji liwiwi, mundu akakombwele chinauli kunusya? 18 Nambo Akunnungu aiwisile iwalo yose mu chiilu cha kila mundu mpela iwatite pakusaka. 19 Nambo iwalo yose ikaliji chiwalo chimo, chiilu chikaliji kwapi? 20 Mpela yachitite kuwa, chikwete iwalo yejinji nambo chiilu chili chimo pe. 21 Liso ngalikukombola kuusalila nkono, "Ngangunsaka!" Namose ntwe nawo ngaukukombola kugasalila makongolo kuti, "Ngangunsaka!" 22 Kupunda pele chiiwoneche kuti iwalo ya chiilu yaili yakulepetala ni yaili yakusachilwa nnope. 23 Soonni aila iwalo yatukwiganisya kuti yangali uchimbichisyo ni yatukuichimbichisya, ni iwalo ya chiilu yaikuwoneka ili ya soni ni itukuinichila nnope. 24 Nambo iwalo yaikuwoneka pa meeso pa wandu, ngaikusaka kuunichikwa. Akunnungu nsyene achiwisile chiilu mu chikotopasyo chanti yele ni kuipa uchimbichisyo aila iwalo yaili yakulepetala. 25 Kwapele kuka wa ni kulekangana muchiilu, nambo iwalo inayose igosane. 26 Chiwalo chimo chapotekaga iwalo ine ikupoteka pamo nacho. Chiwalo chimo chalapikwaga iwalo ine ikusengwa pamo nacho. 27 Nipele wanyamwe wose ndi chiilu cha Kilisito, kila jumo jwenu ali chiwalo cha chiilu cho. 28 Mu mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito, Akunnungu wawisile wandanda achinduna ni wawili wakulondola wa Akunnungu ni watatu wakwiganya, soonni wakupanganya yakusimonjeka ni soonni waali ni mituuka jakulama wakulwala, ni wakukombola kwakamusya wandu, ni wakukombola kwimilila masengo ni wakukombola kuwecheta iwecheto ineine. 29 Ana wose ali achinduna? Ana wose ali wakulondola? Ana wose ali

wakwiganya? Ana wose ali wakupanganya yakusimonjeka? 30 Ana wose akwete mituuka jakulama wakulwala? Ana wose akuwecheta iwecheto ineine? Ana wose akwete ntuuka wa kugopolela iwecheto ineine? 31 Nipele nlajile kwannope kupata mituuka jajili jekulungwa. Nambo sambano chinannosye litala lyambone kupunda matale gose.

13 Namose ngawechete iwecheto ya wandu ni iwecheto ya achikatumetume wa kwinani, naga nganingola unonyelo, ngulandana ni chikungu chachikusona pane njuga. 2 Namose nakolaga ntuuka wa kulalichila utenga wa Akunnungu ni kwimanyilila yantemela yose ni kumanyilila kila chindu, namose ngakwete chikulupi chakomboleka kuchityosya chitumbi, naga nganingola unonyelo, une nga wa chindu. 3 Namose natyosyaga ipanje yangu yose ni kwalisya wakulaga, namuno nachityosyaga chiilu changu chitiniche pa mooto, naga nganingola unonyelo ngamboka kwakulikose. 4 Mundu jwaali ni unonyelo akupililila, ni akusalala ntima, ni ngakukola wiu, ni ngakulifuna, ni ngakulikwesya. 5 Mundu jwaali ni unonyelo akwachimbichisya wandu wane, ni ngakulisosela kupoka kwakwe nsyene, ni ngakutumbila kwachitema, ni ngakukumbuchila yangalumbana. 6 Mundu jwaali ni unonyelo ngakuchinilila chigongomalo nambo akuuchinilila usyene. 7 Mundu jwaali ni unonyelo mo wa gose ngakupwa ntima, ni mo wa gose akukulupilila, ni mo wa gose akulolela pangali kupela ni akuipililila indu yose. 8 Unonyelo wangali mbesi. Iwaga kwana ntuuka wa kulondola tiuiche mbesi, iwaga kwana ntuuka wa iwecheto ineine, yeleyo chiimale, pane iwaga kwana kulijiganya ni kumanyilila indu chikupite. 9 Pakuwa kulijiganya kwetu ni kwimanyilila indu kuli kwangamalilwa, iyoyo kulalichila kwetu utenga kutyochela kwa Akunnungu kuli kwangamalilwa. 10 Nambo Akunnungu chaitende yose iwe yemalilwe, ni indu yangamalilwa yose chiityochekwe. 11 Panaliji mwanache jwannandi, nawechete chiwanache, naimanyi chiwanache, ni naganisysye chiwanache, nambo pangusile indu yachanache yose nesile. 12 Pakuwa sambano tukulola mpela usyo wangaloleka yambone mlindala, nambo katema ko chitulolegane usyo kwa usyo. Sambano nguimanyilila panondi, nambo katema ko tinaimanye yose kwauchenene mpela Akunnungu yakuti pakumanyilila une kwauchenene. 13 Nipele, sambano indu itatu yi ni ichitame, chikulupi ni chilolelo ni unonyelo, nambo chindu chachili chechikulungwa kupunda yose, uli unonyelo.

14 Nlimbile kukola unonyelo, iyoyo ni kusaka kwannope mituuka jine ja Mbumu jwa Akunnungu, nambo nopennope, mpate ntuuka wa kwalalichila wandu utenga

kutyochela kwa Akunnungu. 2 Mundu jwakuwecheta chiwecheto changamanyika jwelejo ngakuwecheta ni wandu nambo akuwecheta ni Akunnungu, pakuwa ngapagwa mundu jwakumanyilila, jwelejo akuwecheta kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu indu yesisiche. 3 Nambo mundu jwakulalichila utenga kutyochela kwa Akunnungu akuwecheta ni wandu malo we ga kwalimbisya mu chikulupi ni kwakamulisya ntima ni kwatulasya ntima. 4 Jwakuwecheta chiwecheto changamanyika akulilimbisya nsyene, nambo ajula jwakulalichila utenga kutyochela kwa Akunnungu akuulimbisya mpingo wa wandu wakukulupilila Kilisito. 5 Uneji ngusaka wanyamwe wose mmechete iwecheto yangamanyika, nambo nopennope ngusaka wanyamwe nlichile utenga kutyochela kwa Akunnungu. Pakuwa mundu jwaali ni ntuuka wa kusala utenga kutyochela kwa Akunnungu akutenda yambone kumpunda jwakuwecheta iwecheto yangamanyika, iwaga apali mundu jwine jwakukombola kwagopolela wandu wane cha wechete cho, kuti mpingo wa wandu wakukulupilila Kilisito ukombole kugumbikwa. 6 Sambano achalongo achinjangu, iwaga ngwika kukwenu ni kuwecheta iwecheto yangamanyika, ana chinkole ichichi? Kusyene ngampoka ikawe nguntagulila kwalitala lya chiunukuko kutyochela kwa Akunnungu pane kwa umanyilisi pane kwa lilo we lya Akunnungu pane kwa majiganyo? 7 Namose indu yangali umi ikwete lilo we lyakwe, chindu mpela chitolito pane chityatya, iwaga ngaikutyosya lilo we lya kulekangana, mundu chalumanyilile chinauli lujimbo lwalukung'andikwa? 8 Lipenga lyasonaga pangamanyika usone wakwe, waani wachaliwiche chile kwaula kungondo? 9 Wanyamwe iyoyo, mwa wecheta chiwecheto changamanyika, wandu chaimanye chinauli inkuwecheta yo? Pelepo nkuwa mpela wandu wakuwecheta ni mbungo. 10 Ipal iwecheto yejinji pachilambo pano nombe iwecheto yose ikwete mate. 11 Iwaga ngangombola kugamanyilila mate gakwe chiwecheto chakuwecheta mundu, chime jwannendo kwa mundu jwakuwecheta, ni jwelejo kukwangu cha we jwannendo. 12 Iyoyo peyo ni wanyamwe, pakuwa nkulajila kwannope kupochela mituuka ja Mbumu jwa Akunnungu, nlimbile kwannope kukola mituuka jajikumasya kuugumba mpingo wa wandu wakukulupilila Kilisito. 13 Nipele wakuwecheta chiwecheto changamanyika, apopele kuti akombole kwagopolela wandu cha wechete cho. 14 Pakuwa pangupopela mchiwecheto changamanyika, mbumu jangu ni jajikupopela, nambo lunda lwangu ngalukupanganya chachili chose. 15 Ana sambano ndende uli? Chimbopela kwa mbumu jangu, nombe chimbopela kwa mbumu jangu, nombe chinyimbe kwa mbumu jangu, nombe chinyimbe

kwa umanyilisi wangu. 16 Mwalapaga Akunnungu kwa mbumu jenu pe, lwaga kwana mundu jwine jwangamanyilila chinkuŵecheta cho, chajitichisye chinauli “Eloo,” kwa kwatogolela Akunnungu iwaga ngaimanya chinkuŵecheta? 17 Namuno nkukombola kwatogolela Akunnungu kwa usyene, nambo ngaikwakamuchisya mundu jwine. 18 Ngwatogolela Akunnungu kuti uneji nguŵecheta iŵecheto yangamanyika kumpunda ŵanyamwe wose. 19 Nambo naŵaga pasikati ja mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito, mbaya mechete maloŵe nsano gagakumanyika kuti najiganye ŵane kupunda kuŵecheta maloŵe gamajinji nnope kwa iŵecheto yangamanyika. 20 Achalongo achinjangu, nkaganisya mpela ŵanache achanandi, nambo mme mpela ŵanache achanandi mu igongomalo. Pankuganisya mmeje mpela ŵandu ŵakule. 21 Malajisyo ga Akunnungu gakuti: “Ambuje akuti, ‘Chimechete ni ŵandu ŵa kwa chiŵecheto cha chilendo. Ni chimechete ni ŵandu ŵa kwa ngomo sya achalendo, namose yeleyo ŵandu ŵa ngasambilikanila.’” 22 Nipele kuŵecheta iŵecheto yangamanyika kuli chimanyisyo kwa ŵandu ŵangakukulupilila, ni ngaŵa kwa ŵandu ŵakukulupilila. Nambo kusala utenga kutyochela kwa Akunnungu kuli kwa ligongo lya ŵandu ŵakukulupilila ni ngaŵa kwa ŵandu ŵangakukulupilila. 23 Nipele iwaga mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito ukuchingangana pamo, ni kila mundu kuŵecheta chiŵecheto changamanyika, ni aŵala ŵandu ŵangamanyilila ni ŵangakulupila ajinjilaga mwelemo ngasasala kuti ŵanyamwe nli ŵampugwe? 24 Nambo iwaga ŵandu wose nkulalichila utenga kutyochela kwa Akunnungu, ajinjilaga mundu jwangamanyilila pane jwangakulupilila yose ichapilikane chiyalosye ungalumbana wakwe nsyene ni aila yaipilikene chiyalamule. 25 Yaisisiche mu ntima wakwe chiŵe yeunukwe, nombejo chatindiŵale ni kwalamba Akunnungu achitiji, “Isyene Akunnungu ali pasikati jenu mwanya pelepa!” 26 Ana tujile uli achalongo achinjangu? Pankuchingangana pamo kwapopelela Akunnungu, jwine ajimbe lujimbo ni jwine ajiganyisye, ni jwine akole unukuko waukutyochela kwa Akunnungu ni jwine aŵechete kwa chiŵecheto changamanyika ni jwine ŵagopolele ŵandu chachiŵechetekwe cho. Indu yose itendekwe kwa kwagumba ŵandu ŵakunkulupilila Che Yesu. 27 Iwaga ŵandu akuŵecheta iŵecheto yangamanyika, aŵecheteje ŵawili pane ŵatatu, ngasapunda, nambo aŵecheteje jumojumo ni kuŵeje ni mundu jwakugopolele. 28 Nambo iwaga ngapagwa mundu jwakwagopolele ŵandu chachiŵechetekwe cho, jwele jwakuŵecheta chiŵecheto changamanyika atame jii mu mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito, aŵechete ni nganisyo syakwe nsyene ni Akunnungu. 29 Ŵandu

ŵakusala utenga kutyochela kwa Akunnungu, asaleje ŵawili pane ŵatatu ni ŵane agapime agala gakugasala. 30 Nambo iwaga apali mundu panchingangene po apochele utenga kutyochela kwa Akunnungu, juŵatandite kuŵecheta jula amyalale. 31 Pakuŵa ŵanyamwe wose nkukombola kulalichila jumo jumo utenga umpegwilwe ni Akunnungu kuti kila mundu alijiganye ni kutulaswa ntima. 32 Ntuuka wa kusala utenga kutyochela kwa Akunnungu ukusachilwa kulongoswa ni ajula jwaali ni ntuuka wo, 33 pakuŵa Akunnungu ngaŵa Akunnungu ŵakuwatanganya nambo ali Akunnungu ŵa chitendewe. Mpela yaikuti pakuŵa kwa mipingo jose ja ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito ŵaali ŵandu ŵa Akunnungu, 34 achakongwe amyalale mmipingo jose ja ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito pakusongangana. Ŵelewo ngakusachilwa kuŵecheta. Nambo akusachilwa ajitichisye, mpela igakuti kusala Malajisyo ga Ŵayahudi. 35 Iwaga akwete mausyo ga kuusya, akaausye achiŵankwawo kumusi, pakuŵa jili soni kwa achakongwe kuŵecheta chachilichose pa nsongangano wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito. 36 Ana liloŵe lya Akunnungu lyatyosile kukwenu? Pane ana lyannyichilile mwanya pe? 37 Mundu jwalijose aliganisyaaga kuti akwete ntuuka wa kusala utenga kutyochela kwa Akunnungu pane akwete Mbumu jwa Akunnungu, aimanyilile kuti ingulemba yi, ngulemba makanyo ga Ambuje. 38 Nambo mundu agajalusyaga agaga, nombejo ajaluswe. 39 Kwayele, achalongo achinjangu, nlajile kwannope kwalalichila ŵandu utenga kutyochela kwa Akunnungu ni ngasimwakanya ŵandu kuŵecheta chiŵecheto changamanyika. 40 Nambo indu yose ipanganyikwe mwambone ni mwaukotopasyo.

15 Sambano achalongo achinjangu, ngusaka nankumbusye yankati Ngani Jambone jinanlalichile, jimwajipochele jajili nsingi wa chikulupi chenu. Ni ŵanyamwe nkwima chilimbile pa wele nsingi wo. 2 Utenga unanalichile wo uli Ngani Jambone, ŵanyamwe nkukulupuswa mwaikamulisyaaga yambone yeila inanalichile, ikaŵaga yeleyo chikulupi chenu ngaŵa chindu. 3 Pakuŵa kundanda nampele ŵanyamwe indu yaili ni mate nnope inapochele une nansyene: Kuti Kilisito ŵawilile sambu syetu mpela yagakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, 4 ni ŵawichikwe mwilembe ni kusyuka pa luyŵa lyaatatu mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, 5 kundanda ŵaakopochele che Petulo, ni kanyuma ŵaakopochele aŵala likumi ni ŵawili. 6 Sooni ŵaakopochele achalongo achinjetu kupunda mia tano kwa pamo ni ŵane mwa ŵanyawo ali chiŵela ni umi ni ŵane ajasiche. 7 Kanyuma ŵakopochele che Yakobo ni sooni ŵaakopochele achinduna wose. 8 Mbese

wangopochele une jundi mpela jumbagwile ngaŵa katema kao. 9 Pakuŵa une ndili nduna jwamwana kupunda achinduna wose, nganguŵajilwa kuŵilanjikwa nduna, ligongo nalagasisye mpingo wa ŵandu ŵakukulupilila Kilisito ŵaali ŵandu ŵa Akunnungu. 10 Nambo, kwa upile wa Akunnungu mele yeŵe indi, ni upile wambele, nganamba kwa iyiyi peyi. Ngaŵa kuti napanganyisye masengo kwakuchaila kwapunda achinduna wose, nganiŵa une, nambo umbone wa Akunnungu ŵaliji pamo none. 11 Nipele yaŵaga une ni jungulalichila pane ŵelewo, chelecho ni chatukulalichila, ni chelecho ni chinkuchikulupilila. 12 Iŵaga yalalichikwe kuti Kilisito ŵasyuchile, ŵampepe mwa ŵanyamwe akukombola chinauli kusala, ngapagwa kusyuka? 13 Nambo iŵaga kwangali kusyuka, nipele Kilisito nganasyuka. 14 Iŵaga Kilisito nganasyuka, kulalichila kwetu kuli kwangali chindu, ni kukulupilila kwenu kuli kwangali chindu. 15 Kupunda yeleyo, tukuloleka kuŵa ŵaumboni ŵa unami paujo pa Akunnungu, pakuŵa twasasile kuti Akunnungu ŵasyusisye Kilisito, nambo nganiŵasyusya, iŵaga ili isyene, ŵawile ngaasyuka. 16 Pakuŵa naga ŵawile ngakusyuswa nipele Kilisito nombe nganasyuka. 17 Iŵaga Kilisito nganasyuka, chikulupi chenu changali chindu ni ŵanyamwe ndi chiŵela mu sambu. 18 Sooni ŵakukulupilila wose ŵaŵawile achakulupililaga Kilisito asoye. 19 Ni iŵaga tukwalolela Kilisito mu umi awuwupewu, uweji tukusachilwa tukolelwe chanasa kwapunda ŵandu wose. 20 Nambo isyene, Kilisito asyuchile, Jwelejo ali jwaandanda ni chimanyisyo chisyene kwa aŵala ŵandu ŵaŵawile kuti chasyuchikwe. 21 Pakuŵa mpela ila chiwa chaichiswe ni mundu jumo, iyoyopeyo, kusyuka kwaichiswe ni mundu jumo. 22 Mpela ila ŵandu wose iyakuti pakuwa kwaligongo lya kulumbikana ni che Adamu, iyoyopeyo wandu wose akutendekwa ŵajumi kwaligongo lya kulumbikana ni Kilisito. 23 Nambo kila mundu chasyuche kwa katema kakwe, Kilisito ŵasyuchile kundanda nipele aŵala ŵaali ŵandu ŵakwe Kilisito chasyusikwe, apala Kilisito pachache. 24 Pele mbesi chijiiche katema Kilisito pachachapa Akunnungu Atati umwenye, pachamale kwonanga mbumu sya ulamusi ni mbumu sya ukulu ni mbumu sya machili. 25 Pakuŵa Kilisito tachitawala mpaka Akunnungu pachachawika ŵammagongo ŵao paasi pa makongolo gao. 26 Jwammagongo jwambesi kwonasika ali chiwa. 27 Pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Akunnungu aŵisile yose paasi pa makongolo gakwe.” Nambo Malembelo pagakusala, “Indu yose iŵichikwe paasi pa makongolo gakwe aitawale,” ikuwoneka pangasisika yakuti Akunnungu nganapagwa mu indu yo, pakuŵa welewo ni ŵaiŵisile indu yose paasi pa makongolo ga Kilisito.

28 Indu yose yaŵichikwaga paasi pa ulamusi wa Kilisito nombe Mwana chaliŵiche nsyene paasi pa Akunnungu, kuti Akunnungu aitawale indu yose ni papali pose. 29 Sambano, iŵaga nganakupagwa kusyuka, chatendeuli aŵala ŵaŵabatiswe kwaligongo lya ŵawe? Iŵaga ŵawe ngaasyusikwa, kwachichi ŵandu akubatiswa kwaligongo lyao? 30 Ni kwetu uwe, kwachichi tukulitaga mu yakogoya katema kose? 31 Achalongo achinjangu, une nguutyosya umi wangu moŵa gose! Isyene ngusala! Ngulilapa kwaligongo lyenu kwa kulumbikana kwetu ni Che Yesu Kilisito Ambuje ŵetu. 32 Kumenyana kwangu ni ŵandu ŵaŵaliji mpela inyama yakalipa ku Efeso kula, namenyene kwa usache wa ŵandu, ana napatile ichichi? Iŵaga ŵawe ngaasyusikwa sambano nneche, “Tulye ni kung’wa, pakuŵa malaŵi chituwe.” 33 Ngasinlambuchikwa: “Umbusanga ŵakusakala ukonanga wende wambone.” 34 Mpitikusye ng’anisyo syenu, mpanganye yambone, pakuŵa ŵampepe mwa ŵanyamwe ngakwamanyilila Akunnungu ng’oo. Nguŵecheta yeleyi kuti nantesye soni. 35 Nambo mundu akukombola kuusya, “Ana ŵawe akusyuswa chinauli? Ana chachiŵa ni iilu yantiuli?” 36 Ŵakuloŵela mmwe! Chinkuchipanda ngachimela mpaka chiwe kaje. 37 Pankupanda, nkupanda lusongolo pe, lwaŵaga lusongolo lwa ngano pane mbeju jine, ngawa mmela wansima waukutyochela kanyuma. 38 Nambo Akunnungu akujipa mbeju jo uloleche mpela yakuti kusaka nsyene, ni kila lusongolo lukwete uloleche wakwe. 39 Iilu ya yepanganyikwe yose ngaikulandana. Ŵandu akwete iilu yao ni inyama ikwete iilu yao, ijuni ikwete iilu yao ni somba sikwete iilu yao. 40 Sooni ipali iilu ya kwini ni iilu ya pachilambo, nambo usalale wa iilu ya kwini ngaukulandana ni usalale wa iilu ya pachilambo. 41 Lyuŵa likwete usalale wakwe ni lwesi lukwete usalale wakwe, ni ndondwa sikwete usalale wakwe. Namose ndondwa nasyo silekangene kwa usalale. 42 Ni ichiŵe katema ka kusyuswa kwa ŵawe. Mpela ila mbeju, chiilu chikusikwa akuno chili chiosile nambo chikusyuka akuno chili chejumi. 43 Chiilu chikusikwa mwa kwaluka chikusyuka mu lumbili, chiilu chikusikwa mwakulepetala chikusyuka mu machili. 44 Chiilu pachikusikwa, chikusikwa kwa chiilu chatupagwile nacho, nambo pachikusyuswa, chikusyuswa kwa chibumbu, iŵaga kwana chiilu chatupagwile nacho nipele chipali nombe chiilu cha chibumbu. 45 Ilembekwe Mmalembelo ga Akunnungu, “Mundu jwaandanda, che Adamu, ŵaliji mundu jwanjumi,” nambo Adamu jwambesi ali Mbumu jwakwapa ŵandu umi. 46 Ngaŵa chiilu cha chibumbu chichalongolele, nambo chiilu chitupagwile nacho, ni mbesi achila chiilu cha chibumbu. 47 Che Adamu jwaandanda

wagumbikwe kutyochela mu litaka, nambo che Adamu jwaawili jwatyochele kwini. 48 Wose wali pachilambo ali mpela ajula juwagumbikwe mu litaka, nambo awala wa kwini ali mpela ajula juwatyochele kwini. 49 Ni mpela itutite kulandana ni mundu juwagumbikwe kwa litaka, iyoyo chitulandane ni mundu juwatyochele kwini. 50 Ngunsalila achinjangu, chiilu cha mundu ngachikombola kwinjila mu umwenye wa Akunnungu, atamuno chiilu chachikuwola ngachikukombola kwinjila peuto paikwinjila ilu yangaikuwola. 51 Mpilikani, ngunsalila yantemela, ngatuwa wose, nambo wose chitugalauswe, 52 indu yi chiikopochele katema lipenga lya mbesi pachilisoni, chisisimuchile. Pakuwa lipenga pachilisoni, wawe chachisyuswa akawa sooni, nowaji chitugalauswe. 53 Pakuwa chiilu chakonasika chikusachilwa chigalauswe ni kuwa changajonasika, ni chiilu chakuwa chikusachilwa chigalauswe chiwe changawa. 54 Nipele chiilu chakonasika cho pachichigalauswe ni kuwa changajonasika, ni chiilu chakuwa pachichigalauswe kuwa changawa, nipele alila lilo we lyalilembekwe patilwe isyene, "Chiwa chijonasikwe ni kupunda kumalile!" 55 "Ana ugwe chiwa, kupunda kwenu kuli kwapi? Ana ugwe chiwa machili genu gagakwika nako kupoteka galikwapi?" (Hadēs 986) 56 Chiwa chikukola machili gakuulasya kutyochela mu sambu, ni sambu sikukola machili kutyochela mmalajisyo ga che Musa. 57 Nambo twatogolele Akunnungu, welewo akututenda tupunde kwa litala lya Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. 58 Nipele achalongo achinjangu, njimanje kwakulimbila, nkatinganyika. Mo wa gose mpunde kultyosya mmasengo ga Ambuje pakuwa nkumanyilila kuti masengo gankugapanganya kwa ligongo lya Ambuje nganiga wa ga iyiyi peyi.

16 Sambano ngusala yankati mbiya kwa ligongo lya kwakamuchisya wanda wa Akunnungu: Mpanganye achila chinalajisye mmipingo ja wanda wakukulupilila Kilisito wa ku Galatia. 2 Kila chijuma, kila mundu mwa wanyamwe asapule mbiya syasikutyochela mu yakupata yakwe, nipele agose kuti pachiche ngasindenda nanjenunanjenu sooni. 3 Namalaga kwika kukwenu, awala wanda uchimwasagule pasikati jenu, chinaatume ni chikalata chakwamanyisya, ni ajausye mbotte syenu ku Yelusalemu. 4 Waga chiiwoneche ili yambone noneji nyaule, nipele wele wanduwo chalongane none. 5 Chiiche kweleko namalaga kupita ku Makedonia, pakuwa ngusaka kwaula ku Makedonia. 6 Panjipa chindame ni wanyamwe kwa mo wa kanandi pane chindame katema kose kambepo kuti mpakombole kungamusya mu ulendo wangu kulikose kuchinyaule. 7 Pakuwa ngangusaka kuonegana ni wanyamwe

ni kupelenganya. Ngulolela kutama ni wanyamwe kwa katema kakajinji Ambuje asakaga. 8 Chindame ku Efeso mpaka luywa lya Pentekosite, 9 pakuwa Ambuje amugulile nnango kupanganya masengo gamakulungwa, namuno kweleko kwana wanda achajinji wakunganila. 10 Che Timoseo aikaga kukwenu, nkantendekasya akole lipamba pachatame ni wanyamwe, pakuwa welewo akugapanganya masengo ga Ambuje mpela une. 11 Nipele mundu jwalijose akasannyelusya jwelejo, nambo munkamusye ajendelechele ni ulendo kwa chitendewe kuti apakombole kumujila. Pakuwa ngwalolela auje pamo ni achalongo wane. 12 Sambano ngusala yankati ngani ja nlongo njetu che Apolo: Nachondelele kwannope aiche kukwenu pamo ni achalongo wane. Nambo ngakusaka kwika kweleko katema kano, nambo chaiche pachachikola lipesa. 13 Nchesye, njime uchenene mu chikulupi, mmeje wakulimbila ni mmeje wamachili. 14 Kila chindu chinkupanganya mpanganyeje kwa unonyelo. 15 Sambano achalongo achinjangu, nkumanyilila che Sitefano ni wanda waali mu nyumba jakwe, welewo walongolele kuwa Wakilisito ku Akaya ko, nipele walyosisye achinsyene kwatumichila wanda wa Akunnungu. Kwapele achalongo achinjangu ngunchondelele, 16 mwajitichisye wanda mpela welewo ni kila mundu jwakupanganya masengo ni kutumichila pamo nawo. 17 Ngusengwa nnope paikangene che Sitefano ni che Futunata ni che Akaike, pakuwa welewo wangamuchisye kupanganya masengo agala gamwapanganyaga wanyamwe katema kanganimpagwa. 18 Welewo angonjile ntima wangu mpela iwatite pakujikonga mitima jenu, wanda mpela welewo ili yambone kwakumbuchila. 19 Mipingo jose ja wanda wakukulupilila Kilisito wa ku Asia jikunkomasya. Che Akila ni che Pilisila pamo ni mpingo wa wanda wakukulupilila Kilisito waukusongangana mu nyumba jao, akunkomasya kwa lina lya Ambuje. 20 Ni achalongo wose waali pelepa akunkomasya. Nkomasyane kwakulosya unonyelo wa Kilisito. 21 Uneji, che Paolo ngunkomasya, ngulemba kwa nkono wangu nansyene. 22 Mundu jwalijose jwngasaka kwanonyela Ambuje, jwelejo alwesechekwe! Maranatha malumbo gakwe njise Ambuje wetu. 23 Ngunsachila umbone kutyochela kwa Ambuje Che Yesu. 24 Unonyelo wangune uwe pamo ni mwananyamwe wose wanlumbikene ni Kilisito Che Yesu.

2 W̄akolinto

1 Uneji che Paolo nduna ju Che Yesu Kilisito kwa usache wa Akunnungu, ndili pamo ni nlongo njetu che Timoseo. Ngunnembela w̄anyamwe w̄andu w̄a Akunnungu unkwakulupilila Kilisito w̄anli ku Kolinto pamo ni w̄andu wose w̄a Akunnungu w̄aali ku Akaya kose. **2** Tukwaŵenda Akunnungu Atati w̄etu ni Ambuje Che Yesu Kilisito ampe ntuuka ni chitendewe. **3** Alapikwe Akunnungu w̄aali Atati w̄a Ambuje w̄etu Che Yesu Kilisito ni Atati w̄aali ni chanasa ni Akunnungu w̄a utulasyo wose. **4** Akunnungu akututulasya mitima mmalagasyo gose kuti nowaji tukombole kwatulasya mitima aŵala w̄aali mmalagasyo gagaligose. Tukwatulasya mitima mpela w̄elewo iw̄atite pakututulasya uwe. **5** Mpela ila igakuti kupunda kukwetu malagasyo kwaligongo lya kwatumichila Kilisito, iyoyopeyo ni itukuti kutulaswa kwannope ni Kilisito. **6** Iw̄aga uwe tukulagaswa, tukulagaswa kuti w̄anyamwe ntulaswe mitima ni kukulupuswa. Pane iw̄aga tukutulaswa mitima, w̄anyamwe nkutulaswa mitima iyoyopeyo ni kupata machili gakunkombolesya kugapililila malagasyo galagala gatukugapililila. **7** Kwayele chilolelo chatulinacho kukwenu chili chakulimba, pakuw̄a tukumanyilila kuti mwaŵaga nowaji mmalagasyo chinchiw̄a pamo nowaji mu kutulaswa kwetu. **8** Achalongo achinjetu tukusaka kumanyisya kulaga kwatwalasile ku chilambo cha Asia, pakuw̄a kulaga ko kwagapundile machili getu ni kwichila mwakupwa mitima ja kupunda kukola umi. **9** Isyene mmitima jetu twaganisisye kuti tuli mpela w̄alamulikwe kuulagwa. Yakopochele yeleyo kuti tukagakulupilila machili getu twachinsyene nambo twakulupilile Akunnungu w̄akwasusyasa w̄andu w̄awile. **10** W̄elewo w̄atukulupwisye mmalagasyo gala gagasachile kutulaga ni chapunde kutukulupusya. Nowaji tukwalolela w̄elewo kuti chatukulupusye sooni. **11** W̄anyamwe nkutukamusya uwe kwakutupopelela. Nipele Akunnungu chagajanje mapopelo genu ni chatupe upile, ni w̄andu achajinji chiw̄atogolele Akunnungu kwaligongo lyetu. **12** Uweji tukulifunila chindu chimo, miningwa jetu jikutuŵalanjila kuti utame wetu pachilambo pano nopennope ni w̄anyamwe kutama kwauswela ni ntima wambone utupegwilwe ni Akunnungu. Nganitutenda yeleyo kwa lunda lwa chiundu nambo kwa ntuuka wa Akunnungu. **13** Tukunnembela w̄anyamwe indu yankukombola kusyoma ni kuimanyilila. Ngulolela chinnyimanyilile yambone, **14** nachiw̄amuno sambano nkutumanyilila kanandi, nipele pa lyuŵa lichauje Ambuje chinlifune kwaligongo lyetu ni uweji yachitujile pa kulifuna kwaligongo lyenu. **15** Isyene naliji ni chele chilolelo, nasachile kaje kwika kukwenu kuti nkole upile kwa kumona

une kaaŵili. **16** Ngulapilila kupitila kukwenu ndili ngwaula kuchilambo cha ku Makedonia ni pakuuja, kuti mungamusyene mu ulendo wangu wa kwaula ku Yudea. **17** Ana panasachile kutenda yeleyo nkuganisya naliji jwagalaukagalauka? Pane inguganisya nguganisya kwa nganisyo sya chiundu pinguti, “Elo,” ni “Ngwamba,” kwakatema kamo? **18** Akunnungu ali w̄akukulupilichika, utenga wetu kukwenu ngaŵa liloŵe lyakuti “Elo,” ni “Ngwamba” kwakatema kamo. **19** Pakuŵa Mwana jwa Akunnungu, Che Yesu Kilisito, jutwanlalichilaga kukwenu une ni che Siluwano ni che Timoseo, nganaŵa mundu jwa “Elo” ni “Ngwamba,” kwakatema kamo, nambo moŵa gose ali “Elo” ja Akunnungu. **20** Pakuŵa ilanga yose ya Akunnungu kwa litala li Che Yesu Kilisito ikuŵa “Elo”. Kwa ligongo lyo tukuti “Elo” kwa litala lya w̄elewo kwa kwakusya Akunnungu. **21** Akunnungu nsyene ni w̄akutulimbisya uwe ni w̄anyamwe mkulumbikana ni Kilisito. Ni uw̄atusagwile, **22** atupele Mbumu jwakwe mmitima jetu aŵe chimanyisyo chachikulosya kuti tuli w̄andu w̄akwe, nombewo aŵele poni kwa indu yose yaatugosele. **23** Akunnungu ali jwaumboni jwangu, w̄elewo akuumanyilila mtima wangu. Uneji naamwiwe ninaiche sooni ku Kolinto kukunsupusya kwakunsalila malow̄e gakaŵa. **24** Ngatukusaka kunkanganichisya nkati aila inkuikulupilila, pakuŵa tukwimanyilila kuti nli w̄akulimba mu chikulupi chenu, nambo tukupanganya masengo pamo ni w̄anyamwe ligongo lya kusengwa kwenu.

2 Nambo, nalilapilile kuti nganyika sooni kukwenu kukunsupusya. **2** Pakuŵa nansupusyaga w̄anyamwe, ana w̄aani chachisengwasya une? Ali w̄andu w̄alaŵala unaasupwisye. **3** Noneji nanlebele lyele liloŵe kuti naikaga kukwenu ninasupuswe ni aŵala w̄akusachilwa kundenda sangalale. Nguimanyilila isyene, nasangalalaga une ni w̄anyamwe wose nkusangalala. **4** Pananlebelelaga ndili ngusongoneka akuno ndili ngulilasika ni misosi, ngaŵa kuti nansupusye w̄anyamwe nambo kuntenda mmanyilile kuti ngunnonyela kwannope. **5** Ni sambano apali mundu jwansupwisye, mundu jo nganasupusya une nambo ni w̄anyamwe wose ni ngangusaka meje jwakalipa nnope. **6** Kwamukwa kwajamwikwe mundu jo ni w̄andu achajinji kwakwanile. **7** Ikusachilwa kunnechelesya mundu jo ni kuntulasya ntima kuti akapunda kusupuka nnope ni kupwa ntima. **8** Nipele ngunchondelela mwalosye kuti nkwanonyela kwannope. **9** Pakuŵa nalembile chikalata chila kuti naimanyilile iw̄aga nkukombola kwitichisya mu yosepe. **10** Mwannechelesyaga mundu jwalijose chileŵo chakwe noneji ngunnechelesya chileŵo chakwe. Pakuŵa pangulechelesya, ni iw̄aga isyene ngwete chakulechelesya,

ngulechelesya paujo pa Kilisito kwaligongo lyenu, 11 kuti Shetani ngasatulambusya pakuwa tuku manyiila ukalamuche wakwe. 12 Panaiche ku Tuloa kukulalichila Ngani Jambone ja Kilisito, nakusimene kuli kuwichikwe chile ni Ambuje kwaligongo lya masengo gao. 13 Nambo nganingombola kutulala muntima pakuwa nganinasimana nlongo njangu che Tito kweleko. Nipele nalangene nawo wandu wa kweleko ni kwaula ku Makedonia. 14 Nambo tukwatogolela Akunnungu pakuwa mowa gose akutulungosya tuli mu mpingo wa kulosya kupunda mu kulumbikana pamo ni Kilisito. Nombewo akututenda uwe tujenesye umanyilisi wa kwamanyilila welewo, papali pose patukumpanganyichisya masengo mpela nnunji wambone. 15 Pakuwa kwa Akunnungu uweji tuli mpela nnunji wambone wa Kilisito utupegwilwe ni Akunnungu, waukwenela pasikati ja wakukulupuswa ni wakusochela. 16 Kwa awala wakusochela nnunji wo uli chiwa nambo kwa wakukulupuswa nnunji wo ukwikanawo umi. Ana waani wakukombola kuipanganya yeleyo? 17 Uweji nganituwa mpela wane wakulisumisya lilo we lya Akunnungu, nambo kwakulumbikana ni Kilisito tukulalichila mu usyene paujo pa Akunnungu mpela wandu watumikwe ni Akunnungu.

3 Uli, tukutanda sooni kulilapa twachinsyene? Pane tukusaka chikalata cha kutumanyisya kukwenu pane chikalata kutyochela kukwenu kutumanyisya uwe mpela wandu wane yakuti pakupanganya? 2 Wanyamwe ni chikalata chetu, chikalata chachilembekwe mmitima jetu chikumanyika ni kusyomekwa ni jwalijose. 3 Isyene kuti wanyamwe ni chikalata chachilembekwe ni Kilisito, chachikusya isogosi ya masengo getu pasikati jenu. Chele chikalata cho nganichilembekwa ni wino, nambo kwa Mbumu jwa Akunnungu wajumi ni nganichilembekwa pachanya chipande cha liganga chachisepekwe nambo mmitima ja wandu. 4 Tukukombola kusala yeleyo pangali woga kwaligongo lya chikulupi chatulinacho paujo pa Akunnungu kwa aila yatesile Kilisito. 5 Nga wa kuti uweji tukukombola kuchipanganya chachili chose mu ukombole wetu twachinsyene nambo ukombole wetu ukutyochela kwa Akunnungu. 6 Nombewo ni wakututenda uwe tukombole kilitumichila Lilangano lya Sambano, ni nga wa lilangano lya malajisyo gagalembekwe, nambo kwa lilangano lya Mbumu jwa Akunnungu. Pakuwa malajisyo gagalembekwe gakwikanawo chiwa, nambo Mbumu jwa Akunnungu akwikanawo umi. 7 Malajisyo gagalembekwe mu ipande ya maganga gagasepekwe, ni ukulu wa Akunnungu wakopochele pajatyosyekwe. Namuno ukulu wa ku meeso

ku Che Musa waliji wa katema pe, waliji ni machili gati Waisilaeli nganakombola kukulechesya ku meeso ku Che Musa ligongo lya kung'alima kwakwe. Iwaga malajisyo gagakwikanawo chiwa pagakupanganya masengo gaiche ni ukulu wo, 8 uli ana utumichile wa Mbumu ngaupunda kuwa ni ukulu wakupunda nnope? 9 Iwaga kwaliji ni ukulu mu aula utumichile uwaichenawo ulamusu, isyene utumichile waukwatenda wandu awe wambone paujo pa Akunnungu chiupunde kukola ukulu nnope. 10 Kwapele, achila chichaliji ni ukulu kalakala chisoyesye ukulu wakwe, pakuwa chiiche chachili ni ukulu nnope. 11 Pakuwa, iwaga achila chichaliji cha kupita chaliji ni ukulu nipele achila chakulama chichikole ni ukulu wakupunda nnope. 12 Nipele pakuwa tukwete chilolelo chati nyi tukuwecheta pangali lipamba. 13 Uweji ngatukutenda mpela Che Musa juwaunichile ku meeso kwao ni chiguo cha mwana kuti Waisilaeli akakulola kumbesi kwa kung'alima kwakukusisina. 14 Nambo nganisyo syao syalepele kumanyilila, pakuwa mpaka lelo jino, palikusyomekwa lilangano lya kalakala chitambaa cho chipali, chiunichile nganisyo syao. Chitambaa cho chichityochekwe apala pe mundu pakulumbikana ni Kilisito. 15 Nambo mpaka lelo jino pagakusyomekwa malajisyo ga Akunnungu gawapele Che Musa chitambaa cho chikuunichila nganisyo syao. 16 Nambo chitambaa cho chikutyocekwa apala pe mundu pachiwagalauchile Ambuje Che Yesu. 17 Nipele, Ambuje ali Mbumu jwa Akunnungu, ni paali Mbumu jwa Ambuje pelepo pali ni kulechelelwa. 18 Nipele noweji wose wanganituunichilwa ku meeso kwetu, tukuulosya ukulu wa Ambuje mpela kung'alima kwakukutyochela mu lindala. Noweji tukugalauswa tulandane nawo kutyochela mu ukulu kwaula mu ukulu wine mpela ukulu waukutyochela kwa Ambuje, waali Mbumu jwa Ambuje.

4 Nipele kwa chanasa cha Akunnungu atupele masengo ga, kwaligongo lya ngatukupwa ntima. 2 Tuilesile indu yose ya mitemela ni ya soni, ngatukunlambusya mundu jwalijose namuno kulilyungasya lilo we lya Akunnungu, nambo kwakusala usyene pelanga chikwatende wandu amanyilile mmitima jao yatutite kuwa paujo pa Akunnungu. 3 Nambo iwaga Ngani Jambone jitukujilalichila uwe jiu nichikwe, jele jiu nichikwe kwa wandu wakonasika pe. 4 Ni welewo ngakukulupilila pakuwa nganisyo syao syetaje chipi ni achisoka, waali nnungu wa pachilambo pano, kuti akakombola kuliwona lilanguka lya Ngani Jambone ja ukulu wa Kilisito, waali chisau ni Akunnungu yatite kuwa. (aiōn g165) 5 Pakuwa ngatukulalichila ngani syetu twachinsyene nambo tukunlalichila Che Yesu Kilisito waali Ambuje, noweji tuli

achikapolo wenu kwaligongo li Che Yesu Kilisito. 6 Akunnungu wala wala uwasasile kuti, "Lilanguka lilanguchisye mu chipi," wawowo ni walonguchisye mitima jetu, atupele lilanguka lya umanyilisi wa ukulu wa Akunnungu waukung'alima ku meeso kwa Kilisito. 7 Nambo uwe watukwete mbiko ji tuli mpela yombo ya litaka yaiwichikwe indu ya mbumu nkati mwakwe, pakuti gawoneche machili gamakulungwa go, gakutyochela kwa Akunnungu nga wa kutyochela kukwetu twachinsyene. 8 Uweji tukupata masausyo gakupisyangana nambo ngatukulepela. Tukulola lipamba nambo ngatukupwa mitima. 9 Tukulagaswa nambo ngatukulekwa pangali ukamuchisyo. Namuno tugwisiswe nambo ngatukujonasika. 10 Mo wa gose tukwenda ni chiwa chi Che Yesu pa iilu yetu, kuti umi u Che Yesu uwoneche iyoyo mu iilu yetu. 11 Paku wa uweji watuli wajumi tukuulajikwa mo wa gose kwaligongo lyakwatumichila Che Yesu, kuti umi wao uwoneche mu iilu yetu yaikuwa. 12 Kwapele uwe tuli chile namose kuwa kwaligongo lyakunlalichila wanyamwe kuti wanyamwe mpate umi wa mo wa gose pangali mbesi. 13 Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Nakulupilile ni kwa ligongo lyo na wechete." Uwe nowe tukwete ntima uwowo wa chikulupi, tukukulupilila kwayele tuku wecheta, 14 paku wa tuku manyilila kwaisyene kuti Akunnungu ni uwasanyisye Ambuje Che Yesu, chatususye nowaji pamo ni Ambuje Che Yesu ni kutuwika paujo pao pamo ni wanyamwe. 15 Yele yose itendekwe kwa liwamba lyenu kuti ntuuka wa Akunnungu paukwaichilila wandu achajinji, chiwatende watogolele wannope Akunnungu, ni kwakusya Akunnungu. 16 Kwapele ngatukupwa mitima, namuno iilu yetu ikuwisala nambo mbumu syetu munkati mwetu sikutendekwa syasambano mo wa gose. 17 Kulaga kwetu kuli kwamwana sooni kuli kwa katema kakajipi nambo kukutupa ukulu waukupunda nope, ukulu wa mo wa gose pangali mbesi wauli wambone kupunda kulaga kwatuli nako. (aiōnios g166) 18 Tukailolela yaikuwoneka nambo tuilolele yangaikuwoneka. Paku wa aila yaikuwoneka ili ya katema kakajipi nambo yangaikuwoneka ili ya mo wa gose pangali mbesi. (aiōnios g166)

5 Paku wa tuimanyi yakuti chiilu chetu cha paasi pano chili mpela lisakasa lyalikukomboleka konasikwa, ni chajonasikwaga, Akunnungu chachitupa chiilu chachili mpela nyumba kwini, nyumba jangata wika ni makono ga wandu nambo jita wika ni Akunnungu nsyene ni jichijitame mo wa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 2 Ni sambano mutukutama mu tukuwuwula akuno tuchilolelaga kwakulajila wannope kupata chiilu chetu cha kwini. 3 Paku wa twamalaga kupegwa chiilu cha kwini ngatulolechela sooni nganitukola chiilu. 4 Twa waga chiwela mu chiilu chi chachili

mpela lisakasa lya pachilambo tukuwuwula ni kutopelwa paku wa ngatukusaka kuchileka chiilu chi chachikuwa, nambo tukusaka kupegwa chiilu cha kwini kuti chiilu chachikuwa chigalauswe ni umi wa mo wa gose pangali mbesi. 5 Akunnungu nsyene ni watukolochesye indu yi, nombewo ni watupele Mbumu jwakwe a weje poni ja indu yose yatugosele. 6 Nipele katema kose tukulimbisya mitima, sooni tukumanyilila kuti katema katuku wa mchiilu chi, tukutama kwakatalika ni Ambuje. 7 Paku wa tukutama kwa chikulupi nga wa kwa yatuku iwona pe. 8 Nambo tukulimba mitima ni ikaliji mbaya tuchileche chiilu chi ni kwaula kukutama pamo ni Ambuje. 9 Nambo chindu chachili chambone kupunda yose, chili kwanonyelesya Ambuje tuli mu iilu ya pachilambo pano pane tuli mu iilu ya kwini. 10 Kwayele uweji wose tukusachilwa tujime paujo pa Kilisito ni kulumulikwa kuti mundu jwalijose apochele ni watite pa kupanganya pa waji pachilambo, i waga yambone pane yangali mate. 11 Nipele, tukugamanyilila malumbo ga kwajogopa Ambuje kwayele tukuchalila kwachisya wandu. Akunnungu akutumanyilila uchenene, noneji ngwete chilolelo chakuti ni wanyamwe wakwe nkutumanyilila uchenene. 12 Uweji ngatukulilapa sooni twachinsyene paujo penu nambo tukusaka kumpa wanyamwe ligongo lya kulilapa kwaligongo lyetuwe kuti mpakombole kwajanga wakulilapa kwa indu yaikuwoneka ni nga wa kwa indu ya muntima. 13 I waga tukulolechela waapugwe, tuli waapugwe kwaligongo lya kwanonyelesya Akunnungu, ni i waga tukwete umanyilisi wambone, yeleyo ili kwa liwamba lyenu. 14 Paku wa unonyelo wa Kilisito ukutulongsosya, sambano tukumanyilila kuti mundu jumo pe ni ju wawile ligongo lya wandu wose, nipele wandu wose tuwile pamo nawo. 15 Nombewo wawile ligongo lya wandu wose, kuti wandu waali wajumi ana we wajumi sooni kwa kulinonyelesya achinsyene, nambo kwakwanonyelesya welewo u wawile ni kusyuka kwa liwamba lya wanyawo. 16 Kwayele chitandilile sambano ni kwendelechela ngatukumpima mundu jwalijose kwa lunda lwa chiundu. Namuno twampimile Kilisito kwa lunda lwa chiundu, nambo sambano ngatukutenda yeleyo sooni. 17 I wele kuti mundu a waga munkati mwa Kilisito apanganikwe mundu jwasambano ni yakalakala ipiite, nnole, itendekwe yasambano. 18 Ayiyi yose ikutyochela kwa Akunnungu watujilenye ni nsyene kwalitala lya chiwa cha Kilisito, ni watupele masengo ga kwajilanya wandu wane ni Akunnungu. 19 Welewu uli utenga wetu, Akunnungu waajilenye wandu wa chilambo chino ni asyene kwalitala lya chiwa cha Kilisito panga walanjila sambi syao. Nombe atupele uweji utenga wa kwilanya. 20 Nipele, uwe tuku wecheta pamalo pakwe Kilisito, mpela ila Akunnungu asyene akunchondelela wanyamwe

kwa kang'wa syetu. Tukunchondelela wanyamwe pamalo pakwe Kilisito njilanikwe ni Akunnungu. 21 Kilisito nganakola sambi nambo kwa liwamba lyetu Akunnungu wantesile ajigale sambi syetu kuti kwakulumbikana ni welewo tukombole kuwa wambone paujo pa Akunnungu.

6 Nipele uweji watukupanganya masengo pamo ni Akunnungu, tukunchondelela nkautenda ntuuka wa Akunnungu mpela nganiukola masengo kukwenu. 2 Pakuwa Mmalembelo Gamaswela Akunnungu akuti, "Pa katema kangu ka chanaso nampikene, ni pa lya lya ukulupusyo nankamuchisye." Nnole, sambano kali katema ka chanaso cha Akunnungu ni lelo lili lya lya ukulupusyo! 3 Uweji ngatukusaka kuwa chakukuwasya chakwatenda wandu akasankulupilila Kilisito, kuti masengo getu ganalalatlwe. 4 Nambo mu indu yose itukuipanganya tukulosya kuti, uweji tuli achikatametume wa Akunnungu, kwa upililiu katema ka masausyo ni katema ka kusowekwa ni indu ni katema ka kulaga. 5 Twaputikwe ni twatawikwe ni twasokolekwe pa wandu ni twapangenyeye masengo gakulimba, ni katema kakajinji twachesisye ni twatemi pangalya. 6 Tukulosya kuti uweji tuli achikatametume wa Akunnungu kwa kutama chabone ni kwa umanyilisi ni kwa upililiu ni kwa umbone. Tukunkulupilila Mbumu jwa Akunnungu ni tukwanonyela wandu kwausyene. 7 Twalichile utenga wa usyene kwa machili ga Akunnungu. Yakuputilana yetu yakulichenjela ni yakwaputila ili kupanganya yambone paujo pa Akunnungu. 8 Tuli chile kuchimbilichikwa ni kujaluswa, kutukanwa ni kulapikwa. Tukuwoneka nti waunami nambo tukuwecheta usyene. 9 Tukuwoneka mpela wangatukumanyika nambo tukumanyika nnope, twaputikwe nambo nganituwa, mpela inkuti pakulola uweji tuli wajumi. 10 Nachi wamuno tukuwoneka mpela wakusupuka nambo tukusengwa mowa gose. Nachi wamuno tukuwoneka mpela wakulaga nambo tukwasichisya wajinji. Nachi wamuno tukuwoneka mpela wangali chindu nambo tukwete indu yose. 11 Achalongo achinjangu wa ku Kolinto, tukungulwiche ni wanyamwe pangasisika, ni tukunonyela wanyamwe kwa mitima jetu jose. 12 Nganitulisiwila kunnonyela wanyamwe, nambo wanyamwe mpungwisye kutunonyela. 13 Sambano nguwecheta ni wanyamwe mpela achiwanangu nipele wanyamwe ntunonyele uweji mpela itutesile. 14 Nkakumulana ni wandu wangakwakulupilila Kilisito pakuwa kwana uganja chi pasikati ja umbone ni ungalumbana? Ana lulanga ni chipi komboleka kutama pamo? 15 Ana kwana kwilana pasikati ja Kilisito ni Shetani? Ana wandu wakukulupilila ni wangakukulupilila akukombola kutama pamo ni kwilana? 16

Soonu ana kwana kwilana pasikati ja Nyuumba ja Akunnungu ni kuipopelela inyago? Pakuwa uweji tuli Nyuumba ja Akunnungu, Akunnungu waali wajumi mpela iwatite asyene, "Chindame mwa welewo, ni chinjijenda pasikati jao. Chinjiwa Akunnungu wao, nombewo chawe wandu wangu." 17 Kwapele Ambuje akuti, "Ntyoche pasikati jao, nkalisepusye nawo. Nkakwaya chachili cha usakwa, noneji chinampochele. 18 Ambuje jwali ni ukombole akuti yele, Chinjiwa Atati wenu, wanyamwe chinchiwa achiwanangu."

7 Nipele, achambusanga wangu pakuti tukwete ilanga yose yi menema tuliswejesye ilu ni mbumu ni tuweje waswela mbee tuchitamaga kwalamba Akunnungu. 2 Ntupochele mmitima jenu. Nganitunnewela jwalijose atamuno kummulasya mundu jwalijose atamuno kunlambusya mundu jwalijose. 3 Ngangusala yeleji kwakunlamulila wanyamwe. Mpela inatite pakusala katasi kuti wanyamwe nli mmitima jetu, iwaga mchiwa pane mkulama, tuli pamo. 4 Uneji ngunkulupilila wanyamwe kwannope ni kulifuna kwaligongo lyenu. Nkulaga kwetu une nansyene ndusiswe ntima, ni lukondwa lwangu lwangali chiwani. 5 Pakuwa namose patwaiche ku Makedonia nganitikombola kupumulila mu ilu yetu. Twalasile mosemose, kwa paasa kwaliji kwana umenyani ni muntima mwali ni lipamba. 6 Nambo Akunnungu wakwatulasya mitima wakupwa ntima watutulasisye mitima jetu pakwika Che Tito. 7 Ni nga wa kwa kwika Che Tito pe nambo tupilikene imwatite pakuntulasya ntima. Atusalile inkuti pakulajila kumona ni inkuti pakusupuka kwa aila iyangopochele ni inkuti pakusaka kunjenjela une, chelecho chikusengwasya kwannope une. 8 Nipele, namose nansupwisye kwa chikalata chila une ngangulilasika. Namuno nalilasiche kwa katema pe, ngangulilasika soonu, pakuwa naimanyi kuti chikalata changu chansupwisye kwakatema pe. 9 Sambano ngusengwa, nga wa ligongo mwasupwiche, nambo ligongo kusupuka kwenu kwantesile ngalauche ni kuleka sambi. Pakuwa mwasupwiswe mpela yakuti pakusaka Akunnungu, kwapele nganitunganyichisya chachili chose changalumbana. 10 Pakuwa kusupuka kwakuichisya ni Akunnungu kwakwapiitikusya wandu mitima jao ni kuuleka sambi, ni kupochele ukulupusyo wangali kulilasika, nambo pachilambo kusupuka kwa chiundu kukunnyichisya mundu chiwa. 11 Sambano nnole yaikopochele nkati mwenu kwaligongo lya kusupuka kwenu mpela Akunnungu yakuti pakusaka. Kutesile mme wakuchalila kwannope kwakulosya kuti nganimpanganye chilewo chachili chose. Mwapotekwe muntima ni kutojima, nkwete lung'wanu lwa kumona, ni nkunonyelana ni nkunlechela Akunnungu alamule. Kwa yailiyose nllisisye kuti nganinkola chilewo mu yele yose. 12

Kwapele namose nanlebele, nganinanlembela ligongo lya jwalewile atamuno jwalewelwe. Nambo nasachile iloleche paujo pa Akunnungu inkuti pakutukamusa uweji. 13 Kwapele twatusiswe mitima jetu. Ngaŵa kutuswa ntima pe nambo Che Tito watusengwasisye kwannope kwaligongo lyakusangalala kwakwe pakuŵa mwaukonjisye ntima wao. 14 Uneji nalilapile paujo pa Che Tito kwaligongo lyenu ni wanyamwe nganimundaga soni. Nambo kila chindu chitunsalile chaliji usyene ni kunlapa wanyamwe paujo pa Che Tito chaliji chindu cha usyene. 15 Unonyelo wakwe kukwenu ukupunda nnope paakukumbuchila wanyamwe wose imwatite pakwitichisya ni imwatite pakumpochela kwa ntima ni kwa kunchimbichisya. 16 Ngusangalala pakuŵa ngukombola kunkulupilila wanyamwe mu indu yose.

8 Achalongo achinjetu tukusaka kummanyisya yatite Akunnungu kwapa ntuuka mipingo ja wandu wakunkulupilila Kilisito ja chilambo cha ku Makedonia. 2 Wakunkulupilila wa kweleko walinjikwe nnope kwa kulagaswa nambo kusangalala kwao kwaliji kwakukulungwa mpaka wapundile kupeleganya mwakupunda kwa ntima wa unonyelo namuno waliji wakulaga nnope. 3 Isyene ngunsalila umboni, wapelegenye kwa ukombole wao ni wapundile kupeleganya kupunda ukombole wao ni nganapagwa mundu juwaakanganyichisye nambo kwa kusaka kwao achinsyene. 4 Watuchondelele kwannope tukamulangane nawo kwatumichila wandu wa Akunnungu waali ku Yudea. 5 Nganapanganya mpela itutite kulolela, nambo walitoyisye achinsyene kaje kwa Ambuje ni kwetuwe, malinga ni yakuti pakwanonyela Akunnungu. 6 Ni twanchondelele che Tito juwagatandite masengo go ankamusy e wanyamwe mmalichisye masengo go gakupeleganya kwa ntima wa unonyelo. 7 Wanyamwe nkupanganya yambone mu yaali yose, mchikulupi ni ukombole wa kuwecheta ni umanyilisi ni kuchalila kose ni unonyelo wenu kukwetu. Kwayele tukunchondelela nkole unonyelo wakupunda mmasengo gakupeleganya ga. 8 Nganguwecheta kwa kunkanganyichisya nambo ngusaka kuulola unonyelo wenu iwaga uli wasyene kwa kuulandanya ni unonyelo wa wandu wane. 9 Pakuŵa wanyamwe muumanyi ntuuka wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito, namuno waliji wakusichila nambo walitesile wakulaga kwa liwamba lyenu kuti kwa kulaga kwao wanyamwe ntendekwe wakusichila. 10 None pa liloŵe li ngunshauli yelei, ili yambone kukwenu kumalichisya aila imwaitandisye mwacheso. Wanyamwe mwaliji wandanda kupeleganya ni mwaliji wandanda kuŵa ni lung'wanu lwakutenda yeleyo. 11 Sambano mmalichisye masengo gakupeleganya go mpela ila imwatite pakuŵa ni lung'wanu

lwa kukamusa. Ni kwa lung'wanu lulalula lumwakwete lwakukamusa, iyoyo peyo mmalichisye masengo go kwa kupeleganya malinga ni ukombole wenu. 12 Iwaga mundu akwete ntima wa kupeleganya, Akunnungu akupochela chindu chakutyosya cho kwakuchilola achila chakwete, ngaŵa kwakuchilola achila changanakola. 13 Nningwa wangu ngaŵa kuti wanyamwe nlajeje kuti wane apocheje ngwamba nambo iweje imo. 14 Aka katemaka wanyamwe nkwete indu yayinjini nnope, nipele mwakamuchisye awala waikwasoŵa. Ni wanyawo patachipata indu yeyinjini akombole kunkamuchisya wanyamwe yaikunsoŵa. Ni pelepoo chiiwe imo. 15 Mpela Malembelo ga Akunnungu igakuti pakusala, "Juŵakumbikenye yeyinjini nganakola yakupunda, ni ajula juŵakumbikenye kanondi nganakola litika." 16 Ngwatogolela Akunnungu waŵapele che Tito ntima wa kukamusa wanyamwe mpela indite kukamusa une. 17 Ngaŵa kuti ajitichisye itwaŵendile pe nambo waliji ni lung'wanu lwalukulungwa lwa kukamusa mpaka wasachile nsyene kwika kukwenu. 18 Pamo nawo tukunlajisya njetu, jwakulapikwa ni mipingo jose ja wandu wakunkulupilila Kilisito kwa kulalichila Ngani Jambone. 19 Kupunda gelego asagulikwe ni mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito kuti alongane ni uweji patukuijaisya indu yetyosekwe, masengo gatukugapanganya kwa ligongo lya ukulu wa Ambuje ni kulosya kuti tukusaka kwakamusa wandu. 20 Tuchilisepusyaga ni liloŵe li kuti mundu jwalijose ngasakola ni chachili chose chakutulalatala yankati itukuti kuutumichila ntuuka wu. 21 Tukusaka kupanganya yambone ngaŵa kwa Ambuje pe nambo ni kwa wandu nomba. 22 Kwayele tukunnajisya nlongo njetu jwine pamo ni wanyawo jwatunlinjile ni kunkulupilila, nombejo akusaka kwannope kukamusa, ni sambano akulajila kwannope pakuŵa akwete chikulupi chachikulungwa ni wanyamwe. 23 Che Tito jwele ali njangu, jwatukutumichila pamo kwaligongo lyenu. Nambo kwagamba achalongo achinjetu wane waŵili wakulongana nawo wo welewo ali wantenga kutyochela mu mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito nombewo akunchimbichisya Kilisito. 24 Sambano mwalosye wandu wo unonyelo wenu kuti mipingo jao ja wandu wakunkulupilila Kilisito jiwatumile amanyilile kuti patukulilapa kwaligongo lyenu kuli kwakusyene.

9 Kwa ngani jankati kwajauchisya indu yetyosekwe kwa wandu wa Akunnungu wakutama ku Yudea, nganingola ligongo lya kunnembela sooni. 2 Pakuŵa ngumanyilila intite pakukola ntima wa kupeleganya, noneji ngulilapa nkati ngani jo kwa wandu wa ku Makedonia, njasalilaga kuti wandu wa ku Akaya aliŵisile chile kupeleganya chitandilile

mwacheso. Nipele ntima wenu wakupeleganya wachisisye wāndu achajinji, akole ntima wakupeleganya. 3 Nambo sambano ngwatuma achalongo achinjetu wā kuti kulilapa kwetu nkati wānyamwe kunaŵe kwa iyiyipeyi, mpela indite pakusala nliwiche chile kwakamusya. 4 Iwaga akwika wā ku Makedonia pamo ni une ni kunsimana nganinliwiche chile, tutujaluche pakuwā twalilapile kwaligongo lyenu, ni wānyamwe wākwē chinchikola soni. 5 Kwayele, naiweni yambone naŵende achalongo wā alongolele kwika kweleko kuti aŵiche chile mitulilo jimwalanjile kupeleganya. Mitulilo jo chijilosye kuti nkupeleganya kwa usache wenu ni ngaŵa kwa kukanganichiswa. 6 Nkumbuchile yakuti, jwakupanda kanondi chagungule kanondi, nombe jwakupanda yeijinji chagungule yeijinji. 7 Mundu jwalijose apeleganye chasachile muntima mwakwe kupeleganya, ngaŵa kwa kukanganichiswa namose kwakusupuka, pakuwā Akunnungu akunnonyela jwakupeleganya kwa kusangalala. 8 Ni Akunnungu akukombola kumpa wānyamwe kupunda aila yaikunsoŵa kuti katema kose nkole indu yejinji yakupanganyichisya masengo gagali gambone. 9 Mpela Malembelo ga Akunnungu igakuti kusala, “Jwele jwakwapa wākulaga kwa kusangalala. Umbone wakwe ukutama moŵa gose pangali mbesi.” (aiōn 9:165) 10 Akunnungu ni wākwapa jwakupanda mbeju ni chakulya. Iyoyo champe wānyamwe mbeju syasikunsoŵa ni kusimelesya nombewo chachinjonjehesya magungulo kwa upeleganyo wenu wambone. 11 Wānyamwe chimme wākusichila kuti mme wakupeleganya kwa kusangalala moŵa gose ni wāndu chiwātogolele Akunnungu kwa ligongo lya mitulilo japochele kwa litala lyetu uwe. 12 Pakuwā masengo gakupeleganya gankugapanganya ga, ngaŵa kwakwakamuchisya wāndu wā Akunnungu indu yaikwasoŵa pe, nambo chigakamusye wāndu achajinji kwatogolela Akunnungu. 13 Malinga ni kupeleganya kwenu kwaunonyelo, wāndu chiwākusye Akunnungu kwaligongo lya kwitichisya kwenu ni kujikamulisya Ngani Jambone ja Kilisito pamo ni ntima wa kupeleganya kunkwapa ŵele ni wāndu wose. 14 Nombewo chachimpopelela wānyamwe kwa ntima wa unonyelo, kwaligongo lya indu yekulungwa yampanganyichisye Akunnungu. 15 Twatogolele Akunnungu kwa ntulilo wao wejinji wangaukūwalanjika.

10 Nipele une che Paolo nansyene junguwoneka jwakulitimalika pinguwā ni wānyamwe nambo natalichilaga ni wānyamwe nguŵa jwachikali mpela ŵane yakuti kusala. Ngunchondelela kwa chanasa ni umbone wakwe Kilisito. 2 Ngunchondelela ngasimundendekasya meje jwakalipa pachinjika kukwenu pakuwā ikomboleka

chinjiwā jwa chikali kwa wāndu wākutuganichisya kuti tukutama mpela wāndu wā pachilambo chi. 3 Isyene tukutama pachilambo, nambo ngatukumenyana mpela wāndu wā pachilambo yakuti pakumenyana. 4 Pakuwā, yakumenyanilana yetuwe ngaŵa ya pachilambo, nambo gali machili ga Akunnungu gagakukombola kugumula maboma gose ga wammagongo, tukusijonanga nganiso syosye sya unami, 5 ni kugwisya nganiso ni indu yose yaikulitutumula kuukanila umanyilisi wa Akunnungu, ni kusikamula nganiso syose kuti sinjitchisye Kilisito. 6 Mwaŵaga wā utindimiso mu kwitichisya pelepo ni pachituŵe chile kunjamuka mundu jwalijose jwakukana kwitichisya. 7 Wānyamwe nkulesya indu chapasa pe. Ana kwana mundu jwakuliganichisya kuti jwelejo ali jwa Kilisito? Ili yambone, nambo aganichisyeje iyoyo kuti noweji tuli wā Kilisito mpela jwelejo yatite kuŵa jwa Kilisito. 8 Namose iwāga mbundile kulilapa ligongo lya ukombole watupele Ambuje nganingola soni pakuwā ukombole wo uli kwaligongo lya kunlimbisa mchikulupi ni ngaŵa kungwisya wānyamwe. 9 Ngangusaka nganisye kuti ngusaka kunjogoya ni ikalata yangu. 10 Pakuwā wāndu ŵane akuti, “Ikalata i che Paolo ili yachikali yaili ni maloŵe gakutopela, nambo nsyene jo pakuwāga noweji akuŵa mundu jwakulepetala, ni pakukunguluka, maloŵe gao gakuŵa gangali chindu.” 11 Mundu jwakuŵecheta yeleyo aimanyilileje kuti, pangali utinda wa yaili mu ikalata tuli tatalichile ni yachituitendekanye twaŵaga pamo ni wānyamwe. 12 Ngatukuliwika mu mpingo umo namuno kulilandanya ni ŵele wākulilapa achinsyene. Ŵelewo ali wākulowela, akulipima malinga ni chipimo chao achinsyene ni kulilandanya achinsyene kwa achinsyene. 13 Uweji ngatukulilapa mwakupelenganya, nambo kulilapa kwetu chikusigalile mu chipimo cha masengo gaatupele Akunnungu, masengo gatukugapanganya kukwenu nombe. 14 Kulilapa kwetu nganitupelenganya, pakuwā patwannychisye Ngani Jambone ja Kilisito twaliji mmipika jetu. 15 Nipele ngatukulilapila masengo gapangenyē wāndu ŵane nambo tukulolela kuti, chikulupi chenu chichipunde konjehesha, masengo getu kukwenu chigapunde kwenela malinga ni mipika jatupele Akunnungu. 16 Pelepo chitukombole kulalichila Ngani Jambone mu ilambo ine, kwapele chitulilapilile masengo gatupangenyē twachinsyene ni ngaŵa masengo gapangenyē wāndu ŵane. 17 Nambo, mpela Malembelo ga Akunnungu igakuti pakusala, “Jwakulilapa alilape kwa achila chapangenyē Ambuje.” 18 Pakuwā jwakukundikwa ngaŵa mundu jwakulilapa nsyene nambo ajula jwakulapikwa ni Ambuje.

11 Ikaliji mbaya nkaambiliile kanondi mu kuloŵela kwangu, ngummenda, mumbiliile kanondi. **2** Ngunkolela wiu mpela ila Akunnungu yakuti kunkolela wiu, pakuŵa ŵanyamwe nli mpela mwalimwalipe junantomele kwaligongo lya jwannume jumo pe, jwele jwannume jo ali Kilisito. **3** Nambo ngogopa kuti, mpela ila lijoka ilyatite pakunlambusya che Hawa kwa ukalamuche wakwe, iyoyopeyo nganisyo syenu sikalyungaswa mpaka kuleka kulityosya kwenu kwa ntima wambone kwa Kilisito. **4** Pakuŵa aikaga mundu jwalijose kukunlalichila Che Yesu jwine jwanganitunlalichila uwe, ngunsimonga pakuŵa ŵanyamwe nkupillila. Ni ŵanyamwe nkumpochela mbumu jwine jwangaŵa Mbumu jwa Akunnungu, ajula jumwampochele. Ni nkujipochela ngani jambone jiine ni ngaŵa Ngani Jambone jimwalalichilwe jila! **5** Nganguganisya kuti chiisowile chindu chalinacho ŵakuliŵilanga, “Achinduna ŵakulu.” **6** Nachiŵamuno nganingola umanyilisi wakuŵecheta yambone nambo ngwete umanyilisi. Noweji tulosisye yelei paujo penu papali pose ni katema kose. **7** Uli, natesile sambi panalitulwisye nansyene ni kunkusya ŵanyamwe, pananlalichile Ngani Jambone ja Akunnungu pangali malipilo? **8** Panatumikaga pasikati jenu, napochele ukamusi kutyochela kwa mipingo jine ja ŵandu ŵakunkulupillila Kilisito. Ni kwa yele naliji mpela ngwapokola ŵelewo kuti ngombole kuntumichila ŵanyamwe. **9** Panaliji ni ŵanyamwe, nganinanlagasya jwalijose panasakaga chindu chachili chose. Pakuŵa achinjetu ŵaŵaumile ku Makedonia ŵambelechele yose iyasoŵaga. Nganisaka kummenda ŵanyamwe chachili chose ni napundile kutenda yeleyo. **10** Mpela ila usyene wa Kilisito yautite kuŵa nkati mwangu, ngapagwa mundu jwali jose mu chilambo chose cha ku Akaya juchakombole kusiŵila une kulilapila chelecho. **11** Kwa chichi nguŵecheta yele? Ana ligongo ngangunnonyela ŵanyamwe? Ngwamba! Akunnungu akuimanyilila kuti ngunnonyela. **12** Nambo indu inguipanganya chimbunde kuipanganya, kuti naajime lipesa aŵala ŵakuliŵilanga “Achinduna ŵakulu,” aŵala ŵakusosa lipesa lya kulilapa kuti akupanganya masengo mpela uwe. **13** Ŵandu ŵanti yeleyo ali achinduna ŵa unami, akupanganya masengo gao kwakulambusya achilitendaga kuti ali achinduna ŵa Kilisito. **14** Ngaŵa chindu chakusimonga, pakuŵa namose Shetani nsyene akukombola kulitenda kuti, ali katumetume jwa kwinani jwa lilanguka. **15** Kwapele ngaŵa chindu cha kuchisimonga, yaŵaga nombewo achikatumetume ŵa Shetani akulitenda ali ŵakutumichila ŵambone paujo pa Akunnungu. Nambo mbesi jao chalamulikwe malinga ni ipanganyo yao. **16** Nguti sooni, mundu jwalijose ngasang'anichisya jwakuloŵela une, nambo mwang'anichisya yeleyo, mumalanjile mpela

jwakuloŵela, kuti none nalilape kanandi. **17** Chinguŵecheta sambano ngaŵa chanajisye Ambuje mechete, nambo yankati chindu chakulilapa chi, uneji nguŵecheta mpela jwakuloŵela. **18** Ŵandu ŵanjini akulilapa mpela ŵandu ŵa pachilambo yakuti pakulilapa. Kwaligongo lyo, noneji chinalilape iyoyo peyo. **19** Ŵanyamwe nkuliganichisya kuti nkwete lunda, kwayele nkwapillila ŵakuloŵela nkusengwa. **20** Pakuŵa nkumpillila mundu jwakuntenda ŵanyamwe achikapolo, ni jwakunjiŵila ipanje yenu ni jwakunjigala pangankusaka, achinnyelusyaga ni kumputa majanda ku meeso. **21** Ngwete soni pangwitichisya kuti twaliji ŵakulepetala mkupanganya yeleyo. Iŵeje yanti yose, iŵaga kwana mundu jwalijose akukombola kulilapila chindu, none jwakwe ngulinga kulilapa, sambano nguŵecheta mpela jwakuloŵela. **22** Ana ŵelewo ali Ŵaebulania? None jwakwe ndili Mueblania. Ana ŵelewo ali Ŵaisilaeli? None jwakwe ndili mu Isilaeli. Ana ŵelewo ali ŵa lukosyo lu che Iblahimu? None jwakwe ndili jwa lukosyo lu che Iblahimu. **23** Ana ali ŵakutumichila ŵa Kilisito? Une ndili jwakwapunda ŵelewo, none nguŵecheta mpela jwampugwe kuti uneji ndili jwakutumichila jwambone. Une nagapangenyeye masengo gakulimba kwapunda ŵelewo ni nataŵikwe kwapunda ŵelewo ni naputikwe kwapunda ŵelewo ni kakajinji naŵandichile kuwa kwapunda ŵelewo. **24** Kasano Ŵayahudi ŵambutile iboko selasini ni tisa. **25** Katatu Ŵaloma ŵambutile iboko ni kamo naponyekwe maganga. Ni katatu jangasichile ngalaŵa jajikulungwa mu bahali ni nalonjele mu bahali chilo ni musi. **26** Najesile kakajinji, naliji mchakogoya chakukumbwa ni meesi, naliji mchakogoya ni ŵachiswamba ni naliji mchakogoya ni Ŵayahudi achinjangu ni ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi. Naliji mchakogoya mu mmisi ni naliji mchakogoya mwipululu ni naliji mchakogoya mu bahali ni naliji mchakogoya kwa achambusanga ŵangu ŵa unami. **27** Ndesile masengo gakulimba ni kulaga ni njesisye kakajinji. Kakajinji jangwete sala ni njota ni kakajinji nganingola chakulya ni kakajinji naliji mu mbepo ni nganingola nguo. **28** Kupunda yeleyo yose, lyuŵa ni lyuŵa nguujiganisya mipingo jose ja ŵandu ŵakunkulupillila Kilisito. **29** Iŵaga mundu jwalijose ali jwa kulepetala ni une nguŵa jwakulepetala iyoyo, iŵaga mundu akwatendekasya ŵandu atende sambi une ikumbeteka muntima. **30** Nalilapaga, chinalilape kwa indu yaikulosya kulepetala kwangu. **31** Akunnungu, Atati ŵa Ambuje Che Yesu akuswe moŵa gose pangali mbesi. Ŵelewo akuimanyilila kuti ngangulambusya. (aiōn g165) **32** Katema kanaliji ku Damesiki, nkamusi jwa mwenye che Aleta ŵaŵisile ŵakulindilila mminango ja musi wa ku Damesiki kuti angamule. **33** Nambo ŵamisile mu

chitundu ni kundulusya kwakupitila palidilisha lyalili pa lipupa lya musi. Noneji nakombwele kwapeleta mmakono mwao.

12 Chinalilape namose ngaikuwajilwa, nambo chisale yankati yakwiwona ni uunukuko umbatile kutyochela kwa Ambuje. 2 Ngummanyilila mundu jumo mwa Kilisito, ni sambano ipitile yaka likumi ni ncheche, mundu jo wajigalikwe kwini. Ngangwimanyilila kanga mchiilu pane mu mbumu nambo Akunnungu akwimanyilila. 3 Une nguimanyilila yakuti mundu jo wajigalikwe kwini, nambo nganguimanyilila kanga watemu kweleko mchiilu pane ngaŵa mchiilu, Akunnungu nsyene akwimanyilila. 4 Kweleko kumbepo ko, waiplikene indu yanti, indu yo ngaikusachilwa mundu kuiwalanga. 5 Nipele chinalilape kwaligongo lya mundu jwanti yele nambo ngangulilapa nansyene, ikaŵe chinalilape kwaligongo lya kulepetala kwangu. 6 Ngasachile kulilapa ngangawē jwakuloŵela, pakuŵa ngasasile isyene pe. Nambo ngulisiwila, kuti jwalijose atakung'anichisya une mbundile nnope kwipunda yakwiwona njitendaga ni kwipilikana kutyochela kwangune. 7 Nambo kuti aasiwile une kulilapa kwannope kwa winji wa iunukuko, napotekwe mchiilu changu mpela ila ngusomwa ni miiŵa, jijaliji mpela jwantenga jwa Shetani kwa kunagasya ni kusiwila kuti ngasililapa kwakupunda. 8 Nachondelele Ambuje katatu kuti kupeteka ko kundyochē. 9 Nombewo ŵaasailē, "Ntuuka wangu ukunjenela, pakuŵa ukombole wangu ukumalichika mu kulepetala." Kwayele chinalilape kwa kwangala mu kulepetala kwangu kuti machili ga Kilisito gatame pachanya pangungu. 10 Kwa yele ngusengwa pangulepetala ni pangutukanwa ni pangusowekwa ni indu ni pangulagaswa ni pangusauka ligongo lya Kilisito. Pakuŵa naŵaga jwakulepetala, katema ko ni pingukola machili. 11 Ndili mpela jwakuloŵela, nambo wanyamwe ni mundesisyē meje jwanti nyi. Wanyamwe mwaŵajilwe kunapa une, pakuŵa naŵajilwe kulapikwa ni wanyamwe, ligongo atamuno nganima chindu nambo ngakunyichilila ŵele wakuŵililanga, "Achinduna achakulu." 12 Imanyisyo ni yakusimonjeka yaikumanyisya kuti une ndili nduna yapanganyikwe kukwenu kwa upiliu wose. 13 Ana chindu chi changanimbanganya kukwenu chinachipangenyē mu mipingo jine ja ŵandu wakuŵililanga Kilisito? Nganinansausya kwakusaka mungamuchisye. Munechelesye chileŵo chi. 14 Nnole, sambano naliŵichile chile kunjimajimila kaatatu ni ngasinantopela. Ngangusaka ipanje yenu nambo ngunsaka mwachinsyene. Pakuŵa achaŵelesi akwaŵichila mbiko achiŵana ŵao nambo wanache ngakwaŵichila mbiko achaŵelesi ŵao. 15 Chinjisengwa nnope kupeleganya yose ingwete ni namose kulyosya nansyene kwaligongo

lya kunkamusya wanyamwe. Ana chimunonyele kanandi pakuŵa nannonyele kwannope? 16 Nipele chinjitchisye kuti nganinantopela. Nambo ŵane akuganisya kuti, "Pakuŵa che Paolo ali jwakalamuka, antanjisye kwakunlambusya." 17 Ana panamtumile jwantenga kukwenu nampokwele chachili chose kwa litala lya jwantenga jula? 18 Nanchisysye che Tito ni kwatuma pamo ni nlongo njetu jwine. Uli che Tito wanjiwile? Ana ngankuimanyilila kuti uwe twapanganyisye masengo kwa nningwa umo, ni tukupanganya chindu kwa litala lilalila? 19 Ana nkuganisya kuti mpaka sambano tukulichenjela twachinsyene kukwenu? Uweji tukuŵecheta paujo pa Akunnungu tuli tulumbikene ni Kilisito. Achambusanga ŵangu yele yose tukwipanganya kwa kunlimbisya wanyamwe. 20 Ngogopa, apala pachinjika kukwenu ndakunsimana nganima inguti pakusaka une, mbesi chimoneche kukwenu ingangusaka moneche. Ngogopa kunsimana nli ni umani ni wiu ni ugongomalo ni makani ni kulambuchisya ni kunong'onana ni kulifuna ni utindiganyo pasikati jenu. 21 Ngogopa kuti pachiche sooni, Akunnungu ŵangu chanyalusye mmbujo mwenu, noneji chinjililasika kwaligongo lya aŵala ŵandu watesile sambu kalakala nambo nganaleka usakwa wao ni chigwagwa ni chikululu chiŵatesile.

13 Au uli ulendo wangu waatatu uchiiche kukwenu. Mpela Malembelo ga Akunnungu igakuti kusala, "Magambo gose chigakaluche kwa kang'wa sya ŵandu wawili pane kupunda" 2 Natandite kunjamuka panaiche kukwenu pa ulendo wangu wawili, ni sambano ngunjamuka sooni pandi kwakutalichila, yakuti pachinjika ngaangola chanasa kwa aŵala wose ŵalongolele kutenda sambu ni akwendelechela kutenda sambu, ni ŵane wose. 3 Chimuimanyilile usyene wose, kuti Kilisito akuŵecheta ni wanyamwe kwalitala lya kang'wa jangu. Kukwenu Kilisito nganaŵa wakuŵililanga paakulichenjeusya ni indu yenu, nambo akugalosya machili gao pasikati jenu. 4 Atamuno waliji wakuŵililanga paŵawambikwe pansalaba, nambo sambano akutama kwa machili ga Akunnungu. Iyoyopeyo nowēji tuli wakuŵililanga kwakulumbikana nawo, nambo patukulilagasya kwa ligongo lyenu chitutame nawo kwa machili ga Akunnungu. 5 Nlipime mwachinsyene, nnyimanyilile kanga nlimbilichile mu chikulupi. Ana, ngankuimanyilila kuti Che Yesu Kilisito akutama munkati mwenu? Naga ngakutama nkati mwenu, nlepele. 6 Nambo ngwete chilolelo chakuti wanyamwe nkuimanyilila kuti uweji nganitulepela. 7 Nowēji tukwapopelela Akunnungu, nkantenda chachili chose changalumbana, ni uwe ngatukusaka tulolechele ni ŵandu kuti wakuŵililanga. Nambo, nkombole kuipanganya yaili yambone, namose

yalolechelaga mpela walepele. 8 Pakuwa ngatukukombola kupanganya chachili chose chachikukanilana ni usyene. Nambo kuujimilila usyenepe. 9 Tukulengwa patukuwa wakulepetala, wanyamwe nli wakulimbangana. Kwayele tukwapopela Akunnungu kuti mmeje wamalile. 10 Kwaligongo lyo, ngulemba aga ndili ndalichile ni wanyamwe, melepe kuti katema kachiiche kweleko, ngasima jwachikali malinga ni ukombole wambele Ambuje wa kunlimbisya wanyamwe nga wa kunlepetesya. 11 Pambesi achalongo achinjangu nguti nne mwanja. Mmeje wamalilwe, mpembesyaneje jwine ni jwine, mmeje ni nningwa umo, ntame mu chitendewe. Nombe Akunnungu wa unonyelo ni chitendewe chachiwa ni wanyamwe. 12 Nkomasyane kwakulosyana unonyelo wa Kilisito. 13 Ntuuka wa Ambuje Che Yesu Kilisito, ni unonyelo wa Akunnungu ni ukamulangano wa Mbumu jwa Akunnungu utame ni wanyamwe wose. 14 Ntuuka wa Ambuje Che Yesu Kilisito ni unonyelo wa Akunnungu ni ukamulangano wa Mbumu jwa Akunnungu utame ni wanyamwe wose.

Wagalatia

1 Une che Paolo, jundi nduna ngaŵa kwa kusagulikwa ni wāndu atamuno ngaŵa kwa ukombole wa wāndu, nambo sagulikwe ni Che Yesu Kilisito ni Akunnungu Atati, wāwansyusisye Che Yesu, 2 ni achapwetu wose wāali pamo ni une tukunkomasya mwanya mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito jajili ku chilambo cha ku Galatia. **3** Tukummendela upile ni chitendewe kutyochela kwa Akunnungu Atati wētū ni kwa Ambuje Che Yesu Kilisito. **4** Kilisito wāalityosisye asyene kuŵa mbopesi kwa ligongo lya sambi syetu kuti atukulupusye pachilambo changalumbana cha sambano chi, kwa usache wa Akunnungu wētū ni Atati. (aiōn g165) **5** Twakusye Akunnungu moŵa gose pangali mbesi! Eloo. (aiōn g165) **6** Nkusimosya inkuti pakwaleka chitemape Akunnungu wāmmilasile kwa upile wa Kilisito ni nkujikuya ngani jambone jine jine. **7** Isyene ngapagwa Ngani Jambone jine. Nambo apali wāndu wākuntindanya wānyamwe, wāndu wākusaka kujigalauya Ngani Jambone ja Kilisito. **8** Nambo, iwāga jumo jwetū pane achikatumetume wā kwini, channalichile ngani jine jine jangajikulandana ni ajila jitwannalichile uweji, alwesechekwe ni Akunnungu! **9** Twamasile kuwēcheta, ni sambano nguujila nguwēcheta, iwāga chachinnalichila mundu jwine Ngani Jambone jine, jangajikulandana ni jejila jimwamasile kupochela, alwesechekwe ni Akunnungu! **10** Sambano ngusaka nanonyelesye wāani! Nanonyelesye wāndu, pane Akunnungu? Ngasachile kwanonyelesya wāndu, ngangaŵe kose jwakutumichila jwa Kilisito. **11** Achalongo achinjangu, ngusaka mmanyilile kuti Ngani Jambone jinanlalichile jila nganijiŵa ngani ja kutyochela kwa mundu. **12** Nipele une nganinajipochela kutyochela kwa mundu jwalijose atamuno nganapagwa mundu juŵanyigenye. Che Yesu Kilisito asyene ni jwamunukulile une. **13** Usyene mwamasile kupilikana indite pakutama kalakala kwa kulikuya litala lya Chiyahudi lya kwapopelela Akunnungu ni indite pakwalagasya kwa nnope mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito ni kusaka kwajonanga pangali chanasa. **14** Elo, une naapundile Wāyahudi achinjangu achajinji wā lisusa limo ni une kwa kulikuya litala lya Chiyahudi lya kwapopelela Akunnungu, ni nachalile kuchikamulisya chisyoŵelo cha achambuje wētū. **15** Nambo Akunnungu, kwa upile wao wāsagwile une namose ngunaŵe kupagwa, wāmmilasile naatumichile. **16** Paŵasachile kuumunukulila Mwanagwe munkati mwangu kuti nalichile Ngani Jambone nkati Che Yesu Kilisito kwa wāndu wāngaŵa Wāyahudi, nganinyaula kukwasya wāndu wane yakuti kuganisya, **17** namose nganinyaula ku Yelusalemu kukuwonegana ni aŵala wāŵaliji

achinduna kabula nganime nduna nambo najawile kaje ku Alabia, nipele nausile sooni ku Damesiki. **18** Payapite yaka itatu pe, nipele nakwesile kwaula ku Yelusalemu kukuwonegana ni che Kefa jwakumanyika kwa liina lya che Petulo, nalonjele nawo kwa moŵa likumi ni nsano. **19** Nambo nganinaawona achinduna wane ikaŵe che Yakobo, apwao Ambuje. **20** Gelega gingunnembela gali ga isyene, Akunnungu akumanyilila kuti nganguwēcheta ya unami. **21** Kanyuma najawile ku chilambo cha Silia ni Kilikia. **22** Nambo katema ko, mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito wā chilambo cha ku Yudea ŵaliji nganamone une. **23** Chiŵachimanyaga ni chechila pe chiŵachipilikene, “Jwejula mundu juŵatusawisye uwe kalakala, sambano akulalichila chikulupi chilachila cha Ngani Jambone chiŵalingaga kuchijonanga kalakala chila.” **24** Nipele, wāakusisye Akunnungu kwa ligongo lyangu une.

2 Payamasile yaka likumi ni ncheche, une ni che Banaba twajawile sooni ku Yelusalemu, twalongene ni che Tito. **2** Najawile kweleko pakuŵa Akunnungu wāmunukulile kuti nyaule. Patwatemi nkungulu pamo ni achakulu pe, naasalile nkati Ngani Jambone jinalalichile wāndu wāngaŵa Wāyahudi. Natesile yele kuti masengo gangu ganatesile, ni gangugapanganya sambano, ganaŵe gangalimate. **3** Nambo, namose ajangu che Tito, jwali Mgiliki, nganakanganichiswa kuumbala, **4** atamuno kwaliji ni wāndu wāŵalitendaga wākukulupilila achinjetu wāŵasachile aumbale. Wāndu wāŵalijinjisyē kwa chisyepela ni kuuchilichisya kulecheleswa kwetu kutuli nako kwakulumbikana ni Kilisito Che Yesu, kuti atutende achikapolo. **5** Nambo nganitusaka kwajitichisya namose kanandi, kuti usyene wa Ngani Jambone usigale ni wānyamwe katema kose. **6** Nambo wāndu wākutinji ali ilongola, iwāga isyene ŵaliji ilongola pane ngaŵa ilongola, ngaŵa chindu kukwangu, pakuŵa Akunnungu ngakulamula kwa kulolechesya indu ya paasa, wāndu wo nganakola indu yasambano yakunyonjehesya une. **7** Kwayele, wāimanyilile kuti Akunnungu wāngulupilile kuti nalalichile Ngani Jambone kwa wāndu wāngaŵa Wāyahudi mpele iwātite pakwakulupilila che Petulo kwalalichila Wāyahudi. **8** Pakuŵa Akunnungu wāntesile che Petulo kuŵa nduna kwa Wāyahudi, ni jujojo jwandesile une nombe kuŵa nduna kwa wāndu wāngaŵa Wāyahudi. **9** Nipele, che Yakobo, che Petulo ni che Yohana, wāŵaliji ilongola achakulu, paŵaimanyilile kuti Akunnungu wāmbele upile wa masengo ga jikajikape ga, wātukamwile uwe makono, une ni che Banaba, chiŵe chimanyisyo cha kuti tuli wāmo. Uwe twajawile kupanganya masengo kwa wāndu wāngaŵa Wāyahudi ni wānyawo kwa Wāyahudi. **10** Nambo wātūwendile chindu chimo kuti, tukaaliŵalila wākulaga wāali

mu mpingo wa wāndu wākwakulupilila Che Yesu, chelecho none nachikamulichisye kuchitendekanya. **11** Nambo che Petulo paŵaiche ku Antiokia naakanile paujo pa wāndu pakuŵa wāliji alewile. **12** Kundanda, akanaiche wāndu wampepe kutyochela ku che Yakobo, che Petulo wālyaga pamo ni wāndu wāngaŵa Wāyahudi. Nambo paŵaiche pe, walesile kulya ni wāndu wāngaŵa Wāyahudi, ni kulisepusya nawo kwa ligongo lya kwajogopa wāndu wāwākanganichisye wāndu wāngaŵa Wāyahudi aumbale. **13** Nombwe achinjangu Wāyahudi wane wāliunjile pamo ni che Petulo kutendekanya ya ulamba, nombwe che Banaba wājinjilwe ni ulamba wao. **14** Nipele, panaiweni kuti indu yakupanganya ngaikwilana ni usyene wa Ngani Jambone, nansalile che Petulo paujo pa wāndu wose kuti, “Namuno mmwe ni Myahudi, nkutama mpela wāndu wāngaŵa Wāyahudi ni ngaŵa mpela Myahudi! Nipele nkukombola chinauli kulinga kwakanganichisya wāndu wāngaŵa Wāyahudi kutama mpela Wāyahudi?” **15** Isyene, uwe tuli Wāyahudi chipagwile, ni ngaŵa wāndu wāngaŵa Wāyahudi wāali ni sambu! **16** Isyene tukwimanyilila kuti ngaikukomboleka mundu kutendekwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa kugajitichisya Malajisyo ga Akunnungu, nambo kwa kwakulupilila Che Yesu Kilisito. Noweji wākwe tumasile kwakulupilila Che Yesu Kilisito. Tutendekwe wāmbone paujo pa Akunnungu kwa litala lya chikulupi chetu kwa Kilisito, ni ngaŵa kwa kugajitichisya Malajisyo. Pakuŵa ngapagwa mundu jwakutendekwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa kugakuya Malajisyo. **17** Sambano, iwāga tukusosa kutendekwa wāmbone paujo pa Akunnungu kwa litala lya kulumbikana ni Kilisito, uweji tukuwālanjikwa kuti tuli wā sambu, uli, achi chitendo chikulosya kuti Kilisito akwatenda wāndu apanganye sambu? Ngwamba! **18** Nambo iwāga ngugumba sooni Malajisyo gunagagumwile, nipele nguti une ndili jwakuleŵa. **19** Malajisyo gandesile naimanyilile kuti ngusachilwa kuwa. Kwayele nawile kuti ndyoche mu ulamusi wa malajisyo go kuti ndame kwa ligongo lya kwatumichila Akunnungu. None wāmbikwe pamo ni Kilisito pansalaba. **20** Sambano ngaŵa une sooni jungutama, nambo Kilisito ni wākutama nkati mwangu. Umi ungwete sambano mu chiliu, ngwete pakuŵa ngunkulupilila Mwana jwa Akunnungu, juwānonyele une mpaka wāutyosisye umi wao kwa ligongo lyangu. **21** Ngangusaka kuukana upile wa Akunnungu. Iwāga mundu akutendekwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa kugajitichisya Malajisyo ga Akunnungu, nipele, chiwa cha Kilisito changalimate!

3 Wanyamwe Wāgalatia wākulowela! Ana wāani annosile wanyamwe? Ntekusalilwa pangasisika nkati chiwa chi

Che Yesu Kilisito, kuti wāwāmbikwe pansalaba mpela ila mwachinsyene intite pakulola kwa meeso genu. **2** Ngusaka kuchimanyilila chindu chimo kutyochela kukwenu, ana mwampochele Mbumu jwa Akunnungu kwa ligongo lya kutendekanya yaikusachilwa ni Malajisyo pane kwa ligongo lya kujipilikanila ni kujikulupilila Ngani Jambone? **3** Ana wanyamwe ndi wākulowela kwanti yelei? Wanyamwe mwatandite yose kwa ukamuchisyo wa Mbumu jwa Akunnungu, sambano nkusaka kumalichisya kwa machili genu mwachinsyene? **4** Ana, malagasyo gamwalasile wanyamwe galiji gangalimate? Ngaikomboleka! **5** Ana, Akunnungu akumpanga Mbumu jwakwe ni kupanganya yakusimonjeka kukwenu kwa ligongo nkupanganya yaikusachilwa ni Malajisyo, pane kwa ligongo nkujipilikanila Ngani Jambone ni kujikulupilila? **6** Munnole che Iblahimu, mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala “Che Iblahimu wāakulupilile Akunnungu, ni kwachikulupi cho wātendekwe kuŵa wāmbone paujo pa Akunnungu.” **7** Nipele sambano, mmanyilile kuti wāndu wose wākwakulupilila Akunnungu, wēlewo ali wānache wā usyene wā che Iblahimu. **8** Malembelo ga Akunnungu galongolele kulosya kuti, Akunnungu chiwātende wāmbone paujo pao wāndu wāngaŵa Wāyahudi kwa litala lya chikulupi. Pakuŵa Akunnungu wānsalile kaje che Iblahimu Ngani Jambone ji achitiji, “Kwalitala lyenu, ngosyo syose chisikole upile.” **9** Nipele, wākwete chikulupi akukola upile pamo ni che Iblahimu wāwākulupilile. **10** Nambo wānawose wākwakulupilila pe kupanganya yaikusachilwa ni Malajisyo alweseche. Pakuŵa, Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Jwalijose jwangakukamulisya ni kupanganya yose yailembekwe mchitabu cha Malajisyo, jwele jwanlweseche.” **11** Sambano ikulosya kuti Malajisyo ngagakuntenda mundu aŵe jwambone paujo pa Akunnungu, pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Mundu jwambone paujo pa Akunnungu chatame kwa chikulupi.” **12** Nambo Malajisyo ngagakulupilila chikulupi, nambo Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Mundu jwakupanganya yaikusachilwa ni Malajisyo chatame kwa Malajisyo go.” **13** Kilisito wātuwombwele kutyochela pa malweso ga Malajisyo kwa kulijigalila malweso go kwa ligongo lyetu, pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Alweseche mundu jwalijose jwāwichikwe pa chitela.” **14** Chiwombosyo cho chatendekwe kuti upile wapegwilwe che Iblahimu watuluchile wāndu wāngaŵa Wāyahudi kwa litala lya Kilisito Yesu, ni kuti kwa litala lya chikulupi tumpochele Mbumu juwātulanjile Akunnungu. **15** Achalongo achinjangu, chinampe chitagu kutyochela mu umi wetu wa lyuŵa ni lyuŵa. Iwāga wāndu wāwili aŵichilene malangano kwa

kulumbilila, ni ngapagwa mundu jwakukombola kupungusya pane kujonjehesya chindu mu gele malangano. 16 Nipele, Akunnungu wampele che Iblahimu chilanga ni uwelesi wao. Malembelo ga Akunnungu ngagakusala, “Ni iwelesi yao” nambo gakuti, “Ni uwelesi wao,” yaani jumo pe, ni jwelejo ali Kilisito. 17 Chingusaka kuwecheta ni achi, Akunnungu watesile lilangano yakwe, wa wechete isyene. Malajisyo gaiche payapite yaka machila ncheche ni makumi gatatu. Malajisyo go ngagakukombola kulityosya lilangano lya Akunnungu namose kuchitema chilanga. 18 Pakuwa, chilanga cha Akunnungu chikakulupilile kugajitichisya Malajisyo, nipele, ntuuka wo ngaukakombole kukulupilila chilanga cha Akunnungu. Nambo Akunnungu kwa ligongo lya wema wakwe, wapele ntuuka che Iblahimu, kwa ligongo lya lilangano lya. 19 Sambano Malajisyo gana masengo gachi? Malajisyo gajonjehesya pelepo ligongo lya kulosya sambu sili chindu chachi, mpaka pataiche ajula uwelesi u che Iblahimu juwapele chilanga chila. Malajisyo gaiche ni achikatometume wa kwini kwa litala lya che Musa juwaliji jwakwilanya. 20 Nambo jwakwilanya ngakusachilwa kwa ligongo lya chindu chachikungamba mundu jumo, ni Akunnungu ali wamo pe. 21 Uli, Malajisyo gakanilana ni chilanga cha Akunnungu? Ngwamba! Pakuwa, naga kakopweswe malajisyo ngagakukombola kwapa wandu umi, nipele, tukakombwele kutendekwa wambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya kugajitichisya malajisyo. 22 Nambo, Malembelo ga Akunnungu gamasile kuwecheta kuti chilambo chose chili paasi pa ulamusi wa sambu, kwayele, awala waakulupilila apegwe ntuuka waulanjile Akunnungu, kwa kwakulupilila Che Yesu Kilisito. 23 Nambo chikanaiche chikulupi, twatawikwe ni Malajisyo nti watawikwe, mpaka chikulupi cho pachichiunukulikwe. 24 Nipele, Malajisyo galiji ni ulamusi pachanya uwe mpaka pawaike Kilisito, kuti kwa litala lya chikulupi tukundikwe kuwa wambone paujo pa Akunnungu. 25 Nambo pakuwa chikulupi chiiche, malajisyo nganigakola ulamusi pachanya petu. 26 Kwa litala lya chikulupi, wanawose ndi wanache wa Akunnungu mu kulumbikana ni Kilisito. 27 Pakuwa wanyamwe wose umwabatise ni kulumbikana ni Kilisito, ntame mpela yakuti pakusaka Kilisito. 28 Kwayele ngapagwa sooni kutindana pasikati ja Myahudi ni jwanga wa Myahudi, kapolo ni jwalechelelewe, jwankongwe ni jwannume. Wanawose ndi chindu chimo kwa kulumbikana ni Che Yesu Kilisito. 29 Lwaga wanyamwe ndi wandu wakwe Kilisito, sambano ndi uwelesi u che Iblahimu, chimpochele achila chalanjile Akunnungu.

4 Nambo une nguti yeleyi, juchajigale indu iwagosele, awaga mwanache akuwa mpela kapolo namuno ali nsyene ipanje. 2 Katema kose ko jwelejo ali paasi pa ulamusi wa wandu wakunlela ni wakwajimilila ipanje yakwe mpaka katema kaka wachikwe ni atatigwe. 3 Iyoyo nowaji patwaliji ngatukumanyilila usyene twaliji achikapolo wa masoka ngakutawala pachilambo. 4 Nambo pakaichile katema kaka wachikwe, Akunnungu wannajisye Mwanagwe, wawapagwile ni jwankongwe ni kulongoswa ni Malajisyo, 5 kuti wawombole awala wakulongoswa ni Malajisyo kuti uwe tukombole kutendekwa wanache wa Akunnungu. 6 Ni pakuwa ndi achiwanagwe, Akunnungu wannajisye Mbumu jwa Mwanagwe mmitima jetu, Mbumu jwakwilanga, “Aba”, malumbo gakwe “Atati!” 7 Nipele mmwe nganimma kapolo sooni, nambo mwana ni pakuwa mmwe ndi mwana, Akunnungu champe indu yose yawisile chilanga kwa achiwanagwe. 8 Kalakala pamwaliji ngakwamanyilila Akunnungu, mwaliji achikapolo wa minungu jangalimate. 9 Nambo sambano nkwananyilila Akunnungu pane nkumanyika ni Akunnungu, kwa chichi nkugaujilila sooni majiganyo gandanda gagali gakulepetela ni gamapunguchilwe? Nkusaka kugatumichila sooni? 10 Kwa chichi nkuchenjeuka ni kukumulisa masyowelelo genu ga mowa ni miesi ni katema ni yaka? 11 Ngwete lipamba nkati wanyamwe, pakuwa ikukomboleka kuti nalisawisye pangali chindu kwa ligongo lyenu. 12 Achalongo achinjangu, ngunchondelela mmeje mpela une, pakuwa namose une naliji mpela wanyamwe. Nganimumbanganyichisya ungalimate wauli wose. 13 Nkumanyilila kuti ulwele uwasimene wambele lipesa lya kunlalichila Ngani Jambone kaandanda. 14 Namuno ulwele wangu waliji mpela malagasyo gamakulungwa kukwenu, nganimunyelusya namose kuungana, nambo mwambochele mpela katumetume jwa kwini jwa Akunnungu ni mwambochele mpela nkumpochela Kilisito Yesu nsyene. 15 Wanyamwe mwaliji wakusengwa! Sambano chinsimene chichi? Pakuwa ngunsalila umboni usyene kuti pa mowa gala ikakomboleche, nkatyosisye meeso genu ni kuumba une. 16 Ana, une mele jwammagongo jwenu ligongo ngunsalila yaili ya usyene? 17 Wele wandu akulosya kuti akunchenjeuchila wanyamwe, nambo nningwa wao nganiuwa wambone. Wanyawo akusaka wanyamwe ni une tutindane kuti nkombole kwachenjeuchila. 18 Ili yambone kukola lung'wanu kupanganya indu yambone mowa gose, ngawa katema pangutama ni wanyamwe pe. 19 Achiwanangu wangunnonyela, mpela jwankongwe yakuti pakukola chilungusi pakuligopola, none iyoyo, ngunkolela chilungusi sooni mpaka pachimme ni uwele wa Kilisito nkati

mwenu. 20 Ngasachile kuŵa nomwe sambano, kuti mechete ni ŵanyamwe kwa kulitimalika. Pakuŵa ngwete lipamba kwa ligongo lyenu. 21 Musalile ŵanyamwe ŵankusaka kulungoswa ni Malajisyo, ana ngankumanyilila igakuti kusala Malajisyo? 22 Ilebekwe muitabu ya Malajisyo kuti che Iblahimu ŵakwete achiŵanagwe ŵawili, jumo ŵapagwile ni jwankongwe kapolo ni jwine ŵapagwile ni ŵankwakwe juŵalombele. 23 Juŵapagwile ni jwankongwe kapolo jula ŵapagwile mpela yakuti pakupagwa ŵandu ŵane ni juŵapagwile ni ŵankwakwe jula ŵapagwile kwa chilanga cha Akunnungu. 24 Maloŵe ga gali mpela chitagu, ŵele achakongwe ŵawili ali chitagu cha malangano gaŵili. Lilangano lyaandanda lili lylaila lilyatendekwe pa chitumbi cha Sinai lyalikungamba che Hajili ni achiŵanagwe ŵaŵapagwile mu ukapolo. 25 Che Hajili akulandanywa ni chitumbi cha Sinai chachili mu chilambo cha Alabia, nombe chili chitagu cha musi wa Yelusalemu ja sambano, pakuŵa weleu uli musi wauli mu ukapolo pamo ni ŵakutama mwelelo. 26 Nambo Yelusalemu ja kwini uli musi waulechelele, ni musi wo uli achikulu ŵetu. 27 Pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Nsengwe, mmwe ŵanganukwileka, nilulute mmwe ŵanganimeleche mwanache, Pakuŵa ŵanache ŵa jwankongwe jwalekangene ni ŵankwawo ali achajinjji, kupunda ŵanache ŵa jwankongwe jwakwete ŵalume.” 28 Nipele achalongo achinjangu, ndi ŵanache ŵa Akunnungu ŵapagwile kutyochela mu chilanga chao mpela yaali ku che Isaka. 29 Nambo mpela ila moŵa gala, ajula mwanache juŵapagwile mpela yakuti pakupagwa ŵandu ŵane ŵanlagesye ajula juŵapagwile kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu, iyoyo ni yaali mpaka sambano. 30 Nambo ana Malembelo ga Akunnungu gakuti uli? Gakuti, “Mumminje jwankongwe kapolo jo ni mwanagwe, ligongo mwanagwe kapolo ngaapochela yaigosekwe pamo ni mwanache jwa jwankongwe jwalechelele.” 31 Nipele achapwanga, uwe nganituŵa ŵanache ŵa jwankongwe kapolo jula, nambo tuli ŵanache ŵa jwankongwe jwalechelele.

5 Pakuŵa Kilisito atulechelele kutyochela mu ukapolo. Nipele njimanje mpela ŵandu ŵalechelele, ni kasinjitchisya kuŵa mu itaŵiko ya ukapolo sooni. 2 Mpilikane! Une che Paolo ngunsalila ŵanyamwe kuti mwajitichisyaga kuumbala, Kilisito chawoneche ngaŵa chindu kukwenu. 3 Uneji ngusala pangasisa, mundu jwakwitichisya kuumbala akusachilwa akamulisye Malajisyo gose ga Akunnungu gaŵapele che Musa. 4 Iŵaga nkusosanga tuŵalanjikwe ŵandu ŵambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya kugakamulisya malajisyo, nlisapwile kwakutalichila

ni Kilisito ni nkanile wema wa Akunnungu. 5 Nambo uweji tukulolela kutendekwa ŵandu ŵambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya chikulupi ni kwa litala lya machili ga Mbumu jwa Akunnungu, tukulindilila chele chindu. 6 Pakuŵa twalumbikanaga ni Che Yesu Kilisito, kuumbala pane ungaumbala ngakukutenda chindu. Nambo chachili chambone chili chikulupi chachikuswa kwa kunonyelana. 7 Mwaliji nkupanganya yambone mu utame wenu! Ana ŵaani anekasisye kuti nkaupilikanichisya usyene? 8 Jwatesile chelechi nganaŵa Akunnungu ŵakumbilanga ŵanyamwe. 9 Majiganyo ga unami ga, gali mpela amila kanandi jajikututumusya utandi wantundu. 10 Nkulumbikana kwetu ni Ambuje ngukulupilila kuti chituŵe ni ntima umo. Jwelejo jwakunsupusyanga chalamulikwe ni Akunnungu, namose aŵe ncheni. 11 Achalongo achinjangu, iŵaga ngwendelechela kwalalichila ŵandu aumbale, ligongo chi ngusauswa? Ikaliji yeleyo, ŵandu ngakachimwe ni kulalichila kwangu yankati nsalaba wa Kilisito. 12 Mbaya ŵele ŵakunsausya ŵanyamwe kwa kunkanganichisya mmumbale akalikatile iŵalo yao ya uwelesi. 13 Ŵanyamwe achalongo achinjangu mwaŵilanjikwe ni Akunnungu nlechelele kutyochela mu ukapolo. Nambo kulecheleswa kwenu kunaŵe ligongo lya kujikuya tama simpagwilwe nasyo, nambo ntumichilane kwa unonyelo. 14 Pakuŵa Malajisyo gose gakumalila kwakukamula lilajisyo limo, nombelyo, “Munnonyele njenu mpela inkuti pakulinonyela mwasyene.” 15 Nambo mwalumanaga ni kulyangana mpela inyama ya chikali ya mwikonde, nilolechesye kuti ngasinjonangana. 16 Nipele nguti yelei: Utame wenu ulongoswe ni Mbumu jwa Akunnungu, ni ŵanyamwe ngasankuya sooni tama sya chiilu syangalumbana simpagwilwe nasyo. 17 Pakuŵa tama simpagwilwe nasyo sikukanilana ni yakuisaka Mbumu jwa Akunnungu ni yakuisaka Mbumu jwa Akunnungu ikukanilana ni tama sya chiilu syangalumbana simpagwilwe nasyo. Yeleyo indu iŵili ikukanilana, kwa ligongo lyo ngankombolanga kupanganya inkusaka mwachinsyene. 18 Nambo iŵaga nkulungoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, nganimma sooni paasi pa ulamusi wa Malajisyo. 19 Nipele masengo gagakutyochelele ni tama sya chiilu syangalumbana simpagwile nasyo ni, chigwagwa ni chikululu ni lipamo, 20 kupopelela inyago ni usaŵi ni umagongo ni uwanga ni wiu ni lutumbilo ni chilema ni makani ni kujitindanya mipingo ja ŵandu, 21 kuchimwa ni kukolelwa ni chindimba changalumbana ni indu ine yaikulandana ni yeleyo, ngunjamuka mpela inatite pakulongolela kunjamuka, ŵandu ŵakupanganya yeleyo ngaajinjila mu Umwenye wa Akunnungu. 22 Nambo mundu jwakulongoswa ni Mbumu jwa

Akunnungu akuŵa ni unonyelo ni lukondwa ni chitendewele ni upiiliu ni ntima wa kutyosya ni umbone ni chikulupilichiko, 23 kulitimalika ni kulisiŵila kutenda sambi. Ngapagwa malajisyo gagakukombola kuikanila indu yi. 24 Nombe ŵandu ŵaali ŵakwe Kilisito Yesu, asiŵambile tama syao syangalumbana syapagwile nasyo ni kuleka kuipanganya indu yangalumbana iŵanonyelaga kuipanganya. 25 Twatamaga kwa kulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, nipele tukuye yakuti kusaka Mbumu jwa Akunnungu. 26 Tukulilapa, ni tunatandane atamuno kukolelana wiiu.

6 Achalongo achinjangu, iŵaga mundu chapanganye sambi, ŵanyamwe ŵankulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu munjamuche mundu jo kwa kulitimalika. Nambo nliilechesye mwachinsyene kuti nkalinjikwa. 2 Njigalilane misigo, kwakupanganya yeleyo chingamalichisye malajisyo ga Kilisito. 3 Pakuŵa mundu aliganisyaga kuti ŵelewo ali chindu, namuno ŵelewo nganaŵa chindu, akulilambusya asyene. 4 Nambo jwalijose alolechisye yakuti pakutama. Iŵaga akutama yambone, chakombole kusangalalila nsyene pangalilandanya ni utame wa mundu jwine. 5 Pakuŵa jwalijose chalamulikwe kwa ipanganyo yakwe nsyene. 6 Mundu jwalijose jwakujiganywa Ngani Jambone akusachilwa angaŵile jwakunjiganya indu yambone yakwete. 7 Nkalambusyana, Akunnungu ngakutendelwa chipongwe, pakuŵa chachili chose chakupanda mundu, chelecho ni chaagungule. 8 Pakuŵa mundu jwakupanda kwakusikuya tama syangalumbana syapagwile nasyo, chaagungule uwonasi nambo jwakupanda kwa kulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, chagungule umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 9 Sooni tukapela kutendekanya yambone, pakuŵa naga ngatukupwa ntima chitugungule kwa katema kakwe. 10 Nipele, kila patukukola lipesa, twatendele ŵandu wose indu yambone, nnopennope kwa achinjetu ŵakunkulupilila Che Yesu. 11 Nlole inguti pakunnembela malembo gamakulungwa kwa nkono wangu nansyene! 12 Aŵala wose ŵakusaka kuloleka ŵakusalala kwa indu ya mchiilu ni ŵakunkanganichisya ŵanyamwe mmumbale. Akupanganya yeleyo kuti anasauche kwa ligongo lya kujiganya pe nkati nsalaba wa Kilisito. 13 Pakuŵa namose ŵaumbele ŵala ngakugapilikanichisya Malajisyo, nambo akusaka ŵanyamwe mmumbaswe akombole kulifuna kuti ntekwajitichisya ligongo lya kuumbala kwa iilu yenu. 14 Nambo une ngangulifuna kwa chachili chose, ikaŵe ngulifunila kuŵambikwa pansalaba Ambuje ŵetu Che Yesu Kilisito, pakuŵa kwa litala lya nsalaba wo, indu yose ya pachilambo ili yangalimate kukwangu ligongo ndili nti mundu juwile

kwa indu yo. 15 Pakuŵa kuumbala atamuno ungaumbala ngaŵa chindu, nambo chindu chachikulungwa chili mundu kutendekwa jwasambano. 16 Ni wose ŵakukulupilila yeleyo, ngwasachila chitendewele ni chanasa, ŵandu ŵa ku Isilaeli, ni ŵandu wose ŵa Akunnungu. 17 Chitandile sambano anaasausye mundu sooni nkati indu yi, pakuŵa ngwete chimanyisyo pa chiilu pangu chachikulosya kuti une ndili jwakwe Che Yesu Kilisito. 18 Achalongo achinjangu, upile wa Ambuje ŵetu Che Yesu Kilisito utame ni ŵanyamwe wose. Eloo.

W̄aefeso

1 Une che Paolo, nduna jwa Kilisito Yesu kwa unonyelo wa Akunnungu. Ngunnembela w̄anyamwe w̄andu w̄a Akunnungu w̄ankutama ku Efeso, w̄ankukulupilichika nkulumbikana ni Kilisito Yesu. **2** Ngummendela upile ni chitendewe kutyochela kwa Akunnungu Atati w̄etu ni kwa Ambuje Che Yesu Kilisito. **3** Twakusye Akunnungu w̄aali Atati w̄a Ambuje w̄etu Che Yesu Kilisito. Pakuw̄a nkulumbikana ni Kilisito, atupele uwe upile wose waukutyochela kwini kwiwani kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu. **4** Namose chilambo chikana w̄e gumbikwa, Akunnungu w̄atusagwile uwe kuti tuw̄e w̄andu w̄akwe nkulumbikana ni Kilisito, kuti tuw̄e w̄aswela ni w̄angali sambu paujo pao. Kwa ligongo lya unonyelo wao, **5** Akunnungu w̄asachile chitandile kundanda, ni w̄atusagwile uwe, kuti tutendekwe w̄anache w̄ao kwa litala lya Che Yesu Kilisito. Yeleyi ni iw̄atite pakunonyelwa ni kusaka. **6** Nipele twalape Akunnungu kwa ligongo lya umbone wao wekulu, pakuw̄a w̄atupele Mwanagwao juw̄annonyele nti ntuuka. **7** Kwa kulumbikana ni Kilisito uwe tukuwombolwa kwa miasi jao, yaani tukulecheleswa sambu syetu. Yele ni wautite ukulu wa upile wao, **8** uw̄atujitilile kwakuchuluka kwa lunda lose ni umanyilisi wakwe wose. **9** Akunnungu atesile achila chiwasakaga kuchipanganya. Atumanyisye yantemela yaisachile amalichisye kwa litala lya Kilisito. **10** Yeleyo chitendekwe pa katema kaka w̄ichikwe ni Akunnungu, pachasonganganye indu yose pamo yaili kwini ni yaili mu chilambo ni yose ilongoswe ni Kilisito. **11** Kwa kulumbikana ni Kilisito, uwe twasagulikwe tuw̄e w̄andu w̄akwe mpela iw̄atite pakusaka Akunnungu chitandile kalakala. Akunnungu akupanganya indu yose mpela yakuti pakusaka ni kulamula nsyene. **12** Kwa yeleyo, uweji w̄atulongolele kwakulupilila Kilisito, tuulape ukulu wa Akunnungu. **13** Ni w̄anyamwe w̄andu w̄anga w̄a W̄ayahudi nombe, mwapilikene utenga wa usyene, yaani Ngani Jambone jajikunnyichisya ukulupusyo. Mwakulupilile Kilisito, nombe Akunnungu kwakulosya kuti w̄anyamwe ndi w̄andu w̄akwe, kwakulumbikana ni Kilisito annembile chimanyisyo kwakumpa Mbumu jwa Akunnungu mpela iw̄atite pakulanga kalakala. **14** Mbumu jo ni jwakwimilila indu yose yalanjile Akunnungu kwa w̄andu w̄akwe. Chindu chi chikutumanyisya kuti Akunnungu chiw̄awombole w̄andu w̄akwe. Tuulape ukulu wakwe. **15** Kwa ligongo lya, chitandile panapilikene inkuti pakwakulupilila Ambuje Che Yesu ni inkuti pakwanonyela w̄andu wose w̄a Akunnungu, **16** une nganguleka kwatogolela Akunnungu kwa ligongo lyenu. Ngunkumbuchila mmapopelo gangu. **17** Ngwendelechela kwapopela Atati w̄aali ni ukulu, Akunnungu w̄a Ambuje

w̄etu Che Yesu Kilisito, ampe w̄anyamwe Mbumu jwakwe kuti nkole lunda ni chiunukuko kuti nkombole kwamanyilila w̄elewo uchenene. **18** Ngwa w̄enda Akunnungu ambunukule mitima jenu kuti nkombole kulola lilanguka lyakwe kuti manyilile chilolelo chammilasile ni ukulu wekulungwa wa upile uwaagosele w̄andu w̄akwe, **19** ni kugamanyilila machili gakwe gamakulungwa nnope kwetu uwe w̄atukwakulupilila. Machili gagakupanganya masengo mwa uweji ni gakulandana ni machili gamakulungwa gala, **20** ga w̄atumie pa w̄ansyusisye Kilisito ni kuntamika kunkono wakwe wa kundywa wa machili kwini. **21** Kweleko Kilisito ali jwankulu pachanya pa achakulu wose ni w̄aali ni ulamusi wose ni machili ni mamwenye. Ni liina lyakwe lii lyekulu pachanya meena gaakupegwa w̄andu pa chilambo chi ni chilambo chachikwika. (aiōn g165) **22** Akunnungu w̄apele Kilisito ulamusi pa indu yose. Nombe Akunnungu ammisile w̄e ntw̄e wa mpingo wa w̄andu w̄akukulupilila Kilisito kuti alongosye indu yose. **23** W̄andu w̄akukulupilila Kilisito ali chilu cha Kilisito, nombewo ali utindimisyo wa Kilisito w̄akutimisya indu yose.

2 W̄anyamwe kalakala mwali jwa w̄e mu utame wa mbumu kwa ligongo lya ungaajitichisya Akunnungu ni sambu syenu. **2** Katema ko mwatemi malinga ni wende wangalimate wa w̄andu w̄a chilambo chino. Mwampilikanichisye jwankulu jwa masoka ga machili jwa kwiunde, lisoka lyalikwatawala sambano w̄andu w̄angakwajitichisya Akunnungu. (aiōn g165) **3** Kalakala, nowaji twaliji mpela w̄elewo. Twatemi kwakukuya tama syangalumbana sitwapagwile nasyo ni kutendekanya yeila pe yakunonyelesya iilu ni lunda lw̄etu. Kwa ligongo lya kulandana kwetu nkupagwa, twaw̄ajilwe kulamulikwa ni Akunnungu mpela w̄andu w̄ane. **4** Nambo Akunnungu ali w̄a chana chachijinjji, w̄atunonyele uweji kwa unonyelo wao wekulungwa, **5** namose patwaliji mpela tuwile mu utame wetu wa chibumu, kwa ligongo lya sambu syetu, Akunnungu w̄atutesile w̄ajumi pamo ni Kilisito. Kwayele tukulupwiswe kwa upile wa Akunnungu. **6** Kwa kulumbikana kwetu ni Che Yesu Kilisito, Akunnungu atusyusisye pamo nawo kuti tukatawale pamo nawo kwini. **7** W̄atesile yeleyo kuti alosye umbone wao wekulungwa wangakupimika kwa iwelesi yose ichiiche kwa litala lya unonyelo wakwe nkulumbikana kwetu ni Che Yesu Kilisito. (aiōn g165) **8** Paku w̄a, kwa umbone wa Akunnungu, nkulupwiche kwa litala lya chikulupi. Chelecho ngachikutyochela kukwenu mwachinsyene nambo uli ntuuka wa Akunnungu. **9** Nga w̄a kwa ipanganyo yenu, kwayele mundu jwalijose akalikusya kwa chachili chose. **10** Akunnungu atugumbile ni kuw̄a w̄asambano, ni kwa kulumbikana kwetu ni Che Yesu Kilisito, w̄atugumbile

kuti tutame ni kupanganya yambone yaiw̄ichikwe chile ni Akunnungu tuipanganye. 11 Nipele nkumbuchile imwatite pakuw̄a kalakala w̄anyamwe w̄andu w̄angaw̄a W̄ayahudi w̄ankuw̄ilanjikwa w̄angaumbala ni W̄ayahudi w̄akuliw̄ilanga w̄aumbele, kwa ligongo lya chindu chachitendekwe ni w̄andu mu iilu yao. 12 Kele katema ko mwaliji ngankwamanyilila Kilisito, w̄anyamwe mwasapulikwe kutyochela mu W̄aisilaeli w̄awasagulikwe ni Akunnungu. Mwaliji achalendo pasikati jao. Nganinkola chachili chose pa chilanga cha Akunnungu chiw̄achilanjile kwa w̄andu w̄akwe ni mwatemi pachilambo pangali chilolelo ni kwamanyilila Akunnungu. 13 Nambo sambano, nkulumbikana ni Kilisito Yesu, w̄anyamwe umwaliji kwakutalika kalakala, ni pachiw̄andi kwa litala lya miasi ja Kilisito. 14 Pakuw̄a Kilisito nsyene atujigalile chitendewe chakwatenda W̄ayahudi ni w̄andu w̄angaw̄a W̄ayahudi kuw̄a w̄amo. Kwa litala lya kuchityosya chiilu chao mpela sadaka, w̄autyosisy e umagongo uwaliji nkwalakanganya mpela likumba pasikati jao. 15 W̄elewo w̄agatyosisy e Malajisyo ga Chiyahudi pamo ni majiganyo gakwe kuti waatende W̄ayahudi ni w̄andu w̄angaw̄a W̄ayahudi kuw̄a w̄amo nkulumbikana nawo, ni kwa kutenda yele w̄achiichenawo chitendewe. 16 Kwa kuchityosya chiilu chakwe mpela sadaka pa nsalaba, Kilisito aujonasile umagongo wao. Kwa nsalaba ajitesile mipingo jiw̄ili jo kuw̄a w̄amo ni kwajilanya ni Akunnungu. 17 Nipele, Kilisito w̄aiche kukulalichila Ngani Jambone ja chitendewe kukwenu w̄anyamwe w̄andu w̄angaw̄a W̄ayahudi, w̄andi kwakutalikangana ni Akunnungu ni kwa W̄ayahudi w̄aali chiw̄andi ni Akunnungu. 18 Pakuw̄a kutyochela ni aila yaitesile Kilisito, uweji wose, W̄ayahudi ni w̄andu w̄angaw̄a W̄ayahudi, tukukombola kwajaulila Atati kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu jumo. 19 Nipele chitandile sambano, w̄anyamwe w̄andu w̄angaw̄a W̄ayahudi nganimma achalendo sooni namose nganimma w̄akupita. Sambano ndi w̄andu w̄a nnango umo pamo ni w̄andu w̄a Akunnungu, ni sooni w̄aali mu nyumba ja Akunnungu. 20 Iyoyo w̄anyamwe ntaw̄ikwe pa nsingi wauw̄ichikwe ni achinduna ni w̄akulondola w̄a Akunnungu ni Che Yesu Kilisito asyene lili luchanamila lwekulungwa lwakwimichila nyumba. 21 W̄elewo ni w̄akujilumbikanya nyumba jose ni kujikusya mpaka jiw̄e Nyumba ja Akunnungu jajiswela jajityosyekwe kwa ligongo lya Ambuje. 22 Nkulumbikana ni Kilisito, nomwe w̄akwe nkutaw̄ikwa pamo ni w̄andu w̄ane wose, mme pakutama pao Akunnungu kwa litala lya Mbumu jwakwe.

3 Kwa ligongo li, une che Paolo, ndili jwantawe kwa ligongo lya kwatumichila Che Yesu Kilisito ni

kwa ligongo ngunnalichila w̄anyamwe w̄andu w̄angaw̄a W̄ayahudi. 2 Isyene mpilikene kuti, kwa upile wao, Akunnungu ambele masengo ga kwa ligongo lyenu. 3 Akunnungu amunukulile nachimanye chindu chantemela chachisisiche, mpela inalongolele kunnembela kwa wipi. 4 Ni w̄anyamwe mwasomaga yeleyi, chinkombole kumanyilila inguti kumanyilila ntemela wa Kilisito. 5 Kalakala w̄andu nganamanyiswa chantemela cho, nambo sambano Akunnungu w̄aunukulile achinduna ni w̄akulondola w̄ao w̄aswela achimanyilile chantemela cho kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu. 6 Ntemela wene ni weleu, kwa litala lya Ngani Jambone w̄andu w̄angaw̄a W̄ayahudi akupegwa ni Akunnungu upile wao yalumo ni W̄ayahudi. W̄andu wo ali iw̄alo ya chiilu chimo, nombewo akupochele iyoyo liuto lya indu ya chilanga cha Akunnungu kwa litala lya Kilisito Yesu. 7 Natendekwe katumetume jwa Ngani Jambone kwa litala lya ntuuka wa umbone wambele Akunnungu kwa litala lya machili gao. 8 Unejji ndili mundu jwannandi kupunda w̄andu wose w̄a Akunnungu, nambo Akunnungu ambele ntuuka wa kwalalichila w̄andu w̄angaw̄a W̄ayahudi Ngani Jambone ja upile wa Kilisito wangaukukomboleka kuw̄alanjikwa. 9 Nasagulikwe kuti naalosye w̄andu wose chantemela cha Akunnungu yachikuti pakupanganya masengo. Akunnungu w̄awagumbile indu yose, w̄asisile chantemela cho kwa iw̄alesi yose chitandile kalakala. (aion g165) 10 Nambo sambano, kwa litala lya mpingo wa w̄andu w̄akukulupilila Kilisito ni w̄akutawala ni w̄aali ni machili kwini alumanyilile lunda lwa Akunnungu mu indu yose. 11 Akunnungu w̄atesile yele kwa litala lya Ambuje w̄etu Kilisito Yesu mpela iw̄asachile mow̄a gose pangali mbesi. (aion g165) 12 Kwa kulumbikana ni Che Yesu Kilisito ni kwa kwakulupilila w̄elewo tukukombola kwajaulila Akunnungu nkulimbila ni pangali lipamba. 13 Nipele ngunchondelela kuti kasintenguka ntima kwa kulaga kungulaga kwa ligongo lyenu, pakuw̄a ayi yose ili kwa ligongo lya ukulu wenu. 14 Kwa ligongo li ngutindiw̄ala kwapopela Atati, 15 kutyochela kukwao ngosyo syose kwini ni pachilambo tutupochele meena ga usyene. 16 Ngwaw̄enda Akunnungu, w̄aali winji wa ukulu, anlimbisy mitima jenu kwa machili ga Mbumu jwakwe. 17 Ni Kilisito atame mmitima jenu kwa chikulupi. Ngumpopelela kuti nkole michiga ni kwima nkulimbila mu unonyelo wa Akunnungu, 18 kuti w̄anyamwe pamo ni w̄andu wose w̄a Akunnungu nkombole kumanyilila unonyelo wa Kilisito, yauli chitando ni uleu ni mu chikwesya ni mu kwendesya. 19 Isyene, nkombole kumanyilila unonyelo wa Kilisito, waukupunda umanyilisi wose ni kwayele ngumbaswe ni ujenelo wose wa Akunnungu. 20 Twakusye Akunnungu w̄akukombola

kutendekanya gamakulungwa nnope kupunda itukuiwenda ni kuiganisya, kwa litala lya machili gao gagakupanganya masengo nkati mwetu. 21 Elo, twakusye Akunnungu kwa litala lya mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito ni kwa litala lya Kilisito Yesu nsyene, katema kose ni moŵa gose pangali mbesi. Elo. (aiŋn g165)

4 Nipele, uneji jundi jwantawe kwa ligongo lya kwatumichila Ambuje, ngunchondelela ntame mpela yatite kunsalila Akunnungu ntame paŵammilasile. 2 Mmeje wakulitimalika ni chitungato ni wakupililila, mpilililane jwine ni jwine kwa unonyelo. 3 Nimbile nnope kuugosa umo wauichiswe ni Mbumu jwa Akunnungu kwa litala lya chitendewe chachikunlumbikanya. 4 Chipali chiilu chimo cha Kilisito ni Mbumu jwa Akunnungu jumo, nti chilolelo chimwaŵilanjikwe ni Akunnungu chachitite kuŵa chimo. 5 Apali Ambuje wamo ni chikulupi chimo ni ubatiso umo. 6 Akunnungu wamo, ŵaali Atati ŵa wose, ŵelewo ali pachanya pa wose ni akupanganya masengo kupunda wose ni ali nkati mwa wandu wakwe wose. 7 Kila mundu pasikati jetu apochele ntuuka kutyochela kwa Akunnungu mpela yatite pakupegwa ni Kilisito. 8 Mpela ila igakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, "Paŵakwesile kwinani, ŵaulongwesye mpingo wa wandu ŵataŵikwe, ni ŵapele wandu mituuka." 9 Nipele, pakuŵecheta, "Ŵakwesile kwinani," ana malumbo gakwe chichi? Malumbo gakwe ni kuti ŵatulwiche kaje mpaka paasi chilambo. 10 Ŵelewo ŵaŵatulwiche ali ŵawowo ŵaŵakwesile kwinani nnope kupunda kwiunde kose kuti aitende indu yose yaigumbile imalile. 11 Jwelejo ni juŵasagwile wandu ŵane kuŵa achinduna ni ŵane kuŵa wakulondola ŵa Akunnungu ni ŵane kuŵa wakulalichila Ngani Jambone ni ŵane kuŵa wakuchinga ni ŵakwiganya. 12 Ŵatesile yeleyo kuti akombole kwaŵika chile wandu wose ŵa Akunnungu kwa ligongo lya masengo ga Chikilisito, kuti achigumbe chiilu cha Kilisito. 13 Kwayele uweji wose tulumbikane kwapamo mu chikulupi ni kummanyilila Mwana jwa Akunnungu, tuŵe ŵatukusile mu chikulupi ni kuichila utindimisyo wa Kilisito. 14 Nipele, ngatuŵa sooni mpela ŵanache, tuchijigalikwaga akuno ni akuno mpela matumbela gagakuutwa ni mbungo jajilijose ja majiganyo gagakutyosekwa ni wandu wakwalambusya ŵane ni kwasoyasya wandu kwa kwalyungasya. 15 Nambo twaŵechetaga yankati usyene kwa unonyelo, tutukule mu chikulupi ni kwaichilila Kilisito, ŵaali ntwe wa mpingo wa wandu wakunkulupilila. 16 Kwa kulongoswa ni Kilisito, iŵalo yose ya chiilu ikulumbikana pamo kwa ntasi ni chiilu chose chikukamulangana kwa ukamuchisyo wa iŵalo yakwe. Nipele chiŵalo chachili chose chapanganyaga masengo uchenene,

chiilu chose chikukula ni kuligumba mu unonyelo. 17 Nipele, kwa liina lya Ambuje ngunjamuka yeleyi, kasinjenda sooni mpela wandu ŵangakwamanyiilla Akunnungu, ŵakusikuya ng'anisyo syao syangalimate. 18 Wandu wo lunda lwao luli mu chipi, ni alekangenywe ni umi wa Akunnungu kwa ligongo lya kulowela kwao ni kukakatima kwa mitima jao. 19 Wanyawo nganakola soni ni ajinjile mu chigongomalo ni akusaka kupanganya indu ya soni pangaleka. 20 Nambo ŵanyamwe nganinjiganya yeleyo nkati Kilisito. 21 Isyene mwapilikene uchenene nkati Che Yesu ni ŵanyamwe ndi wakulijiganya wakwe, mwajiganyikwe mwa ŵelewo ni usyene wauli nkati mwao. 22 Mwajiganyikwe kuula utame wenu wa kalakala, yaani undu wenu wa kalakala uwaliji nkonasikwa kwa ligongo lya misese ja kulambusya. 23 Mpanganyikwe ŵa sambano mmitima ni ng'anisyo syenu. 24 Mmwale undu wa sambano waupanganyichikwe chisau ni Akunnungu, waukuleka kwakutama yambone ni uswela wa usyene. 25 Kwa yeleyo, nneche unami. Jwalijose aŵechete usyene ni njakwe, pakuŵa uwe wose tuli iŵalo ya chiilu cha Kilisito. 26 Mwatumbilaga, ni lutumbilo lwenu lukantendekasya kupanganya sambi, ni lutumbilo lwenu lukalonjela muusi wose. 27 Kasimwapa lipesa Shetani. 28 Juŵajiwaga akajiwā sooni, nambo apanganye masengo gambone kwa makono gakwe kuti akole chindu chakwakamuchisya wakulaga. 29 Nkaŵecheta maloŵe gangalimate, nambo mmechete maloŵe gambone gagakwalimbichisya wandu kuti maloŵe gunkuŵecheta gakamuchisye wandu wakugapilikana. 30 Ngasimunsupusya Mbumu jwa Akunnungu pakuŵa ŵelewo ali chimanyisyo cha Akunnungu kukwenu chakulosya kuti ŵanyamwe ndi wandu wakwe, nombe mbumu akulosya lyuŵa lichaiche Akunnungu kukwawombola wandu wakwe. 31 Ngasimma ni ligogo mu ntima mwe ni ngasimwatumbilila wandu ŵane ni ngasimma ni uchimwa ni ngasimnyana ni kutukana ni kuleka chigongomalo chachili chose. 32 Nambo mme ni mitima jambone ja kukolelana chanasa jwine ni jwine, nnechelesyane mpela yatite pakunnechelesya Akunnungu kwa litala lya Kilisito.

5 Mwasyasye Akunnungu pakuŵa ŵanyamwe ndi ŵanache ŵao wakunonyelwa. 2 Ntameje kwa kunonyelana, mpela Kilisito iŵatite pakutunonyela ni kuutyosya umi wakwe kwaligongo lyetu nti mbopesi jakununjila ni sadaka jajikwanonyela Akunnungu. 3 Nambo pakuŵa ŵanyamwe ndi wandu ŵa Akunnungu, nipele chikululu ni usakwa wauli wose pane chilema chikakolanjikwa pasikati jenu. 4 Ngasimecheta maloŵe ga soni ni gangalimate pane ga makani ngagakuŵajilwa kose kukwenu, nambo mmbaya kuŵecheta maloŵe gawatogolela Akunnungu. 5 Mmanyilile

isyene kuti jwachikululu jwalijose ni jwausakwa ni jwalipamo, mundu jwanti yele ali chisau mundu jwakuchipopelela chinyago ni mundu jwalijose jwanti yele ngaapata chindu mu Umwenye wa Kilisito ni wa Akunnungu. 6 Akanlambusya mundu kwa malowê gangalimate, kwa ligongo lya gelego Akunnungu akwalamula wêle wângakwapilikanichisya. 7 Nipele wanyamwe nakamulangana nawo. 8 Wanyamwe kalakala mwaliji pa chipi, sambano wanyamwe ndi wându wâ Ambuje, nkutamanga palulanga. Kwayele ntamanje mpela wându wâali mu lulanga, 9 pakuwâ kutama palulanga kukuntenda mpanganye indu yambone ni kupanganya indu yakusaka Akunnungu ni kuwêcheta ya usyene. 10 Nchalile kuimanyilila yaikwanonyelesya Ambuje. 11 Nipele nkaliwanganya nkupanganya ipanganyo yangalimate ya mu chipi, nambo mwaichisye wându palulanga. 12 Ligongo indu yakuipanganya kwachisyepela ikutesya soni namose kuiwâlanga. 13 Nambo yose yaikwichisya palulanga, ikuloleka pangasisika, 14 pakuwâ lulanga ni lwalukulosya indu yose pangasisika. Kwa ligongo lya Malembelo gakuti, "Njimuche mmweji ungonile, nsyuche, nombe Kilisito chanlanguchisye." 15 Nipele nliolechesye inkuti kutama. Nkatama mpela wându wâkulowela nambo ntame mpela wându wândi ni lunda. 16 Ntumie uchenene katema kandi nako kwa kupanganya indu yambone, pakuwâ mowâ ga gali gakusakala. 17 Kwa ligongo lya nkawâ wâkulowela, nambo nsose kuimanyilila aila yakuisaka Ambuje mpanganye. 18 Kasinkolelwa divai pakuwâ kukolelwa kukuntesya mundu apanganye indu yangalumbana pangaganisya ichikopochele. Nambo ngumbaswe Mbumu jwa Akunnungu. 19 Pankukunguluka, mmechete kwa malowê ga Sabuli ni nyimbo sya kulapa ni nyimbo sya kupopelela. Mwajimbile Ambuje ni kwajangalalila kwa mitima jenu. 20 Mwatogolele Akunnungu Atati, mowâ gose kwa indu yose, mu liina lya Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. 21 Kila mundu annolechese njakwe kwa kulitulusya kwa ligongo lya kwachimbichisya Kilisito. 22 Wanyamwe achimbumba, mwapilikanichisye achiwankwenu mpela inkuti kwapilikanichisya Ambuje. 23 Pakuwâ jwannume akunlongosya wankwakwe, mpela Kilisito nombe ali jwakuulongosya mpingo wa wându wâkunkulupilila Kilisito. Nombe Kilisito nsyene ali wâkwakulupusya wându wâkunkulupilila, wâali chiilu chao. 24 Mpela ila mpingo wa wându wâkunkulupilila Kilisito yakuti pakwapilikanichisya Kilisito, iyoyo achimbumba nombe wapilikanichisye achiwankwawo mu yose. 25 Ni wanyamwe achalume, mwanonyele achiwankwenu mpela Kilisito yatite pakwanonyela mpingo wa wându wâkunkulupilila Kilisito kwa kuutyosya umi wao kwa ligongo lyao. 26 Watesile yeleyo kuti

auwiche pajika mpingo wa wându wâkunkulupilila Kilisito kwa ligongo lya Akunnungu, ni kwajosya kwa lilowe lyao mpela akwajosya ni meesi, 27 kuti akombole kuliichisya mpingo wa wându wâkunkulupilila Kilisito wâali wâswela ni wâmbone, wângali chilewo, atamuno ngwinyata, atamuno chachili chose chati iyoyo. 28 Iyoyo peyo achalume akusachilwa wânononyele achiwankwawo mpela yakuti kuinonyela iilu yao achinsyene. Jwannume jwakunnonyela wankwakwe akulinonyela nsyene. 29 Pakuwâ ngapagwa mundu jwaakuchichima chiilu chakwe nsyene, nambo akuchilisya ni kuchigosa mpela Kilisito yakuti pakuugosa mpingo wa wându wâkunkulupilila Kilisito, 30 ligongo uwe wose tuli iwalo ya chiilu chao. 31 Mpela igakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, "Kwa ligongo li, jwannume chiwaaeleche atagigwe ni achikulugwe ni chalumbikane ni wankwakwe, nombe wawili wo chawe wamo." 32 Kwana usyene wausisiche waunukulikwe kukwangu mmalembelo nkati Kilisito ni mpingo wa wându wâkwe wâkunkulupilila. 33 Nambo ukungamba ni wanyamwe wakwe: Jwannume jwalijose annonyele wankwakwe mpela yakuti kulinonyela nsyene, ni jwambumba nombe ampilikanichisye wankwakwe.

6 Wanyamwe wânache mwapilikanichisye achawelesi wenu ligongo nkunkulupilila Ambuje, pakuwâ chelecho chili chambone kuchipanganya. 2 Mpela igakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, "Mwachimbichisye atati wenu ni achikulu wenu." Lyeleli lili lilajisyo lyaandanda lyalili ni chilanga, 3 ni, "Pachinkole upile ni kutama yaka yejinji pa chilambo." 4 Ni wanyamwe achatati kasimwatanda wânache wenu, nambo mwalele mpela yakuti pakusaka Ambuje kwakwalosya yakuti pakusachilwa kutama ni kwajiganya yele indu. 5 Wanyamwe achikapolo mwapilikanichisye achambuje wenu wâ pachilambo pano kwa kwachimbichisya ni kwapilikanichisya ni kwa ntima wambone mpela nkwatumichila Kilisito. 6 Ntendeje yeleyo ngawâ pe katema pakumbona wându kuti mmoneche wambone, nambo mpanganye yaili unonyelo wa Akunnungu ni kwa ntima wose pakuwâ wanyamwe ndi achikapolo wâ Kilisito. 7 Mpanganye masengo genu kwakusangalala mpela nkwatumichila Ambuje ni ngawâ mpela nkwatumichila wându. 8 Mmanyilile kuti mundu jwalijose jwakutenda yambone, atamuno ali kapolo pane jwalechelelwe chapochele mbote jakwe kutyochela kwa Ambuje. 9 Ni wanyamwe achakulu wâ pachilambo ntende iyoyo kwa achikapolo wenu, nneche kwajogoya. Mmanyilile kuti wanyamwe ni wêlewo, nkwetenje Ambuje wâmo pe kwinani, nombewo nganakola lusagu. 10 Nipele kwakumalichisya, njime

nkulimbila nkulumbikana ni Ambuje ni kwakukamuswa ni machili gao gamakulungwa. **11** Njigale yakumenyanila yose yampegwilwe ni Akunnungu kuti nkombole kugakanila malindi ga Shetani. **12** Ligongo ngondo jetu ngatukumenyana ni wāndu, nambo tukumenyana ni masoka gagakutama mu chilambo cha mbumu yaani achakulu ni wākwete ulamusi ni wākwete machili, wākwuchilongosya chilambo cha chipi cha chigongomalo. (aiōn 165) **13** Kwa ligongo lya njigale yakumenyanila yose yampegwilwe ni Akunnungu kuti pachijiiche ngondo nkombole kugapunda machili ga jwachigongomalo jula, pachimale kumenyana chinkombole kwima nkulimbila. **14** Nipele, njime nkulimbila, usyene uweje mpela nkanda mchiunu mwenu, ni kuwoneka kwenu wambone paujo pa Akunnungu kuweje mpela chiwalo cha chisyano chakulichenjela pa ntima, **15** ni kukola lungwanu lwa kwalalichila wāndu Ngani Jambone ja chitendeweke luweje mpela inkuti pakuwala ilatu ya ngondo. **16** Kupunda yeleyo yose, chikulupi chenu chichiwe mpela ngao mmakono genu kuti nkombole kujisima mipamba jose ja mooto ja Jwachigongomalo. **17** Mpochele ukulupusyo mpela chisoti cha chisyano, ni lilowe lya Akunnungu mpela lipanga lyankupegwa ni Mbumu jwa Akunnungu. **18** Mpopelele katema kose, nchiwendaga ukamuchisyo wa Akunnungu. Mpopelele katema kose mpela inkuti pakulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu. Nchesyanje pangapela nkwapopelele wāndu wose wa Akunnungu. **19** Iyoyo mumbopelele, kuti Akunnungu ambe malo we gakuwecheta ni ngombole kwamanyisya wāndu yantemela ya Ngani Jambone pangali lipamba. **20** Une ndili jwantenga kwa ligongo lya Ngani Jambone namuno sambano ndili mu chita wiko. Mumbopelele, kuti ngombole kujilalichila Ngani Jambone pangali lipamba mpela inguti pakusachilwa. **21** Che Tukiko, njetu jwakunonyelwa ni jwakutumichila jwakukulupiiichika nkulumbikana ni Ambuje chansalile ngani syangu syose ni inguti pakwendelechela ni mmanyilile inguti pakupanganya masengo. **22** Nguntuma kukwenu kwa ligongo lya chindu chi, ansalile ngani sya nkati uweji ni kuntulasya mitima jenu. **23** Achalongo achinjangu, ngummendela chitendeweke ni unonyelo ni chikulupi kutyochela kwa Akunnungu Atati ni kwa Ambuje Che Yesu Kilisito. **24** Ngawa wendela umbone kwa Akunnungu awala wose wakwanonyela Ambuje wetu Che Yesu Kilisito kwa unonyelo wangali mbesi.

Wafilipi

1 Une che Paolo pamo ni che Timoseo, wakutumichila wa Kilisito Yesu, tukunnembela wanyamwe, wandu wa Akunnungu wose wankutama ku Filipi wanlumbikene ni Kilisito Yesu, pamo ni achakulu ni achikamusi wa mpingo wa wandu wakunkulupiila Kilisito. **2** Tukummendela umbone ni chitendewe kutyochela kwa Akunnungu Atati wetu ni kwa Ambuje wetu Kilisito Yesu. **3** Ngwatogolela Akunnungu wangu katema kose pangunkumbuchila. **4** Katema kose pangumpopelela wanyamwe wose, ngupopela njisengwaga, **5** kwa yankuti kamulangana ni une, pa masengo ga kwalalichila wandu Ngani Jambone, chitandile lyuwa lyaandanda lila mpaka lelo jino. **6** Isyene ngumanyilila kuti Akunnungu juwagatandisye masengo gambone ga mmitima mwenu, chagajendelechesye mpaka pachigamalile pa lyuwa lya kuuja Kilisito Yesu lila. **7** Nguwajilwa kuganisa kwanti nyi nkati wanyamwe, ligongo ngunkumbuchila katema kose. Pakuwa mwakumulene none pa umbone ula umbegwilwe ni Akunnungu wa kujichenjela ni kujilimbisya Ngani Jambone katema panaliji mu chitawiko ni panaliji nechelelewe. **8** Akunnungu ali jwaumboni jwangu kuti ngusala isyene kuti ngunonyela wanyamwe kwa ntima wangu wose, kwa unonyelo ulaula wa Kilisito Yesu. **9** Ngwapopelela Akunnungu kuti unonyelo wenu ujonjecheke kukula nnoopenope ni nkole lunda ni umanyilisi, **10** kuti nkombole kusagula indu yaili yambone. Sooni mitima jenu jiwoneche jeswela, wangali magambo mpaka lyuwa lya kuuja Kilisito lila. **11** Utame wenu tiugumbaswe ipanganyo yambone paujo pa Akunnungu yaikutyochela kwa Kilisito Yesu pe, kwa ligongo lya ukulu ni ulape wa Akunnungu. **12** Achalongo achinjangu ngusaka mmanyilile kuti, iyasimene yangamwisye kwannope kwenesya Ngani Jambone. **13** Kwa ligongo lya wakulindiila wose wa nyumba ja mwenye, pamo ni wane wose, akumanyilila kuti ndili mchitawiko, ligongo ngwatumichila Kilisito. **14** Kutawikwa kwangu kwatesile achalongo wajinji wawankulupilile Ambuje kuchalila kwannope mu kulalichila Liloŵe lya Akunnungu pangali lipamba. **15** Isyene, wampepe mwa wandu wo akulalichila Ngani Jambone ja Kilisito kwa wiu ni umenyani, nambo wandu wane akulalichila Ngani Jambone ja Kilisito kwa ntima wambone wa kwakamuchisya wandu. **16** Wandu wa ntima wambone akulalichila Ngani Jambone kwa ntima wa unonyelo, akumanyilila kuti Akunnungu ambele masengo ga, gakujichenjela Ngani Jambone. **17** Wandu wane wo akulalichila Ngani Jambone ja Kilisito kwa ntima wanalumbana ni ngaŵa kwa ntima wambone. Wanyawo akuganichisya kuti tanyonjehesye kulaga nkutawikwa

kwangu. **18** Ngaŵa chindu kwangu une! Une ngusengwa iwaga wandu akulalichila Ngani Jambone ja Kilisito mwamulimose, atamuno kwa ntima wambone pane kwa ntima wanalumbana. Sooni tinyendelechele kusengwa, **19** pakuwa ngumanyilila kuti kwakupopela kwenu ni kwa ukamuchisyo wa Mbumu jwa Che Yesu Kilisito chingulupuswe kutyochela nkutawikwa. **20** Chingusaka ni chingulolela, ninajaluche kwa kuleka kupanganya ingusachilwa kupanganya. Nambo ngamuliswe ntima moŵa gose nnoopenope sambano, kuti nankusye Kilisito mu utame mu chiilu changu, iwaga ndili jwanjumi pane ndili wile. **21** Pakuwa kwa uneji kutama kuli kwatumichila Kilisito ni kuwa kuli kwambone nnope. **22** Nambo iwaga kwendelechela kutama chingombole kupanganya masengo kwa kwakamuchisya wandu wane, pelepopele nganguchimanyilila chakusagula. **23** Ndili pamalekano, ngusaka kutyoka mu chilambo chino nyaule kutama ni Kilisito pakuwa chelecho chili chindu chambone kupunda, **24** nambo chili chindu chambone nnope kwa ligongo lya wanyamwe najendelechelaga kutama. **25** None ngumanyilila kuti chindame. Ni chinyendelechele kutama ni wanyamwe wose kuti nyendelechele kunkamuchisya mchikulupi ni kukola lukondwa. **26** Nipele pachinjilwa sooni ni wanyamwe chinkole ligongo lya kupunda kulifunila nkati une mu utame wenu nkulumbikana ni Kilisito Yesu. **27** Nipele, chachikusachilwa utame wenu uwe wakuwajilana ni Ngani Jambone ja Kilisito, kuti atamuno naikaga pane iwaga ngangwika, mbilikane kuti nkwiima chiimile ni kwa ntima umo, ni wose kwa pamo nchichichenjelaga chikulupi chachikwika ni Ngani Jambone. **28** Ngasimwajogopa kose wammagongo wenu, katema kose muukamulisye ntima. Chelechi chichiwe chimanyisyo chisyene kwa wanyawo kuti chajonasiche, nambo wanyamwe chimpunde pakuwa ukulupusyo ukutyochela kwa Akunnungu. **29** Pakuwa Akunnungu ampele wanyamwe lipesa lya kwatumichila Kilisito, ngaŵa kwa kukulupilila pe, nambo ni kwakulagaswa kwa ligongo lyao. **30** Sambano nkukumulana none pa ngondo. Ngondo jijojo jimwaweni njimenyanaga kalakala mpaka sambano ndili kungondo mpela inkuti pakupilikana.

2 Ana umi wenu nkulumbikana ni Kilisito ukuntaga machili? Ana unonyelo wao ukuntulasya? Ana nkwele umo ni Mbumu jwa Akunnungu ni kukolelana chanasa ni kukosyana jwine ni jwine? **2** Nipele ngummenda nlugumbasye lukondwa lwangu kwa nganiso simo ni kwa unonyelo umo ni kwa ntima umo ni nningwa umo. **3** Kasintenda chindu chachili chose kwa kukangana atamuno kwa kulikanganichila nambo nlitulusye jwine kwa jwine, jwalijose ammalanjile njakwe

jwambone kumpunda nsyene. 4 Mundu jwalijose akasosa kutenda indu yaikunsangalalisa nsyene nambo asose kutenda indu yaikwasangalalisa wāndu wāne. 5 Nkolanje ntima uwowo waalinawo Kilisito Yesu. 6 Namose Kilisito wāliji chisau Akunnungu, nambo nganaganichisya kuti kuwā chisau Akunnungu, chili chindu chakukamulana nacho. 7 Nambo wālesile indu yose yaili yakwe, wāliji mpela jwakutumichila, wāpagwile ni kuwā mundu mpela wāndu wāne. 8 Wālitulwisye ni kwajitichisya Akunnungu mpaka kwasika, elo, kwasika pa nsalaba. 9 Kwa ligongo lyo Akunnungu wānyakwile mwinani nnope, wāpele liina lyekulu kugapunda meena gose, 10 kuti kwakuchimbichikwa kwa liina lya Che Yesu, yepanganyikwe yose yaili kwinani, ni yaili pachilambo, ni indu yaili paasi chilambo chitindiwāle paujo pao, 11 ni mundu jwalijose asale kwa kang'wa jakwe kuti, Che Yesu Kilisito ali Ambuje kwa ukulu wa Akunnungu Atati. 12 Nipele, achambusanga wāngu wākunonyelwa, mpela imwatite kwitichisya mowā gose panaliji kukwenu, chiwē yambone mwajendelehelaga kunyitichisya pa mowā gano pandalichile ni wānyamwe. Njendelechele kuipanganya yambone yaikuilana ni ukulupusyo wenu kwa kutetemela ni kwa lipamba mpaka ukulupusyo wenu pachiumalile. 13 Pakuwa Akunnungu akupanganya masengo munkati mwenu ni kumpa ntima wakusaka ni ukombole wa kupanganya aila yakuisaka asyene. 14 Mpanganye yaili yose panganyinyita atamuno pangakangana, 15 kuti mme wānache wā usyene wā Akunnungu ni wāngali ni sambu, wānkutama pasikati ja chilambo changalumbana ni chelyungasiche. Mmoneche pasikati jao nti ndondwa, syasikulanguchisya kwiunde, 16 akuno nli nkamulile uchenene lilowē lyalikwichisya umi. Mwapanganyaga yeleyo chingole chindu chakulifunila kukwenu pa lyuwa lya kuuja kwa Kilisito, pakuwa chichiwē chimanyisyo chakulosya kuti, kulimbila kwangu, ni masengo gangu, nganigawa ga bule. 17 Namose naulajikwaga ni miasi jangu jajitikaga kuwa mbopesi pamo ni chikulupi chenu ni masengo genu paujo pa Akunnungu, ngusengwa ni kusangalala pamo ni wānyamwe wose. 18 Ni wānyamwe iyoyo nsangalale, sooni nsangalaleje pamo ni une. 19 Nambo asakaga Ambuje Che Yesu, ngulolela kuntuma che Timoseo kukwenu pangakawa, kuti ngamuliswe ntima pachachimba ngani syenu. 20 Nganingola mundu jwine jwali ni nningwa mpela wangu jutachichenjeuchila utame wenu. 21 Wāndu wāmpewe akusosasosa kupoka kwao achinsyene pe, ngakuchenjeuka ni Ngani sya Che Yesu Kilisito. 22 Nkumanyilila mwachinsyene che Timoseo yatite kulosya kuti akuwajilwa, pakuwa wēlewo atumichile pamo ni une nti mwanache ni atatigwe kunlalichila Ngani Jambone.

23 Ngulolela chinjintuma kukwenu chitema patinjimanyilila itiingopochele apano. 24 None ngwakulupilila Ambuje kuti tiiche kukunnola pangakawa. 25 Nambo yamajile kummusya kukwenu nlongo njetu che Epaflodito katumetume njangu pa masengo ga kujichenjela Ngani Jambone. Iyoyo ali jwantenga jwenu jumwantumile achenjeuchile yaikuusowa. 26 Jwelejo akunnajila kwannope kwawona wānyamwe wose, wāsongoneche nnope pakuwa mwapilikene kuti alwasileje. 27 Kusyene, alwasileje mwa kuwandichila kuwa. Nambo Akunnungu wānkolele chanasa, nganankolele chanasa jwelejo pe, nambo ni une jwakwe kuti ninapunde kusongoneka. 28 Kwayele, nguntuma kukwenu chitema pe kuti pachimwaone sooni nsangalale ni une kulilasika kwangu kumale. 29 Nipele mumpochele kwa lukondwa lose nti nlongo njenu, nkulumbikana ni Ambuje. Mwachimbichisye wāndu wāali mpela jwelejo. 30 Pakuwa wāliji mchakogoya cha kuwa kwa liwamba lya masengo ga Kilisito. Nombewo wāliji mchakogoya kuti angamuchisye une apala pamwalepele mwachinsyene kungamuchisya.

3 Mbesi, achalongo achinjangu, nsengweje kwa ligongo lya kulumbikana ni Ambuje. Ngangupela kunlembela sooni indu ilaila inalongolele kunnembela, pakuwa yeleyo chiinfai wānyamwe. 2 Nlilolechesye ni awala wākuitendekanya ya chigongomalo, wāali mpela mbwa, wāndu wākukanganyichisya kuumbala. 3 Uweji tuli wāndu wāumbale isyene, ngawa wānyawo, pakuwa tukwapopelela Akunnungu kwa kulongoswa ni Mbumu jwao ni tukulilapa kwakulumbikana ni Kilisito Yesu. Ngatukuikulupilila indu yaikutendekwa mu chiilu. 4 Nambo uneji ngakombwele kuikulupilila indu yaikutendekwa mu chiilu. Iwaga kwana mundu jwakuganisisya kuti akukombola kulifunila chisyowelo cha kuumbala, une naapundile. 5 Naumbele panaliji ni mowa nane pakumala kupagwa. Uneji ndili Mwisilaeli jwa lukosyo lwa Benyamini ni Mwebulania kwa chipago. Nkati kugakamulisya malajisyo, naliji Mfalisayo, 6 nachalile nnope kwalagasya mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito. Nkati kutendekwa wāmbone paujo pa Akunnungu kwa kwitichisya Malajisyo, naliji jwāngali chilewo. 7 Aila indu yose inaiweni ili yakupoka kwaune, sambano nguiwona yangali chindu kwa ligongo lya Kilisito. 8 Elo, ngawa yeleyo pe, indu yose nguiwona yangali chindu kwa ligongo lya chindu chachikulungwa chambone cha kwamanyilila Kilisito Yesu, Ambuje wāngu. Kwa ligongo lyao nyasile indu yose ni kwiwālanjila usakwa kuti naapate Kilisito 9 ni kulumbikana nawo kuli kusyene. None nganguwālanjilwa sooni jwambone paujo pa Akunnungu kwakujitichisya

malajisyo, nambo nguŵalanjilwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa kwakulupilila Kilisito. Kwele kutendekwa jwambone paujo pa Akunnungu kukutyochela kwa Akunnungu kwa litala lya chikulupi. 10 Ngusaka namanyilile Kilisito ni machili ga kusyuka kwakwe, ngusaka laje mpela iŵatite kulaga ni kuwa kwa ligongo lyao mpela iŵatite kuwa kwa ligongo lyangu, 11 akuno njilolelaga kuti Akunnungu chasyusye. 12 Ngangusaka kusala kuti masile kwika kumbesi pane ndili jwamailiwe. Nambo nguchalila kuti mbate ntulilo, kwa litala lya wele ntulilo wo Kilisito Yesu asyene ambatile une meje jwao. 13 Achalongo achinjangu, nganguliganichisya kuti masile kupochela ntulilo, nambo nguchitenda chindu chimo pe, nguliŵalila indu yepite ni nguchalila kuti ngole indu yaikwika. 14 Nguutuka kuti nyiche kumbesi luwilo, kuti mbochele ntulilo wa Akunnungu wa moŵa gose pangali mbesi, aula uŵilanje watuŵilasele Akunnungu kwa litala lya Kilisito Yesu. 15 Uwe wose ŵatukusile mbumu, tuganisyeye yimo. Naga nkwele maganisyo gane, Akunnungu tambunukulile chindu cho. 16 Nambo, kwa yayiyose tujendelechele mmbujo mu litala lilyolyo lyatukuiye mpaka sambano. 17 Achalongo achinjangu, musyasye une. Mwaloleje yambone ŵakuchikuya chisyasyo cha majende gatumpele ŵanyamwe. 18 Nansalile kakajinji chindu chi, ni sambano ngunsalila sooni akuno njililaga, ŵandu ŵajinji akutama nti ŵammagongo ŵa nsalaba wa Kilisito. 19 Mbesi jao jili wonasi, pakuŵa nnungu wao ali misese ja chiilu. Akulilapila indu ya soni, ni ng'anisyo syao sili pachanya pa indu ya pachilambo pa. 20 Nambo uweji kumangwetu kwinani, ni kutyochela kweleko tukwalolela Nkulupusyo jwetu kwa lungwanu Ambuje ŵetu Che Yesu Kilisito aiche kutyochela kwinani. 21 Ŵelewo chaigalauseye ilu yetu ya kuwola, ni kuilandanya iŵe mpela ni chilu chao cha ukulu. Kwa ukombole wo akukombola kuilongosya indu yose.

4 Kwayele, achalongo achinjangu ŵakunonyelwa, ngulajila kwannope kwaona sooni. Ŵanyamwe ni ŵanli lukondwa lwangu ni chindu changu chachili mpela singwa. Ŵakunonyelwa ŵangu ngummenda njime kwakulimbangana nkulumbikana ni Ambuje. 2 Ngunchondelela che Euodia ni che Sintike mme ni nningwa umo nti achalongo kwa kulumbikana ni Ambuje. 3 Nomwe katumetume njangu jwakukulupichika, ngummenda mwakamuchisye achakongwe ŵa, pakuŵa ŵalasele kwannope pamo noneji, pamasengo ga kwenesya Ngani Jambone pamo ni che Kelementi ni achinjangu ŵane ŵaŵapanganisye masengo pamo noneji, wosewo meena gao galembechekwe mchitabu cha umi. 4 Nsengweje moŵa gose nkulumbikana ni Ambuje. Ngusala

soonni nsengweje! 5 Kulitimalika kwenu kumanyiche kwa ŵandu wose, Ambuje ali chiŵandi kuuja. 6 Kasinlisausya nkati chindu chachili chose, nambo kwa chachili chose mwasalile Akunnungu kwa kupopela ni kwachondelela ni kwatogolela. 7 Ni chitendewe kutyochela kwa Akunnungu chachikupunda umanyilisi wauli wose wa ŵandu, tichigose mitima jenu ni miningwa jenu uchenene mu kulumbikana kwenu ni Kilisito Yesu. 8 Mbesi, achalongo achinjangu nganisyeye nkati yose yambone ni yaikuŵajilwa kulapikwa ni indu yose ya usyene ni indu yambone ni indu yaikwanonyelesya Akunnungu ni yose yayili yambone, ni yakuŵajilwa kwilapa, ni yose yakusalala ni yakuchimbichikwa. 9 Ntendeje indu yose imwalijigenye ni imwaipochele kutyochela kwangune, ni yanayose imwaipilikene ni imwaiweni kwangune. Ni Akunnungu ŵakwatenda ŵandu atame kwa chitendewele chaŵe pamo ni ŵanyamwe. 10 Nasengwile nnope nkulumbikana ni Ambuje, pakuŵa nkungumbuchila sooni. Isyene nguti, ngangusala kuti mwanidŵalile nambo lyansoŵile lipesa lya kulosya kuti nkuungumbuchila. 11 Nganguŵecheta yelei pakuŵa ngwete yaikuusoŵa, ligongo nalijigenye kulisinga mu indu indi nayo. 12 Nakumanyi kutama ndili jwangali chindu ni sooni ngumanyilila kutama ndili ngwete ipanje. Nalijigenye indu yose, kola sala pane kwikuta, kukola yachuluka ni kusoŵekwa nombwe. 13 Ngukombola kupanganya indu yose kwa litala lya Kilisito ŵakuumba machili. 14 Nambo mwatesile yambone kukumulangana none nkulaga kwangu. 15 Ŵanyamwe Ŵafilipi nkumanyilila yambone kuti, panatyosile ku Makedonia, chitandilile kundanda panalalichilaga Ngani Jambone, nganiupagwa mpingo wa ŵandu ŵakukulupilila Kilisito uŵakumulene noneji kwa ngani jakwausya ni kupochela, ikaŵe ŵanyamwe pe. 16 Pakuŵa, namose panaliji ku Sesalonike mwambelechele indu yakungamuchisya kakajinji. 17 Ngaŵa kuti ngusaka mbochele mbote pe nambo ngusaka upile ujonjechekwe kukwenu. 18 Ngwete indu yose ni yakupunda, sooni igumbele, pakuŵa che Epaflodito ambelechele yose yayiyosile kukwenu. Mitulilo ji jili nti sadaka jajikununjila yambone ni mpela mbopesi jakukundikwa ni jajikwanonyelesya Akunnungu. 19 Nipele Akunnungu ŵangu tangumbalichisye kwa ukombole wao wekulu yaikunsoŵa kwa litala lya Kilisito Yesu malinga ni ipanje yakwe ni ukulu wakwe. 20 Ukulu uŵe kwa Akunnungu Atati ŵetu moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. Eloo. (aiōn g165) 21 Mungomachisye ŵandu wose ŵa Akunnungu ŵakwakulupilila Kilisito Yesu. Achalongo achinjetu ŵaali pamo ni une akunkomasya. 22 Ŵandu wose ŵa Akunnungu ŵakutama pelepa akunkomasya, nnope nnope ŵandu ŵaali

mu nyumba ja Mwenye jwa ku Loma. 23 Umbone wa
Ambuje Che Yesu Kilisito utame pamo ni wanyamwe.

Wakolosai

1 Une che Paolo, Nduna jwa Kilisito Yesu kwa unonyelo wa Akunnungu ndili ni mpwanga jwetu che Timoseo, 2 tukunnembela wanyamwe wandu wa Akunnungu wankutama ku Kolosai, achinjetu wakukulupilichika mu kulumbikana ni Kilisito. Tukumpopelela umbone ni chitendewele kutyochela kwa Akunnungu Atati wetu. 3 Moŵa gose patukumpopelela wanyamwe, tukwatogolela Akunnungu, Atati wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. 4 Pakuŵa tupilikene inkuti pakwakulupilila Kilisito Yesu ni inkuti pakwanonyela wandu wose wa Akunnungu. 5 Chikulupi chenu ni unonyelo wenu ikukulupilila chilolelo chammichile chile kwinani. Mwapilikene kaandanda nkati chilolelo cho, katema pamwalalichilwe Ngani Jambone ja usyene. 6 Ngani Jambone jo jannyichilile wanyamwe ni kwenela mu chilambo chose ni kumpelechela umbone, ni kukula mpela ijitiite kula pasikati jenu chitandile lyele lyuŵa pamwapilikene ni kumanyilila umbone wa Akunnungu wautite kuŵa. 7 Che Epafula kapolo njetu jwakunonyelwa, jwelejo ni juwanjigene wanyamwe jele ngani jo. Jwelejo ali jwakutumichila jwakukulupilichika jwa Kilisito pamalo petu kwa ligongo lyenu. 8 Jwelejo ni jwatusalile ngani ja unonyelo wenu umpegwilwe ni Mbumu jwa Akunnungu. 9 Kwa ligongo li nowe wakwe chitandilile lyuŵa litwapilikene nkati wanyamwe, ngatukuleka kumpopelela. Tukwachondelela Akunnungu antende mmanyilile aila yakwisaka mpanganye mu lunda lose ni umanyilisi wose umpegwilwe ni Mbumu jwa Akunnungu. 10 Tukupopelela yeleyi kuti nkombole kutama mpela yakuti pakusaka Ambuje, njendelechele kupanganya yaikwanonyela welewo moŵa gose. Kwa litala lyo chinkombole kupanganya masengo gagali gose gambone ni kupunda kwamanyilila Akunnungu. 11 Akunnungu amlimbisye kwa litala lya ukombole wose ni ukulu wao, kuti nkombole kupililila indu yose pangapela, 12 ni kwakusengwa mwatogolele Atati, wantesile wakuwajilwa kupochela indu yose iwagosele wandu wakwe mu umwenye wa lilanguka. 13 Pakuŵa welewo atukulupwisye kutyochela mmachili ga chipi ni kutujinjisy mu umwenye wa Mwanagwe jwakunnonnyela. 14 Kwa litala lya jwelejo tuwombolechekwe ni kulecheleswa sambu syetu. 15 Kilisito akulandana kwa usyene ni Akunnungu wangakuwoneka. Jwelejo wapali ikanaŵe yepanganyikwe yose kugumbikwa. 16 Pakuŵa kwa litala lya jwelejo, Akunnungu waigumbile indu yose ya kwinani ni indu yose ya pachilambo ni yaikuwoneka ni yangaikuwoneka pamo ni waali ni machili pane achakulu pane ilongola pane waali ni ulamusi. Akunnungu waigumbile indu yose kwa litala lyakwe ni kwa liwamba lyakwe. 17 Kilisito wapali ikanaŵe indu

yose kugumbikwa ni kwakulumbikana ni welewo indu yose ilumbikene pamo. 18 Kilisito ali ntwe wa chiilu chakwe ni chiilu cho chili mpingo wa wandu wakukulupilila Kilisito, nombejo ali ndande ja umi wa chiilu cho nombe ali ndande. Jwelejo ali jwaandanda kusyuka kuti aŵe jwaandanda mu indu yose. 19 Pakuŵa yanonyelesye Akunnungu asyene kuti utindimisyo wakwe wose uŵe mu nkati mwa Kilisito. 20 Akunnungu waijilenge indu yose kwa litala lya Kilisito, ni kwa miasi jakwe jijamwasiche pa nsalaba jatesile chitendewele ni indu yose yaili pachilambo ni kwinani. 21 Ni wanyamwe kalakala mwali ni ntalikalenge ni Akunnungu, nombe mwali ni wammagongo wao pakuŵa mwaganisise yachigongomalo ni mwatesile yachigongomalo. 22 Nambo sambano, Akunnungu wantesile mwanya mme achambusangagwe kwa litala lya chiwa cha chiilu cha Kilisito kuti anjausye paujo pao akuno ndi waswela, wangali sambu namose chileŵo. 23 Nambo wanyamwe nkusachilwa kwendelechela kutama mu chikulupi, namose nkakunda kutinganyikwa ni kusaama mu chilolelo chila chimwachipatile katema pamwapilikene Ngani Jambone. Une che Paolo natendekwe kuŵa jwakutumichila jwa Ngani Jambone jila jwalalichile kwa wandu wose pachilambo pose. 24 Sambano ngusengwa kwa masausyo gangupata kwa ligongo lyenu. Kwa litala lya kulaga kwangu kwa chiilu, ngugumbalichisya aila yaipungwiche mu kulaga kwa chiilu cha Kilisito, yaani mpingo wa wandu wakukulupilila Kilisito. 25 Ni une natendekwe ni Akunnungu kuŵa katumetume jwa wandu wakukulupilila Kilisito. Masengo gasyene gali, kulalichila Liloŵe lyao kwa utindimisyo, 26 ni liloŵe lyo lili chantemela chichasisiche kwa wandu wose chitandile kalakala, nambo sambano chimanyichikwe kwa wandu wakwe. (aiōn g165) 27 Pakuŵa Akunnungu asachile kwamanyisya wandu chantemela cho yachitite pakuŵa chachikulungwa ni cha ukulu chichajenele kwa wandu wangawā Wayahudi wose. Chantemela cho chili achi, Kilisito ali nkati mwenu, ni wanyamwe wakwe chinkole liunjili lya ukulu wa Akunnungu. 28 Kwa ligongo lyo, tukunlalichila Kilisito kwa wandu wose. Tukunjamuka ni kunjiganya kila mundu kwa lunda lose, kuti tukombole kunnyikanawo kila mundu paujo pa Akunnungu ali jwautindimisyo mu nkulumbikana ni Kilisito. 29 Kutu ndende yeleyo ngupanganya masengo ni kuchalila kwa machili gamakulungwa ga Kilisito gagakupanganya masengo nkati mwangu.

2 Ngusaka mmanyilile inguti pakupanganya masengo kwa kuchalila kwa ligongo lyenu ni kwa ligongo lya wandu wa ku Laodikia ni kwa ligongo lya wose wanganamone une. 2 Ngupanganya yeleyi kuti atulaswe mitima ni kulumbikana pamo mu unonyelo ni pakupunda

yeleyo akombole kugumbalichiswa upile kwa winji ni kumanyiila kwa kusyene. Pele chakombole kuchimanyiila chantemela cha Akunnungu, malumbo gakwe kwamanyiila Kilisito asyene. 3 W̄lelewo pe ni w̄akukombola kwatenda w̄andu alumanyiile lunda lose ni umanyilisi wose wa Akunnungu. 4 Ngunsalila w̄anyamwe maloŵe ga kuti mundu akanlambusya kwa maloŵe gakunnyenga namuno gakuwoneka gambone. 5 Pakuŵa atamuno ndalichile kwa chiilu, nambo ndili pamo ni w̄anyamwe mu mbumu, none ngusengwa kwiwona ipanganyo yenu ikwendelechela kwa ukotopasyo ni inkuti pakwima chimile nkwakulupilla Kilisito. 6 Nipele pakuŵa mwapochele Kilisito Yesu kuŵa Ambuje w̄enu, iyoyo njendeje nkulumbikana ni w̄lelewo. 7 Njendelechele kukamulangana nawo mpela ila nkuŵika michiga nkati mwakwe ni umi wenu utaŵikwe pachanya pakwe ni kwima nkulumbangana mu chikulupi mpela imwatite kujiganyikwa. Pakupunda yeleyo mmeje w̄akutogolela nnope. 8 Nilolechesye akaika mundu kukunnambusya kwa maloŵe ga majiganyo gaunami, ndande jakwe jili mapochelo ga w̄andu ni ga masoka gagakulamula pachilambo nambo ngagakutyochela kwa Kilisito asyene. 9 Pakuŵa chinungu chose cha Akunnungu chili mu nkati mwa chiilu cha Kilisito. 10 Ni nkulumbikana nawo, w̄anyamwe nkweite umi wautindimisyo. W̄lelewo akwete ulamusi pa masoka gagakutawala ni achakulu wose. 11 Nkulumbikana ni Kilisito w̄anyamwe mwaumbele ni kusileka tama syangalumbana simpagwile nasyo nambo kuumbala kwangatendekwa kwa makono ga w̄andu nambo mmumbeswe ni Kilisito nsyene. 12 Pakuŵa pamwabatisilwe mwasichikwe pamo ni Kilisito, ni mu ubatiso wo iyoyo w̄anyamwe mwasyuchile pamo nawo ligongo mwakulupilile machili ga Akunnungu, juŵansyusisye Che Yesu. 13 Kalakala mwaliji w̄awe ligongo lya sambu syenu ni tama sya chiilu syangalumbana simpagwile nasyo syasikusaka kupanganya sambu syaliji syangatyochekwa. Nambo sambano Akunnungu ampele umi pamo ni Kilisito. Nombe Akunnungu atulechelesye sambu syetu syose, 14 paŵachipukwite chikalata chachilembekwe magambo getu pamo ni malajisyo gakwe chati Akunnungu akatulamulile uwe, w̄achipukwite kusyene kwa kuchiŵamba pa nsalaba. 15 Pa nsalaba po Kilisito w̄agasumwile machili masoka gagakutawala ni achakulu w̄akutawala. W̄atasile soni paujo pa w̄andu kwa kwakwekwelemya nti w̄andu w̄ataŵikwe mu ulendo kwalosya kuti w̄apundile. 16 Nkakunda mundu jwalijose kummichila lilajisyo nkati chakulya ni yakung'wa atamuno yankati lyuŵa lya chindimba pane Lyuŵa lyakuwoneka lwesi pane Lyuŵa lya Kupumulila. 17 Ayiyi yose ili chiwilili cha indu yaikwika yo, nambo

usyene wa yeleyo yose uli Kilisito nsyene. 18 Nkajitichisya kulamulikwa ni mundu jwalijose jwakulilola kwa paasa kuti ali jwakulitulusya ni jwakwapopelela achikatumetume w̄a kwini. Mundu jwanti yeleyo akulifuna kwa indu yayiweni ni kwa ligongo lya lunda lwakwe. 19 Mundu jo alesile kukamulangana ni Kilisito w̄aali ntwe wa chiilu. Kwa litala lya w̄lelewo chiilu chose chikutagwa machili ni kulumbikanywa pamo kwa iŵalo ni mitasi jakwe, nombecho chikukula kwa unonyelo wa Akunnungu. 20 W̄anyamwe mwawile pamo ni Kilisito ni kuwombolwa kutyochela mu machili ga masoka gagakulamula pa chilambo. Ana ligongo chi nkutama mpela w̄andu w̄a pa chilambo? Kwa chichi nkugajitichisya malajisyo gati yeleyo, 21 "Nkakamula chelechi, nkapasya chelechi, nkakwaya achila"? 22 Yeleyo yose chiŵe yangalimate yamalaga kutumika. Yeleyo yose ili malajisyo ni majiganyo ga w̄andu pe. 23 Isyene malajisyo ga gakuwoneka kuŵa ga lunda, nkupopela kwaliŵichile achinsyene ni nkulitulusya kwao ni nkuchilongosya chiilu kwakuchisasya. Nambo yeleyo yose nganikola machili ga kusilekasya tama sya chiilu.

3 Nsyuchile pamo ni Kilisito, kwayele muiganisye indu yayi kwini kwali Kilisito atemi upande wauli ni ulamusi wa Akunnungu. 2 Nganisyeye indu yayi kwini ni ngaŵa yayi pa chilambo pano. 3 Pakuŵa w̄anyamwe mwaliji w̄awe ni umi wenu usisiche pamo ni Kilisito munkati mwa Akunnungu. 4 Kilisito ali umi wenu wa usyene, nombewo pachawoneche sooni nipele w̄anyamwe chimmoneche pamo nawo mu ukulu wao. 5 Nipele, nsiulaje kila tama syangalumbana simpagwile nasyo sya pachilambo yaani chikululu ni usakwa ni tama ni nganisyo syangalumbana ni lipamo yayi nti kupopela inyago. 6 Kwa ligongo lya sambu si, lutumbilo lwa Akunnungu lukwaichilila w̄lelewo w̄akukana kupilikanichisya. 7 Kalakala, w̄anyamwe mwatamaga nkusikuya tama syangalumbana simpagwile nasyo. 8 Nambo sambano nneche yeleyi, lutumbilo ni tama ni chigongomalo ni kwatukana Akunnungu. Maloŵe gangalimate ganakopoche nkang'wa mwenu. 9 Kasinnambusyana, pakuŵa ntyosisye tama syangalumbana simpagwile nasyo pamo ni isambo yakwe yose, 10 ni kuwala umi wa sambano, aula umi waukwendelechela kutendekwa wa sambano ni Akunnungu w̄akugumba. Ni kwa kwamanyiila uchenene chikuntende mme mpela w̄lelewo. 11 Kwa ligongo lya, ngapagwa sooni utinda pasikati ja Wayahudi ni Wagiliki, w̄aumbele ni w̄angaumbala, jwasyomile ni jwangasyoma, kapolo ni jwalechelele. Nambo Kilisito ali yose nombe ali mu yose. 12 W̄anyamwe ndi w̄andu w̄a Akunnungu, jwelejo w̄annonyele ni kunsagula kuti mme w̄andu w̄akwe. Kwa yeleyo mmanje

ni ntima wa chanasa ni ntima wambone ni wa kulitulusya ni kulitimilika ni upililiu. 13 Mpililane jwine ni jwine ni kulechelesyana katema kakalikose mundu akolaga ni malowe gakummechetela jwine. Nnechelesyane mpela Ambuje yatite pakunnechelesya wanyamwe. 14 Pakupunda indu yose, njonjehesyey unonyelo pakuwa unonyelo ukutawikanya indu yose mu umo uuli utindimisyu. 15 Chitendewe cha Kilisito chitawale mmitima jenu, pakuwa Akunnungu ammilasile wanyamwe kuti chipagwe chele chitendewe mu chiilu chimo, ni mme wakutogolela. 16 Utenga wa Kilisito ugumbale nkati mwenu. Njiganyane ni kujamukana kwa lunda lose. Njimbe sabuli ni nyimbo syakwalapa Akunnungu ni nyimbo sya kwapopela akuno nchajimbilaga Akunnungu kwa kutogolela mmitima jenu. 17 Chichintende chose pane kuwecheta, mpanganye yose kwa liina lya Ambuje Che Yesu ni kwatogolela Akunnungu Atati kwa litala lya Che Yesu. 18 Wanyamwe achakongwe, mwapilikanichisye achiwankwenu, yeleyi ni yakuti pakwanonyelesya Ambuje. 19 Ni wanyamwe achalume, mwanonyele achiwankwenu, ni kasimma wakalipa kukwao. 20 Ni wanyamwe wanache mwapilikanichisye achawelesi wenu mu yose, pakuwa chelechi chikwanonyelesya Ambuje. 21 Ni wanyamwe achawelesi kasimwalipula wanache wenu, kuti akapwa ntima. 22 Ni wanyamwe achikapolo mwapilikanichisye awala waali achakulu wenu kwa chiilu mu indu yose, nkapilikanichisya pe katema pakummona kuti mmoneche wambone kukwao nambo ntendeje yeleyo ni ntima wenu wose ligongo lya kwachimbichisya Ambuje Che Yesu. 23 Chinkutenda chachilichose, ntende ni ntima wenu wose, mpela nkwatendela Ambuje ni nga wa nkwatendela wandu. 24 Nkumbuchile kuti Ambuje chachimpa wanyamwe mbote jakwagosela wandu wa. Pakuwa Kilisito ali Ambuje wa usyene unkwatumichila. 25 Pakuwa jwalijose jwakupanganya yangalumbana, chapochele malipilo ga yangalumbana yapanganye, ligongo Akunnungu nganakola lusagu kose.

4 Ni wanyamwe achakulu mpanganye yaili yambone kwa achikapolo wenu mpela yakuti pakusaka Akunnungu, nchimanyililaga kuti nomwe wakwe nkwele Ambuje kwini. 2 Mwapopelele Akunnungu pangapela ni pankupopela mmeje meeso ni kwatogolela Akunnungu. 3 Iyoyo ntupopelele nowe, kuti Akunnungu atupe lipesa lya kulalichila ntemela nkati Kilisito. Kwa ligongo lya utenga wo, une ndili mu chitawiko. 4 Nipele mumbopelele kuti ngombole kuwecheta yakuti kuwajilwa kwa litala lyalikukombola kuchiwika chantemela cho pangasisika. 5 Njendeje kwa lunda pankutama ni wandu wangakukulupilila Kilisito, nchitumiyaga yambone lipesa

linkwete. 6 Mo wa gose aila yose inkusala yakamuchisye wandu, ni nkusachilwa kunjanga chambone mundu jwalijose. 7 Nguntuma che Tukiko kukwenu, jwelejo ali nlongo njetu jwakunonyelwa, jwakutumichila jwakukulupilichika ni kapolo njetu mmasengo ga Ambuje, chammanyisye wanyamwe ngani syangu syose. 8 Kwa ligongo lya nguntuma kukwenu kuti ajitusye mitima jenu kwakunsalila ngani syetu. 9 Akwika pamo ni che Onesimo nlongo njetu jwakunonyelwa ni jwakukulupilichika, jwelejo ali mundu jwa kukwenu. Wanyawo ni uchansalile yose yaikutendekwa apano. 10 Jwantawe njangu che Alisitako akunkomasya. Nombe che Maliko mwipwagwao che Banaba iyoyo akunkomasya. Malajisyo gakwe mmasile kugapochela, aikaga kukwenu mwapochele chambone. 11 Nombe che Yoshua, jwakuwilanjikwa Yusto iyoyo akunkomasya. Mwa Wayahudi wa wakulupilile ni watatu pewo wakupanganya masengo pamo ni une kwa ligongo lya Umwenye wa Akunnungu, wanyawo ni wakungamunya une. 12 Che Epafula, njenu, kapolo jwa Kilisito Yesu akunkomasya. Mo wa gose ngaakupela kumpopelela kuti nlimbangane ni kwima chimile ni kwendelechela kukulupilila ni kupanganya yakuisaka Akunnungu. 13 Ngukombola kusala umboni nkati welewo kuti akupanganya nnope masengo kwa ligongo lyenu ni kwa ligongo lya wandu wa ku Laodikia ni kwa ligongo lya wandu wa ku Hielapoli. 14 Che Luka jwantela jwetu jwaunonyelo ni che Dema akunkomasya. 15 Mwakomasye achalongo achinjetu wa ku Laodikia pamo ni che Nimfa ni mpingo wa wandu wakukulupilila Kilisito wakusimana mu nyuumba jao. 16 Mwamalaga kusyoma chikalata chi mwape mpingo wa wandu wakukulupilila Kilisito wa ku Laodikia achisyome. Nombe chikalata chinalembele wandu wa ku Laodikia ampanje wanyamwe nsyome. 17 Mwasalile che Alikipo kuti masengo gapegwile ni Ambuje kupanganya amalichisye. 18 Uneji che Paolo ngulemba yeleyi ni nkono wangu nansyene kunkomasya. Kasindiwalila kuti une ndili muchitawiko. Ngummendela umbone kutyochela kwa Akunnungu.

1 Wasesalonike

1 Une che Paolo ni che Siluwano ni che Timoseo, tukunnembela wanyamwe mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito wa kwele ku Sesalonike wandi wandu wakwe Akunnungu Atati ni Ambuje wetu che Yesu Kilisito. Tukummendela ntuuka ni chitendewele kutyochela kwa Akunnungu. **2** Tukwatogolela Akunnungu moŵa gose kwa ligongo lyenu wose ni kunkumbuchilanga mmapopelo getu pangapela. **3** Pakuŵa paujo pa Akunnungu Atati wetu tukukumbuchila inkuti pakutumichila kwa chikulupi ni inkuti pakulisausya ni masengo ligongo lya unonyelo wenu. Iyoyo tukukumbuchila ichitite kulimbichika chilolelo chenu kwa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. **4** Achalongo achinjetu wakunonyelwa ni Akunnungu, tukumanyilila kuti ŵelewo ansagwile mme wandu wakwe. **5** Pakuŵa patwalalichile Ngani Jambone kukwenu nganitulalichila kwa maloŵe pe, nambo kwa machili ni ukamuchisyo wa Mbumu jwa Akunnungu tuchimanyililaga kuti utenga wo uli wa usyene. Nkumanyilila itwatite kutama pamo ni wanyamwe, twatemi yambone kwa kunkamuchisya wanyamwe. **6** Wanyamwe mwatusyasisye uweji ni mwasyasisye Ambuje. Namuno mwalageswe kwannope mwalipochele Liloŵe lya Akunnungu kwa lukondwa lwalukutyochela mu Mbumu jwa Akunnungu. **7** Kwa litala li wanyamwe mwatendekwe chisyasyo kwa wakukulupilila wose ŵa ku Makedonia ni ku Akaya nomba nako. **8** Pakuŵa kutyochela kukwenu lisonile liloŵe lya Ambuje, ngaŵa pa Makedonia ni pa Akaya pe, nambo posepose ngani ja chikulupi chenu kwa Akunnungu chijenele. Kwa pele uweji nganitukola chindu chakusala. **9** Achinsyene wo akuŵalanga ngani ja ulendo wetu patwanjimajimile, intite pakutupochele ni intite kuileka inyago ni intite pakwagalauchila Akunnungu. Mwatesile yeleyo kuti mwatumichile Akunnungu wajumi ni wausyene. **10** Sambano nkunlindilila Mwanagwe juchatuluche kutyochela kwini, yaani Che Yesu juŵansyusisye mu ŵawe, nombewo ni wakutukulupusya mlutumbilo lwa Akunnungu lwalukwika.

2 Achalongo achinjetu, mwanya mwachinsyene nkumanyilila kuti kunjimajimila kwetu nganikuŵa kwa iyiyi peyi. **2** Mpela inkuti kumanyilila, tukanaŵe kwika kukwenu twalageswe kaje ni kutukanwa ku Filipi ko. Namose kwaliji ni kutukanila kwannope, Akunnungu wetu watukamuchisye kunlalichila Ngani Jambone jakwe pangajogopa. **3** Utenga watukuulalichila kukwenu ngaukukulupilila unami atamuno nningwa wangalumbana atamuno ngatukusaka kunlambusya mundu jwalijose. **4** Nambo moŵa gose tukusala mpela yakuti

kutukulupilila Akunnungu pakuŵa ŵelewo paŵatukundile kuti tukuŵajilwa, ŵatupele masengo ga kulalichila Ngani Jambone ji kwa wandu. Nningwa wetu ngaŵa kwanonyelesya wandu nambo tukusaka kwanonyelesya Akunnungu, ŵakumanyilila nganisyo sya mitima jetu. **5** Akunnungu ali jwaumboni jwetu, ni wanyamwe mwachinsyene nkumanyilila kuti namose lyuŵa limo nganituŵa ni maloŵe ga kulikombakomba kwa wandu atamuno maloŵe ga kunyenga, namose kukola ipanje yenu kwa kalamuka. **6** Nganitusaka kulapikwa ni wandu atamuno ni wanyamwe atamuno ni wandu ŵane, **7** namuno uweji tuli achinduna ŵa Kilisito, tukakombwele kunkanganichisya kuti ntujitichisye uwe. Nambo uweji twalitimaliche pasikati jenu mpela achikulu yakuti kwalela achiŵanagwe. **8** Uweji twannonye nnope mwanya namose kuŵa chile ngaŵa kwa kunlalichila Ngani Jambone ja Akunnungu pe, nambo ni kukoposya umi wetu iyoyo kwa ligongo lyenu, pakuŵa kusyene mwanya ndi wakunonyelwa wetu. **9** Achalongo achinjangu, nkukumbuchila itwatite kulaga ni kugapanganya masengo ga kulimba. Patwalalichilaga Ngani Jambone ja Akunnungu, twapanganyisye masengo muusi ni chilo kuti tukantopela atamuno jumo jwa wanyamwe. **10** Wanyamwe ndi ŵaumboni wetu, ni Akunnungu nomba ali jwaumboni jwetu itwatite pakutama pasikati jenu mwanya ŵankukulupilila, twatemi yakuti pakuŵajilwa kwa uswela ni pangali kulalatiŵa. **11** Nkumanyilila kuti twanjamwiche jwalijose nti atati yakuti kwapanganyichisya achiŵanagwe. **12** Twanlimbisyeni ni kwatusya mitima ni kwajamuka kuti nkombole kutama kwa kwaŵajila Akunnungu wakummilanga kwinjila mu Umwenye ni ukulu wao. **13** Sooni tukwete ligongo liine lya kwatogolela Akunnungu pangaleka pakuŵa patwanyichisye Ngani Jambone ja Akunnungu, mwajipilikene ni kujipochele. Mwajipochele ngaŵa nti liloŵe lya wandu nambo nti liloŵe lya Akunnungu, ni isyene ni ilitite pakuŵa. Pakuŵa Akunnungu ni wakupanganya masengo mmitima jenu mwanya ŵankukulupilila. **14** Achalongo achinjangu, indu iyaakopochele mipingo ja wandu wakunkulupilila Kilisito ŵaali wandu ŵa Akunnungu ŵa ku Yudea, ni wanyamwe wakwe inkopochele iyoyo peyo. Pakuŵa mwanya mwalageswe ni wandu ŵa mu chilambo chenu ilaila mpela iŵalageswe wanyawo ni Wayahudi achinjao. **15** Aŵala Wayahudi wangakukulupilila ni uŵammuleje Ambuje Che Yesu ni ŵakulondola ŵa Akunnungu ni kutulagasya nowe wakwe. Wandu ŵa ngakwanonyelesya Akunnungu, sooni ali ŵammagongo ŵa wandu wose! **16** Namose ŵalinjile kutukanya kulalichila Ngani Jambone kwa wandu wangaŵa Wayahudi kuti akakombola kukulupuswa. Kwa kutenda yeleyo wajonjehesye sambu ni kugumbalichisya ngoo

pachanya sambu syatesile moŵa gose. Nambo mbesi jakwe lutumbilo lwa Akunnungu lwaichilile. 17 Achalongo achinjetu, uwe twalekangene nomwe kwa moŵa pe, sooni kwaliji kwa ungawonegana nambo ngaŵa kwa nganisyo syetu. Kanyuma kanandi twasachile kummona sooni. 18 Kwa yeŵe twasachile kunjimajimila sooni, uneji che Paolo, nalinjile kaŵilikawili kuti iche kukwenu, nambo Shetani wātulekasisye. 19 Uli, patutujime paujo pa Ambuje wetu Che Yesu pataiche tutulilapile chichi nkati kupunda kwetu? Chitulilapilile wanyamwe mwachinsyene. Wanyamwe ni wandi chilolelo chetu, ni lukondwa lwetu ni wandi chindu mpela singwa. 20 Kusyene kwaligongo lyenu, uwe tukulilapa ni kusengwa.

3 Mbesi nganitukombola kupililila kwakupunda, nipele. twaiweni yambone kusigalila uwe pe ku Asene. 2 Twantumile kukwenu nlongo njetu che Timoseo, jwakwatumichila Akunnungu pamo ni uwe mmasengo ga kulalichila Ngani Jambone ja Kilisito. Twantumile kukwenu kuti anlimbisye mwanya ni kuntusya ntima nkati chikulupi chenu, 3 kuti chikulupi cha jwalijose pasikati jenu chinatinganyiche kwaligongo lya malagasyo getu ga. Mwachinsyene nkumanyilila kuti chitupate malagasyo go pakuŵa uli usache wa Akunnungu kulagaswa. 4 Pakuŵa, patwaliji pamo ni wanyamwe twansalile chile kuti tutulagaswe, ni mpela inkuti pakumanyilila ni iyoyo yaitite pakuŵa. 5 Kwa ligongo lyo panalepele kwendelechela kupililila, nantumile che Timoseo kuti manyilile ngani sya chikulupi chenu. Najogwepe kuti pane jwachigongomalo jula anaiche kukunyangeni ni masengo gose gatupanganyisye kukwenu gaŵe gangali chindu. 6 Nambo sambano che Timoseo ausile kukwetu kutyochela kukwenu, nombejo atusalile ngani sya kusengwasya sya chikulupi ni unonyelo wenu. Atusalile kuti nkutukumbuchilanga moŵa gose, ni kuti nkulajila kutuwona mpela ila nowe wakwe itukuti kulajila kumbona. 7 Kwa yeleyo achalongo achinjetu, mkusauka kwetu ni malagasyo gatukugapata tukutulaswa ntima nomwe kwa kupilikana nkati chikulupi chenu. 8 Pakuŵa sambano tukwete umi, kwa kummona wanyamwe ndi chiimilile nkutama kwa kulumbikana kwenu ni Ambuje. 9 Sambano tukukombola kwatogolela Akunnungu kwa ligongo lyenu, malinga ni lukondwa lwatukwete paujo pao kwa ligongo lyenu. 10 Muusi ni chilo tukwapopelela Akunnungu kwa kuchalila nnope kuti tukole lipesa lya kuonegana sooni kuti tumpe chachilichose chachipungwiche mu chikulupi chenu. 11 Nipele tukwapopelela Akunnungu waali Atati wetu ni Ambuje wetu Che Yesu atukolochesye litala lya kwika kukwenu.

12 Ambuje anjonjehesye ni kunchuluchisya unonyelo wa jwine ni jwine ni kwanonyela wāndu wose mpela itukuti kunnonyela wanyamwe. 13 Kwayele Akunnungu anlimbisye mitima jenu ni wanyamwe ngamma ni chileŵo ni chimme wāswela paujo pa Akunnungu waali Atati wetu pachauje Ambuje wetu Che Yesu pamo ni wāndu wāo wose.

4 Mbesi achalongo achinjetu uweji tunjiganyisye yakuti pakutama kuti nkombole kwanonyelesya Akunnungu. Kusyene ntimeje yeleyo. Ni sambano tukunchondelela ni kunchisya mu liina lya Ambuje Che Yesu njendelechele kwannope mu utame wo. 2 Pakuŵa nkugamanyilila malajisyo gatumpele kwa ukombole wa Ambuje Che Yesu. 3 Akunnungu akusaka wanyamwe mme wāswela ni ngasimba wāndu wa chikululu. 4 Jwannume jwalijose pasikati jenu akuŵajilwa kumanyilila yakuti pakutama yambone ni wankwawo mu uswela ni kuchimbichikwa, 5 ngaŵa kwa tama jangalimate mpelaga wāndu wa ilambo ine wāngakwamanyilila Akunnungu. 6 Kwa chindu cho, mundu jwalijose akasanneŵela jwakunkulupilila Kilisito njakwe namuno kunnyenga, pakuŵa Ambuje ni wakwalamula wose, mpela ila itwamasile kunsalila ni kunjamuka kwachikali. 7 Pakuŵa Akunnungu nganatuŵilanga kuti tutame mu usakwa nambo tutame mu uswela. 8 Kwayele, mundu jwalijose jwakugakana majiganyo ga, ngakunkana mundu, nambo akwakana Akunnungu wakumpa wanyamwe Mbumu jwao. 9 Nambo yankati unonyelo wa wakukulupilila achinjetu, ngatukusaka kunlebela chachili chose, pakuŵa Akunnungu nsyene anjiganyeni mwanya inkuti pakusachilwa kunonyelana. 10 Wanyamwe kusyene nkwanonyela achinjenu wose ŵa pa Makedonia pose. Ni sambano tukunchondelela achinjetu mpundisye kwannope kupanganya yeleyo. 11 Nchalile nnope kuti nkombole kutama kwa kutulala. Mpanganye indu yenu mwachinsyene ni kupanganya masengo wanyamwe mwachinsyene mpela itwannajisye ila. 12 Kwanti yeleyo utame wenu chiuŵe wa kuchimbichikwa mmbujo mwa wāndu wāngakwakulupilila Kilisito, nombe ngannajila kukamuswa ni mundu jwalijose mu yaikunsoŵa. 13 Achalongo achinjetu ngatukusaka mme wāngamanyilila yankati ngani sya wāndu wājasiche, kuti nkasupuka mpela wāndu wāne wānganakola chilolelo. 14 Tukukulupilila kuti Che Yesu wājasiche ni wāsyuchile, iyoyo peyo tukukulupilila kuti Akunnungu chiŵaichenawo kukwakwe pamo ni Che Yesu, wose wawile achakulupililaga Che Yesu. 15 Pakuŵa malinga ni majiganyo ga Ambuje, tukunsalila yeleyi, uweji wātuli chiŵela wājumi, wāchitusigale mpaka pa lyuŵa lya kuuja kwa Ambuje, isyene ngatwalongolela ŵelewo wājasiche. 16 Pakuŵa lilamulo

chilityosyekwe kaje ni liloŵe lya katumetume jwankulu jwa kwinari ni lipenga lya Akunnungu, nombe Ambuje nsyene chatuluche kutyochela kwinari. Nipele ŵele ŵajasiche achakulupililaga Kilisito chasyuche kaje. 17 Pakumala yeleyo uweji ŵatuli ŵajumi, ŵatusigele, chitunyakulikwe pamo ni ŵelewo mmaunde kuti tukasimane ni Ambuje kwiunde. Kwayele chitutame pamo ni Ambuje moŵa gose pangali mbesi. 18 Nipele, ntusyane mitima jenu ni maloŵe go.

5 Nambo achalongo achinjangu, ngapagwa ligongo lya kunnembela ngani jankati saa ni ndema pachii kopochele yeleyo. 2 Pakuŵa mwachinsyene nkumanyilila kuti lyuŵa lya kuuja Ambuje likwika chisisimuchile mpela jwawiyi yakuti pakwika chilo. 3 Ŵandu pachawechete, “Indu yose itulele ni kwana chitendewe,” papopo wonasi ukwaichilila mpela chilungusi cha kuligopola chachikunsimana jwankongwe jwakwete chitumbo, namose ŵandu wose ngaakombola kuŵambala. 4 Nambo ŵanyamwe, achalongo achinjangu nganimma mchipi, namose lyuŵa lya linnyichilile chisisimuchile mpela yakuti pakwika jwawiyi. 5 Ŵanyamwe wose ndi ŵandu ŵankutamanga mu lilanguka, ni ŵandu ŵa muusi. Uweji nganituŵa ŵandu ŵa chilo atamuno ŵa chipi. 6 Nipele tukagona mpela ŵane wo, nambo tuchesye ni kulilongosya twachinsyene. 7 Pakuŵa ŵandu ŵakugona ŵala, akugona chilo ni ŵandu ŵakukolelwa, akukolelwa chilo. 8 Nambo uwe tuli ŵandu ŵa muusi, tukusachilwa kulilongosya twachinsyene. Tkusachilwa kukamulangana ni chikulupi ni unonyelo mpela chakuwala cha chisyano cha kulichinga pantima, ni chilolelo chetu cha ukulupusyo nti chisoti cha chisyano chakulichinga mu ntwe. 9 Pakuŵa Akunnungu nganatuŵika tujonasiche kwa lutumbilo lwao, nambo kuti tukulupuswe kwa litala lya Ambuje ŵetu Che Yesu Kilisito, 10 juŵawile kwa ligongo lyetu kuti namose twaŵaga ŵajumi pane tujasiche tukombole kutama nawo pachauje. 11 Nipele ntusyane ntima jwine ni jwine ni kulimbisya jwine ni jwine mpela inkutenda sambano. 12 Achalongo achinjetu, tukunchondelela, mwachimbichisye ŵelewo ŵakupanganya masengo pasikati jenu ni ŵakunnongosya ni ŵakunjiganya mu utame wa kunkulupilila Kilisito. 13 Mwachimbichisye nnope ni kwanonyela kwa liwamba lya masengo gaakupanganya. Ntameje mu chitendewele pasikati jenu. 14 Achalongo achinjetu, tukunchondelela, mwajamuche ŵandu ŵaali ni ulesi, mwakamulisyete ntima ŵaali ni lipamba, mwakamuchisye ŵakulepetala, mwapililile ŵandu wose. 15 Nlilolechesye mwachinsyene kuti akasauchisya mundu chakusakala ku chakusakala, nambo moŵa gose ntendelane yaili yambone kwa jwine ni jwine ni kwa

ŵandu wose. 16 Nsagalale moŵa gose, 17 mwapopelele Akunnungu pangapela, 18 mwatogolele Akunnungu mu yose yaikutyochela pakuŵa yeleyo ni yakuti pakusaka Akunnungu kukwenu ŵanlumbikene ni Che Yesu Kilisito. 19 Nkausima mooto wa Mbumu jwa Akunnungu, 20 nkaupwanya utenga waukutyochela kwa Akunnungu. 21 Nsosesose yose ni kukamulisyete chachili chambone, 22 nchiŵambale chachilichose chachikuwoneka changalumbana. 23 Akunnungu asyene ŵakutupa chitendewele answejesye mose, mu mbumu syenu ni mitima jenu ni mu iilu yenu, yeleyo yose ikasimanikwa ni ileŵo kukwenu katema kakwika Ambuje ŵetu Che Yesu Kilisito. 24 Akunnungu ŵammilasile ŵanyamwe chaitendekanye yeleyo pakuŵa ŵelewo ali ŵakulupilichika. 25 Achalongo achinjetu, ntupopeleleje. 26 Mwakomasye achalongo wose kwa kwalosya kuti nkwanonyela. 27 Ngunnajisya mu liina lya Ambuje kuti mwasyomele chikalata chi ŵandu wose ŵakunkulupilila Kilisito. 28 Tukunsachilanga umbone wa Ambuje ŵetu Che Yesu Kilisito.

2 Wasesalonike

1 Une che Paolo pamo ni che Siluwano ni che Timoseo, tukunnembela chikalata wanyamwe mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito wa ku Sesalonike, wanlumbikene ni Akunnungu Atati wetu ni Ambuje Che Yesu Kilisito. **2** Tukummendela umbone ni chitendewe kutyochela kwa Akunnungu Atati wetu ni Ambuje Che Yesu Kilisito. **3** Achalongo, ikutu wajila kwatogolela Akunnungu mo wa gose kwa ligongo lyenu. Ili yambone kutendekanya yeleyo ligongo chikulupi chenu chikukula nnope ni kunonyelana kwenu kukuchuluka. **4** Kwa ligongo lyo, uweji tukulilapa kwa ligongo lyenu, mu mipingo ja wandu wakunkulupilila Kilisito waali wandu wa Akunnungu. Tukulilapa pankwendelechela kwakulupilila Ambuje ni kupililila malagasyo ni masauko gagakunsimana. **5** Yeleyo yose ikulosya isyene kuti Akunnungu akulamula kwa umbone kuti mmalanjikwe wakuwajilwa kwinjila mu umwenye wa Akunnungu waunkulajila. **6** Akunnungu chachitendekanya yaali yambone, chiwauchisye malagasyo awala wose wakunlagasya wanyamwe, **7** ni kumpumusya mwanya wakunlagasya pamo nowe. Chelecho chichitendekwe pachaoneche Ambuje Che Yesu achityochelaga kwini pamo ni achikatumetume wakwe wa kwini waali ni machili. **8** Akunnungu chiwajamuche kwa malamba ga mooto wekolele awala wandu wakunkana ni wangakujitichisya Ngani Jambone jankati Ambuje wetu Che Yesu. **9** Kwamukwa kwawo chikuwe konangwa kwa mo wa gose pangali mbesi ni kutalikanganywa ni Ambuje ni kutalikanganywa ni ukulu wa ukombole wao, (aiōnios g166) **10** patachiika lyuwa lyo kuti akuswe pasikati ja waswela wakwe ni kusimonjekwa ni wandu wose wakwukupilila. Mwanya iyoyo peyo chimme pamo ni wanyawo pakuwa nkulupilile umboni utwansalile ula. **11** Kwa ligongo lyo tukumpopelelanga mo wa gose kuti Akunnungu wetu ankombolesye kutama malinga ni inkuti pakusachilwa kutama. Tukupopelela kuti kwa ukombole wao amalichisye yose yambone inkusaka kupanganya ni kila masengo ga chikulupi. **12** Tukupopelela yeleyo kuti liina lya Ambuje wetu Che Yesu likuswe nkati mwenu, ni wanyamwe nkuswe kwa litala lya umbone wa Akunnungu wetu ni kwa Ambuje Che Yesu Kilisito.

2 Achalongo achinjangu wakunonyelwa, aji jili ngani ja kwika kwa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito ni kusongangana kwetu pamo paujo pao. Kwayele tukunchondelela nnope, **2** kasimpweleswa chitema namuno unantojimye utenga, namose ni lilo we, namose ni chikalata chachikuganichikwa

kuti chityochele kukwetu, chachikusala kuti lyuwa lya kuuja kwa Ambuje limasile kwika. **3** Nkakunda kulambuchikwa ni mundu jwalijose kwa litala lyalili lyose. Pakuwa lyuwa lyo ngalika mpaka uiche kaje utindiganyo wekulungwa ni Jwachigongomalo awoneche, mundu jo mbesi jakwe jili kujonangwa tikitiki pa mooto wangali mbesi. **4** Jwelejo akulikwesya pachanya pa kila chindu chakuchiwilanga wandu kuti achiminungu pane kuchipopelela. Kwayele chajinjile mu Nyumba ja Akunnungu ni kutama mwelemo achiliwilangaga nsyene kuti ali Akunnungu. **5** Ana ngankukumbuchila kuti panaliji pamo ni wanyamwe nansalile indu yose yi? **6** Nambo kwana chindu chachikulekasya kopochele yeleyo sambano, ni wanyamwe nkuchimanyilila chelecho. Kwayele lyuwa pachiliiche Jwachigongomalo chawoneche pa katema kambone. **7** Pakuwa machili gagasisiche ga chigongomalo cho gakupanganya masengo, nambo Jwachigongomalo jula yaani Shetani ngawoneka kose mpaka jwele jwakunlekasya jo pachatyosyekwe. **8** Pelepo ni pachakopochele Mundu Jwachigongomalo, nambo Ambuje Che Yesu pachaiche chambulaje kwa mbumu ja pakang'wa pao ni kujonanga kwa ung'alime wa ukulu pachaiche. **9** Mundu Jwachigongomalo chachiika ni machili ga Shetani ni kutendekanya imanyisyo yaali yose ni yakusimonjeka ya unami, **10** ni kutumia chigongomalo chachili chose kwalambusya wose wakusochela. Wanyawo chasochele ligongo nganaunonyela usyene kuti akulupuswe. **11** Kwa ligongo lyo Akunnungu wapelechele machili ga kusoyasya kuti aukulupilile unami. **12** Kwayele wandu wose uwakanile kuukulupilila usyene nambo akusisangalalila sambi, chalamulikwe. **13** Nambo ikutu wajila kwatogolela Akunnungu mo wa gose kwa ligongo lyenu, achalongo wakunonyelwa ni Ambuje, pakuwa Akunnungu ansagwile wanyamwe chitandile kundanda kuti nkulupuswe kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu kuti ntendekwe wandu wao waswela kwa chikulupi chenu mu usyene. **14** Akunnungu annaliche mwanya kwa litala lya Ngani Jambone jitwalichile uwe kuti mpochele liuto lya ukulu wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. **15** Nipele, achalongo achinjetu, njimeje chilimbile ni kukamulisa majiganyo gamwalijiganyisye kukwetu kwa ulalichile wetu pane chikalata chitwannembele. **16** Tukwa wenda asyene Ambuje wetu Che Yesu Kilisito ni Akunnungu Atati wetu juwatunonyele ni kwa umbone wao, watupele utulasyo wa mo wa gose pangali mbesi ni chilolelo chambone, (aiōnios g166) **17** ajitusye mitima jenu ni kunlimbisa mmasengo ni kuwecheta gambone.

3 Mbesi, achalongo achinjetu, ntupopeleleje kuti utenga wa Ambuje ujenele kwa chitema ni kupochelwa kwa kuchimbichikwa mpela ilitite kuŵa kukwenu. **2** Iyoyo mpopelele kwa Akunnungu kuti atukulupusye ni wāndu wachigongomalo ni wāngalumbana, pakuŵa nganaŵa wose wākukunda kujikulupilla Ngani Jambone. **3** Nambo Ambuje ali wākukulupichika, nombe chanlimbisyene ni kungosa ni Jwachigongomalo jula yaani Shetani. **4** Tukumanyilila isyene mwa Ambuje yakuti nkuitenda ni chinjendelechele kuitenda aila itukunlajisya. **5** Ambuje anlongosye mu kuumanyilila kwannope unonyelo wa Akunnungu ni upililiu umpegwile ni Kilisito. **6** Kwa liina Iya Ambuje wētū Che Yesu Kilisito tukunnajisya achalongo achinjetu, nlisepusye ni achalongo achinjetu wose wāali wā ulesi ni wāngakugakuya majiganyo gatwanjiganyisye. **7** Wānyamwe mwachinsyene nkumanyilila inkuti pakusachilwa kutusyasya. Pakuŵa patwaliji pasikati jenu, uwe nganituŵa wā ulesi. **8** Uweji nganitulya chakulya cha mundu jwalijose panganlipa. Nambo twapanganyisye masengo kwa kuchalila ni nkulaga muusi ni chilo, kuti tukampa mundu jwalijose masengo ga kutulela. **9** Tukakombwele kutumia ulamusu wetu kuti ntukamuchisye, nambo nganitutenda yeleyo ligongo twasachile tunnosye inkuti pakusachilwa kutenda. **10** Pakuŵa, namose patwaliji nomwe twannajisye yeleyi, “Mundu jwalijose jwngasaka kupanganya masengo, akasalya iyoyo peyo.” **11** Tukuwēcheta yeleyi ligongo tupilikene kuti wampepe pasikati jenu ali wā ulesi, wāngakupanganya masengo kose, nambo akwamba kulijinjisya mu indu ya wāndu wane. **12** Kwa liina Iya Ambuje Che Yesu Kilisito tukwalajisya ni kwajamuka wēle wāndu kuti atulale ni kupanganya masengo kwa ligongo Iya kulikolela chakulya chao achinsyene. **13** Nambo wānyamwe, achalongo achinjangu, kasimpela kutendekanya yambone. **14** Naga apali mundu jwngasaka kugakumulichisya malajisyo gatukunlembela nchikalata chi, munlolechesye kwannope mundu jo, nkasyowēkana najo melepe akole soni. **15** Ngasimummalanjila jwelejo nti jwammagongo, nambo munjamuche chisau nlongo njenu. **16** Ambuje wachitendewele asyene ampe chitendewele moŵa gose ni mulimose. Ambuje atame ni wānyamwe wose. **17** Chelechi ni chikomasyo chingulemba ni makono gangu une che Paolo nansyene. Chelechi ni chimanyisyo changu cha ikalata yangu yose, yeleyi ni inguti pakulemba. **18** Ngummendela umbone wa Ambuje wētū Che Yesu Kilisito utame ni wānyamwe wose.

1 Timoseo

1 Une che Paolo nduna jwa Che Yesu Kilisito kwa kulajiswa ni Akunnungu Nkulupusyo jwetu pamo ni Che Yesu Kilisito chilolelo chetu. **2** Ngunnembela che Timoseo mwanangu jwa usyenesyene mu chikulupi. Ngumendela umbone ni chanasa ni chitendewele kutyochela kwa Akunnungu Atati wetu ni kwa Che Yesu Kilisito Ambuje wetu. **3** Ngusaka nnonjele ku Efeso mpela ila inatite pakunchondelela katema panaliji nkwaula ku Makedonia. Kweleko kwana wandu wakujiganya majiganyo ga unami nkaakanye. **4** Mwasalile alekangane ngano sya unami ni moŵa gose kugatanga meena ga achambuje wao pangali mbesi. Yele yose ikutandisya makani. Ngaikwalimbisya wandu mmasengo ga Akunnungu gagakutendeka kwa litala lya chikulupi. **5** Nningwa wa lyele lilajisyo uli unonyelo waukutyochela mu ntima weswela ni nkuimanyilila kuitenda yaili yambone ni chikulupi cha usyene. **6** Nambo wandu wane gasoŵile gelego ni kugalauchila kuusyanusyana indu yangalimate. **7** Welewo akusaka aŵeje wakwiganya Malajisyo nambo achinsyene ngaakugamanyilila maloŵe gaakugaŵecheta atamuno indu yaakulimbila kuisala. **8** Tukumanyilila kuti Malajisyo ga Akunnungu gali gambone, iwaga mundu chagawone kwa litala lyalikusachilwa kugawona. **9** Tukumanyilila kuti Malajisyo nganigawichikwa kwa ligongo lya wandu wambone, nambo gawichikwe kwa ligongo lya wandu wangalumbana ni wangakugajitichisya Malajisyo, ni wandu wangakwapopela Akunnungu ni waali ni sambu, ni wandu wangakwamanyilila Akunnungu ni wakutukana ni wandu wakwaulaga atati ni achikulu wao ni kwaulaga wandu wane. **10** Malajisyo gawichikwe kwa ligongo lya wachigwagwa ni kwa achalume wakugonana achinsyene pe ni kwa wakwasumisya wandu kuŵa achikapolo ni kwa waunami ni kwa wakulumbilila unami ni kwa wakupanganya ipanganyo yangaikulandana ni majiganyo gausyene. **11** Majiganyo ga gakutyochela mu Ngani Jambone jambela Akunnungu jwangulupilile lalichile Ngani Jambone jajikutyochela kwa Akunnungu waali ni ukulu ni wakulapikwa moŵa gose. **12** Ngwatogolela Ambuje wetu Che Yesu Kilisito wandasile machili pa masengo gangu, pakuŵa amweni ndili jwakukulupilichika nipele wasagwile kuti natumichile. **13** Namuno kalakala naliji ngwatukana Akunnungu ni kwalagasya wandu ni naliji mundu jwaumenyani, Akunnungu wangolele chanasa, ligongo natesile yeleyo nkulowela kwangu ni kwa ungamanyilila wangu ni pakuŵa nganingola chikulupi. **14** Ambuje wetu wambebe umbone wao wejinji ni chikulupi ni unonyelo watulinawo nkulumbikana ni Che Yesu Kilisito. **15** Lilowe li lili

lyakukulupilichika ni kukundikwa, yakuti Che Yesu Kilisito waiche pachilambo kukwakulupusya waali ni sambu. None ndili jwa sambu kwapunda wose, **16** nambo kwa lye ligongo lya Akunnungu wangolele chanasa. Watesile yele kuti kwa litala lyangune jwa sambu kwapunda wandu wose, Che Yesu Kilisito akombole kulosya upilili wao. None mme chisyasyo kwa wose uchakulupilile ni kupochele umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) **17** Sambano kwa Mwenye wa moŵa gose pangali mbesi, nombe wangakuwa namose wangakuwoneka, ni waali Akunnungu wajika, wandu wose waape luchimbichimbi ni ukulu mmoŵa gose pangali mbesi! Eloo. (aiōn g165) **18** Mwanangu che Timoseo, ngumpa ali lilajisyo li malinga ni maloŵe gakulondola gagaŵechetekwe kalakala gankati mwe. Maloŵe go ni gachigantende nkombole kumenyana ngondo jambone, **19** mpunde kukamulisya chikulupi chenu ni majiganyo ga usyene ga chikulupi ni kuitenda yaili yambone pe. Wandu wane akanile kugajitichisya majiganyo ga usyene, kwayele achijonasile chikulupi chao. **20** Mwa welewo apali che Himeneyo ni che Alekisanda unajamwiche kwa kwalechela mmakono mwa Shetani kuti ajiganyikwe anaatukane Akunnungu.

2 Nipele, chikanaŵe chachili chose mwasalile Akunnungu yangkwisaka ni mwapopele Akunnungu ni mwapopelele wandu wane ni mwatogolele Akunnungu kwa ligongo lya wandu wose. **2** Mwapopelele mamwenye ni wandu waali ni ulamusi kuti tutame kwa kutulala ni chitendewele pamo ni kwachimbichisya Akunnungu ni lwendo lwambone. **3** Chindu chi chili chambone ni chakukundikwa paujo pa Akunnungu Nkulupusyo jwetu, **4** jwakusaka wandu wose akulupuswe ni akombole kuumanyilila usyene. **5** Pakuŵa Akunnungu ali wamo pe, nombe kwana jwakwilanya jumo pe pasikati ja Akunnungu ni wandu, ni mundu jo ali Che Yesu Kilisito, **6** uŵalityosisye nsyene kwawombola wandu wose. Aiyi ikulosya kuti kele kaliji katema kakasachikwe kanti Akunnungu akusaka kwaŵombola wandu wakwe. **7** Kwayele nawichikwe me jwantenga ni jwakwajiganya wandu wangaŵa Wayahudi ni nalichile ngani ja chikulupi ni usyene. Une nguŵecheta yausyene nganguŵecheta ya unami. **8** Nipele papali pose pankusimana kwapopelele Akunnungu, ngusaka achalume wakulityosya kwaligongo lya Akunnungu anyakule makono gao gakuusalala apopele pangali lutumbilo atamuno makani. **9** Iyoyopeyo ngusaka achakongwe alituluse ni kuwala minjilo yaikuchimbichikwa ni kulikwatula kwao kukaŵa kwa kutiŵa utiŵe wakusimosya pane kulilemba kwa indu yekolochekwe kwa sahabu atamuno igogo ya lulu pane minjilo ja ndalama jekulungwa. **10** Nambo kulikwatula kwao

kuweje kwa isambo yambone ikuwajilwa kutendekwa ni achakongwe wakwapopelela Akunnungu. 11 Achakongwe atameje jii ni mkulitulusya katema ka kulijiganya Liloŵe lya Akunnungu. 12 Une ngangumpa jwankongwe lipesa lya kwiganya, atamuno kwatawala wankwakwe, nambo atame jii. 13 Pakuŵa che Adamu ali jwaandanda kugumbikwa ni kwikaga che Hawa. 14 Ni che Adamu ngaŵa juwanyenjekwe, nambo jwankongwe ni juwanyenjekwe ni kulipwanya Lilamulo lya Akunnungu. 15 Nambo jwankongwe chakulupuswe ni chaligopole uchenene, naga chalonjele mu chikulupi ni unonyelo ni uswejelelo pamo ni kuligosa.

3 Ali liloŵe li lili lya usyene lyati, naga mundu asakaga aŵe chilongola jwa mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito, akulajila masengo gambone. 2 Nipele chilongola akusachilwa aŵeje mundu jwangali chileŵo, akusachilwa aŵeje ni wankwakwe wamope ni jwangakutolwa ni jwalunda ni jwakulichimbichisya ni jwapochela achalendo ni jwakukombola kwiganya. 3 Ngakusachilwa aŵe jwakolelwa ni jwaumenyani, nambo aŵeje jwakulitimalika ni jwakusaka chitendeweke, atamuno jwangakunonyela nnope mbiya. 4 Akusachilwa aŵeje mundu jwakujimilila uchenene wandu waali mu nyuumba jakwe ni kwajiganya achiwanagwe aŵe wa kupilikanichisya kwa luchimbichimbi lose. 5 Pakuwa iwaga mundu ngakukombola kwajimilila uchenene wandu wa mu nyuumba jakwe, chakombole chinauli kuujimilila mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito yaani wandu wa Akunnungu? 6 Ngakusachilwa aŵe jwakukulupilila jwasambano, atakulifuna ni kugwa ni kulamulikwa mpela ila iyaliji kwa Shetani. 7 Sooni ikummajila aŵe mundu jwaali ni umboni wambone pasikati ja wandu wa paasa pa mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito, kuti atakunyeluswa ni kugwa pa chitanje cha Shetani. 8 Iyoyopeyo wakupanganya masengo ga kwakamusya wandu wane waali mu mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito aŵeje waali ni lwendo lwambone ni wandu wakusala chindu chimo ni wangakung'wa nkologo kwannope ni wandu wangali ni lipamo. 9 Akusachilwa kukamulangana kwannope ni usyene wausisikwe wa chikulupi kwa nningwa wambone. 10 Ikuwajilwa alinjikwe kaje ni awonekaga kuti akufai nipele apanganye masengo ga ukamusi. 11 Achakongwe wao iyoyo aŵe wandu wa mbili jambone, akaŵa wakulambusya, ni aŵeje ni ukombole wakulitawala ni wakukulupilichika mu yose. 12 Jwakupanganya masengo ga kuukamusya mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito, aŵe mundu jwa wankwawo wamo pe ni kwalongosya achiwanagwe uchenene pamo ni wandu waali mu nyuumba jao. 13 Pakuŵa wakamusi wakupanganya masengo uchenene

akulapikwa ni wandu, nombewo akupakombola kwasalila wandu chikulupi chakwete nkulumbikana ni Che Yesu Kilisito pangajogopa. 14 Ngunnembela chikalata chi, akuno ndi ngulolela kwika kukwenu pangakaŵa. 15 Nambo naga chingaŵe kwika, chikalata chi chichimanyisye lwendo lwa wandu yalukuti kusachilwa kuŵa mu nyuumba ja Akunnungu, yaani mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito. Wandu wo ali chimila ni nsingi wa usyene ni ali wandu wakwe Akunnungu wajumi. 16 Usyene, nganitikola lipamba nkati usyene wa chikulupi chekulu chachiunukulikwe, usyene wo ni kuti, Welewo wawonechekwe mu chiilu cha chiundu, wawalanjikwe ni Mbumu jwa Akunnungu kuti ali wakupanganya yakusaka Akunnungu, waloleche ni katumetume jwa kwinani. Walalichikwe pasikati ja wandu wa ilambo, wakulupilichikwe papali pose mu chilambo, wanyakulikwe kwinani mu ukulu.

4 Mbumu jwa Akunnungu akusala pangasisa kuti moŵa ga mbesi wandu wane chaleche chikulupi chao ni kusipilikachisya mbumu syasikulambusya ni majiganyo ga masoka. 2 Majiganyo ganti yele gakujenechekwa ni wandu wa unami, waati mitima jakukumbuchila kupanganya yambone jiwile mpela ila jijochekwe ni chisyano cha mooto. 3 Wele wandu wo akwiganyanga kuti ili sambu kulombela ni sooni kulya yakulya impepe. Nambo Akunnungu waigumbile yele yakulya lyo kuti, wandu wakwakulupilila wele ni kuwanyilila usyene alyanje kwa kwatogolela Akunnungu. 4 Pakuŵa chili chose chachipanganyikwe ni Akunnungu chili chambone ni nganichipagwa chakukanilwa, nambo ipochelwe kwa kwatogolela Akunnungu. 5 Pakuŵa kwa litala lya Liloŵe lya Akunnungu ni kwa kupopelela, kukuchitenda chindu cho chikundikwe ni Akunnungu. 6 Iwaga chimwasalile achalongo achinjetu wose malajisyo ga, chimme jwakutumichila jwambone jwa Kilisito Yesu, chinkule mu chikulupi kwa maloŵe ga chikulupi ni majiganyo ga usyene gankugakuya. 7 Nambo nnekangane ni ngano syakalakala sya unami syanganisiŵa sya Akunnungu ni syangalumbana. Nchalile nkole mbili ja kwanonyelesya Akunnungu. 8 Pakuŵa kulijongola kukuchikamusya chiilu nambo kupanganya aila yakuisaka Akunnungu kwana ukamuchisyo mu indu yose, pakuŵa ikutulanjila umi mu utame wa sambano ni waukwika wo. 9 Ali liloŵe li lili lyakukulupilichika, sooni lyalikuwajilwa kukundikwa ni kukulupilichika. 10 Uwe tukusauka ni kupanganya masengo kwa kuchalila pakuŵa tukwete chilolelo chetu kwa Akunnungu waali wajumi, ni waali Nkulupusyo jwa wandu wose nnopepepe jwa wele wakukulupilila. 11 Gele ni maloŵe gagakuwajilwa kugalajisya

ni kugajiganya. 12 Nkajitichisya kuti mundu jwalijose anyosye pakuwa ndi jwanchanda, nambo mme chisyasyo cha wandu wakukulupilila, mu uwechete wenu ni mu lwendo lwenu ni mu unonyelo wenu ni mu chikulupi chenu ni mu utame waukwanyeyesya Akunnungu. 13 Mowa gose nlimbile kwaŵalanjila wandu Malembelo ga Akunnungu pangalisisa, ni kulalichila Ngani Jambone ni kwiganya mpaka patiiche. 14 Nkaleka kuupanganyichisya masengo ntuuka kutyochela kwa Mbumu jwa Akunnungu umpochele kwa litala lya utenga wa wakulondola wa Akunnungu ni apala nkungulu wa achachekulu paŵansajichile makono. 15 Nganichisye nkati gelego ni kulityosya mwasyene nkupanganya indu yose. 16 Nilolechesye inkuti pakutama ni inkuti pakwiganya. Njendelechele kutenda yeleyo kuti nkombole kulikulupusya mwasyene ni welewo wakumpilikana wo.

5 Nkankalipila jwannume jwanchekulu, nambo mmechete nawo nti atati wenu. Mwapanganyichisye achachanda nti achapwenu, 2 mwapanganyichisye achakongwe achachekulu nti achikulu wenu ni achiŵali nti achalumbu wenu, pangaganichisya yangalumbana. 3 Mwakamuchisye achakongwe wawililwe ni achiŵankwawo, wanganakola mundu jwakwakamuchisya. 4 Nambo iwaga jwawililwe akwete wanache pane isukulu, wanyawo akusachilwa alijiganye kupanganya indu yaikusachilwa kupanganyikwa ni wandu wakwapopelela Akunnungu kwa wandu waali mu nyumba jao. Ni kwa kutenda yeleyo akwauchisya kwalela achawelesi ni achachekulu wao mpela yatite kulelekwa wanyawo paŵaliji achanandi. Pakuwa achichi chili chakunonyeyesya paujo pa Akunnungu. 5 Jwele jwankongwe jwawililwe kusyene jwanganakola mundu jwakunnela, achiŵisile chilolelo chakwe kwa Akunnungu ni kutama nkwapopelela Akunnungu muusi ni chilo kuti akole ukamuchisyo. 6 Nambo jwankongwe jwawililwe jwakutama kwa kusaka kulinonyeyesya nnope jwelejo jwammwe, namuno ali jwansima chiwela. 7 Mwape wandu malajisyo ga, kuti wandu wane akasaona wana ilewo. 8 Nambo iwaga mundu ngakwakamuchisya achapwakwe nnope nnope awala wandu waali mu nyumba jakwe asyene, jwelejo achikanile chikulupi chakwe nombe ali jwangalumbana nnope kumpunda mundu jwangakukulupilila. 9 Kasimwalemba mu chitabu cha meena ga achakongwe wawililwe, jwawililwe jwalijose jwanganamalila yaka sitini. Sooni aŵeje jwalombekwe kamo pe. 10 Sooni aŵe jwana umboni wa ipanganyo yambone, jwalelite achiwanagwe uchenene, jwaŵapochele achalendo mu nyumba jakwe, wakundile sajo sya wandu wa Akunnungu, wakamuchisye wakulaga ni wakupanganya indu

yambone yayliyose. 11 Nambo mu chitabu cho nkagalemba meena ga wawililwe ali achiŵali, pakuwa wajinjilwaga tama ja kusaka kulombekwa sooni, chaleche kwatumichila Kilisito. 12 Kwayele chaaŵe ni chilewo kwa kuleka chikulupi cha kwatumichila Akunnungu chiŵachiwisile kundanda. 13 Nkupunda yeleyo, akuwa wa ulesi, achendajendaga mu nyumba jimo mpaka jine, ni akuwa wandu wakwasongona wandu wane ni kulijinjsya mu indu ya wandu wane ni kusala indu yangaŵajilwa kuisala. 14 Kwa ligongo lya ngusaka wele wawililwe ni achiŵankwawo ali achiŵali alombekwe, aŵeleche wanache ni kusigosa nyumba syao kuti wammagongo wetu anakombole kukola lipesa lya kuwecheta indu yangalumbana yaikutugamba uwe. 15 Pakuwa wane wawililwe ni achiŵankwawo, amasile kulyungasika ni kunkuya Shetani. 16 Iwaga jwankongwe jwalijose jwakukulupilila Kilisito, akwete wawililwe ni achiŵankwawo mwa achalongo achinjakwe, jwelejo akusachilwa kwagosa ni ngaŵa kuulechela masengo go mpingo wa wandu wakukulupilila Kilisito, kuti mpingo wo ukombole kwagosa wawililwe ni achiŵankwawo wanganakola ukamuchisyo wauli wose. 17 Achachekulu ilongola wakuulongosya uchenene mpingo wa wandu wakukulupilila Kilisito akuŵajilwa kuchimbichikwa ni kupegwa malipilo gambone, nnope nnope wakuchalila kulalichila Ngani Jambone ni kujiganya. 18 Pakuwa Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Nkantaŵa kang'wa ng'ombe pakupanganya masengo ga kuputukula magowolo," ni "Jwa masengo akuŵajilwa malipilo gakwe." 19 Ngasimpochela magambo gagakungamba jwanchekulu chilongola jwa mpingo wa wandu wakukulupilila Kilisito ikaŵe kwa umboni wa wandu waŵali pane watatu. 20 Wele wakutenda ya sambu mwajamuche paujo pa wandu kuti wandu wane wo ajogope. 21 Ngunlajisya mmbujo pa Akunnungu ni mmbujo pa Kilisito ni mmbujo mwa achikatumetume wa kwani waswela wasagulikwe, nkamulisye malajisyo ga pangaleka nachiwamuno limo ni kutenda yaikusachilwa pangali lusagu. 22 Kasintenda chitema kunsajichila makono mundu pakusagulikwa kuwa chilongola nkupanganya masengo ga Ambuje. Sooni nkalinjinsya mu sambu sya wandu wane, nambo nligose mwasyene, mpanganyo yaikwanonyeyesya Akunnungu. 23 Ngasing'wa meesi pe, nambo mng'weje divai kanandi ligongo lya lutumbo lwenu pakuwa nkulwalalwala. 24 Sambu sya wandu wane sikuwoneka pangasisika namose kakanaŵe katema ka kulamulikwa, nambo sambu sya wandu wane sikuwoneka kanyuma pakumala kulamulikwa. 25 Iyoyopeyo ipanganyo yambone ikuwoneka pangasisika, namose aila yangaikuwoneka pangasisika ngaikomboleka kusisika.

6 Achikapolo wose akuwajilwa kwachimbichisya kwannope achakulu wao kuti akapagwa mundu jwa kwatukana Akunnungu ni kugatukana majiganyo getu. **2** Nombe achikapolo waali ni achakulu wao wakukulupilla akasawanyosya pakuwa ali achalongo achinjao mwa Kilisito. Nambo akuwajilwa kwatumichila uchenene, pakuwa nombewo akupochela indu yambone kutyochelela mmasengo ga Wakilisito wakwanonyela. Gelego ni malowe gankusachilwa kujiganyikwa ni kulalichikwa. **3** Mundu jwalijose ajiganyaga majiganyo gagakupisyangana ni aga ni ngakugakunda malowe ga usyene ga Ambuje wetu Che Yesu Kilisito, atamuno majiganyo ga kutama nkwanonyelesya Akunnungu, **4** jwelejo aguumbele kuligamba ni jwangachimanyilila chachili chose. Jwele ali mundu jwakusaka makani ni umenyani wa malowe gangalimate gagakwikanawo wiu ni ngondo ni kutukana pane tama syangalumbana, **5** ni ukangani wangali mbesi kutyochela kwa wandu wasakele mmitima jao ni wangali usyenesyene. Wakuganichisya kuti kwatumichila Akunnungu lili litala lya kulipatila chipanje. **6** Isyene kwatumichila Akunnungu ngakukutenda mundu awe jwachipanje, iwaga mundu inkwanile indu yalinayo. **7** Pakuwa nganituika ni chindu chachili chose mchilambo muno, namuno ngatutyoka ni chindu mu chilambo muno. **8** Nipele iwaga tukwete yakulya ni yakuwala, yeleyo ikutukwana. **9** Nambo wele wakusaka kusichila wo akugwa mu yakulinjikwa ni kutanjila mu chitanji cha tama syasijinji syangalumbana, syasikwautila wandu mu kukongoloka ni chiwa. **10** Pakuwa kujinonyela kwannope mbiya jili ndande ja ungalumbana wose. Wandu wajinji asachile kwannope akole mbiya, kwayele achilesile chikulupi ni kulipoteka mitima jao kwa kupeteka kwakukulungwa. **11** Nambo mmwe mundu jwa Akunnungu nlisepusye ni yeleyo, nsose kuwa wambone paujo pa Akunnungu ni kutama mu utame wa kwatumichila ni iyoyo nkole chikulupi ni unonyelo ni upililiu ni kulitimalika. **12** Mmeje jwakupunda mu kumenyanila lilowe lyambone lya chikulupi, nkakole umi wa mowa gose pangali mbesi, uwammilanjile katema pamwajitichisye mwasyene kwakuchitanga chikulupi chenu paujo pa wandu wa umboni wajinji. **(aiōnios g166)** **13** Ngunnajsya paujo pa Akunnungu wakuitenda indu yose iwe yejumi ni paujo pa Yesu Kilisito uwawalasile usyene paujo pa Pontio Pilato, **14** kuti nlikamulichisye lilajisyo li kwa kulupilichika pangalewa mpaka lyuwa litachiuja Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. **15** Kuuja kwakwe chikutendekwe pa katema kakakusachilwa kakawichikwe ni Akunnungu. Akunnungu jwakulapikwa ni jwakulongosya ni Mwenye jwa mamwenye ni Ambuje wa achambuje. **16** Welewo pe ni

wakukombola kutama mowa gose pangali mbesi nombwe akutama palilanguka kwanti mundu jwalijose ngapakombola kuwandichila ni ngapagwa mundu jwawaiye kwaona ni jwakukombola kwaona. Wandu wose wachimbichisye welewo nombewo alongosye mowa gose pangali mbesi! Eloo. **(aiōnios g166)** **17** Mwasalile waali wachipanje mu chilambo chasambano chino kuti akalifuna, atamuno akasachiwika chilolelo chao mu ipanje yangaikukulupilichika. Nambo wakulupilile Akunnungu wakutupa indu yose mkuchuluya kuti tukole lukondwa mu yele. **(aiōn g165)** **18** Mwasalile atende yambone, atende isambo yejinji yambone, awe wandu wakwakamusya wandu wane kwa ntima wambone ni atame chile kwagawila wandu wane ipanje yao. **19** Kwa kutenda yeleyo chikunkamusye kukola chipanje mu umi waukwika yaani umi usyene mpela ila mundu jwakulikumbila indu yejinji kuti yakamusye mmowa gagakwika. **20** Che Timoseo, choonde ngose aila imwapegwilwe. Nlisepusye ni iwecheto ya wamba ni ukangani wangelumbana yaikuwilanjikwa ni wandu wane, "Umanyilisi." **21** Pakuwa wandu wane akuliwona akwete umanyilisi wo, ni kwakutenda yeleyo alesile kutenda yaikuwajilwa kutendekwa mu chikulupi chao. Umbone wa Akunnungu uwe kukwenu.

2 Timoseo

1 Une che Paolo nduna jwa Kilisito Yesu, kwa kusaka Akunnungu uwasagwile une kuti nyenesye chilanga cha umi watulinawo nkulumbikana ni Kilisito Yesu. **2** Ngunnembela mmwe che Timoseo mwanangu jwaunonyelo. Ngunsachila umbone ni chanasa ni chitendewe kutyochela kwa Akunnungu Atati ni kwa Ambuje wetu Kilisito Yesu. **3** Ngwatogolela Akunnungu ungwatumichila kwa ntima waukuunonya kuti jwangali chilewo mpela iwatite achambuje wetu, ngwatogolela Akunnungu kila pangunkumbuchila mmapopelo gangu muusi ni chilo. **4** Ngujikumbuchila misosi jenu, ngulajila kwannope kummona kuti ng'umbaswe lukondwa. **5** Nguchikumbuchila chikulupi chisyenesyene chachili mwenumwe, chikulupi chakwete anganga wenu che Loisi ni iyoyopeyo achikulu wenu che Eunike. Isyene nguimanyilila kuti nomwe nkwete. **6** Kwa ligongo lya ngunkumbusya kuti nkwisile ntuuka wa Akunnungu wauli nkati mwenu umwapochele panansajichile makono gangu. **7** Pakuwa Mbumu jwatupele Akunnungu nga wa jwakututenda tuwe wakogopa, ngwamba, nambo ali Mbumu jwao jwakutupa machili ni unonyelo ni ntima wa kulisiwila. **8** Ngasinkola soni nkwasalila wandu wane umboni wa ngani sya Ambuje wetu atamuno nkakola soni kwanguune jwanda kwike kwa ligongo lyao. Nambo mme pamo none nkulaga kwa ligongo lya Ngani Jambone malinga ni machili gampegwilwe ni Akunnungu. **9** Welewo watukulupwisyeni kutuwilanga kuti tuwe wandu wakwe, nga wa kwa isambo yetu yambone itwaitesile, nambo kwa ligongo lya kusaka kwao asyene ni kwa umbone wao. Ni watupele umbone wao kwa litala lya Kilisito Yesu chitandilile mo wa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) **10** Nambo sambano umbone wa Akunnungu uwunukulikwe kwa kwika kwakwe Nkulupusyo jwetu, Kilisito Yesu. Welewo agapundile machili ga chiwa ni kwa litala lya Ngani Jambone atuwunukulile umi wa mo wa gose pangali mbesi. **11** Kwayele une nasagulikwe ni Akunnungu kuti me nduna ni jwakwiganya kwa ligongo lya kwalalichila wandu Ngani Jambone. **12** Kwa ligongo lya yele ngusauka ni indu yi. Nambo ngangujogopa kwa ligongo lya yele pakuwa ngwamanyilila welewo unakulupilile ni ngumanyilila kusyene kuti akukombola kuchigosa achila chiwambebe mpaka lyuwa lichauje. **13** Mgakumulichisyeni majiganyo ga usyenesyene gananjiganyisyeni, mu chikulupi ni unonyelo wauli nkulumbikana ni Kilisito Yesu. **14** Mchigose yambone chimpegwile kwa ukamuchisyo wa Mbumu jwa Akunnungu jwakutama mwetuwe. **15** Mpela inkuti pakuimanyilila kuti wandu achajinji wa kuchilambo cha Asia anesile, mwa wele

apali che Fugelo ni che Helimogene. **16** Ambuje watendele chanasa wandu wa pannango u che Onesifolo, pakuwa wausengwasisyeni ntima wangu katema kakajinji kwa kwika kukumona. Ni nganjatenda soni kwa chitawiko changu. **17** Katema pawache ku Loma watandite kusosasosa kwannope mpaka wasimene. **18** Ngwachondelela Ambuje watendele chanasa che Onesifolo pa lyuwa lya kulumulikwa! Nomwe nkuimanyilila yambone iwandendele une ku Efeso kula.

2 Nipele mmwe mwanangu nlimbichikwe mu umbone wa Akunnungu utukupochela nkulumbikana ni Kilisito Yesu. **2** Ngajigale majiganyo gimpikene kwanguune ginagasasile mmbujo mwa waumboni wajinji, ilaila mwape wandu wakukulupichika uchakombole kwajiganya wane. **3** Mpililile mmalagasyo pamo nowe nti jwangondo jwambone jwa Kilisito Yesu. **4** Jwangondo jwakumenyana ngondo akuliwambasya ni indu ya umi wa mo wa gose nambo akupanganya indu yaikunnonyesya jwankulu jwakwe. **5** Iyoyo mundu jwakupunda mu luwilo lwa kuuwuka ngakupata chindu mpela singwa iwaga nganakuya malajisyo ga luwilo lo. **6** Jwakulima jwalimile kwa kuchalila akusachilwa awe jwaandanda kupata milimbu. **7** Mganisyeni ingusala yi, pakuwa Ambuje champe lunda lwa kuimanyilila yose. **8** Mwakumbuchile Che Yesu Kilisito wasyuchile, wa lukosyo lu che Daudi mpela ijikuti kusala Ngani Jambone jingulalichila. **9** Une ngusauka ni kutawikwa ni minyolo nti mundu jwachigongomalo kwa ligongo lya kulalichila Ngani Jambone ji. Nambo Lilo we lya Akunnungu ngalikutawikwa ni minyolo. **10** Kwa ligongo li ngupililila yose kwa ligongo lya wandu wawasagulikwe ni Akunnungu kuti welewo nombe akulupuswe kwa litala lya Kilisito Yesu ni kwichisya ukulu wa mo wa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) **11** Au uwechete u uli wasyene wati, "Iwaga twawile pamo nawo, iyoyo tutulame pamo nawo. **12** Iwaga tutupunde kupililila, sooni tutulongosye pamo nawo. Iwaga tutwakane, nombewo chatukane uweji. **13** Iwaga ngatukulupilichika, wele chapunde kukulupilichika, pakuwa ngakukombola kugagalauka gawecheche nsyene." **14** Yele indu yi mwakumbusye wandu wenu ni kwajamuka paujo pa Akunnungu kuti aleche kukanilana nkati malo we. Kukanilana kwangali malumbo pakuwa kukwalyungasya wandu wakugapililika. **15** Nchailile kwannope kuti nkombole kukundikwa ni Akunnungu nti jwa masengo jwangaikutesya soni pa masengo gakwe, ni jwakwiganya uchenene ntenga wa usyenesyeni wa Akunnungu. **16** Nliwambasyeni mu iwecheto ya wamba ni yangalumbana, pakuwa yele ikwatenda wandu akaanonyesya Akunnungu. **17** Majiganyo ganti yele gali mpela liwanga ndonde lyalikutauna chilu. Mwa wele

wajiganyisye yele apali che Himeneyo ni che Fileto. 18 Wele wandu alilesile litala lya usyene ni kuchiwika chikulupi cha wandu wane mu lipamba achitiji kusyuka kwa wandu wose kumasile kutendekwa. 19 Nambo usyene wa Akunnungu ujimi kwa kulimba nti liganga lya nsingi ni pachanya pakwe galembechekwe, "Ambuje akwamanyilila wandu wakwe," ni "Jwalijose jwakuti awele jwa Ambuje, aleche sambi." 20 Mu nyuumba jajikulungwa kwana yoombo yaikolochekwe kwa sahabu ni kwa mbiya, ni yoombo ine ikolochekwe kwa itela ni kwa litaka, nombeyo ikutumikwa kwa masengo katema kose. 21 Nipele iwaga mundu chaliswejesye kwa kulitalikanganya ni sambi, chaaawe jwasagulikwe ni kuwichikwa pajikajika pe kwa kwatumichila Ambuje wao. Nombewo ali chile kwa masengo gambone. 22 Nliwambasye ni tama ja uchanda ni nsose kupanganya yakusaka Akunnungu ni nkole chikulupi ni unonyelo ni chitendeweke pamo ni wandu wose wakwapopelela Ambuje kwa ntima wambone. 23 Ngakane makani ga kulowela gangalimate pakuwa nkuimanyilila kuti gelego gakutandisya umenyani. 24 Jwakwatumichila Ambuje akakanilana. Akusachilwa aweje jwakulitimalika kwa wandu wose ni jwakwiganya jwambone ni jwakupililila, 25 jwakwajamuka kwa kulitimalika awala wakwanila pakuwa panepa Akunnungu akukombola kwapa lipesa lya kuleka sambi syao ni kuumanyilila usyene. 26 Kwa litala lya lunda lwao chilwaujile, kwayele chakulupuche pa chitanji cha Shetani chiwatanjisyene ni kwatenda ajitichisye kupanganya yakusaka.

3 Mmanyilile kuti mowa ga mbesi chikuwe ni ndawi sya malagasyo gamakulungwa. 2 Pakuwa wandu chachiwa wakulinonyelesya achinsyene ni wakusinonyela mbiya ni wakulilapa ni wachibuli ni wakwatukana Akunnungu ni wangakwapilikanichisya achawelesi ni wangali ni kutogolela ni wandu wachigongomalo. 3 Chapagwe wandu wangali ni unonyelo muntima ni wangakusaka kwilana ni wakulambusya ni wakutolwa ni wachikali ni wangakuinonyela indu yambone. 4 Chachiwa wakugalaukana jwine ni jwine ni wandu wangakukosya ni wa chibuli ni wakusaka kulinyelesya kwa indu kupunda kwanonyela Akunnungu. 5 Kwa paasa chaoneche mpela wandu wakwapopelela Akunnungu nambo akugakana machili gakwe. Nliwambasye ni wandu wo. 6 Mwa welewo akwaula mmajumba ga wandu ni kwalambusya achakongwe wakulowela ni kwatenda wapikanile wanyawo pe. Achakongwe wo aguumbele sambi ni kulongoswa ni tama ja kupisyangana. 7 Achakongwe wo akusaka kulijiganya mowa gose nambo ngakukombola kwika mwa kuumanyilila usyene. 8 Wakwiganya wo akuukanila usyene

mpela ila che Yane ni che Yambule iwatite kwakanila che Musa. Nganisyo sya wele wandu syejonasiche ni chikulupi chao chili chaunami. 9 Nambo welewo ngasajendechela kose pakuwa kulowela kwao chikuwoneche pakulanguka kwa wandu wose. Yele ni iyatite kwa che Yane ni che Yambule. 10 Nambo mmwejo ngakuyiye majiganyo gangu ni lwendo lwangu ni aila inasakaga kuitenda ni chikulupi changu ni upililiu wangu ni unonyelo wangu ni kulindilila kwangu nkupililila, 11 masausyo gangu ni kulaga kwangu. Nkumanyilila indu yose iyangopochele une ku Antiokia ni ku ikonio ni ku Lisita. Nagapililile masausyo gamakulungwa nnope! Nambo Ambuje wangulupwisye mu yose. 12 Elo, ni wose wakusaka kutama ni kwapopelela Akunnungu nkulumbikana ni Kilisito Yesu alindilile kulagaswa. 13 Nambo wandu wangalumbana ni wakulambusya chapunde kuwa wangalumbana, chiwalambusye wandu wane ni welewo chachilambuswa ni wandu wane. 14 Nambo mmwejo nlimbile kutama mu usyene umwajiganyikwe ni kuukunda. Pakuwa nkumanyilila waani wanjigenye ni wankwakulupilila. 15 Nkumbuchile kuti chitandile uwanache wenu mkugamanyilila Malembelo ga Akunnungu yagakuti kumpa lunda lwalukuikanawo ukulupusyo kwa litala lya kwakulupilila Kilisito. 16 Malembelo ga Akunnungu gose galembeke kwa kulongoswa ni Akunnungu nombe gana masengo gawiganya usyene ni gawamuka ni gakulinganya ilewo ni kwajiganya wandu atame mu utame wambone paujo pa Akunnungu, 17 kuti mundu jwakuntumichila Akunnungu awe jwakomboleswe mu indu yose kuti awe chile kupanganya masengo gagali gambone.

4 Ngunnajisya mmbujo mwa Akunnungu ni Kilisito Yesu uchiwalamule wajumi ni wawe, pakuwa akwika kulongosya ali Mwenye, 2 nnalichile Lilowe lya Akunnungu katema pakusaka wandu pane ngakusaka, njamu che ni kukalipila kwa upililiu wose ni kwajiganya majiganyo gambone. 3 Pakuwa chikaiche katema wandu pachagakane kugapilikana majiganyo ga usyene, nambo chasache kugakuya agala gakugasaka achinsyene kugapilikana ni kulisonganyichisya wakwiganya wajinji kuti wajiganye indu yakuisaka nnope kuipilikana. 4 Chakane kuipilikana usyene ni chapilikanile ngano sya unami. 5 Nambo mmwe, nligose mu yose, ngapililile malagasyo, mpanganye masengo genu ga kulalichila Ngani Jambone ni kupanganya masengo genu ga kwatumichila Akunnungu. 6 Pakuwa katema kangu ka kuwa kawandichile ni chajijite miasi jangu mpela ila wambopesi yakuti kupungula sadaka ja divai paujo pa Akunnungu. 7 Menyene ngondo jambone, utwiche mpaka

kumbesi kwa luwilo lwangu ni nachigosile chikulupi. **8** Ni sambano isigalile kupegwa chindu mpela singwa wauli ntuuka uŵagosele ŵandu ŵaali ŵambone paujo pa Akunnungu. Ambuje ŵakwalamula ŵandu yaikusachilwa chachimba une pa lyuŵa lyo, ngaŵa une pe, nambo ŵandu wose ŵakulolela kwa unonyelo kuuja kwao. **9** Nchalile kwika kukwangu chitema. **10** Pakuŵa che Dema ŵainonyele indu ya pachilambo chino, ŵanesile ni kwaula ku Sesalonike. Che Kilesike ajawile ku Galatia ni che Tito ajawile ku Dalimatia. (aĩṱn g165) **11** Che Luka jika pe ni ŵaali none. Muntole che Maliko njise pamo nawo, kuti akombole kungamuchisya mu masengo gangu. **12** Nambo che Tukiko nantumile ku Efeso. **13** Pachinchiika munyigalile likoti lyangu linalesile ku che Kalipo ku Tuloa, nombe pankwika po munyigalile itabu, nnope nnope yeila yekolochekwe kwa mapende. **14** Che Alekisanda jwakusyana isyano ambanganyichisye yakusakala yejinji, Ambuje chiŵauchisye kwa agala gagapanganyisye. **15** Nomwe nilolechesye ni jwelejo pakuŵa ŵagakanile kwachikali maloŵe getu. **16** Katema panaliji nkulichenjela pa nkungulu kandanda nganapagwa namose jumo juŵangamwisye, nambo wose ŵalesile. Ngwachondelela Akunnungu kasiŵaŵalanjila gele magambo go. **17** Nambo Ambuje ŵaliji pamo ni une ŵambebe machili none nakombwele kulalichila utenga wose kwa utindimisyo kuti aupikane ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi wose. None nakulupwiswe kutyochela nkulamulikwa chiwa mpela ila mu nkang'wa mwa lisimba. **18** Ambuje changulupusye ni indu yose yangalumbana ni kung'osa mpaka ichile ku umwenye wao wa kwinani. Ukulu uŵe kwa ŵele moŵa gose pangali mbesi! Eloo. (aĩṱn g165) **19** Mwakomasye che Pilisila ni che Akila, pamo ni ŵandu wose ŵa pannango u che Onesifolo. **20** Che Elasto ŵatemi ku Kolinto nombe che Tilofimo naalesile ku Mileto ligongo ŵaliji nkulwala. **21** Njanguye kwika kakanaŵe kwika katema ka mbepo. Che Eubulo ni che Pude ni che Lino ni che Kilaudia akunkomasya iyoyopeyo achalongo ŵenu ŵane wose akunkomasya. **22** Ambuje aŵe pamo nomwe. Umbone wa Akunnungu uŵe ni ŵanyamwe wose.

Tito

1 Une che Paolo, jundi jwakutumichila jwa Akunnungu ni nduna jwa Che Yesu Kilisito, ngunnembela chikalata chi mwe che Tito. Uneji najichikwe kwalongosya wandu wasagulikwe ni Akunnungu kuti wakulupilile ni ku manyilila usyenesyene ni kutama yaikuti pakwanonyesya Akunnungu. **2** Chikulupi ni umanyilisi wa usyene wu ikutupa chilolelo cha umi wa moŵa gose pangali mbesi. Akunnungu wangakombola kusala ya unami, watupele chilanga cho chikanaŵe kugumbikwa chilambo. (aiōnios g166) **3** Waliunukwile liloŵe lyakwe pa katema kakwe. Une napegwilwe utenga wo kwa lilajisyo Iya Akunnungu Nkulupusyo jwetu juwangulupilile kuti naulalichile kwa wandu. **4** Chikalata chi ngunnembela mmwe che Tito, mwanangu jwa usyenesyene jutukukamulangana mu chikulupi chimo. Ngunsachila umbone ni chitendeweke kutyochela kwa Akunnungu Atati ni Che Yesu Kilisito nkulupusyo jwetu. **5** Nanlesile ku Kilete kuti nkombole kuikolosya yanayose yaisagalile ni kwaŵika achakulu ŵa mipingo ja wandu wakunkulupilila Kilisito mu musi wauli wose mpela indite kunnajisya, **6** chilongola jwa mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito akusachilwa kuŵa mundu jwangali magambo gagali gose, ni jwali ni jwankongwe jumo, ni wanache wakunkulupilila Kilisito ni wangaŵechetelwa nkati wende wangalumbana atamuno ungapilikanichisya. **7** Pakuŵa jwakuujimilila mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito akusachilwa kuŵa mundu jwangali magambo gagali gose, ligongo jwelejo ali jwakwimilila masengo ga Akunnungu. Ngakusachilwa kuŵa mundu jwa chibuli atamuno jwakalipa atamuno jwakolelwa atamuno jwakuputa atamuno kuŵa mundu jwakunonyelwa nnope mbiya. **8** Nambo ikuŵajilwa aŵe jwakunonyelwa kwapochela achalendo ni jwakunonyelwa ni indu yambone ni jwakulitulusya ni jwakupanganya yaikwanonyesya Akunnungu ni jwanswela ni jwakukombola kulilongosya nsyene. **9** Akusachilwa kulikamulisya liloŵe lyakukulupilichika mpela yaitite kujiganyikwa, kuti akombole kwalimbisya mitima wandu ŵane kwa majiganyo ga usyene ni kwalosya ileŵo yao wandu wakugakana majiganyo go. **10** Pakuŵa kwana wandu ŵajinji nnoopenope ŵaali mu mpingo wa Ŵayahudi ŵaŵagalawiche ni kunkulupilila Kilisito, ŵele wakukanila kupilikana, akuŵecheta wamba ni akwalyungasya wandu ŵane. **11** Ŵele wandu akanyichikwe kuŵecheta, pakuŵa akwatindiganya wandu ŵa majumba gamajinji kwa kwiganya indu yangaŵajilwa kwiganya, akutenda yele kwa nningwa wangalumbana wa kupatila mbiya. **12** Namose jumo jwa wakulondola ŵao achinsyene jwali Mkilete ŵatite, “Ŵakilete ali ŵa unami moŵa gose, ali

mpela ijama yakusakala, ŵaulesi ni ŵakunyela.” **13** Umboni wu uli wasyenesyene. Kwa ligongo Iyo, mwajamuche kwa kalipa kuti akole chikulupi chisyene. **14** Mwajiganye aleche kupilikana ngano sya unami sya Ŵayahudi namose malajisyo ga wandu wakuukanila usyene. **15** Kila chindu chili cheswejele kwa wandu waswejele paujo pa Akunnungu, nambo ngapagwa chindu chachili cheswela kwa wandu wangalumbana ni wangakwakulupilila Akunnungu, pakuwa nganisyo syao ni ntima wa kukumbuchila kuitenda indu yambone ijonasiche. **16** Wandu ŵa akwitichisya kuti akwamanyilila Akunnungu, nambo mu ipanganyo yao akwakana. Wandu wo ali wakuchima ni wakutindiganya tindiganya, namose ngakukombola kupanganya masengo gagali gose gambone.

2 Nambo mmwejo njiganye majiganyo ga usyene. **2** Mwasalile achalume wachekulwipe aŵe wakukombola kulilongosya achinsyene ni wakuchimbichikwa, ni wakulitulusya, ni ŵautindimisyo mu chikulupi ni mu unonyelo ni mu upililiu. **3** Ni achakongwe wachekulwipe iyoyo peyo mwasalile atameje mu utame wa kwajogopa Akunnungu. Analambusye atamuno akaŵa achikapolo wakukolelwa divai, nambo wakwiganya yali yambone pe, **4** kuti ŵajiganye achiŵali kwanonyela achiŵankwawo ni kwanonyela ŵanache ŵao, **5** ni wakukombola kulilongosya achinsyene ni waswejele, wakugagosa yambone majumba gao ni ŵa ntima wambone ni wakwapilikanichisya achiŵankwawo kuti Liloŵe Iya Akunnungu likasatukanwa ni wandu. **6** Ni iyoyo achachanda mwalimbisye kuti akombole kulilongosya achinsyene. **7** Mu indu yose mwasyene mme chisyasyo cha kupanganya yambone nchilosyaga usyene ni mmajiganyo genu nlosye kuti mmwe mwasyene nkugakulupilila ni kugakuya. **8** Maloŵe gankuŵecheta ganaŵe ni chileŵo chachilichose kuti ŵammagongo wenu jatende soni, pakuŵa nganakola chachilichose changalumbana chakusala nkati ngani syetu. **9** Achikapolo ŵapilikanichisye achakulu ŵao ŵa pachilambo ni kwanonyesya mu yanayose. Alisepusye kwangangana nawo, **10** pane kwajiŵa indu yao. Nambo alosye katema kose kuti ali ŵa ntima wambone ni wakukulupichika, kuti majiganyo ga Akunnungu Nkulupusyo jwetu galoleche yambone mu yose. **11** Pakuŵa umbone wa Akunnungu waukwikanawo ukulupusyo kwa wandu wose uwunukulikwe. **12** Nombewo ukutujiganya kuti tuleche chigongomalo ni tama syangalumbana sya pachilambo pano, tutameje kwa kulilongosya achinsyene ni kuŵa wambone paujo pa Akunnungu ni kutama kwa kwanonyesya Akunnungu mu chilambo chino, (aiōn g165) **13** tuchilindililaga Iyuŵa Iya upile lyatukulilolela, pelepo chiutyochele ukulu wa

Akunnungu Waku ni Nkulupusyo jwetu Che Yesu Kilisito. 14 Jwelejo walitoyisye nsyene kwa liwamba lyetu uwe kuti atuwombole mu ilewo yose ni kutuswejesya kuti tuwe wakwe asyene, wandu waali ni lung'wanu lwakupanganya ipanganyo yambone. 15 Sambano mwajiganye indu yi kwa ulamusi wose, mwalimbisye mitima ni kwajamuka. Mundu jwalijose anannyosye.

3 Mwakumbusye wandu kulitulusya paujo pa ilongola ni wakutawala ni ulamusi, wapilikanichisye ni kuwa chile kupanganya ipanganyo yambone. 2 Mwasalile akasantukana mundu jwalijose, anaawe waumani, aweje wambone achilosyaga kulitulusya katema kose kwa wandu wose. 3 Pakuwa nowe wakwe kalakala ko twaliji wakulowela, wakukanila ni wakulyungasika. Twaliji achikapolo wa tama syangalumbana ni kulinonyelesya kwa pachilambo. Twatemi mu chigongomalo ni kukolelana wiu, wandu watuchimile ni uweji twachimile wanyawo. 4 Nambo pawawoneche umbone ni unonyelo wa Akunnungu Nkulupusyo jwetu, 5 watukulupwisye uweji, ngawa kwa ligongo lya chindu chachilichose chambone chitutesile uwe, nambo kwa ligongo lya chanasa chao. watujosisye sambi syetu ni kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu jwatutesile tupagwe kaawili ni kuwa ni utame wa sambano. 6 Pakuwa Akunnungu watujitile kwa winji Mbumu jwa Akunnungu kwa litala li Che Yesu Kilisito Nkulupusyo jwetu, 7 kuti kwa umbone wao tukombole kuwalanjikwa wambone ni kuukola umi wa mowa gose pangali mbesi utukuulolela. (aiōnios g166) 8 Lilo we li lili lya usyene. Ngusaka nsale chindu chi kwakulimbila, kuti wandu wawakulupilile Akunnungu, akumbuchile kulimbila mu ipanganyo yambone. Chelecho chili chambone ni chakwakamuchisya wandu. 9 Nambo nlisepusye ni mausyano ga kulowela, ni kugamanya meena ga ngosyo ngano ni kulipulana pamo ni makani gankati Malajisyo, pakuwa indu yo ngawa chindu kwa Akunnungu ni yangalimate. 10 Mundu jwakwikanawo kulekangana, pakumala kunjamuka kaandanda ni kaawili, munnecheje. 11 Nipele nkumanyilila kuti mundu jwati iyoyo alyungasiche, ni kukola sambi, ni sambi syakwe sikunlamula nsyene. 12 Pachinannajisye che Atema pane che Tukiko kukwenu njanguye kwika ku Nikapoli kukuunola une pakuwa ngusaka ndame kweleko katema kambepo. 13 Ntende inkuti pakukombola munkamuchisye che Sena, mundu jwakugamanyilila malajisyo pamo ni che Apolo kuti akombole kuutanda ulendo wao, nipele nnole kuti anasowekwe ni chindu chachilichose chakusaka mu ulendo wao. 14 Ikusachilwa wandu wetu alijiganye kulimbichila kupanganya masengo gambone, kuti akombole

kwakamuchisya wandu wakusoweke ni indu ya kila lyuwa ni anatame utame wangaukwapokasya. 15 Wandu wose waali pamo ni une akunkomasya. Mungomachisye mpingo wa wandu wakutunonyela, wakunkulupilila Kilisito. Umbone wa Akunnungu utame ni wanyamwe wose.

Filimoni

1 Une che Paolo jundaŵikwe kwa ligongo lya kwatumichila Che Yesu Kilisito. Une pamo ni che Timoseo nlongo njetu, tukunnembela alakwe che Filimoni jwakunonyelwa jwetu, ni junkupanganya masengo pamo nowe, **2** ni kwa mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wose waukusongangana mu nyuumba jenu, ni kwa alumbu wētū che Afia ni kwa che Alikipo jwangondo njetu. **3** Tukunsachilanga umbone ni chitendewe kutyochela kwa Akunnungu Atati wētū, ni Ambuje wētū Che Yesu Kilisito. **4** Nlongo njangu che Filimoni, katema kose pangupopela, ngunkumbuchila mmwe, ni kwatogolela Akunnungu wāngu, **5** pakuwā ngupilikana inkuti pakwakulupilila Ambuje Che Yesu ni inkuti pakwanonyela wāndu wose wā Akunnungu. **6** Ngumpopelela kwa Akunnungu kuti mme ni machili ga kwasalila wāndu wane chikulupi chenu, kuti akombole kumanyilila indu yambone itukwete uwe wātulumbikene ni Kilisito. **7** Nlongo njangu, unonyelo wenu usengwasisye kwannope ni kulimbisya ntima. Pakuwā njisengwasisye mitima ja wāndu wā Akunnungu. **8** Kwa ligongo lyo, naŵaga nlongo njenu nkulumbikana ni Kilisito, ngakombwele kunnajisya pangali lipamba mpanganye chinkusachilwa kuchipanganya, **9** nambo kwa ligongo lya unonyelo, mmbaya nammende. Ngutenda yeleyi namuno uneji che Paolo jundi jwanchekulwipi, ni sambano ndaŵikwe kwa liwamba lya Che Yesu Kilisito. **10** Kwayele ngunchondelela munkamuchisye che Onesimo jwali mwanangu nkulumbikana ni Kilisito. Pakuwā ndili atatigwe chibumu kutyochela patwaliji pamo mu nyuumba jakutaŵilwa wāndu. **11** Jwelejo kalakala nganakola masengo kukwenu, nambo sambano akwete masengo kukwenu ni kukwangu. **12** Sambano ngummusya kukwenu, namuno ngwanonyela kwannope. **13** Ngasachile atame none papapa kuti angamuchisye pamalo penu pandili jwantawe ligongo naliji nkulalichila Ngani Jambone. **14** Ngangusaka kunkanganichisya mungamuchisye, nambo ngusaka mpanganye inkuti pakusaka mwasyene. Kwayele ngangupanganya chachilichose mpaka pachinsache. **15** Panepa lyeleli lili ligongo, che Onesimo wālekangene ni mmwe kwa katema, kuti auje sooni kukwenu ni kutama ni jwelejo moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) **16** Sambano jwelejo nganaŵa kapolo sooni nambo jwambone kumpunda kapolo, sambano jwelejo ali nlongo nkulumbikana ni Kilisito. Jwelejo ali jwambone nnope kwangune, nombe kukwenu chaŵe wāmbone mwakupunda, pakuwā jwelejo ali njetu ni nlongo njenu kwa chilu ni nkulumbikana ni Ambuje. **17** Nipele, iŵaga nkuumona ndili jwamasengo njenu, mumpochele

che Onesimo mpela inkatite pakuumbochela une nansyene. **18** Iŵaga annewe chachili chose, pane akwete ligambo, chinanlipe. **19** Une che Paolo ngulemba kwa nkono wangu nansyene kuti chilipe. Ngangusachilwa kunkumbusya kuti nkwete magambo kukwangu lyalili umi wenu. **20** Kwayele, nlongo njangu, ngunchondelela mungamuchisye kwa litala li kwa liwamba lya Ambuje, sambano nti nlongo njangu nkulumbikana ni Kilisito, muunonyelesye ntima wangu. **21** Ngunnembela njimanyililaga kuti chimumbilikanile, sooni ngumanyilila isyene kuti chimumpanganyichisye yakupunda ni ingusala yi. **22** Pamo ni yose yi, mumichile chile chuumba chakugona, pakuwā ngulolela kuti Akunnungu chajanje mapopelo genu ni une chinechelelwe ni chinanjimajimile. **23** Che Epafula jwantawe pamo ni une kwa ligongo lya kwatumichila Kilisito Yesu akunkomasya. **24** Iyoyo che Maliko ni che Alisitako ni che Dema ni che Luka wākutumichila achinjangu akunkomasya. **25** Umbone wa Ambuje wētū Che Yesu Kilisito uŵe pamo ni wānyamwe wose.

Waeebulania

1 Kalakala ko Akunnungu wakungulwiche ni achambuje wetu kakajinji ni matala gamajinji kwa litala lya wakulondola wakwe. **2** Nambo moŵa ga mbesi gano aŵechete nowe kwa litala lya Mwanagwe, jwapegwilwe ni Akunnungu indu yose iŵe yakwe, nombe kwa litala lya jwelejo wachigumbile chilambo chose. (aiōn g165) **3** Welewo ali ung'alime wa ukulu wa Akunnungu ni chisau chisyenesyene nti yaali Akunnungu nsyene, indu yose ikwendelechela kupagwa mpela yaitite kuŵa pachilambo malinga ni ukombole wa liloŵe lyaoye lyalili ni machili. Nombewo paŵamasile kwaswejesya wandu mu sambu syao, watemi peuto pakuchimbichikwa kuntyo kwa Akunnungu Wakulu. **4** Mwana ali jwankulu kwapunda achikatemetume wa kwinani mpela ila ilite liina lyapegwile ni Akunnungu lili liina lyekulu kugapunda meena gao. **5** Pakuŵa Akunnungu nganansalila namose jumo jwa achikatemetume wakwe wa kwinani katema kakali kose kuti, "Mmwejo ndi Mwanangu lelo une ndili Atati wenu." Ni sooni nganansalila katemetume jwa kwinani jwalijose kuti, "Une chime Atati kwa jwelejo nombejo chaŵe Mwanangu." **6** Ni sooni Akunnungu paŵantumile mu chilambo mwanache jwanume jwakwitiwo watite, "Achikatemetume wa kwinani wa Akunnungu wose akuŵajilwa kwapopelela." **7** Nambo nkati achikatemetume wa kwinani wo watite, "Akunnungu akwatenda achikatemetume wakwe wa kwinani kuŵa nti mbungo ni wakutumichila wakwe wa kwinani nti malamba ga mooto." **8** Nambo nkati Mwana, Akunnungu akuti, "Umwenye wenu, alakwe Akunnungu chiutame moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. Nkwalongosya wandu wenu kwa kwanonyelesya Akunnungu. (aiōn g165) **9** Mwanonyele aila yaili yambone paujo pa Akunnungu ni mwachichimile chigongomalo. Lyeleli lili ligongo Akunnungu, Akunnungu wenu ansagwile mmwe ni kumpakasya mauta ga sangalala ni kunchimbichisya kwapunda achinjenu wose." **10** Sooni Akunnungu watite, "Alakwe Ambuje, kuundanda mwachigumbile chilambo, ni kwinani gali masengo ga makono genu. **11** Yeleyo chiipite, nambo alakwe chinsigale moŵa gose. Nombe yose chiichiwisala mpela nguo. **12** Chimpindanye mpela mwinjilo, nombe chiigalauchikwe nti nguo. Nambo alakwe nli julajula ni umi wenu ngaumala." **13** Akunnungu nganansalila namose jumo jwa achikatemetume wakwe wa kwinani pa katema kakalikose kuti, "Ntameje kundyo kwangu, mpaka pachinaaŵiche wammagongo wenu paasi pa sajo syenu." **14** Ana achikatemetume wa kwinani ali waani? Wele ali mbumu wakwatumichila Akunnungu, akulajiswa kwakamuchisya wandu wachachipochela ukulupusyo.

2 Nipele, tukuŵajilwa kuukamulichisya nnope usyene utwauipiikene kuti tukaapelela. **2** Pakuŵa aula utenga uwatangeswe ni achikatemetume wa kwinani kalakala waliji wa usyene, ni mundu jwalijose jwanganajitichisya walamulikwe yakuti pakusachilwa. **3** Nipele, ana uwe chitulame chinauli natukuunyosya ukulupusyo wekulu wati nyi? Kundanda waŵechetekwe ni Ambuje nsyene, ni aŵala waŵapilikene wala watusalile kuti uli usyene. **4** Iyoyo Akunnungu akulosya kuti ili isyene, kwa kutenda imanyisyo ni yakusimonjeka, ni kwapa wandu mituuka ja Mbumu jwa Akunnungu malinga ni iŵasachile nsyene. **5** Akunnungu nganiwapa achikatemetume wa kwinani ulamusi wa kuchilongosya chilambo chachikwika, achila chitukuchisala. **6** Nambo kwana liuto line Mmalembo ga Akunnungu likusala, "Ana mundu ali chindu chachi, chati mwakumbuchile, atamuno Mwana jwa mundu ali chindu chachi, chati mwagose? **7** Nganimumpa mundu ukombole nti aula wa achikatemetume wa kwinani. Munchimbichisye kwannope mpela mwenye yakuti pakuchimbichikwa kwa kuwasikwa chindu mpela singwa. **8** Mwaiŵisile yose paasi pa sajo syakwe." Paikusalikwa kuti Akunnungu wambisile mundu jwakulongosya indu yose pangasigasya namuno chimo. Namose yeleyo mpaka sambano ngatukuwona achilongosyaga indu yose. **9** Nambo chitwawone Che Yesu wati kwa katema kakajipi nganapegwa ukombole nti wa achikatemetume wa kwinani kuti kwa umbone wa Akunnungu awe kwa liwamba lya wandu wose. Ni kwa ligongo lya masauko mpaka chiwa chao, sambano tukwawona wawasisye chindu mpela singwa ja ukulu ni luchimbichimbi. **10** Yawoneche yambone kuti Akunnungu waigumbile indu yose ni kuiŵika mpela yaitite kuwa. Wantesile Che Yesu aŵe jwamalilwe kwa litala lya masauko, kuti waichisye wandu wajinji mu ukulu wakwe, pakuŵa Che Yesu ni jwakwalongosya wandu mu ukulupusyo. **11** Welewo akwaswejesya wandu sambu syao, ni welewo pamo ni aŵala waŵaswejekwe, wose Atati wao wamope. Kwa ligongo lyo ngasikwatenda soni kwaŵilanga wandu wo achalongo achinjakwe. **12** Waasalile Akunnungu, "Chingaasalile wandu wangu aila intesile, chinanlape pakusongangana kunlamba." **13** Sooni akuti, "Chinaaŵichile Akunnungu chilolelo changu." Ni sooni akuti, "Une ndili apano pamo ni wanache wambele Akunnungu kuti aŵe achiŵanangu." **14** Nipele, pakuŵa wanache wa mpela ila inkuti pakwaŵilanga ali wandu waali ni chiulu ni miasi, Che Yesu asyene waiche ni waljiji mpela wanyawo ni kulumbikana nawo mu undu wao. Watesile yeleyo kuti kwa litala lya chiwa chao, apunde Jwaulamba jwaali ni machili nkati chiwa, **15** kuti wakulupusye aŵala waŵaliji mpela achikapolo mu

utame wao wose kwa kuchijogopa chiwa. 16 Pakuŵa isyene nganaika kukwakamuchisya achikatumetume ŵa kwinani, nambo ŵaiche kukwakamuchisya uŵelesi u che Iblahimu. 17 Ligongo Iyo, ŵaliji mpela ŵandu yaali mu indu yose, kuti aŵe Jwambopesi jwao Jwankulu jwakukulupilichika ni jwali ni chanasa mu kwatumichila Akunnungu, kuti sambi sya ŵandu silecheleswe. 18 Ni pakuŵa asyene wo ŵalageswe paŵalinjikwe, akukumbola kwakamuchisya aŵala ŵakulinjikwa.

3 Achalongo achinjangu, ŵandu ŵa Akunnungu, ŵammilanjikwe ni Akunnungu, mwaganichisye Che Yesu kwannope jwatumikwe ni Akunnungu aŵe Jwambopesi Jwankulu jwa chikulupi chitukusala kwa kang'wa syetu kuti tukuchikulupilila. 2 Jwelejo jwaliji jwakukulupilichika paujo pa Akunnungu juŵammisile kupanganya masengo gao, mpela ila che Musa iŵatite kukulupilichika mu kwatumichila ŵandu ŵa Akunnungu ŵaŵawilanjikwe nyuumba ja Akunnungu. 3 Mundu jwakutaŵa nyuumba akuchimbichikwa kujipunda nyuumba jisyene. Iyoyo Che Yesu akuŵajilwa kuchimbichikwa kwapunda che Musa. 4 Pakuŵa nyuumba jajilijose jikutaŵikwa ni mundu, nambo Akunnungu ni ŵaipangenye indu yose. 5 Che Musa jwaliji katumetume jwakukulupilichika mu kwatumichila ŵandu ŵa Isilaeli ŵaŵawilanjikwe nyuumba ja Akunnungu. Kuti aŵalanje umboni wa aila indu yakaisasile Akunnungu kanyuma. 6 Nambo Kilisito ali jwakukulupilichika nti Mwana, jwakwimilila nyuumba ja Akunnungu, nyuumba ja Akunnungu jo jili uweji, iŵaga chitujendechele kwima pangali woga ni pangali kupwa ntima mu chilolelo chitukuchilolela. 7 Kwa yeleyo, mpela yakuti kusala Mbumu jwa Akunnungu, "Lelo mwapilikanaga Akunnungu achiŵechetaga ni ŵanyamwe, 8 nkajilimbisya mitima jenu mpela achambuje ŵenu, paŵakanile kunyitichisya, katema paŵaningaga mwipululu. 9 Kweleko achambuje ŵenu ŵaninjile ni kumbima, namuno ŵagaweni masengo gangu yaka alobaini. 10 Kwa liwamba Iyo nautumbilile uŵelesi wo ni natite, 'Moŵa gose ŵandu ŵa, nganisyo syao silyungasiche, nombewo nganagamanyilila kose matala gangu.' 11 Kwa liwamba Iyo nalumbilile mu lutumbilo lwangu kuti, 'Ngaajinjila ng'o mu chipumulilo changu.'" 12 Nipele, nilolechesye achalongo achinjangu, akapagwa mundu jwalijose mwa ŵanyamwe jwali ni ntima wangalumbana wangaukukulupilila, ni kwakana Akunnungu ŵajumi. 13 Nambo pankupunda kupilikana liloŵe Iyo "Lelo" lili nkusomekwa Mmalembo ga Akunnungu, ntusyane mitima moŵa gose kuti jwalijose mwa ŵanyamwe akasalambuchikwa ni sambi ni kuŵa jwamakani. 14 Pakuŵa uweji tukukamulangana ni Kilisito iŵaga tukuchikamulisya mwakulimbila chilolelo chitwakwete

kutandilila kundanda cho mpaka kumbesi. 15 Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Lelo mwapilikanaga Akunnungu ali nkuŵecheta, nkajilimbisya mitima jenu mpela achambuje ŵenu iŵatite kupanganya paŵakanile kunyitichisya." 16 Ana ŵaani ŵaŵapilikene Akunnungu ali nkuŵecheta ni kukana kunjitichisya? Ngaŵa aŵala wose ŵaŵalongweswe ni che Musa kutyochela ku Misili? 17 Sooni ana ŵaani ŵaŵantumbilisye Akunnungu yaka alobaini? Ali ŵandu ŵaŵatesile sambi, ni mitembo jao jajenele mwipululu. 18 Sooni Akunnungu paŵalumbile ni kuti, "Ngaajinjila mu chilambo changu ni kupata chipumulilo changu," ŵasalilaga ŵaani? Ali ŵelewo ŵanganajitichisya. 19 Nipele tukuwona kuti ŵelewo nganapakombola kwinjila mu chilambo cho, ligongo nganakulupilila.

4 Pakuŵa Akunnungu atupele chilanga cha kupochela chipumulilo, nipele tulilolechesye kuti jwalijose mwa ŵanyamwe akalepela kuchipata chipumulilo cho. 2 Pakuŵa nowe ŵakwe twalalichilwe Ngani Jambone kwa litala litalila mpela iyatite pakulalichilwa kwa ŵanyawo. Nambo utenga wo nganiwakamuchisya chachili chose pakuŵa aŵala ŵaŵapilikene nganaupochela mu chikulupi. 3 Nambo uweji ŵatukulupilile tutujinjile mu chipumulilo cho mpela iŵatite kusala, "Natumbile ni nalumbile kuti 'Ngaajinjila peuto pakupumulila pangu,'" Akunnungu ŵatite yeleyo namuno masengo go gamasile chitandile paŵagumbile chilambo. 4 Pakuŵa, mu liuto line Mmalembo Gamaswela gakuti, "Akunnungu ŵalesile kupanganya masengo gao gose pa Iyuŵa Iya saba, ŵapumulile" 5 Ni mu ngani jo liuto Iyo likusala, "Ngaajinjila ng'o mu chilambo chachinjapa kuti apumulile." 6 Ŵandu ŵaŵalalichilwe Ngani Jambone kundanda nganapochela chipumulilo ligongo nganaajitichisya. Namuno chilanga cho chipali chiŵela kwa ŵane kupochela. 7 Kwa ligongo Iyo, Akunnungu aŵisile sooni Iyuŵa Iyalikuŵilanjikwa "Lelo." Yaka yejinji yapite nombewo ŵasasile kwa litala li che Daudi nti Malembelo ga Akunnungu yagakuti kusala, "Lelo mwapilikanaga Akunnungu ali nkuŵecheta kasinjilimbisya mitima jenu." 8 Pakuŵa ikaliji che Yoshua ŵapele ŵandu liuto Iya kupumulila, Akunnungu ngaakaŵechete sooni nkati yeleyo Iyuŵa line. 9 Kwayele, kupali kupumulila kwa ŵandu ŵa Akunnungu mpela iŵatite pakupumulila Akunnungu pa Iyuŵa Iya Kupumulila. 10 Pakuŵa ŵandu wose ŵakwinjila peuto pakupumulila paakupakunguluchila Akunnungu, chaleche masengo gao ni kupumulila mpela Akunnungu iŵatite pakuleka masengo gao ni kupumulila. 11 Nipele, tulimbichile kuchipochela chipumulilo cho, kuti akapagwa mundu mwa ŵanyamwe juchakose kwinjila mpela ila aŵala ŵaŵakanile kwitichisya.

12 Pakuwa Liloŵe lya Akunnungu lili lyejumi ni likwete machili. Likutema kupunda lipanga lyaikutema kuwili. Sooni likupeleta mpaka munkati mwaukusimana ntima ni mbumu, iyoyo likutema ni kupeleta mpaka papakulumbikana iwalo ni wongo wa mmaupa. Nombelo likukombola kulamula kwa chitema maganisiso ni mingwa ja mitima ja wandu. 13 Ngapagwa chindu chachikusisikwa paujo pa Akunnungu nambo indu yose ili yeunukukwe paujo pao, welewo ni wakulamula indu yose itutesile. 14 Nipele, pakuwa tukwete Jwambopesi Jwankulu jwakwinjila kwini kwa Akunnungu, yaani Che Yesu Mwana jwa Akunnungu, tukamulisye kwannope chikulupi chitukuchisala. 15 Jwambopesi Jwankulu ni jwakutokolela chanasa kwa kulepetala kwetu. Welewo walinjikwe mose yalumo ni uweji nambo nganatenda sambi. 16 Kwa ligongo lyo, tuchiwandichile pangali woga chitengu cha ulamusi cha Akunnungu papali ni umbone, kuti tupochele chanasa ni umbone wakwe wa kutukamuchisya pa katema ka kulaga.

5 Jwambopesi Jwankulu jwalijose jwasagulikwe pasikati ja wandu, awichikwe kwatumichila Akunnungu kwa liwamba lya wandu kuti apeleche sadaka ni kutyosya mbopesi kwa ligongo lya sambi sya wandu. 2 Pakuwa asyene wo nombe alepetele mu matala gamajinji, kuti akombole kwatendela chanasa wandu wose wakutenda sambi ni ngakuchimanyilila chindu. 3 Kwa ligongo lyo akuwajilwa kutyosya mbopesi ngaŵa kwa liwamba lya sambi sya wandu pe, nambo ni kwa liwamba lya sambi syakwe nsyene. 4 Ngapagwa mundu jwakuliwika nsyene jwakuchimbichikwa kwa kulitenda aŵe Jwambopesi Jwankulu, nambo akusachilwa aŵe jwaŵilanjikwe ni Akunnungu mpela ila che Haluni iwatite pakuwilanjikwa. 5 Iyoyo Kilisito nombe nganalitenda nsyene jwakuchimbichikwa kwa kuliwika aŵe Jwambopesi Jwankulu, nambo Akunnungu ni juwansagwile ni kunsalila kuti, "Mmwejo ndi Mwanangu, lelo mechete une ndili atati wenu." 6 Iyoyo watite sooni peuto pane Mmalembo ga Akunnungu kuti, "Mmwejo ni Jwambopesi kwa moŵa gose pangali mbesi mpela uwatite kuwa umbopesi wa Melikisedeki." (aiōn g165) 7 Che Yesu paŵatamaga pa chilambo pano wapopele kwannope ni kunlilila ajula juwakombwele kunkulupusya mu chiwa, ni kwa ligongo lya kunchimbichisya Akunnungu, Akunnungu wampilikene. 8 Namose waliji Mwana jwa Akunnungu, mmasauko gao waimanyi kunjitchisya Akunnungu. 9 Ni paŵamasile kuwa ŵa utindimisyo mu yose, waliji ndande ja ukulupusyo wa moŵa gose pangali mbesi kwa wandu wose wakwajitchisya. (aiōnios g166) 10 Nipele, Akunnungu wansagwile aŵe

Jwambopesi Jwankulu mpela uwatite kuwa umbopesi wa Melikisedeki. 11 Tukwete indu yejinji yakusala nkati ngani ji, nambo ikulimba kunsalila wanyamwe pakuwa wanyamwe ngankumanyilila kwa chitema. 12 Isyene pa katema kano ikaŵajile mme wakwiganya nambo ikunsoŵa chiwela kuti mundu jwine anjiganye majiganyo gandanda nkati malowe ga Akunnungu. Badala ja kulya chakulya chakulimba nkwendelechela kung'wa maŵele mpela mwanache. 13 Pakuwa mundu jwalijose jwakutama kwa kung'wa maŵele pe ali mpela mwanache jwannandi ngakukombola kugamanyilila majiganyo gankati kuitenda indu yambone paujo pa Akunnungu. 14 Nambo chakulya chakulimba chili kwa wandu ŵawakusile, walijigenye kwendelechela kupanganya yeleyo kuti akombole kulekanganya indu yambone ni yangalumbana.

6 Nipele tugaleche panyuma agala majiganyo gandanda gankati Kilisito, nambo tujendelechele mmbujo mmajiganyo gagakomele ga chibumu, ni ngaŵa kwendelechela kukunguluchila nkati kuleka sambi ni ipanganyo yaikwikanawo chiwa, ni kwachichi twakulupilile Akunnungu. 2 Ni indu yankati majiganyo ga ubatiso ni yakwasajichila wandu makono, ni majiganyo nkati kusyuka kwa ŵawe ni majiganyo nkati kulamula kwa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 3 Yeleyo chitutende Akunnungu asakaga. 4 Pakuwa wandu ŵaunukulikwe usyene wa Akunnungu, ni ŵaupasisye ntuuka wa kwini ni wampochele Mbumu jwa Akunnungu nti wandu wane, 5 ni ŵaupasisye umbone wa Liloŵe lya Akunnungu ni machili ga chilambo chachikwika cho, (aiōn g165) 6 Wagwililaga sooni mu sambi, ngaikomboleka kwatenda welewo aleche sambi, ligongo wammabile pansalaba Mwana jwa Akunnungu kaaŵili kwa mele ni kutesya soni paujo pa wandu. 7 Ngunda waukumyelelwa ula kaŵili kaŵili ni kumesya mimela jambone jajikwakamuchisya welewo walimile, ngunda wo upatite upile wa Akunnungu. 8 Nambo ngunda wo wamesyaga itela ya miŵa ni masindi, ngunda wo wangali ukamuchisyo kwa jwakulima, nombewo ukuwandichila kulwesekwa ni Akunnungu, ni mbesi jakwe kuli kujochekwa mooto. 9 Nambo wakunonyelwa wangu, namose tukuwecheta yeleyi nkunjamuka, nganitukola lipamba ni wanyamwe, tukwete usyene kuti wanyamwe nkwete indu yambone nnope yaikutyochela mu ukulupusyo. 10 Pakuwa Akunnungu akulamula yaikuti pakusachilwa, ni ngakuliŵalila masengo genu ni unonyelo unlosisye kukwakwe kwa kwakamusya wandu wakwe ni mpunde kwakamusya. 11 Nambo tukulajila nnope kuti jwalijose mwa wanyamwe akulosye kuchalila

kulakula mpaka kumbesi kuti chinkulolela cho chiwê isyene. 12 Ngatusaka mme wâ ulesi, nambo mwasyasye wêlewo wakukulupilila ni wâali ni upillili ni wâchapochele aila yalanjile Akunnungu. 13 Akunnungu pawampele che Iblahimu chilanga wâlumbile kwa liina lyao asyene ligongo nganapagwa jwankulu jwine jwakumpunda jwele Akunnungu jwakakombwele kulumbila kwa jwelejo. 14 Ni walanjile, "Isyene chinampe upile wakupunda ni chinampe wanache wâjinji." 15 Che Iblahimu wâlindilile kwa upillili, nipele wâchapatile achila chalanjile Akunnungu. 16 Pakuwa wându pakulumbila kwa liina lya jwaali jwankulu kwapunda achinsyene, ni chilumbilo chikumalichisya makani gao gose. 17 Ni Akunnungu wâchitesile chilanga chijime nkulimbila kwa kulumbilila. Ni kwakutenda yeleyo wâalosisye pangasisika awala wâwalangene nawo kuti ngakukombola kugalauka ng'o. 18 Nipele kwana indu iwili yangaikukombola kugalauka, chilanga ni chilumbilo, mu yeleyo Akunnungu ngakukombola kulambusya. Nipele, uwe wâtumbutuchile tukulimbichikwa ntima nnope, ni tukuchikamulisya kwannope chilolelo chatuwichile paujo petu. 19 Chilolelo cho chijimi mkulimbangana ni kujigosa mitima jetu nti chitawililo chachikwimika ngalawa. Ni chilolelo cho chili salama ni chisyenesyene, chikupelenganya pa nguo ja lusasa mpaka papaswela nnope mu Nyumba ja Akunnungu jajili kwini. 20 Che Yesu walongolele kwinjila mwelelemo kwa liwamba lyetuwe. Atendekwe Jwambopesi Jwankulu kwa mowa gose pangali mbesi mpela wautite kuwa umbopesi wa Melikisedeki. (aiōn g165)

7 Melikisedeki wâliji mwenye jwa musu wa Salemu ni jwambopesi jwa Akunnungu Wakulu. Che Iblahimu paawajaga kungondo kuwaleje mamwenye kula, wasimene ni Melikisedeki ni Melikisedeki wampele upile che Iblahimu. 2 Che Iblahimu nombe wampele liunjili lya kakumi lya indu iwajigele kungondo. Malumbo ga liina Melikisedeki gali "Mwenye jwakupanganya yambone paujo pa Akunnungu", ni sooni mwenye jwa ku Salemu malumbo gakwe "Mwenye jwa chitendewe." 3 Ngapagwa papalembekwe Mmalembo ga Akunnungu liina lya atagwige Melikisedeki atamuno liina lya achikulugwe, ngapagwa jwakwimanyilila wapagwile chakachi atamuno wawile chakachi. Nombewo akulandana ni Mwana jwa Akunnungu, jwelejo chapunde kuwa Jwambopesi kwa mowa gose pangali mbesi. 4 Nipele, nnoleje yatite kuwa jwankulu mundu jo. Ambuje wetu che Iblahimu wampele liunjili lya kakumi lya indu iwajigele kungondo. 5 Tukumanyilila kuti malajisyo gakuti wanache wa che Lawi wawajiji wambopesi ni wakusachilwa kupochela liunjili lya kakumi kutyochela kwa wându wa Isilaeli, wâali achalongo achinjao, nachiwamuno ni

wanyawo ali uwelesi u che Iblahimu. 6 Melikisedeki nganawa mundu jwa lukosyo lu che Lawi nambo wajigele liunjili lya kakumi kutyochela ku che Iblahimu ni sooni wampele upile che Iblahimu juwapegwilwe chilanga ni Akunnungu. 7 Nambo pangapangwa makani gati jwankulungwa ni jwakumpa upile jwannandi. 8 Wambopesi wakwigala liunjili lya kumi wala ali wându wachawe lyuwa limo, nambo che Melikisedeki juwapochele liunjili lya kakumi akuwalanjilwa umboni kuti ali jwanjumi mpela yagakuti Malembelo ga Akunnungu 9 Nipele, tukukombola kusala kuti che Iblahimu pawatoyosise liunjili lya kakumi, namose che Lawi juwajiji jwa uwelesi u che Iblahimu pamo ni uwelesi wao, watoyosise liunjili lya kakumi. 10 Pakuwa ikuwetchetewa kuti Melikisedeki pawasimene ni che Iblahimu, che Lawi wâliji akanawe kupagwa, wâliji mmasi ja ambujegwe che Iblahimu. 11 Kopochela mu umbopesi wa Walawi wându wa ku Isilaeli wapegwilwe lilajisyo. Sambano iwaga masengo ga umbopesi u che Lawi gamalile ngakukasachilwe kutyochela umbopesi wine waukuyiye umbopesi wa Melikisedeki ni ngawa umbopesi u che Haluni. 12 Pakuwa pakukutyochela kupisyangana kwa chimbopesi, ikuwajila kugagalausya malajisyo. 13 Ni Ambuje wetu jwakuwetcheta mu yeleyo ali jwa lukosyo lwine, nganapagwa namose jumo jwa lukosyo lwo juwatumichile pa chilisa nti jwambopesi. 14 Pakuwa ikumanyika kuti Ambuje wetu watyochele mu lukosyo lwa Yuda ni yankati lukosyo lo che Musa nganawecheta chindu chachili chose yankati umbopesi. 15 Soonni achi chikumanyika mwakupunda, kuti jwambopesi jwine jwakulandana ni Melikisedeki akopochele. 16 Jwele nganatendekwa awe jwambopesi kwa malajisyo ga wându, nambo kwa machili ga umi wa mowa gose pangali mbesi. 17 Pakuwa Malembelo ga Akunnungu gawalanjile umboni wati, "Mmwejo ndi Jwambopesi mpela wautite pakuwa umbopesi wa Melikisedeki." (aiōn g165) 18 Kwayele, aila lilajisyo lya kalakala lyawichikwe pambali, pakuwa lyaliji lyakulepetala nombelyo lyaliji lyangali chindu, 19 pakuwa malajisyo ga Akunnungu gawapele che Musa ngagakukombola kupanganya chindu chiwê chakumalilwa. Nambo sambano peuto pakwe, kuichisye chilolelo chambone nnope ni kwa litala lya chilolelo cho, tukukombola kwa wandichila Akunnungu. 20 Kupunda yeleyo, apano chipali chilumbilo cha Akunnungu. Nambo wându wane wo watendekwe kuwa wambopesi pangali chilumbilo. 21 Nambo Che Yesu atendekwe Jwambopesi nkulumbila, katema Akunnungu pawansalile, "Ambuje alumbile ni ngasagalausya 'Mmwejo ni jwambopesi kwa mowa gose pangali mbesi.'" (aiōn g165) 22 Kwa ligongo lya chilumbilo chi, Che Yesu atendekwe chimanyisyo chachikusya kuti isyene tukwete lilangano lyalili

lyambone mwakupunda. 23 Sooni wambopesi wane wajinji wa lilangano lya kalakala, chiwa chalekasisye kwendelechela kupanganya masengo. 24 Nambo Che Yesu nganaŵa mpela wanyawo ni akutama moŵa gose pangali mbesi, ni umbopesi wakwe ngaukukombola kupegwa mundu jwine. (aiōn g165) 25 Ligongo li akupakombola kwakulupusya kusyene wewelo wakwaŵandichila Akunnungu kwa litala lyaŵo pakuŵa akutama moŵa gose kuti wapopeleje kwa Akunnungu. 26 Pakuŵa twasachilwe uweji tukole Jwambopesi Jwankulu jwanti nyi, yaani jwali jwanswela, jwangali chileŵo namose sambi ni jwalekangenywe ni wāndu ŵa sambi, ni kunyakulikwa mwinani kupunda kwinani. 27 Jwelejo ngakulandana ni wambopesi achakulu wane wakusachilwa kutyosya mbopesi kila lyuŵa, kaje akutaga mbopesi kwa sambi syakwe nsyene, ni sooni kwa sambi sya wāndu. Pakuŵa jwelejo watesile kamo pe kwakatema kose paŵalityosisye nsyene kuwa. 28 Malajisyo ga che Musa gakwasagula wāndu wakulepetala kuŵa wambopesi achakulu, nambo lilangano lya Akunnungu liŵawisile kwa kulumbila ni sooni lilyaiche mu nyuma mwa malajisyo lyambisile Mwana, jwatendekwe jwamalilwe kwa moŵa gose pangali mbesi. (aiōn g165)

8 Nipele, chindu chachili chekulungwa mu indu itukusala yi chili achi, tukwete Jwambopesi Jwankulu jwanti nnyi, jwatemu peuto pakuchimbichikwa kunlyo kwa chitengu cha umwenye cha Akunnungu kwinani. 2 Wewelo akupanganya masengo ga umbopesi peuto papaswela nnope, malumbo gakwe munkati mwa lisakasa lya usyene lya Akunnungu lyalitaŵikwe ni Ambuje, ni ngaŵa lyalitaŵikwe ni mundu. 3 Jwambopesi Jwankulu jwalijose asagulikwe kutyosya mbopesi ni sadaka. Kwayele, ni jwambopesi jwankulu jwetu nombejo akusachilwa akole chindu chakwatyochesya Akunnungu. 4 Nambo akaapali pachilambo pano, ngakatendekwe Jwambopesi ng'o, ligongo apali wambopesi wane wakutyosya mbopesi malinga ni yaikuti kulajiswa mu Malajisyo ga che Musa. 5 Masengo gao ga umbopesi gali chisyasyo ni mbwilili wa aila yaili kwinani. Pakuŵa che Musa paŵawandichile kulitaŵa lisakasa lya Akunnungu lila, Akunnungu wansalile kuti, "Nlole, mpanganyeye indu yose mpela chisyasyo chimwatite pakuloswa pamwaliji petumbi." 6 Nambo sambano Che Yesu apochele masengo ga umbopesi gagali gambone kupunda ga wanyawo, pakuŵa lilangano lya kwilanya lyawisile pasikati ja Akunnungu ni wāndu lili lyambone kupunda, pakuŵa lijimi pa lilangano lyambone nnope lya Akunnungu. 7 Naga lilangano lyaandanda likaliji lyangali chileŵo ngalikasachilwe lilangano line. 8 Nambo Akunnungu

wakuweni kuleŵa kwao paŵatite, "Nlole gakwika moŵa, Ambuje akuti gatinjitaŵa lilangano lyasambano pasikati ja wāndu ŵa ku Isilaeli ni wāndu ŵa ku Yuda. 9 Lilangano li ngaliŵa yalumo ni lilangano linataŵile ni achambuje ŵao pa lyuŵa linaalongwesye kwa kwakamula makono gao akopoche mu chilambo cha Misili. Pakuŵa nganakulupilichika mu lilangano lyangu noneji naalesile kwagosa, akuti Ambuje. 10 Sambano alili ni lilangano lichingataŵe ni wāndu ŵa ku Isilaeli, pa moŵa go, akuti Ambuje. Chingagaŵiche malajisyo gangu mu nganisyo syao ni kugalemba mmitima jao. Uneji chime Akunnungu ŵao, ni wanyawo chaŵe wāndu wāngu. 11 Ngapagwa juchanjiganye njakwe namose kunsalila mpwakwe kuti 'Mwamanyilile Ambuje.' Pakuŵa wose chachiimanyilila une chitandile jwannandi mpaka jwankulungwa jwakwe. 12 Chinaalechelesye chigongomalo chao, ni sambi syao ngangumbuchila sooni." 13 Kwa kusala lilangano lili "Lyasambano," Akunnungu alitesile lilangano lyaandanda liŵe lya kuwisala. Ni chindu chose chachichekulwiye ni kuwisala chichisoŵe pangakaŵa.

9 Lilangano lyaandanda lyakwete masyoŵelelo gakwe ga kupopelela ni peuto pakwe papaswela pakupopelela papataŵikwe ni wāndu. 2 Pakolochekwe lisakasa lya yuumba iŵili, ni chuumba chakwe chandanda paŵilanjikwe papaswela nnope. Mwelemo mwaliji ni chindu chakuŵichila lumuli ni mesa ni mikate jiyatyochekwe paujo pa Akunnungu. 3 Munkati mwa chuumba chandanda cho paliji ni nguo ja lusasa jijalekangenywe yuumba iŵili ni panyuma pakwe paliji ni lisakasa lyalikuŵilanjikwa Papaswela nnope. 4 Ni mwelemo mwaliji ni chilisa cha sahabu chakututumisya ubani ni lisanduku lya lilangano, lyeuniche posepose kwa sahabu, munkati mwakwe mwana chiŵiga cha sahabu chichaliji ni mana ni nkongojo u che Haluni uwasipwiche ula ni maganga gagasepekwe nti ibao gagalembekwe Malajisyo likumi. 5 Ni penani pa lisanduku lya kwaliji ni inyago iŵili yesepekwe yaikuŵilanjikwa makelubi yaikulosya ukulu wa Akunnungu, yana mapapiko ni mapapiko gao go gasambalukuchile kuunichila chiunichilo cha lisanduku lya lilangano peuto paakulechelesya Akunnungu sambi. Nambo sano ngatukukombola kwiŵecheta yeleyo yose kwannope. 6 Nipele, yeleyo ni yaitite kuŵichikwa indu yose. Ni wambopesi wajinjile mu lisakasa, mu chuumba chandanda chachikuŵilanjikwa peuto Papaswela chila lyuŵa ni lyuŵa kupanganya masengo ga umbopesi. 7 Nambo Jwambopesi Jwankulu jikape ni jwakwinjila mu chuumba chaŵili chachikuŵilanjikwa peuto Papaswela nnope chila, nombejo akupanganya yeleyo kamo pe pa

chaka ali ajigele miasi jakwatochesya Akunnungu kwa liwamba lya sambi syakwe nsyene jo ni kwa liwamba lya sambi sya wāndu siwāsitesile pangamanyilila. **8** Mbumu jwa Akunnungu akwiganya pangasisika indu yi, kuti litala lyakwinjilla peuto Papaswela nnope lyaliji chiwela likanaŵe kuugulikwa katema kose palyajimi lisakasa lyaandanda. **9** Chindu chi chili chitagu cha sambano, iyoyopeyo sadaka ni mbopesi sikutosyekwa ni wāndu kwa Akunnungu, nambo ngasikukombola kwatenda aŵe wamalilwe mmitima jao. **10** Pakuŵa yele indu yose yo ya chiulu, yaliji nkati yakulya ni yakung'wa ni masyoŵelo ganegane ga kunaŵa ni kosya. Indu yose yo ili malajisyo ga paasa pe, ni machili gakwe chigamale katema Akunnungu pachaipanganye sooni indu yose iŵe yasambano. **11** Nambo Kilisito amasile kwika, ali Jwambopesi Jwankulu jwa indu yose yambone yaimasile kwika. **Ŵelewo** akupanganya masengo gao mu lisakasa lyalili lyambone nnope ni lya utindimisyō, lyanganilipanganyichikwe ni wāndu malumbo gakwe nganiliŵa lya pachilambo pano. **12** **Ŵelewo** wājinjile peuto Papaswela nnope kamo pe. Nombewo nganajinjila mwelelo ali ajigele miasi ja mbusi atamuno ja ng'ombe jamwana kwa ligongo lya kutyosya mbopesi, nambo wājinjile ali ajigele miasi jakwe nsyene. Ni kwa litala lya wātupele chiwombosyo cha moŵa gose pangali mbesi. **(aiōnios g166)** **13** Iŵaga miasi ja mbusi ja mikambaku ni ng'ombe sya mikambaku ni liu lya ng'ombe ja mwana, yaimisikwe pachanya pa wāndu wāwāliji wākusakala paujo pa Akunnungu kuti aswejekwe kwa kwatochesya usakwa wao. **14** Ana miasi ja Kilisito ngajitenda kugapunda gelego? Kwa machili ga Mbumu jwakutama moŵa gose pangali mbesi, Kilisito walityosisye nsyene kwa Akunnungu kuŵa mbopesi jemalilwe. Ni miasi jao jo jikuswejesya miningwa jetu kutyochela mu masengo gagakwichisya chiwa kuti twatumichile Akunnungu wājumi. **(aiōnios g166)** **15** Kwa ligongo lya Kilisito ali jwakwilanya jwaichenalyo lilangano lyasambano. Kwa litala lya chiwa chao wawombwele wāndu mu ileŵo yaitesile katema ka lilangano lyaandanda kuti aŵala uŵawilanjikwe ni Akunnungu apochele chilanga cha indu iŵagosele moŵa gose pangali mbesi. **(aiōnios g166)** **16** Kwa ngani ja lilangano lyalilembekwe nkati kupochela indu yailesile mundu jwajasishe, ikusachilwa imanyiche kuti ili isyene jwelejo jwachilembile chikalata cho awile. **17** Lilangano lyalilembekwe nkati kupochela indu yailesile mundu jwawile chichikole machili pachichityochele chiwa. Ni ngachichiŵa ni machili iŵaga nsyene jo ali jwanjumi. **18** Kwayele lilangano lyaandanda nganiliŵichikwa pangali kwiika miasi. **19** Kundanda che Musa paŵasalile wāndu wose makanyo gagali mmalajisyo, ni wājigele miasi ja ng'ombe

jamwana pamo ni mbusi nombejo wāmisile pachanya pa chitabu cha malajisyo ni pachanya pa wāndu wose kwa nyambi sya chitela chachikuŵilanjikwa esopo ni pamba jechejeu. **20** Ni ŵaitite, “Ajiji ni miasi jajikulilimbisya lilangano lya Akunnungu lyannajichisye nlijitichisye.” **21** Iyoyo peyo che Musa wānyulwisye miasi pachanya lisakasa lya Akunnungu ni pachanya yombo yose yaikutumika mu mapopelelo. **22** Usyene mmalajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa, indu yose ikuswejeswa ni miasi, nombe pangali kwita miasi, sambi ngasikomboleka kulecheleswa. **23** Nipele, indu yaili chisau ni indu ya kwiniani ŵawājilwe iswejekwe kwa litala lya. Nambo indu ya kwiniani ikusaka mbopesi jajili jambone kupunda. **24** Pakuŵa Kilisito nganajinjila Peuto Papaswela nnope papakolochekwe ni makono ga wāndu papali chisau ni Peuto Papaswela pasyene, nambo wājinjile kwiniani kusyene, pakwima sambano paujo pa Akunnungu kwa liwamba lyetu. **25** Jwambopesi Jwankulu akwinjila kamo pe kila chaka Peuto Papaswela Nnope achijigalaga miasi ja inyama. Nambo Kilisito nganajinjila kwiniani kwa Akunnungu kuti alityosye mbopesi nsyene kakajinji. **26** Ikaliji yeleyo, Kilisito akaŵajilwe kulagaswa kakajinji kutandila gumbikwa chilambo. Nambo katema kano pakakuŵandichila kumala, ŵelewo akopochele kamo pe, kulechelesya sambi sya wāndu kwa kultyosya nsyene mbopesi. **(aiōn g165)** **27** Mundu jwalijose chawe kamo pe, ni kulamulikwa ni Akunnungu. **28** Iyoyo peyo Kilisito nombejo walityosisye mbopesi kwa wawile kamo pe kwa ligongo lya kusityosya sambi sya wāndu wājini. Nombejo chauje sooni ngaŵa kwa ligongo lya kusichenjeuchila sambi, nambo kukwakulupusya aŵala wākunnindilila.

10 Nti ila Malajisyo igatite chiwilili pe, cha indu yambone yaikwika, ni ngaŵa indu isyene yaitite kuŵa. Yeleyo usyene ikulosya kwa kanandi pe yakuti, indu yaikwika ngaikukombola kwakulupusya wāndu mu sambi syao, kwa litala lya kutyosya mbopesi chaka ni chaka ni kwatenda aŵe wamalile. **2** Ikaliji apali wāndu wākwapopelela Akunnungu ni sambi syao kuswejekwa kusyene, ngakaliwone sooni akwete sambi, ni mbopesi syo syose sikalesikwe kutyochekwa. **3** Nambo pamalo pakwe kwa litala lya mbopesi syo sikwakumbusya wāndu sambi syao chaka ni chaka. **4** Ligongo miasi ja mikambaku ja ng'ombe ni mbusi ngajikombola kusityosya sambi. **5** Kwa ligongo lya Kilisito paŵaiche pachilambo ŵasalile Akunnungu, “Alakwe nganinsaka mbopesi namose sadaka. Nambo mwambanganichisye chiulu. **6** Mbopesi sya kocha namose mbopesi sya kulechelesya sambi nganinnonyelwa nasyo. **7** Pelepo natite, 'Ndili pelepa, Alakwe Akunnungu, iiche kukulitenda lisosa lyenu mpela

yaitite pakulembekwa nkati une mu chitabu cha Malajisyo.” 8 Kundanda Kilisito wātite, “Mbopesi ni sadaka ni mbopesi sya kocha namose mbopesi sya kulechelesya sambi nganinsaka atamuno nganinnonyelwa nasyo.” Wātite yeleyo namuno mbopesi syo syosye sikutyochekwa malinga ni Malajisyo. 9 Sooni wātite “Uneji Ndili pelepa, Alakwe Akunnungu iiche kukulitenda lisosa lyenu.” Kwapele Akunnungu atyosiyse mbopesi syakalakala, pamalo pakwe wāmmisile Kilisito aŵe mbopesi jimo pe. 10 Pakuŵa Che Yesu Kilisito achitesile achila chasachile Akunnungu, uweji tupatile uswejelo kwa litala lya chiilu chao chaachityosiyse mbopesi kamo pe kwa liwamba lya wāndu wose. 11 Jwambopesi jwalijose akwima paujo pa Akunnungu lyuŵa ni lyuŵa achitumichilaga ni kutyosya kawili kawili mbopesi silasila, syangasikukombola kose kusityosya sambi. 12 Nambo Kilisito wātiosiyse mbopesi jimo pe kwa kusityosya sambi, mbopesi jajili ni machili moŵa gose pangali mbesi, nipele wātemi peuto pakuchimbichikwa kundyo kwa Akunnungu. 13 Chitandilile katema ko akulindilila wāmmagongo wākwake wose aŵichikwe ni Akunnungu paasi pa sajo syao. 14 Pakuŵa kwa mbopesi jimo pe akwatenda aŵe wāmalilwe kwa moŵa gose pangali mbesi ŵele wose wākuswejechekwa sambi syao. 15 Nombe Mbumu jwa Akunnungu akuŵalanga umboni nkati yeleyo. Kundanda akuti, 16 “Alili ni lilangano lichindaŵe nawo pa moŵa gagakwika, akuti Ambuje chimiche malajisyo gangu mmitima jao ni kugalemba mu nganisyao syao.” 17 Nombejo akupunda kusala, “Ni une ngangumbuchila sooni sambi syao, namose yangalumbana yao yatesile.” 18 Nipele, sambi syamalaga kulecheleswa, ngapagwa sooni kutyosya mbopesi kwa ligongo lya kusityosya sambi. 19 Nipele, achalongo achinjangu, kwa miasi ji Che Yesu tukwete ntima wangali woga wa kupajinjila Peuto Papaswela Nnope. 20 Jwelejo atugopolele litala lyasambano, lyalikupitila pa ajila nguo ja lusasa, malumbo gakwe chiilu chakwe nsyene. 21 Nipele, tukwete Jwambopesi Jwankulu jwakwete ulamusi pa nyumba jose ja Akunnungu. 22 Kwayele twawandichile Akunnungu kwa ntima wa usyene ni chikulupi chemalilwe, kwa mitima jeswejechekwe, jangajikunlamula kuti nkwete sambi kwa iilu yejoseyewe kwa meesi gakusalala. 23 Tuchikamulise chiloŵe chetu chitukuchisala kwa kang’wa syetu, pakuŵa Akunnungu juŵatupele chilanga ali jwakulupichika. 24 Tukamuchisyane jwine ni jwine kuti tuchisyane mu unonyelo ni masengo gambone. 25 Tukaleka kusongangana pamo mpela yaitite pakuŵa masyoŵelelo ga ŵane. Nambo tujamukangane ni kupunda nnope pankuliwona lyuŵa lya Ambuje liinkuŵandichila. 26 Pakuŵa twajendelechelaga kutendekanya sambi melepe tili

tuumanyilile usyene, ngajipagwa mbopesi jiine jajikukombola kutyosyekwa sooni kwa ligongo lya kusityosya sambi syetu. 27 Chachikusigalila kuli kulindilila mu woga kulumulikwa ni Akunnungu, kwa mooto wakalipa uchiwajonanje wose wākwakanila Akunnungu. 28 Mundu jwalijose jwanyosiyse Malajisyo, akuulajikwa pangali chanasa, kwaŵaga ni umboni wa wāndu wāwili pane wātatu. 29 Ana mundu jwakunnyosya Mwana jwa Akunnungu ni kujiwona miasi ja lilangano lya Akunnungu jiŵaswejechekwe najo kuŵa ngaŵa chindu, ni kuntukana Mbumu jwa Akunnungu jwakwikawanawo umbone, nganisyane ana ngakusachilwa kupegwa lijamuko lyalikulungwa? 30 Pakuŵa tukummanyilila jwelejo juŵatite, “Kuuchisya magambo kuli kwangune, uneji chiuchisye.” Sooni wātite, “Ambuje chachalamula wāndu wākwake.” 31 Kugwilila mmakono mwa Akunnungu wājumi chili chindu chakogoya nnope! 32 Nkumbuchilane iyakopochele mmoŵa gandanda go, pamwatandite kuumanyilila usyene wa Akunnungu. Namuno mwapatile masausyo gamakulungwa, nambo mwajimi mwakulimbila nganinlepela. 33 Katema kane mwatukenwe ni kunyeluswa pelanga, ni katema kane mwakundile kwakamuchisya aŵala wāwātendelwe yeleyo. 34 Mwaatendele chanasa ŵelewo wātawikwe, sooni mwakundile kunsumulanga ipanje yenu, ni mpapililile kwa lukondwa, pakuŵa mwaimanyi kuti nkwete indu yejini yambone nnope yaikulonjela. 35 Kwayele nkakujasa kulimbangana kwenu pakuŵa chikumpe ntulilo weukulungwa. 36 Nkusachilwa kupililila kuti nkombole kulitendekanya lisosa lya Akunnungu ni sooni chimpegwe aila iŵalanjile. 37 Pakuŵa mpela yagakuti kusala Malembelo ga Akunnungu, “Pasigalile kanandi pe jwakwika jo, chaiche, nombejo ngasakaŵa. 38 Mundu jwali jwambone paujo pangu, chakulupilile ni kutama kwa chikulupi, nambo alekaga kungulupilila nganonyelwa najo.” 39 Uweji nganituŵa wāndu wākuchileka chikulupi ni kusoŵa, nambo uwe tuli wāndu wākukulupilila ni kukulupuswa.

11 Chikulupi chili kukola usyene wa indu itukuilolela ni kuitichisya kusyene kuti indu yangaikuwoneka ipali. 2 Pakuŵa, kwa chikulupi chao, achachekulu ŵetu wākundikwe ni Akunnungu. 3 Kwa chikulupi tukumanyilila kuti chilambo chagumbikwe kwa liloŵe lya Akunnungu, namose indu yaikuwoneka yagumbikwe mu indu yangaikuwoneka. (aiōn g165) 4 Kwa chikulupi che Habili wātajile Akunnungu mbopesi jambone kupunda ni ji che Kaini. Kwapele wākundikwe ni Akunnungu pakuŵa Akunnungu nsyene wājikundile mbopesi jakwe. Namuno che Habili awile, ipanganyo yao ikutujiganya mpaka sambano. 5 Kwa chikulupi, che Enoki wānyakulikwe ni Akunnungu kuti akasachiona chiwa. Nganaoneka sooni

pakuwa wajjalikwe ni Akunnungu. Malembelo ga Akunnungu gakusala kuti akanawe kwigalikwa che Enoki waanonyelesye Akunnungu. 6 Nambo, pangali chikulupi ngapagwa mundu jwakukombola kwanonyelesya Akunnungu. Pakuwa mundu jwakusaka kwajaulila Akunnungu akusachilwa akulupilile kuti Akunnungu apali, sooni kuti akwapa ntulilo welewo wakwasosa. 7 Kwa chikulupi, che Nuhu wajamwikwe ni Akunnungu nkati indu ichikopochele, yakanaiwoneche chiwela, wanjitchisye Akunnungu ni kukolosya ngalawa jajikulungwa jajikuwilanjikwa safina. Mwelemo nsyene pamo ni wandu wa pannango wakwe chakulupuswe. Kwa chikulupi chakwe wandu wa pa chilambo wose walamulikwe kuti akwete sambi nombejo wawalanjikwe jwambone paujo pa Akunnungu. 8 Kwa chikulupi, che Iblahimu wanjitchisye Akunnungu apala pawawilanjikwe ajaule ku chilambo chiwalanjikwe ni Akunnungu kuti chiwe chao. Watyosile pa chilambo chao ni kwaula kwiuto kwanganakumanyilila. 9 Kwa chikulupi, watemi mu chele chilambo cha chilanga mpela jwannendo. Watemi kweleko mu masakasa mpela iwatesile che Isaka pamo ni che Yakobo, wati nombewo wapochele chilanga chila chila kutyochela kwa Akunnungu. 10 Pakuwa che Iblahimu waulolele musi wauli ni misingi jakulimbangana, musi wati Akunnungu nsyene ni uwaganisise ni kuutawa. 11 Iyoyo peyo kwa chikulupi che Sala, namuno wachekulwipe kwannope, wapochele ukombole wa kukola chitumbo, pakuwa wakulupilile kuti Akunnungu chatindimise chilanga chakwe. 12 Kwa ligongo li, kutyochela kwa mundu jumo che Iblahimu juwaliji mpela jwammwe, wapagwile wandu wanjini wangaalanjikwa mpela ndondwa sya kwini ni mpela nsanga wa mungulugulu bahali. 13 Awa wose wawile ali nkwakulupilila Akunnungu nganapochela aila walanjile, nambo waiweni kwakutalichila ni kuisangalalila, wanjitchisye kuti waliji achalendo ni wandu wanganakola pakutama pa chilambo nti pao. 14 Pakuwa wandu wakuwecheta malowe gati iyiyi akulosya kuti ali nkuchisosasosa chilambo chiwe chao achinsyene. 15 Ikaliji akuganisa ku chilambo kuwakopochele kula, akakwete lipesa iyakuujila kukoko. 16 Nambo sambano akusakanga chilambo chachili chambone kupunda, chachili chilambo cha kwini. Kwa ligongo lya Akunnungu ngasikwatenda soni wandu wo pakwawilanga kuti ali Akunnungu wao pakuwa wawichile chile musi. 17 Kwa chikulupi, che Iblahimu pawalinjikwe chikulupi chao ni Akunnungu, wantyosise a Isaka nti mbopesi. Che Iblahimu wapochele chilanga cho, ni wakundile kuntyosya mbopesi mwanagwe jwa jikajika pe. 18 Namuno Akunnungu waasalile, "Uwelesi wenu chiutyochela ni che Isaka." 19 Che Iblahimu wakulupilile kuti Akunnungu akukombola kwasusyusa wandu

wawile, ni tukukombola kusala nti chitagu kuti isyene che Iblahimu wakombwele kumpata sooni mwanagwe juwaliji mpela jwammwe. 20 Kwa chikulupi che Isaka wapele upile che Yakobo ni che Esau kuti akole upile kwa indu yaikwika mmbujo. 21 Kwa chikulupi che Yakobo pawaliji kuwandichila kuwa, wampele upile kila jumo jwa wanache wa che Yusufu, ni kwapelelela Akunnungu achijegamilaga nkongojo wakwe. 22 Kwa chikulupi, che Yusufu pawawandichile kuwa, wawechele yankati kutyoka kwa Waisilaeli mu chilambo cha Misili, ni walajichisye agajigale maupa gao pachachityoka ku Misili. 23 Kwa chikulupi che Musa pawapagwilwe wasisikwe miesi jitatu ni achawelesi wakwe, pakuwa waiweni kuti ali mwanache jwakusalala, ni nganagajogopa makanyo ga mwenye jwa ku Misili. 24 Kwa chikulupi che Musa pawakusile, wakanile kuwilanjikwa mwanache jwa mwali jwa mwenye jwa ku Misili. 25 Waiweni mbaya kusauswa pamo ni wandu wa Akunnungu kupunda kukola lukondwa mu sambi kwa katema kakajipi. 26 Waimanyi kuti kulaga kwa ligongo lya Kilisito kuli kwakusichila kupunda ipanje yose ya chilambo cha Misili, pakuwa waliji nkulolela mbote. 27 Kwa chikulupi che Musa wasaamile ku Misili pangajogopa lutumbilo lwa mwenye, ni wajendelechele mmbujo, pakuwa waliji mpela mundu juwaweni Akunnungu wangakuwoneka. 28 Kwa chikulupi wachipangenyene chindimba cha Pasaka ni kulajisya miasi jimisikwe pachanya nnango kuti katumetume jwa kwini jwatumikwe kwikanacho chiwa, akaulaga wanache wa kwitiwo wa chilume mu chilambo cha Isilaeli. 29 Kwa chikulupi Waisilaeli wajombweche bahali ja shamu mpela petaka, nambo Wamisili pawalinjile kutenda yeleyo, watitimile ni kuwa mmeesi. 30 Kwa chikulupi makumba ga chilambo cha ku Yeliko gagwile Waisilaeli pawagasyungwile makumba go mowa saba. 31 Kwa chikulupi che Lahabu jwakulawala jula nganajonasikwa pamo ni wawakanile kwajitchisya Akunnungu wala, ligongo wapochele kwa chitendewele wakuuchilichisya wala. 32 None chinyonjehesye malowe chi? Pakuwa katema kapelemebe kusala ngani si che Gideoni ni che Balaki ni che Sansoni ni che Yefuta ni che Daudi ni che Samweli ni wakulondola wa Akunnungu. 33 Kwa chikulupi wanyawo wose wamenyene ni mamwenye ni waapundile, watesile indu yambone paujo pa Akunnungu, wapochele ilanga ya Akunnungu. Watawile kang'wa sya masimba, 34 wagasimile machili ga mooto wakalipa, ni wautwiche kuulajikwa kwa lipanga. Kulepetala kwao kwagalawiche ni wapatile machili, walimbichile mu ngondo ni kwapunda wangondo wachilendo. 35 Achakongwe wane wawakulupilile wapochele wandu wao wawasyusikwe pawamasile kuwa. Nambo wane wakanile kugopolwa,

ŵakundile kulagaswa mpaka kuwa, kuti ausimane usyusyo ni kwinjila mu utame wauli wambone mwakupunda. 36 Wane wanyelwiswe ni kuputikwa mbokola, ni wane watawike nyolo ni kuponyekwa mu nyumba jakutawilwa. 37 Waulajikwe kwa kwaponya maganga, wane waakatenye ipandeipande kwa misumeno pane kuwa kwa lipanga. Wajendajendaga achiwalaga mapende ga ngondolo ni mbusi, waliji wa kulaga, walageswe ni kupanganyichiswa yangalumbana. 38 Chilambo nganichiŵajilwa kuwa ni wanda mpela wanyawo. Wajendajendaga mwikonde ni mmatumbi achitamaga mu mbugu ni mmasimbo. 39 Wanda wa wose wawoneche ni Akunnungu kuti atesile yambone mu chikulupi chao nambo nganachipochela chiŵalanjile Akunnungu cho, 40 pakuwa Akunnungu walongolele kutuwichila chindu chachili chambone mwakupunda kwa liwamba lyetu. Akunnungu wasachile kuti wanyawo awaga ni uwe pe tutendekwe wamalile.

12 Nipele, uweji tukwete mpingo wekulungwa wa wamboni wanti nyi waukutusyungula, kwayele tutyosye indu yose yaikutusiŵilila, ni sambu syasikutukamulila kwa chitema. Tuutuche pangapwa ntima mu luwilo lwaluli paujo petu. 2 Twalole Che Yesu jwachitandisye chikulupi chetu, jwelejo ni juchachimalichisye. Kwa liwamba lya lukondwa lulwaliji paujo pao, jwelejo jwapililile kuwa pa nsalaba, namose chaliji chindu cha soni. Ni sambano akutama kunlyo kwa chitengu cha umwenye cha Akunnungu. 3 Mwaganichisye kwannope Che Yesu, juwapililile nkuanilwa kwekulungwa kutyochela kwa wanda wa sambu. Nipele nkapela namose kupwa ntima. 4 Pakuwa, mkulimbana ni sambu nganimme kuputana mpaka kuwa. 5 Sooni ana nliŵalile agala malowe ga kuntusya ntima gakusala Akunnungu? "Mwanangu nkanyelusya Ambuje pakunjamuka, namuno nkapwa ntima pakunkalipila. 6 Pakuwa Ambuje akunjamuka jwalijose jwakunnonyela, ni kumputa jwalijose jwakunkunda kuwa mwanagwe." 7 Mpililile kujamukwa pakuwa gali majiganyo. Akunnungu akuntendela wanyamwe nti wanache wakwe, pakuwa ana mwanache jwapi jwangakujamukwa ni atigwe? 8 Iwaga ngankwamukwa ni Akunnungu chisau achiwanagwe wose yakuti pakwamukwa, wanyamwe nganimma wanache wausyene wa Akunnungu, mmele wanache wa kuichila. 9 Sooni, iwaga achatati wetu wa chilu wawatuweleche, pawatujamwiche uwe twaachimbichisye, ana ngati tukusachilwa kulitulusya nnope kwa Atati wetu wa kwani kuti tutame? 10 Achatati wawatuweleche watujamwiche mmoŵa kanandi mpela iwatite kuwona ili yambone achinsyene. Nambo Akunnungu akutujamuka kwa

ligongo lya kutukamunya, akutenda yeleyo kuti tutendekwe waswela mpela asyene. 11 Pakukutyochela kwamukwa ngakukuwa kwakusengwasya, nambo kukusupusya. Nambo kumbesi kwa awala wawajiganyikwe ni kwamukwa ko, kukwapa ukombole wa kupanganya yambone paujo pa Akunnungu ni utame wa chitendewe. 12 Kwayele ngalimbisye makono genu ni malungo genu gagapesile. 13 Njendelechele kwenda mmatala gagoloka kuti chindu chachilemele chikatininguka nambo chilame. 14 Nlimbile kutama kwa chitendewe ni wanda wose, sooni ntame kwa uswela pakuwa ngapagwa mundu juchiŵawone Ambuje iwaga mundu jo nganaŵa jwanswela. 15 Nlilolechesye chenene, kuti jwalijose akasausoyasya upile wa Akunnungu, nlilolechesye kuti mundu akaŵa mpela chitela chakuŵaŵa pasikati jenu ni kwika nago malagasyo, ni kuujonanga umi wa wanda wainji. 16 Akapagwa jwachigwagwa, pane mundu jwangaajogopa Akunnungu mpela a Esau, jwakujasile kupagwa kwakwe kwaandanda kwa chakulya chimo. 17 Pakuwa nkumanyililanga kuti namuno kanyuma paŵasosile sooni kuupochela upile wakwe kutyochela kwa atigwe wakaniwe. Pakuwa nganapata lipesa lya kuleka sambu ni kugagalausya gawatesile, namuno wasosile nnope kwa misosi. 18 Wanyamwe ngininnyika ku chitumbi cha Sinai mpela iwatite kuchiichilila wanda wa ku Isilaeli. Chitumbi chikukomboleka kuchikwaya chili nkukolela mooto, pa chipi, ni kusona kwakukulungwa kwa chibunga, 19 ni lisegwe lya lipenga, ni liŵole lininkuwecheta malowe. Awala wawapilikene usone wo wachondelele Akunnungu kuti akakunguluka nawo sooni, 20 pakuwa nganakombola kupililila lilajisyo lilyatyochekwe lyalikuti, "Juchakwaye chitumbi chi namose chiwe chinyama, chaponyekwe maganga." 21 Ni indu iyaoneche yo yaliji yakogoya nnope, namose che Musa watite, "Ngogopa ni kutetemela." 22 Nambo wanyamwe nkuichilile ku chikwesya cha Sayuni, ni ku musi wa Akunnungu wajumi, nnyiche Yelusalemu wa kwani kwakusongangene achikatumetume wa kwani wangakuŵalanjikwa, wakusangalala. 23 Nnyiche ku mpingo wekulungwa wa wanda wakunkulupilila Kilisito waali wandanda kupagwa wa Akunnungu ni meena gao galebekwe kwani. Nnyiche paujo pa Akunnungu jwali jwakulamula jwa wanda wose, ni paujo pa mbumu sya wanda wambone paujo pa Akunnungu watendekwe wamalile. 24 Nnyiche ku Che Yesu jwakwilanya jwa lilangano lya sambano ni ku miasi jakwe jajijitiche jajikuwecheta yambone kupunda miasi ji che Habili. 25 Nipele, nlilolechesye kuti nkana kumpilikanila jwelejo jwakuwecheta nomwe. Mpela awala Waisilaeli wawakanile kumpilikanila che Musa, juŵaasilaga

utenga kutyoka kwa Akunnungu paŵaliji pachilambo pano nganakulupuka. Isyene, uweji ngatukombola kukulupuka iwaga tukukana kumpilikanila jwelejo jwakutusalila utenga kutyochela kwini. 26 Katema Akunnungu paŵaŵechete pa chitumbi cha Sinai wachitenganyisye chilambo, nambo sambano alanjile kuti, “Chinachitenganye chilambo ni ngaŵa chilambo pe nambo kwini nombe nako.” 27 Liloŵe li “Soonii” likutulosya kuti indu yose yepanganyikwe chitenganyikwe ni kutyosyekwa, kuti indu yangaikukomboleka kutenganyikwa isigalile. 28 Kwayele, pakuŵa tukupochela umwenye wangatenganyika, twatogolele kwa woga ni kwa kwapopelela Akunnungu, kwa litala lichilyanonyelesye ni kwa kulitulusya ni kwapopelela, 29 pakuŵa Akunnungu wetu ali mooto waukutinisya.

13 Njendechele kunonyelana chiulongo. 2 Kasinliŵalila kwapochela achalendo, pakuŵa kwa kutenda yeleyo wandu wane waapochele achikatumetume wa kwini pangamanyilila. 3 Mwakumbuchile wandu wataŵikwe mpela ila ntaŵikwe pamo nawo, ni mwakumbuchile wakulagaswa nti nomwe nkulagaswa mpela wanyawo. 4 Ulombela uchimbichikwe ni wandu wose, achalume ni achakongwe aŵe wakukulupilichika kila mundu kwa njakwe, pakuŵa Akunnungu chiŵalamule wachigwagwa ni wachikululu. 5 Nkaŵa wandu wakunonyela nnope mbiya, nisinje ni indu inkwete yo pakuŵa Akunnungu nsyene atite, “Nganguneka ng’o atamuno ngangunjasa ng’o.” 6 Kwa ligongo lyo kwa ntima wakulimba tukuti, “Ambuje ali wakungamuchisya une, ngasinyogopa. Mundu chandende chichi?” 7 Mwakumbuchile ilongola wenu waŵansalile liloŵe lya Akunnungu. Nganichisye lwendo lwao mpaka kumbesi kwa umi wao, ni kuchisyasya chikulupi chao. 8 Che Yesu Kilisito ali julajula, liiso ni lelojino ni moŵa gose pangali mbesi. (aiōn 165) 9 Nkajigalikwa akuno ni akuno kwa majiganyo gane ga chilendo. Umbone wa Akunnungu ukujilimbisya mitima jenu, ni ngaŵa makanyo nkati ja yakulya, pakuŵa makanyo go nganigankamuchisya mundu jwali jose juŵagakuiye. 10 Tukwete chilisa, chakuti wandu wakutumichila mu lisakasa lya Ŵayahudi lyakupopelela nganasachilwa kulya indu yaikutyochekwa mbopesi pa chilisa pala. 11 Jwambopesi Jwankulu jwa Ŵayahudi akwausya miasi ja inyama Peuto Papaswela Nnope, kukutaga mbopesi kwa sambu nambo mitembo ja inyama yo ikochekwa paasa pa chigono. 12 Kwa ligongo lyo Che Yesu nombewo ŵalageswe ni kuwa paasa musu kuti ŵaswejesye wandu kwa miasi ja asyene. 13 Nipele, tukopoche twajaulile paasa pa chigono tuchikundaga kunyeluswa mpela ŵelewo yatite kunyeluswa. 14 Pakuŵa pachilambo pano nginitukola musu waukutamilisya,

nambo tukuusosa aula musu waukwika. 15 Nipele, kwa litala li Che Yesu, twatajile Akunnungu mbopesi jakwalapa moŵa gose, mbopesi ja kwalapa jo ili ipanganyo yetu apala patukujitichisya kuti, ŵelewo ali Ambuje. 16 Nambo kasinliŵalila kutenda yambone ni kukamusyana pakuŵa syelesi ni mbopesi syasikwanonyelesya Akunnungu. 17 Mwachitichisye wakunlongosya ni kugakamulisya malajisyo gao, pakuŵa wanyawo akuchesyanga kwa ligongo lya umi wenu ni chasale ya masengo gao paujo pa Akunnungu. Mwapilikanichisya chapanganye masengo gao kwa lukondwa, ngaŵa kwa kudandaula pakuŵa atumichilaga nkudandaula ngainkamusya mwanya. 18 Ntupopelele ni uwe, pakuŵa tukwimanyilila kuti mitima jetu ngajikutusalila kuti tukwete chileŵo. Ni tukusaka kutenda yaali yambone moŵa gose. 19 Choonde none ngunchisya kwannope kuti mumbopelele kwa Akunnungu kwa kuchalila, kuti ngombole kuuja kukwenu chitema. 20 Akunnungu wa chitendewele waŵansyusisye Ambuje wetu Che Yesu, Jwakuchinga Jwankulu jwa ngondolo kwa miasi jajikulosya kuti lilangano lya moŵa gose pangali mbesi lili lya usyene. (aiōnios 166) 21 Antende wanyamwe ŵamalilwe mu indu yose kuti nkombole kupanganya lisosa lya, nombewo atende mwenume yaikwanonyelesya, kwa litala lya Che Yesu Kilisito. Ukulu uŵe ni ŵelewo moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. Eloo. (aiōn 165) 22 Achalongo, ngunchisya mpochele maloŵe gangu gangunjamuka ga kuntusya ntima, gangunembela mu chikalata chachijipi chi. 23 Ngummanyisya kuti nlongo njetu che Timoseo agopolekwe mu nyuumba jakutaŵilwa. Aikaga mwachitema, chiiche pamo nawo pachiche kukwenu. 24 Mwakomasye wose wakunlongosya, pamo ni wandu wa Akunnungu wose. Achalongo achinjetu kutyochela ku Italia akunkomasya. 25 Umbone wa Akunnungu utame ni wanyamwe wose.

Yakobo

1 Une che Yakobo, jwakutumichila jwa Akunnungu ni jwa Ambuje Che Yesu Kilisito, ngunnembela mwanya wāndu wā Akunnungu wose wāmpwilingene ku chilambo kose, ngunkomasya. **2** Achalongo achinjangu, nnyiwone ili yakusengwa pe, pankukola masauko gagali gose. **3** Nchimanyililaga kuti kulinjikwa kwa chikulupi chenu kukunnychisya upililiu. **4** Nkole usyene wakuti kupililila kwenu kukupanganya masengo mu nkati mwenu mpaka kumbesi, kuti nkule ni kuwā wamaliwe mpela yakuti pakusaka Akunnungu, pangapunguchilwa ni chindu chachili chose. **5** Nambo mundu jwalijose mu mpingo wenu, lwansowāga lunda wāpopelele Akunnungu wākwapa wāndu wose mwamujini ni kwa ntima wambone nombejo chachipegwa. **6** Nambo apopeleje ali akwete chikulupi pangali lipamba lyalili lyose. Pakuwa mundu jwali ni lipamba ali mpela litumbela lya mu bahali lyalikujigalikwa ni mbungo ni kwauswa akuno ni akunokuno. **7** Mundu jwati yeleyo akaganisya kuti chapochele chachili chose kutyochela kwa Ambuje. **8** Jwelejo ali mundu jwagalaukagalauka ni ngakukombola kulamula chindu chakupanganya. **9** Nambo nlongo jwakulupilile jwaali jwakulaga akusachilwa asengwe, katema Akunnungu pakunkwesya. **10** Nlongo jwakulupilile jwaali jwachipanje akusachilwa asengwe, katema Akunnungu paakuntulusya. Pakuwa jwachipanje chasowe mpela uluwa lwa mwikonde. **11** Lyuwa likukopochela ni kuwala nnope ni kuumusya masamba, uluwa wakwe ukugwa ni usalale wakwe ukusowa. Iyoyo peyo jwachipanje nombejo chawe mmasengo gakwe. **12** Jwana upile mundu jwakupililila nkulinjikwa, pakuwa amalaga kupunda kulinjikwa chapegwe chindu mpela singwa ja umi, Ambuje jiwalanjile wākwanyela. **13** Mundu alinjikwaga akajila, “Ngulinjikwa ni Akunnungu.” Pakuwa Akunnungu ngakunlinga mundu kwa kutenda yangalumbana, nombe Akunnungu ngakulinjikwa kwa kutendelwa yangalumbana. **14** Nambo mundu akulinjikwa pakukwekwelemwa ni kutanjikwa ni tama jakwe atende yangalumbana. **15** Mwajilechelelaga tama jintawale jikwichisya sambi ni sambi syapundaga sikwichisya chiwa. **16** Achalongo achinjangu wākunonyelwa nkalambuchikwa. **17** Kila ntuka wambone ni waumaliwe ukutyochela kwini kwa Atati Akunnungu wāwagumbile lulanga, jwangakugalaukagalauka, nombewo ngakulosya chimanyisyo chachili chose kuti chagalauche. **18** Kwa unonyelo wakwe nsyene watuweleche kwa litala lya lilowe lya usyene, kuti tuweje mpela milimbu mu yepanganyikwe yakwe yose. **19** Achalongo achinjangu wākunonyelwa, manyilile chindu chi, yakuti mundu

jwalijose awe jwachitema kupilikana, nambo ngasawa jwachitema kuwecheta namose kutumbila. **20** Pakuwa wāndu wāali ni lutumbilo ngakukombola kupanganya yambone paujo pa Akunnungu. **21** Kwayele, nneche masyowele genu gangalumbana ni ipanganyo yenu yangalumbana. Mpochele kwa kulitulusya lilowe lyalipandikwe mmitima jenu lyalikukombola kunkulupusya. **22** Nkalilambusya mwachinsyene, nambo mmeje wāndu wākupanganyichisya masengo Lilowe lya Akunnungu, nga wa wākupilikanila pe. **23** Pakuwa naga mundu ali jwakupilikanila pe Lilowe lya Akunnungu nombe nga wa wākulipanganya lyalipikene, chalandane ni mundu jwakulilola ku meeso mu lindala. **24** Ni paakumalisya kulilola yatite ni kutyoka, kwakamo akuliwaila yatite pakuwa. **25** Nambo mundu jwakugalechesya uchenene malajisyo ga usyene gagakwalechesya wāndu, ni akwendelechela kugapanganyichisya masengo, pangapikanila pe ni kugaliwaila, jwele mundu jo chapegwe upile mu indu yose yakuipanganya. **26** Mundu aganisya kuti akwajogopa ni kwapopelele Akunnungu, nambo ngakusiwila lulimi lwakwe, kwapopelele kwao Akunnungu nganikukola mate ni akulilambusya nsyene. **27** Litala lya kwapopelele Akunnungu lyalili lyambone lyangali chilewo paujo pao lili ali: Kwakamuchisya wamalekwa ni wawililwe ni achiwankawo ni nkalisakasya kwa indu yangalumbana ya pachilambo.

2 Achalongo achinjangu, iwaga kwakulupilila Ambuje wetu Che Yesu Kilisito, Ambuje wa ukulu, nakola lusagu kwa wāndu kwa kwalola ku meeso. **2** Tujileje, mundu jumo awete pete jajikolochekwe kwa sahabu ni iwalo yakusalala, akwinjila mu nyumba jenu ja kupopelele, nombe akwinjila mundu jwa usauchi jwana iwalo yakuwisala. **3** Iwaga wanyamwe nkunchimbichisya jwelejo jawete iwalo yakusalala ni kunsalila “Ntameje apano pa chitengu chambone,” nambo ajula jwa usauchi nkunsalila, “Mwe, njimeje pelepo, pane ntameje paasi,” **4** ana lwele nga wa lusagu ni kulamula ko ngakukuika ni nganisyo syangalumbana? **5** Mpilikanile achalongo achinjangu wākunonyelwa! Ana Akunnungu nganiwasagula wākulaga wa pachilambo kuti a we wachipanje mu chikulupi ni kupochele umwenye uwalanjile a wa wākwanyela? **6** Nambo wanyamwe nkunnyosya jwausauchi. Ana nga wa wachipanje wākunliwatilanga ni kunjausyanga pa nkungulu? **7** Ana nga wa wanyawo ni wākulitukana alila liina lyambone lya Ambuje, jwati wanyamwe nli wāndu wakwe? **8** Naga isyene nkugajitichisya malajisyo gamakulu mu umwenye wa Akunnungu, gagali mu Malembelo ga Akunnungu gagakuti, “Munnonyele njenu jwammandichile mpela inkuti

pakulinonyela mwasyene,” nkutendekanya yambone. 9 Nambo iwaga nkutenda lusagu kwa wandu kwa kwalola ku meeso nkutenda sambu ni malajisyo ga Akunnungu gakulosya kuti nganingajitichisya. 10 Pakuwa mundu jwangakujitichisya likanyo limo mmalajisyo gose ga Akunnungu, chaawe ngakugajitichisya malajisyo gose. 11 Pakuwa jwelejo juwatite, “Nkatenda chikululu,” ni jujojo juwatite, “Nkaulaga.” Iwaga ngankutenda chigwagwa nambo nkuulaga, nkutema malajisyo. 12 Nipele mmecheteje ni kupanganya mpela wandu wachalamulikwe malinga ni malajisyo gagakutuwika walechelelwe. 13 Pakuwa Akunnungu ngaalosya chanasa pachiwalamule wandu wangalosya chanasa. Nambo waali ni chanasa ngasajogopa kulumulikwa ko. 14 Achalongo achinjangu, ana mundu akukola chichi asalaga kuti ngwete chikulupi nambo ngakuchilosya kwa ipanganyo yambone? Ana chikulupi cho chichikombole kwakulupusya? 15 Tujileje, jwakukulupilila njetu jwannume pane jwankongwe nganakola chakuwala pane yakulya. 16 Mundu jumo jwenu wasalilaga, “Njaulanje kwa chitendeweke nkajotele mooto ni kwikuta,” pangaapa iyasoŵile mu kutama ana chakole chichi? 17 Iyoyo peyo chikulupi pe iwaga changali ipanganyo chiwile. 18 Nambo mundu akombolaga kusala, “Mmwe nkwete chikulupi noneji ngwete ipanganyo.” Unej chinyanje, “Munosye chikulupi chenu pangali ipanganyo noneji chinannosye chikulupi changu kwa ipanganyo yangu.” 19 Mmwejo nkukulupilila kuti Akunnungu ali wamo, yambone. Nambo masoka nombego gakukulupilila iyoyo, nombego gakutetemela. 20 Mmwe jwakulowela! Ana nkusaka kuloswa kuti chikulupi changali chipanganyo chiwile? 21 Ana Atati wetu che Iblahimu wakundikwe uli ali wambone paujo pa Akunnungu? Wakundikwe kwa chipanganyo pawantoyosise ya Isaka mwanagwao pa chilisa. 22 Nkulola yakuti chikulupi chatesile masengo pamo ni chipanganyo chakwe ni chikulupi chatindimiswe kwa litala lya chipanganyo yakwe. 23 Malembelo ga Akunnungu gala gamalile gagatite, “Che Iblahimu wakulupilile Akunnungu ni kwayele wakundikwe kuwa wambone paujo pao.” Nombejo wawilanjikwe ambusanga jwa Akunnungu. 24 Nkulola kuti mundu akukundikwa kuwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa ipanganyo nambo ngaŵa kwa chikulupi pe. 25 Iyoyo peyo che Lahabu jwakulawalaŵa jula, wakundikwe jwambone paujo pa Akunnungu kwa ipanganyo yakwe pawapochele wakusosasosa ni kwakoposya paasa kwa litala line. 26 Mpela ila chiilu pangali mbumu cheewe, iyoyo peyo chikulupi pangali ipanganyo chiwile.

3 Achalongo achinjangu, nkaŵa wakwiganya wajinji pakuwa nkumanyiilila kuti uweji utukwiganya tutulamulikwe kwa chikali nnope kwapunda wandu wane. 2 Uweji wose tukulewa mwamujinji. Nambo iwaga mundu ngakulewa mu nkuwecheta kwakwe, jwelejo ali jwamalilwe, nombejo akupakombola kuchilongosya chiilu chakwe chose. 3 Uwe tukuwika chipaande chamwana cha chisyano chachitawikwe kwa migoji nkangwa sya falasi kuti tukombole kuilongosya ilu yao kwaula kwakuli kose kwatukusaka uweji. 4 Iyoyo ngalaŵa namose jili jekulungwa nnope jikujigalikwa ni mbungo jakalipa nambo jikugalauswa ni chipande cha mwana cha chibao, ni jikwaula kwakusaka jwakujilongosya. 5 Iyoyo peyo lulimi luli chiwalo cha mwana nnope pa chiilu nambo lukulupilila indu yekulungwa nnope. Nganisye mooto kanandi yakuti pakolesya litinji lyekulungwa nnope. 6 Nombe lulimi luli mpela mooto. Lugumbele igongomalo ya pachilambo. Lulimi luli chiwalo cha mwana nambo lukukombola kuchinyakasya chiilu chose. Lututinisya umi wetu chitandile kupagwa mpaka kuwa, kwa mooto waukutyochela ku jehanamu. (Geenna g1067) 7 Mundu akukombola kulanga inyama yayiiose nombe amasile kukombola kulanga, inyama ya mwitini ni ijuni yayiiose ni inyama yaikukwaŵa yayiiose ni yaikutama mmeesi. 8 Nambo ngapagwa mundu jwakukombola kululanga lulimi. Lulimi luli lwangalumbana ni ngalukukomboleka kululanga, ni lugumbele sumu jajikulaga. 9 Kwa lulimi tukwalapa Ambuje ni Atati wetu, ni kwa lulimi lulolo tukwalwesya wandu wagumbikwe chisau cha Akunnungu. 10 Mu kangwa jimo mukukopochela malowe ga upile ni malowe ga kulwesya. Achalongo achinjangu ngaikuwajilwa indu iweje yeleyo. 11 Ana chisima chikukombola kukoposya kwanakamo meesi gambone ni meesi ga njete? 12 Ana achalongo achinjangu chitela cha ntini chikukombola kusogosya isogosi ya seituni pane chitela cha msabibu chikukombola kusogosya isogosi ya tini? Ngwamba, chisima cha meesi ga njete ngachikukombola kukoposya meesi gambone. 13 Ana nduni jwali ni lunda ni umanyilisi pasikati ja wanyamwe? Nipele alosye yeleyo kwa lwendo lwakwe lwambone kwa litala lya ipanganyo yaikupanganyikwa kwa kulitulusa ni lunda. 14 Nambo iwaga mmitima jenu mugumbele wiu ni uchimwa ni lipamo, nkasisa usyene kwa kulilapa ni kusala unami. 15 Lunda lwati yeleyo ngalukutuluka kutyochela kwini nambo luli lunda lwa pa chilambo, lwele lunda luli lwa chiundu ni lukutyochela kwa Shetani. 16 Pakuwa papali ni wiu ni lipamo, pana utindiganyo ni ipanganyo yose yangalimate. 17 Nambo lwele lunda lwalukutyochela kwini, luli lwakusalala, lukusaka chitendeweke ni kulitalika, luli chile kupilikanila malowe ga wandu. Lugumbele chanasa ni ipanganyo

yambone, nganilukola lusagu, namuno kulambusya. 18 Wāndu wākuchinonyela chitendeweke akupanganya indu yaikwikanawo chitendeweke kwa wāndu wāne, mbesi jakwe wāndu akutendekwa wāmbone paujo pa Akunnungu.

4 Ngondo ni kuputana mwa wānyamwe ikukopochela kwapi? Ana ngaŵa ikutyochela mu tama syenu syasikukanilana mu nkati mwenu? 2 Nkulajila indu, ni pakuŵa ngankwipata, nkukombola kuulaga. Nkulajila kwannope kukola indu yejinji nambo ngankukombola kwipata, kwayele nkutandana ni kuputana. Ngankupata indu inkwisaka pakuŵa ngankwaŵenda Akunnungu. 3 Namose pankuwenda, ngankupata pakuŵa nkuwenda ni nningwa wangaŵa wambone, kuti nkombole kukwanisya tama syenu. 4 Mwanya wāndu wāngakulupilichika! Ngankwimanyilila kuti kutenda uganja ni chilambo uli umagongo ni Akunnungu? Kwapele jwalijose jwakusaka kutenda uganja ni chilambo akulitesya jwammagongo jwa Akunnungu. 5 Nkaganichisya kuti Malembelo ga Akunnungu gakuti maloŵe gangali chindu pagakuti, “Mbumu jwa Akunnungu jwaŵichikwe mwetuwe akwete wiiu ligongo lyetu.” 6 Nambo umbone wa Akunnungu ukwete machili gamakulungwa nnope mpela yagakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, “Akunnungu akwakaniŵa wāali ni chibuli nambo akwapa upile wākulitulusya.” 7 Kwayele nkunde kulongoswa ni Akunnungu. Mwakanile Shetani nombewo chambutuche. 8 Mwaŵandichile Akunnungu nombewo chambandichile. Njosey makono genu mwanya wāndi ŵa sambi. Nswejesye mitima jenu mwanya wāulamba. 9 Nsupuche, nilile ni kulila kwamalumbo. Lukondwa lwenu luŵe kusupuka ni kuseka kwenu kuŵe kulila kwamalumbo. 10 Nilitulusye paujo pa Ambuje nombewo chankwesye. 11 Achinjangu nkalamulana mwachinsyene. Mundu jwakunlalatila njakwe ni kunlamula, jwelejo akugalalatila ni kugalamula malajisyo. Naga nkugalamula malajisyo mmwe ngankugajitichisya malajisyo nambo nkugalamula. 12 Akunnungu jikape ni wākugatyosya Malajisyo ni kulamula. Ni wēlewo pe ni wākukombola kukulupusya ni kuulaga. Ana mmwe ni wāani junkwalamula wāndu wāne? 13 Sambano mpilikaniŵe mwanya wānkuti, “Lelo pane malaŵi tutujaŵe lisi limo, tukatame chaka chansima kweleko, ni kusumisya malonda ni kupata mbiya.” 14 Mwanya ngankwimanyilila ichiikopochele malaŵi mu umi wenu. Mwanya ndi mpela lipundugulu lyalikuwoneka katema kakajipi ni kusoŵa. 15 Wānyamwe mwasachilwe kuwēcheta yeleyi: “Ambuje asakaga chitutame ni kuchipanganya achi ni chelechi.” 16 Nambo sambano, nkulilapa ni kuligamba. Kulilapa kwati yeleyo kuli chigongomalo. 17 Nipele, mundu

jwalijose jwakumanyilila chachili chambone chakusachilwa kuchitenda, nambo ngakuchitenda, mundu jo akupanganya sambi.

5 Sambano mpilikane wānyamwe wāipanje! Nilile ni kulila kwa malumbo kwa ligongo lya kulaga kwakukunnyiichilila. 2 Ipanje yenu iwosile ni minjilo jenu jililikwe ni chimbulukuku. 3 Sahabu jenu ni mbiya syenu sikamwile ukutu ni ukutu wakwe chiuŵe umboni pasikati jenu pakuŵa chijonanje iilu yenu mpela mooto yakuti kutinisya. Wānyamwe nliunjichile ipanje kwa moŵa ga mbesi. 4 Nganimwalipa aŵala wāŵapanganye masengo mmigunda mwenu. Mpilikaniŵe yakuti kulalatila, kulila kwa wāndu wākugowola mmigunda jenu kuiche mmipikanilo ga Ambuje wāali ni ukombole. 5 Ntemi mchilambo kwa utame wakulisengwasya kwannope. Nlijimbese mwachinsyene mpela ng'ombe jajili chile kwa lyuŵa lya kusingwa. 6 Mwalamwile ni kwaulaga wāndu wāmbone paujo pa Akunnungu, wānganankaniŵa wānyamwe. 7 Kwayele achalongo achinjangu, mpililileje mpaka pataiche Ambuje. Nlolo jwakulima yakuti pakulindilila kwa kupililila aila yaipandile, isogosye magungulo gambone ni yakuti pakujilindilila ula jandanda ni jambesi. 8 Iyoyo peyo ni wānyamwe wākwe mpililile, nkole mitima jakulimba ligongo kwika kwa Ambuje kuwāndichile. 9 Achalongo achinjangu, nkanyinyitilana mwachinsyene pe ntakulamulikwa ni Akunnungu. Jwakulamula aŵandichile kwika. 10 Achalongo achinjangu, mwasakaga kulola chisyasyo cha kulindilila ni kupililila mmasausyo, mwakumbuchile wākulondola wāŵasalaga utenga wa kutyochela kwa Ambuje ni wānyamwe nsyasye chitagu chao. 11 Tukwaŵilanga wēlewo akwete upile pakuŵa wāpililile. Mpilikene ngani sya kupililila ku che Ayubu, ni nkwiwanyilila Ambuje iwāntendele kumbesi. Pakuŵa Ambuje aguumbele chanasa ni umbone. 12 Kupunda yeleyo yose achinjangu nkalumbila kwa kwani atamuno kwa chilambo atamuno kwa chindu chachili chose. Njileje, “Elo” iwaga nkusaka kuti elo ni “Ngwamba” iwaga nkusaka kuti ngwamba, pelepo nganlamulikwa ni Akunnungu. 13 Ana apali mundu jwalijose mu mpingo wenu jwakusauka? Apopeleje. Jwakusangalala ajimbe nyimbo sya kulapa. 14 Ana apali mundu mu mpingo wenu jwakulwala? Wāŵilanje achakulu ilongola wā mpingo wa wāndu wākunkulupililila Kilisito wāpopelele ni kwapakasya mauta mu liina lya Ambuje. 15 Ni akula kupopelela kwa chikulupi chikunnamisye jwakulwala jo, nombre Ambuje chanlamye. Naga watesile sambi, chalecheleswe. 16 Nsalilane sambi syenu kwa jwine ni jwine ni kupopelelana kuti nlamiswe. Mapopelo gakwe mundu jwambone paujo pa Akunnungu gana machili gakupanganya

gamajinji. 17 Che Elia wâliji mundu mpela uwe, wâpopelele kwa kuchalila kuti jikanya ula ni nganjinya ula pachilambo yaka itatu ni miesi sita. 18 Nipele wâpopelele sooni ni ula janyele kutyochela kumaunde ni chilambo chasogwesye magungulo. 19 Achalongo achinjangu, iwâga mundu jwalijose mwa wanyamwe asochelaga ni kuuleka usyene, ni mundu jwine ammusyaga, 20 nipele mmanyilile kuti mundu jwalijose jwakummsya jwa sambu kutyochela nkusoya kwakwe, jwelejo chankulupusye mundu jo kutyochela mchiwa ni kwatenda Akunnungu wâtyochesye sambu syao syejinji.

1 Petulo

1 Une che Petulo, nduna ju Che Yesu Kilisito, ngunembela wanyamwe wandu wansagulikwe ni Akunnungu, ni wampwilingene ni wankutama nti achalendo ku Ponto ni ku Galatia ni ku Kapadokia ni ku Asia ni ku Bisinia. **2** Akunnungu Atati wansagwile wanyamwe malinga ni iwāsachile ni kuntenda mme waswejekwe kwa litala Iya Mbumu, kuti nkombole kunjitchisya Che Yesu Kilisito ni kujosekwa ni miasi jao. Ngunsachila umbone wa Akunnungu ni chitendewe chachijijini. **3** Twalape Akunnungu, Atati wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito! Kwa chanasa chao chachikulungwa watuweleche sooni kwa kunsyusya Che Yesu. Atupele chilolelo cha umi, **4** nipele tukulolela kupochela indu yambone yejinji, yati Akunnungu wawichile wandu wao kwini kwangaikwola atamuno kujonasika atamuno kuisina. **5** Chiuwe wenu wanyamwe wankugosekwa ni machili ga Akunnungu kwa litala Iya chikulupi, kwa ukulupusyo wauli chile kuunukukwa pa Iyuwa Iya mbesi. **6** Msengwanje nkati yeleyo, namuno sambano, kwa katema kakajipi, chinsachilwe kulaga kwa ligongo Iya malinjilo gamajinji. **7** Kulinjikwa kwenu ko kuli kwa liwamba Iya kuchipima chikulupi chenu iwaga chili cha usyene. Pakuwa namose sahabu jili chindu cha konasika, jikulinjikwa ni mooto. Iyoyo peyo chikulupi chenu chachili cha ndalama kupunda sahabu chichilinjikwe kuti chimanyiche iwaga chili chisyene. Ni kwa ligongo Iyo chimpochele lumbili ni ukulu ni luchimbichimbi katema Che Yesu Kilisito pachakopochele. **8** Wanyamwe nkwanonyela welewo namuno nganimwawone ni nkwakulupiila namuno ngankawawona kwa sambano. Nipele nkusengwa nnope kwa lukondwa lwekulu lwangalukuwechetekwa, **9** pakuwa mkupochela mbote ja kukulupiila kwenu, jelejo jili chiwombosyo chenu. **10** Wakulondola wa Akunnungu wasosilesosile ni walolitelolite yankati ukulupusyo wo, wanyawo wasagamukwile yankati ntuuka wati Akunnungu chachimpa wanyamwe. **11** Wasosile kumanyilila chiiwe katema chi ni chiweuli. Chindu chachiwechetekwe ni Mbumu jwa Kilisito waali nkati mwao, juwalongolele kusala nkati masauko gachigaasimane Kilisito ni ukulu uchiukopochele pakumala yeleyo. **12** Akunnungu waunukulile wakulondola kuti utenga uwajenesye ula nganiwagamba wele achinsyene, nambo wangambaga wanyamwe. Ni sambano utenga wo ulalichikwe kukwenu ni wele wawanlalichile wanyamwe Ngani Jambone kwa litala Iya Mbumu jwa Akunnungu juwatumikwe kutyochela kwini. Indu yo, namuno achikatumetume wa kwini akulajila kwimanya. **13** Kwa ligongo Iyo, mmeje chile ni kuchesya. Mmichanje chilolelo chenu

chose mu umbone wa Akunnungu uchimpegwe katema Che Yesu Kilisito pachaunukulikwe. **14** Mmeje mpela wanache wa Akunnungu wakujitchisya, nkatama kwa kujikuya misese jenu jangalumbana jimwaliji najo katema pamwaliji ngankumanyilila usyene wa Akunnungu. **15** Nambo mpela jwele jwammilasile yatite kuwa jwanswela, nomwe wakwe mme waswela mu lwendo lwenu lose. **16** Pakuwa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Mme waswela, pakuwa none ndili jwanswela.” **17** Pankwakolanga Akunnungu, wanyamwe nkwawilanga Atati. Nipele, mmanyililanje kuti welewo akunlamula jwalijose malinga ni aila yaitesile pangali lusagu. Kwayele njendelechele kutama yambone pa katema kakasigalile pachilambo pano nkwachimbichisya Akunnungu kwannope. **18** Pakuwa ngumanyilila kuti wanyamwe wammombwelwe mu wende wenu wangalimate, umwapochele kutyochela kwa achachekulu wenu. Nambo nganammobola kwa indu yakuwola, pane kwa maganga ga mbiya pane sahabu. **19** Nambo mwakulupwiswe kwa miasi ja ndalama jajikulungwa ja Kilisito. Jwali mpela mwanangondolo jwangali chilema namose lidoa. **20** Welewo wasagulikwe ni Akunnungu chikana we kugumbikwa chilambo, waunukulikwe mmo wa ga mbesi gano kwa ligongo Iyetu. **21** Kwa litala li Che Yesu Kilisito, nkwakulupiila Akunnungu juwansyusisye ni kwapa ukulu, ni mwa yeleyo chikulupi ni chilolelo chenu ili kwa Akunnungu. **22** Pakuwa sambano, kwa kuujitchisya usyene, wanyamwe nswejeswe mbumu syenu ni kwanonyela achinjenu pangali ulamba. Nipele nnonyelane jwine ni jwine kwa ntima wenu wose. **23** Pakuwa mpagwile kaa wili ngawa kwa mundu jwakuwa nambo kwa mundu jwangakuwa, lisyene lili Lilo we Iya Akunnungu lyalili lyalijumi, ni lyalikulama mo wa gose pangali mbesi. (aiōn g165) **24** Mpela Malembelo ga Akunnungu igakuti kusala, “Wandu wose ali mpela masamba, ni ukulu wao wose uli mpela ulu wa masamba. Masamba gakuumula ni ulu wa ukupatuka. **25** Nambo, lilo we Iya Ambuje likulama mo wa gose pangali mbesi.” Lilo we Iyo lili Ngani Jambone jajilalichilwe kukwenu. (aiōn g165)

2 Nipele, nnechanje ungalumbana wose, unami ni ulamba ni wiu ni kutukana ikapagwa sooni. **2** Mo wa gose njajile lilo we Iya uswela Iya Akunnungu nti mwanache yakuti pakulajila ma wele, kuti kwa Iyeleyo isyene nkombole kukula ni kukulupuswa. **3** Mpela igakuti kusala Malembelo ga Akunnungu, “Nnyimanyi mwachinsyene kuti Ambuje ali wambone.” **4** Nipele, mwajaulile Ambuje! Welewo ali nti liganga lyalijumi lyekanikwe ni wandu, nambo paujo pa Akunnungu lili liganga Iyesagulikwe ni Iya ndalama jajikulungwa. **5** Wanyamwe nombe nli nti maganga

gamajumi nkagumbikwe ni kuwa nyumba ja chibumu muchinkatumichile mpela wambopesi waswela, nkatosye mbopesi sya mbumu syasikukundikwa ni Akunnungu kwa litala li Che Yesu Kilisito. 6 Pakuwa Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Sagwile liganga lya ndalama, linguliwika nti liganga lya nsingi lya petumba ku Sayuni. Muntu juchankulupilile jwelejo ngaintenda soni." 7 Kukwenu wanyamwe wakukulupilila, liganga lya lili lya ndalama jajikulungwa, nambo kwa wele wangakukulupilila mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, "Liganga lyalikanile wakutawa kuti ngalikufai, sambano lilyoyo lili liganga lyalikusachilwa kwannope." 8 Sooni Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Liganga lya lili liganga lyalikwatenda wandu alikuwale, lwala lukwagwisya wandu." Wandu akulikuwala kwa ligongo akanile kuukulupilila utenga wa Akunnungu. Yeleyo ni iyatyochele mpela Akunnungu iwatite pakuganisisya. 9 Nambo wanyamwe ni wandu wasagulikwe, uwelesi wa wambopesi wa mwenye, ni lukosyo lwaluswela ni mpingo wa wandu wa Akunnungu, wasagulikwe kugasala masengo gakwe gamakulu gawammasile ntyoche mu chipi, ni kunjinjisy mu lilanguka lyakwe lyekulu. 10 Kalakala wanyamwe nganmma wandu wa Akunnungu, nambo sambano wanyamwe ni wandu wakwe, kalakala Akunnungu nganantendela chanasa, nambo sambano mpochele chanasa chao. 11 Achambusanga wangu wangunnonyela, ngunchondelela wanyamwe nti achalendo ni wandu wa ulendo pa chilambo pano! Nnekangane ni tama syangalumbana simpagwile nasyo syasikupisyangana ni mbumu. 12 Wende wenu pasikati ja wandu wangakwamanyilila Akunnungu ukusachilwa uwe wambone, kuti pachachinnambuchisya po kuti nkupanganya ya sambu, chawone ipanganyo yenu yambone ni Akunnungu pachaiche chiwakusye. 13 Nipele mwajitichisye wandu wose waali ni ukulu kwa ligongo lya Ambuje. Munjitichisye mwenye jwali chilongola jwankulu, 14 ni mwajitichisye achakulu wawasagulikwe ni mwenye kwalamula wandu wa sambu ni kwalapa wakupanganya yambone. 15 Pakuwa Akunnungu akusaka ntende yambone kuti nkombole kusitawa kang'wa sya wandu wangali lunda wangakwimanyilila aila yakuipanganya. 16 Mtameje nti wandu wanganatawikwa, ni ungatawikwa wenu wo ukawa litala lya kuisisa yangalumbana yenu, nambo mtameje nti wakutumichila wa Akunnungu. 17 Mwachimbichisye wandu wose, mwanonyele wakukulupilila achinjenu, mwachimbichisye kwannope Akunnungu ni kumchimbichisya mwenye. 18 Wanyamwe wakutumichila, mwapilikanichisye achakulu wenu kwakwachimbichisya, ngawa kwa waali wambone ni chitungato pe, nambo ni wachikali. 19 Pakuwa iwaga nkupililila ipwetesi ya masauko

gangankuwajilwa ligongo nkumanyilila kuti Akunnungu akusaka ye, nipele Akunnungu champanje upile. 20 Pakuwa, chimpate chichi mwapilililaga kuputwa kwankusachilwa mputwe ligongo lya ilewo yenu? Nambo iwaga nkupililila kusauswa atamuno ntesile yambone, Akunnungu champe upile kwa ligongo lya. 21 Yeleyo ni yammilanjikwe nayo, pakuwa Kilisito nsyene wasawiche kwa ligongo lyenu, ni anlosisye ntende nti iwatesile. 22 Welewo nganatenda sambu, atamuno ngana wecheta lilo we lyalili iyose lya unami. 23 Welewo pawatukanikwe nganaliuchisya kwa kutukana. Ni pawasawiche nganiwajogoya wandu kuti wajogope, nambo wachilesile chilolelo chakwe kwa Akunnungu, wakulamula mu usyene. 24 Welewo asyene wasijigele sambu syetu mu chiilu chao pa nsalaba, kuti uwe tuleche kutenda sambu, ni kutama kwa kupanganya yali yambone paujo pa Akunnungu. Ni kwakupotekwa kwao, wanyamwe nlamiswe. 25 Pakuwa mwaliji mpela ngondolo syesochelele, nambo sambano mmusile kwa jwakuchinga ni Jwakwimilila umi wenu.

3 Iyoyo wanyamwe achakongwe wannombilwe, mwajitichisye achiwankwenu, kuti iwaga kwana wampepe mwa welewo wangakulikulupilila Lilo we lya Akunnungu, apatanje kukulupilila kwa kuuwona wende wenu, pangaasalila chachili chose. 2 Pakuwa chalole wende wenu yautite kuwa wambone ni wakuchimbichisya. 3 Kulikwatula kwenu, kuna we kwa paasa mpela ila kutiwa umbo yakusimosya ni kuwala indu yekolochekwe kwa sahabu ni kuwaila iwalo ya ndalama jekulungwa. 4 Nambo kulikwatula kwenu kuwe mu ntima, kulikwatula kwangakukomboleka konasika yaani ntima wa kutulala ni wa kulitimalika. Kweleko ni kwakukusachilwa paujo pa Akunnungu. 5 Pakuwa yeleyo ni iwatite pakulikwatula achakongwe waswela wachiikala wawawisile chilolelo chao kwa Akunnungu achajitichisyaga achiwankwawo. 6 Mpela che Sala iwatite pakwajitichisya che lblahimu ni kwawilanga ambuje. Sambano wanyamwe ni achiwali wakwe, iwaga chintende yambone pangali kogopa chachili chose. 7 Wanyamwe achalume, iyoyo peyo ntameje kwa lunda ni achiwankwenu akuno nchimanyililaga kuti nganakola machili nti wanyamwe. Nkusachilwa kwachimbichisya pakuwa nombewo chapochele ntulilo wa umi pamo ni wanyamwe. Mwatendaga yeleyo ngansiwililwa ni chachili chose pankwapopela Akunnungu. 8 Pakumalichisya, nguti yeleyo, wanyamwe wose mmeje ni ng'anisyo simo ni kukamuchisyana ni nnonyelane chilongo nchikolelanaga chanasa ni kulitulusya mu ntima. 9 Ngasimwauchisya yangalumbana wandu wakumpanganyichisya yangalumbana pane kutukana mpela

yakuti pakuntukana, nambo mwaŵendele upile, pakuŵa ŵanyamwe mwaŵilanjikwe ni Akunnungu kuti mpochele upile. 10 Mpela igakuti kusala Malembelo ga Akunnungu, “Jwakusaka kuunonyela umi, Ni kuliwona lyuŵa lyambone, Alusiŵile lulimi lukaŵecheta yangalumbana, Ni kang’wa jikaŵecheta yakulambusya. 11 Aisepuche yangalumbana, atende yambone, achisose chitendeweke kwa ntima wakwe wose ni kuchikuya. 12 Pakuŵa Ambuje akwagosa ŵandu ŵambone ŵakwanonyelesya ni kugapilikanichisya mapopelo gao, nambo akwakanila aŵala ŵakutenda yangalumbana.” 13 Ana nduni juchampoteche, mwalimbilaga kutendekanya yambone? 14 Nambo nachiwamuno nkupotekwa kwa ligongo lya kupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu, nkwele upile. Ngasimunjogopa mundu jwalijose, atamuno ngasimba ni lipamba. 15 Nambo mwalambe Kilisito mmitima jenu pakuŵa ali Ambuje. Ntameje chile kunjanga mundu jwalijose jwakummusya yankati chilolelo chachili nkati mwenu. 16 Nambo ntende yeleyo kwa chitungato ni luchimbichimbi. Mme ni ntima wangaukulosya kuti nli ni sambi, kuti ŵele ŵakunnamanila ni kuntukana nkati wende wenu wambone nkulumbikana kwenu ni Kilisito jatende soni. 17 Pakuŵa mmbaya kusauswa kwa ligongo lya kutenda yambone, iwaga lili lisosa lya Akunnungu, kupunda kusauswa kwa ligongo lya kutenda yangalumbana. 18 Pakuŵa Kilisito asyene ŵawile kamo pe kwa ligongo lya sambi syenu, mundu jwambone paujo pa Akunnungu ŵasawiche ni kuwa kwa ligongo lya ŵandu ŵangalumbana, kuti anjigale mwanya kwa Akunnungu. Ŵaulajikwe chiilu nambo ŵatendekwe ŵajumi kwa ukombole wa Mbumu jwa Akunnungu. 19 Kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu jo ŵajawile kweleko kukusilalichila asila mbumu syasili mchitaŵiko. 20 Syelesyo sili mbumu sya ŵandu ŵakanile kwajitichisya Akunnungu kalakala, paŵalindililaga nkupililila katema che Nuhu paŵakolosyaga ngalaŵa jajikulungwa jajikuŵilanjikwa safina. Nkati mwa chelecho ŵandu kanandi pe, yaani ŵandu nane, ŵakulupwiche mmeesi. 21 Ni meesi go gali chimanyisyo cha ubatiso waukukulupusya sambano ji. Wele ubatiso uli ngaŵa kwa ligongo lya kutyochesya likaku lya pa chiilu, nambo nti lilangano lyaliŵichikwe kwa Akunnungu lyalikutendekwa mu ntima waukulosya kuti nganitukola sambi. Nombe ubatiso wo ukukulupusya ŵanyamwe kwa litala lya kusyuka ku Che Yesu Kilisito, 22 ŵajawile kwianani ni sambano atemi peuto pakuchimbichikwa kundyo kwa Akunnungu, akwalongosya achikatumetume ŵa kwianani ni achakulu ni ŵaali ni ukombole wekulungwa wa kwianani.

4 Nipele pakuŵa Kilisito ŵasawiche mu chiilu, nomwe ŵakwe nlimbisyene nkuganisa iyoyo mpela yatite kuŵa jwelejo, pakuŵa jwelejo jwasawiche mu chiilu, alekangene ni sambi. 2 Ni mmwe ŵakwe chitandile sambano, mmoŵa genu gagasigele pachilambo pano, kasintama kwa kusikuya tama syangalumbana syampagwile nasyo, nambo ntame kwa unonyelo wa Akunnungu. 3 Pakuŵa katema kakapite ka umi wetu mwakwete katema kakaleu kakupanganya indu yaakupanganya ŵandu ŵangakwamanyilila Akunnungu. Mwatemi mu chigwagwa ni tama syangalumbana ni indimba yakutendekasya soni ni kupopela inyago yaikwachima Akunnungu. 4 Sambano, ŵele ŵandu ŵangakwamanya Akunnungu akusimonga ŵanyamwe pakummona ndi ngankukumulangana nawo sooni mu ipanganyo yao ya soni, nipele akutukananga. 5 Nambo ŵele ŵandu chachiliŵalanga achinsyene indu yao paujo pa Akunnungu, ŵakutama chile kwalamula ŵajumi ni ŵawe. 6 Lyele lili ligongo lyati Ngani Jambone jalalichilwe ilaila kwa ŵawe, kuti alamulikwe mu ilu yao yakuti akusachilwa kuwa nti ŵandu ŵane. Ngani Jambone ji jalalichilwe kwa ŵanyawo kuti mu utame wao wa chibumu akole umi mpela Akunnungu yatite kuŵa ŵajumi. 7 Nambo mbesi ja indu yose jiwandichile. Nkusachilwa mme ni lunda, nlitawale mwachinsyene ni kupopela. 8 Kwipunda yose nnonnyelane jwine ni jwine kwa ntima wenu wose, pakuŵa unonyelo ukuunichila sambi syejinji. 9 Mpochelanganane jwine ni jwine pangadandaula. 10 Jwalijose akusachilwa atumichileje ntulilo wakwe wapegwilwe ni Akunnungu kwa ligongo lya ŵane. Naga akutenda yeleyo chaŵe jwakulindilila jwambone jwa ntulilo wauliwose umpegwilwe ni Akunnungu. 11 Jwakulalichila jwalijose, akusachilwa kuutyosya utenga wa Akunnungu. Ni jwakutumichila, atumichile malinga ni machili gapegwilwe ni Akunnungu, kuti ajinichilwe Akunnungu mu yose kwa litala li Che Yesu Kilisito. Ukulu ni ukombole uŵe kwa ŵelewo moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. Eloo. (aiōn 9:165) 12 Ŵakunonyelwa, nkakusimonga kupotekwa ligongo lya kulinjikwa kwakukulungwa. Kasimmalanga kuti chili chindu chachilendo kukwenu. 13 Nambo nsengwanje pakuŵa nkusyowekana mmasausyo gao Kilisito, kuti nkombole kusengwa kwakupunda katema pachiuukulikwe ukulu wao. 14 Nkwele upile iwaga ŵandu chantukane kwa ligongo lya Kilisito, chelechi chikulosya kuti Mbumu jwa ukulu, yani Mbumu jwa Akunnungu, akutama nomwe. 15 Akapagwa jwalijose mwenumwe jwakuŵajilwa kusauka ligongo ndi jwakuulaga pane jwawii pane jwakutenda yangalumbana ni jwakulijinjsya mmasengo ga ŵane. 16 Nambo iwaga nkusauka ligongo ndi jwakunkuya Kilisito,

ikantenda soni, nambo mwakusye Akunnungu pakuŵa mmwe ndi jwakwe Kilisito. 17 Pakuŵa katema ka ulamusi kaiche, ni ulamusi wo ukutanda kwa ŵandu wakwe Akunnungu asyene. Ni kulumulikwa ko ŵaga kukutanda kukwetu uwe, mbesi jakwe chijiŵe uli kwa ŵandu ŵangakujitichisya Ngani Jambone ja Akunnungu. 18 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Iŵaga ili yakulimba kwa mundu jwali jwambone paujo pa Akunnungu kukulupuswa, chiŵe uli kwa jwangakwalamba Akunnungu ni jwali ni sambi?” 19 Nipele, ŵele ŵakusauka ligongo lya kusaka kwao Akunnungu, akusachilwa aliŵiche achinsyene mmakono mwa Akunnungu jwaali Jwakugumba jwao jwakukulupilichika, ni kwendelechela kupanganya yambone.

5 Une jwanhekulu chilongola jumo mwa ŵanyamwe achachekulu ilongola achinjangu ni jwa umboni junagaweni masauko ga Kilisito ni juchilumbikane nawo mu aula ukulu wauchiunukulikwe, ngunchondelela 2 nchinganje mpingo wa ŵandu ŵa Akunnungu umpegwile, ngaŵa kwa kunkanganichisya, nambo kwakusaka kwenu mwachinsyene mpela yakuti kusaka Akunnungu. Kasintumichila kwa misese jakukola mbiya, nambo kwa kulityosya kwa ntima wenu wose. 3 Kasimwalongosya kwa machili aŵala ŵandu ŵampegwile kwagosa, nambo ŵanyamwe mwachinsyene mme chitagu chambone kwa ŵandu wo. 4 Ni Jwakuchinga Jwankulu pachaiche sooni, ŵanyamwe chimpochele chindu mpela singwa ja ukulu jangajikusisina. 5 Iyoyopeyo ŵanyamwe achachanda nkusachilwa mwajitichisye achakulungwa. Ŵanyamwe wose nkusachilwa kulitulusya nkombole kutumichilana, pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Akunnungu akwakanila ŵakulinamanila, nambo akwalosya umbone wao aŵala ŵakulitulusya.” 6 Nipele nliŵiche paasi pa nkono wa Akunnungu wauli ni machili, kuti antende mme jwankulu kwa katema kakwe. 7 Mwaŵichile indu yaikunsausya mmitima jenu, pakuŵa ŵelewo akungosanga ŵanyamwe. 8 Nlilolechesye ni nchesyanje! Pakuŵa jwammagongo jwenu Jwaulamba, akusyungulasyungula mpela lisimba lyalikutongola lichinsosaga mundu jwakummila. 9 Ni ŵanyamwe munkanile jwelejo, mkulimbichila mchikulupi, nchimanyililaga kuti ŵakukulupilila achinjenu wose pachilambo pose akusimanwa ni masauko ganti iyoyo. 10 Nambo mwamalaga kulagaswa kwa katema kakajipi, Akunnungu ŵaali ŵambone mu wose ŵaŵammilasile njinjile mu ukulu wao wa moŵa gose pangali mbesi nkulumbikana ni Kilisito. Ŵelewo asyene chantende ŵamalilwe ni kuntaga machili ni kuntenda njime mwakulimbila mu nsingi wakulimba. (aiōnios g166) 11 Kwa ŵelewo kupagwe ukombole moŵa

gose pangali mbesi! Eloo. (aiōn g165) 12 Nannembele chikalata chachijipi chi kwa ukamusi u che Siluwano, nnongo jungummanyilila ni kunkulupilila. Ngusaka kunlimbisya ntima ni kunsalila kuti chindu chi uli umbone wa usyene wa Akunnungu. Ntameje nkulimbila mu umbone wo. 13 Mpingo wa ŵandu ŵakukulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha Babeli, akunkomasya. Iyoyopeyo che Maliko jwali nti mwanangu jwa usyene nombejo akunkomasya. 14 Nkomasyane kwa unonyelo wa Kilisito. Ngunsachila chitendeweke ŵanyamwe ŵanli ŵandu ŵakwe Kilisito.

2 Petulo

1 Une che Simoni Petulo, jwakutumichila ni nduna ju Che Yesu Kilisito. Ngunnembela wanyamwe umpochele chikulupi chachikulu chambone nnope mpela chitwapochele uweji kwa litala lya umbone wa Akunnungu wetu ni Nkulupusyo jwetu Che Yesu Kilisito. **2** Ngunsachila umbone wa Akunnungu ni chitendeweke kwa kuchuluka mkwamanyilila Akunnungu ni Che Yesu Ambuje wetu. **3** Kwa ukombole wao, Akunnungu atupele yose itukuilajila mu umi wa kwalamba ni kwanonyelesya kwa litala lya kwamanyilila welewo watuwilasile tujinjile mu ukulu wao ni umbone wao asyene. **4** Kwanti yele atupele chilanga chachikulungwa ni cha ndalama, kuti kwa litala lya tukombole kuwambala uwonasi waukwika kwa ligongo lya misese jangalumbana ja pachilambo, ni kuwa mpela Akunnungu yakuti pakusaka tuwe. **5** Kwa ligongo lya, nlimbichile nkonjehesya umbone mu chikulupi chenu ni mu umbone wo njonjehesye umanyilisi wenu. **6** Mu umanyilisi wenu njonjehesye kuukombola ntima ni mu kuukombola ntima mo njonjehesye upililiu ni mu upililiu wenu njonjehesye kwalamba Akunnungu. **7** Ni mu kwalamba Akunnungu kwenu njonjehesye umbusanga wa chilongo ni mu umbusanga wa chilongo njonjehesye unonyelo kwa wandu wose. **8** Pakuwa indu yi yachulukaga kukwenu, chiintende wanga wa ulesi nipele chintende yambone nkwananyilila Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. **9** Nambo mundu jwanganakola yele yose ali jwangelola, ngakukombola kulola indu yaitalichile, nombe aliwalile kuti amasile kuswejkwa sambu syao sya kalakala. **10** Kwa ligongo lya achinjangu nchalile kukutenda kuwilanjikwa kwenu ni kusagulikwa ni Akunnungu kuwe chindu chachikwendelechela pangali mbesi, mwendaga yele ngangwa ng'oo. **11** Pakuwa mwendaga yele, chinkundikwe kwinjila mu Umwenye wa mo wa gose pangali mbesi wa Ambuje ni Nkulupusyo jwetu Che Yesu Kilisito. (aiōnios g166) **12** Kwa ligongo lya chimbunde kumkumbusya gelego mo wa gose, namose mmasile kwimanyilila ni nli chilimbile mu usyene wammupochele. **13** Nguganichisya kuti ili yambone kwangune, pandili pachilambo pano, kunjimusya kwa kumkumbusya nkati gelega. **14** Ngumanyilila kuti mandichile kuuleka umi wa pachilambo, mpela yatite pakuunosya Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. **15** Nipele chilimbile kutenda chachili chose chingukombola kuti pachimale kuwa nkombole kuikumbuchila yele yose katema kose. **16** Katema patwanjiganyaga nkati machili gaakwika nago Ambuje wetu Che Yesu Kilisito, nginitukuya ndamo syangalimate. Uweji twachinsyene twauweni ukulu wakwe. **17** Pakuwa uweji twapali katema kawapegwile luchimbichimbi

ni ukulu kutyochela kwa Akunnungu Atati, palyaichile lilo we kutyochela kwa wele waali ukulu wekulu, lichitiji, "Aju ni Mwanangu jwakunonyelwa, jungunonyelwa najo." **18** Uweji twachinsyene twalipikene lye lilo we kutyochela kwini patwaliji pamo nawo pachanya chikwesya chachiswela. **19** Tukukulupilila kuti, utenga uwa wechetekwe ni wakulondola wa Akunnungu waliji wa usyene, nomwe nkutenda yambone iwaga chimuupikanile. Pakuwa utenga wo ukwikawo lilanguka lyalikulanguchisya mu chipi mpaka kucha ni lilanguka lya ndondwa ja nng'aandu pachililanguchisye mmitima jenu. **20** Nkupunda yeleyo, mmanyilile kaje kuti ngapagwa mundu jwakukombola kusagamukula nsyene utenga wa Akunnungu wauli Mmalembelo. **21** Pakuwa utenga wa Akunnungu nganiuka kwa usache wa mundu, nambo wandu wasasile achilongoswaga ni Mbumu jwa Akunnungu.

2 Kalakala ko wapali wakulondola wa unami pasikati ja wandu, iyoyo peyo chapagwe wakwiganya wa unami pasikati jenu. Nombewo chajinjisyewa kwa kalamuka majiganyo ga unami gagakwika nawo uwonasi ni kwakana Ambuje wawammombwele. Ni kwa litala lya chakuichisye konasika kwawo kwa chitema. **2** Sooni wajinji chagakuye matala gao gangalumbana gagakwichisya soni, ni kwa ligongo lya welewo, litala lya usyene chilitukanikwe. **3** Ni kwa misese jao jangalumbana chalipatile mbiya kutyochela kukwenu kwa litala lya kunsalila ngano syapanganyisye achinsyene. Nambo Akunnungu wamasile kulamula chitandile kalakala kuti chiwalamule. Nombewo ali meeso pe kuti wajonanje. **4** Akunnungu nganatenda chanasa kwa achikatemeteme wa kwini pa watesile sambu, nambo wajasile ku jehanamu. Kweleko atawikwe minyolo mu chipi totoloo, achilindililaga lyuwa lya kulamulikwa. (Tartaroō g5020) **5** Iyoyopeyo Akunnungu nganachitendela chanasa chilambo cha kalakala, pelep pajanyele ula jjaichenacho chikumba meesi chichaunichile pachilambo chose cha wandu wangakwalamba Akunnungu. Nambo wankulupwisye che Nuhu ju waliji nkulalichila indu yambone iwasakaga Akunnungu pamo ni wandu wane saba. **6** Ni Akunnungu wajilamwile misi ja ku Sodoma ni ku Gomola, wajijonasile kwa mooto. Ni kwa litala lya alosisye chitagu cha indu ichitendekwe kwa wandu wangakwalamba Akunnungu. **7** Wankulupwisye che Lutu, mundu jwambone, ju walasile nnope muntima kwa utame wa wamba wa wandu wawagakanile Malajisyo. **8** Pakuwa che Lutu mundu jwambone jo watemi pasikati jao, waiweni ni kwipikana indu yangalumbana iwatendaga wandu wo ni kila lyuwa ntima wao waliji nkulagaswa kwannope. **9** Nipele, Ambuje

akumanyilila yakuti pakwakulupusya nkulinjikwa wāndu wākwalamba Akunnungu, ni yakuti pakwaŵika wā sambu nkulaga mpaka lyuŵa lya kulamulikwa kwawo. 10 Nambo nopennope wēlewo wākujikuya tama jangalumbana ja chiilu ni kuunyelusya ukulu wa Akunnungu. Wākwiganya wā unami wā ali wākukanila ni wākulifuna, akuitukana yepanganyikwe ya kwinani yaili ni ukulu. 11 Nambo achikatumetume wā kwinani ali ni ukombole ni machili kwapunda wākwiganya wā unami, ngakwaŵechetela atamuno kwatukana wēle wākwiganya wā unami paujo pa Ambuje. 12 Nambo wāndu wā akuchitukana chachilichose changakuchimanyilila. Ali mpela inyama yangali lunda, yaikuŵelekwa kuti ikamulikwe ni kusinjikwa. Ni wēle wāndu wo chajonanjikwe mpela inyama yo. 13 Chalipwe malagasyo kwa ligongo lya malagasyo gagatesile. Wānyawo akusengwa kwa kupanganya indu yaili yose yaikujisengwasya misese ja chiilu musimusi pe. Wāndu wo akwete wende wakusakala ni kwichisya soni paakuchingangana nomwe mu chindimba cha yakulya akuno ali nkugasengwela matala gao ga kulampusya. 14 Meeso gao gamagumbale igwagwa, ngaakuleka kutenda sambu ng'oo. Wākwanyenga wāndu wāngakwima chilimbile mu itanje. Mitima jao jisyōwēlele kusaka mbiya. Akunnungu wālwesisye wēle wāndu. 15 Alesile litala lyegoloche, asochele ni kulikuya litala lya Balaamu, mwana ju che Beoli juŵanonyelwe nnope mbiya, syakapegwile kwa kutenda yangalumbana, 16 nambo wākalipilwe kwa ligongo lya ungalumbana wakwe. Nipele mbunda jingajikuŵecheta, jaŵechete mpela mundu, ni kugasiŵila masoka ga jwakulondola jo. 17 Wēle wāndu ali mpela isima yangali meesi ni mpela maunde gamapujikwe ni chimbunga. Akunnungu wāwīchile liuto lya kutama papali ni chipi totoloo. (questioned) 18 Pakuŵa wākwiganya wā unami wo, akuŵecheta maloŵe ga kulikanganichila ni gangalimate ni kwa misese jao jangalumbana, akwatanjisyā wāndu wātandite kuliwāmbasya kutyochela mwa wāndu wākutama mu sambu. 19 Akwapa wāndu wāne chilanga chakuti chalecheleswe namuno achinsyene wo ali achikapolo wā indu yaikukombola kuujonanga umi wao. Pakuŵa mundu akuŵa kapolo mu chachili chose chakukumulwa nacho. 20 Wāndu wāmasile kukulupuka mu kusocheya kwa chilambo kwa kwamanyilila Ambuje ni Nkulupusyo Che Yesu Kilisito, atanjilaga ni kulepela ni sambu, wāndu wo chaŵe wāngalumbana kwannope kupunda iŵaliji kundanda. 21 Pakuŵa ikaliji mmbaya kwa wānyawo iwāga ngakanalimanyilile litala lyambone paujo pa Akunnungu, kupunda kulimanyilila, nipele kulileka ni kulipotesya lilajisyo lyaliswela lyapegwilwe. 22 Nambo iwoneche kukwao malinga ni chitagu cha usyenesyene chati,

“Mbwa aujilile yaalukwile nsyene,” ni “Liguluŵe lyejoje likuuja kugalagata pa matope.” Ni yaili kukwawo sambano.

3 Achambusanga wāngu, achichi chili chikalata chaaŵili chingunnembela mwanja. Mu ikalata iwili yo liinjile kusijimusya nganisyo syenu syambone kwa kunkumbusya indu yi. 2 Ngusaka nkumbuchile maloŵe gaŵagaŵechete kalakala wākulondola wāswela wā Akunnungu, ni lilajisyo lya Ambuje ni Nkulupusyo limpegwilwe ni achinduna wenu. 3 Chikanaŵe chachili chose mmanyilile kuti moŵa gambesi chaiche wāndu wākulongoswa ni misese jao jangalumbana, nombewo chachimpanganyichisya ya chipongwe, 4 achitiji, “Walanjile kuti chaiche! Ana sambano ali kwapi? Pakuŵa chitandile lyuŵa liŵawile achambuje wētū, indu yose ili ilaila chitandile kugumbikwa chilambo.” 5 Pakuŵa wāndu wā akuliŵalila melepe kuti kalakala Akunnungu paŵaŵechete liloŵe pe kwinani ni chilambo yagumbikwe. Ni wāchigumbile chilambo kutyochela mmesi ni kwa meesi, 6 ni kwa malajisyo ga Akunnungu, chilambo cha ndanda chila chajonanjikwe kwa chikumbameesi. 7 Nambo kwinani kwa sambano ni chilambo iwīchikwe kwa Liloŵe lya Akunnungu ligongo lya kujonanjikwa kwa mooto. Iwīchikwe mpaka lyuŵa lya kulamulikwa ni konanjikwa kwa wāndu wāngakwalamba Akunnungu. 8 Nambo, wākunonyelwa wāngu, ngasinliŵalila chindu chimo chati, kwa Ambuje, lyuŵa limo lili nti yaka elufu moja ni yaka elufu moja nti lyuŵa limo. 9 Ambuje ngakukaŵa kuchitimisya chilanga chao mpela wane yakuti kuganisya kuti chakaŵe. Wēlewo akwete upililiu kukwenu, pakuŵa ngakusaka hata mundu jumo ajonanjikwe nambo kuti wose aleche sambu. 10 Nambo lyuŵa lya Ambuje chiliche chisisimuchile mpela kwika kwa jwawii, pa lyuŵa lya kwinani chikutyoche kwa chisindo chachikulungwa ni indu yose yaili kwinani mpela ila lyuŵa, ni ndondwa ni lilanguka lilinele chijonanjikwe kwa mooto. Chilambo chino ni indi yose yaili mwelemo chijonanjikwe. 11 Pakuŵa indu yose chijonanjikwe kwanti yele, ana nkusachilwa wānyamwe kuŵa wāndu wānti uli? Nkusachilwa ntameje mu uswela ni kwalamba Akunnungu, 12 nchilindililaga Lyuŵa lya Akunnungu ni kulitenda liiche kwakwanguya, pa lyele lyuŵa lya kwinani chikutiniswe kwa mooto ni konanjikwa ni indu yose yaili kwinani chiinyelenduche. 13 Nambo malinga ni chilanga chao, tukulolela kwinani kwasambano ni chilambo chasambano mwati jwalijose akuipanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu. 14 Kwayele achambusanga wāngu, nchilolelaga Lyuŵa lya, nliimbisye kuti mmoneche wāswela ni wāngali chileŵo paujo pa Akunnungu ni kutama nawo kwa chitendewe. 15 Ni wānyamwe nkumbuchile kuti upililiu

wa Ambuje wêtu uli lipesa lyakumpa kuti nkulupuswe, mpela njetu che Paolo iwâtite pakunnembela kwa lunda lwapegwilwe ni Akunnungu. 16 Gele ni gaŵaŵechete mu ikalata yao yose pakukunguluchila indu yo. Mu ikalata yao kwana indu impepe yakulimba kuimanyilila, indu yati wându wâkulowêla ni wându wâkugalaukagalauka akuiyungasya mpela yakuti kugagalausya Malembelo ga Akunnungu gane. Kwayele akuliulaga achinsyene. 17 Nambo wanyamwe achambusanga wangu, mmasile kuimanyilila chile ayi. Nilolechesye kuti nkalyungasikwa ni uwonasi wa majiganyo gangalumbana ga wându wângakugajitichisya malajisyo kuti nkagwa kutyochela mu aila indu inkuikulupilila. 18 Nambo njendelechele kukula mu umbone wa Akunnungu, ni iyoyo mu nkwananyilila Ambuje ni Nkulupusyo jwetu Che Yesu Kilisito. Kwa wêlewo uŵe ukulu sambano namose moŵa gose pangali mbesi! Eloo. (aiŕn g165)

1 Yohana

1 Tukunlebela wanyamwe utenga wa Ngani ja ajula jwakuwilanjikwa Liloŵe jwakwikanawo umi, juŵapali chitandile kundanda. Uwe twampikene ni kumbona kwa meeso getu twachinsyene, twammweni ni kunkwaya kwa makono getu twachinsyene. **2** Jwele jwakwikanawo umi wo paŵaiche, twammweni, noweji tukuŵalanga umboni ni kunlalichila wanyamwe nkati umi wa moŵa gose pangali mbesi. Jwelejo ŵaliji kwa Atati ni sambano atukopochele uweji. (aiōnios g166) **3** Tukunlalichila nkati Che Yesu, jutwammweni ni kumpilikana, kuti nombe wanyamwe nlumbikane pamo noweji mu umo watukwete nkulumbikana kwetu ni Akunnungu Atati ŵetu ni Che Yesu Kilisito Mwanagwe. **4** Tukunlebela wanyamwe indu yi kuti lukondwa lwenu ni lwetu lumalilwe. **5** Ngani jitwajipikene kutyochela ku Che Yesu ni jitukunlalichila wanyamwe jili: Akunnungu ali lulanga, ni ngapagwa chipi munkati mwakwe. **6** Twasalaga tulumbikene ni Akunnungu, akuno tuli nkupanganya ya chigongomalo ili mpela tukutama muchipi, tukusala unami ni indu yatukuitendekanya ngaŵa ya usyene. **7** Nambo twatamaga mu lulanga, mpela Akunnungu nsyene yakuti kutama mu lulanga, tukulumbikana pamo jwine ni jwine, ni miasi ji Che Yesu jwaali Mwanagwao, jikutuswejesya sambi syose. **8** Twajilaga nganitukola sambi, tukulilambusya twachinsyene, ni usyene nganiuŵa mwetuwe. **9** Nambo twajitichisyaga ni kusala kwa Akunnungu kuti tukwete sambi, ŵelewo ali ŵakulupilichika ni ali ŵambone moŵa gose, nombejo chatulechelesye sambi syetu ni kutuswejesya ni yakunyakasya yose. **10** Twajilaga nganitukola sambi tukuntenda Akunnungu ali jwaunani, ni liloŵe lyao nganilipagwa mwetuwe.

2 Achiŵanangu ŵakunonyelwa, ngunlebela maloŵe ga, kuti nkatenda sambi. Iŵaga jwalijose atesile sambi, tukwete nkamusi jwakutupopelela kwa Akunnungu Atati pamalo petu, jwele ali Che Yesu Kilisito, jwali jwambone paujo pa Akunnungu. **2** Kilisito nsyene ali mbopesi jajityochekwe kwa ligongo lya kulecheleswa sambi syetu, ni ngaŵa kwa sambi syetu pe, nambo iyoyo kwa ligongo lya sambi sya ŵandu wose ŵaali pachilambo. **3** Twajitichisyaga Malajisyo ga Akunnungu, pelepo, tukukombola kuimanyilila isyene kuti tukwamanyilila Akunnungu. **4** Mundu jwakuti akwamanyilila Akunnungu, nambo ngakugajitichisya malajisyo gakwe, jwele mundu ali jwaunani ni usyene nganiupagwa munkati mwakwe. **5** Nambo jwalijose jwakwitichisya Liloŵe lya Akunnungu, unonyelo wa Akunnungu umalilwe munkati

mwakwe. Kwanti yele tukukombola kumanyilila isyene kuti tukulumbikana ni Akunnungu. **6** Mundu jwakusala kuti alumbikene ni Akunnungu, atameje mpela iŵatamaga Che Yesu nsyene. **7** Achambusanga ŵangu ŵangunnonyela, lilajisyo lingunlebela li ngaŵa lilajisyo lya sambano, nambo lilajisyo lya kalakala, limwaliji nalyo kutyochela kundanda. Lilajisyo lya kalakala lya, lili utenga umwaupikene. **8** Atamuno, ngunlebela lilajisyo lya sambano, liloŵe lya usyene lili munkati mwa Kilisito iyoyopeyo likuwoneka munkati mwenu. Pakuŵa chipi chimasile ni lilanguka lya usyene litandite kulanguchisya. **9** Mundu jwalijose jwakuti akutama mu lilanguka nambo akunchima nlongo njakwe, mundu jo akutama mu chipi mpaka lelo jino. **10** Ni mundu jwalijose jwakunnonyela nlongo njakwe, jwelejo akutama mu lulanga, nombe munkati mwakwe ngapagwa chindu chachikwatendekasya ŵandu ŵane atende sambi. **11** Nambo mundu jwalijose jwakunchima nlongo njakwe jwelejo akutama muchipi, ni akwenda muchipi, ngakukumanyilila kwakwaula, ligongo chipi chatuswile meeso gakwe. **12** Ngunlebela wanyamwe ŵanache ligongo nnecheleswe sambi syenu kwa litala lya aila yaitesile Kilisito. **13** Ngunlebela wanyamwe achatati ligongo mummyani Kilisito juŵaliji kutyochela kundanda. Ngunlebela wanyamwe achachanda ligongo mumpundile Shetani. **14** Ngunlebela wanyamwe ŵanache pakuŵa mummyani Akunnungu Atati ŵetu. Ngunlebela wanyamwe achatati, pakuŵa mummyani Kilisito juŵaliji kutyochela kundanda. Ngunlebela wanyamwe achachanda ligongo nkwete machili ni Liloŵe lya Akunnungu likutama nkati mwenu, ni wanyamwe mumpundile Jwangelumbana jula. **15** Nkachinonyela chilambo atamuno chachilichose chachili mu chilambo. Iŵaga mundu akuchinonyela chilambo ngaakombola kwanonyela Akunnungu Atati ŵetu. **16** Pakuŵa indu yose yaili pachilambo, mpela ila tama sya chiilu syangelumbana simpagwile nasyo ni tama ja indu yaikulolecheka kwa meeso, ni kulifunila ipanje inkwete, yele yose ngaikutyochela kwa Akunnungu Atati ŵetu nambo ikutyochela pachilambo. **17** Chilambo ni indu yakuilajila ŵandu ikupita, nambo mundu jwakuipanganya yaikwanonyelesya Akunnungu, jwelejo chatame moŵa gose pangali mbesi. (aiōn g165) **18** Achiŵanangu, aka kali katema kambesi. Mpela imwatite kupilikana kuti chaiche jwakunkanila Kilisito, ni sambano ŵakwakanila Kilisito aikangene achajinji. Ni kwayele tukuimanyilila kuti akano kali katema kambesi. **19** Ŵandu wo ŵatyochele pasikati jetu, nambo nganaŵa mu mpingo wetu pakuŵa akaliji mu mpingo wetu, akasigalile ni uweji. Nambo ŵatulesile, kuti ilolechele pangasisika kuti nganaŵa mu mpingo wetu. **20** Nambo wanyamwe mumpochele Mbumu

jwa Akunnungu ni Kilisito ni wose nkuumanyilila usyene. 21 Ngunnembela wanyamwe ngaŵa pakuŵa ngankuumanyilila usyene, nambo ligongo nkuumanyilila ni sooni nkuumanyilila yakuti, unami wauli wose ngaukutyochela mu usyene. 22 Ana nduni jwaali jwaunami? Wandu wakukanila kuti Che Yesu nganaŵa Kilisito. Wandu mpela welewo ali wammagongo wa Kilisito, pakuŵa akunkana Akunnungu Atati wetu pamo ni Mwana. 23 Mundu jwakunkana Mwana iyoyo akunkana Atati nombe, ni mundu jwakunjitchisya Mwana iyoyo akunjitchisya Atati nombe. 24 Nipele, utenga umwaulilikene chitandile kundanda utame mmitima jenu. Utenga wo watamaga mmitima jenu, nipele, wanyamwe chinlonjele nkulumbikana ni Mwana ni Atati. 25 Achi ni chilanga chaatananjile Kilisito, chaatupe umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 26 Nanlebele wanyamwe gelega nkati wandu wakusaka kunlungasya wanyamwe. 27 Nambo wanyamwe, mumpochele Mbumu jwa Akunnungu kutyochela kwa Kilisito. Nombejo akwendelechela kutama munkati mwenu, kwayele ngankulajila mundu anjiganye. Pakuŵa Mbumu jwa Akunnungu akunjiganya indu yose, ni majiganyo gakwe gali ga usyene, ni nganigaŵa ga unami. Nipele ngakumulichisye majiganyo ga Mbumu jwa Akunnungu ni kulonjela nkulumbikana ni Kilisito. 28 Sambano achiwanangu, nlonjele nkulumbikana nawo kuti katema kachauje ngatujogopa ni ngatukola soni paujo pao lyuŵa lyakwika kwakwe. 29 Nkuumanyilila kuti Kilisito ali jwakupanganya yambone paujo pa Akunnungu, iyoyo mmanyilile kuti wandu wakupanganya yambone paujo pa Akunnungu, welewo ali wanache wa Akunnungu.

3 Nnole yatite kutunonyela Atati, mpaka tukuwihanjikwa wanache wa Akunnungu, noweji ni yatuli. Kwaligongo lyo wandu wa pachilambo pa ngaakutumanyilila, pakuŵa nganiwamanyilila Akunnungu. 2 Achambusanga wangu, sambano uweji tuli wanache wa Akunnungu, nambo nginiwe kumanyika chituwe wanti uli. Nambo tukwimanyilila yakuti pachachiika Kilisito, chitulandane nawo pakuŵa chitwawone uwele waali nawo. 3 Nipele, jwalijose jwakulolela kwawona Kilisito aliswejesye, mpela ila Kilisito nsyene yatite kuswejela. 4 Mundu jwalijose jwakutenda sambu ngakulikamulisya lilajisyo lya Akunnungu, pakuŵa kutenda sambu kuli kuleka kukamulisya lilajisyo. 5 Nkuumanyilila kuti Kilisito waiche kuti asityosye sambu syetu, nombewo nganakola sambu syasili syose. 6 Kwayele mundu jwalumbikene ni Kilisito ngakwendelechela kutendekanya sambu. Nambo jwakwendelechela kutendekanya sambu nganaŵe kwawona welewo atamuno kwamanyilila. 7 Achiwanangu, mundu

jwalijose ngasanyungasya. Mundu jwakutenda ipanganyo yambone, mundu jo akwanonyelesya Akunnungu mpela ila Kilisito yatite kwanonyelesya Akunnungu. 8 Mundu jwalijose jwakwendelechela kutendekanya sambu jwelejo ali jwa Shetani, pakuŵa Shetani atesile sambu chitandile kundanda. Kwa ligongo li, Mwana jwa Akunnungu waiche pachilambo kukugajonanga masengo ga Shetani. 9 Mundu jwalijose jwaali mwanache jwa Akunnungu ngakwendelechela kutendekanya sambu, pakuŵa umi wa Akunnungu ukutama munkati mwakwe, kwapele ngaakukombola kuendelechela kutendekanya sambu ligongo Akunnungu ali Atati wao. 10 Mundu jwalijose jwangakupanganya yambone paujo pa Akunnungu, pane jwangakunnonyela nlongo njakwe, jwelejo nganaŵa mwanache jwa Akunnungu. Yele ni yakuti pakumanyika wanache wa Akunnungu ni wanache wa Shetani. 11 Pakuŵa ngani jimwajipikene chitandile kundanda ni aji: Tunonyelane jwine ni jwine. 12 Tukaŵa mpela che Kaini juwalongweswe ni Shetani ni kumbulaga che Abeli mpwakwe. Kwa chichi wammuleje? Ligongo ipanganyo yao yaliji yangalumbana ni mpwakwe waliji ni ipanganyo yambone paujo pa Akunnungu. 13 Achalongo achinjangu nkasimonga naga wandu wa pachilambo pa akunchima. 14 Uweji tukwimanyilila yakuti tupitile kutyochela mu chiwa ni kwinjila mu umi, pakuŵa tukwanonyela achalongo achinjetu. Mundu jwanganakola unonyelo akutama mmachili ga chiwa. 15 Mundu jwalijose jwakunchima njakwe ali jwaulasi ni wanyamwe nkumanyilila, jwaulasi nganakola umi wa moŵa gose pangali mbesi munkati mwakwe. (aiōnios g166) 16 Yeleyi ni yatukuti pakuumanyilila unonyelo yauli, pakuŵa Kilisito wautyosyeye umi wao kwa ligongo lyetu. Noweji tukuwajilwa kuutyosya umi wetu kwaligongo lya kwakamuchisya achalongo achinjetu. 17 Nambo mundu akolaga chipanje cha pachilambo, ni kummona mpwakwe akwete yaikwasoŵa, nombejo ngakwakolela chanasa, ana mundu jo akukombola chinauli kusala akwanonyela Akunnungu? 18 Achiwanangu, tuleche kwanonyela wandu kwa maloŵe pe, nambo twanonyele kwa kwalosya isambo. 19 Yeleyi ni yatukuti pakumanyilila kuti uweji tuli wa usyene ni mitima jetu nganjikola lipamba paujo pa Akunnungu. 20 Pakuŵa atamuno mitima jetu ngajikutulamula kuti tulewile, tukwimanyilila kuti Akunnungu ali jwankulu kujipunda mitima jetu, nombewo akwimanyilila indu yose. 21 Achambusanga wangu naga mitima jetu ngajikutulamula kuti tulewile, nipele nganitukola lipamba paujo pa Akunnungu. 22 Ni chilichose chatukuwenda kukwao tukupochele, pakuŵa tukwitichisya malajisyo gao ni kuipanganya yaikwanonyelesya. 23 Ni lilajisyo lyao lili lyeleli, tulikulupiile lina lya Che Yesu Kilisito,

Mwanagwe ni kunonyelana jwine ni jwine mpela yatite pakutulajisya. 24 Wāndu wose wākwitichisya malajisyo ga Akunnungu, akutama nkulumbikana ni Akunnungu ni Akunnungu akutama nkulumbikana ni wāndu wo. Tukumanyilila yeleyo kuti Akunnungu akutama nkulumbikana ni uwe kwa litala Iya Mbumu jwa Akunnungu jwatupele.

4 Achambusanga wāngu, ngasimunkulupilila mundu jwalijose jwakuti akulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, nambo munninje nnole kanga mbumu jo akutyochela kwa Akunnungu pane ngaŵa, pakuŵa wākulondola wā unami wājini akopochele pachilambo. 2 Yeleyi ni ichinjile pakummanyilila mundu jwakulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, mundu jwalijose jwakuitichisya kuti Che Yesu Kilisito wāiche ni kuŵa mundu, mundu jo akulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu. 3 Nambo mundu jwalijose jwangakunjitichisya Kilisito yeleyi, jwelejo nganakola Mbumu jwakutyochela kwa Akunnungu. Mundu jo akulongoswa ni mbumu jwakwakanila Kilisito, ni mbumu jumwapiликene akwika, sambano amasile kwika pachilambo. 4 Wānyamwe wānache ndi wānache wā Akunnungu ni mwampundile wākulondola wāunami, ligongo mbumu jwa Akunnungu jwali munkati mwenu ali jwankulu kumpunda jwele jwali munkati mwa wāndu wā pachilambo. 5 Wākulondola wāunami akuwēcheta indu ya pachilambo, ni wāndu wā pachilambo akwapiikanila ligongo wēlewo ali wā pachilambo pano. 6 Uweji tuli wāndu wā Akunnungu, ni mundu jwalijose jwakwamanyilila Akunnungu, jwelejo akutupilikanila. Nambo mundu jwalijose jwangakummanyilila Akunnungu, jwelejo ngakutupilikanila. Yeleyo ni yatukuti pakummanyilila Mbumu jwausyene ni mbumu jwaunami. 7 Achambusanga wāngu, tunonyelane, pakuŵa unonyelo ukutyochela kwa Akunnungu. Ni mundu jwalijose jwakwete unonyelo ali mwanache jwa Akunnungu ni akwamanyilila Akunnungu. 8 Mundu jwalijose jwanganakola unonyelo, jwelejo ngakummanyilila Akunnungu, pakuŵa Akunnungu ali unonyelo. 9 Akunnungu wāulosisye unonyelo wao kukwetu kwa kuntuma Mwanagwe jwajikajikape pachilambo, kuti kwa litala Iya jwelejo tukole umi wa usyene. 10 Weleu ni unonyelo, ngaŵa kuti uweji twanonyele Akunnungu, nambo kuti wēlewo wātunonyele uweji, ni wāntumile Mwanagwe aŵe mbopesi kuti tulecheleswe sambu syetu. 11 Wākunonyelwa wāngu, naga Akunnungu wātunonyele kwanti yeleyo, nipele nowe ikutuŵajila tunonyelane jwine ni jwine. 12 Ngapagwa mundu jwawayiye kwawona Akunnungu, nambo twanonyelanaga Akunnungu akutama nkulumbikana ni uwe, ni unonyelo wakwe ukumalila mwetuwe. 13 Kwa litala li tukumanyilila

kuti tukutama nkulumbikana ni Akunnungu, ni Akunnungu akutama nkulumbikana ni uweji, pakuŵa atupele Mbumu jwao. 14 Noweji tuiweni ni tukwasaila wāndu wāne umboni kuti, Atati antyosisye Mwanagwe aŵe Nkulupusyo kwa wāndu wā pachilambo. 15 Mundu jwalijose jwakuitichisya ni kuti Che Yesu ali Mwana jwa Akunnungu, Akunnungu akutama nkulumbikana ni jwele, nombejo akutama nkulumbikana ni Akunnungu. 16 Noweji tuumanyi ni kuukulupilila unonyelo wa Akunnungu walinawo kukwetu. Akunnungu ali unonyelo ni mundu jwalijose jwakutama mu unonyelo akutama nkulumbikana ni Akunnungu, ni Akunnungu akutama nkulumbikana ni jwelejo. 17 Unonyelo umalile mwetuwe, kuti tukole chilolelo pa Iyuŵa Akunnungu pachiwālamule wāndu. Nombe chitukole chelecho pakuŵa umi wetu pachilambo pa, ukulandana ni umi wa Che Yesu Kilisito. 18 Mu unonyelo mwangali lipamba. Unonyelo waumalilwe ukutopola lipamba, pakuŵa mundu jwakwete lipamba nganaŵe kumalilwa mu unonyelo. Pakuŵa mundu jwakwete lipamba akukujogopa kulumulikwa. 19 Uweji tukunonyelana pakuŵa Akunnungu wātunonyele uweji kaje. 20 Mundu atiji ngwanonyela Akunnungu, akuno alinkunchima nlongo njakwe, ali jwaunami. Pakuŵa mundu jwangakunnonyela nlongo njakwe jwakumbona, ngakupakombola kwanonyela Akunnungu wāngakwaŵona. 21 Kilisito wātupele lilajisyo li: Mundu jwakwanonyela Akunnungu akusachilwa iyoyo annonyele ni nlongo njakwe.

5 Mundu jwalijose jwakukulupilila kuti Che Yesu ali Kilisito Nkulupusyo, mundu jo ali mwana jwa Akunnungu. Ni mundu jwakwanonyela atati akunnonyela ni mwanagwe nombe. 2 Yeleyi ni yatuumanyi kuti tukwanonyela wānache wā Akunnungu, apala patukwanonyela Akunnungu ni kugakunda malajisyo gakwe. 3 Pakuŵa kwanonyela Akunnungu kuli kugajitichisya malajisyo gakwe. Ni malajisyo gakwe ngagakulimba, 4 pakuŵa jwali mwana jwa Akunnungu akukombola kuipunda indu ya pachilambo. Nowe tukukombola kuipunda indu ya pachilambo kwa chikulupi chetu. 5 Ana, nduni jwakukombola kuchipunda chigongomalo cha pachilambo? Ali jwelejo pe jwakukulupilila kuti Che Yesu ali Mwana jwa Akunnungu. 6 Che Yesu Kilisito ni juŵaiche kwa meesi katema paŵaliji nkubatiswa ni kwa miasi paŵawile. Nganaika kwa meesi pe nambo kwa meesi ni miasi. Nombe Mbumu jwa Akunnungu akuŵalanga umboni kuti ili isyene, pakuŵa Mbumu ali usyene. 7 Pakuŵa apali wāumboni wātatu. 8 Mbumu jwa Akunnungu ni meesi ni miasi, wose wātatu akuŵalanga umboni waukwilana. 9 Twaukundaga umboni wa wāndu, umboni wa Akunnungu uli

wekulu nnope kupunda wa w̄andu, ni umboni wauw̄alasile Akunnungu nkati Mwanagwe uli wausyene. **10** Mundu jwakunkulupilila Mwana jwa Akunnungu akwete umboni wo mu ntima mwakwe. Jwangakunkulupilila Akunnungu, antesile Akunnungu ali jwa unami, pakuw̄a nganaukulupilila umboni uw̄auw̄alasile Akunnungu nkati Mwanagwe. **11** Umboni wene ni au, Akunnungu w̄atupele umi wa mow̄a gose pangali mbesi, ni umi wo ukupatikana kwa Mwanagwe. (aiōnios g166) **12** Mundu jwalijose jwali Mwana jwa Akunnungu akwete umi wo, ni mundu jwangaw̄a Mwana jwa Akunnungu nganakola umi wo. **13** Ngunlebela w̄anyamwe aga, kuti mmanyilile yakuti nkwele umi wa mow̄a gose pangali mbesi, w̄anyamwe w̄ankunkulupilila Mwana jwa Akunnungu. (aiōnios g166) **14** Ni tukwima pangali kuogopa paujo pa Akunnungu, pakuw̄a twaw̄endaga chindu chachilichose mpela yakuti pakusaka akutupilikanila. **15** lw̄aga tukumanyilila kuti akutupilikanila patukwaw̄enda chachilichose, iyoyopeyo tukuimanyilila kuti chitupochele chachilichose chitukwaw̄enda. **16** lw̄aga mundu ammweni nlongo njakwe ali nkutenda sambi syasikwikanasyo chiwa, ampepelele kwa Akunnungu, nombe Akunnungu champe umi. Nguw̄echeta yeleyi nkati aw̄ala w̄atesile sambi syangasikwajausya ku chiwa. Nambo sipali sambi syasikwikanasyo chiwa, ni une ngangusala kuti ampepelele kwa Akunnungu kwa ligongo lya sambi syo. **17** Ipanganyo yose yangaikwanonyelesya Akunnungu ili sambi, nambo sipali sambi sine syangasikunjausya mundu ku chiwa. **18** Tukwimanyilila kuti kila jwali Mwana jwa Akunnungu ngakwendelechela kutenda sambi, pakuw̄a Mwana jwa Akunnungu akungosa, ni ajula jwachigongomalo ngakupakombola kuntenda chachilichose. **19** Tukumanyilila kuti uweji tuli w̄anache w̄a Akunnungu namuno chilambo chose chikulongoswa ni Jwachigongomalo. **20** Noweji tukumanyilila kuti Mwana jwa Akunnungu amasile kwika, nombejo atupele umanyilisi kuti twamanyilile Akunnungu w̄a usyene. Noweji tukutama nkulumbikana ni Akunnungu w̄ali w̄a usyene kwa litala lya Mwana gwao Che Yesu Kilisito. Aw̄a ali Akunnungu w̄a usyene ni awu uli umi wa mow̄a gose pangali mbesi. (aiōnios g166) **21** Achiw̄anangu niliolechesyene ni achiminungu jaunani.

2 Yohana

1 Une chilongola junjekulwipe, ngunnembela mmwe Achikulu unsagulikwe ni Akunnungu pamo ni achiŵana wenu wāngwanonyela mu usyene. Ngaŵa une jikape jungwanonyela, nambo iyoyo ni aŵala wose wakuumanyilila usyene akunnonyela wanyamwe, **2** ligongo lya usyene wo waukutama munkati mwetu, nombe chiutame nowe moŵa gose pangali mbesi. (aiōn g165) **3** Akunnungu Atati, ni Che Yesu Kilisito, Mwana jwa Atati, atupe umbone ni chanasa ni chitendeweke mu usyene ni unonyelo. **4** Nasengwile nnope panaiweni wanache wenu wampepe, akulonjela mu usyene mpela ila Atati yatite pakutulajisya. **5** Ni sambano Achikulu unsagulikwe ni Akunnungu, ngummenda ngaŵa kwakunlembela lilajisyo lyasambano, nambo ngunnembela lilajisyo lilalila litwalipochele chitandile kundanda kuti tunonyelane jwine ni jwine. **6** Weleu ni unonyelo, kuti tutamaje nkugakunda malajisyo ga Akunnungu. Lyeleli ni lilajisyo lya Akunnungu, limwalipikene chitandile kundanda kuti, ntameje nkunonyelana jwine ni jwine. **7** Wākulambusya achajinji akopochele pachilambo, wāndu wā ngakwitichisya kuti Che Yesu Kilisito waike ni wāliji mundu. Mundu mpela jwelejo ali jwaunami ni jwakwakanila Kilisito. **8** Nipele, nilolechesye mwachinsyene, kuti nkaisoyasya aila indu imwaipanganyichisye masengo, mwatendaga yeleyo ngampochela mbote jemalilwe. **9** Mundu jwalijose jwangakutama mmajiganyo ga Kilisito nambo akonjehesya ine mmajiganyo go, jwelejo ngakukamulangana ni Akunnungu. Nambo mundu jwalijose jwakutama mmajiganyo go, akukamulangana ni wose wanaŵawāwili, Atati ni Mwanagwe. **10** Mundu jwalijose aikaga kukwenu ni ngakunjiganya majiganyo ga Kilisito, nkampochela mmajumba genu namose kunkomasya. **11** Pakuŵa jwakumpochela mundu mpela jwelejo akukamulangana nawo mu ipanganyo yao yangalumbana. **12** Ngwete gamajinji gakunsalila, nambo ngangusaka kutenda yeke kwa kunlembela, nambo ngulolela chiiche kukwenu ni kukunguluka ni wanyamwe tuchiloleganaga kuti lukondwa lwetu lumalilwe. **13** Wanache wā alumbu wenu jwasagulikwe ni Akunnungu akunkomasya.

3 Yohana

1 Une chilongola jwankulu, ngunnembela alakwe che Gayo mbusanga jwangu jungunnonyela kwa usyenesyene. **2** Ambusanga wangu, ngumpopelela kwa Akunungu kuti nsichile mu yose ni kukola umi wambone malinga ni yajikuti kusichila mbumu jenu. **3** Nasengwile nnope paŵaiche achalongo achinjetu ni kuuŵalanga umboni nkati chikulupilichiko chenu mu usyene ni inkuti kuendelechela kutama kwa kuukuya usyene. **4** Ngapagwa chachikusengwasya une kwannope kupunda kupikana kuti achiŵanangu akutama kwa kuukuya usyene. **5** Mbusanga jwangu, mmwe nli jwakukulupilichika mu yose inkwapanganyichisya achalongo achinjetu, nnopenope kwa achalendo. **6** Achalongo wo ŵauŵalasile umboni kwa mpingo wa ŵandu ŵakukulupilila Kilisito nkati unonyelo wenu. Choonde mwakamuchisye apunde kwaula mmbujo mu ulendo wao, kwa litala lyalikwanonyelesya Akunungu. **7** Pakuŵa akuutanda ulendo wao wakwatumichila Kilisito, ni nganasaka kupochela ukamuchisyo wauliwose kutyochela kwa ŵandu ŵangakukulupilila Kilisito. **8** Uweji ŵatukukulupilila Kilisito tukusachilwa kwakamusya ŵandu mpela aŵa, kuti nowe tupanganye masengo pamo nawo kwa ligongo lya kuulalichila usyene. **9** Nalembile chikalata chachijipi kwa mpingo wa ŵandu ŵakukulupilila Kilisito ŵa kweleko nambo che Diyotelefe jwakusaka aŵe chilongola ŵao ngakusaka kumbilikanila. **10** Nipele pachinjika chinjiumbukulanya yose yaitesile, aila yangalumbana yakutuŵechetela uwe ni unami wakwe. Kupunda yeleyo akukananga kwapochela achalongo ŵali mu ulendo, ni kwasiŵila ŵane ŵakusaka kwapochela ni kwatopola mu mpingo wa ŵandu ŵakukulupilila Kilisito. **11** Ambusanga wangu nkaisyasya yangalumbana, nambo nsyasye yaili yambone. Mundu jwalijose jwaketendekanya yambone ali jwa Akunungu, nambo mundu jwalijose jwaketendekanya yangalumbana ngakwamanyilila Akunungu. **12** Ŵandu wose akwakunguluchila yambone che Demetilio, ni usyene nombe ukwaŵalanjila umboni. Noweji tukukunguluka yambone nkati ŵelewo, nomwe nkwymanyilila kuti tukuŵecheta usyene. **13** Ngwete yejinji yakunsalila, nambo ngangusaka kunlembela mu chikalata. **14** Ngulolela kuti chituwonegane pangakaŵa ni kukunguluka ni ŵanyamwe tuchiloleganaga. Ngunsachila mme ni chitendewe. Achambusanga ŵenu akunkomasya. Nipele mwakomasye achambusanga ŵetu wose ŵaali kweleko jumo jumo.

Yuda

1 Uneji che Yuda jundi jwakutumichila ju Che Yesu Kilisito ni mpwao che Yakobo, ngunnembela wanyamwe ummilanjikwe ni Akunnungu ni wakunonyelwa ni Akunnungu Atati ni Che Yesu Kilisito wakungosa wanyamwe. **2** Ngwapopelela Akunnungu kuti chanasa ni chitendewele ni unonyelo ichuluche kukwenu. **3** Achambusanga wangu, panaliji nkulimbichila kunlebela nkati ukulupusyo watuli nawo uwe wose, naiweni yambone kunlebela ni kunlimbisa ntima kwa ligongo lya kuchichenjela chikulupi, Akunnungu chiwapele wandu wao kamope kwa katema kose. **4** Pakuwa wandu wangakwajogopa Akunnungu wawajinjile kwa chisyepela mu mpingo mwetu. Wandu wo atindenye utenga wa umbone wa Akunnungu wetu kuti atende chikululu, ni kwakana Che Yesu Kilisito jwaali Chilongola ni Ambuje pe. Nambo Malembelo ga Akunnungu galondwele chitandile kalakala kuti kulamulikwa kukwalolela wandu wo. **5** Namose nkumanyilila yeleyi yose, ngusaka kunkumbusya yatite Ambuje pakwakulupusya Waisilaeli kutyochela ku Misili, kanyuma kakwe waauleje awala wose wawakanile kukulupilila. **6** Ni achikatemetume wa kwinani wanganakwanikwa ni ulamusi wao, ni kupaleka pawasachilwe kutama, Akunnungu wawisile mu chipi ni kwatawa kwa nyolo mowa gose pangali mbesi kwa ligongo lya kulamulikwa pa lyuwa lyekulungwa lila. (aidios g126) **7** Iyoyopeyo, wandu wa ku Sodomu ni ku Gomola ni misi jaji wandikene nawo walinonyelesye kwa chigwagwa ni kupanganya indu yangaikusachilwa kutendekwa pa chilu. Alamulikwe kwa kutama pa mooto wa mowa gose pangali mbesi kuti awe chitagu kwa wandu wane. (aiōnios g166) **8** Iyoyo ni yatite kuwa wandu wa, sagamisi syao sikwalongosya kuchisakasya chilu chao achinsyene, ni kuujalusya ulamusi wa Akunnungu ni kwatukana achikatemetume wa Akunnungu wakwete ukulu kwinani. **9** Nambo namose Mikaeli katumetume jwankulu jwa kwinani pawakanilanaga ni Shetani nkati chilu chi che Musa, nganalinga kwalalatila, nambo watite, "Ambuje ankalipile." **10** Nambo wandu wa, akuitukana yaili yose yanganaimanyilila. Kwana indu yakumanyilila nambo akuitendekanya pangaganisya mpela inyama yaikuti kupanganya pangali lunda, ni yele indu ikwajonanga achinsyene. **11** Ulaje uwe kukwao, pakuwa wandu wo akuiye litala li che Kaini. Kwa liwamba lya tama ja kukola ipanje agwilenje mu chilewo chiwapanganyisye che Balaamu. Pakuwa watindigenye mpela iwatindigenye che Kola ni waulajikwe mpela iwaulajikwe che Kola. **12** Wandu wa akwika ku chindimba chenu cha chakulya chachikusosya

unonyelo, wanya wa ali wakwajogopa pakuwa kwa wende wao wangalumbana akutaga soni. Wanya wo akulandana ni wakuchinga wakujjikutisya achinsyene pe. Wanya wo ali mpela maunde gangali ula gagakujigalikwa ni mbungo. Akulandana ni itela yaipukutiche masamba, yangali isogosi yetupulwe ni kuumula chwa. **13** Wandu wa ali mpela matumbela gakalipa ga mu bahali, ni ipanganyo yao ya soni ikukopoka nti chiulo. Wandu wa ali mpela ndondwa syasikwendajenda, syasiwichikwe pa chipi cha mowa gose pangali mbesi. (aiōn g165) **14** Ni che Enoki, mundu jwa uwelesi wa saba chitandile che Adamu walondwele nkati wandu wa, achitiji, "Mpiikane naweni Ambuje achiikaga ni mianda kwa mianda ja achikatemetume wa kwinani wakwe waswela, **15** kukwalamula wandu wose ni kukwajamuka wose wangakwajogopa Akunnungu, kwa ligongo lya ipanganyo yao yangalumbana iwapanganyisye, pamo ni malowe ga wamba gakuwecheta wandu wa sambu, ga kwatukana Akunnungu." **16** Wandu wa ali wa kusongoneka ni kwa wecheta wandu wane, ni akutamanga malinga ni tama syao syangalumbana. Akulifuna ni kwalapa wandu wane kwa ligongo lya kupoka kwao achinsyene. **17** Nambo wanyamwe achambusanga wangu, ngakumbuchile malowe gawagasasile kalakala achinduna wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. **18** Wansalile mwanya yakuti, "Pa mowa gambesi, chaachikopochela wandu wangakwajogopa Akunnungu achitamaga malinga ni tama syao syangalumbana. Ni wanyawo chansechanje wanyamwe." **19** Welewa ali wandu wachansapulanye mwanya, wandu wakusikuya tama syao siwapagwile nasyo, wanganakola Mbumu jwa Akunnungu. **20** Nambo wanyamwe achambusanga wangu, njendelechele kulitawa pa nsingi wa chikulupi chenu chachiswela nnope, ni kupopela kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu. **21** Ntame mu unonyelo wa Akunnungu nchalolelaga Ambuje wetu Che Yesu Kilisito kuti kwa chanasa chakwe ampeleche ku umi wa mowa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) **22** Mwakolele chanasa wandu wane waali ni lipamba, **23** ni wandu wane mwakulupusye kwakwanyakula kwatysosya pa mooto. Ni wane mwakolele chanasa nchilolesyaga, nchimeje tama syao syangalumbana nchichimaga namose iwalo yao yaili ni madoa ga tama syao syangalumbana. **24** Akunnungu akukombola kungosa kuti nkagwa mu sambu, ni kumpeleka mpaka mu ukulu wao kwa lukondwa lwakupunda akuno ndi nganikola chilewo. **25** Welewo waali Akunnungu wamope, Nkulupusyo jwetu, akole ukulu, ni umwenye ni ukombole ni ulamusi kwa litala lya Che Yesu Kilisito Ambuje wetu, chitandile kalakala, sambano ni mowa gose pangali mbesi! Eloo. (aiōn g165)

Chiunukuko

1 Achichi ni chiunukuko chi Che Yesu Kilisito chiwapegwile ni Akunnungu kuti walosye wakutumichila wakwe ichiwiwoneche pangakaŵa. Kilisito wantumile katumetume jwa kwini jwakwe wamanyisye katumetume jwakwe che Yohana yeleyo. **2** Nombe che Yohana wasasile yose iwaiwani nkati Liloŵe lya Akunnungu ni umboni u Che Yesu Kilisito. **3** Akwete upile mundu jwakusyoma maloŵe ga utenga waukulondola, akwete upile wakupilikana ni kukamulisya gagalembekwe mwelemu, pakuŵa moŵa gakutyochela indu yi gawandichile. **4** Une che Yohana ngujilembela mipingo saba ja wandu wakunkulupilila Kilisito jajili ku chilambo cha Asia. Umbone uŵe kukwenu ni chitendewe kutyochele kwa Akunnungu jwapali ni juwapali ni juchaiche, ni kutyochela kwa mbumu saba syasili mmbujo mwa chitengu cha umwenye, **5** ni kutyochela ku Che Yesu Kilisito. Jwaumboni jwakukulupilichika ni jwaandanda kusyusikwa, ni jwakwatawala mamwenye wa pachilambo. Wlewo akutunonyela, ni kwa miasi jao atulechelele kutyochela mu kutaŵikwa ni sambu syetu. **6** Atutesile tuŵe wambopesi mu umwenye kuti twatumichile Akunnungu Atati wao. Ku Che Yesu Kilisito upagwe Ukulu ni ukombole moŵa gose pangali mbesi! Eloo. (aiŋn g165) **7** Nnole chaiche mmaunde ni mundu jwali jose chiwawone. Nombe aŵala wawansomile ni mpamba, ni wandu wa ngosyo syose sya pachilambo chalile malilo ligongo lyao. Eloo. **8** Ambuje Akunnungu jwali ni ukombole wose, jwapali ni juwapali ni juchaiche akuti, “Une ndili jwaandanda ni jwambesi.” **9** Une che Yohana, mpwenu, jungulumbikana ni wanyamwe mmasauko ni mu umwenye wa Akunnungu ni mu upilili kwa ligongo lya kwakupilila Che Yesu Kilisito. Une wambeleche mu kutaŵikwa chilumba cha ku Patimo kwa ligongo lya kwalichila wandu Liloŵe lya Akunnungu ni kuŵalanga umboni nkati Che Yesu. **10** Pa lyuŵa lya Ambuje Mbumu jwa Akunnungu wanongwesye, ni napilikene liloŵe lyekulungwa mu nyuma jangu mpela kusona kwa lipenga, **11** lichitiji, “Nembe mu chitabu chinkuchiwona ni kuchijausya kwa mipingo saba ja wandu wakunkulupilila Kilisito, jajili mu misi ja Efeso ni Similina ni Peligamo ni Siatila ni Sadi ni Filadefia ni Laodikia.” **12** Nipele nagalawiche naalole wlewo wakuwecheta none. Mkuhalauka mo, naiwani indu saba yakuwichila imuli yaikolochekwe ni sahabu, **13** ni pasikati jakwe indu yakuwichila imuli pali ni jumo jwali mpela Mwana jwa Mundu jwasasile mwinjilo weleu ni jwantaŵe mkaanda wa sahabu pantima wakwe. **14** Umbo syakwe syaliji syeswela mbee ni meeso gakwe ganyesimaga mpela mooto waukolelela. **15** Makongolo gakwe gang'alime mpela shaba

jajikundikwe uchenene pa mooto ni liloŵe lyao lyaliji mpela kukukuma kwa meesi. **16** Nombewo wakumulile ndondwa saba kunkono wao wa kundyo, ni mu kang'wa mwakwe mwakopweche lipanga lyenole kosekose ni ngope jao jaliji mpela lyuŵa lyaliki kung'alima kwa machili gakwe gose. **17** Noneji panammweni nagwilile pamakongolo gao mpela mundu jwawile. Nombejo wasajichile nkono wao wa kundyo achitiji, “Ngasinjogopa, une ni jwaandanda ni jwambesi. **18** Sooni ndili jwanjumi, naliji wile, nnole ndili jwanjumi moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. Ngwete ukombole wa kwatenda wandu awe ni ngwete ukombole wa kwiuto kwa wandu wawile. (aiŋn g165, Hadēs g86) **19** Nipele, nnembe indu inkwiwona ni indu yaipali sambano jino ni indu yachiyochele paujo. **20** Chantemela cha ndondwa saba simwasiwani ku nkono wangu wa kundyo, ni aila indu saba yakuwichila imuli yekolochekwe ni sahabu imwaiwani ni chelechi: Asila ndondwa saba sili achikatumetume wa kwini wakwima peuto pa mipingo saba ja wandu wakunkulupilila Kilisito. Ni indu saba yakuwichila imuli ili mipingo jisyene saba ja wandu wakunkulupilila Kilisito.

2 “Mwalebele katumetume jwa kwini jwakwimilila mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito wa ku Efeso, ngunsalila aga. “Uneji ni jungukumulila ndondwa saba kunkono wangu wa kundyo ni sooni ni jungwendajenda pasikati pa indu saba yakuwichila imuli yaikolochekwe ni sahabu. **2** Nguimanyilila ipanganyo yenu ni kuchalila kwenu ni upilili wenu mu kundumichila une, nguimanyilila kuti ngankukombola kwapililila wandu wangalumbana ni sooni mwalinjile aŵala wakuliŵilanga achinduna akuno nganaŵa achinduna ni mwamanyilile kuti ali wakulambusya. **3** Mmweji nli jwakupililila ni mwasawiche kwa liwamba lya liina lyangu pangapela. **4** Nambo ngwete chindu chimo nkati mmwe, yakuti: ngankuunonyela une mpela imwatiji kundanda. **5** Nipele nkumbuchile imwaliji nkanaŵe kulyungasika, ngalauche ni kuleka sambu ni ntende imwaitesile kundanda. Nambo iwaga ngantenda yeleyo, ngunnyichilila ni kuchityosya chindu chenu chakuwichila lumuli kutyochela peuto pakwe. **6** Nambo ngusengwa kwa ligongo lya chindu chimo: nkuichima ipanganyo ya Wanikolai inguichima none jwakwe. **7** “Jwakwete mapilikanilo gakupilikanila apilikane agala Mbumu jwa Akunnungu gakwasalila mipingo ja wandu wakunkulupilila Kilisito. “Jwakupunda chinannechele alye isogosi ya chitela cha umi chachili mungunda wa Akunnungu kumbepo. **8** “Mwalebele katumetume jwa kwini jwakwimilila mpingo wa wandu wakunkulupilila Kilisito wa ku Similina. “Gelega ni gakusala ajula jwali jwaandanda ni jwambesi, juwajasiche ni

sambano ali jwanjumi. 9 Ngumanyilila masausyo genu ni iyoyo nguumanyilila ulaje wenu nambo isyene mwe ni wákusichila! Ngumanyilila yakuti pakuntukana wányawo wákuliwílanga Wáyahudi akuno nganaŵa Wáyahudi, nambo ali nyuumba ja kupopelela mpingo wa Shetani. 10 Nkajogopa masausyo gachigansimane. Mpilikane! Shetani chachaponya wámpepe wenu mu nyuumba jakutaŵilwa kuti anlinje, ni wányamwe chinsauche moŵa likumi. Mmeje wákukulupilichika mpaka kuwa, ni une chinampe chindu mpela singwa ja umi nti mbote kwa ligongo lya kupunda. 11 “Jwakwete mapilikanilo gakupilikanila, apilikane agala Mbumu jwa Akunnungu gakwasalila mipingo ja wánda wákukulupilila Kilisito! “Jwakupunda yeleyo ngapotekwa ng’o ni chiwa chaaŵili. 12 “Mwalembele katumetume jwa kwini jwakwimilila mpingo wa wánda wákukulupilila Kilisito wa ku Peligamo. “Gelega ni gakusala ajula jwakwete lipanga lyenole mosemose. 13 Ngumanyilila kuti nkutama mu musi waukulongoswa ni umwenye wa Shetani. Nambo mwe nkwendelechele kulikamulisa liina lyangu. Nganinchikana chikulupi chandinacho kukwangu, namose mmoŵa ga che Antipa jwaumboni jwangu jwakukulupilichika, juŵaulajikwe mu chilambo chenu chachikulongoswa ni Shetani. 14 Nambo ngwete indu kanandi yangaŵa yambone nkati mmwe pakuŵa mwalesile wánda wane mwa wányamwe ajiganyikwe majiganyo gaŵajiganyaga che Balaamu kalakala. Wanjigenye che Balaki wányenje wánda wa Isilaeli atende sambi. Usyene wájigenye alye chakulya chachityochekwe mbopesi kwa inyago, ni kutenda chigwagwa. 15 Sooni nkwele wane wákugajitichisa majiganyo ga Wánikolai. 16 Ngalauche ni kuleka sambi, pangatenda yeleyo chinanyichilile chitema ni kumenyana nawo wánda wo kwa lipanga lyalikutyochela mu kang’wa jangu. 17 “Jwakwete mapilikanilo gakupilikanila, apilikane agala Mbumu jwa Akunnungu gakwasalila mipingo ja wánda wákukulupilila Kilisito! “Jwakupunda, jwelejo chinaape chakulya chachikuŵilanjikwa mana jajisisiche kwini ni sooni chinaape wélewo liganga lyeswela ni peganga po palemekwe liina lya sambano lyangalikumanyika ni jwine ikaŵe ajula pe jwakulipochela.” 18 “Mwalembele katumetume jwa kwini jwakwimilila mpingo wa wánda wákukulupilila Kilisito wa ku Siatila. “Ayi ni yakusala Mwana jwa Akunnungu, jwakwete meeso mpela lilamba lya mooto ni makongolo gakwe gali mpela shaba jajikundikwe kwannope. 19 Ngumanyilila ipanganyo yenu ni unonyelo ni chikulupi ni utumichile wenu ni upilliu wenu. Ngumanyilila kuti sambano nkupanganya yambone nope kupunda imwaliji kundanda. 20 Nambo ngwete chindu chimo nkati mmwe chingachikusengwasya

chakuti: nkunkunda jwankongwe Yesebeli jwakuliwílanga jwakulondola, ni kwajiganya wákutumichila wánda ni kwalyungasya kuti atende chigwagwa ni kulya indu yetajikwe mbopesi kwa inyago. 21 None naapele lipesa kuti aleche sambi, nambo ngakusaka kugalauka ni kuleka sambi sya chikululu chakwe. 22 Mpilikane! Chinaajamuche kwa kwataga ulwele wakalipa. Sooni aŵala wákutenda nawo chikululu chasauche kwannope, iwaga ngakugalauka ni kuleka sambi syatesile nawo. 23 Sooni chinaaulaje achalongo wákwe. Ni mipingo jose ja wánda wákukulupilila Kilisito chijimanyilile kuti une ni jungujimanya mitima ni nganisyo sya wánda. None chinaalipe jwalijose jwa mwenumwe malinga ni yakuitenda. 24 “Nambo mwanya wane wani ku Seatela wanganinkuye majiganyo ga wákwiganya wa unami ni nganinjiganya indu yaikuŵilanjikwa kuti ili indu ya munkati nope ya Shetani. Ngunsalila kuti ngisinantwika nsigo wine kupunda agala gunkwete. 25 Nkusachilwa kwendelechele kukulupilila ni kuujitichisa utenga wa chikulupi umpochele, mpaka pachiche po. 26 Ni jwele jwakupunda ni kwendelechele kupanganya ingusaka mpaka kumbesi chinampe ulamusi ulaula umbochele kutyochela kwa Atati wánda, pachanya pa wánda wa ilambo yose. 27 Nombejo chachalamula wánda wa ilambo kwa nkongojo wa chisyano ni kwaliŵata mpela yakuti kukasikwa yombo ya lilongo. 28 Chinampe ndondwa ja mng’andu mpela indite kupochela ulamusi kutyochela kwa Atati wánda. 29 “Jwakwete mapilikanilo gakupilikanila, apilikane agala Mbumu jwa Akunnungu gakwasalila mipingo ja wánda wákukulupilila Kilisito!

3 “Mwalembele katumetume jwa kwini jwakwimilila mpingo wa wánda wákukulupilila Kilisito wa ku Sadi. “Yeleyi ni yakuti jwali ni Mbumu saba sya Akunnungu ni ndondwa saba. Ngumanyilila isambo yenu, nkumanyika kuti ni jwanjumi nambo, usyene mmwile. 2 Njimuche, ngalimbisye agala gambone gagasigalile kukwenu ni gelego gakaika kuwa. Pakuŵa mpaka sambano nganinagaona masengo genu kuŵa gemalilwe paujo pa Akunnungu wangu. 3 Nipele nkumbuchile imwatite kupochela ni imwatite kupilikana ni imwatite kwitichisa yeleyo ni kugalauka ni kuleka sambi. Nambo iwaga nganjimuka, chiiche mpela jwa wiyi, nomwe ngisimanyilila ndaŵi jachinanyichilile. 4 Nambo nkwele wánda wángatupa ku Sadi wangananyakasya nguo syao. Wélewo chajende none ali awete iwalo yeswela pakuŵa akuŵajilwa. 5 “Juchapunde chinawasye iwalo yeswela mpela wányawo, none ngisinalityosya ng’o liina lyakwe mu chitabu cha umi. Sooni chinyitichisye kwa kang’wa jangu paujo pa Atati wánda, ni paujo pa achikatumetume wao wa kwini kuti jwelejo ali jwangu. 6 “Jwakwete mapilikanilo gakupilikanila,

apilikane agala Mbumu jwa Akunnungu gakwasalila mipingo ja w̄andu w̄akunkulupilila Kilisito. 7 “Kwa katumetume jwa kwinani jwakwimilila mpingo wa w̄andu w̄akunkulupilila Kilisito wa ku Filadefia mwalembela yeleyi. “Yeleyi ni yakuti kusala ajula jwanswela ni jwausyenesyene, jwakwete ukombole wa kwalechela w̄andu ajinjile mu umwenye wakwe. Ni jwakuugula nnango, ni ngapagwa jwakukombola kuugala. Ni jwakuugala nnango ni ngapagwa jwakukombola kuugula. 8 Nguimanyilila ipanganyo yenu, ngumanyilila kuti nkweite machili gamanandi nambo nkamulisye lilowe lyangu ni nganinlikana liina lyangu. Mpilikane! Misile paujo penu nnango weugule, ngapagwa mundu jwakukombola kuugala. 9 Mpilikane! Ngumpa mpingo wa w̄andu w̄a nyuumba ja kupopelela ja Shetani, w̄akuliw̄ilanga W̄ayahudi nambo nganāwa w̄ayahudi, nambo ali w̄akulambusya. Mpilikane! Chinaatende aichanje ni kuntind̄w̄alila paujo pa sajo syenu ni amanyilile kuti nannonyele. 10 Pakūwa nlikamulisye lilowe nkupililila, none jwakwe chinangose katema ka malagasyo, kakali chile kuchiichilila chilambo chose, kuti w̄aal̄nje w̄elewo w̄akutama pachilambo. 11 Ngwika chitema, muukamulisye kwannope utenga wa chikulupi umpochele, kuti mundu jwalijose anakombole kunsumula mbote jenu. 12 “Juchapunde chinantende āw̄e luchanamila pa Nyuumba ja Akunnungu nombe ngasakopoka mwelemo ng'o. Sooni chilembe pachanya pakwe liina lya Akunnungu w̄angu ni liina lya musi wa Akunnungu w̄angu, yaani Yelusalemu wa sambano, musi uchiutuluche kutyochela kwinani kwa Akunnungu w̄angu. Iyoyo chinembe pachanya pakwe liina lyangu lya sambano. 13 “Jwakwete mapilikanilo gakupilikanila, apilikane agala Mbumu jwa Akunnungu gakwasalila mipingo ja w̄andu w̄akunkulupilila Kilisito. 14 “Mwalembela yeleyi katumetume jwa kwinani jwakwimilila mpingo wa w̄andu w̄akunkulupilila Kilisito wa ku Laodikia. “Uneji ngūw̄ilanjikwa Eloo, jwaumboni jwakukulupilichika jwausyene, ndande ja yepanganyikwe yose yaigumbile Akunnungu, nguti yeleyi. 15 Nguimanyilila ipanganyo yenu, kuti nganimma w̄a kususima atamuno w̄a mooto. Ikaliji mmbaya nkaliji w̄a kususima pane w̄a mooto. 16 Nipele pakūwa ndi w̄antukuta, nganimma w̄a kususima namuno w̄a mooto, chinanlukule ntyoche mukang'wa jangu. 17 Ligongo nkuti, 'Ndili jwakusichila ni ngwete ipanje, ngangulajila chindu chachili chose.' Nambo ngankumanyilila kuti nli jwausauchi ni jwakulaga ni jwaulanda ni jwangelola sooni nli matakōpe. 18 Ngumpa lunda kuti, nsuume kwangune sahabu jejenjetukule ni mooto, kuti nsichile ni kusuma iwalo yeswela kuti mbwale, ni kusisa soni sya kutama kwenu matakōpe. Iyoyopeyo nsuume ntela ni kupakala mmeeso genu kuti nkombole kulola. 19 Uneji

ngwajamuka ni kwalamula wose w̄angwanonyela. Nipele nlimbile ni kuleka samb̄ syenu. 20 Mpilikane! Ngwima pannango ni kupoposya, mundu apilikanaga lilowe lyangu ni kuugula, chinyinjile kwa jwelejo, none chil̄ye pamo ni jwelejo ni jwelejo pamo ni une. 21 “Juchapunde chinjalechelela kutama chiw̄andi ni une pa chitengu changu cha umwenye, mpela une indite kupunda ni kutama chiw̄andi ni Atati w̄angu pachitengu chao cha umwenye. 22 “Jwakwete mapilikanilo gakupilikanila, apilikane agala Mbumu jwa Akunnungu gakwasalila mipingo ja w̄andu w̄akunkulupilila Kilisito.”

4 Pakumala kugaona gelego, nauweni nnango weugule kwinani. Ni lilowe linalipikene kundanda lilyapikaniche mpela lipenga l̄chitiji, “Nkwele akuno, none chinannosye indu yachiikopochele mmbujo.” 2 Papopo Mbumu jwa Akunnungu w̄anongwesye une. Nachiweni chitengu cha umwenye kwinani kula ni jumo atemi pa chitengu chila. 3 Juwatemi pa chitengu jula jwang'alime mpela liganga lya alumasi ni mpela liganga lyakusalala lyechejeu lya akiki. Ukunje wa ula wanyesime mpela liganga lya chisamba lyalikuw̄ilanjikwa sumalidi uli usyungwile chitengu cha umwenye chila mbande syose. 4 Paliji ni itengu ine ya chimwenye ishilini na nne iyachisyungwile achila chitengu cha umwenye. Ni pa itengu yo w̄atemi achachekulu ishilini na nne. W̄wete iwalo yeswela ni pa mitwe jao indu mpela singwa yaikolochekwe ni sahabu. 5 Pa chitengu cha umwenye po pakopokaga kumesya ni ilindimo ni njasi. Paujo pa chitengu cha umwenye chila pakolelaga imuli saba, yeleyo ikulosya mbumu saba sya Akunnungu. 6 Sooni paujo pa chitengu cha umwenye chila kwaliji ni chindu chichawonekaga mpela litanda lilyakolochekwe ni lindala, chichanyesimaga nnope mpela ligilasi. Achila chitengu cha umwenye chichaliji pambindikati, chaliji chesyungule ni yepanganyikwe yejumi ncheche yegumbale meeso paujo ni kunyuma. 7 Chepanganyikwe chandanda chalandene ni lisimba ni chepanganyikwe chaawili mpela ng'ombe jamwana ni chepanganyikwe chaatatu chalandene ni mundu ni chepanganyikwe chanceche chaliji mpela kapungu jwakuguluka. 8 Yepanganyikwe yejumi ncheche yo, kila chimo chana mapapiko sita, ni igumbele meeso mbande syose mpaka kuusi kwa ipapiko, nombe nganileka kūw̄echeta muusi ni chilo ichtiji: “W̄aswela, w̄aswela, w̄aswela, Ambuje Akunnungu w̄aal̄i ni ukombole wose, w̄aal̄i w̄aw̄aliji ni w̄achaiche.” 9 Yepanganyikwe yejumi yo ikwimba nyiimbo sya kwakusya ni kwalapa ni kwatogolelo w̄elewo w̄akutama pa chitengu cha umwenye, w̄elewo w̄aal̄i w̄ajumi mōwa gose pangali mbesi ni mōwa gose pangali mbesi. (aīn

g165 10 Ni paikutenda yeleyo, achachekulu ishilini na nne wala akuligoneka manguku pa sajo sya welewo wakutama pachitengu cha umwenye, ni akwapopelela wele wakutama moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. Wawikaga indu yao yaili mpela singwa paujo pa chitengu cha umwenye aчитiji: (aiŕn g165) 11 “Nkuwajilwa mmwe Ambuje wetu ni Akunnungu wetu, kupochela lumbili ni luchimbichimbi ni machili, pakuwa alakwe ni umwaipanganyisye yose yaili, ni kwa kusaka kwenu indu yose yapanganyikwe ni ipali.”

5 Nipele nachiweni chitabu mu nkono wa kunlyo wa jwelejo jwakutama pa chitengu cha umwenye, chilembekwe nkati ni paasa pakwe ni kuugalikwa kwakulimba ni imatilo saba. 2 Sooni nammweni katumetume jwa kwini jwali ni machili ali nkuwilanga kwakunyanyisya aчитiji, “Ana wani wakuwajilwa kumatukula imatilo ni kuchiunukula chitabu?” 3 Nambo nganapagwa mundu kwini namose pa chilambo, namose paasi chilambo, juwakombwele kuchiugula chitabu cho atamuno kuchilola chachilembekwe nkati mwakwe. 4 None nalisile nnope ligongo nganapagwa mundu juwawoneche kuti jwakuwajilwa kuchiugula chitabu atamuno kuchilola chachilembekwe nkati mwakwe. 5 Nipele jumo jwa achachekulu wala wasalile, “Nkalila. Nnole! Lisimba Iya lukosyo Iwa Yuda, uwelesi u che Daudi, welewo ampundile Shetani ni kuwajilwa kukutula imatilo saba ni kuchiugula chitabu.” 6 Nipele nammweni Mwanangondolo ajimi chiwandi ni chitengu cha umwenye pasikati ja yepanganyikwe yejumi ncheche ni achachekulu. Nombejo waoneche nti jwammulajikwe, jwana misengo saba ni meeso saba, yaikulosya Mbumu saba sya Akunnungu syasitumikwe mchilambo chose. 7 Mwanangondolo wajawile ni kuchijigala chitabu chila ku nkono wa kunlyo wa welewo wakutama pa chitengu cha umwenye chila. 8 Pawachijigale chitabu chila, yepanganyikwe yejumi ncheche ila, pamo ni achachekulu ishilini na nne wala wagonile manguku paujo pa Mwanangondolo. Kila mundu akwete ching'wenyeng'wenye ni mbale sya sahabu syasigumbele ubani, gele ni mapopelo ga wandu wa Akunnungu. 9 Nombewo wajimbile lujimbo Iwa sambano aчитiji: “Mmwe ni wankuwajilwa kuchiunukula chitabu, ni kuitupula imatilo yakwe. Pakuwa mwasikitwe, ni kwa miasi jenu mwawombolele Akunnungu wetu, wandu wa ngosyo ni wa ndimi ni wandu wa ilambo yose ni wa mitundu jajili jose. 10 Mwatesile awe wambopesi mu umwenye wa Akunnungu kuti watumichile, ni wanyawo chiwaatawale wandu wose wa pa chilambo.” 11 Ni panapundile kulola, nagapilikene malowe ga achikatumetume wa kwini wajinji nnope wangakuwalanjika. Wajimi kuchisyungula chitengu cha umwenye pamo ni yepanganyikwe yejumi

ncheche ila ni achachekulu wala. 12 Wajimbaga kwa liloŵe Iyekulungwa: “Mwanangondolo jwaulajikwe akuwajilwa kupochela ukombole ni usichilo ni lunda ni machili ni luchimbichimbi ni ukulu ni lumbili.” 13 Naipilikene yepanganyikwe yose yaili kwini ni pachilambo ni paasi pachilambo ni mu bahali ni yose yaili mwelemo naipilikene ilinkwimba: “Ukulu ni luchimbichimbi ni lumbili ni ukombole, uŵe kwa welewo wakutama pa chitengu cha umwenye ni kwa Mwanangondolo moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi”. (aiŕn g165) 14 Ni yepanganyikwe yejumi ncheche yo yatite, “Eloo!” Ni achachekulu wala wagonile manguku ni kwapopelela Mwanangondolo.

6 Nipele nambweni Mwanangondolo achimatukulaga chimo mwa imatilo saba ila, ni nampilikene jumo jwa yepanganyikwe yejumi yo alinkuwecheta kwa liloŵe Iyakulindima, “Njise!” 2 Nipele nachiweni chinyama chachiswela chachikuwilanjikwa falasi. Ajula jwachikwesile ali ajigele ukunje. Akunnungu wampele jwelejo chindu mpela singwa ja chimwenye. Nipele ajula juwapundile jwatyosile ni kwaula kwapunda wandu. 3 Sooni pawachimatukwile chimatilo chaŵili, nampilikene jwaaŵili jwa yepanganyikwe yejumi aчитiji, “Njise!” 4 Pelepo jwakopochele falasi jwine jwanchejeu. Juwankwesile falasi jo wapegwilwe masengo ga kuchisumula chitendewele pa chilambo kuti wandu aulagane achinsyene, nombewo wapegwilwe lipanga Iyalikulungwa. 5 Ni pawachimatukwile chimatilo chaatatu, nampilikene jwaatatu jwa yepanganyikwe yejumi aчитiji, “Njise!” Nipele nammweni falasi jwampiliu ni juwankwesile falasi jo ali ajigele chindu chakupimila chisilo mu nkono wakwe. 6 Nipele napilikene mpela liloŵe pasikati ja yepanganyikwe yejumi ncheche yo lichtigiti, “Chibaba cha utandi wa shayili chikusumikwa kwa malipilo ga masengo ga Iyuwa limo, ni ibaba itatu ya shaili ikusumikwa iyoyo nambo ngasingajonanga mauta ni divai!” 7 Pawachimatukwile chimatilo cha ncheche, nampilikene jwa ncheche jwa yepanganyikwe yejumi aчитiji, “Njise!” 8 Ni nammweni falasi jwa chilu. Ni jwankwesile jwele falasi jo Iina Iyakwe lili Chiwa alongene ni liuto Iya wandu wawile. Nombe wose waŵili wapegwilwe ulamusi wa mbua ja ncheche ja chilambo, waulaje wandu kwa lipanga pane kwa sala pane kwa ilwele pane kuulagwa ni inyama ya mu chilambo. (Hadēs g86) 9 Pawachimatukwile chimatilo cha nsano nasiwini paasi pa chilisa cha kwini, mbumu sya wandu wawaulajikwe kwa ligongo Iya kulalichila liloŵe Iya Akunnungu ni ligongo Iya umboni uŵautyosile. 10 Waisile kwa liloŵe Iyekulungwa aчитiji, “Ambuje waali ni

ukombole ni wáswela ni wáusyenyeyene chinkawé mpaka chakachi, kwika kukwalamula wáandu wá pa chilambo ni kwajamuka wélewo wáwátuuleje!" 11 Akunnungu wápele kila jumo chiwalo cheleu ni cheswela ni kwasalila kuti apunde kulindilila kwa moŵa kanandi mpaka pachamalile kuulajikwa achikapolo achinjao ni achalongo achinjao mpela yatite kuulajikwa wányawo. 12 Nipele naiweni mwanangondolo paŵachimatukwile chimatilo cha sita, kwaliji ni chindendemesi chachikulungwa cha chilambo, lyuŵa lyatendekwe lyepiliu wii, ni lwesi lwatendekwe lwechejeu nti miasi. 13 Ni ndondwa syagwile pachilambo, chisau chitela cha ntini yachikuti pakulakatisya isogosi yakwe yangakomala paukupukunyikwa ni mbungo jajikulungwa. 14 Kumaunde kwaŵiligwe mpela mpasa ni kutyochekwa. Itumbi yose ni ilumba yose chisejechekwe kutyochela kwiuto kwakwe. 15 Mamwenye wá pachilambo, achakulu ni achakulungwa wá ngondo ni wáandu wá kusichila ni wáandu wá machili ni kapolo jwalijose ni mundu jwangaŵa kapolo, wáalisisile mmbugu ni pasikati ja lwala syasili mmatumbi. 16 Achigasalilaga matumbi ni lwala kuti, "Ntugwilile ni kutusisa kuti tukaloleka paujo pa ngope ja wélewo wákutama pa chitengu cha umwenye ni lutumbilo lwa Mwanangondolo! 17 Pakuŵa lyuŵa lyekulungwa lya lutumbilo lwao liiche. Ana wáani uchakombole kulama?"

7 Pakumala yeleyo naweni achikatametume wá kwini ncheche ali ajimi mu mbande ncheche sya chilambo. Wajimi kuti asiŵile mbungo jajikutyochela kila mbande kuti jikasapuga pachilambo pane mu bahali pane pa chitela chachili chose. 2 Nipele nammweni katumetume jwa kwini jwine achikwelaga kutyochela kungopochele lyuŵa, achikumulilaga chimanyisyo cha Akunnungu wájumi. Wányanyisye ni kwasalila achikatametume wá kwini ncheche wála wáwapegwile ulamusi wa kuchijonanga chilambo ni bahali wátite, 3 "Nkachijonanga chilambo atamuno bahali atamuno itela mpaka pachitumale kuŵika imanyisyo pa usyo sya wákutumichila wá Akunnungu wétu." 4 Nipele naupilikene uŵalanjikwe wa wélewo wáwalembekwe chimanyisyo cha Akunnungu wálinji wáandu laki jimo ni alobaini ni nne elufu. Wáandu wá wálinji kutyochela mu ngosyo sya wáandu wá Isilaeli. 5 Mu lukosyo lwa Yuda wátajikwe chimanyisyo wáandu elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Lobeni wátajikwe chimanyisyo wáandu elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Gadi wátajikwe chimanyisyo wáandu elufu kumi na mbili. 6 Mu lukosyo lwa Asheli wátajikwe wáandu elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Nafutali wátajikwe wáandu elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Manase wátajikwe

wáandu elufu kumi na mbili. 7 Mu lukosyo lwa Simeoni wátajikwe wáandu elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Lawi wátajikwe wáandu elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Isakali wátajikwe wáandu elufu kumi na mbili. 8 Mu lukosyo lwa Sabuloni wátajikwe wáandu elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Yusufu wátajikwe wáandu elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Benyamini wátajikwe wáandu elufu kumi na mbili. 9 Pakumala yeleyo naliweni liunjili lyekulungwa lya wáandu lyakanapakombola kuŵalanga mundu, wáandu kutyochela kila chilambo, ni wáandu wá mitundu ni kila lukosyo ni wáandu wá kila iŵecheto, ali ajimi paujo pa chitengu cha umwenye ni paujo pa Mwanangondolo, ali awete iwalo yeswela ni kukumulila nyambi sya itela ya mitende mmakono mwao. 10 Wáandu wála wányanyisye achitiji, "Ukulupusyo wetu ukutyochela kwa Akunnungu wétu wákutama pa chitengu cha umwenye, ni sooni kutyochela kwa Mwanangondolo!" 11 Ni achikatametume wá kwini wose wáwajimi kuchisyungula chitengu cha umwenye ni achachekulu wála ni yepanganyikwe yejumi ncheche ila. Wágwile manguku paujo pa chitengu cha umwenye chila ni kwapepelela Akunnungu, 12 achitiji, "Eloo! Ulape ni ukulu ni lunda ni utogolelo ni luchimbichimbi ni ukombole ni machili iŵe kwa Akunnungu wétu moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi! Eloo!" (aiōn g165) 13 Jumo jwa achachekulu wála wáusisye, "Ana wáani wéleŵa wákuwala iwalo yeswela, nombewo aumile kwapi?" 14 None najanjile, "Ambuje wángu mmwe nkumanyilila." Nombewo wásalile une kuti, "Aŵa ni wéwála wájombweche ni kulama mmasausyo gamakulungwa gala. Achapilenje iwalo yao ni kuiswejesya kwa miasi ja Mwanangondolo. 15 Kwaligongo lyo ali paujo pa chitengu cha umwenye cha Akunnungu, ni akwatumichila wélewo muusi ni chilo pa nyuumba jao. Ni wélewo wákutama pa chitengu cha umwenye chaŵe nawo ni kwagosa. 16 Nombewo ngajakola sala sooni namose njota, ngasilyasoma lyuŵa namose ntukuta wakalipa. 17 Pakuŵa Mwanangondolo jwali pasikati pa chitengu cha umwenye chaŵe jwakuchinga jwao ni chiŵalongosye ku uliŵa wa meesi ga umi. Ni Akunnungu chiŵasyule misosi jose pa meeso gao."

8 Mwanangondolo paŵakutwile chimatilo cha saba, kwini kwaliji jii katema ka nusu saa. 2 None naweni achikatametume wá kwini saba, aŵala wákwima paujo pa Akunnungu ali apegwilwe mapenga saba. 3 "Nipele wáiche katumetume jwa kwini jwine ni wájimi paujo pa chilisa akumulile cheteso cha sahabu. Wápegwilwe ubani wejinji kuti atyosye mbopesi pamo ni mapopelo ga wáandu

wose wā Akunnungu pachanya pa chilisa cha sahabu chachili paujo pa chitengu cha umwenye. 4 Lyosi lya ubani wo pamo ni mapopelo ga wāndu wā Akunnungu yakwesile paujo pa Akunnungu kutyochela mmakono ga katumetume jwa kwinani jwakwima paujo pa Akunnungu. 5 Nipele katumetume jwa kwinani jula wāchijigele cheteso chila ni wāchigumbesye mooto kutyochela pa chilisa, ni wāchiponyisye cheteso pachilambo. Kwatyochele ilindimo ni njasi ni kumesya ni chindendemesi cha chilambo. 6 "Achikatumetume wā kwinani saba wāwāliji ni mapenga saba wāla wāliwīchile chile kugomba. 7 Katumetume jwa kwinani jwaandanda wāgombile lipenga lyekwe. Pelepo kwatyochele ula ja maganga jewanganyiche ni mooto ni miasi, ni janyele mu chilambo. Liunjili limo mwa maunjili gatatu gagali yalumo mu chilambo lyatiniche ni mooto ni liunjili liine lya itela lyatiniche ni mooto, ni masamba gamaŵisi gose gatiniche ni mooto. 8 Nipele katumetume jwa kwinani jwaawīli wāgombile lipenga lyakwe. Ni chaponyekwe mu bahali chindu chachili mpela chitumbi chekulungwa chachikukolela mooto ni liunjili limo mwa maunjili gatatu gagali yalumo mmeesi ga bahali gasandwiche miasi. 9 Liunjili limo lya maunjili gatatu gagali yalumo ga yepanganyikwe yaili mu bahali yawile, liunjili limo lya maunjili gatatu ga ngalaŵa lyajonasiche. 10 Nipele katumetume jwa kwinani jwaatatu wāgombile lipenga lyakwe. Ni ndondwa jajikulungwa jijakolelaga mpela lumuli jagwile kutyochela kwiunde, ni jagwilile mu liunjili limo mwa maunjili gatatu ga sulo ni pa ilīwā ya meesi. 11 Ndondwa jila jawīlanjikwe, "Uwāwe." Ni liunjili limo mwa maunjili gatatu ga meesi gaŵawīle, ni wāndu wājinja uŵang'wele gele meesi go wawile ligongo lya kuŵawā kwa meesi. 12 Nipele katumetume jwa kwinani jwa ncheche wāgombile lipenga lyakwe. Ni liunjili limo mwa maunjili gatatu gagali yalumo mu lyuŵa lyaputikwe chipi, ni kuitenda lwesi ni ndondwa itajikwe chipi. Ni liunjili limo mwa maunjili gatatu ga katema ka muusi lyatajikwe chipi, ni liunjili limo mwa maunjili gatatu ga katema ka chilo lyatajikwe chipi. 13 Nipele panaliji nkupunda kulola, nampilikene kapungu jumo juŵagulukaga mwinani nnope achiwēchetaga kwa liloŵe lyekulungwa achitiji, "Ulaje! Ulaje! Ulaje kwa ŵelewo wākutama mchilambo, ligongo mapenga gane ga achikatumetume wā kwinani wātatu gali chiŵela nganagombe!"

9 Nipele katumetume jwa kwinani jwa nsano wāgombile lipenga lyakwe. None najiwani ndondwa jijagwilile pachilambo nombejo jwapegwilwe chiugulilo cha mbugu chakuugulila Lisimbo lyangali mbesi. (Abyssos g12) 2 Nipele paŵajugwile mbugu ja Lisimbo lyangali mbesi,

lyosi lyatutwime kutyochela mwisimbo mula lyaoneche mpela lyosi lyaikututuma mu ng'aso jajikulungwa. Lyuŵa ni kwiunde kwaunikwe ligongo lya lyosi lyaikututuma mwisimbo mula. (Abyssos g12) 3 Mu lyosi mo syakopweche sombe ni kwenela mchilambo, ni syapegwilwe machili ga kuluma mpela machili ga makoloto. 4 Ŵaasalile anagajonanje manyasi ga mchilambo, atamuno chachiŵisi chachili chose, atamuno chitela chachili chose nambo wāpeteche wāndu pe, aŵala wānganakola chimanyisyo cha Akunnungu pa usyo pao. 5 Sombe sila nganisilamulikwa kwaulaga wāndu wāla nambo kwapoteka kwa miesi nsano. Upeteche wao waliji mpela wa likoloto palikunluma mundu. 6 Kele katema ko wāndu tachisosasosa chiwa nambo ngasachiwona ng'o, tasache kuwa nambo ngawa. 7 Syele sombe syaoneche nti falasi wāŵawīchikwe chile kwa ngondo. Pa mitwe jao paliji ni chindu mpela singwa jajikolochekwe ni sahabu ni ngope syao sili chisau ngope sya wāndu. 8 Umbo syao syaliji syasileu mpela umbo sya achakongwe, ni meeno gao galiji mpela meeno ga lisimba. 9 Nombewo wawete iwalo ya isyano ya kulichenjela pa mitima jao. Paŵagulukaga, mapapiko gao gatyosyaga lisegwe mpela lisegwe lya mutuka sya ngondo sya falasi wājinja pakuutuka kuputukuputu kwaula ku ngondo. 10 Ni wākwete michila chisau ja makoloto jijasomaga nti miiŵa. Kwa jele michila wākwete ukombole wa kwapoteka wāndu kwa miesi nsano. 11 Sooni akwete mwenye jwakwatawala nombejo ali katumetume jwa kwinani jwapegwile ulamusi nkati alila Lisimbo lyangali mbesi, liina lyakwe mchiebulania lili Abadoni ni mchigiliki akuŵīlanjikwa Apolioni, meena ganagaŵili go malumbo gakwe "Jwakonanga." (Abyssos g12) 12 Katema kandanda ka kulaga kapitile. Nnole, ndema siŵili sya kulaga sikwika. 13 Nipele katumetume jwa kwinani jwa sita wāgombile lipenga lyao. Ni nalipilikene liloŵe kopochela mu mbande ncheche sya chilisa chachikolochekwe ni sahabu chichaliji paujo pa Akunnungu. 14 Liloŵe lila lyansalile katumetume jwa kwinani jwa sita jula juŵakamulile lipenga, "Mwagopole achikatumetume ncheche wā kwinani, wāwataŵikwe ku lusulo lwekulungwa lwalukuŵīlanjikwa Efulati!" 15 Ŵantenga ncheche wāla wāgopolekwe. Nombewo wāwīchikwe chile kwa ligongo lya ndaŵi jijojo ni lyuŵa lilyolyo ni mwesi ulaula ni chaka chilachila kuti ŵaulaje liunjili limo mwa maunjili gatatu ga wāndu gagali yalumo. 16 Napilikene uŵalanjikwe wa wāngondo wāŵakwesile pa falasi wāla wāliji milioni mia mbili. 17 Nkulola kwangu kula, naweni falasi ni wākwela falasi alinji yeleyi: Ŵaliji ni iwalo ya isyano ya kulichenjela pa mitima jao yechejeu mpela mooto ni kwine buluu mpela kwiunde ni yamanjano mpela utandi wa baluti. Mitwe ja

falasi wala jaliji mpela mitwe ja masimba, ni mu kang'wa syao mwakopweche mooto ni lyosi ni maganga ga baluti gagakukolela. 18 Liunjili limo mwa maunjili gatatu ga wandu gagali yalumo, lyaulajikwe kwa maputiko gatatu go, yaani mooto ni lyosi ni baluti jijakolelaga iyaumile mu kang'wa sya falasi. 19 Pakuwa machili ga inyama yaikuwilanjikwa falasi galiji mu kang'wa syao ni mmichila jao. Michila jao jaliji ni mitwe nti ja majoka ni kwa michila jo wakombwele kwaluma wandu. 20 Ni wandu uwasigele, wanganaulajikwa ni iputiko itatu yo, nganaleka sambi sya kuipopelela indu iyaikolosisye achinsyene. Nganaleka kugapopelela masoka ni inyago ya sahabu ni ya feza ni ya shaba ni ya maganga ni ya itela, indu yangaikukombola kulola pane kupilikana namose kwenda. 21 Namose nganagalauka ni kuleka sambi syao sya kuulaga namose usaŵi wao namose ikululu yao ni wiyi wao.

10 Nipele nammweni katumetume jwa kwinani jwine jwali ni machili achitulukaga kutyochela kwinani. Wajiji aunichikwe ni luunde pamo ni ukunje wa ula waliji pa ntwe wakwe, usyo wao wang'alimaga mpela lyuwa ni makongolo gakwe gajimi mpela chanamila sya mooto. 2 Mmakono mwao wakamulile chitabu cha mwana cheugule. Waluwisile lukongolo lwao lwa kunlyo mu bahali ni lwa kunchiji pa nsanga. 3 Ni wanyanyisye kwannope nti lisimba palikutongola. Pawanyanyisyaga, ilindimo saba ya njasi yajanjile kwa liloŵe lyekulungwa. 4 Payapikaniche ilindimo saba yo nasachile kulemba. Nambo napilikene liloŵe kutyochela kwinani litchitiji, "Maloŵe ga ilindimo saba yo ili ntemela, nkagalemba!" 5 Katumetume jwa kwinani junammweni achijimaga mu bahali ni pa nsanga jula, waunyakwile nkono wakwe wa kunlyo kwinani, 6 walumbilile kwa liina lya Akunnungu wakutama moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi, wagumbile kwinani ni indu yose ya ili mwelemo, ni wagumbile chilambo ni indu yose ya ili mwelemo, ni wagumbile bahali ni indu yose ya ili mwelemo. Watite, "Katema kakulindilila nnope kamasile! (aiōn g165) 7 Nambo katema katumetume jwa kwinani jwa saba jula pachachiti agombe lipenga lyao, Akunnungu chamalichisye ikotopasyo yao yaisisile malinga ni iwatite kusala kwa kang'wa sya wakulondola wakwe wa waatumichile Ngani Jambone." 8 Nipele liloŵe linalipikene kutyochela kwinani lichiŵechetaga none kundanda lyawechete sooni, "Njaule nkatole chitabu cheugule mmakono ga katumetume jwa kwinani wajimi mu bahali ni pansanga jula." 9 Nipele nanjaulile katumetume jwa kwinani jula, nansalile ambe chitabu cha mwana chila. Nombejo wasalile kuti, "Njigale ndye, mu nkang'wa mwenu chichilyepelele mpela uchi

nambo mlutumbo mwenu chichiŵawe." 10 Nipele nachijigele chitabu cha mwana chila kutyochela pankono wa katumetume jwa kwinani jula ni nalile. Nombecho mu kang'wa mwangu chalyepelele mpela uchi. Nambo panamisile, nlutumbo mwangu chaŵawile. 11 Nipele waasalile, "Ikumbajila mmwejo kulalichila sooni utenga wa Akunnungu kwa wandu wajinji ni mu ilambo yejinji ni kwa wandu wa iwecheto yejinji ni mamwenye wajinji."

11 Nipele napegwile nnasi uwaliji mpela chitela cha kupimila ni kuusalila, "Njaule, nkajipime nyumba ja Akunnungu ni chilisa ni kwaŵalanga wandu wakupopela mwelemo. 2 Nambo nkalupima luwala lwa paasa lwa nyumba ja Akunnungu, ligongo lupegwilwe kwa wandu wangaŵa Wayahudi. Ni wanyawo chauliŵate musi wauswela kwa miesi alobaini na mbili. 3 None chinaatume waumboni wangu ŵawili ali awete magunia kuti akalalichile utenga kutyochela kwa Akunnungu kwa moŵa elufu moja na mia mbili na sitini." 4 Wele waumboni ŵawili wo ali itela iwili ya miseituni ni indu iwili yakuwichila imuli yaikwima paujo pa Ambuje jwakutawala chilambo. 5 Ni iwaga mundu akusaka kwapoteka, ukukupoka mooto nkang'wa mwao ni kummulaga jwammagongo jo. Ni jwalijose jwakulinga kwapoteka, akuulajikwa kwanti iyoyo. 6 Wanyawo akwete ukombole wa kukuugala kwiunde kuti jikanya ula kwa moŵa pakulalichila utenga kutyochela kwa Akunnungu. Soonni akwete ukombole wa kugatenda meesi gaŵe miasi ni ukombole wa kuchiputa chilambo kwa maputiko gakupisyangana katema kakali kose pachasache. 7 Nambo patachimalisya kuŵalanga umboni wao, chinyama chachikali kutyochela Mwisimbo lyangali mbesi chichimenyane nawo ni kwapunda ni kwaulaga. (Abyssos g12) 8 Mitembo jao chijisigale mmatala ga mmusi waukulungwa akula kuŵawambikwe Ambuje wao. Liina lya musi wo lili Sodoma pane Misili. 9 Wandu wa kila lukosyo ni kila kabila ni kila iwecheto, chajilole mitembo jao kwa moŵa gatatu ni nusu. Nambo ngaasaka kuti jwali jose ajisiche mitembo jao. 10 Wandu wakutama mchilambo chasangalale ni kupelegana mituuka kwaligongo lya chiwa cha wandu ŵawili wo. Pakuwa wakulondola wo waasawisyaga kwannope wandu wakutama mchilambo mo. 11 Nambo nkupita pe moŵa gatatu ni nusu, mbumu ja Akunnungu jajikwikanawo umi jajinjile mitembo mo, nombewo wajimi. Ni wose ŵawaweni wanyawo wakamwilwe ni lipamba lyalikulungwa. 12 Nipele wakulondola ŵawili wo wapilikene liloŵe lyalikulungwa kutyochela kwinani lili nkwasalila, "Njise akuno!" Nombewo wakwesile kwinani mu luunde, wammagongo wao ali nkwalola. 13 Katema kakoko

chatyochele chindendemese chachikulungwa ni liunjili limo mwa maunjili kumi gagali yalumo pa musi lyajonasiche ni wāndu elufu saba wāwile ligongo lya chele chindendemese. Nombe wāwasigele wājinjilwe ni lipamba, wāakusisye Akunnungu wā kwini. **14** Katema kaawili ka kulaga kapite, nambo katema kaatatu kakulaga kakwika chitema! **15** Nipele katumetume jwa kwini jwa saba wāgombile lipenga lyakwe. Ni maloŵe gamajinji gamakulungwa gapikaniche kwini gachitiji, “Sambano umwenye wa chilambo utendekwe kuŵa umwenye wa Ambuje Akunnungu wetu ni Kilisito juŵansagwile aŵe Jwakuwombola. Nombewo chatawale moŵa gose pangali mbesi!” (aiōn 9:165) **16** Nipele, achachekulu ishili ni nne wākutama paujo pa Akunnungu mu itengu yao ya umwenye, wāgwile manguku ni kwapopelela Akunnungu, **17** achitiji, “Tukuntogolela alakwe Ambuje Akunnungu Asyene Ukombole wose, wānli ni umwapali, pakuŵa nlosisye machili genu gamakulu, ni kutanda kutawala. **18** Wāndu wāngawā Wayahudi wātumbile, nambo lutumbilo lwenu luiche, ni katema ka kwalamula wawe. Katema ka kwapa ntuuka achikapolo wenu wākulondola ni wāndu wenu wose, wose wākulikusya liina lyenu, achanandi ni achakulungwa. Katema kaiche ka kwajonanga wākuchijonanga chilambo.” **19** Nipele nyuumba ja Akunnungu jajili kwini jaugulikwe, ni nkati mwakwe lyawoneche lisanduku lya lilangano. Nombe kwatyochele kumesya ni ilindimo ni njasi ni chindendemese cha chilambo ni ula jekulungwa ja maganga.

12 Nipele, chimanyiso chakusimosya chawoneche kwini. Kwajili ni jwankongwe jwambwechekwe lyuŵa ni lwesi pa sajo syakwe, ni pantwe pakwe paliji ni chindu mpela singwa jajikolochekwe ni ndondwa kumi na mbili. **2** Nombe jwankongwe jo wājili pa chiilu. Nipele, wājili nkulila ligongo lya kupotekwa ni chilungusi cha kuligopola. **3** Chimanyiso chine chawoneche kwini. Kwajili ni lijoka lyekulungwa lyechejeu, lyana mitwe saba ni misengo likumi. Pantwe wauli wose paliji ni chindu mpela singwa. **4** Nchila wa lijoka lila, ukujuta liunjili limo mwa maunjili gatatu ga ndondwa sya kwiunde ni kusiponya pa chilambo. Lijoka lyekulungwa lila lyajimi paujo pa jwankongwe jula juŵaliji chile kuŵeleka kuti nkuŵeleka pe, akamile kanache kakwe. **5** Nipele jwankongwe jo wāligopwele mwanache jwannume, juŵawichikwe chile kuti wālamule wāndu wā ilambo yose kwa nkongojo wa chisyano. Mwanache jo wānyakulikwe ni kunjasya kwa Akunnungu, pa chitengu chao cha umwenye. **6** Jwankongwe jula wāutuchile kwiuto kwangali wāndu. Liuto liwāpanganyichisye Akunnungu kuti agosekwe kweleko, kwa moŵa elufu moja mia mbili ni sitini.

7 Nipele, kwajili ni ngondo kwini. Che Mikaeli, katumetume jwankulu jwa kwini ni achikatumetume achinjakwe wā kwini wāmenyene ni lijoka lila, lijoka lila pampepe ni wākutumichila wākwē lyamenyene nawo. **8** Nambo lijoka lila ni wākutumichila wākwē wāputikwe, nipele wātopolekwe kwini. **9** Lijoka lyalikulungwa lila, lyaponyekwe paasa. Lyele ni lijoka lya kalakala lyalikuwilanjikwa Jwachigongomalo pane Shetani, jwakwalambusya wāndu wā chilambo chose. Jwaponyekwe pachilambo, pampepe ni wākutumichila wākwē wose. **10** Nipele napilikene liloŵe lyalikulungwa kwini litchitiji, “Sambano ukulupusyo wa Akunnungu uiche! Sambano ukulupusyo uiche ni machili ni umwenye wa Akunnungu wetu ni ulamusi wa Kilisito jwasagulikwe aŵe Jwakuwombola! Pakuŵa ajula jwakwāwechetela achalongo achinjetu paujo pa Akunnungu aponyekwe paasi. Jwelejo akwāwechetela muusi ni chilo. **11** Achalongo achinjetu wo wāpundile Shetani kwa machili ga miasi ja Mwanangondolo ni kwa kwasalila wāndu wāne umboni nkati chikulupi chao ku Che Yesu. Nganaunonyela umi wao, wājili chile kuutyosya mpaka kuwa. **12** Kwayele, nsengwe mmwe kwini ni wose wākutama mwelemo. Nambo, ulaje kwa chilambo ni bahali, pakuŵa libili antuluchile ali ni lutumbilo lwakulungwa, pakuŵa akumanyilila kuti gaasigalile moŵa kanandipe.” **13** Lijoka lya palyaimanyilile kuti liponyekwe paasi pa chilambo, lyatandite kummutusya jwankongwe juŵambechele mwanache jwannume jula. **14** Nambo jwankongwe jula wāpegwile mapapiko gawili nti ga kapungu jwankulungwa, kuti akombole kuguluka mpaka mwipululu, kwiuto kuchagosekwe uchenene, kuti agosekwe kwa yaka itatu ni miesi sita, kwati lijoka lila ngalikombola kwika. **15** Ni lyele lijoka lyakopwesye meesi gamajinji kutyochela mu kang'wa mwakwe mpela lusulo, kuti gankumbe jwankongwe jo. **16** Nambo litaka lyankamwisye jwankongwe jo, litaka lyaanukwiche mpela kang'wa ni kugamila meesi gagakopweche nkang'wa mwa lijoka. **17** Lijoka lyantumbilile jwankongwe jula, lyajawile kukumenyana ni iŵelezi ine ya jwankongwe jo, yaani wākugajitichisya makanyo ga Akunnungu ni wākuukamulichisya umboni nkati usyene wausasile Che Yesu.

13 Ni lijoka lila lyajimi mmbwani mwa bahali. Nipele nachiwani chinyama chachikali chili nkukopoka mu bahali, chana mitwe saba ni misengo likumi ni pachanya pa kila msengo pana chindu mpela singwa. Ni pachanya pa jele mitwe paliji ni meena ga kwatukana Akunnungu. **2** Ni chinyama chachikali chinachiwani cho chalandene ni chisuŵi, ni sajo syakwe chisau chisuŵi ni kang'wa

jakwe chisau kang'wa ja lisimba. Lijoka lyo lyachipele chinyama chachikali chila machili gakwe ni chitengu cha ulamusi ni ukombole waujijji. 3 Ntwe umo wa chinyama chachikali chila waoneche kuti waulele liwanga lyakogoya nnope lilyatyochele ni kukapikwa ni lipanga, nambo liwanga lyakogoya lyo lyaliji lilamile. Wandu wose wa pachilambo wachisisosile chinyama cho ni kuchikuya. 4 Wandu wose walilambile lijoka lila ligongo lyachipele chinyama chachikali ukombole wakwe. Nombe wachipopelele chinyama achitiji, "Ana waani wakulandana ni chinyama chi? Ana waani wakukombola kumenyana nacho?" 5 Nipele chinyama chachikali chila chapegwile ukombole wa kuwecheta maloŵe ga kuligamba ni ga kwatukana Akunnungu. Nombecho chapegwile ulamusi wa kupanganya masengo kwa miesi alobaini na mbili. 6 Nombe chinyama chachikali chila chatandite kwatukana Akunnungu ni kulitukana liina lyao ni liuto lyakutama Akunnungu ni wose wakutama kwini. 7 Sooni chapegwile machili ga kumenyana ngondo ni wandu wa Akunnungu ni kwapunda. Wapegwile ulamusi wa kwatawala wandu wa ngosyo ni kila chiwecheto ni kila chilambo ni kila mitundu. 8 Ni wandu wose wakutama mu chilambo chaachipopelele chinyama chachikali cho, ikaŵe ŵeŵala pe ŵawalembekwe meena gao chitandiile kupagwa kwa chilambo mu chitabu cha umi cha Mwanangondolo juŵaulajikwe. 9 "Wakwete mapikanilo, apikane! 10 lwaga mundu akusachilwa kujigalikwa migole chajigalikwe migole. lwaga mundu akusachilwa aulajikwe ni lipanga chaulajikwe ni lipanga. Kwa yele wandu wa Akunnungu akusachilwa aŵeje ni upilili ni chikulupi." 11 Nipele nachiwani chinyama chine chachikali chili nkukopoka mu lisi. Chakwete misengo jiwili jati mpela ja ngondolo ni chaŵechete mpela lijoka lyekulungwa lila. 12 Chinyama cho chaliji ni ukombole wemalile kutyochela kwa chinyama cha ndanda ni wautumiye ukombole ula paujo pa chinyama. Nombecho kwa machili waatendaga wandu wa chilambo chose achipopelele achila chinyama chandanda chichaliji ni liwanga lyakogoya lilyalamile. 13 Nipele, chinyama chachikali chaaŵili chatesile imanyisyo yekulungwa yakusimosya paujo pa wandu namose kootenda mooto utuluche pachilambo kutyochela kwini. 14 Kwa ukombole uŵapegwilwe wa kutendekanya imanyisyo yekulungwa yakusimosya paujo pa chinyama chandanda. Walyungesye wandu wakutama pachilambo kwakwasalila akolosye chinyago chakulandana ni chinyama chichaliji ni liwanga lilyatyochele ni kukapikwa ni lipanga ni kulama chila kuti achichimbichisye. 15 Chinyama chaaŵili chila chapegwile machili ga kuchitaga mbumu ja umi chinyago cha chinyama cha ndanda kuti chikombole kuwecheta

ni kwaulaga wandu wose wangakuchipopelele chinyago cho. 16 Nombe waakanganichisye wandu wose, achanandi ni achakulungwa, wachipanje ni wakulaga, wanganaŵa achikapolo ni achikapolo, kuti atajikwe chimanyisyo pa nkono wao wa kundyo pane ku meeso kwao. 17 Wakanyisye akapagwa mundu jwalijose juchasume pane kusumisya chindu chachili chose akaŵe jwakwete chimanyisyo, yaani liina lya chinyama chila pane uŵalanjikwe wa liina lyakwe. 18 Pelepa pakusachilwa lunda! Jwakwete umanyilisi akukombola kuŵalanga uŵalanje wa chele chinyama, pakuŵa namba jo jili liina lya mundu jumpepe. Syele namba sili mia sita, sitini na sita.

14 Nipele namweni Mwanangondolo ali ajimi pachikwesya cha Sayuni. Pampepe najo paliji ni wandu laki moja ni elufu alobaini na nne ŵawalembekwe pa usyo pao liina lya mwanangondolo ni liina lya Atatigwe. 2 Nipele napilikene liloŵe kutyochele kwini, liloŵe lyaliji mpela lya meesi gamajini ni mpela liloŵe lya chilindimo chachikulungwa. Ni lyele liloŵe linalipikene lyaliji mpela maloŵe ga wandu wakutyala ching'wenyeng'wenye achigombaga ing'wenyeng'wenye yao. 3 Wajimbaga lujimbo lwa sambano paujo pa chitengu cha umwenye ni paujo pa yepanganyikwe yejumi ncheche ni achachekulu. Ni ngapagwa juŵakombwele kulijiganya lwele lujimbo akaŵe wandu mia moja alobaini na nne elufu ŵawawombolekwe mchilambo. 4 Wele wandu ni welewo wanganaliskasya kwa kugona ni achakongwe, nombewo ali wakusalala paujo pa Akunnungu. Aŵa ni wakunkuya Mwanangondolo mwakwaula mose. Wele wawombolekwe pasikati ja wandu wajijji, kuti aŵe mpela sadaka ja miimbu jajikutyochekwa kwa Akunnungu ni kwa Mwanangondolo. 5 Welewo ngakukombola kuwecheta unami kose, nganakola magambo gali gose. 6 Sooni namweni katumetume jwa kwini jwine ali ngukuluka kwini, jwana Ngani Jambone ja Akunnungu moŵa gose pangali mbesi, alalichile kwa wandu wose wakutama mchilambo ni kwa ilambo yose ni kwa ngosyo syose ni iwecheto yose ni kwa mitundu jose. (aiōnios g166) 7 Nombewo ŵawechete kwa liloŵe lyekulungwa, "Mwajogope Akunnungu ni kwakusya! Pakuŵa katema ka kwalamula wandu kaiche. Mwapopelele welewo pe wakupanganye kwini ni chilambo ni bahali ni isima ya meesi." 8 Katumetume jwa kwini jwaŵili wankuiye ajula jwaandanda nikuti, "Agwile, Babeli jwankulu agwile, Babeli juŵapele wandu wa ilambo yose ang'we divai jakwe. Divai jakwe ja kuchinonyela chikululu." 9 Iyoyo katumetume jwa kwini jwaatatu wakuiye wele ŵawili achiwecheta taga kwa liloŵe lyekulungwa, "Mundu jwalijose jwakuchipopelele

chinyama pane chinyago chakwe ni kukunda kutajikwa chimanyisyo pa usyo pakwe pane mu nkono wakwe, 10 chang'we divai ja lutumbilo lwa Akunnungu jaitajikwe mu chikombe cha lutumbilo lwa ni jangawanganya ni meesi. Mundu jo chasauswe munkati mwa maganga ga baluti gagakuulika paujo pa Achikatemetume wa kwinani waswela ni paujo pa Mwanangondolo. 11 Lyosi lya mooto waukwասusya chilikwele kwinani moŵa gose pangali mbesi. Wawachipopelele chinyama chachikali ni chinyago chakwe ni kutajikwa chimanyisyo cha liina lyakwe, ngaapumulila muusi ni chilo." (aiōn g165) 12 Kwa yele, wāndu wā Akunnungu wākwagakumulisa makanyo ga Akunnungu ni kunkulupilila Che Yesu akusachilwa kola upilili. 13 Nipele, napilikene liloŵe kutyochela kwinani litchiji, "Nembe yelei: akwete upile wāndu wākuwa sambano ali pamo ni Ambuje." Nombe Mbumu akuti, "Elo! Chapumulile kutyochela mmasausyo gao, ni chapegwe ntulilo kwa aila yaite sile." 14 Nipele, naliweni liunde lyeswela ni pa liunde po paliji ni jumo jwali mpela Mwana jwa Mundu. Ali awete chindu mpela singwa cha sahabu mu ntwe wakwe ni mu nkono wakwe ali akamulile chikwakwa chakutema. 15 Lyoyo katemetume jwa kwinani jwine wākopochele mu Nyuumba ja Akunnungu ja kwinani ni liloŵe lyekulungwa ni kunsalila juwatemi mwiunde jula kuti, "Njigale chikwakwa chenu nkagungule magungulo, pakuwa katema ka magungulo kaiche ni magungulo ga chilambo gakomele." 16 Nipele juwatemi penani liunde jula, wachisyungwisye chikwakwa pa chilambo ni kugungula magungulo. 17 Sooni wākopochele katemetume jwa kwinani jwine mu Nyuumba ja Akunnungu ja kwinani, nombejo iyoyo ali akamwile chikwakwa chakutema. 18 Katemetume jwa kwinani jwine wākopweche pa chilisa, jwelejo ni jwali ni ulamusi wa pa mooto, ni wansalile juwakwete chikwakwa chakutema jula kwa liloŵe lyekulungwa, "Nomwe ntole chikwakwa chenu chakutema, nkakate mikungu ja sabibu ja chilambo, pakuwa sabibu syakwe sijiwile." 19 Katemetume jwa kwinani jula wachisyungwisye chikwakwa chakwe pa chilambo, wakatile mikungu ja sabibu sya chilambo, wasitasile mu chombo chakuminyila divai ja lutumbilo lwa Akunnungu. 20 Sabibu sila syaminyikwe peuto pa kuminyila divai papali paasa musu. Ni divai jakopweche peuto pa kuminyila ni ugumbale wakwe waliji mpela mita siwili ni uleu wakwe waliji mpela wa falasi, waliji kilomita mia tatu.

15 Nipele nachiweni chimanyisyo chine kwinani, chachikulungwa ni chakusimonjeka. Paliji ni achikatemetume wa kwinani saba wana iputiko saba yakumalichisya, pakuwa mu yeleyo lutumbilo lwa Akunnungu lumalile. 2 Nipele nachiweni chindu mpela bahali

jajikolochekwe ni lindala, chachiwanganyiche ni mooto. Sooni naweni wāndu wawachipundile chinyama ni chinyago chakwe, ni liina lyakwe likumanyika kwa namba jila. Wele wāndu wājimi mungulugulu bahali jajikolochekwe ni lindala ali akamulile ing'wonyeng'wenye iwapegwile ni Akunnungu. 3 Wājimbaga lujimbo lu che Musa, jwakutumichila jwa Akunnungu ni lujimbo lwa Mwanangondolo achitiji, "Ambuje Akunnungu wa Ukombole wose, ntesile indu yekulungwa ni yakusimonjeka nnope! Alakwe Mwenye jwa ilambo yose, matala genu gali gagoloka ni ga usyene! 4 Ambuje, ana wāni jwangakunjogopa, wāni jwangakulikusya liina lyenu? Pakuwa alakwe jikape ndi waswela. Wāndu wose wa ilambo chachiika ni kumpopelela, pakuwa masengo genu gambone gaunukulikwe kwa wāndu wose." 5 Pakumala yelei, nipele najiweni Nyuumba ja Akunnungu kwinani jjugulikwe ni munkati mwakwe mwana lisakasa lya umboni wasusyene. 6 Aŵala achikatemetume wa kwinani saba wawakwete iputiko saba, wākopweche pa Nyuumba ja Akunnungu jila ali awete iwalo yeswela yakunyesima ni nkanda wa sahabu pa mitima jao. 7 Ni jumo jwa wele wāpanganyikwe wājumi ncheche wapele achikatemetume wa kwinani saba mbale saba sya sahabu syasigumbule lutumbilo lwa Akunnungu, wāali wājumi moŵa gose pangali mbesi. (aiōn g165) 8 Nyuumba ja Akunnungu jagumbele lyosi lyalikopweche mu ukulu wa Akunnungu ni machili gakwe. Nganapagwa mundu juwakombwele kwinjila mu Nyuumba jila mpaka payamasile iputiko saba ya achikatemetume wa kwinani saba wala.

16 Nipele napilikene liloŵe lyekulungwa kutyochela pa Nyuumba ja Akunnungu lili nkwasalila achikatemetume wa kwinani saba, "Njaule nkajitile pachilambo mbale saba sya lutumbilo lwa Akunnungu." 2 Nipele katemetume jwaandanda wājawile ni kwita mbale jakwe pachanya chilambo. Nombe yatyochele ipute ya koogoya ni ya kupeteka nnope pa wāndu wawakwete chimanyisyo cha chinyama ni wawachipopelele chinyago chakwe. 3 Ni katemetume jwaawili wājitile mbale jakwe mu bahali. Nombe meesi gasandwiche ni kuwa mpela miasi ja mundu jawile ni yepanganyikwe yose yejumi yaili mu bahali yawile. 4 Ni katemetume jwaatatu wājitile mbale jakwe mu sulo ni mu iliwa ya meesi, nombeyo yasandwiche miasi. 5 Nampikene katemetume jwa kwinani jwakwimilila meesi ali nkusala, "Alakwe Waswela, wānli, ni jumwaliji! Alakwe kwanti nyi nkulamula yaikuti kuwajilwa. 6 Pakuwa wājitile miasi ja wāndu wa Akunnungu ni wākulondola, nomwe mwapele miasi ang'we. Chelecho ni cha wājilwe kupochela!" 7 Sooni napilikene liloŵe lyatyochele pa chilisa lili nkusala, "Elo, Ambuje Akunnungu wa Ukombole wose!

Kulamula kwenu kuli kusyene ni kwa chigolochelo.” 8 Nipele katumetume jwa kwinani jwa ncheche wājītīle mbale jakwe pa lyaŵā, ni lyaŵā lyaŵepgīle machili ga kwajochā wāndu kwa mooto wakwe. 9 Nombē wāndu wājochekwe ni mooto, sooni wāntukene Akunnungu wāali ni ulamusi pa iputiko yose. Nambo nganasaka kugalauka ni kuleka sambi ni kwakusya Akunnungu. 10 Nipele katumetume jwa kwinani jwa nsano wājītīle mbale jakwe pa chitengu cha umwenye cha chinyama chachikali chila. Umwenye wakwe watajīkwe chipi ni wāndu wātandite kulilumanya ndimi syao ligongo lya kupoteka. 11 Ni wāntukene Akunnungu wā kwinani ligongo lya kupotekwa kwao ni ipute yao. Nambo nganagalauka ni kuleka sambi sya ipanganyo yao yawamba. 12 Nipele katumetume jwa kwinani jwa sita wājītīle mbale jakwe pa lusulo lwekulungwa lwalukuwīlanjīkwa Efulati. Meesi gakwe gajumwīle, kuti litendekwe litala ligongo lya Mamwenye kutyochela kungopochelo lyaŵā. 13 Nipele nagaweni masoka gatatu gagali mpela moola, gali nkukopoka nkang'wa mwa lijoka lyekulungwa ni nkang'wa mwa chinyama chachikali chila ni nkang'wa mwa jwakulondola jwa unami. 14 Gele gali masoka gagakupanganya imanyisyo. Nombego ni gagakwaula kwa mamwenye wā pachilambo chose ni kwasonganganya pamo ku ngondo pa lyaŵā lyekulungwa lya Akunnungu wā Ukombole wose. 15 “Mpikane! Une ngwika mpela jwa wiyi! Akwete upile jwelejo jwali chile ali awete iwalo yakwe kuti akajenda matakope akuno ni akunokuno ni kwaseka ni wāndu pachīwāone ali nkwenḁa matakope.” 16 Nipele masoka gala gaasongangenyē mamwenye peuto papakuwīlanjīkwa kwa Chiebulania Halimagedoni. 17 Nombē katumetume jwa kwinani jwa saba wājītīle mbale jakwe mwīnani. Liloŵe lyekulungwa lyapikaniche kutyochela pa chitengu cha umwenye mu nyuumba ja Akunnungu lili nkusala, “Iteendekwe!” 18 Nipele kwatyochele kumesya ni ilindimo ni njasi ni chindendemesi chachikulungwa cha chilambo. Chindendemesi cho chaliji chakogoya kwanno, ni chinganichityochele chitandile Akunnungu paŵangumbile mundu. 19 Nipele musi waukulungwa ula wagawānyiche mbande sitatu, ni misi ja ilambo yose jagumulikwe. Akunnungu nganauliŵalila Babeli musi waukulungwa. Wāung'wesisye chikombe cha divai ja lutumbilo lwao lwalukulu. 20 Ilumba yose yapotele ni ikwesya nganiwoneka sooni. 21 Nombē janyeŵe ula ja maganga gamakulungwa gagali ni chisilo, kila liganga kilo hansini ni kwaputa wāndu. Nombewo wāntukene Akunnungu ligongo chiputiko cha ula jila chaliji chekulungwa nnope.

17 Nipele jumo jwa achikatumetume saba wā kwinani juŵaliji ni mbale saba wāiche ni kuusalila, “Njise akuno, chinannosye kulumulikwa kwa jwankongwe jwachigwagwa jula, musi wautawīkwe pa meesi gamajinji. 2 Mamwenye wā mchilambo watesile nawo chikululu, nombē wākutama mchilambo akolelwe divai ja chigwagwa chakwe.” 3 Nipele Mbumu jwa Akunnungu wānyigele ni katumetume wānongwesye mpaka mwilambo. Kweleko nammweni jwankongwe ali atemi pa chinyama chechejeu chegumbale meena ga kwatukana Akunnungu. Nombecho chaliji ni mitwe saba ni misengo likumi. 4 Ni jwankongwe jula wāwete chiwalo cha sambalau ni chechejeu, wālisalesye ni indu yekolochekwe kwa sahabu ni maganga ga ndalama ni lulu. Nombego wākamulile chikombe cha sahabu mu nkono wakwe, chachigumbele indu yaikuchima ni isambo ya usakwa wa chikululu chakwe. 5 Nombewo wālembekwe pa usyo wakwe liina lyanchitemela, “Babeli, musi waukulungwa, achikulugwe wa wachigwagwa ni wa yose yaikuchima pachilambo.” 6 Nammweni jwankongwe jo ali akolelwe miasi ja wāndu wā Akunnungu ni miasi ja wāndu wāwāulegwe kwa ligongo lya kwasalila wāndu umboni wa ngani ji Che Yesu. Panammweni nasimosile nnope. 7 Nambo katumetume jwa kwinani jula wāmusisye une, “Ligongochi nkusimonga? Chinansalile indu yaisisiche ya jwankongwe jwatemi pachanya pa chinyama chachikwete mitwe saba ni misengo kumi. 8 Chinyama chachikali chimwachiwēni chili chachijumi kundanda, sambano chiwile. Nambo pachīwāndi chakopoche mu Lisimbo lyangali mbesi nambo chajonanjīkwe. Wāndu wākutama pa chilambo chasimonje, elo, wāndu wose wānganalembekwa meena gao mu chitabu cha umi chitandile kupagwa chilambo, chasimonje kuchiwona chinyama chichaliji chachijumi kundanda, ni kuwa nambo sambano chikukopochela sooni. (Abyssos g12) 9 “Pele lukusachilwa lunda ni umanyilisi. Jele mitwe saba jo, gali matumbi saba gaakutama jwankongwe pachanya pakwe. Jele mitwe saba jo jili mamwenye saba. 10 Pasikati ja ŵele mamwenye saba wo, mamwenye nsano amasile kuwa, jumo akulongosya ni jwine nganaŵe kwika, nambo pachaike po chalongosye kwa katema kakajipi. 11 Ni chinyama chachikali chichaliji chachijumi kalakala, nambo sambano nganichikola umi sooni, ali mwenye jwa nane. Ni jwelejo ali jumo jwa aŵala saba, nombego chaulajīkwe. 12 “Ni misengo kumi jimwajiwēni jili, ali mamwenye kumi wānganatande kutawala. Nambo chapegwe ulamusi wa kulongosya kwa katema kamo pe pamo ni chinyama chila. 13 Wose kumi chajilane nombewo chachimpa chinyama machili gao ni ulamusi wao wose wa kwatawala wāndu. 14 Chamenyane

ni Mwanangondolo, nambo Mwanangondolo pamo ni aŵala ŵaŵaaŵilasile ni kwasagula ŵaali ŵakukulupilichika, chiŵapunde ligongo jwele ali Ambuje jwa achambuje ni Mwenye jwa mamwenye.” 15 Nipele katumetume jwa kwini ŵasalile une, “Meesi gamwagaweni pepala paŵatemi jwachigwagwa jula, jili mipingo ja kila ngosyo ni kila chilambo ni kila chiŵecheto ni kila mitundu. 16 Misengo kumi jimwajweni ni chinyama chila, chiŵachime jwakulaŵalaŵa. Chiŵasumule yose yalinayo ni kwaleka makonope, chaalye nyama ja chiilu chakwe ni kwatinisya kwa mooto. 17 Pakuŵa Akunnungu ŵatasile mmitima jao achila chakuchisaka kuti chitendekwe kuti ajilane achinsyene pe kuchipa chinyama chila ulamusi wakulongosya, mpaka pele maloŵe ga Akunnungu pachigamalile. 18 “Ni jwankongwe jumwambweni jula uli musi waukulungwa waukwalamula mamwenye ŵa pachilambo.”

18 Pakumala yeleyo nammweni katumetume jwa kwini jwine achitulukaga kutyochela kwini, akwete ulamusi wekulungwa, ni kung'alima kwakwe chilambo chang'alime. 2 Nipele ŵanyanyisye kwa machili achitiji, “Ugwile, Babeli musi wekulungwa ugwile, utendekwe pakutama masoka ni mbumu sili syose syausakwa, utendekwe pakutama ijuni yose ya usakwa ni yaikuchima. 3 Pakuŵa ŵandu ŵa ilambo yose ŵakolelwe divai jakalipa ja chigwagwa cho. Nombe mamwenye ŵa pachilambo ŵatesile najo chikululu. Nombe ŵandu ŵa malonda ŵa pachilambo ŵapatile ipanje kutyochela ni machili ga tama jakwe ja kusaka kulisengwasya kwannope.” 4 Nipele napilikene liloŵe line kutyochela kwini lichitiji “Nkopoche kukwakwe ŵandu ŵangu! Nkaŵa chindu chimo mu sambu syakwe; Ntakupoche iputo yakwe. 5 Pakuŵa sambu syakwe siunjikene mpaka kwini, ni Akunnungu aikumbuchile ileŵo yakwe. 6 Chimwatendele ilaila mpela iŵaitesile kwa ŵanyamwe, mwauchisye kaŵili kwa aila iŵatendele ŵane. Ngumbasye chikombe chakwe kaŵili chakung'wa chakalipa, mpela iŵatite pakumgumbalichisya mmwe. 7 Mwape masausyo ni ipetesi malinga ni mwakulikunya ni kulipokasya kwakwe kwannope. Pakuŵa akuŵecheta muntima mwakwe, 'Ngutawala nti mwenye jwankongwe! Nginima jwambwilwe ni jwannume, Une ngasasupuka namose kanandi' 8 Kwa ligongo lyo iputiko yakwe tiiche pa lyuŵa limo pelyo, chiwa ni kusupuka ni sala. Kupunda ni gelego chajochekwe pa mooto pakuŵa Ambuje Akunnungu ŵakwalamula wo, akwete machili.” 9 Ni mamwenye ŵa pa chilambo ŵaŵatesile najo chigwagwa ni kupoka pampepe najo chalile ni kwalilila kwa malumbo pachaliwone lyosi lya kutinika kwakwe. 10

Chajime kwakutali pakugajogopa masausyo gakwe, achitiji, “Chanasa, chanasa kukwenu Babeli musi wekulungwa ni wauli ni machili! Pakuŵa kwa katema kamo pe kulumulikwa kwenu kuiche!” 11 Ŵa malondo ŵa pachilambo chalile ni kusupuka ligongo ngapagwa mundu jwakusuma malonda gao sooni, 12 ngapagwa sooni jwakusuma malonda ga sahabu ni feza ni maganga gandalama jajikulungwa ni lulu ni iwalo yeswela ni iwalo ya sambalau ni iwalo ya halili ni iwalo yechejeu, itela yose yakununjila uchenene, ni yoombo yose yekolochekwe ni misengo ja ndembo ni yose yesepekwe mu itela ya ndalama jajikulungwa, ni yoombo yose ya shaba ni ya chisyano ni yombo ya malumalu, 13 ni ndalasi ni iliki ni ubani ni mauta gambone ni divai ni mauta ga seituni ni utandi wambone ni ngano ni ng'ombe ni ngondolo ni falasi ni mutuka ja kukwekwelemya ni falasi ni achikapolo namose umi wa ŵandu. 14 Ŵandu ŵa malonda ŵala ŵansalile jwankongwe jula, “Indu yose ya kusalala imwasakaga mme nayo isoŵile, ni chipanje ni kulapikwa kummutwiche ni nganyiwona sooni ng'o.” 15 Ŵandu ŵa malonda ŵaŵasichile ni jwelejo musi ula, chajime kwakutalika kwaligongo lya kogopa masausyo gakwe gakaika kwasimana ni ŵanyawo. 16 Chalile ni kulila kwamalumbo achitiji, “Chanasa! Chanasa kwa au musi wekulungwa wu. Ŵayoŵelele kuwala iwalo yeswela, ni ya sambalau ni yechejeu ni kulilemba kwa indu yaikolochekwe kwa sahabu ni indu yekolochekwe kwa maganga ga ndalama jajikulungwa ni kuwala lulu! 17 Kwa katema kamo pe ipanje yejinji yanti jeji namuna ji ijonasiche.” Ŵakusilongosya meli ni ŵakwenda mu bahali ni ŵakupanganya masengo mu meli ni ŵandu wose ŵakutenda malonda kwa litala lya bahali ŵajimi kwakutalika. 18 Ŵaliwene lyosi lya musi wo ni kuti, “Ngapagwa kose musi wekulungwa mpela musi wu.” 19 Ŵalitasile luundu pa mitwe jao kulosya kulilasika kwao, ŵalisile kwa liloŵe ni kulila kwa malumbo achitiji “Kulaga! Kulaga kwa musi wekulungwa! Musi wati wose ŵaali ni ngalaŵa syasikulungwa syasikwenda mmeesi ŵasichile kutyochela ni ipanje yakwe yejinji. Nambo kwa katema kamo pe usoyesye indu yose.” 20 Nsangalale mmwe kwini! Nsangalale ŵanyamwe ŵandu ŵa Akunnungu pamo ni achinduna ni ŵakulondola ŵa Akunnungu! Kwaligongo lya indu yaikopoche mmusi ula, pakuŵa Akunnungu aulamwile kwa ligongo lya ipanganyo yampanganichisye ŵanyamwe! 21 Nipele katumetume jwa kwini jwali ni machili ŵanyakwile lisyago, ŵaliponyisye mu bahali achitiji, “Kwanti iyiyi musi wa Babeli ni uchijile pakugumulikwa kusyene ni ngasiuwoneka sooni. 22 Namose liloŵe lya ŵandu ŵakwimba ni liloŵe lya ing'wenyeng'wenye ni ŵakugomba ipeeta ni ŵakugomba mapenga ngasilipikanika sooni mwenumwe ng'o. Nombe fundi jwa masengo gagali

gose ngasaoneka mwenumwe sooni ng'o namose lisegwe lya lisyago ngasilipikanika mwenumwe sooni ng'o. 23 Namose lilanguka lya lumuli ngasilumulika sooni mwenumwe ng'o. Liloŵe lya mlombela ni jwakulombwa ngasilipikanika sooni kukwenu ng'o. Wamalonda wenu wāliji ni machili pachilambo ni usaŵi wenu walyungasisye wāndu wose ŵa chilambo." 24 Wele musi wa Babeli walamulikwe kwa ligongo mu nkati mwakwe jawoneche miasi ja wākulondola ŵa Akunnungu ni wāndu ŵa Akunnungu ni miasi ja aŵala wose ŵaŵaulajikwe pachilambo.

19 Pagamasile gelego napilikene liloŵe kutyochela kwinani mpela liloŵe lyekulungwa lya mpingo wa wāndu wājiniji līchitiji, "Alapikwe Akunnungu! Ukulupusyo ni ukulu ni machili ili ya Akunnungu wētū. 2 Ulamusi wakwe uli wa usyene ni wagoloka. Anlamwile jwankongwe jwachigwagwa jwakumanyika nnope, juŵachinyenjile chilambo ni chikululu chao. Akunnungu annagasisye kwaligongo lya kwaulaga wākutumichila wāo!" 3 Nombewo kaaŵili wātite, "Alapikwe Akunnungu! Lyosi lya mooto waukutinisya musi ula likukwela mwinani moŵa gose pangali mbesi!" (aiōn g165) 4 Ni achakulungwa ishiliini na nne wāla ni yepanganyikwe yejumi ncheche wāligwisisye manguku ni kwapopelela Akunnungu wākutama pa chitengu cha umwenye. Wātite, "Eloo! Alapikwe Akunnungu!" 5 Nipele liloŵe lyakopochele pa chitengu cha umwenye līchitiji, "Mwalape Akunnungu wētū mwanya achikapolo wākwe wose, wānyamwe wānkawajogopa ŵelewo, achakulungwa ni achanandi!" 6 Nipele napilikene liloŵe mpela liloŵe lya mpingo wa wāndu wājiniji sooni mpela ila liloŵe lya meesi gamanjini gagakwilima ni sooni mpela ila liloŵe lya ilindimo ichtiji, "Alapikwe Akunnungu! Pakuŵa Ambuje Akunnungu wētū, ŵa Ukombole wose ali Mwenye. 7 Ayaga tusengwe ni kusangalala, twakusye Akunnungu kwa ukulu wakwe, pakuŵa ulombela wa Mwanangondolo uiche ni mwali jwaulombela ali chile. 8 Mwali jwaulombela jo akundikwe kuwala chiwalo chachikunyesima nnope." Pakuŵa chiwalo chachikunyesima cho gali masengo gambone ga wāndu ŵa Akunnungu. 9 Pelepo katumetume jwa kwinani ŵaasalile une, "Nnembe gelega: Akwete upile ŵelewo ŵaŵilanjikwe ku chakulya cha ulombela wa Mwanangondolo." Ŵaasalile sooni, "Agaga gali maloŵe ga usyene ga Akunnungu. 10 None naligwisisye manguku paujo pa makongolo gakwe kuti naapopelele." Nambo ŵaasalile, "Ngasintenda yeleyo, uneji ndili jwakutumichila jwa Akunnungu mpela mmwe ni mpela achinjenu wākuukulupila umboni nkati usyene uŵauunukwile Che Yesu. Usyene uŵauunukwile Che Yesu wo ukutyochela kwa Mbumu jwa Akunnungu jwakwakamuchisya

wāndu kusala utenga kutyochela kwa Akunnungu." 11 Pelepo nakuweni kwinani kweuguche, nombeko kwana falasi jwanswela. Ni jwakwesile pachanya pakwe akuŵilanjikwa Jwakukulupilichika ni Jwausyene, sooni akwalamula wāndu ni kumenyana ngondo kwa litala lyambone paujo pa Akunnungu. 12 Meeso gao galiji mpela lilamba lya mooto, ni pantwe pao ŵawete indu yejiniji mpela singwa sya chimwenye. Akwete liina lyalembechekwe lyangakulimanyilila jwine akaŵe asyene wo. 13 Ŵawasile chiwalo chetoŵelele mmiasi, ni liina lyao likuŵilanjikwa, "Liloŵe lya Akunnungu." 14 Ni mipingo ja wāndu wāngondo ŵa kwinani jankuiye jichikwelaga falasi ŵaswela ni kuwala iwalo yakunyesima nnope. 15 Ni mu kang'wa mŵao likutyochela lipanga lyakutema kuti ŵapute wāndu ŵa ilambo yose. Nombejo chalongosye kwa nkongojo wa chisyano. Nombejo chiŵakasanye wāndu nti mundu jwakuminya sabibu peuto pakuminyila divai ja lutumbilo lwekulu lwa Akunnungu ŵaali ni Ukombole. 16 Mu chakuwala chakwe ni mchiiga chakwe lilembekwe liina lyalikuti "Mwenye jwa mamwenye ni Ambuje jwa achambuje." 17 Nipele nammweni katumetume jwa kwinani ali ajimi pa lyaŵa. Ŵanyanyisye ni kuisalila ijuni yose iyagulukaga mwinani, "Njise! Ni kusongangana pamo ku chakulya chachikulu cha Akunnungu. 18 Njise kunlye iilu ya mamwenye ni ya achakulu ŵa ngondo ni ya wāndu ŵa machili ni ya falasi ni wākuwela falasi wāo, njise kundye iilu ya wāndu wose wānganataŵikwa ni achikapolo, wākuchimbichikwa ni wāngakuchimbichikwa." 19 Nipele nachiwani chinyama pamo ni mamwenye ŵa mchilambo ni wāndu wāo ŵa ngondo ali asongangene pamo kuti amenyane ni juŵatemi pa falasi jwanswela pamo ni wāndu ŵa ngondo wākwe. 20 Nambo chinyama chila chakamwilwe pamo ni jwakulondola jwa unami juŵapangenyē imanyisyo peuto pa wānyawo. Kwayele imanyisyo yo yalyungesye wāndu ŵaŵaliji ni alama ja chinyama chila ni kuchipopelela chinyago chakwe. Chinyama chila ni jwakulondola jwa unami, wose ŵaŵili ŵaponyekwe ali wājumi mu litanda lya mooto lyaligumbele maganga ga baluti gagakukolela. (Limnē Pyr g3041 g4442) 21 Wāndu ŵa ngondo wākwe ŵaulajikwe ni lipanga lilyatyosile nkang'wa mwa juŵatemi pa falasi jwanswela. Ni ijuni yose yajikwite kwa minou ja aŵala ŵaŵaulajikwe.

20 Nipele nammweni katumetume jwa kwinani achiikaga kutyochela kwinani mu nkono wakwe akamulile chiugulilo cha Lisimbo lyangali mbesi pamo ni unyolo wekulungwa. (Abyssos g12) 2 Ŵalikamwile lijoka, alila lijoka lya kalakala lyalikūŵilanjikwa Jwachigongomalo pane Shetani ni kulitaŵa minyolo kwa yaka elufu moja. 3 Katumetume

jwa kwini wāliponyele lijoka mu Lisimbo lyangali mbesi, wāugele nnango wa kwinijilila kweleko ni wāwisile chimatilo kuti akakombola sooni kwalyungasya wāndu wā ilambo mpaka pachiiemale yaka elufu moja. Nambo pachiiemale yele yaka chasachilwe kugopolekwa sooni kwa katema kakajipi.

(Abyssos g12) 4 Nipele naiweni itengu ya umwenye ni wāndu wātemi mwelemo, wēle wāndu wāpegwile ukombole wa kulamula. Nasiweni mbumu sya wāndu wāwākatikwe mitwe ligongo wālijji nkwasalila wāndu wāne umboni wa ngani ji Che Yesu ni kulalichila Lilowe Iya Akunnungu. Awa wa nganachipopelela chinyama ni chinyago chakwe atamuno nganatangwa chimanyililo pa usyo pao namose mmakono gao. Soonni wāpegwilwe umi, ni wātaweke pamo ni Kilisito yaka elufu moja. 5 Wāndu wāne wāwasigele mwa wāwawile nganapegwa umi mpaka imalile yaka elufu moja. Aku ni kusyuka kwaandanda. 6 Akwetenje upile, sooni mmbaya kukwawo wāndu wose wā Akunnungu a wala wāali nkusyuka kwaandanda ku. Chiwa chaa wili ngachikola machili pachanya pao, chaa wēle wāmbopesi wā Akunnungu ni wā Kilisito, nombewo chalongosye pamo nawo nti mamwenye kwa yaka elufu moja. 7 Katema pachimalile yaka elufu moja, Shetani chaugulikwe mkuta wika kwakwe. 8 Nombejo pachakopoche chatande kwalambusya wāndu wāpwiilingene kila mbande ja pachilambo, wāndu wo akuwilanikwa Gogi ni Magogi. Shetani chiwasonganganye pamo kwaligongo Iya ngondo. Nombewo chaa wēle achajinji mpela nsanga wa kumbwani. 9 Wāpite mchilambo chose, wālisungwile likambi Iya wāndu wā Akunnungu ni musu waunonyelwe ni Akunnungu. Nambo watulwiche mooto kutyochela kwini ni kwatinisya. 10 Nipele, Jwaulamba juwālambusyaga wāndu jula wāponyekwe mu litanda Iya maganga ga baluti gagakukolela, ni mwelemo mwana chinyama chachikali ni jwakulondola jwa unami, ni wose chasauswe muusi ni chilo, mo wā gose pangali mbesi.

(aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 Nipele nachiweni chitengu cha umwenye chachikulungwa cheswela ni ajula juwātemi pa chitengu cho. Kwini ni chilambo yatisile paujo pao ni nganilipgwa liuto kwa ligongo Iyao. 12 None naweni wāndu wāwālijji awile achakulungwa ni achanandi ali ajimi paujo pa chitengu cha umwenye, ni itabu ili iugulikwe. Ni chitabu chiine chaugulikwe chele ni chitabu cha umi. Wāndu wāwālijji awile wālamulikwe malinga ni ipanganyo yao, mpela yaitite kulembekwa mu itabu. 13 Bahali jakopwesye wāndu wāwālijji awile wāwālijji nkati mwakwe, chiwa ni kwiuto kwa wāndu wāwile kwakopwesye wāndu wāwālijji awile wāwālijji nkati mwao. Jwalijose wālamulikwe malinga ni ipanganyo yakwe. (Hadēs g86) 14 Nipele chiwa ni kwiuto kwa wāndu wāwile yaponyekwe mu litanda Iya mooto. Lyele litanda Iya mooto

Iyo lili chiwa chaa wili. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 Mundu jwalijose jwangawoneka liina Iyakwe kulembekwa mu chitabu cha umi, wāponyekwe pa litanda Iya mooto. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Nipele nakuwini kwini kwa sambano ni chilambo cha sambano. Pakuwa kwini kwaandanda ni chilambo cha ndanda ipiite, ni bahali nganijipgwa sooni. 2 None nauwini musu wauswela, Yelusalemu ja sambano, uchitulukaga kutyochela kwini kwa Akunnungu uli uwichikwe Chile, mpela mwali jwaulombela jwawichikwe Chile kwa wankwakwe. 3 Napilikene lilowe Iyekulungwa kutyochela pa chitengu cha umwenye litchiji, “Nnole! Kumusi kwa Akunnungu kuli pasikati ja wāndu! Nombewo chatame pasikati ja wanyawo nombe wanyawo chaa wēle wāndu wakwe. Akunnungu asyene chatame nawo ni chaa wēle Akunnungu wao. 4 Wēlewo chiwasyule misosi jao Jose. Chiwa ngachipgwa sooni, atamuno ngaipgwa ipetesu, atamuno kulila, atamuno masauko sooni, pakuwa indu yose ya kalakala ipiite!” 5 Nipele jwakutama pa chitengu cha umwenye jula wāwēchete, “Nnole! Yose nguipanganya ja sambano.” Soonni wāsaliile, “Nnembe indu yi, pakuwa aga malowe gali gakukulupilichika ni gasyene!” 6 Nipele wāsaliile, “Gamasi! Une ndili Alufa ni Omega, yaani, Jwakuitandisya indu yose ni Jwakumalichisya indu yose. Jwakwete njota chinaape meesi ga kung’wa kutyochela mu uliwa wa meesi ga umi pangali malipilo. 7 Juchapunde chapochele gelega, ni une chime Akunnungu jwao, nombejo chaa wēle mwanangu. 8 Nambo wāndu wā woga ni wāndu wāngakukulupilila ni wāndu wā wamba ni wā kuulaga ni wāndu wā chigwagwa ni wāndu wā usa wī ni wāndu wā kuchipopelela chinyago ni wāndu wā umani wose, liuto Iyao lili litanda Iya maganga gaakukolela mooto, chele chili chiwa chaa wili.” (Limnē Pyr g3041 g4442) 9 Nipele jumo jwa achikatumetume wā kwini saba jwali ni mbale saba syasigumbele iputiko saba ja mbesi wāiche ni kuusalila, “Njise! Ni une chinannosye mwali jwaulombela, wankwakwe Mwanangondolo.” 10 Nipele Mbumu jwa Akunnungu wāngwesye ni katumetume jwa kwini jo wanyigele mpaka kuchikwesya chachileu. Wānosisye musu weswela yaani Yelusalemu uchitulukaga kutyochela kwini kwa Akunnungu, 11 uching’alimaga kwa ukulu wa Akunnungu. Musu wo kung’alima kwakwe kukulandana ni lilanguka Iya liganga Iya ndalama jekulungwa Iyalikuwilanikwa yaspi, Iyalikuchenga mpela lindala. 12 Soonni musu wo waliji ni likumba Iyalileu ni Iyalikulungwa, Iyaliji ni minango kumi na mbili, ni kila nnango umu wagosekwe ni katumetume jwa kwini. Ni pachanya pa kila nnango

palebekwe liina limo mwa meena ga ngosyo kumi na mbili sya wāndu wā ku Isilaeli. **13** Mbande syose syaliji ni minango jitatu, kulikukopoka lyuŵa kwana minango jitatu ni kumpoto kwana minango jitatu ni kulikutiwila lyuŵa kwana minango jitatu ni kulujenda kwana minango jitatu. **14** Likumba lya wele musi lyataŵikwe pachanya misingi ja maganga kumi na mbili ni pa misingi jo galebekwe meena ga achinduna kumi na mbili wā Mwanangondolo. **15** Katumetume jwa kwinani juŵaŵechetaga none wāliji ni chitela cha kupimila chachikolochekwe ni sahabu, kuti akombole kuupima musi ni minango jakwe ni makumba gakwe. **16** Nipele musi ula waliji ni mbande ncheche syakulandana, uleu ni mapana gakwe yalandene, ŵaupimile musi ula kwa chitela chakwe, uleu ni wipi ni lisusa, mpela maili elufu moja na mia tano. **17** Katumetume jwa kwinani jula ŵapimile likumba lya musi ula, lyaliji makono sitini kwa chipimo chiŵasyoŵelele wāndu. **18** Lyele likumba lyaliji litaŵikwe kwa maganga gamachejeu ga ndalama jekulungwa gagakuŵilanjikwa yasipi ni musi usyene waliji utaŵikwe ni sahabu jambone, jajikuchenga mpela lindala. **19** Maganga gagataŵile nsingi wa likumba lyo kusyungula musi gakolochekwe ni maganga ga ndalama. Nsingi waandanda wataŵikwe kwa maganga gamachejeu gagali mpela maganga ga yasipi, ni nsingi waŵili waliji wa maganga ga safilo ni nsingi waatatu wa maganga ga kalikedoni ni nsingi waancheche wa maganga ga sumalidi, **20** nsingi wa nsano waliji wa salidoniki ni nsingi wa sita waliji wa akiki ni nsingi wa saba waliji wa kilisolito ni nsingi wa nane waliji wa sabalajadi ni nsingi wa tisa waliji wa manjano ni nsingi wa kumi waliji wa kilisopiloso ni nsingi wa kumi na moja waliji wa yasinto ni nsingi wa kumi na mbili waliji wa ametisito. **21** Ni minango jajikulungwa kumi na mbili jila, kila umo wakolochekwe kwa lulu jimo. Litala lyekulungwa lya musi lyakolochekwe kwa sahabu jambone jajikuchenga mpela lindala. **22** Mmusi ula nganinjawona Nyuumba ja Akunnungu, pakuŵa Ambuje Akunnungu wā Ukombole ni Mwanangondolo alinji pelepo, kwayele Nyuumba ja Akunnungu ngajikusachilwa. **23** Nipele mu musi mo ngamukusachilwa lyuŵa liŵale atamuno lwesi, pakuŵa ukulu wa Akunnungu ukwalanguchisya kwa lumuli lwakwe lwaluli Mwanangondolo. **24** Wāndu wā ilambo chatame mu lyele lilanguka ni mamwenye wā ilambo yose chauichisye musi wo ukulu. **25** Minango jekulungwa ja musi ula ngajugalikwa kose, pakuŵa ngachipagwa chilo. **26** Wāndu wose wā ilambo chaiichisye ukulu ni luchimbichimbi mmusi mo. **27** Nambo chachili chose chakunyakala ngachijinjala mwelemo ng'o, atamuno mundu jwalijose jwakuintendekanya yakuchima

pane ya unami. Nambo chajinjile aŵala pe ŵaŵalebekwe meena gao mu chitabu cha umi cha Mwanangondolo.

22 Nipele katumetume jwa kwinani ŵaanosisye lusulo lwa meesi gagakwikanago umi gagakung'alima mpela lindala, gachityochelaga pa chitengu cha umwenye wa Akunnungu ni Mwanangondolo. **2** Lwele lusulo, meesi gakwe gajilimaga pa mbindikati ja litala lyalikulungwa lya musi. Mwingulugulu litanda paliji ni chitela cha umi chachikusogola isogosi mala kumi na mbili pachaka, ni masamba gakwe gali ntela wa kwalama wāndu wā ilambo yose. **3** Ngapagwa chindu chachilichose chachilwesekwe ni Akunnungu chachichiwoneche pa musi wo. Chitengu cha umwenye wa Akunnungu ni cha Mwanangondolo chichiŵe mu wele musi, ni ŵakutumichila ŵakwe Akunnungu chiŵapopelele. **4** Nombewo chiŵawone ku meeso kwakwe ni liina lya chililembekwe pa usyo pao. **5** Chilo ngachipagwa sooni, atamuno ngaasaka lulanga lwa lumuli pane lyuŵa, pakuŵa Ambuje Akunnungu chiŵaalanguchisye, nombewo chalongsye nti mamwenye moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. (aiōn g165) **6** Nipele katumetume jwa kwinani ŵasalile une, “Maloŵe ga gali gausyene ni gakulupilichika. Ambuje Akunnungu ŵakwapa Mbumu jwakwe ŵakulondola, ŵantumile katumetume jwao jwa kwinani ŵalosye ŵakutumichila ŵao indu yaikusachilwa ikopochele pangakaŵa.” **7** Che Yesu akusala, “Mpilikane! Ngwika chitema! Jwana upile jwelejo jwakugakumulichisya maloŵe ga kulondola gagali mu chitabu chi.” **8** Une che Yohana, ni junaipilikene ni kwiwona yele indu yo. Panamasile kupilikana ni kwiwona, naligwisisye pa makongolo ga jwele katumetume jwa kwinani juŵanosisye une yele indu yo, ni nasachile kwapopelela. **9** Nambo ŵelewo ŵasalile une, “Nkatenda yeleyo! Une ndili jwakutumichila mpela mmwe ni achapwenu ŵakulondola ni wose ŵakwitichisya utenga wauli mu chitabu chi. Mwapopelele Akunnungu!” **10** Soonni ŵasalile une, “Maloŵe ga kulondola gagali mu chitabu chi nkagasisa mpela chantemela, pakuŵa katema ka kumalichikwa kwakwe kaŵandichile. **11** Sambano jwakutendekanya yangalimate ajendelechele kutenda yangalimate ni jwausakwa apunde kutendekanya ya usakwa. Ni jwakutendekanya yaili yambone apunde kutendekanya yaili yambone ni jwali jwanswela apunde kuŵa jwanswela.” **12** Che Yesu ŵatite, “Mpikane! Ngwika chitema ni mituuka jichinampe jwalijose mwenumwe malinga ni masengo gakwe. **13** Une ndili Alufa ni Omega, Jwandanda ni Jwambesi, Junguitandisya indu yose ni Junguiichisya kumbesi.” **14** Akwete upile ŵele ŵakuchapa yakuwala yao, kuti akundikwe kwinjila mminango ja musi

ni kulya isogosi ya chitela cha umi. 15 Nambo wandu wakuitendekanya yangalumbana waali mpela mbwa, ni wasawi ni wandu wa chigwagwa ni wandu wa kuulaga ni wandu wakuipopelela inyago ni wose waikwanonyela kuwecheta ya unami, ngaajinjila ng'o mu musi wo. 16 "Une, Che Yesu, nantumile katumetume jwa kwini jwangu kusala ngani si, mu mipingo ja wandu wakukulupilila Kilisito. Uneji ndili jwa uwelesi u che Daudi, ndili ndondwa ja ng'andu jajikung'alima." 17 Mbumu jwa Akunnungu ni mwali jwaulombela akuti, "Njise!" Jwakugapilikana malowe ga, akusachilwa asale, "Njise!" Ni mundu jwakwete njota, ajise, ni mundu jwakusaka meesi gagali ni umi ajigale pangali malipilo. 18 Une che Yohana ngwajamuka wose wakuupilikanila umboni wa malowe ga kulondola gagali mu chitabu chi: Mundu jwalijose juchajonjechesye chindu chachili chose mu yelei, Akunnungu chiwalagasye kwa iputiko yailembekwe mwelemu. 19 Mundu jwalijose atyosyaga lilo we lyalilyose mmalowe ga ngani sya kulondola gagali mu chitabu chi, Akunnungu chiwasumule liunjili lyakwe lya chitela cha umi ni kulityosya liuto lyakwe mmusi weswela, aula waulembekwe mu chitabu chi. 20 Che Yesu jwakusala nkati ngani ji, akuti ili isyene, "Eloo, ngwika chitema." Eloo! Njise Ambuje Che Yesu! 21 Ngunsachila umbone wa Ambuje uwe ni wanyamwe wose. Eloo.

None nauweni musu waswela, Yelusalemu ja sambano, uchitulukaga kutyochela kwini kwa Akunnungu uli uwichikwe chile, mpela mwali jwaulombela jwaŵichikwe chile kwa wankwakwe. Napilikene liloŵe lyekulungwa kutyochela pa chitengu cha umwenye lichitiji, "Nnole! Kumusi kwa Akunnungu kuli pasikati ja wāndu! Nombewo chatame pasikati ja wanyawo nombe wanyawo chaaŵe wāndu wakwe. Akunnungu asyene chatame nawo ni chaaŵe Akunnungu wāo.

Chiunukuko 21:2-3

Reader's Guide

Ciyawo at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Ciyawo at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Chiyawo---Yao/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
W̄aloma 10:7
Chiunukuko 9:1
Chiunukuko 9:2
Chiunukuko 9:11
Chiunukuko 11:7
Chiunukuko 17:8
Chiunukuko 20:1
Chiunukuko 20:3

aidios

W̄aloma 1:20
Yuda 1:6

aiōn

Matayo 12:32
Matayo 13:22
Matayo 13:39
Matayo 13:40
Matayo 13:49
Matayo 21:19
Matayo 24:3
Matayo 28:20
Maliko 3:29
Maliko 4:19
Maliko 10:30
Maliko 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
Yohana 4:14
Yohana 6:51
Yohana 6:58
Yohana 8:35
Yohana 8:51
Yohana 8:52
Yohana 9:32
Yohana 10:28
Yohana 11:26
Yohana 12:34
Yohana 13:8
Yohana 14:16

Masengo 3:21
Masengo 15:18
W̄aloma 1:25
W̄aloma 9:5
W̄aloma 11:36
W̄aloma 12:2
W̄aloma 16:27
1 W̄akolinto 1:20
1 W̄akolinto 2:6
1 W̄akolinto 2:7
1 W̄akolinto 2:8
1 W̄akolinto 3:18
1 W̄akolinto 8:13
1 W̄akolinto 10:11
2 W̄akolinto 4:4
2 W̄akolinto 9:9
2 W̄akolinto 11:31
W̄agalatia 1:4
W̄agalatia 1:5
W̄aefeso 1:21
W̄aefeso 2:2
W̄aefeso 2:7
W̄aefeso 3:9
W̄aefeso 3:11
W̄aefeso 3:21
W̄aefeso 6:12
W̄afilipi 4:20
W̄akolosai 1:26
1 Timoseo 1:17
1 Timoseo 6:17
2 Timoseo 4:10
2 Timoseo 4:18
Tito 2:12
W̄aebulania 1:2
W̄aebulania 1:8
W̄aebulania 5:6
W̄aebulania 6:5
W̄aebulania 6:20
W̄aebulania 7:17
W̄aebulania 7:21
W̄aebulania 7:24
W̄aebulania 7:28
W̄aebulania 9:26
W̄aebulania 11:3
W̄aebulania 13:8
W̄aebulania 13:21
1 Petulo 1:23

1 Petulo 1:25
1 Petulo 4:11
1 Petulo 5:11
2 Petulo 3:18
1 Yohana 2:17
2 Yohana 1:2
Yuda 1:13
Yuda 1:25
Chiunukuko 1:6
Chiunukuko 1:18
Chiunukuko 4:9
Chiunukuko 4:10
Chiunukuko 5:13
Chiunukuko 7:12
Chiunukuko 10:6
Chiunukuko 11:15
Chiunukuko 14:11
Chiunukuko 15:7
Chiunukuko 19:3
Chiunukuko 20:10
Chiunukuko 22:5

aiōnios

Matayo 18:8
Matayo 19:16
Matayo 19:29
Matayo 25:41
Matayo 25:46
Maliko 3:29
Maliko 10:17
Maliko 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
Yohana 3:15
Yohana 3:16
Yohana 3:36
Yohana 4:14
Yohana 4:36
Yohana 5:24
Yohana 5:39
Yohana 6:27
Yohana 6:40
Yohana 6:47
Yohana 6:54
Yohana 6:68

Yohana 10:28
Yohana 12:25
Yohana 12:50
Yohana 17:2
Yohana 17:3
Masengo 13:46
Masengo 13:48
W̄aloma 2:7
W̄aloma 5:21
W̄aloma 6:22
W̄aloma 6:23
W̄aloma 16:25
W̄aloma 16:26
2 W̄akolinto 4:17
2 W̄akolinto 4:18
2 W̄akolinto 5:1
W̄agalatia 6:8
2 W̄asesalonike 1:9
2 W̄asesalonike 2:16
1 Timoseo 1:16
1 Timoseo 6:12
1 Timoseo 6:16
2 Timoseo 1:9
2 Timoseo 2:10
Tito 1:2
Tito 3:7
Filimoni 1:15
W̄aebulania 5:9
W̄aebulania 6:2
W̄aebulania 9:12
W̄aebulania 9:14
W̄aebulania 9:15
W̄aebulania 13:20
1 Petulo 5:10
2 Petulo 1:11
1 Yohana 1:2
1 Yohana 2:25
1 Yohana 3:15
1 Yohana 5:11
1 Yohana 5:13
1 Yohana 5:20
Yuda 1:7
Yuda 1:21
Chiunukuko 14:6

eleēse

W̄aloma 11:32

Geenna

Matayo 5:22
Matayo 5:29
Matayo 5:30
Matayo 10:28
Matayo 18:9
Matayo 23:15
Matayo 23:33
Maliko 9:43

Maliko 9:45
Maliko 9:47
Luka 12:5
Yakobo 3:6

Hadēs

Matayo 11:23
Matayo 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Masengo 2:27
Masengo 2:31
1 W̄akolinto 15:55
Chiunukuko 1:18
Chiunukuko 6:8
Chiunukuko 20:13
Chiunukuko 20:14

Limnē Pyr

Chiunukuko 19:20
Chiunukuko 20:10
Chiunukuko 20:14
Chiunukuko 20:15
Chiunukuko 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48

Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 7:11
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Petulo 2:4

Questioned

2 Petulo 2:17

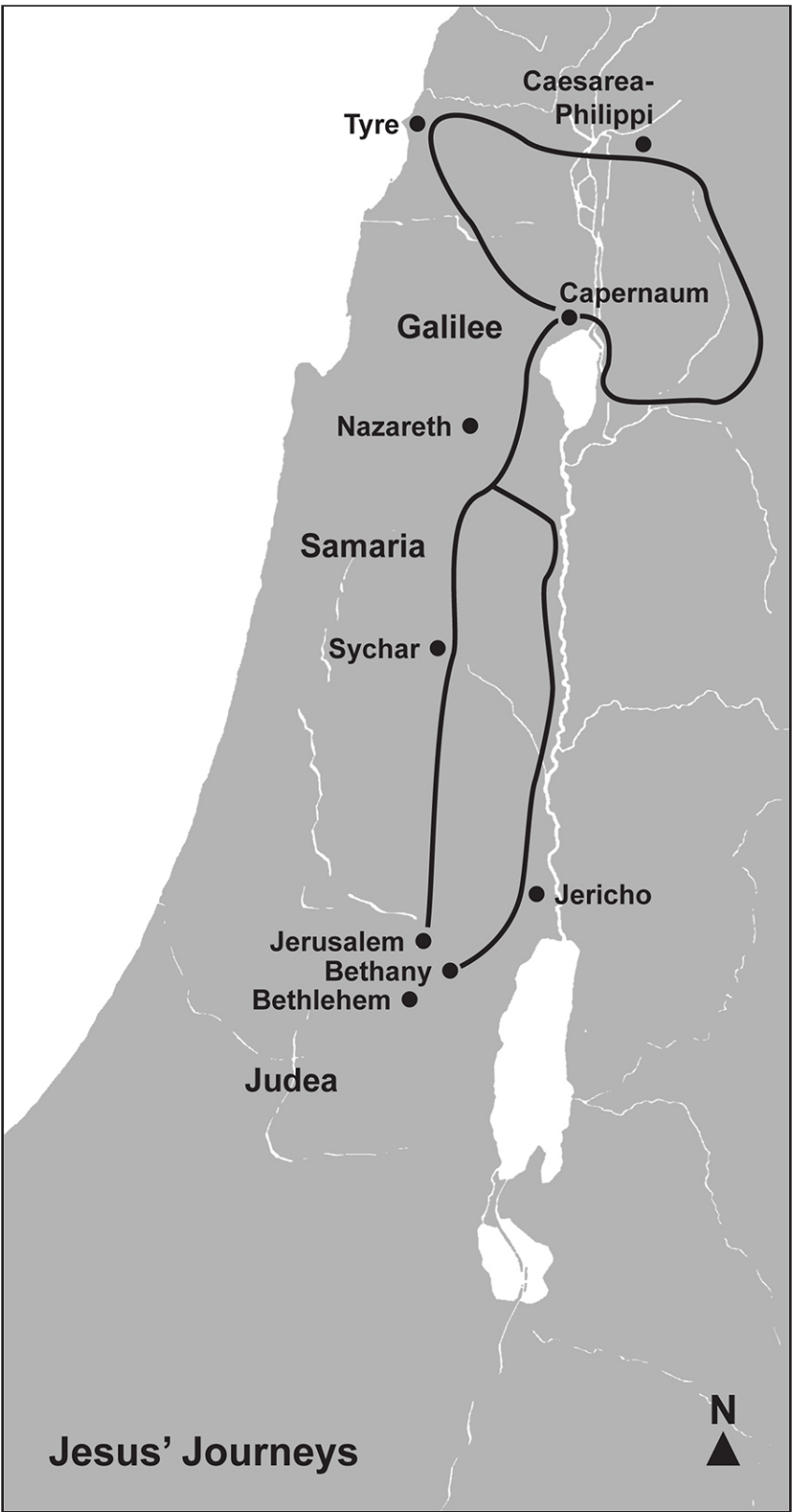

*Kwa chikulupi, che Iblahimu wanjitichisye Akunnungu apala paŵaŵilanjikwe ajaule ku chilambo chiŵalanjikwe ni Akunnungu kuti chiŵe chao.
Ŵatyosile pa chilambo chao ni kwaula kwiuto kwanganakumanyilila. - Ŵaebulania 11:8*

Israel's Exodus

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

Jesus' Journeys

Pakuŵa Mwana jwa Mundu nganaika kukutumichilwa, nambo aiche kukutumichila ni kuutosya umi wao kwa kwawombola wandu wajinji. - Maliko 10:45

Une che Paolo, jwakutumichila ju Che Yesu Kilisito, nguchilemba chikalata chi. Akunnungu amilasile me nduna ni asagwile naalalichile wandu Ngani jao Jambone. - W'alomu 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyrd in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Titus destroys the Jewish Temple
52	Paul imprisoned in Rome, Italy
39	Thomas reaches Malabar, India
33	Peter reaches Gentile Cornelius
	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ▶			Genesis 1:26 - 2:3		Mankind is created in God's image, male and female He created us				
How are we sinful? ▶			Romans 5:12-19		Sin entered the world through Adam and then death through sin				
Where are we? ▶			When are we? ▼						
			Innocence		Fallen			Glory	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
Who are we? ▶	God	Father	John 10:30	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light			Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City	
		Son	God's perfect fellowship		John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate		Luke 23:43 Paradise
		Holy Spirit			Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people		Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
		Deceased believing			Luke 16:22 Blessed in Paradise				
		Deceased unbelieving			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
	Angels	Holy		Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command					
		Imprisoned		2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus					
		Fugitive		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels		Revelation 20:13 Thalaasa	Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels		
		First Beast	1 Peter 5:8, Revelation 12:10						
	False Prophet	Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 19:20 Lake of Fire			
	Satan			Revelation 20:2 Abys					
Why are we? ▶			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7		For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all				

Destiny

Ciyawo at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you,"* John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philipians 2:9-11.

Nipele njaule, nkaatende w̄andu w̄a ilambo yose āwe w̄akulijiganya w̄angu, nchabatsiyaga kwa liina lya Atati ni lya Mwana ni lya Mbumu jwa Akunnungu. - Matayo 28:19